

UNIVERSAL
LIBRARY

OU_198967

UNIVERSAL
LIBRARY

OUP—552—7-7-66—10,000

OSMANIA UNIVERSITY LIBRARY

Call No. *K 83*

Accession No. *K 508*

Author *N 315*

Title

This book should be returned on or before the date
last marked below.

ಪ್ರತಿಭಾ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆ ದಾರಪಡೆ. ಪವನ ಲ ಕಿರಣ ಲ

ಸುಲೋವೆ

(ಸ್ವತಂತ್ರಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾವ್ಯದೊಂದು ಪ್ರಯೋಗವು)

ಲೇಖಕರು:

ಶ್ರೀ. ಸವಗಿರಿನಂದರು

ಎಪ್ಪಿಲ್
೧೯೫೦

ಬೆಲೆ:
ರೂ. ೮-೦೦

ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಂದಿರ,

ಅರಿಕೆ

ಪ್ರತಿಭಾ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯ ಎಂಟನೆಯ ವರುಷದಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕಾದ ಒಂಬತ್ತುನೂರು ಪುಟ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ೭೭೦ ಪುಟಗಳನ್ನು ನಾಲ್ಕು ಕಿರಣಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದಂತಾಯಿತು. ಇನ್ನುಳಿದ ನೂರುಮೂವತ್ತು ಪುಟಗಳನ್ನು ನವೆಂಬರ್ ಕೊನೆಯವಾರದಲ್ಲಿ ತಪ್ಪದೆ ರವಾನಿಸುತ್ತೇವೆ. ಮುನ್ನುಡಿಗಾಗಿ ಕಾಯುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದಿರದಿದ್ದರೆ ೨-೨ನೇ ಕಿರಣಗಳು ಚಂದಾದಾರರಿಗೆ ಬೇಗನೆ ತಲುಪುತ್ತಿದ್ದವು. ಉಪಾರ್ವಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಹೊಸ ವರುಷವು ಆರಂಭವಾಗಿ ಮೂರೇಮೂರು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೊಂದು ಪುಟಗಳನ್ನು ಮುಂಗಡವಾಗಿಯೇ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದನ್ನು ನೆನೆದಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯ ಕಾರ್ಯತತ್ಪರತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವಾಗದಿರದು.

ಶ್ರೀ.ನವಗಿರಿನಂದರ ಈ ಸ್ವಾರಸ್ಯಮಯ ಕಾದಂಬರಿಯು ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ ಬೇರೊಂದು ಕಾದಂಬರಿಯಂತೆಯೇ ಇದ್ದರೂ ಶ್ರೀಯುತರು “ಇಂದ್ರಜಾಲ”ದ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನೇ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಅದನ್ನೇ ಒಳ್ಳೇ ಕುಶಲ ಗಾರಿಕೆಯಿಂದ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಓದುವವರು ನಮ್ಮ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯಿಂದಲೇ ಈ ಮೊದಲು ಪ್ರಕಟವಾದ “ಇಂದ್ರಜಾಲ”ವೆಂಬ ರಹಸ್ಯಮಯ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಮೊದಲು ಓದುವದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಸೂಚಿಸದೆ ಇರಲಾರೆವು.

ನಮ್ಮ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಒಳ್ಳೇ ಅಭಿಮಾನವನ್ನು ತಾಳಿ ನೆರವಾಗುತ್ತ ಬಂದ ಶ್ರೀ.ನವಗಿರಿನಂದರಿಗೆ ನಾವು ತುಂಬ ಕೃತಜ್ಞರಾಗಿದ್ದೇವೆ.

—ಪ್ರಕಾಶಕ

ಮುದ್ರಕರು:

ಎಚ್. ಐ. ನವಲೂರ
ಉದಯ ಮುದ್ರಣಾಲಯ
ಧಾರವಾಡ.

ಪ್ರಕಾಶಕರು:

ಭಾಲಚಂದ್ರ ಘಾಣೇಕರ
ಪ್ರತಿಭಾ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆ
ಧಾರವಾಡ.

ಸತ್ಯೇವ

೧

ಮಂಗಳಾಭ್ಯುದಯ ಮಂಡಲಿ,

ತಾಂಬರಂ.

ಮಡರಾಸು.

ತಾ.

“ಪ್ರಿಯ ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಯರ ಚರಣಾರವಿಂದಕ್ಕೆ. ನಿಮ್ಮ ಚಿರ
ಕಂಕರಿಯಾದ ಸುಂದರಿಯ ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ನಮಸ್ಕಾರ ಸ್ತೇಮ, ನಿಮ್ಮ
ಸ್ತೇಮ ಸಮಾಚಾರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಅತುರಳಾಗಿವೇನೆ. ತರುವಾಯ,

ಸ್ವಾಮಿ,

ನಿಮ್ಮನ್ನು ನನ್ನ ‘ಪತಿ’ ಎಂದು ಸಂಬೋಧಿಸಲು ನನಗೆ ಅಂಜಿಕೆ
ಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರೂ ಯಥಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ನೀವು ನನ್ನ ಪತಿಯೇ ಅಲ್ಲವೇ?
ನೀವು ನನ್ನನ್ನು ತ್ಯಾಜ್ಯಮಾಡಿದ್ದರೂ ನನ್ನ ಪತಿ ನೀವೆ. ಅದುದರಿಂದ
ನಾನು ಹೀಗೆ ಸಂಬೋಧಿಸಿರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಸಿಟ್ಟಾಗಬಾರ
ದೆಂದು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ನಾನು ಸಿನಿಮಾರಂಗದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧಳಾಗಿದ್ದರೂ, ಬಾಹ್ಯ
ದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಎಷ್ಟೇ ಮರೆತಂತಿದ್ದರೂ, ನನ್ನ ಹೃದಯಾಂತರಾಳದಲ್ಲಿ
ನಿಮ್ಮ ನೆನಪು ಅಚ್ಚಳಿಯದೆ ಹಾಗೇ ಇದೆ. ಬರುವ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ನಾನು
ನಿಮಗೆ ತಕ್ಕ ಹೆಣ್ಣಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿ, ನಿಮ್ಮನ್ನೇ ಪತಿಯಾಗಿ ಪಡೆಯಬೇಕೆಂದು
ಜಗದಂಬೆಯನ್ನು ನಿತ್ಯವೂ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಈ ಅಸಿ ಈ
ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಈಡೇರಲಾರದೆಂದು ನಾನು ಬಲ್ಲೆ. ನಿಮ್ಮ ಸಹಚಾರಿಣಿಯಾಗಿ
ಬಾಳುವ ಭಾಗ್ಯವು ಇನ್ನು ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ನನಗಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಜಿನ್ನಾಗಿ

ಬಲ್ಲೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಅಘಟಿತ ಘಟಕನಾದ ದೇವನ ವಯೆಯಿಂದ, ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಆ ಭಾಗ್ಯವು ಬಂದರೆ, ಆಹಾ ! ನನ್ನಷ್ಟು ಸುಖ ಇನ್ನಾರು ? ಇಲ್ಲ, ಈ ನೆನಸೇ ನನಗಿಲ್ಲ.

ನಾನು ಕಳ್ಳು ಬಣ್ಣದ ದಪ್ಪ ಮೈಯ ಕುರೂಪಿ. ಏಕಳ ಪ್ರದರ್ಶನ ದಲ್ಲಿಯೇ ನನ್ನ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಈ ನನ್ನ ರೂಪಕ್ಕೆ ಹೊಣೆಯಾದವನು ಆ ದೇವ ಇದು ನಿಮ್ಮ ಪ್ರೇಮಕ್ಕೆ ನನ್ನನ್ನು ಎರವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದರೂ, ನನ್ನ ಹೃದಯವು ಹೆಣ್ಣು ಕೃಪೆಯ. ಇದರಲ್ಲಿ ಪತಿ ಪ್ರೇಮವು ಹೇಗೆ ತುಂಬಿ ಸೂಸುವದೆಂಬುದನ್ನು ನಾನೊಬ್ಬಳೇ ಬಲ್ಲೆ. ಕವಿಗಳಾದ ನೀವು ಪರೇಂಗಿತಸ್ಥರಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ನೀವೂ ಉಹಿಸಬಲ್ಲೀರಿ ಏಕೆ ಬರೆಯುವೆನೆಂದರೆ, ನನಗೆ ಬೇಕಾದುದು ನಿಮ್ಮ ಸುಕೃದಯತೆಯ ಒಲವು-ಕನಿಕರ ಇಷ್ಟಿದ್ದರೆ ಸಾಕು. ನನ್ನ ಜನ್ಮವು ಸಾರ್ಥಕವಾದೀತು.

ನೀನೀಗ ದ್ವಿತೀಯ ವಿವಾಹ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿಂದು ನನ್ನ ನಂಬುಗೆ. ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದೂ ನನ್ನ ಕೋರಿಕೆ, ಇಚ್ಛೆ, ಒತ್ತಾಯ

ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನೀಗ ಸಿನೆಮಾರಂಗದಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಅದು ನನಗೆ ಎಷ್ಟೇ ಅಭದಾಯಕವಿದ್ದರೂ, ಅದರ ಮೇಲೆ ನನಗೆ ವಿರಕ್ತಿ ಹುಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಅದು ಉದಾತ್ತದಾಯಕ ಕೀರ್ತಿಯೂ ಅಲ್ಲ. ಅಂತೆಯೇ ಜೀವ ರಿಂದ ಮುಕ್ತಳಾಗಿದ್ದೇನೆ 'ಮಹಿಳಾಭ್ಯುದಯ ಮಂಡಲಿ'ಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕಿ ಯಾಗಿ ಸೇರಿದ್ದೇನೆ. ಹುಡುಗಿಯರಿಗೆ ನೈಸರ್ಗಿಕವಾದ ನಾಟ್ಯವನ್ನೂ, ಸಂಗೀತವನ್ನೂ ಕಲಿಸಿಕೊಡುವ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಇದು ನಾನು ಸಿನೆಮಾ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಕಲಿತ ಕಲೆ ಆದಾಯಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಈ ಸೇವೆಯನ್ನು ಕೈಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಪತಿಯಿಂದ ತ್ಯಾಜ್ಯಳಾದವಳಿಂದ ಏನಾದ ರೊಂದು ಸೇವೆ ಸಾಧಿಸಲೆಂದೇ ಹೀಗಿದ್ದೇನೆ. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸೇವೆ ಸಾಧಿಸಬೇಕೆಂಬ ಹಂಬಲವೂ ನನಗಿದೆ. ನನ್ನ ಪರೋಕ್ಷ ಸೇವೆಯನ್ನು ನೀವು ಸ್ವೀಕರಿಸುವಿರಾ ? ನನ್ನ ದೇವಾಧಿಪೇವರು ನೀವೇ. ನನ್ನ ಸರ್ವಸ್ವವೂ ನಿಮ್ಮದು. ನಿಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೇವೆಗೂ ನನ್ನದೊಂದಿಷ್ಟು ಸೇವೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಇದೊಂದಿಗೆ ೨೫೦೦ ರೂಪಾಯಿಯ ಒಂದು ಚೆಕ್ಕ್ಯು ಇಟ್ಟಿರುತ್ತೇನೆ. ಇದನ್ನು ನೀವು ದಯ

ಮಾಡಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನನ್ನ ಹಣವನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಸ್ವಂತಕ್ಕೆ ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ನಿವ.ಗೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಇದನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೇವೆಗಾದರೂ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಏನೂ ಪ್ರತಿಫಲವಿಲ್ಲದೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಸ್ವೀಕರಿಸಲಿಕ್ಕೂ ಒಪ್ಪದೆ ಇದ್ದರೆ, ನಿಮ್ಮದೊಂದು ಮೂಲ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ನನಗೆ ಕಳುಹಿಸಿರಿ. ನಾನು ಮೂರು ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬರೆಯಿಸಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸಲು ತಕ್ಕ ವರ್ಸಾಡು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಪ್ರತಿಭಾವಂತರು ಇಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಅಂತೂ ಈ ಚಿಕ್ಕನ್ನು ವಾಪಾಸು ಕಳುಹಿಸಿ ನನ್ನನ್ನು ದುರಂತ ಬಾಧೆಗೆ ಗುರಿಪಡಿಸಬಾರದಾಗಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಸ್ವಾಮಿ, ನನ್ನ ಕೃದಯವನ್ನೆ ತೆರೆದು ಈ ಕಾಗದವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ ನನ್ನ ಮೇಲೊಂದು ಆದರವು ನಿಮ್ಮ ಕೃದಯದಲ್ಲಿ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಅರಿಗುರುತಾಗಿ ನನಗೊಂದು ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರವನ್ನು ದಯಸಾಲಿಸಿರಿ. ಇತಿ—

ನಿಮ್ಮನ್ನೊಂದೂ ಮರೆಯದ ನಿಮ್ಮ
ಚರಣದಾಸಿ---ಸುಂದರಿ"

ಸಾಹಿತಿ ಶೀನು ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಈ ದೀರ್ಘ ಪತ್ರವನ್ನು ಓದಿದನು. ಮೊದಲ ಬಾರಿ ಓದಲಾರಂಭಿಸಿದಾಗ, ಅದು ಸುಂದರಿಯ ಪತ್ರವೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತಲೇ, ಅದನ್ನು ಚೂರುಚೂರು ಮಾಡಿಬಿಡೋಣವಿನ್ನಿಸಿತ್ತು. ಸುಂದರಿ ಎಂಬ ಅವಳ ಹೆಸರಿ ಅವನಿಗೆ ಅಸಂಹಿತೆಯಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅದರೊಂದಿದ್ದ ಚಿಕ್ಕು ಅವನಿಗೆ ಕುತೂಹಲವನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿತ್ತು ಮನಸ್ಸನ್ನು ಕರಗಿಸುವ ಮಾತುಗಳು ಅವನನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿದ್ದವು ಓದಿ ಮುಗಿಸಿದಾಗ ಅವನು ಅನುತಾಪ ಪೂರ್ಣ ಹೃದಯನಾಗಿದ್ದನು ಅಂತೆಯೇ ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಓದಿದನು. ಅವರಿಂದ ಅವನ ಕಲಿನ ಹೃದಯವು ಇನ್ನಷ್ಟು ಮೃದುವಾಯಿತು.

ಶೀನು ಒಬ್ಬ ಸಾಹಿತಿ ಸಾಹಿತಿಗಳ ಮನಸ್ಸು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಕಲಿನವಾದುದಲ್ಲ ಯಾವುದೊಂದು ಕಾರಣದಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಕಾಠಿಣ್ಯದ ಪರೆ ಎದ್ದರೂ, ಕೊಂಚ ನೋವಾದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಅದು ಕರಗಿಹೋಗುವಂತ ಹುದೇ. ಆದರೆ.....

ಯೋಚನೆ ಮುಂದುವರಿಯಲಾರಂಭಿಸಿತ್ತು; ಪತ್ರವೂ ಜಿಕ್ಕೂ ಮೇಜಿನ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು, ಅವನ ಯೋಚನೆಯನ್ನು ಹರಿಯಗೊಟ್ಟವು.

ಪಾಪ ! ಸುಂದರಿಯದೇನು ತಪ್ಪು ? ಅವಳನ್ನು ಅವನ ಕೈಗೆ ಬಿಗಿಸಿದ
ರಾಮಾ ಜೋಯಿಸರನ್ನಾದರೂ ದೂರಲೇಕೆ ? ತಪ್ಪೆಲ್ಲಾ ಅವನವೇ
ಅವನು 'ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ನೋಡುವ' ಗೊಡವೆಗೇ ಹೋಗದೆ, ಪೈರಾಗ್ಯ
ಭಾವದಲ್ಲಿ ಆ ಮದುವೆಗೆ ಒಪ್ಪಿದ್ದೇ ತಪ್ಪು. ಆ ಪೈರಾಗ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣ....
.....? ಆಹಾ ! ಚಿಕ್ಕಂದಿನಿಂದಲೂ ಅವನು ಪ್ರೀತಿಸಿ ಬಂದಿದ್ದ ಆ
ಕಮಲೆಯ ಭಗ್ನ ಪ್ರೇಮ ಅವನು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾದ ಆ ಹಾಳು ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯ
ಕ್ಕೊಳಗಾಗಿ, ಕಮಲೆಯ ಮೇಲಿನ ಪ್ರೇಮವನ್ನು ಬಚ್ಚಿಟ್ಟುಕೊಂಡು,
ಅವಳಿಗೆ ವಿವಾಹವಾದ ಮೇಲೆ ಮಿಡುಕುವುದೆಂದರೆ ಎಂತಹ ತಿಳಿಗೇಡಿತನ !
ಆ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಕಿಡಿಯಂತಹ ತಪ್ಪು ಎಂತಹ ಅನರ್ಥಕಾರಿಯಾಯಿತು !
ಅವನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಏವಾ ಪೈರಾಗ್ಯವನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿತು. ಆ ಪೈರಾಗ್ಯ
ದಿಂದ ಕುರೂಪಿ ಸುಂದರಿಯೊಡನೆ ತಂತ್ರದ ಮದುವೆಯಾಯಿತು. ಈ
ಮದುವೆಯ ವ್ಯಸನದಿಂದಲೇ ಅವನ ತಾಯಿ ತೀರಿಕೊಂಡಳು. ಆ
ಕುರೂಪಿಯೊಡನೆ ಬಾಳುವೆ ಮಾಡಲು ಅಂಜಿ, ಅವನು ಊರುಬಿಟ್ಟು
ಓಡಿಹೋದನು. ಅಜ್ಞಾತವಾಸದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿದನು. ಅದರ ಹೊತ್ತು ಅಡಗಿ
ದ್ದರೂ ವಾಸನೆ ಅಡಗಿರುವುದೆ ? ಅವನು " ಕನ್ನಡ ಗೆಳೆಯ " ಎಂಬ
ಸಂಕೇತ ನಾಮದಿಂದ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿಗೆ ಪರಿಚಿತನಾದನು. ಅದರಿಂದ
ಅವನ ಸುಳಿವು ಹಿಡಿದ ಅವನ ತಮ್ಮ ಕೃಷ್ಣನು, ಬಳ್ಳಾರಿಯಲ್ಲಿ ಅಡಗಿದ್ದ
ಅವನನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿದು, ಊರಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದ. ಆಗ
ಕೃಷ್ಣನು ಅದೆಂತಹ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಟ್ಟಿದ್ದ ! ಅವನ ಅತ್ತಿಗೆಯನ್ನು —
ಶೀನೂನ ಹೆಂಡತಿ ಆ ಕುರೂಪಿ ಸುಂದರಿಯನ್ನು — ಅದೆಂದೋ ಹೊರಗೆ
ಅಟ್ಟಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದ. ಪಾಪ ! ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲದ ಆ ಕುರೂಪಿ ಹೆಣ್ಣು ಎಲ್ಲಿಗೆ
ಹೋದಾಳು ? ಅವಳಿಗೆ ಬಲುತಂತ್ರದಿಂದ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಸಿದ ಅದೇ
ರಾಮಾ ಜೋಯಿಸರನ್ನೇ ಅವಳು ಮರೆಹೊಕ್ಕಿದ್ದಳು. ಅವರು ಅವಳನ್ನು
ಫುದರಾಸಿನ " ಪ್ರಕೃತಿ ಕಳೋದ್ಧಾರಕ ಫಿಲಂ " ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಸೇರಿಸಿಬಿಟ್ಟರು.
ಆಹಾ ! ಅಲ್ಲಿ ಅವಳು ಎಷ್ಟು ಪ್ರಸಿದ್ಧಳಾಗಿ ಮೆರೆದಳು ! ಏನು ಅವಳ
ವಿಕೃತ ನಾಟ್ಯ ! ಏನು ಅವಳ ಮಧುರ ಸಂಗೀತ ! ಅವಳ ವಿಕೃತ ನಾಟ್ಯ
ಮಧುರ ಗೀತಗಳನ್ನು ನೋಡುವುದು ಕೇಳುವುದು ಎಂದರೆ ಜನರಿಗದೆಷ್ಟು
ಕುತೂಹಲ !

ಕಟ್ಟಕಡೆಯ ಬಾರಿ ಶೀನು ಬಳ್ಳಾರಿಯಿಂದ ಹೊರಟು ಬರುವ ಮುನ್ನ ಅವಳ ದರ್ಶನ ಅವನಿಗಾಗಿತ್ತು. ಬಳ್ಳಾರಿಯಲ್ಲೊಂದು ನಾಟ್ಯ ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕಾಗಿ ಮದರಾಸಿನಿಂದ ಅವಳು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಳು. ಆಗ ಅವಳು ಶೀನುವಿನ ಕಾಲಿಗೆ ಬಿದ್ದು ತನ್ನನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಪರಪರಿಭಾಗಿ ಬೇಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಳು. ತನ್ನೊಡನೆ ಮದರಾಸಿಗೆ ಬಂದು ಸುಖವಾಗಿರಬಹುದೆಂತಲೂ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಳು. ಶೀನು ಅಸಹನೀಯವಾಗಿ ನಿರಾಕರಿಸಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದ. ಅವಳೊಡನೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಾತಿಗೂ ಅವಳ ಕಾರ ಕೂಡದೆ ಊರಿಗೆ ಹೊರಟು ಬಂದಿದ್ದ. ಇದು ನಡೆದು ಒಂದು ವರ್ಷದ ಮೇಲೆ ಈಗ ಅಕಸ್ಮಿತವಾಗಿ ಅವಳ ಪತ್ರವು ಬಂದಿತ್ತು. ೨೫೦೦ ರೂಪಾಯಿಯ ಕಾನಿಕೆ ಬೇರೆ !

ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದಂತೆ ಆ ಪತ್ರದಲ್ಲೇನೂ ವಂಚನೆ ಇಲ್ಲವೆಂದೇ ತೋರಿತು. ಏಕೆಂದರೆ, ಮದರಾಸಿನಂತಹ ಮಹಾನಗರವನ್ನು ಸೇರಿ, ಸಿನೆಮಾರಂಗದಲ್ಲಿ ಮೆರೆದು, ಧನರಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಓಲಾಡುತ್ತಿರುವ ಸುಂದರಿ, ಇಷ್ಟು ಕಾಲವಾದರೂ ತೀರ ಬಡವನಾದ ಶೀನು, ಅವಳನ್ನು ಶುಚ್ಛೀಕಾರವಾಗಿ ನಿರಾಕರಿಸಿದ ಶೀನುವನ್ನು ಮರೆಯಲಿಲ್ಲವೆಂದರೆ, ಅವಳು ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಾವಿರದೊಳಗಿನವಳೆ? ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ, ಬೆಳೆದು, ಹಳ್ಳಿಯ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಲನೇ ಕ್ಲಾಸಿನವರೆಗೆಷ್ಟೇ ಕಲಿತಿದ್ದ ಅವಳು ಈಗ ಅದೆಷ್ಟು ಸಂಸ್ಕಾರ ಹೊಂದಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾಳೆ, ಈ ಕೆಲವೇ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ! ಈ ಪತ್ರವೇ ಅವಳ ನಾಗರಿಕ ಸಂಸ್ಕಾರವನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿ ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಸ್ವಭಾವವೂ ಪರಿವರ್ತನವಾಗಿದೆ. ತುಂಬಾ ಲಾಭದಾಯಕವಾದ ಸಿನೆಮಾರಂಗವನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ಅವಳೆಷ್ಟು ತ್ಯಾಗಬುದ್ಧಿಯವಳಾಗಿರಬೇಕು !

ಈಗ್ಗೆ ಮೂರು ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆ “ಬರ್ಮಾ ಎಮಾಕ್ಸಿವೇಶನ್ನಿನ ನಿಧಿಗೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸಿನೆಮಾ ತಾರೆ ಸುಂದರಿಬಾಯಿ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ದಾನ ಮಾಡಿದ್ದಾಳೆ” ಎಂದು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದ್ದ ವಾರ್ತೆ ಅವನಿಗೆ ನೆನಪಿತ್ತು. ಅದೀಗ ಮೂರ್ತಿಮಂತವಾಗಿ ಎದ್ದು ನಿಂತಿತು. ಏನು ನೆನಪಿದ್ದು ಮನಸು ಕರಗಿದರೇನು? ಇನ್ನು ಅವಳೊಡನೆ ಬಾಳುವೆ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವೇ? ‘ಏಕಳ ಸಿನೆಮಾ ನಟಿ’ ಎಂದು ಪ್ರಖ್ಯಾತಳಾದವಳು.....ಅಂತಹಳನ್ನು ಮನೆಗೆ ಹೊಗಳಿದರೆ

ಉಲಿಲ್ಲ ನಗೆಗೀಡಾದೀತು!.....ಹಾಗಾದರೆ ಅವಳ ಚಿಕ್ಕು ಮಾತ್ರ ಅವನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದು ಹೇಗೆ? ತಿರುಗಿ ಕಳುಹಿಸಿದರೂ ಅವಳನ್ನು ಸಂಕಟಪಡಿಸಿದಂತೆ.....ಅವಳ ಕೋರಿಕೆಯಂತೆ ಒಂದು ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದರೋ? ಅವಳು ಹೇಗೆ ಪ್ರಕಟಿಸುವಳೋ ಪ್ರಕಟಿಸಲಿ ಅವಳ ಈ ೨೫೦೦೦ ರೂಪಾಯಿಯನ್ನು ಏನಾದರೂ ಒಂದು ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಾದ ಕನ್ನಡ ಸೇವೆಗೆ ವಿನಿಯೋಗಿಸೋಣ. ಇದೇ ಸರಿ.....

೨

“ಏನಣ್ಣ ಇದು?.....ಗಾಢಾಲೋಚನೆ! ಇದೇನು?.....ಚಿಕ್ಕ?.....”

ಬಂಡ ಸಾಲೆಯಿಂದ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಮನೆಗೆ ಬಂದ ಕೃಷ್ಣನು ಅಣ್ಣನನ್ನು ಕಂಡು ಅಚ್ಚರಿಪಟ್ಟು ಎಚ್ಚರಿಸಿದನು.

“ಆ ಸುಂದರಿಯ ಕಾಗದ ಕೃಷ್ಣ; ಮತ್ತು ಅವಳ ಕಾಣಿಕೆಯಿದು.”

“ಹ?”—ಎಂದು ಕೃಷ್ಣನು ಅಚ್ಚರಿಯಿಂದ ಬಾಯಿ ತೆರೆದನು. ಅವನ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಸುಂದರಿಯ ಮೇಲಿದ್ದ ಅಸಹ್ಯ-ಕೋಪ ಭಾವವು, ಅವಳ ಕಾಣಿಕೆಯನ್ನು ಕಂಡ ಕೂಡಲೇ ಇಳಿದು ಹೋಗಿ ಅಚ್ಚರಿಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯೊಂದೇ ಸಂತಿತು. ಅಣ್ಣನ ಇದಿರು ಇನ್ನೊಂದು ಕುಚಿತನು ಮೇಲೆ ಕುಳಿತನು

ಕೃಷ್ಣನು ಮೊದಲಿನಲ್ಲಿ ಬರುವಾಗಲೇ ಕಂಡು ಹಿಡಿದು, ಅಂಗಳದ ಮೊನೆಗೆ ಓಡಿಹೋಗಿ, ಅವನ ಕೈಕಾಲು ಮೂಸಿ ಬಳಸಿ ಸ್ವಾಗತಮಾಡಿ ಕರೆತಂದ ‘ಬೊಳ್ಳು’ ನಾಯಿ, ಕೃಷ್ಣನು ಅದರ ಮೈದಡವಿ ಒಳಗೆ ಹೋದ ಮೇಲೆ, ಅತ್ತ ಜಗಲಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಬಕ್ಕೊರಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಜಪ ಸರ ಹಿಡಿದು ಅರೆಸಿಪ್ಪಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ದೊಡ್ಡಮ್ಮನ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ ‘ಕೈಂಕುಯಿಂ’ ಕೂಗಿ ಎಚ್ಚರಿಸಿತು. ಎಚ್ಚಿತ್ತ ದೊಡ್ಡಮ್ಮ— “ಓ! ಬಂದನೇ ಕೃಷ್ಣ? ಗಂಟೆ ಹನ್ನೆರಡು ಅಬ್ಬ! ಏನು ಅವಸರವೋ ಬೊಳ್ಳಾ!” ಎನ್ನುತ್ತ ಒಳಗೆ ಹೋಗಿ ಈ ಅಣ್ಣ-ತಮ್ಮಂದಿರ ಉಟದ ಸಿದ್ಧತೆಗೆ ತೊಡಗಿದಳು ಬೊಳ್ಳು ಮತ್ತೆ ಚಾವಡಿಯ ಕಡೆಗೆ ಓಡಿ, ಶೀನೂ-ಕೃಷ್ಣರ ಮುಂದೆ

ಕುಳಿತು, ಜೋಲು ನಾಲಿಗೆಯಿಂದ ನೀರಳಿಸಿಕೊಂಡು ಅವರನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತ, ಆಗಾಗ 'ಕುಯಿಂ ಕುಯಿಂ' ಎಂದು ಸಣ್ಣ ದನಿಯಿಂದ ಅವರ ಸರ ಪಡಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ಸಹೋದರರು ಅದರ ಆತುರವನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಯ ಮಾಡದೆ ಆ ಕುತೂಹಲಕಾರಿಯಾದ ಪತ್ರ ವಿಷಯ ಮಾತುಕತೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಗಿದ್ದರು.

ಕೃಷ್ಣನೆಂದ : “ಜಿಂತೆಯಲ್ಲಣ್ಣ. ನಿನ್ನ ವೇಲೆ ಎಷ್ಟು ಅಭಿಮಾನ ವಿಟ್ಟಿದ್ದಾಳೆ ! ನಾನು ಎಂಧವಳೋ ಏನೋ ಅಂತ ಇದ್ದೆ ಅದರೆ ಅವಳೊಡನೆ ಸಂಸಾರ ಮಾಡುವ ಅಲೋಚನೆ ಮಾತ್ರ ಬೇಡಣ್ಣ.”

“ಇಲ್ಲ ಅದ್ದೆಲ್ಲ ಇನ್ನೆಲ್ಲಿ ? ಕಾಗದ ನೋಡಿದರೇನೋ ಅವಳಿಗೆ ಅಂತಹ ಇಚ್ಛೆ ಇರುವ ಹಾಗೇ ಭಾಸವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದ್ದೀತು ಪಾಪ ! ಆದರೆ ಈಗ ಕರೆದುಕೊಂಡರೆ ಅವಳ ಕೈಯಲ್ಲಿರುವ ಹಣಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಅವಳನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡೆನೆಂದು ಊರೆಲ್ಲ ಹೇಳಿಕೊಂಡು ನಕ್ಕಾರು. ಈಗ ಈ ಚಿಕ್ಕಿನ ವಿಷಯ ನಿನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನು ಕೃಷ್ಣ ?”

“ನಿನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೇ ಅಣ್ಣ ?.....ಅವಳೊಬ್ಬಳೇ ಇರುವುದು. ಕೊಳ್ಳ ಹಣ ಸಂಪಾದಿಸಿದ್ದಾಳೆ ! ಏನೋ ಒಳ್ಳೆ ಬುದ್ಧಿ ಬಂದು ನಿನಗಿಷ್ಟು ಕಳಿಸಿದ್ದಾಳೆ. ನಿನಗೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಅವಳ ಹಣ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯ ವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಒಂದು ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಕಳುಹಿಸುವಂತೆ ಬರೆದಿದ್ದಾಳಲ್ಲವೇ ? ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಎಂತಹ ಒಳ್ಳೆಯ ಪುಸ್ತಕ ಬರೆದರೂ ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ಸಾವಿರ ಎಲ್ಲ ಸಿಕ್ಕೀತು ?”

ಆಗ ಮನೆಯೊಳಗಿನಿಂದ ದೊಡ್ಡಮ್ಮನ ದನಿ ಕೇಳಿತು:- “ಶೀನೂ, ಕೃಷ್ಣಾ ! ಊಟಕ್ಕೆ ಬನ್ನಾ ! ಬಡಿಸಾಯ್ತು.”

“ಹೌದು ಹಾಗೇ ಮಾಡುವ ” ಎಂದು ಶೀನು ಎದ್ದ.

ಕೃಷ್ಣನೂ ಅವನ ಹಿಂದೆ ಪೋಗುತ್ತ, “ಅಣ್ಣ, ಈ ದಿನ ಬೆಳಗ್ಗೆ ರಾಮಾ ಜೋಯಿಸರು ಅಂಗಡಿಗೆ ಬಂದವರು, ಸಾಯಂಕಾಲ ನಿನ್ನ ಹತ್ರ ಮಾತಾಡ್ಲಿಕ್ಕೆ ಬರ್ತೇನೆಂದರು.” ಎಂದು ಹೊಸ ಸಮಾಚಾರ ಹೇಳಿದ.

ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಬೊಳ್ಳು ಅಂಗಳಕ್ಕೆ ನೆಗೆದು, ಅನಂದ ನೀರಿಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಬಿಟ್ಟಿತ್ತು.

ಶೀನು ಅಶ್ವರ್ಯದಿಂದ “ಎಲ! ಫಕ್ಕನೆ ಅವರಿಗೆ ನನ್ನ ನಿನಗು ಯಾಕೆ ಬಂತೋ? ನಾನು ಬಂದು ಒಂದು ವರ್ಷವಾದರೂ ಈ ಕಡೆಗೆ ಹಣಕೆಲಿಲ್ಲ.”

“ಹಾಗೆ ಹಣಕೆಯಾರು? ಯಾವ ಮುಖದಲ್ಲಿ? ನಿನಗೆ ಅವರು ಮಾಡಿದ ಮೋಸವೇ ಅಂಥಾದ್ದು. ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಕೂಡ ಅವರು ಹೆಚ್ಚು ಮಾತಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಏನೋ ಅಂಗಡಿಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆ, ಅವರ ಕೆಲಸವೂ ಕೊಂಡು ಕೋಗುತ್ತಾರೆ. ಇವತ್ತು ಮಾತ್ರ ನನ್ನೊಡನೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಮಾತಾಡಲಿಕ್ಕೆ ನಿಂತು, ನಿನ್ನ ವಿಷಯವೆಲ್ಲ ಕೇಳಿದರು.”

“ಅಂದರೆ?..... ಇನ್ನೊಂದೇನಾದರೂ ಹೊಸ ತಂತ್ರ ಹೂಡುವ ಲಕ್ಷಣವೇ?.....”

“ಹಾಗಿಲ್ಲಣ್ಣ. ಈಗ ಅವರು ತುಂಬಾ ಮೆತ್ತಗಾಗಿದ್ದಾರೆ. ನಿನ್ನ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಪಶ್ಚತ್ತಾಪ ಪಡುವ ಹಾಗೇ ಕಾಣುತ್ತದೆ.”

ಇಬ್ಬರೂ ತಟ್ಟೆಯ ಮುಂದೆ ಕುಳಿತು ಊಟಕ್ಕೆ ಅಣಿಯಾಗಿದ್ದರು. ಆಗ ದೊಡ್ಡಮ್ಮನು ಬಡಿಸುತ್ತ ಅವರ ಮಾತಿಗೆ ಬಾಯಿ ಹಾಕಿದಳು - - “ಆ ರಾಮಾ ಜೋಯಿಸನ ತಂಟೆ ಮಾತ್ರ ನಿನಗೆ ಬೇಡ ಮಕ್ಕಳೇ. ಒಮ್ಮೆ ಆದದ್ದು ಸಾಲದೆ? ನನ್ನ ಮಾತು ಕೇಳು ಶೀನು, ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿ ಮೇರು ಹನುಮಾಛಾರ್ಯನ್ನು ಹಿಡಿದರೆ ನಿನಗೆ ಒಳ್ಳೇ ಹೆಣ್ಣು ಸೋಡಿ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಸಿಯಾರು. ಆ ಮೇಲೆ ಗೌರಿಯ ಮದುವೆ ಕೃಷ್ಣನ ಮದುವೆ ಎಲ್ಲ ಅವರ ಸಹಾಯದಿಂದಲೇ ಮಾಡಿಸುವ” ಎಂದು ಉದ್ದಕ್ಕೆ ಹೇಳಲಾರಂಭವಾಗಿ ಶೀನು ತಡೆದು— “ಈಗ ಇಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೂ ಮದುವೆ ಮಾತೇ ಇಲ್ಲ ದೊಡ್ಡಮ್ಮ” ಎಂದ.

“ಯಾಕಿಲ್ಲ ಶೀನು? ನೀನು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲೇ ಬೇಕಪ್ಪ. ಊರೆಲ್ಲಾ ಹೇಳುತ್ತೆ, ನೀನು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲೇ ಬೇಕು ಬೇಕು ಅಂತ.....”

ಶೀನು ನಗುತ್ತ— “ಹಾಗೆ ಬೇಕಾದರೆ ನಾನು ಈಗ ಒಂದು ಕಾಗದ ಬರೆಸರೆ. ನನ್ನ ಧರ್ಮಪತ್ನಿ ಸುಂದರಿ ಇದ್ದೇ ಇದ್ದಾಳಲ್ಲ, ನಾಳೆಯೇ ಹೊರಟು ಬರುತ್ತಾಳೆ!”

“ಸರಿ ಸರಿ, ಅವಳು ಬಂದ ಹಾಗೇ, ಸಂಸಾರ ನಡೆದ ಹಾಗೇ !
ಹಾಗೆ ಈ ಆಗದ ಮಾತೆಲ್ಲ ತೀನು?” ಎಂದಳು ದೊಡ್ಡಮ್ಮ.

೩

ಪ್ರಕೃತ ತೀನು ‘ನಿರುದ್ಯೋಗಿ’ ಎಂದೇ ಹೇಳಬೇಕು. ಆದರೆ
ಅವನು ಜನ್ಮತಃ ಕವಿಯೂ ಸಾಹಿತಿಯೂ ಆದುದರಿಂದ ‘ಸತತೋದ್ಯೋಗಿ
ಯೂ’ ಆಗಿದ್ದನು. ‘ಕವಿ’ ಎಂಬ ಪದಾರ್ಥವು ಕುಟುಂಬಭರಣ
ಮಾಡತಕ್ಕ ಒಂದು ‘ಉದ್ಯೋಗ’ವೆವಷ್ಟೆ? ಅಂತಹದೊಂದು ಮುಖ್ಯ
ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ವಿದ್ಯಾಭಿಕಾರದ ‘ಸರ್ವಿಸಿಕೆಟು’ಗಳೊಂದೂ
ಅವನಿಗಿಲ್ಲ. ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಪಿತೃವಿಯೋಗವಾಗಿ, ಬಡತನದ ಕಾಟವು
ಹೆಚ್ಚಿ, ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ವಿಪ್ರೇಗೆ ಶರಣಾಗತಿ ಹೊಡೆದು ಅದುಗೆಯ ಭಟ್ಟ ನಾಗಿ
ಹೊರಟು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದ. ಒಂದು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸಟ್ಟುಗ, ಇನ್ನೊಂದು ಕೈಯಲ್ಲಿ
ಲೇಖನಿ, ಹೀಗೆ ಸಾಗಿತ್ತು ಅವನ ಬಾಳು. ಅಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಮನ
ಸ್ಸಿಟ್ಟು ವ್ಯಾಜಿತವಾಗಿಯೇ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಕಲಿತಿದ್ದ; ಕಲಿಯುತ್ತಲೂ
ಇದ್ದ. ‘ವಿದ್ಯಾ ವಂತ’ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಅರಿಗುರುತಾದ ಅಂಗ್ಲವೂ, ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ
ಬೆನ್ನೆಲುಬಿನಂತಹ ಸಂಸ್ಕೃತವೂ ಅವನಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಅವಗತವಾಗಿದ್ದವು.
ಎಲ್ಲವೂ ಸ್ವಂತವಾದ ಸತತಾಭ್ಯಾಸದ ಫಲ. ಅದೃಷ್ಟವಶದಿಂದ ಅವನ
ಲೇಖನಿಯ ಕೀರ್ತಿ ಬಲವಾಯಿತು. ಅದರಿಂದ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ದುಡ್ಡೂ
ಬರಲಾರಂಭಿಸಿತ್ತು. ಇನ್ನು ಕೀಳು ಕೆಲಸವಾದ ಅಡುಗೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು
ಬಿಡಬೇಕೆಂದು ಕೃಷ್ಣನು ಒತ್ತಾಯಪಡಿಸಿ ಅವನನ್ನು ಊರಿಗೆ ಕರೆದು
ಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದನು. ಏಕಾಂಗಿಯಾದ ತನಗೆ ಬಂದಷ್ಟೇ ಸಾಕು,
ಭಾಷಾದೇವಿಯ ಪೂಜೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿಕೊಂಡು
ನೆಮ್ಮದಿಯಾಗಿರೋಣವೆಂದುಕೊಂಡು ತೀನು ಊರಿನಲ್ಲಿಯೇ ತಳವೂರಿ
ಬಿಟ್ಟಿದ್ದನು.

ಈಗ ಆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಅವನ ಮೇಲ್ಮನದಲ್ಲಿ “ಭಾರತೀ ಭಂಡಾರ”
ಎಂಬೊಂದು ಪ್ರಸ್ತುತ ಭಂಡಾರವು ತೆರೆದಾಗಿತ್ತು. ಊರ ಪ್ರಮುಖರೂ,
ಶಾಲೆಯ ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯರೂ ಅದ ಮಾಧವತೆಟ್ಟರು ಅದರ

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು. ಶೀನು ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ. ಅವನ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಂದಾಗಿ, ಆ ಗ್ರಾಮ-ಪರಗ್ರಾಮಗಳ ನಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ ವಾಚನಾಭಿರುಚಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರೇಮಿಗಳೂ, ರಸಿಕರೂ ಶೀನುವನ್ನು 'ನಮ್ಮ ಗ್ರಾಮದ ರತ್ನ'ವೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು.

ಮಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಹೊರಡುವ "ಜನವದಿನೀ" ಎಂಬ ಪತ್ರಿಕೆಯ 'ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಭಾಗ'ಕ್ಕೆ ಶೀನು ಒಬ್ಬ ಖಾಯಂ ಲೇಖಕ. ಅದರಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಕಿಂಚಿತ್ ಪ್ರತಿಫಲವೂ ಸಿಗುತ್ತಿತ್ತು. ಶೀನು ಒಬ್ಬ ಕಲೆಗಾರನೂ ಹೌದು. ಮದರಾಸಿನಿಂದ ಹೊರಡುವ 'ಇಂಡಿಯಾ' ಎಂಬ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಆಗಾಗ ಅವನ ರೇಖಾ ಚಿತ್ರಗಳು ಬರುತ್ತಿದ್ದುವು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸಾಹಿತ್ಯಾಂಗದಲ್ಲಿಯೇ ಅವನ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಪ್ರಕಟವಾದ ಅವನ "ತ್ಯಾಗಿ" ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕವು ಅವನಿಗೆ ೫೦೦ ರೂಪಾಯಿಯಾದಾಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿತ್ತು. ಅನಿಯಮಿತವಾಗಿಯಾದರೂ ಬರುವ ಈ ಆದಾಯದ ಬಹುಭಾಗವನ್ನು ಅವನು "ಭಾರತೀ ಭಂಡಾರ"ದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೇ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದನು.

ಆದರೆ ಎರಡನೇ ಮಹಾಯುದ್ಧವು ಸುರುನಾದುದೇ ಆದುದು. ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಗತಿಪಥದ ಮೇಲೆ ಎಡವುಗಲ್ಲೊಂದು ಬಿದ್ದಂತಾಗಿತ್ತು. ಬಡ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಚಿಗುರೇ ಎಳಲಾರದೆ ಹೋಗಿತ್ತು. ಅದು ತೀರಾ ಬಾಡು ಬಿದ್ದು ಹೋಗದಂತೆ ಶೀನುವಿನಂತಹ ಅಚ್ಚ ಸಾಹಿತಿಗಳು ಕಟ್ಟಿ ಜ್ವರದಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ನೀರೆರೆದು ಕಾಪಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಚಾರನಷ್ಟು ದುಃಸಾಧ್ಯವಾಗಿದ್ದರೂ, ಜನ್ಮತಃ ಸಾಹಿತಿಯಾದ ಶೀನು ಕೃತಿರಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಇದ್ದನು.

"ತ್ಯಾಗಿ" ಪ್ರಕಟವಾಗಿ ಅಮೋಘ ಕೀರ್ತಿ ಗಳಿಸಿದ ಮೇಲೆ, ಮುದ್ದದ ಬೇಗೆಯಿಂದ, ಮತ್ತೆ ಅವನ ಕನ್ನಡ ಕಾದಂಬರಿಗಳ ಮುದ್ರಣವು ದುಃಸಾಧ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ನಾಲ್ಕುತಿಂಗಳ ಕೆಳಗೆ ಅವನೊಂದು ಉತ್ತಮವಾದ ಕಾದಂಬರಿ ಬರೆದು ಮುಗಿಸಿದ್ದ. "ಕಲೆಯ ಕಲ್ಯಾಣ" ಎಂದು ಅದರ ಹೆಸರು. ಅದು ಪ್ರಕಾಶಗೊಂಡು, ನಾಡೆಲ್ಲ ಆನಂದ ಪಡಬೇಕೆಂದು ಅವನಿಗೆ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾದ ಅತುರವಿದ್ದೇ ಇತ್ತು. ಈಗ ಸುಂದರಿಯ ಕಾಗದವು ಆ ಅತುರಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾದ ಗಾಳಿಯಾಗಿ ಬೀಸಿತು.

ಯುವಕನೂ ಪ್ರತಿಭಾಶಾಲಿಯೂ ಆಗಿರುವ ಶೀನು ತಕ್ಕ ಹೆಣ್ಣಿನ ಜತೆಯಿಲ್ಲದೆ ಏಕಾಂಗಿಯಾಗಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರೇಮಿಗಳೂ, ಸುಹೃದಯರೂ ತುಂಬಾ ಅನುತಾಪ ಪಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಸಾಹಿತಿ ಯೊಬ್ಬನು ಸರ್ವಸಂಗ ಪರಿತ್ಯಾಗಿಯಾದ ಯೋಗಿಯಂತಿರುವುದೆಂದರೆ ಪರಿತಾಪವಲ್ಲವೆ? ಸಾಹಿತಿ ಸಂಸಾರಿಗನಾಗಿರಬೇಕು; ಸುಖ ದುಃಖಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿ ಪರಿಪಕ್ವ ಮನಸ್ಸುನಾಗಿರಬೇಕು. ಹೌದು. ಈ ತತ್ವವು ಶೀನುವಿಗೂ ಗೊತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಆ ತತ್ವವನ್ನು ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಯಾಗಿದ್ದೇ ಸಾಧಿಸಿಯೇನೆಂದು ಅವನ ದೃಢನಂಬಿಕೆಗೆ ಯಾರು ಕೇಳಿದರೂ ತಾನನ್ನು ವಿವಾಹಿತನಾಗಲಾರೆ ಎಂದೇ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಅವನು ಮಾಡುವ ವಿವಾಹ ಪ್ರಯತ್ನವೆಲ್ಲ ತಮ್ಮ ಕೃಷ್ಣನಿಗಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಕೃಷ್ಣನಿಗಿಂತ ಮೊದಲು ಅವರ ತಂಗಿ ಗೌರಿಗೆ ವಿವಾಹವಾಗಬೇಕಲ್ಲವೆ? ಅವಳೂ ವಿವಾಹೋಚಿತ ವಯಸ್ಸುಳಾಗಿಯೂ ಇದ್ದವಳೆ; ಏಕೋ ಅವಳ ಮದುವೆಯ ಯೋಜನೆ ಶೀನುವಿಗೆ ಈಗಿಲ್ಲ.

೪

ಯಾರೋ ಕೊಸಬರು ಮನೆಗೆ ಬರುತ್ತಿರುವರೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಅರಿಗುರು ತಾಗಿ ಬೊಳ್ಳು “ಒಳ್ಳ, ಒಳ್ಳ” ಎಂದು ಕೊರೆಯಿತು “ ಭಾರತೀ ಭಾಂಡಾರ”ದೊಳಗೆ ಕುಳಿತು ಏನೋ ಓದುತ್ತಿದ್ದ ಶೀನು, ಹೊರಗೆ ಬಂದು ನೋಡಿದನು “ಓಮೋ! ರಾಮಾ ಜೋಯಿಸರು! ಬಹಳ ಅಪರೂಪ! ಬನ್ನಿ ಬನ್ನಿ!”

“ಏನಪ್ಪಾ ಶೀನು? ನಾಯಿ ಕಚ್ಚುತ್ತೆಯೆ?—” ಎಂದು ನಾಯಿಯ ಅಬ್ಬರಿಕೆಗೆ ತಯಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ನಿಂತರು ಜೋಯಿಸರು.

“ಇಲ್ಲ. ಬೊಗಳುವ ನಾಯಿ ಕಚ್ಚುತ್ತೆಯೆ? ಎಯ್ ಬೊಳ್ಳಾ! ಸುಮ್ಮನಿರೋ!” ಎಂದು ಶೀನು ನಾಯಿಯನ್ನು ಕರೆದನು. ಮಾನವ ಸಂಜ್ಞೆಗ್ರಾಹಿಯಾದ ಆ ಪ್ರಾಣಿ, ಕೂಡಲೇ ಸುಮ್ಮನಾಗಿ ಬಾಲವಾಡಿ ಸುತ್ತ ಅವನ ಬಳಿಗೆ ತಿರುಗಿತು. ಜೋಯಿಸರು ಮುಂದೆ ಬಂದರು

“ನೀವು ಬಹಳ ಅಪರೂಪದವರಾದ್ದರಿಂದ ಈ ನಾಯಿಗೆ ಗುರುತಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಮಗಳು ಮಲ್ಲಿಕೆಯ ಗುರುತು ಇದಕ್ಕೆ ಜೊತೆಗಿದೆ ಜೋಯಿಸರೆ”

“ಓಹೊ! ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ ನಾಯಿ! ಅವಳು ಅಗಾಗ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಪುಸ್ತಕ ಕ್ಕಾಗಿ ಬರುತ್ತಾಳಲ್ಲವೆ? ಶೀನು! ನಿನ್ನ ಪುಸ್ತಕ ಓದುವುದೆಂದರೆ ನನ್ನ ಮಗಳಿಗೆ ತುಂಬ ಪ್ರೀತಿಯುಪ್ಪ” ಜೋಯಿಸರು ಜಗುಲಿಯನ್ನೇರಿದರು.

ಶೀನು ಅವರನ್ನು ಜಾನಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಸಿ “ದೊಡ್ಡಮ್ಮ! ಜೋಯಿಸರಿಗೆ ಕೊಂಚ ಬಾಯಾರಿಕೆ ತನ್ನಿ” ಎಂದು ಕರೆದು ಹೇಳಿದನು.

ನೆರೆಯಲ್ಲೆಯೇ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಕಂಗೊಳಿಸುವ, ಪುಣ್ಯಾಶ್ರಮದಂತಹ ಹುಲ್ಲು ಭಾವನೆಯ ಕೊಟ್ಟಿಗಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ರಾಮಾ ಜೋಯಿಸರು — “ಓಹೊ! ಇದೇ ನೀನು ಕೂಸತಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಸಿದ ಭಾರತೀ ಭಾಂಡಾರವ್ವು?”

“ಹೌದು; ಬನ್ನಿ, ನೋಡಿ.”

ಜೋಯಿಸರು ಎದ್ದು ಶೀನುವಿನ ಹಿಂದೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದರು. ಅದ್ವೈತ ಮನೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಅವರ ಶುಕ್ಲದಲ್ಲೆ ಇರುವ ಚಿಕ್ಕದೊಂದು ಮನೆ. ಎರಡೇ ಕೋಣೆಗಳು; ಒಳಗೆ ಜೊನ್ನಾಗಿ ಗಾಳಿ ಬೀಕಳು ಬೀಳುವಂತೆ ವಿರಾಲ ವಾದ ಕಿಟಕಿಗಳು; ಎರಡು ಬೆಂಚಿಗಳು; ಎರಡು ಕುರ್ಚಿಗಳು; ಒಂದು ಮೇಜು; ಒಂದು ‘ಟೈಂಪೀಸ್’ ಗೋಡೆಯಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಮವಾಗಿ ಗಾಂಧಿ, ನೆಹ್ರೂ, ಟಾಗೋರ್ ಮುಂತಾದ ಮಹನೀಯರ ಭಾವಚಿತ್ರಗಳು; ಅಲ್ಲೊಂದು ಶೀನುವೇ ಚಿತ್ರಿಸಿದ ವೀಣಾ ವಾಣಿ ವಾಣೀದೇವಿಯ ಚಿತ್ರವು ಬಹಳ ಸುಂದರವಾಗಿತ್ತು. ನಾಲ್ಕು ಅಲಮಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬ ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕಗಳಿದ್ದವು ಇನ್ನೊಂದು ಕೋಣೆಯೊಳಗೆ ಒಂದು ಅಲಮಾರಿ, ಒಂದು ಮೇಜು, ಒಂದು ಕುರ್ಚಿ ಇಷ್ಟಿದ್ದವು ಗೋಡೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಅಡಗೊಂಡಿದ್ದವು ಅಲ್ಲಿಯ ಮೇಜಿನ ಮೇಲೆ ಶೀನುವಿನ ಬರೆಯುವ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳಿದ್ದವು ಅಲ್ಲಿ ಕುರ್ಚಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತರೆ ಇದಿರೇ ಕಿಟಕಿ; ಕಿಟಕಿಯ ಹೊರಗೆ ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಬಳ್ಳಿ ಸುತ್ತಿದ ಮಾವಿನ ಮರ, ಅದರಾಚೆಗೆ ಸೀತಾಫಲದ ಗಿಡ, ಪಾರಿಜಾತತರು, ತೆಂಗಿನ ಮರಗಳು, ತುಸು ದೂರ ಹಲಸು—ನೀರಳೆ ಮರಗಳು ಮೊದಲಾದ ಮಿತವಾದ ಫಲಪುಷ್ಪಗಳ ತೋಟದ ಹಿತದೃಶ್ಯವು ಮನೋಲ್ಲಾಸದಾಯಕವಾಗಿತ್ತು. ರಾಮಾ ಜೋಯಿಸರು ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡಿ ತಲೆಯೊಲಿಯುತ್ತ — “ಚಿಂತೆ

ಯಿಲ್ಲ ಶೀನು. ನಿನ್ನಂಥವನಿಗೆ ತಕ್ಕ ಸ್ಥಳವಿದು. ಅಲ್ಲಾ, ಹೆಂಗುಸ ರಿಲ್ಲದ ಈ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ವಾಲ್ಟಿಗೆ ಬಳ್ಳಿ, ಕಾಯಿಪಲ್ಯ ವೋದಲಾದ ತೋಟ ಮಾಡಿದ್ದಾರಪ್ಪ? ನೀನೇನು?”

“ನಾನೇ. ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡವ್ಮನೂ ಇದ್ದಾರಲ್ಲ?” ಎಂದನು ಶೀನು.

“ಶೀನು ಬರುತ್ತೀರಾ?” ಎಂದು ದೊಡ್ಡಮ್ಮ ಕರೆದಳು.

ಜೋಯಿಸರೂ, ಶೀನ ಪೂ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಜಾವಡಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿ ತರು ಜಾವಡಿಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಲೋಟಾ ಕಾಫಿ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದವು.

“ಕಾಫಿಗೀಫಿಯಲ್ಲಾ ಯಾಕಪ್ಪ ? ಎಲ್ಲಾ ಆಗಿಯೇ ನಾನು ಬಂದದ್ದು ” ಎಂದು ವಾಡಿಕೆಯ ಉಪಚಾರದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಾ, ಕಾಫಿಯ ಲೋಟೆಯನ್ನೇ ತಿಳಿಸಿದರು ಜೋಯಿಸರು.

“ನಿಮಗಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದುಲ್ಲಾ. ನಾನು ಈಗ ತಾನೇ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವ ಸಮಯ. ಪರಮಾನ್ನವಾದರೂ ದರಿಜನರೊಂದಿಗೇ ಕುಡಿಯ ಬೇಕೆಂಬ ಹಾಗೆ ದೊಡ್ಡಮ್ಮ ನಿಮಗೂ ನೇರಿಸಿ ತಂದಿಟ್ಟರು” ಎಂದು ಶೀನುವೂ ಎತ್ತಿಕೊಂಡನು.

ಜೋಯಿಸರು ಕುಡಿದು ಮುಗಿಸಿದಾಗ ಶೀನು--“ಹೀಗೋ! ನಿಮಗೆ ವೀಳೆವಲೆ ಅಭ್ಯಾಸವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.....”

“ಅದಕ್ಕೇನು? ಅದು ಯಾವಾಗಲೂ ನನ್ನ ಸೊಂಟದಲ್ಲಿ ತಯಾ ರುಂಟಲ್ಲ?” ಎಂದು ಜೋಯಿಸರು ಸೊಂಟದಿಂದ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಚೀಲವ ನ್ನೇ ತಿತ್ತಿ ಬಿಡಿಸಿ, ತಾಂಬೂಲದ ಸಂವರಣೆಗೆ ತೊಡಗಿ-- “ ಶೀನು, ನಾನೊಂದು ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯ ಮಾತಾಡಲಿಕ್ಕಾಗಿ ಬಂದದ್ದು. ಹಿಂದೆ ನನ್ನಿಂದ ನಿನಗೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಕೆಡುಕಾಗಿ ಹೋಯಿತು. ಅದರಿಂದಾಗಿ ನಿನ್ನನ್ನು ನೋಡಬೇಕು, ಮಾತಾಡಬೇಕು ಎಂದರೆ ನನಗೊಂದು ಶಂಕೆ, ಜಂಕೆ.....”

“ಅದೆಲ್ಲ ಆಯ್ತು, ಹೋಯ್ತು; ಇನ್ನಾಕೆ ಸ್ವಾಮಿ ಆ ಮಾತು ? ಅದರಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮದಾದರೂ ಅಂತಹ ತಪ್ಪೇನಿದೆ ? ಎಲ್ಲ ತಪ್ಪು ನನ್ನದೇ ಬಿಡಿ! ”

“ಅದರೂ ಕಾರಣಕರ್ತ ನಾನೆಂದೇ ಆಯಿತಲ್ಲ ? ಏನೋ ಆ ಪಾಪದ ಕುರೂಪಿ ಹುಡುಗಿಗೆ ಒಂದು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಸಿ ಪುಣ್ಯಕಟ್ಟೆ ಕೊಳ್ಳಬೇಕಂತ ಮಾಡಿದೆ ಅದು ನಿನಗೆ ಈ ಬಗೆಯ ಏಕಾಂಗತ್ವವನ್ನು ತಂದಿತು. ಕಡೆಗೆ ನಾನೇ ಅವಳನ್ನು ಮದರಾಸಿನ ಫಿಲಂ ಕಂಪನಿಗೆ ಸೇರಿಸಿದೆ. ಅವಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅವಳಲ್ಲಿ ಜಿನ್ನಾಗಿದ್ದಾಳೆ—ಹೋಗಲಿ. ಈಗ ನಿನ್ನನ್ನು ನೋಡುವಾಗ ನನಗೆ ತುಂಬಾ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ ಶೀನು.”

“ಹೋಗಲಿ ಬಿಡೀ ಅಂದೆನಲ್ಲ ನಾನೀಗ ಆ ಚಿಂತೆಯನ್ನೇ ಬೇರು ಸಹಿತ ಕಿತ್ತು ಹಾಕಿರುತ್ತೇನೆ.”

“ಹಾಗಲ್ಲವು. ನಿನಗಿನ್ನೂ ವಯಸ್ಸು ಮೀರಿಲ್ಲ. ಈಗ ನಿನಗೆ ಇವು ತನ್ನ ಲ್ಲ ತಾನೆ?”

“ನಿಮ್ಮ ಲೆಕ್ಕ ತಪ್ಪಾದೀತೆ?”

“ಈ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನೀನು ಪುನರ್ವಿವಾಹ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೆ ಒಬ್ಬಂಟಿಗನಾಗಿರಲೇಬಾರದು. ನಿನ್ನ ತಾಯಿ ಜಲಜಮ್ಮ ಇರುತ್ತಿದ್ದರೆ ಎಂವಿಗೂ ನಿನ್ನನ್ನು ಹೀಗೆ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಅದೂ ನಿನ್ನಂಥ ಕವಿ-ಸಾಹಿತಿಗಳಿಗೆಲ್ಲ ತಕ್ಕ ಸಹಚಾರಿಣಿ ಆತೀ ಆಗತ್ಯ.”

“ಹಾಗೇನಿಲ್ಲ ಜೋಯಿಸರೇ, ಕವಿ-ಸಾಹಿತಿಗಳು ಕಲ್ಪನಾವಿಹಾರಿಗಳು ಅವರು ಕಲ್ಪನೆಯಲ್ಲಿ ಎಂತೆಂತಹುದನ್ನೋ ಸೃಷ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಅದರೊಂದಿಗೇ ತನ್ಮಯರಾಗಿ ಬಿಡಬಲ್ಲಂತಹರು”

“ಹೌದು ನಿಜ ಅದಕ್ಕೆ ಸುಲಭವಾಗುವಂತೆ ತಕ್ಕ ಸಂಗಾತಿನಿಯೂ ಬೇಕು, ದೇವರಪೂಜೆಗೆ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗೆ ”

“ನಿಮ್ಮ ಸಾಮತಿ ಸರಿ. ನನಗೂ ಅಂತಹ ಸಹಚಾರಿಣಿ ಒಬ್ಬಳೇ ಒಬ್ಬಳಿದ್ದಳು — ಕನಸಿನಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ. ಎಚ್ಚರದಲ್ಲಿ ಅವಳಿಗ ಪರಸ್ತ್ರೀ!”

“ಸರಿ. ತೆಗೆದಿಯಾ ನಿನ್ನ ಕಾಲ್ಪನಿಕ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ? ಈಗ ಸಹಜ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಮಾತಾಡೋಣ. ನಾನು ನಿನಗೆ ತಕ್ಕ ವಧು ಮೊಬ್ಬಳನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸಿದ್ದೇನೆ. ನೀನೂ ಜಿನ್ನಾಗಿ ಬಲ್ಲೆ ಆ ಹುಡುಗಿಯನ್ನು—” ಎಂದು ಜೋಯಿಸರು ಶೀನುವಿನ ಮುಖವನ್ನೊಮ್ಮೆ ಅರ್ಧ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನೋಡಿ, ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಿದ ಜಿಗಟೆ ತುಂಬುಲವನ್ನು ಉಗುಳಲಿಕ್ಕಾಗಿ, ಅಂಗಳದ ಕೊನೆಯ ತೆಂಗಿನ ಕಟ್ಟಿಯ ಕಡೆಗೆ ನಡೆದರು.

ಆಗಲೇ ಕೃಷ್ಣನು ಬಂಡ ಸಾಲೆಯಿಂದ ಸ್ಯಾಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ರೊಂಬೆಯನೆ ಬಂದಿಳಿದನು. ಸ್ಯಾಕಲ್ಲಿನ ಹಿಂದಿನ ಕ್ಯಾರಿಯರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಗೋಣೀ ಸಂಚಿಯ ಮೂಟೆಯನ್ನೂ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದನು. ಆ ಭಾರ ಹೊತ್ತು ಸ್ಯಾಕಲ್ಲಿನ್ನು ಅವನು ಪ್ರಯಾಸದಿಂದ ತಳ್ಳಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಜಗುಲಿಯ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಆ ಮೂಟೆಯನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು, ಅಂತರ್ಮಾಡಿನ ಬಾಗಿಲಿನಿಂದ ಮನೆಯೊಳಗೆ ಹೊಕ್ಕನು. ಹಾಗೂ ದೊಡ್ಡಮ್ಮನೊಡನೆ ಚಿಮುಣಿ ದೀಪವನ್ನು ಹಚ್ಚಿ ತರಲಿಕ್ಕೆ ಹೇಳಿ ಉಪ್ಪರಿಗೆಯ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹೋದನು. ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ಗಮನಿಸುತ್ತ ಜೋಯಿಸರು ಮೆಲ್ಲನೆ ನಡೆತಂದು, ಮತ್ತೆ ಚಾವಡಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು, ಮಾತನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿದರು:— “ಅದೇ ಶೀನು, ನನ್ನ ಮಗಳು ಮಲ್ಲಿಕಾ ನಿನಗೆ ಪರಿಚಯದ ಕುಡುಗಿಯೇ ಅಲ್ಲವೆ? ನೀನು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದರೆ ಅವಳನ್ನು ನನಗೇ ಧಾರಿಯೆರೆದು ಬಿಡುತ್ತೇನೆ.” ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ನುಡಿದು ಬಿಟ್ಟರು.

ಶೀನುವಿನ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಆಶ್ಚರ್ಯವು ತೇಲಿತು:—“ಮಲ್ಲಿಕೆಯನ್ನೆ? ಮಲ್ಲಿಕಾ ನಿಮ್ಮ ಆ ಭಾವನೆಂಟರು ಜಮೀನುದಾರ ವಾಸುದೇವರಾಯರ ಮಗ ಗೋಪಾಲರಾಯರಿಗೆ ವಿಸಲಿಟ್ಟ ವಧು ಅಂತ ವರ್ತಮಾನವಿತ್ತಲ್ಲ?”

“ಅದು ಹಳೆಯ ವರ್ತಮಾನ ಬಿಡಪ್ಪ. ನನ್ನ ತಂಗಿಯ ಮಗ ಗೋಪಾಲನು ನನ್ನ ಮಗಳ ವಾರಸು ಹಕ್ಕುದಾರನಲ್ಲವೆ? ಅವನಿಗೇ ಕೊಡುವುದಂತ ನನಗಿಲ್ಲಾ ಇಷ್ಟವಿದ್ದದ್ದೇನೋ ನಿಜ. ಆದರೆ ಆ ಗೋಪಾಲ ದೊಡ್ಡ ದೇಶಭಕ್ತ ಅಂದುಕೊಂಡು ಊರೂರು ತಿರುಗುತ್ತಾನೆ. ತಂದೆ-ತಾಯಿಗಳ ಮಾತು ಕೇಳದೆ ಎರಡು ಬಾರಿ ಜೈಲಿಗೂ ಹೋಗಿ ಬಂದ. ಈಗ ದೇಶ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಕೊರಟಿದ್ದಾನೆ ಎಲ್ಲಿದ್ದಾನೋ ಸತ್ತಿ ಕೂಡಾ ಇಲ್ಲ. ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಸಿಕ್ಕದೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ ಅಂತ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಬೇರೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನಂತೆ! ಇದೆಲ್ಲ ಆಗೋದಾ ಹೋಗೋದಾ? ಅದು ಬಿಡು, ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡು.”

“ನಕಾರವೇ ನನ್ನ ಖಂಡಿತ ಉತ್ತರ. ನೀವು ನಿಜವಾಗಿ ಮದುವೆಯ ವಿಷಯ ಮಾತಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದರೆ ನನ್ನ ತಮ್ಮ ಕೃಷ್ಣನ ಮದುವೆ ವಿಚಾರ ಬೇಕಾದರೆ ಮಾತಾಡಿ.”

“ತಮ್ಮನ ಮದುವೆಯ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಈಗೀನು ಅವಸರ ನಿನ್ನ ತಂಗಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು? ಅದೆಲ್ಲ ಮಾಡುವ. ಈಗ ನಿನ್ನದು ನಕಾರವೇಕೆ ಶೀನು? ನನ್ನ ಮಗಳು ನಿನಗೆ ತಕ್ಕವಳಲ್ಲವೆಂದು ಭಾವಿಸುವಿಯಾ? ಅಥವಾ ವಧುವಿಗೆ ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಬಂಧಿಯಾದ ನಿನ್ನ ಮೇಲೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲವೆಂದು ಸಂದೇಹಿಸುವಿಯಾ?”

“ಅದರೆ?.....ವಧುವಿಗೆ ಇಷ್ಟವಿದೆಯೆಂದು ಅವಳೇ ಬಾಯಿ ತೆರೆದು ಹೇಳಿದಳೇ ಜೋಯಿಸರೆ?”

“ಬಾಯಿಬಿಟ್ಟು ಹೇಳುವರೇನೋ ಹೆಣ್ಣುಗಳು? ಅದನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆ? ನಾನು ಅದೆಲ್ಲಾ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡೇ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನೂ ಕಲಿಸಿದ್ದೇನೆ ಸಂದೇಹವಿದ್ದರೆ ನೀನೇ ಅವಳೊಡನೆ ಕೇಳಿ ತಿಳಿದುಕೊ. ಮತ್ತೆಯೇ ನಿಶ್ಚಯ ಮಾಡುವ ಬೇಕಾದರೆ”

“ಅದೇನೂ ಬೇಡ ನೀವು ಹೇಳುವುದೇ ಸಾಕು ಹಾಗೆ ನಿಮಗೂ ಅವಳಿಗೂ ಇಷ್ಟವಿದ್ದರೆ, ನನಗಿಂತ ಚಿಕ್ಕವನೂ ಸುಂದರನೂ ಆದ ವರನೇ ಇದ್ದಾನಲ್ಲ ಇಲ್ಲ? ಅದು ನಿಮಗೆ ಇನ್ನೂ ಸಂತೋಷದಾಯಕವಾದೀತೆಂದು ನಂಬುತ್ತೇನೆ.”

“ಆದರೆ ನಿನ್ನನು ಖಂಡಿತವಾದ ಉತ್ತರವೋ ಏನು?”

“ಖಂಡಿತವೇ, ಸಂದೇಹವೇ ಇಲ್ಲ. ಯೋಚನೆಯ ಆಳದಿಂದ ಹೊರಟು ಬಂದ ಮಾತು. ನೀವು ಮನಸ್ಸು ಕೊಟ್ಟರೆ ಕೃಷ್ಣನೊಂದಿಗೇ ನಿಮ್ಮ ಸಂಬಂಧ ಬೆಳೆಸೋಣ.”

೨೨

ಈ ಖಂಡಿತ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ರಾಮಾ ಜೋಯಿಸರಿಗೆ ಮತ್ತೇನೂ ಹೇಳಲೂ ತೋರಲಿಲ್ಲ ಶೀನುವಿಗೆ ಪುನರ್ವಿವಾಹ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಆಲೋಚನೆ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಅವರು ಕೇಳಿದ್ದರು. ಅವರ ಒಬ್ಬಳೇ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳು ಮಲ್ಲಿಕಾ ತುಂಬ ಜಿಲುಪಿ. ಈಗಿನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ S S. L C. ವರೆಗೆ ಕಲಿಸಿದ್ದರು. ಈಗ ಅವಳ ವಯಸ್ಸು ಹದಿನೇಳು.

ಅವಳನ್ನು ಅವರ ತಂಗಿಯ ಮಗ ಜಮೀನುದಾರ ಗೋಪಾಲರಾಯ ನಿಗೇ ಕೊಡುವುದೆಂದು ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಪ್ರಸ್ತಾಪವಿತ್ತು. ಅವನು ಕಟ್ಟಿಟ್ಟ ಸ್ವದೇಶಾಭಿಮಾನಿ. ಹಿರಿಯರ ಮಾತು ವಿೂರ ದೇಶಸೇವಕನಾಗಿ ಅಲೆಯುತ್ತಿದ್ದ. ಅವನ ಅಪಾರ ಸೊತ್ತನ್ನು ನೋಡಿ ಮಗಳನ್ನು ಕೊಡ ಬೇಕೆಂದಿದ್ದರೂ, ಅವನು ವಿವಾಹದ ಗೊಡವೆಯನ್ನೆ ಬಿಟ್ಟಂತಿರುವುದನ್ನೂ, ಅವನ ಸ್ವೇಚ್ಛಾಚರಿತ್ರೆಯನ್ನೂ ನೋಡಿದರೆ, ಅದು ಅಗುವಂತಿ ರಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಜೋಯಿಸರಿಗೆ ಏನೋ ಫಕ್ಕನೆ ಶೀನುವಿನ ಸ್ಮರಣೆ ಬಂತು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಅವನ ವಿಷಯ ದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಕೊಂಚ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪವೂ ಇತ್ತು. ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಅವನ ಹೆಸರು ಬೆಳಗುತ್ತ ಬರುವುದನ್ನೂ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವನೊಂದಿಗೆ ತನ್ನ ಮಗಳ ಮದುವೆಯಾದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಭಾವಿಸಿದರು. ಅವಳು ಪುಷ್ಪಕರವಾಗಿ ಶೀನುವಿನ ಹೆಸರಿತ್ತಿದರೆ ಮಲ್ಲಿಕೆಯ ಮುಖವು ಅರಳುತ್ತಿದ್ದಿತು ಶೀನುವನ್ನು ಹೊಗಳುವುದೂ, ಅವನು ಬರೆದ ಪುಸ್ತಕ ಗಳನ್ನು ಓದುವುದೂ ಎಂದರೆ ಮಲ್ಲಿಕೆಗೆ ಉಟಬೇಡ ನಿದ್ದೆಬೇಡ. ಅಷ್ಟು ಕುತೂಹಲ! ಶೀನುವಿನ ತಂಗಿ ಗೌರಿಯೂ ಅವಳೂ ಒಂದೇ ಶಾಲೆಯ ಸಹಪಾಠಿಗಳು. ಈಗ ಗೌರಿ ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಗೌರಿ ಯೊಂದಿಗೆ ಪಳಗಿದುದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಮಲ್ಲಿಕೆ ಆಗಾಗ ಶೀನುವಿನ ಮನೆಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದಳು. ದೊಡ್ಡಮ್ಮನೊಡನೆ ಬಾಯಿತುಂಬ ಮಾತಾಡು ತ್ತಿದ್ದಳು. ಆಗ ಶೀನುವೂ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವನು. ಅವನೊಂದಿಗೆ ಅವಳು ಆ ಪುಸ್ತಕ ಬೇಕು, ಈ ಪುಸ್ತಕ ಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳುವಳು. ಹೀಗೆಯೇ ಸಲಿಗೆಯೂ ಬಳೆದಿತ್ತು.

ಮಲ್ಲಿಕೆ ತುಂಬ ಚುರುಕು ಹುಡುಗಿ. ಹೆಸರಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಅರಳು ಮಲ್ಲಿಗೆಯಂತಹಳೇ. ಅವರಿವರನ್ನು ಕಂಡರೆ ಲಜ್ಜಾಭಾರದಿಂದ ಬಾಗಿ ತೂಗಿ ಮೂಲೆ ಸೇರುವವಳಲ್ಲ ಅವಳು. ಬೇಗನೆ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡು ಬಾಯಿತುಂಬ ಮಾತಾಡುವವಳು. ಅವಳ ಮಾತಾದರೂ ಗಿಳಿಯ ಕೀಕೇಕಾರದಂತೆ ಕಿವಿಗಿಂಪು. ಅವಳ ನಿಷ್ಕಳಂಕವಾದ ಸರಳ ಭಾವದ ನಡೆನುಡಿಗಳು ಶೀನುವಿಗೆ ತುಂಬ ಮೆಚ್ಚಿಗೆಯಾಗಿದ್ದವು. ಅವಳೊಡನೆ ಸ್ವಲ್ಪಹೊತ್ತು ಮಾತಾಡಿದರೆ ಅವನೂ ಹನಪ್ರೋತ್ಸಾದಿಂದ ಕಳೆ

ಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಅವನು ಅವಳನ್ನು “ಎನಮ್ಮ ಜಮೀನ್ದಾರ್ ಸೋಸೆ!” ಎಂದು ಆಗಾಗ ಗೇಲಿಕೆಯಾಗಿ ಸಂಬೋಧಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಅವಳು “ಅಲ್ಲ! ಇಲ್ಲ! ನಾನು ಯಾರ ಸೋಸೆಯೂ ಆಗಲಾರೆ.” ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದಳು.

ರಾಮಾ ಜೋಯಿಸರು ಹೀಗೆ ಅಕಸ್ಮಾತ್ ಕೇಳಿಯಾರೆಂದು ಶೀನು ಕನಸಿನಲ್ಲಿಯೂ ನೆನೆದಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಅವರು ಹಾಗೆ ಕೇಳುತ್ತಲೇ ಆ ಸುಗುಣ ಪರಿಮಳೆಯಾದ ಮಲ್ಲಿಕೆಯನ್ನು ತನ್ನ ಮನೆಯೊಳಗೇ ಹೊಗಿಸಿ ಬಿಡಬೇಕೆಂದು ಅವನಿಗೊಂದು ಶ್ರದ್ಧೆಯುಂಟಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿತು. ತನಗಲ್ಲ, ತಮ್ಮನಿಗೆ. ಮಲ್ಲಿಕೆಯನ್ನು ಅವನು ತಂಗಿಯಂತೆಯೇ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದನು. ಇದು ಅವನ ಅಚಲಭಾವ. ರಾಮಾ ಜೋಯಿಸರು ಒಪ್ಪುವರೆ? ಯಾಕೆ ಒಪ್ಪರು?

ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸು. ಧೃಷ್ಟಪುಷ್ಪನಾಗಿ ಯೌವನದ ಕಳೆಯಿಂದೊಪ್ಪುವ ಗೌರಾಂಗಿ. ಬಂಡ ಸಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಗುಮಾಸ್ತನಾಗಿರುವುದರಿಂದ ವ್ಯಾಪಾರ ಮೊದಲಾದ ಲೌಕಿಕ ವ್ಯವಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ಗಟ್ಟಿಗ. ಈ ಯುದ್ಧಕಾಲದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರದಂತಹ ಅವಾರ ಧನಾರ್ಜನೆಯ ಹಾದಿ ಬೇರಿನ್ನಾವುದಿದೆ? ಮುಂದೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಶ್ರೀಮಂತನಾಗಬಲ್ಲಷ್ಟು ಅನುಕೂಲ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿಯೇ ಕೃಷ್ಣನು ಇದ್ದಾನೆ. ಆದರೆ ಕೊಂಚ ಮುಂಗೋಪಿ. ಅವನು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ “ಹಾಗಲ್ಲ ಹೀಗೆ” ಎಂದಾರಾದರೂ ಹೇಳಿದರೆ ಅವನಿಗೆ ಭಡಕ್ಕನೆ ಕೋಪ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದು ಒಳಗಿನ ವಿಷಯ.

ರಾಮಾ ಜೋಯಿಸರು ಒಡನೆಯೇ ಖಂಡಿತವನ್ನು ಹೇಳದೆ—
“ನಾನು ಕೃಷ್ಣನ ವಿಷಯವನ್ನು ಯೋಚಿಸಿಲ್ಲ ಶೀನು. ನಿನ್ನ ಹಾಗು ನಿನ್ನ ತಂಗಿ ಗೌರಿಯ ವಿವಾಹವಾಗದೆ ಕೃಷ್ಣನ ಮದುವೆಯ ಪ್ರಸ್ತಾವ ಬರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದೆ” ಎಂದರು.

“ನನ್ನದಂತೂ ಹೇಳಿದೆನಲ್ಲ? ಇನ್ನು ಗೌರಿ. ಅವಳಿಗೂ, ಈಗ ವಿವಾಹ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶವಿಲ್ಲ. ಅವಳು ಕಲಿಯಬೇಕೆಂಬ ಒಂದೇ ಕುತೂಹಲದಲ್ಲಿದ್ದಾಳೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗ ಕೃಷ್ಣನ ಮದುವೆಯೇ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ.”

“ಓಹೋ!.....ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಕೇಳಿ ನೋಡಿದ್ದೀಯಾ?”

“ಇಲ್ಲ ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಕೇಳಬೇಕಷ್ಟೆ. ನಿಮ್ಮ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಾದರೆ ಅವನನ್ನು ಕೇಳಿ ನಾನು ಒಪ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ ”

“ನನ್ನಿಂದೇನೂ ಅಭ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ ನೀನು ಇಷ್ಟು ಖಂಡಿತವಾಗಿರುವುದಾದರೆ ಮಾಡುವುದೇನು? ಕೃಷ್ಣನಿಗೇ ನೋಡೋಣ.”

ಆಗ ಕೃಷ್ಣನು ಉಪ್ಪಂಗೆಯ ‘ಗುಟ್ಟಿನ’ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ಕೆಳಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದನು. ಕೆಳಗಿನ ಮಾತುಕತೆಗಳು ಅವನ ಕಿವಿಗೆ ಬಿದ್ದಿರಲೇಬೇಕು.

ಅವನು ಚಾವಡಿಗೆ ಬರುತ್ತಲೆ ಜೋಯಿಸರು “ಕೇಳಿದಿಯಾ ಕೃಷ್ಣ, ನಿನ್ನಣ್ಣನು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು?” ಎಂದರು.

“ಏನದು - ನಾನಷ್ಟು ಗಮನಕೊಟ್ಟು ಕೇಳಿಲ್ಲ. ಯಾಕೆ, ನಾನು ಕೇಳತಕ್ಕದ್ದೇನಾದರೂ ಇತ್ತೆ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದನು ಕೃಷ್ಣ

“ಮತ್ತಿಲ್ಲದೆ? ಕಳ್ಳ ನೀನು! ಉಪ್ಪಂಗೆಯಲ್ಲಿ ಏನೋ ಸದ್ದಿಲ್ಲದೆ ಅಡಗಿಸಿಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಿಯಲ್ಲ?” ಎಂದು ಜೋಯಿಸರು ತಮ್ಮ ಕೆಂಬಾಯಿ ತೆರೆದು ನಕ್ಕರು.

“ಹೌದು ಶೆಟ್ಟರ ಕೈಕೆಳಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಾಗ ಅವರ ಒಳ ಬೇರದಲ್ಲಿ ನಾನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾಗಿಯಾಗಲೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದಷ್ಟೆ? ನಾಳೆ ಬಂಡ ಸಾಲಿಗೆ ಮಣೇಗಾರ್ತು ಚಿಕ್ಕಿಂಗಿಗೆ ಬರುತ್ತಾರಂತ ಸಂಶಯ ಉಂಟಂತೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೀಗೆ ಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು.”—ಕೃಷ್ಣನೆಂದ.

“ಹೌದು ಹೌದು ಲೆಕ್ಕಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ವಸ್ತು ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ ತೀರಿಹೋಯಿತು. ಒಟ್ಟಾರೆ ಈ ಕೆಟ್ಟ ಯುದ್ಧದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ಕೇಡುಗಳಯ್ಯ ಇವೆಲ್ಲ. ರೇಶನ್ನು, ಕಂಟ್ರೋಲು ಬಂದು, ಯಾವ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಏನು ಕೇಳಿದರೂ ಇಲ್ಲ ಇಲ್ಲ! ಅಕ್ಕಿ ಇಲ್ಲ. ಬೇಳೆಯಿಲ್ಲ, ಕಾಳು ಇಲ್ಲ, ಸಕ್ಕರೆ ಇಲ್ಲ, ಬಟ್ಟೆಯೂ ಇಲ್ಲ ಒಕ್ಕೇ ಇಲ್ಲಾ ಪಲ್ಲವಿ ಬಂತಯ್ಯ!” ಎಂದು ಜೋಯಿಸರು ಕಾಲಪ್ರವಾಹದ ಹಾಡನ್ನು ಹಾಡಲಾರಂಭಿಸಿದರು.

ಕೃಷ್ಣನು:—“ಯಾಕಿಲ್ಲ ಜೋಯಿಸರೇ, ಕೇಳುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಳಿ ಡರೆ ಸಿಕ್ಕುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ! ನಿಮಗೆ ಯಾವ ಸಾಮಾನು ಎಷ್ಟು ಬೇಕು ಹೇಳಿ, ನಾನು ಸಿಕ್ಕಿಸುತ್ತೇನೆ.” ಎಂದು ಸವಾಲು ಬಿಟ್ಟನು.

ರಾಮಾ ಜೋಯಿಸರಿಗೆ ತಟ್ಟನೆ ಏನೋ ಜ್ಞಾನ ಬೆಳದಂತೆ,—
 “ಹಾಗಾದರೆ ಕೃಷ್ಣ ! ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಿ ಮುಡಿಗೆ ಮೂವತ್ತಂತೆ !
 ಇಲ್ಲಿಯೂ ಮುಂದೆ ಹಾಗಾದೀತಂತ ದಿಗಿಲಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದೆರಡು
 ಪೊಟ್ಟುಗದ್ದೆ ಇದ್ದವರಿಗೆ ಆಸ್ತಿವಂತರು ಅಂತ ಹೆಸರಾಗಿ, ಅವರಿಗೆ ರೇಷನ್
 ಕಾರ್ಡ್ ಇಲ್ಲ; ಬೆಳೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಮನೆಲಿರುವವರನ್ನು ಎಣಿಕೆ ಹಾಕಿ,
 ಬರುವ ಅರೆಬೆಳೆ ಪೂರಾ ರಿಕ್ವಿಜಿಶನ್ ಮಾಡಿದರೆ ನಾವೆಲ್ಲಾ ಏನಪ್ಪಾ
 ಉಣ್ಣುವುದು? ಅಗ್ಗದಲ್ಲಿದ್ದವಾಗಲೇ ಸ್ವಲ್ಪ ಅಕ್ಕಿ ಮುಡಿ ಹೆಚ್ಚು ತೆಗೆದು
 ಹಾಕಲಿಕ್ಕೂ ಭಯ.....”

ಕೃಷ್ಣನು ತಡೆದು ನುಡಿದ:— “ನಿಮಗೇನು ಸ್ವಾಮಿ ? ನಿಮ್ಮ
 ಭಾವನೆಂಟ ಜಮೀನುದಾರರು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹಾಕಿಯಾರೆ?”

ಜೋಯಿಸರು—“ಅಯ್ಯೋ ಬಡಪ್ಪ! ಅವರ ದೊಡ್ಡಸ್ತಿಗೆ ಅವರಿ
 ಗಾಯಿತು. ಮೊನ್ನೆ ಒಂದು ಮುಡಿ ಅಕ್ಕಿ ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ, ಮೂವತ್ತೈದು
 ರೂಪಾಯಿ ಮೊದಲು ಕೊಟ್ಟು ರಾತ್ರಿ ಜನ ಕಳಿಸಿಕೊಡೀ ಅಂದರು.
 ಆದು ಬಿಡು ! ನಿನ್ನ ಶೆಟ್ಟರ ಹತ್ತಿರ ಹೇಳಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಲೀಸಾಗಿ ಸಿಕ್ಕುವ
 ಹಾಗೆ ಮಾಡುವಿಯಾ?”

“ನಮ್ಮ ಶೆಟ್ಟರಾದರೂ ಸಲೀಸಾಗಿ ಯಾಕೆ ಕೊಟ್ಟಾರು ಜೋಯಿ
 ಸರೆ? ಮೂವತ್ತರ ಹಾಗೆ ಮೊನ್ನೆ ಐದು ಮುಡಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.—”

ಎಂದ ಕೃಷ್ಣನ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಜೋಯಿಸರು ದಿಗಿಲು ಬಿದ್ದು—
 “ಅಯ್ಯೋ! ದೇವರೆ! ಇಲ್ಲಿಯೂ ಆ ಬೆಲೆಯ ಭೂತವು ಬಂತೆ ? ಇನ್ನು
 ನಾವೆಲ್ಲಾ ಬದುಕಿದ ಹಾಗೆಯೇ!”

“ಅಷ್ಟು ಗಾಬರಿ ಬೀಳಬೇಡಿ ಜೋಯಿಸರೆ. ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹಣ
 ಸಂಪಾದಿಸುವವರೂ, ಸಂಪಾದಿಸಿ ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿಟ್ಟವರೂ ಆದ ನೀವೇ
 ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದರೆ, ಉಳಿದ ಬಡವರ ಪಾಡೇನು ಹೇಳಿ?” ಎಂದನು ಕೃಷ್ಣ.

“ಹಾಗೆ ನನ್ನನ್ನು ಚುಚ್ಚಿ ಮಾತಾಡಬೇಡ ಕೃಷ್ಣ. ನಾನು ನಿಮ್ಮ
 ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಗೊತ್ತೇ? ಅದನ್ನು
 ನೆನೆದುಕೊಂಡು ನೀನು ನಿನಗೋಸ್ಕರ ಎಂದಾದರೂ ಹೇಳಿ, ಒಂದು
 ನಾಲ್ಕು ಮುಡಿ ನನಗೆ ಸುಲಭದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕುವಂತೆ ಮಾಡಯ್ಯ. ನಿನ್ನ
 ಪುಣ್ಯ!”

“ಅಸಾಧ್ಯ ಜೋಯಿಸರಲ್ಲವೇ ನೀವು?” ಎಂದನು ಕೃಷ್ಣ.

ಈ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಏನೂ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದ ಶೀನು ಇದು ವರೆಗೆ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದ ವನು ಈಗ ಬಾಯಿ ಹಾಕಿದ:

“ಕೃಷ್ಣನು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಹಾಗೆಲ್ಲ ಬಿಟ್ಟು ಹಾಕಲಾರ ಜೋಯಿಸರೆ. ಚಿಂತಿಸಬೇಡಿ.”

ಒಡನೆಯೆ ಕೃಷ್ಣನು “ಈಗ ನಿಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿ ರೂಪಾಯಿ ಇದೆಯೇ?”

“ಎಷ್ಟು ಬೇಕಪ್ಪ ನಿನಗೆ?” ಜೋಯಿಸರ ಪ್ರಶ್ನೆ.

“ಎಂಭತ್ತು ಕೊಡಿರೀಗ. ರಾತ್ರಿ ನಾಲ್ಕು ಆಳುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಕಳಿಸಿ. ನಾಲ್ಕು ಮುಡಿ ಹೊರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆಯಿತೆ?”

“ನಿಜವೆ? ಇಲ್ಲಿಗೇ ಕಳಿಸಲೆ?”—ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ ಜೋಯಿಸರು ಕೇಳಿದರು.

“ಇಲ್ಲಿಗೇ ಕಳಿಸಿರಿ. ಆದರೆ ನನ್ನದೆಂದು ತಿಳಿದುಗಿಳಿದು ಬಿಡಬೇಡಿ. ನನಗಿದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾಸಿನ ಲಾಭವೂ ಇಲ್ಲ.”

“ಅಯ್ಯೋ! ಅದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತು. ಹೀಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಉಪಕಾರ ಬುದ್ಧಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಇರಲಿ ಕೃಷ್ಣ.” ಎನ್ನುತ್ತಾ ಜೋಯಿಸರು ತಮ್ಮ ಜೇಬಿನೊಳಗಿನಿಂದ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಪರ್ಪನ್ನು ಎತ್ತಿದರು. ಅದರೊಳಗಿನಿಂದ ಅವರು ಹತ್ತು ಹತ್ತು ರೂಪಾಯಿಯ ನೋಟುಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಶೀನು ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ—“ಏನು ಸ್ವಾಮಿ, ರೂಪಾಯಿಯ ಕಟ್ಟುಕಟ್ಟಿ ಜೇಬಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ?”

ಕೂಡಲೇ ಕೃಷ್ಣನು—“ಜೋಯಿಸರಲ್ಲವೆ? ಎಲ್ಲಾ ಮುಂತಿಳಿದು ಕೊಂಡೇ ತಂದಿದ್ದಾರೆ!”

“ಹಾಗಲ್ಲವಪ್ಪ. ಈಗ ಮನುಷ್ಯರಿಗೆಲ್ಲಾ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಚಿಂತೆಯೇ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ. ಅಕ್ಕಿಯೋ ಸಕ್ಕರೆಯೋ ಅಕ್ಕಸಾತ್ ಸಿಕ್ಕುವ ಸಂದರ್ಭ ಬಂದರೆ, ದುಡ್ಡಿಲ್ಲದ ತೊಂದರೆ ಬರಬಾರದಲ್ಲಾ ಅಂತ, ಯಾವಾಗಲೂ ನಾನು ಇದೊಂದು ಅಭ್ಯಾಸವಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.” ಎಂದು ನುಡಿದು ಜೋಯಿಸರು ಹತ್ತು ರೂಪಾಯಿಯ ೮ ನೋಟುಗಳನ್ನು ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರು.

ಕೃಷ್ಣನು ಅದನ್ನೆಣಿಸಿ ಜೇಬಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ “ಸರಿ ಹಾಗಾದರೆ ರಾತ್ರಿ ಹತ್ತು ಗಂಟೆಯ ಮೇಲೆ ಜನ ಕಳಸಿರಿ” ಎಂದು ಅಂಗಳಕ್ಕೆಳಿದು ಸ್ಯಾಕಲ್ಲನ್ನು ಎಳೆದುರುಳಿಸಿಕೊಂಡನು.

“ಎನು ಮತ್ತೆ ಅಂಗಡಿಗೆ?” ಜೋಯಿಸರು ಕೇಳಿದರು

“ಹೌದು. ರಾತ್ರಿ ಒಂಭತ್ತು ಗಂಟೆಯವರೆಗೂ ಅಲ್ಲಿರಬೇಕಲ್ಲ?” ಎಂದು ಕೃಷ್ಣನು ಸ್ಯಾಕಲ್ಲನ್ನು ತಳ್ಳಿಕೊಂಡು ಹಾರಿ ಹತ್ತಿ ಸ್ವಾರೀ ಬಿಟ್ಟನು.

“ಹಾಗಾದರೆ ನಾನೂ ಹೊರಡುತ್ತೇನೆ. ಇಂದು ಬಂದುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ವ್ಯಾಪಾರವೂ ಆಗಿರೋಯಿತು. ಶೀನು, ಕೃಷ್ಣ ನೊಡನೆ ಮಾತಾಡಿ ಸೆಟಲ್ ಮಾಡಿಬಿಡು. ಮುಹೂರ್ತ ಇಟ್ಟು ಬಿಡುವ.” ಎಂದು ಜೋಯಿಸರೂ ಎದ್ದರು.

೬

ಆ ರಾತ್ರಿ ಊಟವಾದ ಮೇಲೆ ಆ ಅಣ್ಣ-ತಮ್ಮಂದಿರು ಚಾವಡಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಬಹಳ ಹೊತ್ತು ಮಾತುಕತೆ ನಡೆಸಿದರು. ದೊಡ್ಡಮ್ಮನೂ ನಡುನಡುವೆ ಬಾಯಿ ತೂರಿಸುತ್ತ ಕಡೆಗೆ ಹಾಗೆ ನಿದ್ರೆ ಹೋದಳು. ಕೃಷ್ಣನು ಸುಲಭದಲ್ಲಿ ಮಲ್ಲಿಕೆಯನ್ನು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. “ಅಣ್ಣ, ಮಲ್ಲಿಕಾ ನಿನ್ನ ಸ್ವಭಾವಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಹುಡುಗಿ. ನಿನ್ನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರೇತ್ರಕ್ಕೆ ಅವಳೊಂದು ನವಿಲಿನಂತಿದ್ದಾಳೆ. ನಿನ್ನ ಆ ಹಳೆಯ ಪ್ರೇಮದ ಕಮಲಿಗಿಂತ ಇವಳೇನೂ ಕಡಮೆಯಲ್ಲಣ್ಣ.” ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ಅಣ್ಣನನ್ನು ಒತ್ತಾಯಿಸಿದನು.

“ಆ ಕಮಲಿಗೂ ಇವಳಿಗೂ ಎಲ್ಲಿಯ ಸಂಬಂಧ? ನಾನೆಲ್ಲಿ? ಮಲ್ಲಿಕಾ ಎಲ್ಲಿ? ಅವಳು ನನ್ನ ತಂಗಿ ಎಂದೇ ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ಅವಳು ನಿನ್ನ ಮಡದಿಯಾಗಿ ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಬರಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಆಸೆ. ನಿನಗೂ ಅವಳಿಗೂ ಜೋಡು ತುಂಬ ಜಿನ್ನಾಗಿದೆ ”

“ನಿನಗೂ ಅವಳು ಸರಿಜೋಡಿಯಾಗಿದ್ದಾಳೆ ಅಣ್ಣಾ ”

“ಅದು ಹೇಗೆ? ಇಪ್ಪತ್ತು ವಯಸ್ಸಿನ ನಿನಗೂ ಹದಿನಾರು ವಯಸ್ಸಿನ ಅವಳಿಗೂ ಸರಿಮೇಳವೇ ಹೊರತು ನನಗೆ ಹೇಗೆ?”

“ಇದೇನೂ ದೊಡ್ಡ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಲ್ಲವು. ಹೀಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಆಗಿದೆ.”

“ಆದರೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವು ವ್ಯತ್ಯಾಸ ತಾನೇ?”

“ಹಾಗಾದರೆ ನೀನುಮದುವೆಯನ್ನೇ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೆ ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಹೀಗೆಯೇ ಇದ್ದು ಬಿಡುವಿಯಾ?”

“ಹಾಗೆಂದೇ ನಿಶ್ಚಯ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ.”

“ಆದರೆ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿರುವಿಯಾ?”

“ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯೇ? ಭೀಷ್ಮರ ಹಾಗೆ ನಾವು ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮಾಡಬಾರದು ಕೃಷ್ಣ.”

ಕೃಷ್ಣನು ಸಣ್ಣ ನಗುನಗುತ್ತ — “ಅದೇ ಮತ್ತೆ; ರೂಪ, ವಯಸ್ಸು, ಸುಣ, ಎಲ್ಲದರಲ್ಲಿಯೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಬಂದರೆ ನೀನು ವಿವಾಹಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲೂ ಬಹುದು. ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದರೆ ಕಷ್ಟವಲ್ಲವೇ?”

“ಯಾಕೆ ಕೃಷ್ಣ, ನನ್ನನ್ನು ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಮಾಡು ಅನ್ನುತ್ತಿಯಾ?”

“ಛೇ ಛೇ. ಕೂಡದೇ ಕೂಡದು. ಎಲ್ಲಾ ದರೂ ಹಾಗೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಿಬಿಡಬೇಡವು.”

“ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಏಕೆ ಮಾಡಲಿ? ನಾನು ಹೆಂಗುಸರ ಲೀಲಾಜಾಲವಾದ ಈ ಸಂಸಾರದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವವನು. ಯಾವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಏನಾಗುವುದೋ ಬಲ್ಲವರಾರು? ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ತಾಳಿಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟು ಭೀಷ್ಮ ಕೃದಯವು ನನಗೆಲ್ಲಿದೆ? ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನನಗೆ ಪುನರ್ವಿವಾಹದ ಆಲೋಚನೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಇದು ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯಂತೆಯೇ ಗಟ್ಟಿ. ಸುಮ್ಮನೆ ಈ ಚರ್ಚೆ ಏಕೆ? ಒಪ್ಪಿಬಿಡು ಕೃಷ್ಣ.”

“ಆಯಿತು. ನೀನು ಹೇಳಿದಂತೆಯೇ ಆಗಲಿ. ನಿನ್ನ ಮನಃ ಪೂರ್ವಕವಾದ ಬಯಕೆಗೆ ನಾನೇನೂ ವಿರುದ್ಧವಿಲ್ಲ. ಆ ರಾಮಾ ಜೋಯಿಸನಿಂದ ಬರಾಬರಿ ವರದಕ್ಷಿಣೆ ಮಾತ್ರ ಸುಲಿಯದೇ ಬಿಡಬಾರದವು. ಯಾಕೆಂದರೆ, ಅವನು ನಿನ್ನ ಮದುವೆಯ ಸಂಬಂಧ ಎಷ್ಟು ಲಂಚ ಹೊಡಿದಿದ್ದಾನೆ!”

“ಛೆ, ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೆನೆಸಿ ಹೀಗೆ ಮಾತಾಡಬಾರದವು. ಯಾರ ಮನಸ್ಸಿಗೂ ನೋವಾಗದಂತೆ ಒಳ್ಳೆಯ ವಿಧದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ

ಬರಲಿ ರಾಮಾ ಜೋಯಿಸರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ ಬಿಡುತ್ತೇನೆ ಹಾಗಾದರೆ. ರಜೆಯಲ್ಲಿ ಗೌರಿ ಹೇಗೂ ಮನೆಯಲ್ಲಿರುತ್ತಾಳೆ. ಆಗಲೇ ಮುಹೂರ್ತ ನೋಡಿಬಿಡುವ.”

ಹೀಗೆ ಇಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಯವಾಗುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಅತ್ತ ರಾಮಾ ಜೋಯಿಸರೂ, ತಮ್ಮಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾವೇ ನಿಶ್ಚಯ ಮಾಡಿಬಿಡದೆ, ಮಗಳ ಸಮ್ಮತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಯಲೆತ್ತಿ ಸಿದರು. “ ಮಲ್ಲಿಕಾ, ಶೀನುಪೊಡನೆ ನಿನ್ನ ಮದುವೆ ಮಾಡುವಾ ಅಂತ ಇದ್ದೆವಷ್ಟೆ? ಅವನು ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಮದುವೆಯೇ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲಾಂತ ಒಂದೇಪಟ್ಟು ಹಿಡಿದಿದ್ದಾನೆ. ಆದರೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಅವನ ತಮ್ಮ ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ತಂದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಂತ ಅವನ ಇಷ್ಟ ಮತ್ತು ಬಹಳ ಒತ್ತಾಯ ಕೂಡಾ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಯೋಚಿಸಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಅಂತ ಬಂದೆ. ನಿನಗೆ ಇಷ್ಟ ತಾನೆ ಅಮ್ಮ?” ಎಂದು ಅವಳ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡಿದರು.

ಅವಳ ಮುಖದ ಕಳೆ ತುಸು ಕಂದೇರಿದಂತಾಯಿತು.

“ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲಪ್ಪಾ ” ಎಂದಳು.

“ನಿಶ್ಚಯ ಮಾಡಿಬಿಡಲೆ?”

“ನಿಮಗೆ ಸರಿದೋರಿದಂತೆ ಮಾಡಿ ಅಪ್ಪಾ” ಎಂದಂದು ಮಲ್ಲಿಕೆ ಒಳಗೆ ಹೋದಳು.

ಅನಂತರ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದಾಗ ಮಲ್ಲಿಕೆ ಎಂದಿನಂತೆ ಉಲ್ಲಸಿತೆಯಾಗಿಯೇ ಇದ್ದಳು. ಅವಳ ತಾಯಿಯೂ ಮಗಳ ಮನೋಗತವನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಅರಿತುಕೊಂಡು— “ಇವಳಿಗೇನೂ ಅಭ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ ಕೃಷ್ಣನಿಗೇನಾಗಿದೆ? ಶೀನುವಿಗಿಂತಲೂ ಚೆಂದಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಸಂಪಾದನೆಮಾಡಿ ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ಕಾಪಾಡುವ ತ್ರಾಣವುಳ್ಳ ಹುಡುಗ. ನಮಗೆ ಸರ್ವಿಪದ ಸಂಬಂಧವೂ ಸಿಕ್ಕಿದಂತಾಯಿತು. ನಿಶ್ಚಯ ಮಾಡಿ ಬಿಡಿ” ಎಂದಳು.

ಹೀಗೆ ಕೃಷ್ಣನ ಮದುವೆ ನಿಶ್ಚಯವಾಯಿತು. ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತ ಕೆಚ್ಚಿನ ಸಂಭ್ರಮ ದೊಡ್ಡಮ್ಮನಿಗೆ. ಈ ದೊಡ್ಡಮ್ಮನೆಂದರೆ ಶೀನುವಿನ ತಾಯಿ ಜಲಜಮ್ಮನ ಸ್ವರಿತ ಅಕ್ಕ. ಬಾಲ ವಿಧವೆ. ಏನೋ ಕೊಂಚ ‘ಅಶ ನಾರ್ಥ’ವನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಅನಾರ್ಥ ಹೆಂಗುಸು. ಜಲಜಮ್ಮ ತೀರಿಹೋದ

ಮೇಲೆ ಈ ದೊಡ್ಡಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಆಧಾರಸ್ತಂಭವಾಗಿ ತಮ್ಮಲ್ಲೇ ಇರಬೇಕೆಂದು ಶೀನೂ ಕೃಷ್ಣರು ಒತ್ತಾಯಿಸಿದ್ದರು. ತಾಯಿಯ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿಯೇ ಅವಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದರು. ಅವಳಾದರೂ ಅವರನ್ನು ಮಕ್ಕಳಂತೆಯೇ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಮಲ್ಲಿಕೆಯಂತಹ ಕನ್ಯಾರತ್ನವು ತನ್ನ ಸೊಸೆಯಾಗಿ ಬರುವಳೆಂದು ತಿಳಿದು ಅವಳು ಬಹಳ ಹಿಗ್ಗಿದಳು. ಆ ಹಿಗ್ಗಿನೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಅವಳೊಂದು ಅಡ್ಡರಾಗವನ್ನೂ ತೆಗೆಯದಿರಲಿಲ್ಲ. “ಕಲೀನ ಕೊಟ್ಟು ಸಿರೀನ ತರಬೇಕು—ಅಂತ ಹಿರಿಯರ ಮಾತು. ಮದುವೆ ಈಡು ಬಂದ ತಂಗಿಗೆ ಮದುವೆ ಮಾಡದೆ, ಅಣ್ಣನಿಗೆ ಮದುವೆಯಾಗುವುದು ಅಂದರೆ ಹೊಸ ಕಾಲದ ಮೈವೆ! ಹೂಂ! ಇದು ಹುಡುಗೀ ಇಷ್ಟ ಕೇಳಿ ಮದುವೆ ಮಾಡುವ ಕಾಲ!” ಎಂದಳು ದೊಡ್ಡಮ್ಮ.

ಅದಕ್ಕೆ ಶೀನು, “ಹೌದು ದೊಡ್ಡಮ್ಮ. ಹೆಣ್ಣು ಅಂದರೆ ಹದಿನಾಲ್ಕನೇ ವರ್ಷದೊಳಗೆ ಮದುವೆಯಾಗಿ ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷದೊಳಗೆ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಹೆತ್ತು, ಸಂಸಾರದ ಇಕ್ಕಳದೊಳಗೆ ಕಟ್ಟುಂಡು ಬಿದ್ದು ಬಿಟ್ಟರೆ, ಹೆಂಗುಸಿನ ಕರ್ತವ್ಯವು ಮುಗಿಯಿತೆಂದು ನೀವೆಲ್ಲ ತಿಳಿದಿದ್ದೀರಿ. ಹಾಗೆಲ್ಲ ದೊಡ್ಡಮ್ಮ. ಹೆಂಗುಸು ಗಂಡಸಿನಂತೆಯೇ ಆತ್ಮ-ಮನಸ್ಸು, ಇಚ್ಛೆ ಎಲ್ಲಾ ಇರುವ ಪ್ರಾಣಿ. ಜಾಪಾನು ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಹೆಂಗುಸರು ಎಂತೆಂಥಾ ಸಾಹಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೇಳಿದರೆ ನೀವು ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ ಸ್ತಬ್ಧರಾದೀರಿ! ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಹೆಂಗುಸರ ಹಿತ-ಹಿತಗಳನ್ನು ಅವರೇ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಗೌರಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಹುಡುಗಿಯಲ್ಲ ಹೋದ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಸರಸ್ವತೀ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿದವಳು. ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿಯೂ ನಾಟ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಅಸಳಿಗೆಷ್ಟು ಲಾಘವವಿದೆ! ಹಾಗೆಯೇ ಮೇಲೆ ಮೇಲೆ ಕಲಿಯಬೇಕೆಂಬ ಲವಲವಿಕೆಯೂ ಇದೆ. ಹಾಗೆ ಅವಳೆ ಅಭಿಲಾಷೆ ಅಭಿರುಚಿಗಳಿರುವಾಗ ನಾವೇಕೆ ಅಡ್ಡಗಲ್ಲು ಹಾಕಬೇಕು? ಮದುವೆ ಮದುವೆಯೆಂದು ಏಕೆ ಒತ್ತಾಯಿಸಬೇಕು?” ಎಂದನು.

ದೊಡ್ಡಮ್ಮ— “ಆಯಿತಪ್ಪ. ಏನು ಬೇಕಾದರೂಮಾಡಿ. ನಮ್ಮ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಹುಡುಗಿಗೆ ಮದುವೆ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಜಾತಿ

ಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ ಹಾಗೇನಿಲ್ಲ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಶೂದ್ರನನ್ನು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೂ, ಒಂದು ವಿಧವೇನ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೂ ಯಾಗೂ ಕೇಳುವವರಿಲ್ಲ. ಹೆಂಗುಸರಿಗೆ ನಾಟ್ಯ-ಕುಣಿತ ಎಲ್ಲಾ ಯಾಕೆ ಕರ್ಮಕ್ಕೋ? ಅಪೂತ್ರ ನಮ್ಮ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಗೌರಿ ಡ್ಯಾನ್ಸ್ ಮಾಡಿದಳಲ್ಲಾ? ಹುಡುಗಿಯಾಗಿರುವಾಗ ತುಂಬಾ ಚೆಂದವೇ ಕಾಣುತ್ತೆ. ಬೆಳದ ಮೇಲೆ ಅಸಹ್ಯವಲ್ಲವೇ ಸೂಳೇರ ಹಾಗೆ?”

“ಹಾಗೆ ತಿಳಿಯಬಾರದು, ದೊಡ್ಡಮ್ಮ. ನಾಟ್ಯ-ಸಂಗೀತಗಳು ಹೆಂಗುಸಿಗೇ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಕಲೆಗಳು. ಅದನ್ನು ಕಲಿತವರೆಲ್ಲ ಸೂಳೆಯರೇ ಆಗಬೇಕೆಂದಿಲ್ಲ. ಅಟ-ಪಾಟಗಳಿಂದ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಅನಂದಗೊಳಿಸುವ ತಾಯಿಯಂತೆ, ಹೆಂಗುಸು ಸುಂದರವಾದ ನಾಟ್ಯಭಂಗಿಗಳಿಂದಲೂ, ಮಧುರವಾದ ಸಂಗೀತದಿಂದಲೂ ಜನರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅನಂದಗೊಳಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಮಾತೃಭಾವದಿಂದ ಅದನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದರೇನೇ ಅದರ ಸಾಫಲ್ಯ. ಉತ್ತಮವಾದ ಸಂಸಾರ ಹೊಂದಿದವರೆಲ್ಲ ಹಾಗೆಯೇ ತಿಳಿಯುತ್ತಾರೆ ಉಳಿದವರು ಬೋಗಳದರೆ ಕಲೆಗೇನು ಕೇಡು? ನಾಯಿ ಬೋಗಳದರೆ ದೇವ ಲೋಕ ಹಾಳಾದೀತೆ?”

“ಹಾಗಾದರೆ ಗೌರಿ ನಾಟ್ಯ ಸಂಗೀತಗಳಿಂದ ಜನರನ್ನು ಅನಂದ ಗೊಳಿಸುತ್ತ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೆಯೇ ಕಾಲ ಕಳೆಯುವಳೋ ಏನೋ!”

“ಅದು ತಿಳುವಳಿಕೆಯುಳ್ಳವಳ ಇಚ್ಛೆಯಂತೆ! ನಾಟ್ಯವೂ ಸಂಗೀ ತವೂ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬರುವಂತಹ ಕಲೆಯಲ್ಲ. ಅಪೂರ್ವವಾಗಿ ಹುಟ್ಟುವ ನಮ್ಮ ಗೌರಿಯಂತಹ ಮಹಿಳೆಯರು, ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೆ, ಆ ಕಲೆಗೇ ತಮ್ಮನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಅದೇನೂ ತಪ್ಪಲ್ಲ. ಅದ್ದರಿಂದ ಗೌರಿಯ ವಿಷಯ ನಾವೇನೂ ಚಿಂತಿಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಒಳಿತು ಕೆಡಕು ಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲ ವಿವೇಕ ಅವಳಿದೆ. ಕಲಿಯಲಿ! ಮೆರೆಯಲಿ! ಕೀರ್ತಿಶಾಲಿನಿಯಾಗಲಿ! ಆದರ್ಶ ಮಹಿಳಾಮಣಿಯಾಗಲಿ!”

“ಆಯಿತು! ಹಾಗೇ ಆಗಲಿ!” ಎಂದು ದೊಡ್ಡಮ್ಮನೂ ದನಿಗೂಡಿಸಿ ಮತ್ತೆ ಸುಮ್ಮನಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಳು.

ತಂಗಿ ಗೌರಿಯ ಮೇಲೆ ಶೀನುವಿನ ಪ್ರೀತಿ ಅಪಾರ. ಕೃಷ್ಣನಿಗೂ ಗೌರಿ ತಂಗಿಯೇ. ಅವನಿಗೂ ಪ್ರೀತಿಯುಂಟು ಆದರೆ ಗೌರಿ ಹಿಡಿದ ದಾರಿ ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಇಷ್ಟವಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವಳನ್ನು 'ಆರಂಭ ಶಾಲೆ'ಯ ವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲಿಯೇ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಮದುವೆಮಾಡಿ ಕಳುಹಿಸಿ ಬಿಡಬೇಕಿತ್ತೆಂದು ಅವನ ಮತ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅವನು ದೊಡ್ಡ ಮೃದ್ವಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿಯೇ ಅಣ್ಣನೊಡನೆ ವಾದಾಡಿದ್ದನು. ಆದರೆ ಶೀನು ಅವನ ವಾದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಪ್ರತಿವಾದವನ್ನು ಹೂಡಿ, ಕೃಷ್ಣನ ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದ. ಅದುದರಿಂದ ಗೌರಿ ಆರಂಭ ಶಾಲೆಯಿಂದ ಹೈಸ್ಕೂಲನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ. ಈಗ ಮಂಗಳೂರಿನ ಕಲಾಶಾಲೆಯನ್ನು ಓದುತ್ತಿದ್ದಳು ಎಲ್ಲವೂ ರೀನೂ ಒಬ್ಬನ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದಲೇ. ಅವಳ ಎಲ್ಲಾ ಖರ್ಚನ್ನೂ ಅವನೇ ವಹಿಸಿ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿರುವ "ಜನವದನೀ" ಪತ್ರಿಕೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ, ಘನ ಶ್ರೀಮಂತರೂ ಆದ ಶ್ರೀ. ಶ್ಯಾಮಸುಂದರರು ಶೀನುವಿಗೆ ತುಂಬಾ ಪರಿಚಿತರು; ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಕಾರಿಗಳು ಶೀನು ಗೌರಿಯನ್ನು ಅವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರಿಸಿದ್ದನು. ಅವರು ಅವಳನ್ನು ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಂತ ಮಗಳಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ಮಗಳು ವಸಂತಿ ಗೌರಿಯ ಓರಿಗೆಯ ಗೆಳತಿಯಾಗಿದ್ದಳು. ಶೀನುವೂ ಆಗಾಗ ಮಂಗಳೂರಿಗೆ ಹೋಗಿ ತಂಗಿಯನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದ.

ಗೌರಿ ಈಗ ಇಂಟರಿನಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತಿದ್ದಳು "ಮಂಜುಳ ಕಲಾನಿಲಯ"ಕ್ಕೂ ನೇರಿ ನಾಟ್ಯವನ್ನೂ ಸಂಗೀತವನ್ನೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಕಲಿಯುತ್ತಿದ್ದಳು. ವಸಂತಿಯೂ ಅವಳ ಜತೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಕಲಿಯುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿ. ಒಮ್ಮೆ ಮಂಗಳೂರಿನ 'ಮಂಜುಳ ಕಲಾನಿಲಯ'ದವರು ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಮುಂದೆ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದ ನಾಟ್ಯದಾಟದಲ್ಲಿ ಗೌರಿ-ವಸಂತಿಯರ ಹೆಸರು ಬೆಳಕಿಗೆ ಬಿದ್ದಿತ್ತು. ಅವರ ಸುಂದರ ಭಾವಚಿತ್ರಗಳು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದ್ದವು. ಇಂತಹ ಅಭಿರುಚಿಯುಳ್ಳ ತಂಗಿಯನ್ನು ಬಲವಂತದಿಂದ ವಿವಾಹ ಬಂಧನದಲ್ಲಿ ಬಿಗಿದು ಹಾಕಲು ಸಾಹಿತಿ ಶೀನು ಹೇಗೆ ಒಪ್ಪಿಯಾನು ?

ಅವನ ಪೋಷಕರಾದ ಶಾಮಸುಂದರರೂ ಅದೇ ಬಗೆಯ ಮನೋಭಾವವುಳ್ಳವರು. "ಗೌರಿ ವಸಂತಿಯರು ಅವರ ಇಷ್ಟ ಪೂರ್ತಿಯಾಗು

ವಷ್ಟು ಕಲಿಯಲಿ; ಅವರ ಜ್ಞಾನವು ವೃದ್ಧಿಯಾಗಲಿ. ನಂತರ ಅವರ ಇಷ್ಟಾನುಸಾರವಾಗಿಯೇ ಮದುವೆ ಮಾಡೋಣ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು ಶಾಮಸುಂದರರು.

2

ಕೃಷ್ಣನ ಮದುವೆ ನೆರವೇರಿತು. ಮಲ್ಲಿಕೆ ಕೃಷ್ಣನ ಅರ್ಧಾಂಗಿನಿ ಯಾದಳು. ಅದೇನು ನಾವು ತುಂಬಾ ವರ್ಣಿಸುವಷ್ಟು ಮಹಾವೈಭವದ ಮದುವೆಯಲ್ಲ. ಎಂತೆಂತಹ ಮದುವೆಯ ವೈಭವಗಳನ್ನು ಓದಿರುವ ಓದುಗರಿಗೆ, ಇದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾದೊಂದು ಮದುವೆ ಮಾತ್ರವೇ ಆಯಿತು. ‘ರೇಶನ್’ ಕಾಲವಲ್ಲವೆ? ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಷ್ಟೇ ಮಂದಿಗೆ ಅನ್ನ ಹಾಕಬೇಕೆಂಬ ಕಾನೂನು ಜ್ಯಾರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಸಮಯ. ಕಾಳಸಂತೆಯಿಂದಾದರೂ ಸಾಮಾನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಂಡು, ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ಮಿಕ್ಕಿದ ಜನಕ್ಕೆ ಅನ್ನ ಹಾಕಿ ಬಿಟ್ಟರೆ, ದಂಡನೆಗೇ ಗುರಿಯಾಗಬೇಕು. ಅಂತಹ ಕಾಟದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆಲ್ಲ ಶೀನುವೂ ರಾಮಾ ಜೋಯಿಸರೂ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಲೇ ಇಲ್ಲ. ತೀರ ಬೇಕಾದ ಹಲಕೆಲವರಿಗೆ ಮಾತ್ರವೇ ಹೇಳಿಕೆ ಮಾಡಿದ್ದರು ಮದುವೆ-ಮಂಗಳಕಾರ್ಯವೆಂದು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ದೀಪಗಳನ್ನಾದರೂ ಹಚ್ಚಲಿಕ್ಕುಂಟೆ? ‘ಬ್ಲಾಕ್ ಪೆಟ್ರ’ ಜ್ಯಾರಿಯಲ್ಲಿತ್ತು. ದೀಪದ ಬೆಳಕು ಹೊರಗೆ ಕಾಣದಂತಿರಬೇಕು. ಅದುದರಿಂದ ಗ್ಯಾಸ್‌ಲೈಟು ಕೂಡ ಇಲ್ಲದೆ, ಕೃಷ್ಣನ ಮದುವೆ ಇತ್ತೀಚಿನ ಕ್ರಮದಂತೆ, ಒಂದೇ ದಿನದಲ್ಲಿ ಆಯಿತು. ಬೆಳಗ್ಗೆ ಹೊಸ ಗಂಟೆ ಕೈ ರಾಮಾ ಜೋಯಿಸರ ಮನೆಗೆ ಮದುವೆಗನ ದಿಬ್ಬಣ ಒತ್ತು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಹೊಸ ಗಂಟೆ ಗಕ್ಕೆ ಧಾರಾ ಮುಹೂರ್ತ. ಮರುದಿನ ರಾತ್ರಿ ಶೀನುವಿನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಗೃಹಪ್ರವೇಶ. ಹೀಗೆ ಮದುವೆಯ ಶಾಸ್ತ್ರವು ಬಿಟ್ಟುಕಾಗಿ ಮುಗಿದುಹೋಯಿತು.

ಕೃಷ್ಣನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಮದುವೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಗೌಜಿಯಿಂದಲೇ ನಡೆಯಬೇಕೆಂದಿತ್ತು. ರೇಶನ್-ಕಂಟ್ರೋಲುಗಳ ಭಯವಿದ್ದರೂ, ಲಂಚ ಮುಂತಾದ ಒಳತಂತ್ರದಿಂದ ಅದನ್ನು ಮೀರಬಹುದೆಂಬ ಧೈರ್ಯ ಅವನಿಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸ್ವಂತ ಹಣವು ಅವನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿದ್ದಿಲ್ಲ.

ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವನು ೧೦೦೦ ರೂಪಾಯಿಯನ್ನು ಶೀನುಮೊಡನೆ ಕೇಳಿದ್ದನು. ಆಗ ಶೀನು ತನ್ನ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ಅವನಿಗೆ ತೋರಿಸಿ— “ನನ್ನೆಲ್ಲ ಆಸ್ತಿ ಕೃಷ್ಣ. ಏನೋ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿ ಬರುತ್ತಾ ಇರುವುದನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಇದ್ದೇನೆಲ್ಲ? ಅದರೆ ಮದುವೆಯ ಖರ್ಚನ್ನೆಲ್ಲ ನಾನೇ ಸಾಧಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಿನ್ನ ಹಣ ಏನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಹಾಗೇ ಇರಲಿ. ಕಾಲಸ್ಥಿತಿಗೆ ಮೂರಿ ಗೌಜಿ ಗದ್ದಲಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ಗೊಡವೆ ಮಾತ್ರ ಬೇಡ.....” ಎಂದು ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳಿದನು.

ಕಡೆಗೆ ಕೃಷ್ಣನು— “ಆ ಸುಂದರಿಯಿಂದ ಬಂದುದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದರೆ ಏನಾಗುತ್ತದೆ ಮಹಾ?” ಎಂದು ಕೇಳಿಯೇ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದನು.

“ಅದನ್ನು ಮುಟ್ಟಲಾರೆ ನಾನು. ಅದನ್ನೊಂದು ಬೇರೆ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸೇವೆಗಾಗಿ ಮೊಸಲಿಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ.”

“ಅದೆಂತಹ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೇವೆಯೋ ಯಾರೂ ಮಾಡದಂಥಾದ್ದು?” ಎಂದೆಂದ ಕೃಷ್ಣನ ದನಿಯಲ್ಲಿ ಕೋಪದ ವಿಷವು ಬೆರೆತಿದ್ದುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಗಿಯೇ ಕಂಡಿತು.

ಅದನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಯಮಾಡದೆ ಶೀನು ಹೇಳಿದ:— “ಅದೊಂದು ನನ್ನ ಕನಸು. ಅದನ್ನು ನಿಜರೂಪಕ್ಕೆಳಿಸುವುದಕ್ಕೇ ಆ ಹಣ ಮೊಸಲು. ಅದನ್ನು ಮುಟ್ಟಲು ನನಗೂ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲ, ನಿನಗೂ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲ.” ಎಂದು ಖಂಡಿತ ಸ್ವರದಿಂದ ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟನು.

ಕೃಷ್ಣನ ಗುಣವು ತುಂಬ ವಿಚಿತ್ರ ಸುಂದರಿಯ ಆ ೨೫ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದಂದೇ ಅದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಧ ಭಾಗವನ್ನು ಶೀನು ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಿತ್ತು; ಆಗ ಕೃಷ್ಣನು “ನನಗೆ ಬೇಡಣ್ಣ—ಬೇಡಣ್ಣ” ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ. ಅವನು ಒತ್ತಾಯಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಕಿತ್ತು. ಆಗ ಕೃಷ್ಣನ ಮನಸ್ಸು ತುಂಬಾ ಪ್ರಸನ್ನವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ಅಸಮಾಧಾನವನ್ನು ತಡೆದು ತಡೆದು, ಕಡೆಗೆ, ೧೦೦೦ ರೂ. ಕೇಳಿದರೂ, ಶೀನಣ್ಣನ ಆ ಖಂಡಿತ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೇಳಿ, “ಆಯಿತಣ್ಣ ಹಾಗಾದರೆ! ನಿನ್ನ ಹಣ ನಿನ್ನ ಬಳಿಯಲ್ಲೇ ಇರಲಿ. ನನ್ನ ಮದುವೆ ನನ್ನ ಸ್ವಂತ ಖರ್ಚಿನಿಂದಲೇ ಆಗಲಿ.” ಎಂದು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಹೇಳಿ, ತನ್ನ ಸಂಪಾದನೆ ೫೦೦ ರೂಪಾಯಿ

ಯನ್ನು ತಂದು ಶೀನಣ್ಣನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟೇಬಿಟ್ಟನು! ತಮ್ಮನ ಮನಸ್ಸು ನೋಂದಿತೆಂದು ಶೀನುವಿಗೆ ವ್ಯಸನವಾಯಿತು. “ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಕೋಪಿಸಬಹುದೇ? ನನಗೆ ಒಬ್ಬಳು ತಂಗಿಯೂ, ನೀನೊಬ್ಬ ತಮ್ಮನೂ ಹೊರತು ಬೇರೆಯಾರಿದ್ದಾರೆ? ನಿನ್ನ ಈ ಹಣ ನಿನಗೆ ಅಪದ್ಧನವಾಗಿ ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟು. ಎಲ್ಲಾ ನಾನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.....” ಎಂದು ಎಷ್ಟು ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳಿದರೂ ಕೃಷ್ಣನು ಕೇಳಲೇ ಇಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾತಾಡಿದರೆ ಮನೆಯೂ ಮನವೂ ಮುರಿದೀತೆಂದು ಶೀನು ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದನು. ಆದರೆ ಶೀನು ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಹೇಳದೆ, ಮಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಬಂಗಾರದ ಒಂದು ಗೋದಿ ಮಣಿಹಾರವನ್ನೂ ಒಂದು ಜತೆ ಬಳೆಯನ್ನೂ ತಂದು ಮಲ್ಲಿಕೆಗೆ ತೋಡಿಸಿ, ಆ ೫೦೦ ರೂಪಾಯಿಯನ್ನು ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ವಾಪಾಸು ಕೊಟ್ಟಂತೆ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದನು. ಇದು ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿತ್ತು. ಮಲ್ಲಿಕೆಯ ಮುಖವು ಆನಂದದಿಂದ ಅರಳಿತ್ತು.

ಈ ಆನಂದಾಶ್ಚರ್ಯಗಳು ಇಮ್ಮಡಿಯಾಗುವಂತೆ ಧಾರೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಪಾರ್ಸಲು ಶೀನುವಿನ ಹೆಸರಿಗೆ ಬಂದಿತ್ತು. ಶೀನು ಅದನ್ನು ರಹಸ್ಯವಾಗಿಯೇ ಒಡೆದಿದ್ದನು. ಅದರೊಳಗೆ ಒಂದು ನಾಜೂಕಾದ ಮುತ್ತಿನ ಪದಕದ, ಬಂಗಾರದೊಂದು ಜೈನು ಸರವೂ, ಒಂದು ಹೊಸ ರಿಸ್ಸೆವಾಚೂ ಇದ್ದುವು. “ವೈದುನ ಕೃಷ್ಣರಾಯರ ವಿವಾಹ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸುಂದರಿಯ ಕಾಣಿಕೆ” ಎಂಬ ಚಿಕ್ಕ ಒಕ್ಕಣೆಯ ಪತ್ರವೂ ಅದರೊಳಗಿತ್ತು.

“ಯಾರಿಂದ? ಏನದು?” ಎಂದು ಅನೇಕರು ಕೇಳಿದ್ದರು. ಶೀನು ಯಾರಿಗೂ ಏನೊಂದೂ ಹೇಳದೆ, ಆ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ವಧೂವರರಿಗೆ ತೋಡಿಸಿ, “ಮದರಾಸಿನಲ್ಲಿರುವ ಸುಂದರರಾಯರು ಓದಿಸಿದ್ದು” ಎಂದು ಅರಿಕೆ ಪಡಿಸಿದ್ದನು. “ಯಾವ ಸುಂದರರಾಯರು?” ಎಂದು ಕೇಳಿದವರಿಗೆ “ಅವರೊಬ್ಬರು ನನ್ನ ಮಿತ್ರರು” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಹಾರಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದನು.

ಇದೊಂದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ವಿಶೇಷದ ಸುದ್ದಿಯಾಯಿತು. “ನಮ್ಮ ಮದುವೆಗೆ ಮದರಾಸಿನಿಂದ ದೊಡ್ಡ ಕಾಣಿಕೆ ಬಂತು!” ಎಂದು ವಧೂವರರಿಗೂ ಹೆಚ್ಚಳವೆನಿಸಿತ್ತು.

ಆ ಸುಂದರರಾಯರು ಯಾರೆಂದು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿರುವಂತೆಯೇ ಕೃಷ್ಣನಿಗೂ ಗೊತ್ತಾಗಿತ್ತು. ಆ ಮೇಲೆ ಅವನು ಗುಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅಣ್ಣನನ್ನು ಕುರಿತು—“ಏನಣ್ಣ ಸುಂದರಿಗೂ ಲಗ್ನ ಪತ್ರಿಕೆ ಕಳಿಸಿದ್ದೀಯಾ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದನು.

“ಹೌದು, ಕಳಿಸಿದ್ದೇನೆ.”

“ನನಗೆ ಹೇಳಲೇ ಇಲ್ಲ?”

“ಹೇಳಿದ್ದರೆ ನೀನು ಅವಳಿಗೆ ಕಳಿಸಬೇಡವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲವೇ?”

“ಹೌದು. ಅವಳು ಫಕ್ಕನೆ ಹೊರಟುಗಿರಟು ಬಂದುಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಎಷ್ಟು ನಗೆಗೀಡಾಗುತ್ತಿತ್ತೋ!”

“ಒಂದು ವಿಧವಾಗಿ ನಗೆಗೀಡಾಗುತ್ತಿತ್ತೆಂಬುದೂ ನಿಜ. ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ಸೈಸಿಕೊಂಡೇನೆಂಬ ಧೈರ್ಯದಿಂದಲೇ ಅವಳಿಗೂ ಒಂದು ಕಾಗದ ಹಾಕಿದ್ದೆ. ಅವಳು ಬರಲಿಕ್ಕೆಲ್ಲ ಎಂಬ ನಂಬುಗೆಯಿಂದಲೇ ನಾನು ಹಾಕಿದ್ದೆ. ಹಾಗೇ ಆಯಿತು ಅವಳು ಅನರ್ಘವಾದ ಕಾಣಿಕೆಯನ್ನು ಕಳಿಸಿದಳೋ ಇಲ್ಲವೋ! ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವಳಿಗೆ ನಾವು ತುಂಬಾ ಕೃತಜ್ಞರಾಗಿರಬೇಕಾದದ್ದು ನ್ಯಾಯವೇ ಅಲ್ಲವೇ?”

“ಅದೆಲ್ಲ ಹೌದು. ಅವಳ ಒಳಗುಟ್ಟು ಏನುಂಟೋ ಯಾರಿಗೆ ಗೊತ್ತು! ಅಂತೂ ಸದ್ಯ ಬಾರದೆ ನಮ್ಮ ಮರ್ಯಾದೆ ಉಳಿಸಿದಳಲ್ಲ. ಅವಳಿಗೆ ಕಾಗದ ಬರೆಯುವಾಗ ನನ್ನ ಅಭಿನಂದನೆಗಳನ್ನೂ ತಿಳಿಸಿ ಬಿಡಣ್ಣ.” ಎಂದು ಕೃಷ್ಣನು ಬಹಿರಂಗದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರೂ, ತನ್ನೊಳಗೆ—“ಏನು ಕೃತಜ್ಞತೆಯೋ! ಹಣದ ರಾಶಿಯಲ್ಲೇ ಕುಳಿತಿದ್ದಾಳೆ! ಕಳಿಸಿದಳು! ಆದರೆ ಇವನೆಂತಹ ಅಣ್ಣ? ಒಳ್ಳೆಯ ಮದುವೆಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸುಖವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಅವಳ ಸಂಬಂಧವನ್ನೇ ಹಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾನಲ್ಲ? ಏನೋ! ಉಪದ್ರವಿಲ್ಲದೆ ಲಾಭಮಾತ್ರವಾದರೆ ಸಾಕು!” ಎಂದು ಕೊಂಡನು.

“ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಸುಂದರಿ ಕಳುಹಿಸಿದ ಕಾಣಿಕೆ” ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಲು ನನಗೆ ಬಾಯಿ ಬರಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ, ಎಂದು ತೀನು ತನ್ನೊಳಗೆ

ತಾನೇ ಮಿಡುಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಅಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಕಾಣುವ ಅವಳ ಸೌಜನ್ಯತೆಯಿಂದ ಅವನ ಸುಹೃದಯವು ಕರಗಿ ಕರಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು. ತಮ್ಮನ ಲಗ್ನದ ವಿಷಯವನ್ನೂ ಅವಳಿಗೆ ತಿಳಿಸದಿರಲು ಅವನಿಂದಾಗದೆ ಹೋಗಿತ್ತು. “ಪರಂತು ಅವಳು ಬರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಬಂದರೂ ಸಮಯಾನುಸಾರವಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳೋಣ” ಎಂದುಕೊಂಡು ಅವಳಿಗೆ ಆಮಂತ್ರಣ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದನು.

ಮದುವೆಯ ಮರುದಿನ ಸುಂದರಿಯ ಕಾಗದವೊಂದು ಶೀನುವಿಗೆ ಬಂದಿತ್ತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಬರೆವಿದ್ದಳು,

“.....ಕೃಷ್ಣ ಮೈದುನನ ವಿವಾಹವೆಂದು ತಿಳಿದು ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ರಾಮಾ ಜೋಯಿಸರ ಮಗಳು ಮಲ್ಲಿಕೆಯನ್ನು ನಾನು ಜಿನ್ನಾಗಿ ಬಲ್ಲೆ. ನಾನು ಹಿಂದೆ ರಾಮಾ ಜೋಯಿಸರ ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಹುಡುಗಿ ಮಲ್ಲಿಕೆಯನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಒಳ್ಳೆಯ ಹುಡುಗಿ. ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಜತೆ. ವಧೂವರರಿಗೆ ನನ್ನ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾದ ಆಶೀರ್ವಾದದೊಂದಿಗೆ, ನಿನ್ನ ನಾನು ಕಳುಹಿಸಿದ ಸಣ್ಣ ಕಾಣಿಕೆಗಳು ಯಥಾಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದೀತು

ನೀವು ನನ್ನನ್ನು ಮರೆಯದೆ ಆಮಂತ್ರಣವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೀರಿ. ನಾನು ಆ ಮದುವೆಗೆ ಬಂದು ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಕಲಕಲಾರೆ. ಅಂತೆಯೇ ದೂರವಿದ್ದೇ ಹರಸುತ್ತೇನೆ.

ನೀವು ನನ್ನನ್ನು ಕಡಿಗಣಿಸದೆ, ನನ್ನ ಕೋರಿಕೆಯಂತೆ ಕಳುಹಿಸಿದ ‘ಕಲೆಯ ಕಲ್ಯಾಣ’ ಕಾದಂಬರಿ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾಗಿರುವುದೆಂದು, ಇಲ್ಲಿಯ ವಿದುಷಿಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ. ಅದನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ನುರಿತ ಸಾಹಿತಿಗಳಿಂದ ತಮಿಳು-ತೆಲಗು-ಹಿಂದಿ ಈ ಮೂರು ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿಸಲು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಈ ಯುದ್ಧದ ಕಾವು ಮುಗಿಯದೆ ಅಚ್ಚು ಮಾಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಾರದೆಂದು, ಪ್ರೆಸ್ಸಿನ ಮಾಲಿಕರು ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ.

ನನಗೆ ಪತಿಸೇವೆಯನ್ನು ಈ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದುದರಿಂದ ನಾನು ಬಹಳ ಧನ್ಯಳು.

ನಾನೀಗ ಬರ್ಮಾ ಎವಾಕ್ಯುನೇಶನ್ನಿನ ಸೇವಾದಳದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಇತಿ -

ನಿಮ್ಮನ್ನೆಂದೂ ಮರೆಯದ ತರಚರಣದಾಸಿ -

ಸುಂದರಿ."

ಲಿ

ಸುಗುಣ ಪರಿಮಳೆಯಾದ ಮಲ್ಲಿಕೆಯಿಂದ ಶೀನುವಿನ ಮನೆ ತುಂಬಿತು. ಮನೆ ತುಂಬ ಓಡಾಡುವ ಹುಡುಗಿ ಮಲ್ಲಿಕೆ. ಒಬ್ಬಳಿದ್ದರೆ ಮೂವರು ಹುಡುಗಿಯರಿದ್ದಂತೆ ವಿದ್ಯಾವತಿಯಾಗಿದ್ದರೂ ಗೃಹಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆ ಪಳಗಿದವಳು. ಮೊಡ್ಡಮ್ಮನಿಗೊಂದು ಬಲವಾದ ಆಧಾರವು ಸಿಕ್ಕಿತ್ತು. ಒಳ್ಳೆ ಅತ್ತೆ-ಸೊಸೆಯರೇ ಸೇರಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು ಅತ್ತೆ ಸಾಧು ಹೆಂಗಸು; ಕೆಲಸಗಳೆಲ್ಲದ ಸೊಸೆ. ಮತ್ತೇಕೆ ಅವರೊಳಗೆ ಜಗಳ ಹುಟ್ಟಿತು? ಅತ್ತೆಗೆ ತುಂಬಾ ವಿರಾಮವನ್ನು ಕೊಡಲಾರಂಭಿಸಿದ್ದಾಳೆ ಸೊಸೆ.

ಮಲ್ಲಿಕೆ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಅತ್ತೆಗಿಂತ ಮುಂದಾಗಿಯೇ ಎದ್ದು ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಳು ಮನೆಗುಡಿಸುವುದು, ಹೊಸ್ತಿಲು ತೊಳೆದು ರಂಗವಲ್ಲಿ ಹಾಕುವುದು; ಅಕ್ಕಳಿಗೆ ಅಕ್ಕಚ್ಚು ಇಟ್ಟು ಹಾಲು ಕರೆಯುವುದು, ತೋಟದಲ್ಲಿ ತರಕಾರಿ ಸಸಿಗಳಿಗೆ ನೀರು ಎರೆಯುವುದು, ಅಡುಗೆ ಮಾಡುವುದು, ಒಡಿಸುವುದು, ಎಲ್ಲವೂ ಮಲ್ಲಿಕೆಯೇ.

ಕೃಷ್ಣನು ಬೆಳಗ್ಗೆ ಬೇಗನೇ ಬಂಡ ಸಾಲೆಗೆ ಹೋಗಿ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದ. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇರುವವನು ಶೀನು ಬೆಳಗ್ಗೆ ಎದ್ದು ತೋಟದ ಕೆಲಸ ನೋಡುವುದು, ಆ ಮೇಲೆ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ದೇವರವೂಜೆ ಮುಗಿಸಿ ಸಾಹಿತ್ಯಸೇನೆಗೆ ಕೂಡುತ್ತಾನೆ ಶೀನು. ಬೇಸರವಾದಾಗ ಮಲ್ಲಿಕೆಯನ್ನು ನಗಿಸಿ ನಗುತ್ತಾನೆ. ಮಲ್ಲಿಕೆಗೂ ಶೀನೂ ಬಾವ ಎಂದರೆ ಒಂದೇ ಬಾಯಿ. ಅವನ ಮೇಲೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದೊಂದು ಮಮತೆ ಅವಳಿಗೆ. ಆ ಮಮತೆ ಯಲ್ಲಿ ಗೌರವವೂ ವಿಶ್ವಾಸವೂ ಸರಿಸರೀ ಬೆರೆತುಕೊಂಡಿತ್ತು. ಅಷ್ಟೇ

ಸಲಿಗೆಯೂ ಸೇರಿತ್ತು. ಆ ಸಲಿಗೆ ಅಣ್ಣ ತಂಗಿಯರೊಳಗಿರುವಂತಹ ಸರಳವಾದ ಸಲಿಗೆ ಗಂಡನೊಡನೆ ಬಳಕೆಗಿಂತಲೂ ಶೀನುವೊಡನೆಯೇ ಅವಳ ಬಳಕೆ ಹೆಚ್ಚು. ಶೀನು ನೀರು ಸೇದಿ ಸೇದಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಮಲ್ಲಿಕೆ ಎತ್ತಿ ಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಗಡಕ್ಕೆ ಹೊಯ್ಯುವಳು. ಶೀನು ಸ್ನಾನಮಾಡುವಾಗ ಅವಳು ಸಾಬೂನು ಶಂದು ಕೊಡುವಳು ಬೇಡಬೇಡವೆಂದರೂ ಅವನ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಒಗೆಯುವಳು. ಅವನ ಪೂಜೆಗೆ ಅವಳು ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವಳು. ಅವನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಬರೆಯುವಾಗ ಅವಳು ಮಾತಾಡಿಸದೆ ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವಳು. ನಕಲು ತೆಗೆಯಬೇಕಾದರೆ ಮಲ್ಲಿಕೆ ಓದಿ ಹೇಳುವಳು, ಶೀನು ಬರೆಯುವಳು; ಅಥವಾ ಅವನು ಓದಿ ಹೇಳುವುದನ್ನು ಅವಳು ಬರೆಯುವಳು. ಹೀಗೆ ಒಂದಿಲ್ಲೊಂದು ವಿಧದಲ್ಲಿ ಶೀನೂ ಬಾವನೊಡನೆ ಅವಳು ಕರಗಿ ಬೆರತುಕೊಂಡೇ ಇದ್ದಳು. “ಪಾಪ, ಶೀನು ಏಕಾಂಗಿ!” ಎಂದೋ ಏನೋ! ಅವನ ಮೇಲೆ ಅವಳಿಗೊಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಅಂತಃಕರಣ !

ಅದರೇ ಅವಳ ಈ ಅಂತಃಕರಣವು, ಬರಬರುತ್ತ ಕೃಷ್ಣನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಏನೋ ಒಂದು ತಂತ್ರೀಕರಣದಂತೆ ತೋರತೊಡಗಿತ್ತು! “ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯೊಡನೆ ಈ ಅಣ್ಣನಿಗೆನು ಇಷ್ಟೊಂದು ಸರಸಾಟ? ಇವಳಾದರೂ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯವಳಾಗಿರಬೇಡವೆ? ದೊಡ್ಡಮ್ಮನಾದರೂ ಅವಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಬಾರದೆ?” ಎಂದು ಒಳಗೊಳಗೇ ರೇಗಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಕೆಲವು ಕಾಲ ದೂಡಿದನು. ಅನಂತರ ಅವನ ರೇಗಾಟವು ತಪ್ಪಿಲ್ಲದ ತವ್ವಾಗಿ ದೊಡ್ಡಮ್ಮನ ಮೇಲೆಯೋ, ಮಲ್ಲಿಕೆಯ ಮೇಲೆಯೋ ಎರಗಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಮದುವೆಗೆ ಮುನ್ನ ತನ್ನ ಮೇಲಿಂದೂ ಕೋಪಿಸದ ಕೃಷ್ಣನು, ಈಗ ವಿನಾಕಾರಣ ಕೋಪಿಸುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ದೊಡ್ಡಮ್ಮನು ಬಲುವಿಂತಗೊಂಡಳು. ಇದರ ಮೂಲಕಾರಣದ ಸುಳಿವೇ ಆ ಸರಳ ಹೆಂಗಸಿಗೆ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವನಾದ ಶೀನುವಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿಬಿಟ್ಟಿತು. ಅವನು ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತ ಜಿನ್ನಾಗಿ ಬಲ್ಲವನಲ್ಲವೆ?

ಮದುವೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿಯೇ ಕೃಷ್ಣನು ಹಣದ ವಿಚಾರವನ್ನೆತ್ತಿ ಕಿಂಚಿತ್ ಸೈಮನಸ್ಸಿನಾದುದು ಆರದ ಕಿಡಿಯಂತಾಗಿತ್ತು. ಅನಂತರ ಮನೆಯ ಖರ್ಚಿಗೆ ಅಣ್ಣನಿಂದ ಒಂದು ಕಾಸೂ ಬೀಳಗೊಳಿಸದಂತೆ,

ಬಹಳ ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ತಾನೇ ಸಾಧಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದ್ದನು ಕೃಷ್ಣ. ತನಗೆ ಅಣ್ಣನ ಹಂಗೇಬೇಡ ಎಂಬ ರೀತಿಯಲ್ಲವೇ ಅದು ? ಅಣ್ಣನನ್ನು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ತಟಸ್ಥಗೊಳಿಸುವ ರೀತಿಯಲ್ಲವೇ ಅದು ? ಶೀನು ಅದನ್ನೇನೂ ಮನಸ್ಸಿಗೇ ಹಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನೊಂದು ಶೀನುವಿನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನೋವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯವೆಂದರೆ, ಕೃಷ್ಣನು ತಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಕಾಳಸಂತೆಯ ರಹಸ್ಯ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಟ್ಟುಕೊಂಡುದು. ಶೀನು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಆಕ್ಷೇಪವನ್ನೆತ್ತಿದಾಗ “ಅದರ ಗೊಡವೆ ನಿನಗೆ ಬೇಡಣ್ಣ. ಅದು ನನಗೂ ತಿಟ್ಟಿರಿಗೂ ಸೇರದ ವಿಷಯ. ಅವರ ಕೈಕಳಿಗೆ ಕೆಲಸಕ್ಕಿದ್ದ ಮೇಲೆ ಅವರಿಷ್ಟದಂತೆ ವರ್ತಿಸದಿದ್ದರಾಗುತ್ತೀಯೆ?” ಎಂದಿದ್ದ. ಮತ್ತೆ ಶೀನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾತಾಡದೆ ಸುಮ್ಮನಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದ.

ಇವೆಲ್ಲ ಸೈಸಿಕೊಳ್ಳುವ ವೇದನೆಗಳು. ಆದರೆ ಮಲ್ಲಿಕಾ ತನ್ನೊಡನೆ ಸಲಿಗೆಯಿಂದಿರುವ ಸರಳ ಬಗೆಯನ್ನು ಕೃಷ್ಣನು ವಕ್ರದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತಾನಲ್ಲಾ - ಇದು ಶೀನುವಿಗೆ ಸೈರಿಸಲಾರದ ವೇದನೆಯಾಯಿತು. ಕೃಷ್ಣನೂ ಬಾಯಿಬಿಟ್ಟು ಹೇಳಲಾರ; ಶೀನುವೂ ಬಾಯಿ ತೆರೆದು ಕೇಳಲಾರ. ಬಹಳ ಜಾಗರೂಕನಾಗಿರಲಾರಂಭಿಸಿದನು ಶೀನು. ಮಲ್ಲಿಕೆಗೆ ತನ್ನ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಒಗೆಯಲೇಸದೆ. ಉಪಾಯವಾಗಿ ಹೇಳಿ, ತಾನೇ ಒಗೆಯತೊಡಗಿದನು. ಮಲ್ಲಿಕೆಯಾದರೂ ಬಿಡುವಳಿಲ್ಲ? ಮಗುವಿನಂತೆ ನಿಷ್ಕಳಂಕೆಯಾದ ಅವಳು, ಯಥಾ ರೀತಿಯಾಗಿಯೇ ಶೀನುವಿನೊಡನೆ ಆಡ-ಮಾಡ ಬರುತ್ತಿದ್ದಳು.

ಒಂದು ದಿನ ಸಂಜೆಯಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣನು ಏನೋ ಕಾಳಸಂತೆಯ ಸರಕನ್ನು ಸ್ಯಾಕಲಿನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಸರ್ರೆಂದು ಮನೆಗೆ ಬಂದಾಗ, ಮಲ್ಲಿಕೆ “ಭಾರತೀ ಭಂಡಾರ”ದಲ್ಲಿ ಶೀನುವಿನ ಮುಂದೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಏನೋ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದಳು. ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ನೋಡುತ್ತಲೇ ಶೀನು-- “ಹೋಗಮ್ಮ, ಅವನಿಗೇನು ಬೇಕೋ ಕೇಳಬಾ” ಎಂದನು.

ಅವಳು ಕೂಡಲೇ ಎದ್ದು ಬಾರದೆ, ಬರೆಯುವ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿಯೇ ಕೃಷ್ಣನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದಳು, ಅಷ್ಟರೊಳಗೆ ಕೃಷ್ಣನ ಮುಖವು ಕೋಪದಿಂದ ಕೆಂಪೇರಿ,--“ಏನೇ, ಗಂಡನಿಗೇನು ಬೇಕಂತ

ಕೇಳಬೇಕಾದರೆ ನಿನಗೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಹೇಳಿಕೊಡಬೇಕೆ? ಕಲಿತ ಹುಡುಗಿಯಂತೆ! ಬರೆಮಾಡಿ!” ಎಂದು ನುಡಿ ಹೂಟ್ಟು, ಅವಳ ಎಳೆಮಿದು ಚಿಂಗಿನ್ನೆಯ ಮೇಲೆ ಅಂಗೈಯೇರಿಸಿದನು.

“ಅಯ್ಯೋ! ಹಾಗೇನು ಮಾಡಿದೆ ಈ ರೀತಿ ಹೊಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ?” ಎಂದು ಆರಕ್ತವಾದ ಕೆನ್ನೆಯನ್ನು ತಡವಿಕೊಂಡಳು ಮಲ್ಲಿಕಾ

ಅದು ಶೀನುವಿನ ಹೃದಯಕ್ಕೆ ಎಟು ಬಿದ್ದ ಹಾಗಾಯಿತು. “ಯಾಕೋ ಕೃಷ್ಣ?—” ಎಂದು ಅಲ್ಲಿಂದಲೇ ವೇದನೆಯಿಂದ ಕೂಗಿದನು.

“ಮತ್ತೇನಣ್ಣ? ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡವಳಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಸಣ್ಣ ವಿಷಯ ತಿಳಿಯೋದಿಲ್ಲಂದರೆ? ಹೋಗೇ ಒಂದು ಲೋಟ ಬಿಸಿನೀರು ತಾ ” ಎಂದು ಕೃಷ್ಣ ಗರ್ಜಿಸಿದ

“ಇಷ್ಟೊಂದಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಸಿಟ್ಟೇಕೊ! ಬಿಸಿನೀರು ತರೋದಿಲ್ಲಾಂತ ನಾನು ಯಾವಾಗಾದರೂ ಅಂದಿದ್ದೇನೆಯೆ? ಏನೋ ಬೇರೆ ಸಿಟ್ಟು!” ಎನ್ನುತ್ತಾ ಮಲ್ಲಿಕೆ ಒಳಗೆ ಹೋದಳು

ಕೃಷ್ಣನೂ ಸೈಕಲ್ಲಿಸಿದ ಮೂಟೆಯನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಒಳಗೆ ಹೋದನು.

ಕೃಷ್ಣನು ಬಿಸಿನೀರು ಕುಡಿಯುವಾಗ, ಮಲ್ಲಿಕೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಬಿಸಿಯಾದ ಮೇಲ್ದಿನಿಯಿಂದ—“ಅಲ್ಲ, ಆಗಾಗ ಹತ್ತಾರು ಜನರು ಬಂದು ಹೋಗುವ ಆ ಪುಸ್ತಕದ ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯೊಳಗೆ ನಿನಗೇನು ಕೆಲಸ? ಅವನ ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ಅವನು ಕಥೆಯೋ ಕದವೋ ಅವನ ವ್ಯಥೆಯಲ್ಲಿರುವಾಗ ನೀನೇಕೆ ಹೋಗಿ ಹೋಗಿ ಅವನಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಮಾಡಬೇಕು?—”

“ಅದಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟು ಸಿಟ್ಟು ಬಂತೆ? ಅವರಿಗೆ ನಾನೇನೂ ತೊಂದರೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಕತೆ ನನ್ನ ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ನಾನು ನಕಲುತೆಗಿತಾ ಇದ್ದೆ.”

“ಅದೆಲ್ಲ ನಿನಗೇಕೆ? ಅದಕ್ಕೇ ಹೆಂಗುಸರಿಗೆ ವಿದ್ಯೆ ಕಲಿಸಬಾರದೂ ಅನ್ನೋದು. ನಾಲ್ಕು ಬರೆಹ ಬಂದ ಕೂಡಲೇ ಗಂಡುಸರ ಇದಿರಿದಿರೇ ಕೂತು ತನ್ನ ವಿದ್ಯೇನ ಪೆರಿಸೋದು!”

“ಎಂಥ ಮಾತು? ಹಾಗೇನು ಮಾಡಿದೆ? ಬಾವನಿದಿರು ಕೂತರೆ”

“ಬಾವ!.....ಬಾವ!.....” ಎಂದು ಉರುಮಿಕೊಂಡು ಕೃಷ್ಣನು ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟ.

ಶೀನುವಿಗೆ ಈ ಮಾತುಗಳೊಂದೂ ಕೇಳಿಸಲೂ ಇಲ್ಲ, ಕಾಣಿಸಲೂ ಇಲ್ಲ; ಭಾಸಮಾತ್ರ ಆಯಿತು; ಅರ್ಥವೂ ಆಯಿತು

ಶೀನು ಈಗಿರುವ ಈ ಏಕಾಂಗೀ ಜೀವನದ ಸುತ್ತುಮುತ್ತಣ ವಾತಾ ವರಣವು, ಕೃಷ್ಣನಂತಹ ಸರ್ವಸಾಮಾನ್ಯ ಮನೋಭಾವವುಳ್ಳವರಿಗೆ ಸಂದೇಹಕಾರಕವಾದುದೇ ಅಲ್ಲವೆ? ಮಲ್ಲಿಕಾ ತುಂಬಿದ ಸುಂದರಿ. ಮೊತ್ತ ಮೊದಲು ರಾಮನಾ ಜೋಯಿಸರು ಶೀನುವಿಗಾಗಿ ಕೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಬಂದ ವಧು. ಈಗ ಅವಳು ಕೃಷ್ಣನ ಹೆಂಡತಿಯಾದರೂ ಶೀನುವಿನೊಡನೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಒಳಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಳೆ. ಹಗಲೆಲ್ಲಾ ಬಂಡ ಸಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಇದೊಂದು ಸಂದೇಹವಾದರೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವೇನು ?

ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಅಣ್ಣನ ಮೇಲೆ ಪ್ರೀತಿಯಿತ್ತು, ವಿಶ್ವಾಸವಿತ್ತು, ಗೌರವವಿತ್ತು. ಅಣ್ಣನು ತಕ್ಕ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಕೂಡಿ ಸಂಸಾರ ಸುಖದಲ್ಲಿ ಲೋಲಾಡಬೇಕೆಂದು ಅವನು ಮನಃಪುರ್ವಕವಾಗಿ ಬಯಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಅಣ್ಣನ ಮೇಲೆ ಅವನಿಗೆ ಅಷ್ಟು ಪ್ರೀತಿಯಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಹಿಂದೆ ಅಜ್ಞಾತವಾಸದಲ್ಲಿ ಆಡಗಿದ್ದ ಶೀನುವನ್ನು ಅವನು ಅಷ್ಟು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಹುಡುಕಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದನೆ? ಅನಂತರ ಕೂಡಾ “ಅಣ್ಣಾ, ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೋ!” ಎಂದು ಎಷ್ಟು ಸಾರಿ ಒತ್ತಾಯಿಸಿದ್ದಾನೆ ! ಆದರೆ,

ಸರ್ವಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮದುವೆಯಾಗುವರೆಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿರುವ ಅಣ್ಣ-ತಮ್ಮಂದಿರು ಮದುವೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಏನೋ ಮನಸ್ತಪಗಳು ತನ್ನಂತೆ ಹುಟ್ಟಿ, ಅವರು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗುವುದನ್ನು ನಾವು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಕೃಷ್ಣನ ಮನಸ್ಸು ಸರ್ವಸಾಮಾನ್ಯ ಮನಸ್ಸು ಶೀನುವಿನ ಮನಸ್ಸು ಆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಗೆರೆಯಿಂದ ಮೀರಿ ನಿಂತಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ಅಳಿದು ನೋಡುವಷ್ಟು ತಾಳ್ಮೆಯಾಗಲಿ, ಪರಿಶುದ್ಧತೆಯಾಗಲಿ ಕೃಷ್ಣನಿಗಿಲ್ಲ. ಮದುವೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಅವನ ಈ ಬಣ್ಣಗಳು ಬಯಲಿಗೆ ಬರಲಾರಂಭವಾಗಿದ್ದವು. “ಅಣ್ಣನದೆಲ್ಲ ಒಂದು ಬಗೆಯ ವೇಷ. ಹೊರಗೆ ಸಾತ್ವಿಕನಂತೆ ತೋರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಒಂದು ನಟನೆ. ಒಳಗಿಂದೊಳಗೆ ಆ ಸುಂದರಿಯ ಸಂಬಂಧ. ಹೊರಗೆ ಈ ಚೆನ್ನಾಟ ! ಮದುವೆಯೇ ಬೇಡ ನ್ನು ನವನಿಗೆ ಹೆಣ್ಣಿನೊಡನೆ ಚೆನ್ನಾಟವಾಡುವ ಗೊಡವೆಯೇಕೆ ? ಇವಳಿ

ಗಾದರೂ ಅವನು ಸಿಟ್ಟುಮಾಡಿ ದೂರ ಇರಿಸಬೇಡವೆ? ಎಷ್ಟಾದರೂ ಕವಿ! ಸಾಹಿತಿ! ಇಂತಹರು ಶೃಂಗಾರ ಪ್ರಿಯರಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೇನು!” ಎಂದು ಕೃಷ್ಣನ ಮನಸ್ಸು ತೀರ್ಪಿಸಲಾರಂಭಿಸಿತ್ತು !

೯

ಆ ರಾತ್ರಿ ಕೃಷ್ಣನ ಮಲಗುವ ಕೋಣೆಯೊಳಗಿನಿಂದ ಮತ್ತೇನೋ ವಿರಸಧ್ವನಿ ಹೊರಡುವಂತೆ ಕೇಳಿತು. ಮಲ್ಲಿಕೆ ಎನೋ. ಅಳುತ್ತಿರುವ ಶಬ್ದ ! ಶೀನು “ಭಾರತೀ ಭಂಡಾರ”ದ ಜಗುಲಿಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ್ದ. ಕೃಷ್ಣ-ಮಲ್ಲಿಕೆಯರು ಮನೆಯ ಚಾವಡಿ ಕೋಣೆಯೊಳಗೆ ಮಲಗಿದ್ದರು. ದೊಡ್ಡಮ್ಮ ನಡುಮನೆಯಲ್ಲಿ ಗೊರಕೆಗರೆಯುತ್ತಿದ್ದಳು

ಆ ಶಬ್ದ ಸಂಭವಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಕಾರಣವಿರಲೇಬೇಕೆಂದು ಶೀನುವಿಗೆ ತೋರಿತು. ಹೊಂಚಿ ಕೇಳಬೇಕೆಂಬ ಕುತೂಹಲ ಹುಟ್ಟಿತು. ಎತ್ತೆತ್ತಲೂ ಕತ್ತಲೆ ಊರೆಲ್ಲಾ ನೀಶಬ್ದ. ಶೀನು ಎದ್ದನು. ನಾಲ್ಕು ಹೆಜ್ಜೆಯಲ್ಲಿರುವ ಚಾವಡಿಗೆ ಬಂದನು. ಸದ್ದಿಲ್ಲದೆ ಆ ಮಲಗಿದ ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಕಿವಿಗೊಟ್ಟು ನಿಂತನು.

ಕೃಷ್ಣನ ಕೋಪವಿಶ್ರಿತ ಮೆಲ್ಲನಿ:— “ಸಾಕೆ ಮುಚ್ಚು ಬಾಯಿ ! ಆಗ ಹೊಡೆದರೆ ಈಗ ಅಳುವುದೆ?”

ದುಃಖದಿಂದ ತೇಕಿ ತೇಕಿ ಬರುವ ಮಲ್ಲಿಕೆಯ ಅಳುಮಾತು:— “ನನಗೆ ಆಗ ಯಾಕೆ ಹಾಗೆ ಹೊಡೆದಿರಿ ? ಈ ವರೆಗೂ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿಲ್ಲವಲ್ಲ ನೀವು?”

“ಹೊಡೆದರಾದರೂ ಗೊತ್ತಾದೀತಂತ ಹೊಡೆದೆ ಆದರೂ ಯಾಕೆ ಹೊಡೆದದ್ದಂತ ಕೇಳುತ್ತೀಯಲ್ಲ?”

“ಹೊಡೆದರೆ ಹೇಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತೆ ? ಹೊಡೆಯದೆ ಬಾಯಿಯಿಂದ ಹೇಳಿದರಲ್ಲವೇ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತೆ?”

“ಬಾಯಿಯಿಂದಲೇ ಹೇಳಬೇಕೆ?”

“ಹೇಳಿ ನನಗೊಂದೂ ಗೊತ್ತಾಗಿಲ್ಲ. ಯಾಕೆ ನಿಮಗೆ ಅಷ್ಟು ಸಿಟ್ಟು ಬಂತು ನನ್ನ ಮೇಲೆ?”

“ಅಲ್ಲಾ, ನಿನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ನೀನಿರುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಯಾವಾಗಲೂ ಅಣ್ಣನೊಂದಿಗೆ ನಿನಗೇನೇ ಕೆಲಸ?”

“ಅಷ್ಟೇನಾ? ಇದಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟು ಸಿಟ್ಟಿ?”

“ಇನ್ನೂ ಅರ್ಥವಾಗಿಲ್ಲ ನಿನಗೆ! ಬರಿ ಮೂಢೆ! ಅವನು ಒಬ್ಬನೇ ಇದ್ದು ಕಾಲ ಕಳೆಯಬೇಕಂತ, ತನಗೆ ಮದುವೆಯೇ ಬೇಡಂತ, ನಿನ್ನನ್ನು ನನ್ನಕ್ಕೆ ಹಿಡಿಸಿದ್ದಾನೆ ನೀನು ಯಾವಾಗಲೂ ಅವನೊಡನೆ ನಗೆಚೇಷ್ಟೆ ಮಾಡುತ್ತ, ಅವನ ದೃಢಮನಸ್ಸನ್ನು ಯಾಕೆ ಕದಡಿಸಬೇಕು?”

“ಅಯ್ಯೋ! ಮಹಾ ಅನರ್ಥವೇ ಆಗಿದೆ ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿಗೆ! ರಾಮ ರಾಮ! ಎಲ್ಲಿಂದೆಲ್ಲಿಗೆ ಅರ್ಥ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ನೀವು? ನನಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನಿಮಗೇ ತಿಳಿದವರು ನಿಮ್ಮ ಅಣ್ಣ. ಅವರ ಮೇಲೆ ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಹಾಳು ಸಂದೇಹ ತಾಳಬೇಡಿ. ಮಹಾಪಾಪ!”

“ಪಾಪ! ನಿನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ಗಂಡುಸರ ಮನಸ್ಸು! ಅದೇ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ನಿನಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನಾನು ಅವನನ್ನು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ! ಇನ್ನೂ ದರೂ ಜಾಗರೂಕಳಾಗಿರು!”

“ಛೇ! ಹಾಗನ್ನ ಬೇಡಿ! ಬಾವ ನನ್ನೊಡನೆ ಎಷ್ಟು ಸಹಜವಾಗಿ ದ್ದಾರೆ! ತಂದೆಯ ಹಾಗೆ ಪ್ರೀತಿ ತುಂಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಬಾವ ದೇವರಂತಹರು!”

“ದೇವರೆಲ್ಲ ಅವರವರ ಹೆಂಡತಿಯೊಂದಿಗೇ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಇವನು ಮನುಷ್ಯನಂತಹನೇ!”

“ಅಯ್ಯೋ! ಹೀಗೆಲ್ಲ ಹೇಳಬೇಡಿ! ನಾನು ಕೇಳಲಾರೆ!”

“ಗಂಡನು ಹೇಳುವ ಮಾತನ್ನು ನೀನು ಕೇಳುತ್ತೀಯೋ ಇಲ್ಲವೋ?”

“ಒಳ್ಳೇ ಮಾತು ಹೇಳಿದರೆ ಖಂಡಿತ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ”

“ಈಗ ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದು ಕೆಟ್ಟ ಮಾತೆಂದು ಯಾರಿಂದಾರು?”

“ತಿಳಿದವರಂದಾರು. ನನ್ನ ಅಂತರಾತ್ಮ ಹೇಳುತ್ತೆ.”

“ಓಹೋ!.....ಮಲ್ಲಿಕಾ! ನಾನೊಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಿನ್ನ ತಂದೆ ಕೇಳುತ್ತಲೆ, ಶೀನಣ್ಣ ಒಪ್ಪಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರೆ, ನೀನು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಅವನ ಹೆಂಡತಿಯಾಗುತ್ತಿದ್ದಿ ಯಷ್ಟೆ?”

“ಆಗುತ್ತಿದ್ದೆ. ನನ್ನ ಹಿತವನ್ನು ಬಯಸುವ ನನ್ನ ಹೆತ್ತವರು ನನ್ನನ್ನು ಯಾರಿಗೆ ಧಾರೆಯೆರೆದು ಕೊಡುತ್ತಾರೋ ಅವರ ಹೆಂಡತಿ ಸಂತೋಷದಿಂದಲೇ ನಾನಾಗುತ್ತಿದ್ದೆ. ಈಗ ಆಗಿಯೂ ಇದ್ದೇನೆ. ಹಾಗಾಗಿದ್ದರೆ, ಈಗ ನಾನು ಅವರೊಂದಿಗೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆಯೇ, ನಿಮ್ಮೊಂದಿಗೂ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆ!”

“ಹಾಗಾಗಿದ್ದರೆ, ಮಲ್ಲಿಕಾ, ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಅಷ್ಟು ಸವಿವಶಕ್ಕೆ ಬರಗೊಡುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಿಲ್ಲ! ತಿಳಿಯಿತೆ? ನೀನಾಗಿ ನನ್ನೊಡನೆ ನಗೆಚೇಷ್ಟೆಗೆ ಬಂದರೂ, ಎರಡು ಗದರಿಕೆ ಹಾಕಿ ನಿನ್ನನ್ನು ದೂರ ಸಿಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ! ಹಾಗೆ ಅವನು ಮಾಡುತ್ತಾನೆಯೇ? ಅದರಿಂದಲೇ ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಅಷ್ಟು ಮನಃಸ್ಥೈರ್ಯವು ಅವನಿಗಿಲ್ಲ! ಮಲ್ಲಿಕಾ! ಅವನು ಒಳ್ಳೆಯವನಾಗಿರಬೇಕಾದರೆ ನೀನೇ ಜಾಗರೂಕಳಾಗಿರಬೇಕು ಅವನೊಂದಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಲಿಗೆಯಾಟಬೇಡ ನಿನ್ನಿಂದ ನನ್ನ ಅಣ್ಣನು ಕೆಟ್ಟವನಾಗದಿರಲಿ! ಅವನಾಯಿತು, ಅವನ ಪುಸ್ತಕವಾಯಿತು, ಪುಸ್ತಕದ ವಿತ್ತರಾಯಿತು....”

ಆಹಾ! ಎಂತಹ ಸುಡುಮಾತುಗಳು! ಒಂದೊಂದು ಮಾತೂ ಶೀನುವಿನ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯದಂತೆ ಬಿಸಿಬಿಸಿ ಕಾವಿನ ಬರೆಯೇ ಆಗಿತ್ತು! ಮುಂದೆ ಕೇಳಲಾರದಾದನು. ಬಲು ಭಾರವಾದ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಕಾಲೆಳೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ತನ್ನ ಹಾಸಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಮಗುಜಿಕೊಂಡನು. ಯೋಚನೆಯ ಬಿರುಗಾಳಿ ನಿರ್ದ್ರೆಯನ್ನು ಬಲು ದೂರ ಹೊಡೆದೋಡಿಸಿ ಬಿಟ್ಟಿತ್ತು. ಏನಿದು? ನೆನೆಯದಂತಹ ಪರಿಣಾಮ? ತಮ್ಮನ ಸುಖ ಸಂಸಾರಕ್ಕೆ ಅವನೊಂದು ಗರಳರೂಪನೆ?..... ಹಾ! ಇನ್ನು ಶೀನು ಅಲ್ಲಿರಬಹುದೇ? ಬಾರದು! ಅವನಿಂದ ಆ ನವದಂಪತಿಗಳಿಗೆ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ? ತಮ್ಮನು ಶಕ್ತನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಅಣ್ಣನಿಂದ ಅವನಿಗೇನೂ ಆಗಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕೃಷ್ಣನು ಅವನಿಂದ ಯಾವ ಸಹಕಾರ ಕೇಳುವುದನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದನು. ಶೀನುವಿಗಾದರೂ ಅವನಿಂದ ಏನಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ? ಇವರ ಸಾಹಿತ್ಯಸೇವೆ ಎಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಸಾಗೀತು..... ಆದರೆ ಹೋಗುವುದೆಲ್ಲಿಗೆ? ಹೇಗೆ ಹೋಗುವುದು? ತಮ್ಮನಿಗೆ ಏನು ಹೇಳಿ ಹೋಗುವುದು? ಕಲಹ ತೆಗೆದು ಹೋದಂತೆ ಹೋಗುವುದು ತರವಲ್ಲ. ಹೇಳದೆ ಕೇಳದೆ ಓಡಿ ಹೋಗುವುದೂ ಸರಿಯಲ್ಲ ನೋಡಿದವರಿಗೆ ಕೇಳಿದವರಿಗೆ ಸಹಜ-ಸಮ್ಮತವಾಗಿ ತೋರುವಂತೆಯೇ ದೂರ ಹೋಗಬೇಕು.

ಯೋಚನೆ ಮುಂದುವರಿದುಕೊಂಡೇ ಹೋಯಿತು. ನಿದ್ರೆಯೋ ಅರೆನಿದ್ರೆಯೋ ಕನಸೋ ನೆನೆಸೋ ಎಲ್ಲವೂ ಯೋಚನೆಯೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿ ಕೊಂಡೇ ಹೋಯಿತು. ಯುದ್ಧಕಾಲ! ಸಾಹಿತ್ಯಸೇವೆಗೆ ಸಂಭ್ರಮವಿಲ್ಲದ ವಿಷಮಕಾಲ ! ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಗಮನವು ಬಹಳ ಕುಂಠಿತವಾಗಿದೆ ! ಕಾಲವು ಹೇಗಿದ್ದರೇನು ? ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಪತ್ತು ಅವನ ಪಿತ್ರಾರ್ಜಿತ ಸೊತ್ತಿನಂತೆ ಅವನದೇ ಆಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ಯಾವ ಕಾಲಕ್ಕೂ ಸಾಧಿಸುತ್ತಿರಬಹುದು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕಾಲೋಚಿತ ವಾದೊಂದು ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡು ಅವನಿಗ ಹೊರಡಬೇಕು.

ಆಹಾ! ಅದಕ್ಕೇನು ಕೊರತೆ? ಯುದ್ಧ ಸೇವೆಗೆ ಎಷ್ಟು ಮಂದಿಯಾ ದರೂ ಬೇಕಂತೆ! ಎಂತಹ ಬರೆಹ ಬಾರದ ಮುಕ್ತನಿಂದ ಹಿಡಿದು ಮಹಾ ವಿದ್ವಾಂಸನವರೆಗೂ ಯುದ್ಧದ ಯಾವುದೊಂದು ಶಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸದ ಕರೆಯುಂಟೇ ಉಂಟು.....ಆದರೆ ಎಲ್ಲಿ ಯುದ್ಧ? ಯಾರಿಗೋ ಸ್ವರ ಯಾರು ಮಾಡುವ ಯುದ್ಧ ? ಅದಕ್ಕೆ ನಾವೇಕೆ ಸಹಾಯಮಾಡ ಬೇಕು? ಅರ್ಥವತ್ತಾದ ಈ ಧೋರಣೆಯಿಂದಲ್ಲವೇ ಪದವಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ನಮ್ಮ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮಂತ್ರಿಗಳು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು? ಕೂಡದು ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಸೇರಲೇ ಕೂಡದು !

ಅದಕ್ಕಿಂತ ದೇಶ ಸಂರಕ್ಷಕವಾದ ಸ್ವಯಂಸೇವಕ ದಳದಲ್ಲಿಯೋ, ಯುದ್ಧಾಹತ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಶಾಖೆಯಲ್ಲಿಯೋ ಸೇರುವುದು ಮೇಲು. ಅರ್ಥಾತ್ 'ದೇಶಸೇವೆ'ಗೇ ಇಳಿದು ಬಿಡಬೇಕು.

ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಆ ಸುಂದರಿ ಸಫಲಿಯಾಗಿದ್ದಾಳೆ ನಿರ್ಮಲ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಜನತಾ ಸೇವೆಗೆ ಇಳಿದು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾಳೆ. ಸರ್ವಾಯವಾಗಿ ಪತಿಸೇವೆಯನ್ನೂ ಸಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ ಅವಳ ಆ ಬಗೆಯ ತಪಸ್ಸಿಗೆ ಪತಿ ದೇವರು ಏಕೆ ಒಲಿಯಬಾರದು? ಸೀದಾ ಮದರಾಸಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅವಳೊಂ ದಿಗೇ ಇದ್ದರೇನು ? ಏನು ? ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಮಂದಿ ಕುರೂಪಿ ಕುಂಗುಸರು ಗಂಡನೊಂದಿಗೆ ಸಂಸಾರ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ ? ಹಲವು ಮಂದಿ ಸುಂದರ ಪುರುಷರು ವಿಕೃತಕಳೆಯ ಹೆಂಡತಿಯೊಂದಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿರುವುದನ್ನು ಶೀನುವೇ ನೋಡಿದ್ದಾನೆ. ನಾಲ್ಕು ದಿನ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ, ಜನರೆಲ್ಲ ಬಾಯಿಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಬಿಡುತ್ತಾರೆ.

ಆ ಸುಂದರಿ ಈಗ ಹೇಗಿದ್ದಾಳೋ?.....

ಶೀನುವಿನ ಮನಸ್ಸು ಕೊಂಚ ದೂರ ಸುಂದರಿಯ ಹಿಂದೆಯೇ ಓಡಿತ್ತು. ಆದರೆ ಆ ಓಟಕ್ಕೆ ಪುಷ್ಟಿ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲಿ ಎನೋ ಒಂದು ಕೊರತೆ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು.....ಹೌದು! ಒಮ್ಮೆ ಬೇಡವೆಂದ. ಬಿಟ್ಟು ಬಹಳಕಾಲವಾದ ಮೇಲೆ, ಪುನಃ ಅವಳೊಡನೆ ಸೇರುವುದೆಂದರೆ....

ಬೇಡ ಬೇಡ! ಅಡಗಿಡಿಗೆ ದೇಶಸೇವೆಯೇ ಮುಂದೆದ್ದು ಬರುವುದೇಕೆ? ಆಹಾ! ಇದಲ್ಲವೇ ಕಾಲೋಚಿತವಾದ ಕರ್ತವ್ಯ?

ಶೀನುವಿಗೆ ಮೊದಲಿನಿಂದ ದೇಶಸೇವಕರ ಮೇಲೆ ತುಂಬ ಅಭಿಮಾನವಿತ್ತು, ಅನುತಾಪವಿತ್ತು. ದೇಶಸೇವೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಲವು ಸಣ್ಣ ಕತೆ-ಕವನಗಳನ್ನು ಅವನೂ ಬರೆದಿದ್ದನು. 'ಸ್ವರಾಜ್ಯ' ಮಂತ್ರ ಸಂಚಾಲಕರಾದ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯಮೇಲೆ ಅವನಿಗೆ ಅಪಾರ ಭಕ್ತಿ-ವಿಶ್ವಾಸ-ಶ್ರದ್ಧೆಗಳಿದ್ದವು. ಇಷ್ಟಿದ್ದೂ ಆತನು ವೇಷಭೂಷಣಗಳಿಲ್ಲ ಇನ್ನೂ ಸ್ವದೇಶಾಭಿಮಾನಿಯಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಖಾದಿಯನ್ನೇ ಧರಿಸಬೇಕೆಂಬ ಅಚಲವಾದ ಶ್ರದ್ಧೆ ಇನ್ನೂ ಅವನಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಖಾದಿಯ ಅಂಗಿಯೋ ಬಟ್ಟೆಯೋ ಅವನು ಧರಿಸಿದ್ದುಂಟು. ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅವನು ಆಗ್ನದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕುವ ಮಿಲ್ಲು ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನೇ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ. ಅಕಸ್ಮಾತ್ ಇಂದು ಅವನಿಗೆ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯೇ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತೋರಿತು.-- "ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ನಾನು ಖಾದಿಯನ್ನೇ ಧರಿಸುವೆನು. ಒಂದು ಕೈ ರಾಟೆಯನ್ನೂ ಕೊಂಡುಕೊಂಡು ನೂಲಲಿಕ್ಕೂ ಕಲಿಯುವೆನು. ಭಾಷಾ ಸೇವೆಯೊಂದಿಗೆ ಕೈಲಾದಷ್ಟು ದೇಶಸೇವೆಯೇ ನನ್ನಂತಹವನಿಗೆ ತಾರಕಕರ್ತವ್ಯ....."

"ದೇಶಭಕ್ತ ಗೋಪಾಲ!"—ಅಕಸ್ಮಾತ್ ಆ ಗೋಪಾಲನ ನೆನಪು ಬಂತು. ಅವನು ಆ ಪ್ರಾಂತದವನೇ. ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಜಮೀನುದಾರರಾದ ಮಾಧವರಾಯರ ಮಗ. ಹೆತ್ತವರ ಮಾತನ್ನು ಮೀರಿ, ಅರ್ಧ ವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಲೇಜನ್ನು ಬಹಿಷ್ಕರಿಸಿ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸೇವೆಗೆ ಧುಮುಕಿದ ವೀರಯುವಕನವನು. ದೇಶಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಿಕ್ಕದೆ ತಾನು ವಿವಾಹ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾರೆನೆಂದು ಪಣತೊಟ್ಟ ಧೀರಯುವಕನು. ಅವನನ್ನು ಶೀನು ಹಲವು ವರ್ಷಗಳ ಕೆಳಗೆ ಒಂದೆರಡು ಬಾರಿ ಮಾತ್ರವೇ ಕಂಡಿದ್ದ. ಅವನ ಉಜ್ವಲ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಆತನ ಸ್ಫೂರ್ತಿ

ದಾಸಕವಾದ ಭಾಷಣ-ಲೇಖನಗಳನ್ನೂ ಓದಿದ್ದನು, ಮೆಚ್ಚಿದ್ದನು. ಅವನು 'ಕಾಯಿದೆ ಭಂಗ'ದ ಅಪರಾಧಕ್ಕೊಳಗಾಗಿ ಎರಡು ಮೂರು ಬಾರಿ ಜೈಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬಂದಿದ್ದಾನೆ. ಆ ಪ್ರಾಂತವೆಲ್ಲಾ ಗೋಪಾಲನನ್ನೇ ಮುಖಂಡನಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಿದೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಅವನು ಆ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲೇ ಇಲ್ಲ. ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯ ದಿವ್ಯ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ದರ್ಶನ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡು ಬರಬೇಕೆಂದು ಅವನು ಪ್ರವಾಸ ಹೊರಟಿದ್ದಾನಂತೆ ಅವನಿರುತ್ತಿದ್ದರೆ ಶೀನು ಈಗ ಅವನ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ. ಅವನ ಸಹಕಾರಿಯಾಗುತ್ತಿದ್ದ.....

ಇದಿಷ್ಟೂ ಯೋಚನೆ ಅವನ ಜಾಗೃತ್ವವನ್ನು ಸುಷುಪ್ತಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿಯೇ ನಡೆಯಿತು. ಮುಂಜಾನೆಯೇ ಎದ್ದು ಬರುತ್ತಿರುವ ಶೀನು, ಇನ್ನೂ ಮಲಗಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಕೃಷ್ಣನು ಅವನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು,— “ಎನಣ್ಣ? ಇನ್ನೂ ಮಲಗಿದ್ದೀಯಲ್ಲ?” ಎಂದು ಅವನ ಮೈಯಲುಗಿಸಿದವನು ತುಸು ಗಾಬರಿಯಿಂದ— “ಓ! ಸೌಖ್ಯವಿಲ್ಲವೆ? ಮೈ ಬಿಸಿಯಿದೆ ಯಲ್ಲ!” ಎಂದನು.

ಹೌದು. ಶೀನುವಿಗೆ ಕೊಂಚ ಜ್ವರವೇ ಇತ್ತು. ಮೈಯಲ್ಲಿ ಬಲವಿಲ್ಲದಂತಾಗಿತ್ತು. ತಲೆನೋವು ಬೇರೆ.

ಒಡನೆಯೇ ಕೃಷ್ಣನು ಮಲ್ಲಿಕೆಯನ್ನು ಕರೆದು ಬಿಸಿನೀರು ತರಿಸಿ, ಶೀನಣ್ಣನಿಗೆ ಮುಖಮಾರ್ಜನಗೊಳಿಸಿದನು. ಆ ಮೇಲೆ ಮಲ್ಲಿಕೆ ಬಿಸಿ ಬಿಸಿ ಕಾಫಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಳು. ಕೃಷ್ಣನೇ ಕುಡಿಸಿದನು. ಮಲ್ಲಿಕೆ ತುಂಬ ಗಾಬರಿಯಾಗಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಶೀನು. “ಎನ್ನೂ ಹೆದರಿಕೆ ಇಲ್ಲಮ್ಮ. ಕೊಂಚ ತಲೆನೋವು. ಅಷ್ಟೇ” ಎಂದನು.

ಕೃಷ್ಣನು “ಅಣ್ಣ, ನಾನು ಗೋಗಟ್ಟಿ ಡಾಕ್ಟರ ಹತ್ತಿರ ನಿನ್ನ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ ಹೇಳಿ ಔಷಧ ಕಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮಲ್ಲಿಕಾ, ಅಣ್ಣನಿಗೆ ಔಷಧ ಕೊಟ್ಟು ಹತ್ತಿರವೇ ಇದ್ದು ನೋಡಿಕೊ. ದಾಸವಾದೀತು ಕಾಫಿಯೋ ಗಂಜಿಯೋ ಕೇಳಿದಾಗ ಕೊಂಚ ಕೊಂಚವಾಗಿ ಕೊಡು ತಿಳೀತೆ?” ಎಂದು ಆಣತಿಯಿತ್ತು, ಸ್ಯಾಕಲ್ಲೇರಿಕೊಂಡು ಬಂಡಸಾಲೆಗೆ ಹೋದನು.

ಅತ್ಯಾಲೋಚನೆಯಿಂದ ತಲೆಬಿಸಿಯಾಗಿ ಬಿಟ್ಟರೆ ಒಂದು ತರದ ರೋಗವು ಬಂದ ಹಾಗೇ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೆ? ಅಂತಹುದೊಂದು ಜಡಜ್ವರವೇ

ಶೀನುವಿಗೆ ಬಂದಿತ್ತು. ಏನೂ ಪ್ರಮಾದ ಕಾಯಿಲೆಯಿಲ್ಲ, ಅದರೂ ಸುಮಾರು ಒಂದು ವಾರದವರೆಗೆ ಶೀನುವನ್ನು ಹೊರಗೆ ಹೋಗಗೊಡಲಿಲ್ಲ—ಆ ಕಾಯಿಲೆ. ಶೀರ ಮಲಗಿಸಲೂ ಇಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿಯೇ ಕುಳಿತೂ, ಅಡ್ಡಾಗಿಯೂ, ಮಲಗಿಯೂ, ತಿರುಗಾಡಿಯೂ, ಮಹಾತ್ಮಾಗಾಂಧಿಯ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಓದುತ್ತಲೂ, ಆ ಕಾಯಿಲೆಯನ್ನು ವಾಸಿಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ದಾಯಿತು. ವಾಸಿಯಾಗುವಾಗ ಮನಸ್ಸೂ ತುಂಬ ಹಗುರಾಯಿತು. ನಿಶ್ಚಯವು ಬಲಿಯಿತು. ಮೊದಲಿನಂತೆ ಆರೋಗ್ಯವಾಗುತ್ತಲೇ ತಂಗಿ ಗೌರಿಯನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತೇನೆಂದು, ಹೇಳಿ ಮಂಗಳೂರಿಗೆ ಹೊರಟು ಹೋದನು.

ಮರುದಿನ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬರುವಾಗ ಶೀನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಪ್ರಫುಲ್ಲವದನ ನಾಗಿದ್ದನು. ಅಚ್ಚ ಶುಭ್ರ ಖಾದೀ ಭೂಷಣದಿಂದ ಗಾಂಧೀ ಟೋಪಿಯಿಂದ ಹೊಸಬನಾಗಿ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದನು.

ಈ ಹೊಸ ವೇಷವನ್ನು ನೋಡಿ ಮಲ್ಲಿಕೆ— “ ಇದೇನು ಬಾವಾ ! ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಗಾಂಧೀ ಭಕ್ತರಾದಿರಾ ? ” ಎಂದಳು ಅರಳುತ್ತಿದ್ದಳು.

ಶೀನು ನಗುತ್ತ “ ಹೌದಮ್ಮ. ಇದಕ್ಕಿಂತ ದೊಡ್ಡ ಪುಣ್ಯ ಕಾರ್ಯ ಬೇರೊಂದುಂಟೆ ? ” ಎಂದ.

೧೦

ಗೋಗಟ್ಟಿ ಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣದೊಂದು ‘ ರೀಡಿಂಗ್ ರೂಂ ’ ಇತ್ತು. ಆಗಾಗ ಸಂಜೆಯಲ್ಲಿ ಶೀನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕೊಂಚ ಹೊತ್ತು ಕುಳಿತು ಕೊಳ್ಳುವ ಕ್ರಮವಿತ್ತು. ಈ ದಿನ ಮುಂಜಾನೆ ಬಂದ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ, ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರ ಮುಖ ವಾಕ್ಯವೇನೋ ಬಂದಿರುವುದೆಂದು, ಊರವರು ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಮಾತಾಡುವುದನ್ನು ಶೀನು ಕೇಳಿದನು. ಅದನ್ನು ತಿಳಿಯುವ ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಅವನು ಸಂಜೆಯ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೊರಟನು.

ಕಿರುಗಟ್ಟಿಯ ಅವನ ಮನೆಯಿಂದ ಗೋಗಟ್ಟಿ ಪೇಟೆ ಒಂದೂವರೆ ಮೈಲು ಅಂತರದಲ್ಲತ್ತು. ಶೀನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ನಡೆಯುತ್ತಿ

ದ್ದನು. ದೇಶಸೇವೆಗೆ ಇಳಿದು ಬಿಡುವುದೆಂದೇನೋ ನಿಶ್ಚಯ ಮಾಡಿಯಾ
ಯಿತು ಮಾವರೀತಿಯಾಗಿರುವುದು ? ಯಾರ ಮುಖಾಂತರವಾಗಿ
ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡುವುದು ? ಇದು ಇನ್ನೂ ಅವನಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು
ನೆನೆದುಕೊಂಡು, ಏನೇನೋ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ, ಅವನು ನಡೆಯುತ್ತಿ
ದ್ದಾಗ, ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಬರುವ ಅವನ ಪರಿಚಿತರು ಕೆಲವರು ಅವ
ನನ್ನು ಸಂಧಿಸಿ ಅಗಲುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವನ ಹೊಸ ಖಾದೀ ಭೂಷಣವನ್ನು
ನೋಡಿ ಕೆಲವರು ಬೆರಗಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೆಲವರು ಏನೋ ಕೇಳಿದರು.
ಇವನು ಏನೋ ಹೇಳಿದ, ರೀಡಿಂಗ್ ರೂಂ ಸವಿೂಪಿಸಿತು. ಅಲ್ಲಿಗೆ
ತಲುಪುವಾಗ ಕೃಷ್ಣನು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಬಂಡ ಸಾಲೆಯ ಮುಂದೆಯೇ
ಹಾದು ಹೋಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಶೀನುವನ್ನು ನೋಡಿ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿ
ತಿದ್ದ ಕೋಟೆ ಶೆಟ್ಟರು,—“ಓಹೊಹೊ! ಇದು ಯಾರೋ ಏನೋ ಅಂದು
ಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಏನು ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಯರೆ! ಒಮ್ಮೆಗೇ ಗಾಂಧೀ ಭಕ್ತರಾಗಿ
ಬಿಟ್ಟಿರಾ? ಈ ಗೋಪಾಲರಾಯರ ಗಾಳಿ ನಿಮಗೂ ಸೋಂಕಿಬಿಟ್ಟಿತೇನು?”
ಎಂದು ದಪ್ಪದನಿಯಿಂದ ಕೂಗಿದರು.

ಆ ಕಡೆಯ ಹೆಸರನ್ನು ಕೇಳಿ, ಶೀನು ಅಚ್ಚರಿಯ ಬಿಡುಗಂಗಳಿಂದ
ನೋಡಿದಾಗ, ಅಂಗಡಿಯ ಮುಂದೆ ಬೆಂಚಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವ ತೇಜಸ್ವೀ
ಯುವಕನೇ ಗೋಪಾಲರಾಯನೆಂದು ಗುರುತು ಹಿಡಿದನು.

ಒಮ್ಮೆಗೇ ‘ಹುಡುಕುವ ಬಳ್ಳಿ ಕಾಲೊಡಕಿದಂತಾ’ಯಿತು ಅವ
ನಿಗೆ. ಅಂಗಡಿಯ ಕಡೆಗೇ ತಿರುಗಿದನು ಮುಗುಳ್ಳು ಗುನನ್ನು ಸೂಸುತ್ತ.

ಆಗ ಶೆಟ್ಟರು ಮತ್ತು ಹೇಳಲಾರಂಭಿಸಿದರು:— “ ಗೋಪಾಲ
ರಾಯರು ಈ ದಿನ ತಾನೇ ಅಪರೂಪವಾಗಿ ಊರಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ನೀವೂ
ಅಪರೂಪವಾಗಿ ಈ ದಿನ ಖಾದೀ ವೇಷದಲ್ಲಿ ಬಂದಿದ್ದೀರಿ! ಒಳ್ಳೇ ಮೇಳ!
ಹಾ! ಹಾ!” ಎಂದು ನಕ್ಕರು ಶೆಟ್ಟರು.

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಶೀನು ಬಳಿಗೆ ಬಂದು ಬಿಟ್ಟನು. ಗೋಪಾಲನು ನಗು
ನಗುತ್ತ ಶೀನುವಿಗೆ ಕೈಮುಗಿದು,— “ನಮಸ್ಕಾರ ಬನ್ನಿ ಬನ್ನಿ. ನಿಮ್ಮ
ಹೆಸರು ತಿಳಿಯಿತು. ‘ಕನ್ನಡ ಗೆಳೆಯ’ ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಯರಲ್ಲವೇ ನೀವು?”
ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಿದನು.

ಶೀನು ಅವನಿಗೆ ಪ್ರತಿವಂದನೆ ಮಾಡುತ್ತ ಬೆಂಚಿಯಲ್ಲಿ ಅವನ ಪಕ್ಕವೇ ಕುಳಿತು— “ನಿಮ್ಮ ಉಹೆ ನಿಜ.....” ಎನ್ನುತ್ತಿರಲು, ಕೂಡಲೇ ದುಡುಕುಗಾರ ಗೋಪಾಲ— “ಸರಿ, ಸರಿ. ಶೀನೂ! ನಮ್ಮೊಳಗೆ ಬಹುವಚನ ಬೇಡ. ನೀನೂ ನಾನು ಸಮವಯಸ್ಕರಲ್ಲವೆ? ಒಂದೇ ಊರವರು ಕೂಡಾ!” ಎಂದನು ಒಳ್ಳೇ ಸಲಿಗೆಯಿಂದ

ಶೀನುವಿಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯ !

ಗೋಪಾಲನ ಮಾತಿನ ಕೊನೆಯನ್ನು ಶೆಟ್ಟರು ಎಳೆದುಕೊಂಡು,-- “ಹೌದು ಹೌದು! ಈಗಿಬ್ಬರೂ ಒಂದೇ. ಖಾದೀಧಾರಿಗಳೂ ಆಗಿರುತ್ತೀರಿ. ಗೋಪಾಲರಾಯರಿಗೆ ದೇಶಸೇವೆಯ ಹುಚ್ಚು, ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಯರಿಗೆ ಭಾಷಾಸೇವೆಯ ಹುಚ್ಚು! ಹಃ! ಹಃ! ಹಃ!—” ಎಂದು ಶೆಟ್ಟರು ಮತ್ತಷ್ಟು ನಕ್ಕರು.

“ನಿಮ್ಮಂಥವರಿಗೆ ನಮ್ಮಂಥವರೆಲ್ಲ ಹುಚ್ಚರಾಗಿ ತೋರಿದರೆ ಏನಾ ಶ್ವರ್ಯ ಶೆಟ್ಟರೆ! ಈ ಹುಚ್ಚರ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ನೀವು ಬಹಳ ಎಚ್ಚರವಾಗಿದ್ದೀರೆಂದಾಯಿತು ”—ಎಂದನು ಗೋಪಾಲ.

“ಎಚ್ಚರಕ್ಕೇನು ಬಂತು ? ನಮಗೂ ನಿಮ್ಮ ಹುಚ್ಚಿಗೂ ಏನೇನೂ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ. ನಾವಾಯಿತು, ನಮ್ಮ ವ್ಯಾಪಾರವಾಯಿತು!” ಎಂದೆಂದು ಶೆಟ್ಟರು ಒಂದು ನೋಟುಗಳ ಕಟ್ಟನ್ನು ತಿಕ್ಕೊಂಡು, ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಎಣಿಕೆ ಮಾಡತೊಡಗಿದರು.

ಈಗ ತಾನೆ ಶೀನುವಿಗೆ ಮಾತಾಡಲು ಎಡೆಸಿಕ್ಕಿತು. ಗೋಪಾಲನು ಗೆಳೆತನದ ಸಲಿಗೆಯನ್ನೇ ತೋರಿಸಿದುದಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗುವಂತೆ,-- “ಅದಿರಲಿ ಗೋಪಾಲ, ನೀನು ಉತ್ತರ ಭಾರತದ ಕಡೆಗೆ ಪ್ರವಾಸ ಹೊರಟಿದ್ದೀ ಎಂದು ವರ್ತಮಾನ ಕೇಳಿದ್ದೆ ಈಗ ಏಳೆಂಟು ದಿನಗಳಿಂದಲೂ, ನಿನ್ನನ್ನು ನೋಡಬೇಕೆಂಬ ಹಂಬಲ ನನಗೆ ತುಂಬಾ ಉದ್ಭವಿಸಿದೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿಯೇ ಇಂದು ನಿನ್ನ ಸಂದರ್ಶನವಾಯಿತು ”

“ಎಲ ! ಹಾಗೇನು ? ಆಶ್ಚರ್ಯವೇ ! ನನಗೂ ನಿನಗೂ ಪೂರ್ವ ಪರಿಚಯ ಕೂಡ ಅಷ್ಟಿಲ್ಲ ! ಶೀನೂ, ಹಾಗಾದರೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ನಮ್ಮೊಳಗೆ ಪೂರ್ವ ಜನ್ಮ ಸಂಬಂಧ ಇದ್ದೇ ಇದೆ ! ಅದೇಕೆ ನನ್ನನ್ನು ಕಾಣಬೇಕೆಂದು ನಿನಗೆ ತೋರಿದ್ದು ?” ಎಂದು ಗೋಪಾಲ ಕೇಳಿದ.

“ಅದನ್ನು ಆ ಮೇಲೆ ಹೇಳುವೆನು. ನಿನ್ನ ಉತ್ತರ ಭಾರತದ ಪ್ರವಾಸದ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಮೊದಲು ಹೇಳು ಕೇಳೋಣ.”

“ಅದರಲ್ಲಿ ಹೊಸ ವಿಶೇಷವೇನಿದೆ? ನೀನು ಪೇಪರ್ ಓದಿ ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲವೇ?”

“ಪೇಪರಿನ ಕತೆ ಬಿಡಯ್ಯ ಕೆಲವು ಬಾರಿ ಸುಳ್ಳೂ ಜೊಳ್ಳೂ ಹಾಕಿ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ ಪೇಪರಿನಲ್ಲಿ. ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡು, ಕಿವಿಯಾರೆ ಕೇಳಿದ ವಿಷಯ ಬಾಯಾರೆ ಹೇಳುವುದಲ್ಲವೇ ಅಧಿಕವಾಸ್ತವ? ನೀನು ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿ ಪಾದವನ್ನು ಸಂದರ್ಶನ ಮಾಡಿದೆಯಾ? ಅವರ ಪಾದಧೂಳಿ ನಿನ್ನ ಶಿರಸ್ಸಿನಲ್ಲಿದೆಯೇ? ಅವರ ಬೋಧಾವೃತ್ತವನ್ನು ನೀನು ಕೇಳಿರುವಿಯಾ?”

“ದೇವರ ದಯೆಯಿಂದ ಅಷ್ಟೊಂದು ಭಾಗ್ಯವೇನೋ ನನಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಯಿತು ಶೀನು ಮಹಾತ್ಮರ ದಿವ್ಯಮೂರ್ತಿಯ ಸಂದರ್ಶನ ದಿಂದ ನನ್ನ ಕಣ್ಣುಗಳೂ ಒಂದಿಷ್ಟು ಪಾವನಗೊಂಡವು ”

“ಆಹಾ! ನಿನ್ನ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಪಾದಧೂಳಿ ಇದೆ ಎಂದಾಯಿತು!” ಎಂದು ಶೀನು ಗೋಪಾಲನ ತಲೆಯನ್ನು ತಡವಿ ತನ್ನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಒತ್ತಿ ಕೊಂಡು—“ಗೋಪಾಲ! ಅಲ್ಲಿಯ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಹೇಗಿವೆ? ಭಾರತದ ಬಿಡುಗಡೆಗೆ ಇನ್ನೆಷ್ಟು ಕಾಲಬೇಕಾದೀತು?” ಎಂದು ಶೀನು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಿದನು.

ಶೀನುವಿನ ಹೊಸ ವೇಷ, ಹೊಸ ಭಾಷೆ, ಹೊಸ ವರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿರುವ ಕೆಲವರು ಕೌತುಕದಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿರಲು, ಅವನ ಮಾತಿಗೆ ಗೋಪಾಲನು ಉತ್ತರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ, ಶೆಟ್ಟರು ಪುನಃ ಬಾಯಿ ತೂರಿಸಿದರು:— “ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಕಾಲ? ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೋ? ಅಯ್ಯೋ! ಹುಚ್ಚರೆ! ಅದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಬಹಳ ಬಹಳ ವರ್ಷವಾದೀತಯ್ಯಾ ಬಹಳ ವರ್ಷ! ನಾವು ಮರು ಜನ್ಮವೆತ್ತಿ ಬಂದರೂ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ನೋಡಲಾರೆವು! ಅಲ್ಲಯ್ಯ ಗೋಪಾಲರಾಯರೆ! ಈ ದೇಶಸೇವೆ-ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಅಂತೆಲ್ಲಾ ನೀವು ಹಾರಾಡ್ತಿರಲ್ಲಾ? ಎಲ್ಲಾ ಆ ಗಾಂಧಿಯ ಮೋಹನ ಮಂತ್ರಕ್ಕೆ ಮರುಳಾಗಿ ಹಾರಾಡ್ತಿರೀರಿ! ಗಾಂಧೀ ಗಾಂಧೀ ಅಂದರ ಎಲ್ಲರೂ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯಾದಾರೆ? ಆ ಗಾಂಧಿಗೆ ಸಹಾ ತಿಳುವಳಿಕೆ

ಸಾಲದಯ್ಯಾ ! ಸುಮ್ಮಸುಮ್ಮನೇ ದೇಶಮಾತೆ ದೇಶಮಾತೇ ಅಂತ ಮನಸ್ಸಿನ ರೂಪಾ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು, ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಕಷ್ಟಾನಷ್ಟ ಅನುಭವಿಸಿ ಕೊಂಡು ಸಾಯ್ತಾರೆ ನಮ್ಮ ಜನರು. ಒಂದು ಕುರಿ ಹೊಂಡಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಕುರಿಗಳೂ ಅದೇ ಹೊಂಡಕ್ಕೆ ಬೀಳುವ ಹಾಗೆ! ಈಗ ನೀವೇ ಇದ್ದೀರಲ್ಲ ಗೋಪಾಲರಾಯರೆ, ದೇವರ ದಯದಿಂದ ನಿಮಗೇನೂ ಕಡಮೆಯಿಲ್ಲ; ಈ ಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ನೀವು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಚೆಲೋದೊಂದು ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ನೆಮ್ಮದಿಯಾಗಿರುವುದನ್ನು ಒಟ್ಟು, ದೇಶಸೇವೆ ಅಂತ ಊರೂರು ಆಲೆದಾಡುತ್ತ, ದೊಂಡೆ ಹರಿಯುವ ಹಾಗೆ ಲೆಕ್ಕರು ಕೊಟ್ಟು ಎರಡು ಮೂರು ಬಾರಿ ಜೈಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬಂದಿರಲ್ಲ, ಏನು ಪುರುಷಾರ್ಥವಾಯಿತು ಹೇಳಿ? ಎಂದು ತೆಟ್ಟರು ತಮ್ಮ ಮಿಸೆಯ ಮೇಲೆಯೂ, ಡೊಳ್ಳು ಹೊಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆಯೂ ಕೈಯಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ, ಶೀನೂ ಗೋಪಾಲರು ಮೇಲೆ ಗೆಲುವಿನ ನೋಟವನ್ನು ಬೀರಿದರು.

ಅವರು ತಾವು ಒಳ್ಳೆಯ ಅನುಭವಶಾಲಿಗಳೆಂಬ ಧೋರಣೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಆ ವಿತಂಡ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಶೀನು ಗೋಪಾಲರು ಹೃದಯದೊಳಗೆ ತುಂಬಾ ತಳಮಳಿಸಿದರು. ಗೋಪಾಲನ ತುಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಅವ ಹೇಳನೆಯ ನಗುವೊಂದು ಸುಳಿಯಿತು ಅವರು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಅವನೆಂದ— “ಅಹಾ! ಶೆಟ್ಟರೆ! ತುಂಬಾ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾಗಿಯೇ ಇದೆ ನಿಮ್ಮ ಉದ್ದ ಮಾತು! ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ, ಇಡೀ ಭಾರತವೇ ತೆರೆಯುವ ಸಮಯವನ್ನು ಕಾಯುತ್ತ, ಉತ್ಕಟವೇಶದಿಂದ ತುಂಬಿ ನಿಂತಿರುವ ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಈ ಪರಿಪಕ್ವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ನಿಮ್ಮಂತಹ ತಿಳಿದ ವಯೋವೃದ್ಧರೇ ಹೀಗೆ ಮಾತಾಡುವುದೆಂದರೆ—ಏನು ಆಶ್ಚರ್ಯ ! ಅಹಾ!”

ಶೆಟ್ಟರು ಹಾರಿಕೆಯ ನಗುವನ್ನು ನಗುತ್ತ— “ಹೌದೊದು ! ಅದು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲಲ್ಲ ಸ್ವಾಮಿ, ಜೈಲಿನ ಕೆಬ್ಬಾಗಿಲು ! ಹಃ ! ಹಃ ! ಹಃ ! ”

ಆಗ ಅಲ್ಲಿಗೆ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕಾಗಿ ಕೆಲವರು ಬಂದಿದ್ದರು. ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಕೆಲವರು, ಈ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಶುಭ್ರ ಖಾದೀಧಾರಿಗಳಿಬ್ಬರು ಕುಳಿತು ಮಾತಾಡುವುದನ್ನು ಕೇಳಿ ಕುತೂಹಲದಿಂದ ನಿಂತಿದ್ದರು.

ಶೆಟ್ಟರ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಅಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಧಾಂಡಿಗ ಮೊಗವೀರ ನೊಬ್ಬನು— “ಈ ಶೆಟ್ಟರಿಗೇನು ಗೊತ್ತಿದೆ ದುಡ್ಡು ಲೆಕ್ಕ ಮಾಡುವುದೊಂದಲ್ಲದೆ!” ಎಂದು ಬಿಗುನುಡಿಯಿಂದ ಹೇಳಿದನು.

ಆಗ ಎಡೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಇನ್ನೊಬ್ಬ—“ಅಲ್ಲಲ್ಲ ! ಜೈಲಿನ ಅನುಭವವೂ ತುಂಬ ಉಳ್ಳವರೂ ಅಂತ ಕಾಣುತ್ತೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಜೈಲಿನ ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲು ಅಂತ ಹೇಳಿಯಾರೆ?” ಎಂದು ದನಿಗೂಡಿಸಿದನು.

ಶೆಟ್ಟರು ಕ್ರೋಧ ಘೂರ್ವಿತ ಸ್ವರದಿಂದ— “ಜೈಲಿನ ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲು ಅನ್ನ ಲಿಕ್ಕೆ ಜೈಲಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕೇನು? ಎದರಲ್ಲಿ ಈ ಗೋಪಾಲರಾಯರು ತುಂಬ ಅನುಭವಶಾಲಿಗಳು. ಇವರೊಂದಿಗೆ ಅವನ್ನೂ ಕಲಿತುಕೊಳ್ಳಲಿ ಕ್ಕೇಗ ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಯರೂ ಸೇರಿದ ಹಾಗಿದೆ ಸರಿಯಾದ ಜೋಡಿ ! ಹಃ! ಹಃ! ಹಃ!—” ಎಂದು ನಗುವಿನಲ್ಲಿ ಕೊನೆಗೊಳಿಸಿದರು.

ಗೋಪಾಲರಿಂದ — “ಓಯ್ ಶೆಟ್ಟರೆ ಸುಮ್ಮನಿರಿನ್ನು. ನಿಮ್ಮ ಕೆಲಸವಾಯಿತು ನೀವಾಯಿತು. ಏನಾದರೂ ಮಾತಾಡಿ ಬಾಯಿ ಹಾಳು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಏನು ಫಲ?”

“ಎಲೆ! ಇಷ್ಟು ಸಣ್ಣ ಪಿಳ್ಳೆಗಳು ನೀವು ನನಗೇ ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳುವಿರಾ? ಹಃ! ಹಃ! ಹಃ! ನಮ್ಮ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ನಾವೆಂದಿಗೂ ತಪ್ಪುವವರೇ ಅಲ್ಲಬಿಡಿ. ಆದರೆ, ಓಯ್ ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಯರೆ, ನಿಮಗೆ ಬೇಡಯ್ಯಾ ಈ ಗೋಪಾಲ ರಾಯರ ಸಹವಾಸ ! ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ಕಿಸೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡ ಹಾಗೆ ! ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ದೇಶಸೇವೆ ಅಂತ ಸುಮ್ಮನೆ ಬಾಯಿ ಬಡೆದುಕೊಂಡು ಕೂಗಿ ದರಾಯಿ:ತೆ? ಎಲ್ಲಿಯ ಸೇವೆ? ಎಂಥಾ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ! ಪಂಚಮಹಾಭೂತ ಗಳನ್ನೆ ಕೈವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡು, ಯಂತ್ರ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೀಣರಾದ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಚಕ್ರಾಧಿಪತ್ಯವನ್ನೆ ಕದಲಿಸುವೆವೆಂದು ನಿಮ್ಮಂಥ ಹುಲ್ಲಿಗೆ ಸಮಾನ ರಾದ ಹುಡುಗರು ಕಿರಿಚಿದರೆ ಯಾವ ಲೆಕ್ಕ ? ಅಯ್ಯೋ ನಿಮ್ಮ ಹುಚ್ಚು ತನವೆ!” ಎನ್ನುತ್ತಾ ಶೆಟ್ಟರು ಅವಹೇಳನೆಯ ನಗುವಿನೊಂದಿಗೆ ಎಲ್ಲರ ನೊಮ್ಮೆ ನೋಡಿದರು.

ಆಗ ಮೊದಲು ಮಾತಾಡಿದ ಅದೇ ಮೊಗವೀರ ಕಟ್ಟಾಳು “ಹಾಗಾ ದರೆ ನೆಹ್ರೂ, ಪರೇಲ್, ಅಜಾದ್, ರಾಜೇಂದ್ರ ಪ್ರಸಾದ್ ಮೊದಲಾದವ ರೆಲ್ಲಾ ಹುಚ್ಚು ಹುಡುಗರು, ಅಲ್ಲವೇ ಶೆಟ್ಟರೆ?” ಎಂದು ಕೂಗಿ ಕೇಳಿದನು.

೧೧

ಜನರ ಮುಂದೆ ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ತೋರಿಸಬೇಕೆಂದೋ ಏನೋ, ಶಿಟ್ಟರು “ಎಲ್ಲಾ ಅಷ್ಟೇ --” ಎಂದು ಮತ್ತೂ ಹೇಳತೊಡಗಿದಾಗ ಗೋಪಾಲನು ಶೀನುವಿನ ಕೈಯನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಿದ್ದು, — “ಬಾರೈಯ್ಯ ಶೀನು! ನಮ್ಮಂಥ ಹುಚ್ಚರಿಗೆಲ್ಲ ಈ ನೀತಿವಂತರ ಮುಂದೆ ಏನು ಕೆಲಸ? ಸ್ವಲ್ಪ ಬಾಯಾರಿಕೆಯಾದರೂ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ ಇಲ್ಲಿ ಲೆಕ್ಕ ಬರೆಯುವವನು ನಿನ್ನ ತಮ್ಮ ಕೃಷ್ಣನಲ್ಲವೆ? ಓಯ್ ಕೃಷ್ಣರಾಯರೆ! ಶಿಟ್ಟರು ಬಿಟ್ಟಾರೇ ನಿಮ್ಮ? ಬರುತ್ತೀರಾ ಕೊಂಚ?” ಎಂದನು.

ಕೃಷ್ಣನು — “ಇಲ್ಲಯಿಲ್ಲ. ವ್ಯಾಪಾರ ತುಂಬಾ ಬಂದದೆ. ನೀವು ಹೋಗಿ”

ಶೀನೂ ಗೋಪಾಲರು ಬಳಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಒಂದು ಹೋಟೆಲಿನ ಕಡೆಗೆ ನಡೆದರು.

ಇತ್ತ ಶಿಟ್ಟರು ಹೇಳುತ್ತಲೇ ಇದ್ದರು. “ಎಲ್ಲಾ ಅಷ್ಟೇ! ಕೀರ್ತಿ ಶಾಲಿಗಳಾಗಿ ಮೆರೆಯಲಿಕ್ಕೆ, ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನು ಗೋಳಾಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಇದೊಂದು ತಂತ್ರ! ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಗುರು ಆ ಬಡ ಅರಬತ್ತಲೆಯ ಗಾಂಧಿ! ಅವನ ದೊಂದು ಮಾಯಾಸ್ತ್ರ ಅಹಿಂಸೆಯ ಅಸ್ತ್ರ! ಆಹಾ! ಏನು ಹುಚ್ಚು! ತುಪಾಕಿ ಬಾಂಬುಗಳ ಮುಂದೆ ಕತ್ತಿ ಬಲ್ಲಿಗಳು ಕೂಡಾ ಉಪಯೋಗ ವಿಲ್ಲದ ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಹಿಂಸೆ ಅಹಿಂಸೆ ಅಂತ ಕೂಗಿ ಉಪವಾಸ ಕೂತರೆ ಏನಾದೀತು? ಉಪವಾಸ ಕುಳಿತುಗೊಳ್ಳುವುದು ಹೆಂಗುಸರ ಬುದ್ಧಿ! ಹೆಣ್ಣು ಬುದ್ಧಿ ಹಿಂಬುದ್ಧಿ! ಅಂಥಾ ಬುದ್ಧಿ ನೋಡಿ ಗಾಂಧೀದು! ಅಂಥಾ ಗಾಂಧಿಯ ಅನುಯಾಯಿಗಳಂತೆ ಇವರೆಲ್ಲ! ಇವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋರಜಗಳಂತೆ ಒರೆಸಿಬಿಟ್ಟಾನು ಆ ಬಿಳಿಮುಖದ ದೊರೆ! ನಾನು ಹೇಳ್ತೇನೇ, -- ಈ ಗಾಂಧಿ ಗೀಂಧಿ ಮೊದಲಾದ ಮುದುಕಪದುಕರೈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಾರದವರು ಈ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಚಕ್ರೇಶ್ವರನಿಗೆ ಶರಣಾಗತಿಯಾಗಿ ಅವರ ದಯೆಯಲ್ಲಿ ಸುಖವಾಗಿ ಬಾಳುವುದೇ ನಮಗೆ ಕ್ಷೇಮ.....”

“ಷರಪ್ ಯುವರ್ ಮೌತ್!” ಹಠಾತ್ತಾಗಿ ಸಿಡಿಲು ಒಡೆದಂತೆ ಗರ್ಜಿಸಿದನು ಆ ಮೊಗವೀರ ಯುವಕ!

ಶೆಟ್ಟರು ಸ್ತಬ್ಧರಾಗಿ ಬಿರುಗಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟರು.

ಎಲ್ಲರೂ ಸ್ತಬ್ಧ !

ಒಂದು ನಿಮಿಷ ತಡೆದು ಶೆಟ್ಟರು— “ ಯಾರಯ್ಯಾ ಅದು? ಯಾಕಯ್ಯಾ ಹಾಗೆ ಕೂಗುತ್ತಿ? ಏನಾಯ್ತು ನೀನಿಗೆ?” ಎಂದು ಪ್ರತಿ ಗರ್ಜನೆಮಾಡಿ, ಆ ಮೊಗವೀರನ ಕಡೆಗೆ ನೋಡಿದರು.

ಸಂತಾಪದಿಂದ ಕುದಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಆ ಮೊಗವೀರನು ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನುಡಿದ:—“ಸಾಕು ನಿಮ್ಮ ಲೆಕ್ಕರು! ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚಿರಿ ಅಂದೆ. ವೇವರಂತಹ ಗಾಂಧಿಯನ್ನೂ, ಸಾವಿರಾರು ಜನರು ತಮ್ಮ ರಕ್ತವನ್ನೂ ಬಸಿದು ಗಟ್ಟಿಮಾಡಿ ಕಟ್ಟಿದ ಕಾಂಗ್ರೆಸನ್ನೂ, ನಾಲಗೆಯಲ್ಲಿ ನರವಿಲ್ಲದಂತೆ ಬಯ್ಯಲಾರಂಭಿಸಿದ್ದೀರಾ! ಕೇಳುವವರಿಲ್ಲವೆಂದೆ? ಇದ್ದಾರೆ! ಇದ್ದಾರೆ!”

“ಇದ್ದಾರೆ! ಇದ್ದಾರೆ! ಓ ಶೆಟ್ಟರೆ! ಬೇಡ ನಿಮಗೀ ಮಾತು ನಿಮ್ಮ ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ನೀವು ಅಂಗಡೀಲಿ ಕೂತುಕೊಂಡು, ಏನು ಕೇಳಿದರೂ ಇಲ್ಲಾ ಇಲ್ಲಾ ಅನುತ್ತಾ, ಒಳಗೆ ಬ್ಲಾಕ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನು ಬಾಚುತ್ತಾ ನಿಮ್ಮ ಖಜಾನೆ ಬೆಳೆಸೋ ವಿಚಾರ ಬಿಟ್ಟು ಇದೆಲ್ಲಾ ಬೇಡ ನಿಮಗೆ!” ಎಂದನು ಯಾರೋ ಇನ್ನೊಬ್ಬ.

ಶೆಟ್ಟರು ಕೋಪಾಧಿಕಾರದಿಂದ— “ ಓ ! ಯಾರಯ್ಯಾ ನೀನು ? ಅಂಥಾದ್ದೆಲ್ಲಾ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಭಾರೀ ಕಂಡಿದ್ದಿಯಾ?”

“ಕಾಣೆನಿ? ರಾತಾರಾತ್ರಿ ಮೂಡುಗುಡ್ಡೇ ದಾರೀಲಿ ಅಕ್ಕಿ ಮುಡಿ ಸಾಗಿಸುವ ನಿಮ್ಮ ಪಟಲಾ ಮೆಲ್ಲಗೊತ್ತಿದೆ. ಶೆಟ್ಟರೇ ! ಮುಡಿಗೆ ಮೂವತ್ತು! ಮೂವತ್ತು!”

“ಏನೇನು!”—ಶೆಟ್ಟರು ಪುನಃ ಸ್ತಬ್ಧ!

“ ನಿಮ್ಮಂಥವರು ಗಾಂಧಿಯ ಹೆಸರನ್ನು ಕೂಡಾ ಉಚ್ಚರಿಸ ಬಾರದು ! ”

“ಡೌನ್! ಡೌನ್!”—ಮತ್ತಾರೋ ಕೂಗಿದರು.

“ ಬ್ಲಾಕ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಡೌನ್! ಡೌನ್!—” ಹಲವು ಕಂಠ ಗಳಿಂದ ದಸಿಯೆದ್ದಿತು.

“ಯಾಕೆ? ಯಾಕೆ? ಏನಾಯಿತು?”— ದೂರ ನಿಂತಿದ್ದ ಕೆಲವರು ಓಡಿಬಂದು ಕೇಳಿದ ಪ್ರಶ್ನೆ.

ಅದಕ್ಕೆ ಎರಡು ಮೂರು ಕಂಠಗಳಿಂದ ಹೊರಟ ಉತ್ತರ: --
 “ಈ ಶಿಟ್ಟ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧೀನ ಮೋಸಗಾರ, ಮಂತ್ರವಾದಿ, ಹುಚ್ಚು
 ಅಂತ ಬೈದ!”

“ಛೇ! ಛೇ! ಛೇ! ಗಾಂಧಿಯನ್ನೇ?”

“ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯನ್ನೇ ! ಅನ್ಯಾಯ ! ಅನ್ಯಾಯ !”

“ಜೈ! ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧೀ ಕೀ—!”

“ಆ ನೆಹ್ರೂ, ಪರ್ಲೆಲ್ ಮುಂತಾದ ಮುಖಂಡರಿಗಿಂತಲೂ ಈ
 ಡೊಳ್ಳು ಹೊಟ್ಟೆಯವರು ಬಲ್ಲವರಂತೆ!—”

“ಡೌನ್ ಡೌನ್! ಬ್ಲಾಕ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಡೌನ್ ಡೌನ್!”

“ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧೀ ಕೀ—ಜೈ ! ”

“ಭಾರತ ಮಾತಾಕೀ-ಜೈ!—”ಹಲವರು ಒಂದಗೂಡಿ “ಜೈ ಜೈ!”
 ಎಂದು ಘೋಷಣ ಮಾಡಿದರು.

ಮೊದಲು ಮಾತಾಡಿದ ಮೊಗವೀರ ಯುವಕನು ಉಚ್ಚಕಂಠ
 ದಿಂದ—“ಓ ಪ್ರಿಯ ಸಹೋದರರೆ ! ದೇಶಪಿತಾಮಹರಾದ ಮಹಾತ್ಮಾ
 ಗಾಂಧಿಯನ್ನು ದೂರಿದರೆ ನೀವೆಲ್ಲಾ ಸೈಸಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲರಾ ? ” ಎಂದು
 ಸವಾಲು ಬಿಟ್ಟನು

“ಇಲ್ಲ! ಇಲ್ಲ! ಸೈಸಲಾರೆವು! ಸೈಸಲಾರೆವು!”— ಹಲವು ಮಾದಿರಿ
 ಒಂದಾಗಿ ಮೊಳಗಿತು.

“ಅಂಥಾ ಅಹಿಂಸಾ ಮೂರ್ತಿ ಗಾಂಧಿ, ಇದುವರೆಗೂ ಶಾಂತಿ
 ಮಂತ್ರವನ್ನು ಉಪದೇಶ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಗಾಂಧಿ, ಈಗ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ
 ನಿಮಗೆಲ್ಲ ಗೊತ್ತೇ? ಇಂದು ಮುಂಜಾನೆ ‘ಭಾರತ ಸಿಂಹ’ ಪತ್ರಿಕೆ ನೋಡಿ
 ದ್ದೀರಾ? ಬ್ರಿಟಿಷರು ನಮ್ಮ ನಾಡನ್ನು ಬಿಟ್ಟೇ ಹೋಗಬೇಕು. ಅಧಿಕತ್ಯ
 ವನ್ನು ನಮ್ಮ ಕೈಗೆ ಕೊಟ್ಟೇ ತೀರಬೇಕು ಓ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಚಕ್ರಾಧಿ
 ಪತ್ಯವೇ!--- ತೊಲಗು! ತೊಲಗು! ಎಂದು ಗರ್ಜಿಸಿದ್ದಾರೆ ! ಇದು ಈಗ
 ತಾನೇ ಹೊಸದಾಗಿ ಮೊಳಗಿದ ಮಹಾತ್ಮರ ಘನಗರ್ಜನೆ!” ಎಂದು ಅದೇ
 ಮೊಗವೀರನು ಕೂಗಿ ಹೇಳಿದನು.

ಪುನಃ ಜಯಘೋಷ— “ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧೀ ಕೀ ಜೈ!”

ಆ ಮೊಗವೀರನು ಮತ್ತೂ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದನು— “ನಮ್ಮೆಲ್ಲ ಏಕನಿಷ್ಠೆಯಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ನಂಬುಗೆ ಇದ್ದೇ ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ!.....”

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಶಿಟ್ಟರ ಗದರಿಕೆಯ ದನಿ ಬಹಳ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕೇಳಿಸತೊಡಗಿತು:— “ಏ, ಯಾರಪ್ಪಾ ನೀನು? ಅಂಗಡಿಯ ಮುಂದೆ ಜನರನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಲೆಕ್ಕರಿಗೇ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿವಿಯಲ್ಲಾ? ಒಳ್ಳೇ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಅತ್ತ ಹೋಗುತ್ತಿಯಾ, ಪೋಲೀಸನ ಕರೀಬೇಕಾ?”

ಆ ಮೊಗವೀರನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಗಟ್ಟಿ ದನಿಯಿಂದ— “ಈ ಶಿಟ್ಟಿ ಪೋಲೀಸರ ನೆಂಟ! ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯನ್ನು ಹುಚ್ಚು—ಅರೆಹತ್ತಲೆಯ ಮುದುಕ ಎಂದು ಹೀಯಾ.....”

“ಏನು ನೋಡ್ತೀರೋ ಈ ಶಿಟ್ಟೀನ ಇಲ್ಲಿ ಮುಟ್ಟುಗೋಲು ಹಾಕದೆ!—” ಎಂದು ಕೂಗಿ ಗರ್ಜಿಸಿ ಒಬ್ಬನು ಅಂಗಡಿಯ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಜಗಿದನು.

“ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧೀ ಕೀ ಜೈ!--ಬ್ಲಾಕ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಡೌನ್ ಡೌನ್!”—ಎಂಬ ಘೋಷಣದೊಂದಿಗೆ, ಗಲ್ಲದ ವೆಟ್ಟಿಗೆ “ಭಂಡಣಾರ್” ಎಂದು ಕೆಳಗುರುಳಿ ಬಿದ್ದ ಸದ್ದೊಂದು ಥೀಕೊಟ್ಟಿತು.

“ಹೊ! ಹೊ! ಪೋಲೀಸ್! ಪೋಲೀಸ್!” ಎಂದು ಕೂಗುತ್ತಿದ್ದ ಶಿಟ್ಟರನ್ನು ಕೈಹಿಡಿದೆಳೆದು ಬೀದಿಗೆ ತಂದು ನಿಲ್ಲಿಸಿದರು.

“ಜೈ ಬೋಲೋ-ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧೀ ಕೀ—” ಜಯಘೋಷವು ಮೊದಲಿಗಿಂತ ಇಮ್ಮಡಿಯಾಗಿ ಕೇಳಿಸಿತು. ಅವೇರಗೊಂಡ ಜನರು ಅಂಗಡಿಯ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿತ್ತಿ ಬಿಸುಡಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಕೃಷ್ಣನು ಬಲು ಗಾಬರಿಯಾಗಿ ಕೂಗುತ್ತಿದ್ದ ಶಿಟ್ಟರ ಜತೆಗೆ ಸೇರಿ, ಅವರನ್ನು ತಕ್ಕೈಸುತ್ತ ಜನದಾಂಧಲೆಯನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲಿತ್ತಿ ಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಕೆಲವು ಖಾಲಿ ಪೋಲೀ ಜನರೂ ಆ ಗಲಭೆಯೊಳಗೆ ನುಗ್ಗಿ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಸಿಕ್ಕಿದಷ್ಟು ಬಾಚಿಕೊಂಡು ಓಡೋಡಿಯೂ ಹೋಗಿ ಬಿಟ್ಟರು.

ಐದಾರು ನಿಮಿಷದೊಳಗೆ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಆಗಿಹೋಯಿತು. ಹೋಟಲಿನಲ್ಲಿ ಕಾಫೀ ಕುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಶೀನೂ ಗೋಪಾಲರು ಓಡೋಡಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದರು. ಶೀನು ಅಶ್ವರ್ಯದಿಂದ ದಂಗಾಗಿ ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದ.

ಶೆಟ್ಟರು ಗೋಪಾಲನನ್ನು ದುರುದುರುಸಿ ನೋಡಿದರು. ಅತ್ತಿತ್ತ ಣೆಂದ ಓಡಿಬಂದ ಕೆಲವು ಪ್ರಮುಖ ಗೃಹಸ್ಥರು ಆ ಶೆಟ್ಟರನ್ನು ಆವರಿಸಿ ಕೊಂಡು ಅವೇಶ ಪರವಶರಾದವರ ಆಹತಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕದಂತೆ ಅವರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಗೋಪಾಲನೂ ಶೀನುವೂ ಅಂಗಡಿಯ ಮೇಲ್ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಜಿಗಿದೇರಿನಂತರು.

ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಎರಡೂ ಕೈಗಳನ್ನು ನೆಗೆವಿ ನಿಂತು— “ಹಾ! ಹಾ! ಪ್ರಿಯ ಸೋದರರೆ! ಶಾಂತರಾಗಿರಿ! ಶಾಂತರಾಗಿರಿ!” ಎಂದು ಕೂಗಿ ಕೂಗಿ ಹೇಳಿದರು.

ದಿವ್ಯ ಶುಭ್ರ ತೇಜಸ್ವಿನಿಂದೆಸೆಯುವ ಆ ಭಾಷಾ ಸೇವಕ ದೇಶಸೇವಕರ ಕಳೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಜನರು— “ಓ! ಹೊ! ನಮ್ಮ ಮುಖಂಡರು! ಗೋಪಾಲರಾಯರು! ನಿಲ್ಲಿಸಿರಿ! ನಿಲ್ಲಿಸಿರಿ! ಸಾಕು! ಸಾಕು!” ಎಂದು ಪ್ರತಿಭ್ವನಿಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿಂದಲ್ಲಿಗೆ ಶಾಂತರಾದರು.

ಅಷ್ಟರೊಳಗೆ ಕಸಿಹಾವಳಿಯಂತೆ ಅಂಗಡಿ ಪೂರಾ ಚಿಲ್ಲಾಚಿದರಾಗಿ ಹಾಳು ಸುರಿಯುತ್ತಿತ್ತು.

ಗೋಪಾಲರಾಯನು ಕೂಗಿ ಹೇಳಿದನು:— “ಪ್ರಿಯರೇ! ವೀರ ಸಹೋದರರೆ! ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರ ಮೇಲೆ ನಿಮಗಿರುವ ಭಕ್ತಿ-ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನೂ, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ನಿಮಗಿರುವ ನಿಷ್ಠೆಯನ್ನೂ ನೋಡಿ ಭಾರತಮಾತೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷ ಪಡುತ್ತಾಳೆ. ಆದರೆ ಮಹಾತ್ಮರ ಬೋಧನೆಯನ್ನು ನೆರವೇರಿಸುವ ವಿಧಾನವು ಹೀಗಲ್ಲ! ಅನಾವಶ್ಯಕವಾದ ಸಮಯ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಲ್ಲಿ, ನಿಮ್ಮ ಬಲ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಅವೇಶಗಳನ್ನು ವೃಥಾ ಗೋಳಿಸಬಾರದೆಂದೇ ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಪಾದನೆಯೇ ಗುರಿಯಾಗಿರುವ ನಮ್ಮ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಉತ್ಸಾಹದ ಶ್ವಾಸವೂ ಬಹಳ ಅಮೂಲ್ಯವಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಬಹಳ ಎಚ್ಚರದಿಂದ ಫಲಕಾರಿಯಾಗುವಂತೆ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಮಹಾನ್ ಮುಖಂಡರ ಆದೇಶಗಳಂತೆ ಬರುವುದೋ ಅಂತೆಯೇ ನಡೆಯಲು ನಾವು ಸಿದ್ಧರಿರಬೇಕು. ಶೆಟ್ಟರ ಬಂಡ ಸಾಲೆಯನ್ನು ಲೂಟಿಮಾಡಿದರೆ ನಮಗೇನೂ ಲಾಭವಿಲ್ಲ. ಅವರೇನೋ ಹೇಳಿದರೆಂದು ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಏನು ಫಲ? ಬಂಧುಗಳೇ! ನಾನು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಸಂಯಮನಗೆಟ್ಟು ನಿಮ್ಮ ಶಕ್ತಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ನಿಷ್ಕಲಗೊಳಿಸಬೇಡಿರಿ! ನಿಮ್ಮ ವರ್ತನೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಪೂಜ್ಯ ಮಹಾತ್ಮರು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಮಹಾವ್ಯಸನದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗುವರು!.....”

“ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧೀ ಕೀ ಜೈ!” ಎಂದು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಜಯರವವೆದ್ದಿತು.

೧೨

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ಮೊಗವೀರನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು, ಗೋಪಾಲನ ಕಿವಿಯ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಚಿಟಿಕೆ ಹಾಕಿದನು. ಗೋಪಾಲನು ಆ ಸಂಕೇತದ ಅರ್ಥವನ್ನರಿತು, ಎಲ್ಲರೂ ಚದರಿ ಹೋಗುವಂತೆ ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಬೇಡಿಕೊಂಡು, ಶೀನುವನ್ನು ಕೈಹಿಡಿದು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟನು.

ಬೀದಿಗೆ ಬರುತ್ತಲೇ ಗೋಪಾಲನು ಶೀನುವಿನ ಕಿವಿಯ ಬಳಿ ಬಾಯಿ ಒಯ್ದು — “ಗೆಳೆಯ, ನೀನು ದೇಶಸೇವೆಗೆ ಧುಮುಕಲು ದೃಢಮಾಡಿರುವಿಯಾದರೆ ಇಂದು ರಾತ್ರಿ ಒಂಬತ್ತು ಗಂಟೆಯ ಸಮಯಕ್ಕೆ, ‘ಮೊಗೇರ ಪಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬಾ’ ಅಲ್ಲಿ ಕಡಲತಡಿಯಲ್ಲಿರುವ ಗುರುತಿನ ಕಂಬದ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ನಾನು ನಿನಗೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತೇನೆ ಬರುವಾಗ ಸಾದಾ ಡ್ರೆಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಬಾ. ಈಗ ಈ ಗಲಾಟೆಯ ಸುದ್ದಿ ಪೋಲೀಸ ಸ್ಟೇಶನ್ನಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿದೆ. ನಾನು ಅರೆಸ್ವಾಗುವ ಯೋಗವಿದೆ.—ಹುಂ” ಎಂದಂದು ಶೀನುವಿನ ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರವನ್ನು ಕೂಡ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳದೆ, ತನ್ನ ಗ್ರಾಮದ ದಾರಿ ಹಿಡಿದು ನಡೆದನು.

ಆಗ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬರು — “ಓಯ್ ಗೋಪಾಲರಾಯರೆ? ಸ್ವಲ್ಪ ನಿಲ್ಲಿ. ಪೋಲೀಸರೊಡನೆ ಸಾಕ್ಷಿ ಕೊಟ್ಟು ಹೋಗಿರಯ್ಯ.” ಎಂದರು.

ಶೆಟ್ಟರು ಸಂತಾಪಗಿಂದ — “ಓ! ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳತಾನೆ ಕಳ್ಳ! ಓಡಿಯಿರಿ ಅವನನ್ನು ! ಇಷ್ಟಕ್ಕೂ ಮೂಲ ಅವನೇ!” ಎಂದು ಅರಚಿದರು.

ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬನು — “ಎಂಥಾ ಅನ್ಯಾಯವಿದು ಶೆಟ್ಟರೆ! ಮಂದಿಗೆ ಆವೇಶ ಕೆದರುವಂತೆ ಮಾತಾಡಿದವರು ನೀವು !

ಅವೇಶದಿಂದ ಮದವೇರಿದ ಜನರನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಶಾಂತಗೊಳಿಸಿ, ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಉಳಿಸಿದವರು ಅವರು ! ಮತ್ತೆ ಅವರ ಮೇಲೆಯೇ ತಪ್ಪು ಹೊರಿಸುವಿರಲ್ಲ ! ಎಂಥ ಅನ್ಯಾಯ !”

ಶೆಟ್ಟರು ಮತ್ತೇನೋ ಹೇಳಲು ಬಾಯಿ ತೆರೆದಾಗ,—“ಸುಮ್ಮನಿರಿಸದ್ಯ. ಏನೂ ಹೇಳಬೇಡಿ” ಎಂದು ಕೃಷ್ಣನೇ ಮುಂತಾದವರು ಅವರ ಬಾಯಿ ಬಿಗಿದರು.

“ಗೋಪಾಲರಾಯರ ಮೈಗೆ ಕೈ ಹಚ್ಚಿದರೆ, ಊರಿಗೆ ಊರೇ ದಂಗೆ ಎದ್ದೀತು!” ಎಂದು ಮತ್ತಾರೋ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಹೋದರು.

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಗೋಪಾಲನು ಹೊರಟೇ ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟದ್ದ.

ಕೃಷ್ಣನೂ ಬೇರೆ ಅಂಗಡಿಯ ಕೆಲಸದವರೂ ಜಿಲ್ಲಾಡಿದ ಅಂಗಡಿಯನ್ನು ಸರಿಗೊಳಿಸುವ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತೊಡಗಿದರು. ಆಗ ಕೋಟೆ ಶೆಟ್ಟರು—“ಪೋಲೀಸರು ಬರುವವರೆಗೂ ಏನೂ ಮಾಡಬೇಡಿ. ಎಲ್ಲಾ ಹಾಗೆ ಹಾಗೇ ಇರಲಿ” ಎಂದು ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದರು.

ತೀನು ಮೆಲ್ಲನೆ ರೀಡಿಂಗ್ ರೂಮಿನ ಕಡೆಗೆ ನಡೆದನು.

ಪೋಲೀಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್ ಅರ್ಧ ಮೈಲು ದೂರದಲ್ಲಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಪೋಲೀಸ್ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರರೊಬ್ಬರು ಕಾನ್ಸ್ಟೇಬಲ್‌ಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಭವನಡೆದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ವಿಜಯ ಮಾಡಿಸಿದರು ನೋಡಿದರು, ಕೇಳಿದರು, ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಿದರು. ಗಲಭೆಯನ್ನು ಕೋಲು ಹಾಕಿ ಹಾಕಿ ಎಬ್ಬಿಸಿದ ಆ ಮೊಗವೀರ ಯುವಕನ ಹೆಸರು ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯದಂತೆ. “ಈ ಎಲ್ಲಾ ಗಲಾಟೆಗೆ ಮೂಲ ಕಾರಣ ಗೋಪಾಲರಾಯ” ಎಂದು ಶೆಟ್ಟರು ಖಂಡಿತುಂಡಾಗಿ ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟರು. ಆಗ ರೀಡಿಂಗ್ ರೂಮಿನಿಂದ ತೀನುವೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ನಿಂತಿದ್ದ. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ಅವನಿಗೆ ಸಮ್ಮನಿರಲಾಗಲಿಲ್ಲ—“ಹಾಗಲ್ಲ ನಾನು ಅಗಣೆಂದಲೂ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಶೆಟ್ಟರು ಗೋಪಾಲರಾಯನೊಡನೆ ತಮಾಷೆಯಾಗಿ ಮಾತಾಡುತ್ತ—”

ಎನ್ನುವಾಗ ಶೆಟ್ಟರು ಅವನನ್ನು ತಡೆದು—“ನಿಮ್ಮನ್ನಾರು ಕೇಳಿದರು ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಯರೆ? ನಿಮ್ಮಷ್ಟಕ್ಕೆ ನೀವು ಇರಲೀ ಅಂತ ನಾವು

ಸುಮ್ಮನೆ ಬಿಟ್ಟರೆ, ನೀವು ಯಾಕೆ ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಬಾಯಿ ಹಾಕುತ್ತೀರಿ? ನಿಮಗೇನು ಗೊತ್ತಿದೆ ಈ ವಿಷಯ?”

“ಯಾರವರು?—” ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರು ಶೀನುವನ್ನು ಅಪಾದಮಸ್ತಕ ಪರ್ಯಂತ ಓರೆಗಣ್ಣಿನಿಂದ ನೋಡಿ ಕೇಳಿದರು.

“ಇಲ್ಲಿಯ ಗುಮಾಸ್ತ ಕೃಷ್ಣರಾಯರ ಅಣ್ಣ ”

“ಇರಲಿ. ಇವರ ಮಾತನ್ನೂ ಕೇಳುವ; ಏನು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ ನೀವು?” ಎಂದು ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರು ಶೀನುವನ್ನು ಕುರಿತು ಕೇಳಿದರು.

ಶೀನು ಸತ್ಯವನ್ನು ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ಹೇಳಿ “ ಗೋಪಾಲರಾಯರು ಗಲಾಟೆಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದರು” ಎಂದು ಕೊನೆಗೊಳಿಸಿದನು.

“ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಅವರು ಇಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲದೆ ಏಕೆ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು?—” ಎಂದು ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಿದರು

“ಏನೋ ಅವಸರ ಕಾರ್ಯವಿದೀತು!” ಎಂದನು ಶೀನು.

“ಒಳ್ಳೇದು. ಅವರ ಸತ್ಯಾಸತ್ಯತೆ ಬೇಗದಲ್ಲೆ ಗೊತ್ತಾದೀತು!” ಎಂದು ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರು ವಿಚಾರಣೆ ಮುಗಿಸಿದರು.

ಅಂದಾಜು ಲೆಕ್ಕದ ಮೇಲೆ, ಅಂದು ಕೋಟಿ ಶಿಟ್ಟರಿಗೆ ಕುಳಿತಲ್ಲಿಯೇ ಸುಮಾರು ಒಂದೂವರೆ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ನಷ್ಟವೆಂದು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟಿತು.

ಆ ಅಂಗಡಿಯ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಒಂದು ಕ್ರಮಕ್ಕೆ ತಂದಿರಿಸುವ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಶೀನುವೂ ಸಹಾಯಮಾಡಿದನು. ಎಲ್ಲವೂ ಮುಗಿದು, ಶೀನೂ ಕೃಷ್ಣರು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಮನೆಯ ಕಡೆಗೆ ಹೊರಟರು. ಆಗ ರಾತ್ರಿ ೮|| ಗಂಟೆ ಯಾಗಿತ್ತು.

ಆಗ ಆ ಅಣ್ಣ-ತಮ್ಮಂದಿರು ಅದೇ ವಿಷಯ ಮಾತಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಾತಾಡುವುದೆಲ್ಲ ಕೃಷ್ಣನೇ. ಶೀನು ಹೆಚ್ಚೇನೂ ಮಾತಾಡದೆ ಒಂದು ತರದ ಗಾಂಭೀರ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದನು. ಕಡೆಗೆ ಕೃಷ್ಣನು—“ಒಟ್ಟಾರೆ ಈಗ ಗಾಂಧಿ, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮೊದಲಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮಾತಾಡುವಾಗ ತುಂಬಾ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಬೇಕಣ್ಣ. ಇಂದು ನೀನು ಅಪರೂಪವಾಗಿ ಖಾದೀ ಡ್ರೆಸ್ಸು ಹಾಕಿಕೊಂಡದ್ದಕ್ಕೂ, ಗೋಪಾಲರಾಯನ ಭೇಟಿಯಾದದ್ದಕ್ಕೂ,

ಬೆಳಗ್ಗಿನ ಪೇಪರಿನಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಬಿಸಿ ಸುದ್ದಿ ಹೊರಟದ್ದಕ್ಕೂ ಸರೀಹೋಯಿತು! ಅಣ್ಣ! ನೀನು ಗೋಪಾಲನೊಂದಿಗೆಲ್ಲ ಹೆಚ್ಚು ಸೇರಬೇಡ. ಅವನು ಬೆಂಕಿ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ! ಎಲ್ಲಾ ಬಟ್ಟೆ ಪರದೇಶಿಗಳಿಗಾದೀತು ಅದು!”

ಅದಕ್ಕೆ ಶೀನು ಮುಗುಳ್ಳಗುವನ್ನೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟನು. “ನಾನು ಪರದೇಶಿಯಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೆ ಯಾರು?” ಎಂದು ತನ್ನೊಳಗೆ ತಾನೇ ಕೇಳಿಕೊಂಡನು ಹಾಗೆಯೇ ಗೋಪಾಲರಾಯನ ಮೇಲೆ ಮನಸ್ಸು ಹರಿಯಿತು. ಗೋಪಾಲನು ಪರದೇಶಿಯೇ? ಅವನಿಗೆ ತಂದೆ ಇದ್ದಾರೆ, ತಾಯಿ ಇದ್ದಾರೆ; ಅಕ್ಕ-ತಂಗಿ-ಅಣ್ಣ-ತಮ್ಮ ಇದ್ದಾರೆ; ಹೇರಳವಾದ ಆಸ್ತಿ ಇದೆ; ಬದುಕಿದೆ ಎಲ್ಲಾ ಇದ್ದೂ ಅವನು ಎಲ್ಲಾ ಹಂಗನ್ನು ತೊರೆದು ದೇಶಸೇವೆಗೇ ತನ್ನನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಿ ಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ! ಶೀನುವಿಗೆ ಅಂತಹ ಕಟ್ಟುಗಾರರಾದ್ದಾರೆ? ದೇಶಸೇವೆಗೆ ಗೋಪಾಲನಿಗಿಂತಲೂ ಶೀನುವೇ ಹೆಚ್ಚು ಅರ್ಹತೆಯುಳ್ಳವನಲ್ಲವೇ?

ಇಂದು ನಡೆದ ಆಕಸ್ಮಿಕ ಸಂಭವವನ್ನು ನೆನೆನೆದಂತೆ ಶೀನುವಿನ ಹೃದಯವು ತುಂಬಿ ತುಂಬಿ ಸೂಸುತ್ತಿದ್ದಿತು. “ಸ್ವರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಇನ್ನೆಷ್ಟು ಕಾಲಬೇಕು?” ಎಂದ ಅವನ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಕೂಡಲೇ ಹೊಂಟ ಉತ್ತರ ದಂತಿತ್ತು ಅದು! ಮಹಾತ್ಮರ ಒಂದು ಶ್ವಾಸಕ್ಕಾಗಿ, ಒಂದು ಹುಂಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ಇಡೀ ದೇಶವೇ-ಸಮಸ್ತ ಭಾರತ ಭೂಮಿಯೇ ಕಾದು ನಿಂತಿದೆ! ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಶೀನುವಿಗೂ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಬಂದಿತ್ತು ಆವೇಶಗೊಂಡ ಜನರನ್ನು ನೋಡಿ ಅವನಿಗೂ ಏನೇನೋ ಹೇಳಬೇಕೆನಿಸಿತ್ತು. ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ; ಸಂದರ್ಭ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ.

ಆ ರಾತ್ರಿ ಊಟ ತೀರದಮೇಲೆ ಶೀನು ಒಂದು ಬನಿಯನ್ ಹಾಕಿಕೊಂಡು, ತಲೆಗೊಂದು ಎಲವತ್ತುವನ್ನು ಸುತ್ತಿಕೊಂಡು, ಕೈಯಲ್ಲಿೊಂದು ಬೆತ್ತವನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು, “ಕೃಷ್ಣ! ನನಗೆ ಕೆಲಸವಿದೆ. ಬರುತ್ತೇನೆ.” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅಂಗಳಕ್ಕಿಳಿದನು.

“ಎಲ್ಲಿಗೆ?—” ಎಂಬ ನುಡಿ ನಾಲಗಿ ತುದಿಗೆ ಬಂದಿತ್ತು ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ. ಹಾಗೆ ಕೇಳುವುದು ಉಚಿತವಲ್ಲೆಂಬ ಸಾಮತಿಯಿರುವುದರಿಂದ—“ಎಷ್ಟು ಹೊತ್ತಾದೀತಣ್ಣ ಬರುವಾಗ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದನು.

“ಬೆಳಗ್ಗೆ ಬರುತ್ತೇನೆ.” ಎನ್ನುತ್ತಾ ಶೀನು ಅಂಗಳದ ಕೊನೆಯನ್ನು ದಾಟಿದನು. ಅವನಲ್ಲೆಗೋ ಹೊರಟದ್ದು ನೋಡಿ ಬೊಳ್ಳು ಬಾಲವಾಡಿ ಸುತ್ತಾ ಅವನ ಹಿಂದೆಯೇ ಹೋಯಿತು. “ಹೋಗೋ ಬೊಳ್ಳು. ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದು ಕಾಯುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಊರುಸುತ್ತ ಬರುವಿಯಾ? ಹೋಗು ನಡಿ” ಎಂದು ಬೆತ್ತನನ್ನೆತ್ತಿ ಅಟ್ಟಿಸಲು, ಬೊಳ್ಳು, ವಿಧೇಯತೆಯಿಂದ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿ, ಮತ್ತೆ ಅವನು ಹೋಗುವುದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ಅಲ್ಲೇ ನಿಂತಿತ್ತು.

ಶೀನು ಮುಂದೆ ಹೋದನು.

ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಶುಕ್ಲಾಷ್ಟಮಿಯ ಚಂದ್ರನು ತೇಲುತ್ತಿದ್ದನು. ಊರವ ರೆಲ್ಲ ನೆಮ್ಮದಿಯಾಗಿ ನಿದ್ರಾಲಿಂಗನಕ್ಕೆ ತೊಡಗಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ನೀಶಬ್ದ ತೆ ಪಸರಿಸತೊಡಗಿತ್ತು. ಶೀನು ಬೀದಿಯನ್ನು ದಾಟಿ, ಬಯಲ ಹುಡುಗಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದು, ಮೊಗೇರ ಕೇರಿಯ ಚಬುಕಿನ ಕಾಡಿ ನೊಳಗೆ ಹೊಕ್ಕನು.

ಕಡಲತಡಿಯಲ್ಲಿ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಬೃಹೋನ್ನ ತವಾದ ಚಬುಕಿನ ಕಾಡು. ಕಡಲ ಬೀಸುಗಾಳಿಗೆ ರೊಂಯ್ಯರೊಂಯ್ಯನೆ ತಲೆಯಾಲಿಮಾಲಿಕೊಂಡು, ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಒತ್ತಾಸೆಯಾಗಿ ಒಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದವು— ಆ ಚಬುಕಿನ ಮರಗಳು. ಕಾಡಿನ ನಡುವೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಮೊಗವೀರರ ಗುಡಿಸಲುಗಳು. ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಗುಮ್ಮೆಂಬ ಮಿನು ವಾಸನೆ ಶೀನುವಿನ ನಡಿಗೆಗೆ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ನಾಯಿಗಳು ಬೊಗಳಿದವು. ಶೀನು ಸವೆದ ಕಾಲುದಾರಿಯಲ್ಲಿಯೇ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ, ಯಾವ ನಾಯಿಯೂ ಅವನನ್ನು ಹೆದರಿಸಲು ಬರಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಮೊಗೇರರು ಇನ್ನೂ ಏನೋ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಲೇ ಇದ್ದರು. ಶೀನು ನೆಟ್ಟಗೆ ಕಡಲ ತೀರವನ್ನು ಸೇರಿದನು.

ತಾನೇತಾನಾಗಿ ಉಬ್ಬಿಕೊಂಡು, ಚಂದ್ರಕಿರಣದೊಂದಿಗೆ ಕಲೆತು ಲಕಲಕಿಸುತ್ತ, ತೆರೆಮಗುಚಿ ಭೋಮೊರೆಯುತ್ತ, ಬೆಳಿನ್ನ ರೆಗಳಿಂದ ರಂಜಿಸುವ ಆ ಕಡಲನ್ನು ಕಂಡು ಶೀನುವಿನ ಹೃದಯದಲ್ಲೊಂದು ನವೋತ್ಪಾಹವು ಉಕ್ಕಿತು. “ಈ ಕಡಲರಸನೂ ನಮ್ಮ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಸಹಕಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ! ಉಪ್ಪು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದ ಮೂಲವಸ್ತು ಇವನಲ್ಲವೆ?” ಎಂಬ ಭಾವದಿಂದ ಶೀನುವಿನ ಹೃದಯವು ಭಕ್ತಿ

ಯಿಂದ ತುಂಬಿ ಬಂತು ತಲೆವಾಗಿ ಕೈಮುಗಿದು, ತೀರವನ್ನೆ ಹಿಡಿದು ಅತ್ತ ನಡೆದನು.

ಶುಭ್ರ ಜೋತ್ಸೆಯಿಂದ ತೊಳೆದು ಹೊಳೆಯುವ ಆ ಬೆಳ್ಳರಳ ರಾಶಿಯ ತೀರದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಮೊಗೇರರ ದೋಣಿಗಳು ತಂಗಿದ್ದವು. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಆರ ಹಾಕಿದ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಬಲೆಗಳು ಅವನ ಕಾಲಿಗೆ ತಳುಪುತ್ತಿದ್ದವು. ಕೆಲವು ದೋಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಮೊಗೇರ ಯುವಕರು ಅವೇನೋ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಇದ್ದರು ಅದೋ—ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಕೂಡಾ ಮೊಗೇರರ ದೋಣಿಗಳು ಕಾಣುತ್ತಿವೆ! ಈ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಕೂಡಾ ಮತ್ಸ್ಯಾನ್ವೇಷಣ ಮಾಡುತ್ತ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ತಿರುಗಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ! ಕಡಲಿನಾಟದಲ್ಲಿ ಮೊಗೇರರು ಬಲು ಗಟ್ಟಿಗರಲ್ಲವೆ? ಧೀರರು! ದೇಹ ಬಲದಲ್ಲಿಯೂ ಆ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಅವರಿಗೆ ಈಡು ಅವರೇ. ಒಗ್ಗಟ್ಟಿನಲ್ಲಿಯೂ ಅವರ ಅದರ್ಶವನ್ನು ನೋಡಿ ಇತರರು ಕಲಿಯಬೇಕು. ಅವರೊಳಗೆ ಎಷ್ಟೇ ಕಚ್ಚಾಟವಿರಲಿ, ಪರಾಕ್ರಮವಿರುವಾಯಿತೆಂದರೆ ಕ್ಷಣಮಾತ್ರದೊಳಗೆ ಒಗ್ಗಟ್ಟಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗಾದರೂ ಮೊಗೇರರ ಸಹಾಯ ಉಂಟೆಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಸಾಕು, ಅಂತಹನಿಗೆ ಪೋಲೀಸರು ಕೂಡಾ ಅಂಜುತ್ತಾರೆ ಗೋಪಾಲನೂ ಒಬ್ಬ ಅಂತಹನೇ!

ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ದೂರ ಹೋಗಿ ಮೊನು ಹಿಡಿಯುವ ದೋಣಿಗಳಿಗೆ ಗುರುತು ತೋರಿಸಲಿಕ್ಕಾಗಿ, ಕಡಲ ತೀರದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟೆತ್ತರವಾದೊಂದು ಬಿಳಿಬಣ್ಣದ ಗುರುತಿನ ಕಂಬವುಂಟು. ಆ ಕಂಬದ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪುರುಷಾಕೃತಿ ನಿಂತಿತ್ತು. ಶೀನು ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಲೇ ಆ ಪುರುಷಾಕೃತಿ— “ಬಾರೈಯ್ಯ ಶೀನು! ಬರುತ್ತೀಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಅಂತ ಸಂಶಯ ವಿತ್ತು! ನ್ವಾರೆನ್ವಾರೆ! ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ ನೀನು!” ಎಂದು ಮನುತೆಯಿಂದ ಅವನ ಹೆಗಲಮೇಲೆ ಕೈಹಾಕಿತು!

೧೩

“ಅದೇನು? ನಾನು ಅಷ್ಟು ದೃಢ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲೆವೆಂದು ಸಂಶಯವೇ?—”ಎಂದು ಶೀನು ಕೇಳಿದ.

“ಓಹೋ ! ನೀನು ಅಚ್ಚು ಖಾದೀ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಧರಿಸಿದ್ದು ನೋಡಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ನಿನ್ನ ಹೃದಯವನ್ನು ನಂಬಿಬಿಡಬೇಕೇನು? ಅದರಲ್ಲಿ ಈಗ ನೀನು ಧರಿಸುವ ಈ ಬಟ್ಟೆ ಬನಿಯನ್ ಎಲ್ಲ ವಸ್ತ್ರಗಳು ಶುದ್ಧ ಖಾದೀಯಲ್ಲವಷ್ಟೆ?”

ಶೀನು ಅಪ್ರತಿಭನಾಗಿ “ನಿಜ! ನಿಜ!—” ಎಂದನು.

ಗೋಪಾಲನು ಅವನ ಬೆನ್ನು ತಟ್ಟುತ್ತ— “ಗೆಳೆಯಾ ! ಖಾದೀ ಎಂದರೆ ಅದೊಂದು ವ್ರತ. ವ್ರತದಂತೆ ಪಾಲಿಸಬೇಕು ಅದನ್ನು. ಖಾದಿಯ ಹೊರತು ಅನ್ಯ ಬಟ್ಟೆ ಮುಟ್ಟುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬ ಪಣತೊಟ್ಟಿರೇನೇ ಅದು ದೃಢವ್ರತವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಲಂಗೋಟಿಯ ಮೊದಲುಗೊಂಡು ಎಲ್ಲಾ ಖಾದಿಯೇ ಆಗಬೇಕು!”

“ಹಾಗಾದರೆ ಖಾದೀವ್ರತವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಪಾಲಿಸದವರೆಲ್ಲ ದೇಶ ಸೇವೆಗೆ ವಿರೋಧಿಗಳೆಂದು ನಿನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೋ ? ” ಎಂದು ಶೀನು ಕೇಳಿದ.

ಮಾತಾಡುತ್ತಾ ಇಬ್ಬರೂ ಚಬುಕಿನ ತೋಪಿನೊಳಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರು.

“ಅಲ್ಲಲ್ಲ, ಗೆಳೆಯಾ ! ಈಗ ಮುಕ್ಕಾಲು ಮೂರು ವೀಸ ಜನರೆಲ್ಲ ದೇಶಾಭಿಮಾನಿಗಳಾಗಿಯೇ ಇದ್ದಾರೆ ಗೋಣೀಚೀಲವೆಂದು ಖಾದಿಯನ್ನು ಅವಹೇಳನ ಮಾಡುವ ಕಾಲವು ಹೊರಟೇ ಹೋಯಿತು. ಆದರೆ ಎಲ್ಲರೂ ಖದ್ದರನ್ನು ಧರಿಸುವುದಿಲ್ಲವೇಕೆಂದರೆ, ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ಬಡತನ. ಈಗ ಇಲ್ಲಿರುವ ಈ ಮೊಗೇರವೆಲ್ಲರೂ ಖಾದೀವ್ರತಧಾರಿಗಳೇನೂ ಅಲ್ಲ. ಆದರೂ ಅವರು ದೇಶಭಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ತುಂಬಿ ತುಳುಕುತ್ತಿರುವರೆಂದು ಇಂದು ನಿನಗೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಯಿತೋ ಇಲ್ಲವೋ? ಆದರೂ ಮುಂದಾಳುಗಳಾಗಿ ಹೋಗತಕ್ಕಂತಹರು ಖಾದೀವ್ರತವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡೇ ತೀರಬೇಕು. ನೀನು ಮುಂದಾಳಾಗಿ ಹೋಗತಕ್ಕನಿದ್ದಿ ಶೀನು ! “ಯದ್ಯದಾ ಚರತಿ ಶ್ರೇಷ್ಠಸ್ತತ್ತದೇವೇತರೋ ಜನಃ ” ಎಂಬ ಗೀತಾ ವಾಕ್ಯವು ನಿನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆಯಷ್ಟೆ?”

“ನಿಜ ಗೋಪಾಲ ! ನಾನೀ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ಆ ವ್ರತಧಾರಣೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ—”

“ಅದರೇಗೇದರೆ ಏನೂ ಚಿಂತೆಬೇಡ ಬಾ —”

ಇಬ್ಬರೂ ಕೈಕೈ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ನಡೆದರು. ಕೆಲವು ಗುಡಿಸಲುಗಳ ಹಿಂದಾಗಿಯೂ, ಸುತ್ತಿಯೂ ಬಳಸಿಯೂ ನಡೆದು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಹಂಚಿನ ಮನೆಯನ್ನು ತುಲಪಿದರು. ಜಗುಲಿಯಲ್ಲಿ ಎಚ್ಚಿತ್ತು ಮಲಗಿದ್ದ ನಾಯಿ “ಒಳ್ಳ”ನೆ ಬೊಗಳ “ಯಾರೆಂ”ದು ಕೇಳಿತು ಗೋಪಾಲನು ಪರಿಚಯ ದನಿಗೊಟ್ಟು ನಾಯಿಗೆ ಗುರುತು ಪಡಿಸಲು, ಅದು ಓಡಿಬಂದು ಅವನ ಕಾಲನ್ನು ಮೂಸಿ ನೆಕ್ಕಿ, ಶೀನುವನ್ನು ಸಂಶಯದಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿತ್ತು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅದರ ದನಿಗೆ ಎಚ್ಚಿತ್ತು ಮನೆಯಾತನು ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದು ಲಾಂದರವನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಜಗುಲಿಗೆ ಬಂದನು. ಶೀನು ಆ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ನೋಡಿದ

ಬಂಡ ಸಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಗಲಾಟೆಯನ್ನು ಕೆದರಿದ ಆ ಕಟ್ಟಾಳು ಮೊಗವೇರ ಮೊದಲಿಗನೇ ಅವನೆಂದು ದೀಪದ ಬೆಳಕಿನಿಂದ ತಿಳಿಯಿತು.

“ನಿದ್ದೆ ಬಂದಿತ್ತೇ ವಾಮನ ಮರಕಾಲರೆ?” ಎಂದು ಅವನನ್ನು ಕುರಿತು ಗೋಪಾಲನು ಕೇಳಿದನು

“ಇಲ್ಲ— ಬನ್ನಿ ಒಳಗೆ”

ಇಬ್ಬರೂ ಮನೆಯೊಳಗೆ ಹೊಕ್ಕರು. ವಾಮನ ಮರಕಾಲನು ಹೊರಗಿನ ಚಾವಡಿಯಲ್ಲಿಯೇ ತಂಗಿದನು. ಗೋಪಾಲನು ಅವನ ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದ ಲಾಂದರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಶೀನುವನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಉಪ್ಪರಿಗೆಯ ಮೇಲಕ್ಕೇರಿದನು

ಅಲ್ಲೊಂದು ಒಳಗೋಣೆಯೊಳಗೆ ಗೋಪಾಲನು ಹೊಕ್ಕು, ಒಂದು ಟ್ರಂಕನ್ನು ತೆರೆದನು. ಅದರೊಳಗಿನಿಂದ ಒಂದು ಖಾದೀ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನೂ ಅಂಗಿಯನ್ನೂ ತೆಗೆದು ಶೀನುವಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತ— “ಧರಿಸು!” ಎಂದನು.

ಶೀನು ತನ್ನ ಭೂಷಣಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ತೆಗೆದು ಹಾಕಿ, ಅವುಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿಕೊಂಡನು. ಅನಂತರ ಗೋಪಾಲನು “ಗೆಳೆಯಾ, ಇನ್ನು ಈ ವಿದೇಶೀ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿ?”

ಶೀನು ಕೂಡಲೇ “ಸುಟ್ಟು ಹಾಕುತ್ತೇನೆ” ಎಂದನು.

“ಹಾದು! ಹಾಕು ಬೆಂಕಿಗೆ! ಉರಲಿ ಧಗಧಗ! ಧರಿಸು ಖಾದಿ— ಸವಿತ್ರವಾ! ಶೀನು! ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿ ಬೆಳಸುವ ಸ್ವರಾಜ್ಯಯಜ್ಞಕ್ಕೆ

ವಿದೇಶೀ ವಸ್ತುಗಳೇ ಸಮಿಥೆಗಳು ! ಹಿಂದೆ ಬೊಂಬಾಯಿಯ ಕಡಲಕರೆಯಲ್ಲಿ ಮೊತ್ತ ಮೊದಲ ಬಾರಿ ಮಹಾತ್ಮರು ಈ ಹೋಮವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದರು. ಮಹಾಜಲಸಮುದ್ರದ ತಡಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಾಜನಸಮುದ್ರವು ಸೇರಿತ್ತು ಮಹಾತ್ಮರು ಬೋಧಾವೃತವನ್ನು ಸುರಿಸಿದರು. ಜನಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿದೇಶೀ ವಸ್ತುಗಳ ದೊಡ್ಡ ರಾಶಿ ಸೇರಿತ್ತು. ಮಹಾತ್ಮರು ತಮ್ಮ ಕೈಯಾರೆ ಆ ರಾಶಿಗೆ ಅಗ್ನಿ ಸಂಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿದರು. ಉರಿಯುವ ಬೆಂಕಿಗೆ ನರರ ನೆರವಿನ ನಡುವಿನಿಂದ ಮೇಲೆ ಮೇಲೆ ಅಗಣಿತವಾದ ಬಟ್ಟೆಗಳೂ ಕೊಡೆಗಳೂ ಅಗಸದಲ್ಲಿ ಹಾರಿಹಾರಿ ಆ ಬೆಂಕಿಗೆ ಬಿದ್ದವು. ಬೆಂಕಿ ಜ್ವಾಲಾಮಾಲೆಯಾಗಿ ಉರಿದು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಬೂದಿಮಾಡಿ ಹಾಕಿತು. ಅನಂತರ ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿದೇಶೀ ವಸ್ತು ಯಜ್ಞವು ನಡೆಯಿತು. ಅಂತಹ ಮಹತ್ವವಾದೊಂದು ಯಜ್ಞ ಶಾಖೆಯಿಂದ ನಿನ್ನ ಹೃದಯವು ಪರಿಶುದ್ಧವಾಗಲಿ! ಬಾ ಶೀನು!”

ಪುನಃ ಅಲ್ಲಿಂದ ಶೀನುವನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಗೋಪಾಲನು ಕಡಲಿನ ತೀರಕ್ಕೆ ಹೊರಟನು ಅಲ್ಲಿ ಬೆಳ್ಳರಳ ರಾಶಿಯ ಮೇಲೆ ಶೀನು ತನ್ನ ಆ ಮೂರು ವಿದೇಶೀ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟು ಬೆಂಕಿಕಡ್ಡಿಯನ್ನು ಗೀರಿ ಹಚ್ಚಿದನು. ನಿಮಿಷಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಅದು ಬೂದಿಯಾಗುವಾಗ “ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧೀ ಕೀ ಜೈ ! ಭಾರತಮಾತಾ ಕೀ ಜೈ ! ” ಎಂದು ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಘೋಷಿಸಿಕೊಂಡರು *

ಅನಂತರ ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟು ವಾಮನ ಮರಕಾಲನ ಮನೆಯ ಉಪ್ಪರಿಗೆಯ ಕೋಣೆಯೊಳಗೆ ಸೇರಿಕೊಂಡರು. ಗೋಪಾಲನೊಂದು ಜಮಖಾನೆಯನ್ನು ಹಾಸಿದನು ಲಾಂದರವನ್ನು ತುಸು ಸಣ್ಣದು ಮಾಡಿ ಬದಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟನು. ಆ ಅಗಲವಾದ ಜಮಖಾನೆಯ ಮೇಲೆ ಇಬ್ಬರೂ ಕುಳಿತರು ಗೋಡೆಯಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪಾಗಿ ಚಿತ್ರದಂತೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ಆವರ ನೆರಳುಗಳು ಅವರನ್ನೆ ಅಣಕಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತಿದ್ದವು. ಅವರೂ ಆ ನೆರಳೂ ಹೊರತು ಇನ್ನಾರೂ ಅಲ್ಲಿಲ್ಲ.

ಉತ್ಸಾಹಿತನಾಗಿದ ಶೀನುವಿಗೆ ನಿದ್ರೆಯ ಸುಳಿವೇ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಗೋಪಾಲನಿಗೂ ಹಾಗೆಯೇ. — “ಶೀನು! ದೇಶಸೇವೆಯನ್ನು ಯಾವ

ರೀತಿಯಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಲ್ಲವೇ ಈಗ ನಿನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆ? ಇದಕ್ಕೆ ಚಿಟುಕಾದ ಒಂದೇ ಉತ್ತರವೆಂದರೆ— ಹೋರಾಟದ ಮೂಲಕವಾಗಿ! ತಿಳಿಯಿತೆ?”

“ಅಂದರೆ?—ನಾನು ಯಾರೊಡನೆ ಹೋರಾಡಬೇಕು?”

“ನೀನು ಯಾರೊಡನೆಯೂ ಹೋರಾಡುವದಲ್ಲ! ನಾವು ಪರಕೀಯ ರೊಡನೆ ಹೋರಾಡುವುದು. ಹಾಗೆ ನೀರಿಗೆ ನೀರಾಗಿ ನಿಂತು ಹೋರಾಡುವ ಕಾಲವೇ ಈಗ ಸನ್ನಿಹಿತವಾಗಿದೆ. ನೋಡು, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸು ಮಹಾ ಸಭೆ ಹುಟ್ಟಿ ಅರ್ಧ ಶತಮಾನವೇ ಮೀರಿ ಹೋಯಿತು ಪರಕೀಯರ ಮೋಹನ ಬಂಧನದಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನು ಅದು ನಾನಾ ರೀತಿಯಾಗಿ ಎಬ್ಬಿಸಿ ಹಾಕಿತು. ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದಾಹವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿತು. ಕಟುಕಾಯಿದೆಗಳನ್ನು ಭಂಗಿಸಿತು. ರಕ್ತವನ್ನು ಕೂಡಾ ಬಸಿಸಿತು. ಹಾಗೆ ಈ ಸಂಸ್ಥೆ ಮಹಾ ಪ್ರಬಲವಾಗಿ ದೇಶದಾದ್ಯಂತವೂ ಹರಡಿ ಅಚಲ ವಾಯಿತು. ಶೀನೂ, ಈಗ ಈ ಹೋರಾಟದ ಮುಖಂಡರು ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಮಹಾತ್ಮರು! ಅವರ ಆಯುಧವು ಅಹಿಂಸಾ! ಆದುದರಿಂದಲೇ ವಿಜಯಕ್ಕೆ ನಿಧಾನವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅಹಿಂಸಾಯುಧದ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಜರುಗುವ ಈ ಹೋರಾಟವು ನಿಧಾನದಲ್ಲಿ ವಿಜಯವನ್ನು ತರುವಂತಹುದಾದರೂ, ಆ ವಿಜಯವೇ ಸುಚಿರವಾಗಿ ನೆಲೆಸುವಂತಹುದೂ ಹೌದು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ದಾಹದಿಂದ ಆತುರರಾಗಿ ತುಡುಕುವ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಅಷ್ಟು ಕಾಳ್ಕೈ ಹೇಗೆ ಬಂದೀತು? ಬಂದಿದೆ! ಮಹಾತ್ಮರ ಮೇಲಿರುವ ಅಚಲವಾದ ವಿಶ್ವಾಸ ದಿಂದ-ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ-ನಂಬಿಗೆಯಿಂದ ಅದು ಬಂದಿದೆ! ಇದುವರೆಗೂ ‘ತಾಳಿರಿ ತಾಳಿರಿ’ ಎಂದು ಮಹಾತ್ಮರು ಕೈಯಡ್ಡ ಹಿಡಿದು ನಿಂತು ರಿಂದಲೇ ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನೂ ಸೈರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ! ಈಗ ಅದು ಮಿತಿಯ ಎಲ್ಲೆಯಲ್ಲೇ ಬಂದು ನಿಂತಿದೆ. ಮಹಾತ್ಮರ ಶಾಂತಿಮಂತ್ರವು ನಿಲ್ಲುವ ಮುಹೂರ್ತವನ್ನೇ ಕಾಯುತ್ತಿದೆ ಆ ಶಾಂತಿವಾದನವು ನಿಲ್ಲಿಬಾರದೆಂದು ವೈಸ್ರಾಯಿ ವೇವಲ್ಲ, ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಮಂತ್ರಿ ಚರ್ಚಿಲ್ಲ, ರಾಯಭಾರಿ ಕ್ರಿಸ್ಸ, ಮುಂತಾದ ತಾಂತ್ರಿಕ ಮುತ್ಸದ್ಧಿಗಳೆಲ್ಲ ಶತಭಗೀರಥ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಏನೇನೋ ಆಶೆಫರವಸೆಗಳನ್ನೂ ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಮುಖಂಡರು ಅವುಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಇನ್ನು ಮೋಸ ಹೋಗುವರೆ? ಕಟ್ಟ ಕಡೆಯ ಕ್ರಿಪ್ಸ್ ರಾಯಭಾರಿಕೆಯೂ ಮುಂದು ಬಿತ್ತು.. ಮೊನ್ನೆ

ಬೊಂಬಾಯಿಯ ಮಹಾಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಾತ್ಮರು, ಇನ್ನು ಶಾಂತಿನಾಚ ನವು ಸಾಕೆನ್ನುವ ಧೋರಣೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಮಾತಾಡಿಬಿಟ್ಟರು. 'ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಚಕ್ರಾಧಿಪತ್ಯವೇ ! ತೊಲಗು! ತೊಲಗು!' ಎಂದು ಅಖಿಲ ಪ್ರಜಾಮುಖ ವಾಗಿ ಗರ್ಜನೆ ಮಾಡಿದರು! ಈವರೆಗೂ ಅವರು ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಿಲ್ಲ ! ಗೆಳೆಯಾ! ಈ ಮಾತಿನ ಪರಿಣಾಮವು ಪ್ರಜೆಗಳ ಮೇಲೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಯಾಗಿ ಆಗುತ್ತಿರುವುದೆಂದು ಕಣ್ಣಿನ ಮೇಲೆ ಕಣ್ಣಿಟ್ಟು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಆ ಮಹಾತ್ಮರು! ಅವರು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವಂತೆಯೇ ಆಗುವ ಭರವಸೆಯೂ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ! ಇಡೀ ಭಾರತ ದೇಶವು ಒಳಗೊಳಗೇ ಉಬ್ಬುತ್ತ, ಒಳಗೊ ಳಗೇ ನಿಗನಿಗಿಸುತ್ತಿದೆ ಈಗ! ಯಾವಕಾಲಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲಿ ಸ್ಫೋಟವಾಗಿ ದಳುರಿ ಎದ್ದೀತೋ! ನೋಡು! ಏನೂ ಚೇತನವಿಲ್ಲದಂತೆ ಕಾಣುವ ಈ ಸಣ್ಣ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿಯೇ ಇಂದು ನಡೆದ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ಘಟನೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ದಿಯಾ? ಕೊನೆಯ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ದೇಶವು ಪರಿಪಕ್ವವಾಗಿರುವುದೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಇದೇ ಉದಾಹರಣೆ ಸಾಕು

ಆದರೂ ಬರುವ ಅಗೋಸ್ತು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರುವ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮಹಾ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕೊನೆಯ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಲಿದೆ. ಅಷ್ಟರೂಳಿಗೆ ಕೊನೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳೆಲ್ಲ ದೇಶದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಪ್ರಚಾರವಾಗಬೇಕು. ಒಂದೊಂದು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದೊಂದು ದೇಶೀಯ ಸೇನೆ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಬೇಕು. ಊರೂರು ಗ್ರಾಮಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಅಲೆದು ಜನರ ಸಮ್ಮತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕು. ನಾನೀಗ ಅದೇ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ ಶೀನು ! ನೀನೂ ಅದನ್ನೇ ಕೈಗೊಳ್ಳು! ಏನು ಗೆಳೆಯಾ ? ಈ ಕಾರ್ಯ ವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡು ಪ್ರವಾಸ ಹೊರಡಬಲ್ಲೆಯಾ?"

ಗೋಪಾಲನ ದೀರ್ಘ ಭಾಷಣವನ್ನು ಆಸ್ಥೆಯಿಂದ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದ ಶೀನು, ಕೂಡಲೇ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟನು. — " ಹೊರಡುವೆನು ಮಿತ್ರಾ, ಸಂತೋಷವಾಗಿ ಹೊರಡುವೆನು. ಆ ಪ್ರವಾಸಕಾರ್ಯದ ರೂಪರೇಷೆ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸು" ಎಂದನು.

ಗೋಪಾಲನು ಲಾಂದರವನ್ನು ಬದಿಗಿಳೆದುಕೊಂಡು ಟ್ರಿಂಕು ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯೊಳಗಿನಿಂದ ಕೆಲವು ಕಾಗದಗಳನ್ನು ತೆಗೆದನು. ಅದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ವಿವರವಾಗಿ ಮುದ್ರಣವಾಗಿದ್ದವು. ಜನ

ತೆಯ ಒಪ್ಪಿಗೆಯ ದೃಢತೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಚಿಕ್ಕಚಿಕ್ಕ ಪುಸ್ತಕಗಳೂ ಕೆಲವಿದ್ದುವು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಜನರ ಸಹಿಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಇದರ ಪ್ರಚಾರಕ ಸೇವಕನಾಗಿ ಹೊರಡಲು ಶೀನು ದೀಕ್ಷೆ ಪಡೆದನು.

ಗೋಪಾಲನು ಮತ್ತೆ ಹೀಗೆ ವಿವರಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದನು. “ ಶೀನು, ಈ ಕಾರ್ಯವು ಬಹಳ ರಹಸ್ಯವಾಗಿಯೇ ಸಾಗಬೇಕು ತಿಳಿಯಿತೆ? ಇದಕ್ಕೆ ನೀನು ಭಾಷಾ ಸೇವಕನಾಗಿರುವುದು ತುಂಬ ಪೋಷಕವೇ ಆಯಿತು. ನೀನು ನಿನ್ನ ಕೆಲವು ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಅದರ ಪ್ರಚಾರಕ ನಾಗಿ ಹೊರಡಬಹುದು ಮಂಗಳೂರು ಕೇಂದ್ರ ಕಚೇರಿಯ ಮುದ್ರಾ ಪತ್ರವನ್ನು ತೋರಿಸಿದರೆ ಯಾವ ಊರಿನ ಯಾವ ಶಾಖೆಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಚೇರಿಯವರಾದರೂ ನಿನಗೆ ಬೇಕಾದ ಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡುವರು. ಕೆಲವು ಕಡೆ ನೀನು ಬಹಿರಂಗ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡಬೇಕು ನಿನಗೆ ಹೇಗೂ ‘ಸಾಹಿತಿ’ ಎಂಬ ದೊಡ್ಡ ಹೆಸರುಂಟು. ಜನರ ನೆರವಿಯನ್ನು ಸೇರಿಸಲು ಅದು ನಿನಗೆ ಅನುಕೂಲವಾದೀತು. ಕೆಲವು ಕಡೆ ನೀನು ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ಸಾಧಿಸಬೇಕಾದೀತು. ಕೆಲವು ಕಡೆ ನೀನು ಅಡಗಿಕೊಂಡು ರಹಸ್ಯವಾಗಿರಲೂ ಬೇಕಾದೀತು. ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಕ್ವೆಲ್ಲ ಅರೆಸ್ವಾಗುವಂತೆ ಸಿಕ್ಕಿಬೀಳಬಾರದು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಈ ಕೊನೆಯ ಹೋರಾಟದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಂದಟ್ಟಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಪ್ರಜೆಗಳೆಲ್ಲಾ ಸಿದ್ಧರಾಗಿರುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಒಪ್ಪಿತ ಸಹಿ ತುಂಬಿದ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಆಗಾಗಳೇ ಆ ಆ ಊರಿನ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಿರಬೇಕು. ಶೀನೂ ! ಧೈರ್ಯಬೇಕು ! ಕಷ್ಟ ಸಹಿಷ್ಣುತೆ ಬೇಕು! ಕೊನೆಗೆ ಜೀವದ ಹಂಗು ಕೂಡ ಬಿಟ್ಟವನಾಗಿರಬೇಕು! ಏನು ಗೆಲೆಯಾ! ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ನಿನಗೆ ನಂಬುಗೆಯಿದೆಯೆ ? ”

೧೪

ಶೀನು ಉತ್ಸಾಹದ ದೃಢಸ್ವರದಿಂದ—“ಇದೆ. ಗೆಲೆಯಾ! ನಂಬುಗೆಯಿದೆ. ಈ ದಿವ್ಯ ಸೇವಾಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವೇಳೆ ನನ್ನ ಜೀವವೇ

ಅರ್ಪಣವಾದರೂ ಆಗಲಿ. ನನಗೇನು ? ಹೆಂಡತಿಯೆ ? ಮಕ್ಕಳೆ ? ಆಸ್ತಿಯೆ ? ಬದುಕೆ ? ದೊಡ್ಡ ಜಮೀನುದಾರನ ಮಗನಾದ ನೀನೇ ಎಲ್ಲ ವನ್ನೂ ತ್ಯಾಗಮಾಡಿ, ಅಪಾಯಕಾರಿಯಾದ ಈ ಜನತಾ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ಇಳಿದಿರುವಾಗ ನಾನೆಷ್ಟರವನು ? ಗೋಪಾಲ! ನಿನ್ನ ಹಕ್ಕಿನ ವಧುವಾದ ಮಲ್ಲಿಕೆಯಂತಹ ಕನ್ಯಾರತ್ನವನ್ನು ಕೂಡ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೆ ಕಠಿನ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಿ ಎಂದೂ ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ ಗೊತ್ತಿದೆಯಷ್ಟೆ ? ಈಗ ನಿನ್ನ ಮಲ್ಲಿಕೆ ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಳೆ. ನನ್ನ ತಮ್ಮ.....”

“ಹೋ! ಗೊತ್ತಿದೆ! ಗೊತ್ತಿದೆ! ನನಗೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷ!”

“ಮಲ್ಲಿಕೆ ನಿನಗೇ ತಕ್ಕ ವಧುವಾಗಿದ್ದಳು ಗೋಪಾಲ. ಗುಣದಲ್ಲಿ, ರೂಪದಲ್ಲಿ, ನಡೆನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಭಾವನೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವಳೇ ನಿನಗೆ ತಕ್ಕವಳಿದ್ದಳು. ಇನ್ನಾದರೂ ನೀನು ಉತ್ತಮ ಕನ್ಯಾರತ್ನ ದೊಂದಿಗೆ ವಿವಾಹಿತನಾಗಬೇಕೆಂಬುದು ನನ್ನ ಪ್ರಬಲೇಚ್ಛೆ. ಆದರೆ ನಿನ್ನ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯನ್ನು ನೆನೆಯುವಾಗ ಮಾತ್ರ ನನಗೆ ಗಾಬರಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಗೋಪಾಲ ! ”

“ಏಕೆ?”

“ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಿಕ್ಕದೆ ವಿವಾಹಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ನೀನು ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೀಯಂತೆ?”

“ಓಹೋ!”

“ಅದು ಯಾವ ಕಾಲಕ್ಕೋ! ಎಂತೋ! ಏನೋ!”

“ಒಂದೆರಡು ವರ್ಷದೊಳಗೆ ಏನಾದರೊಂದು ಆಗಿಯೇ ತೀರಬೇಕು ತೀನು! ”

“ಖಂಡಿತವೇನು ಗೋಪಾಲ? ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಸೋಲು ಗೆಲುವುಗಳು ಹೇಗೆ ಈಶ್ವರಾಧೀನವೋ, ಹಾಗೆಯೇ ಇದು ಕೂಡಾ. ಆದ್ದರಿಂದ ನನಗೆ ತೋರುವುದೇನೆಂದರೆ, ನೀನು ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯನ್ನು ಮಾರ್ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಲೇಸು.”

“ಹೇಗೆ?”

“ದೇಶಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಿಕ್ಕುವವರೆಗೆ, ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಇಂತಿಷ್ಟು ವರ್ಷದ ವರೆಗೆ ಎಂದು ವ್ಯತ್ಯಾಸಪಡಿಸಿದರಾಯಿತು!”

“ಅಯಿತು ಹಾಗೇ ಮಾಡುವ ಆಗ ನನಗೆ ಇಷ್ಟವಾದ ಕನ್ಯೆಯೊಂದಿಗೆ ನೀನೇ ವಿವಾಹಮಾಡುವಿಯಾ?”— ಗೋವಾಲನು ಶೀನು ವಿನ ಮುಖವನ್ನು ನಗುತ್ತಾ ನೋಡಿದನು.

ಶೀನು ಆಶ್ಚರ್ಯ ಲೇಖನದ ಪ್ರತಿ ನಗುವಿನೊಂದಿಗೆ, “ನಾನೆ? ನಿನಗೆ ವಿವಾಹ ಮಾಡುವುದೆ? ನಿನಗೇನು ಕಡಮೆಯಿತ್ತು? ತಂದೆ-ತಾಯಿ-ಅಣ್ಣ-ತಮ್ಮ-ಮಾವ-ಬಾವ, ಮೊದಲಾದೆಲ್ಲರೂ ಇದ್ದಾರೆ ನಿನಗೆ! ನನ್ನಂಥ ಪರದೇಶಿಯಿಂದ ನಿನಗೇನು ವಿವಾಹವಾದೀತಯ್ಯ?”

“ನನ್ನಿಂದಲೇ ಆಗುವಂಥಾದ್ದದು! ನನಗೆ ಯಾರಿದ್ದರೇನು? ಮದುವೆಯೆಂಬುದು ನನ್ನ ಸ್ವಂತ ವಿಷಯ. ಪ್ರೀತಿಯ ಗೆಳೆಯನಾದುದರಿಂದ ಈಗ ನಿನಗೊಡನೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳು. ನನ್ನ ಹೃದಯದೊಳಗೆ ಒಬ್ಬಳು ಕನ್ಯೆ ಎಂದೋ ಹೊಕ್ಕಿರುತ್ತಾಳೆ. ಈಗಲ್ಲ; ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ. ಚಿಕ್ಕಂದಿನಲ್ಲಿ!

ಆಗ ನಾನು ಈ ಊರಿನ ಹೈಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಸ್ತ್ ಘರಂನಲ್ಲಿದ್ದೆ. ಒಂದು ದಿನ ನಾನು ಮೂಡುಗುಡ್ಡೆಯ ತೋಡಿನ ದಾರಿಯಾಗಿ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾ ಇದ್ದೆ. ನಾನು ತೋಡಿನಿಂದ ಮೇಲೆ ಹತ್ತಿ, ಅಲ್ಲಿಯೇ ಒಂದು ಕುಂಟಾಲ ಪೊದರಿಸಿದೆ. ಕುಂಟಾಲಹಣ್ಣು ಕೊಯ್ದು ಬಾಯಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆಗ ಆ ತೋಡಿನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಳು ಹುಡುಗಿ ಬಂದಳು. ತೋಡಿನಿಂದ ಮೇಲೆ ಹತ್ತಲಿಕ್ಕೆ ಅವಳಿಂದಾಗದೆ ಅತ್ತಿತ್ತ ನೋಡಿದಳು. ಎಲ್ಲಿಯೂ ಅವಳಿಗೆ ಹತ್ತಲು ಅನುಕೂಲವಾದ ಜಾಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಆಗ ಅವಳು ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿ, — “ಸವಾಮಿ, ನನ್ನ ಕೈ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಿಡಿದೀರಾ?” ಎಂದು ತನ್ನ ಚಿಂದಳಿನಂತಹ ಕೈಯನ್ನು ಮೇಲೆ ಚಾಚಿದಳು. ನೋಡಿದೆ. ಬಲು ಮುದ್ದಾದ ಹುಡುಗಿ. ಅದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಅವಳನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೆ. ಆಗಲೂ ನನಗೇನೂ ವಿಶೇಷವಿರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಎನ್ನೋ ವಿಶೇಷವೆನಿಸಿತು. ಅವಳು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಪುಸ್ತಕ ಸಂಚಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಶಾಲೆಗೇ ಹೊರಟಿದ್ದಳು. ನಾನು ಮೊದಲೇ ಸ್ವಲ್ಪ ತುಂಟನಷ್ಟೆ? ಅಂತೆಯೇ ನನಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ತಮಾಷೆ ಮಾಡೋಣವೆನಿಸಿತು. “ಕೈ ಹಿಡಿಯಬೇಕೆ? ಕೈ ಹಿಡಿದು ಬಿಟ್ಟರೆ ನಾನು ನಿನ್ನ ಗಂಡನಾಗುತ್ತೇನೆಲ್ಲ!” ಎಂದು ಮುಗುಳ್ಳುಗುತ್ತ.

“ಆ” ಎಂದು ಅವಳು ಮುಗುಳು ಬಾಯಿಯನ್ನು ಅರೆದರೆಂದು ಎರಳೆ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಪಿಳಿಪಿಳಿ ನನ್ನ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡಿದಳು.

“ಹಾದು ಹಾದು. ಹುಡುಗಿಯ ಕೈ ಹುಡುಗ ಹಿಡಿದು ಬಿಟ್ಟರೆ ಅವಳಿಗೆ ಅವನೇ ಗಂಡ! ನಾನು ನಿನಗೆ ಗಂಡನಾದರೆ ಆದೀತೇ ಹೇಳು. ಕೈ ಹಿಡೀತೇನೇ” ಎಂದೆ ನಾನು.

ಕೂಡಲೇ ಆ ಹುಡುಗಿಗೆ ನಾಚಿಕೆ ಕವಿಯಿತು. ತಲೆತಗ್ಗಿಸಿ ನಿಂತು ಬಿಟ್ಟಳು.

“ಏನನ್ನುತ್ತಿ?” ಅಂತ ನಾನು ಪುನಃ ಕೇಳಿದೆ.

“ನೀವು ನನ್ನ ಕೈ ಹಿಡಿಯೋದಿಲ್ಲವಾ ಹಾಗಾದರೆ?” ಎಂದಳು ಮೆಲ್ಲನೆ.

“ಹಿಡೀತೇನೆ. ನನಗೆ ನೀನು ಹೆಂಡತಿಯಾದರೆ ಅದೀತು. ನಿನಗೆ ನಾನು ಗಂಡನಾದರೆ ಅದೀತಾದರೆ ಕೈ ಮೇಲೆ ಎತ್ತು.” ಎಂದೆ ನಾನು.

ಅವಳು ನಾಚಿಕೆಯ ನಗುವನ್ನು ಮುಖ ಪೂರಾ ತುಂಬಿಸಿಕೊಂಡು, ಕೈ ಮೇಲೆ ಎತ್ತಿದಳು.

ಅವಳು ದಿಟ್ಟತನದಿಂದ—“ಈಗ ನಾನು ಸಣ್ಣವಳು. ನನಗೊಂದೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ” ಎಂದಳು.

“ನಾನೂ ಸಣ್ಣವ; ನನಗೂ ಒಂದೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾನು ದೊಡ್ಡವ ನಾಗುವಾಗ ನೀನೂ ದೊಡ್ಡವಳಾಗುತ್ತೀ” ಎಂದು ನಾನಂದೆ.

ಹಾಗೆಯೇ ಅವಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ಮೇಲೆ ತೆಗೆದೆ ಅವಳು ಏನೂ ಮಾತಾಡದೆ ಮುಂದೆ ಮುಂದೆ ನಡೆದಳು. “ಏನೇ ಓಡಿಯೇ ಹೋಗುತ್ತೀ? ನಿನ್ನನ್ನು ತೋಡಿನಿಂದ ಮೇಲೆತ್ತಿದ್ದಕ್ಕೆ ನನಗೆ ‘ಥ್ಯಾಂಕ್ಸ್’ ಅಂತ ಅನ್ನ ಬೇಡವೇ?” ಎಂದೆ ನಾನು ಅವಳ ಹಿಂದೆ ಹಿಂದೆ ಹೋಗುತ್ತಾ.

“ನನಗದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.”

“ನಾನು ಹೇಳಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ತುಂಬ ಥ್ಯಾಂಕ್ಸ್ ಅಂತ ಹೇಳು.”

“ಹುಂ. ತುಂಬ ಥ್ಯಾಂಕ್ಸ್”

“ನಿನ್ನ ಹೆಸರು ಹೇಳಲೇ ಇಲ್ಲವಲ್ಲ?”

“ನಿಮ್ಮ ಹೆಸರು ನೀವು ಹೇಳಿದಿರಾ?—” ಎಂದು ಅವಳ ಮರು ಪ್ರಶ್ನೆ.

“ಅಯಿತು ಹಾಗೇ ಮಾಡುವ ಆಗ ನನಗೆ ಇಷ್ಟವಾದ ಕನ್ಯೆಯೊಂದಿಗೆ ನೀನೇ ವಿವಾಹಮಾಡುವಿಯಾ?”— ಗೋಪಾಲನು ಶೀನು ವಿನ ಮುಖವನ್ನು ನಗುತ್ತಾ ನೋಡಿದನು.

ಶೀನು ಆಶ್ಚರ್ಯ ಲೇಖನದ ಪ್ರತಿ ನಗುವಿನೊಂದಿಗೆ, “ನಾನೆ? ನಿನಗೆ ವಿವಾಹ ಮಾಡುವುದೆ? ನಿನಗೇನು ಕಡಮೆಯಿತ್ತು? ತಂದೆ-ತಾಯಿ-ಅಣ್ಣ-ತಮ್ಮ-ಮಾವ-ಬಾವ, ಮೊದಲಾದೆಲ್ಲರೂ ಇದ್ದಾರೆ ನಿನಗೆ! ನನ್ನಂಥ ಪರದೇಶಿಯಿಂದ ನಿನಗೇನು ವಿವಾಹವಾದೀತಯ್ಯ?”

“ನಿನ್ನಿಂದಲೇ ಆಗುವಂಥಾದ್ದದು! ನನಗೆ ಯಾರಿದ್ದರೇನು? ಮದುವೆಯೆಂಬುದು ನನ್ನ ಸ್ವಂತ ವಿಷಯ. ಪ್ರೀತಿಯ ಗೆಳೆಯನಾದುದರಿಂದ ಈಗ ನಿನಗೂ ಡನೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳು. ನನ್ನ ಹೃದಯದೊಳಗೆ ಒಬ್ಬಳು ಕನ್ಯೆ ಎಂದೋ ಹೊಕ್ಕಿರುತ್ತಾಳೆ. ಈಗಲ್ಲ; ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ. ಚಿಕ್ಕಂದಿನಲ್ಲಿ!

ಆಗ ನಾನು ಈ ಊರಿನ ಹೈಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಸ್ ಫಾರಂನಲ್ಲಿದ್ದೆ. ಒಂದು ದಿನ ನಾನು ಮೂಡುಗುಡ್ಡೆಯ ತೋಡಿನ ದಾರಿಯಾಗಿ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾ ಇದ್ದೆ. ನಾನು ತೋಡಿನಿಂದ ಮೇಲೆ ಹತ್ತಿ, ಅಲ್ಲಿಯೇ ಒಂದು ಕುಂಟಾಲ ಪೊದರಿಂದ. ಕುಂಟಾಲಹಣ್ಣು ಕೊಯ್ದು ಬಾಯಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆ ಆಗ ಆ ತೋಡಿನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಳು ಹುಡುಗಿ ಬಂದಳು. ತೋಡಿನಿಂದ ಮೇಲೆ ಹತ್ತಲಿಕ್ಕೆ ಅವಳಿಂದಾಗದೆ ಅತ್ತಿತ್ತು ನೋಡಿದಳು. ಎಲ್ಲಿಯೂ ಅವಳಿಗೆ ಹತ್ತಲು ಅನುಕೂಲವಾದ ಜಾಗೆ ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ಅವಳು ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿ, — “ಸ್ವಾಮಿ, ನನ್ನ ಕೈ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಿಡಿದೀರಾ?” ಎಂದು ತನ್ನ ಚಿಂದಳಿನಂತಹ ಕೈಯನ್ನು ಮೇಲೆ ಚಾಚಿದಳು. ನೋಡಿದೆ. ಬಲು ಮುದ್ದಾದ ಹುಡುಗಿ. ಅದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಅವಳನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೆ. ಆಗಿಲ್ಲಾ ನನಗೇನೂ ವಿಶೇಷವಿರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಏನೋ ವಿಶೇಷವೆನಿಸಿತು. ಅವಳು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಪುಸ್ತಕ ಸಂಚಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಶಾಲೆಗೇ ಹೊರಟಿದ್ದಳು. ನಾನು ಮೊದಲೇ ಸ್ವಲ್ಪ ತುಂಟನಷ್ಟೆ? ಅಂತೆಯೇ ನನಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ತಮಾಷೆ ಮಾಡೋಣವೆನಿಸಿತು “ಕೈ ಹಿಡಿಯಬೇಕೆ? ಕೈ ಹಿಡಿದು ಬಿಟ್ಟರೆ ನಾನು ನಿನ್ನ ಗಂಡನಾಗುತ್ತೇನೆಲ್ಲ!” ಎಂದು ಮುಗುಳ್ಳು ಗುತ್ತ.

“ಆ” ಎಂದು ಅವಳು ಮುಗುಳು ಬಾಯಿಯನ್ನು ಅರೆದರೆಂದು ಎರಳೆ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಪಿಳಿಪಿಳಿ ನನ್ನ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡಿದಳು.

“ಹಾದು ಹಾದು. ಹುಡುಗಿಯ ಕೈ ಹುಡುಗ ಹಿಡಿದು ಬಿಟ್ಟರೆ ಅವಳಿಗೆ ಅವನೇ ಗಂಡ! ನಾನು ನಿನಗೆ ಗಂಡನಾದರೆ ಆದೀತೇ ಹೇಳು. ಕೈ ಹಿಡೀತೇನೇ” ಎಂದು ನಾನು.

ಕೂಡಲೇ ಆ ಹುಡುಗಿಗೆ ನಾಚಿಕೆ ಕವಿಯಿತು. ತಲೆತಗ್ಗಿಸಿ ನಿಂತು ಬಿಟ್ಟಳು.

“ಏನನ್ನುತ್ತಿ?” ಅಂತ ನಾನು ಪುನಃ ಕೇಳಿದೆ.

“ನೀವು ನನ್ನ ಕೈ ಹಿಡಿಯೋದಿಲ್ಲವಾ ಹಾಗಾದರೆ?” ಎಂದಳು ಮೆಲ್ಲನೆ.

“ಹಿಡೀತೇನೆ. ನನಗೆ ನೀನು ಹೆಂಡತಿಯಾದರೆ ಆದೀತು. ನಿನಗೆ ನಾನು ಗಂಡನಾದರೆ ಆದೀತಾದರೆ ಕೈ ಮೇಲೆ ಎತ್ತು.” ಎಂದು ನಾನು.

ಅವಳು ನಾಚಿಕೆಯ ನಗುವನ್ನು ಮುಖ ಪೂರಾ ತುಂಬಿಸಿಕೊಂಡು, ಕೈ ಮೇಲೆ ಎತ್ತಿದಳು.

ಅವಳು ದಿಟ್ಟತನದಿಂದ—“ಈಗ ನಾನು ಸಣ್ಣವಳು. ನನಗೊಂದೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ” ಎಂದಳು.

“ನಾನೂ ಸಣ್ಣವ; ನನಗೂ ಒಂದೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾನು ದೊಡ್ಡವ ನಾಗುವಾಗ ನೀನೂ ದೊಡ್ಡವಳಾಗುತ್ತೀ” ಎಂದು ನಾನಂದೆ.

ಹಾಗೆಯೇ ಅವಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ಮೇಲೆ ತೆಗೆದೆ ಅವಳು ಏನೂ ಮಾತಾಡದೆ ಮುಂದೆ ಮುಂದೆ ನಡೆದಳು. “ಏನೇ ಓಡಿಯೇ ಹೋಗುತ್ತೀ? ನಿನ್ನನ್ನು ತೋಡಿನಿಂದ ಮೇಲೆತ್ತಿದ್ದಕ್ಕೆ ನನಗೆ ‘ಥ್ಯಾಂಕ್ಸ್’ ಅಂತ ಅನ್ನ ಬೇಡವೇ?” ಎಂದು ನಾನು ಅವಳ ಹಿಂದೆ ಹಿಂದೆ ಹೋಗುತ್ತಾ.

“ನನಗದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.”

“ನಾನು ಹೇಳಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ತುಂಬ ಥ್ಯಾಂಕ್ಸ್ ಅಂತ ಹೇಳು.”

“ಹುಂ. ತುಂಬ ಥ್ಯಾಂಕ್ಸ್”

“ನಿನ್ನ ಹೆಸರು ಹೇಳಲೇ ಇಲ್ಲವಲ್ಲ?”

“ನಿಮ್ಮ ಹೆಸರು ನೀವು ಹೇಳಿದಿರಾ?—” ಎಂದು ಅವಳ ಮರು ಪ್ರಶ್ನೆ.

“ನನ್ನ ಹೆಸರು ಗೋಪಾಲ”

“ನನ್ನ ಹೆಸರು ಗೌರಿ--”

“ಗೌರಿ? ನನ್ನ ತಂಗಿ ಗೌರಿಯೇ?—” ಎಂದು ಶೀನು ಆಶ್ಚರ್ಯಾನಂದದಿಂದ ಕೇಳುತ್ತ ಗೋಪಾಲನ ಕೈಯನ್ನು ಹಿಡಿದನು.

“ಹೌದು ಹೌದು. ಶೀನೂ, ನಿನ್ನ ತಂಗಿ ಗೌರಿಯೇ ಅವಳು ಅದು ನನಗೆ ಕ್ರಮೇಣ ಗೊತ್ತಾಯಿತಷ್ಟೆ. ಆಗ ನಾನು ನನ್ನ ಸಾಹಜಿಕವಾದ ತುಂಟತನದ ಗೇಲಿಕೆಯಿಂದಲೇ ಹಾಗೆಲ್ಲ ವರ್ತಿಸಿದ್ದೆ. ಆಗ ಮತ್ತಾವಭಾವನೆಯೂ ನನ್ನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ. ಆಮೇಲೆ ಅವಳೊಡನೆ ಮಾತಾಡುವ ಸಂದರ್ಭವೂ ನನಗೆ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಅವಳು ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿಯೂ, ನಾಟ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಆ ಶಾಲೆಯ ಹುಡುಗಿಯರಲ್ಲಿಲ್ಲಾ ಮೇಲಾದವಳೆಂದೂ ಮತ್ತೆ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಅನಂತರ ನಾನು ಬೇಗದಲ್ಲಿಯೇ ಆ ಶಾಲೆ ಬಿಟ್ಟು, ಮಂಗಳೂರಿನ ಕಾಲೇಜನ್ನು ಸೇರಿದೆ. ಆಮೇಲೆ ನನ್ನ ಗತಿ ನಿನಗೆ ಗೊತ್ತೇ ಇದೆ—ಸುತ್ತಾಟ. ಆದರೆ ದಿನ ಹೋದಂತೆ ಹೋದಂತೆ, ಆ ಪ್ರಥಮ ಸಂಭಾಷಣೆಯ ಮೂಲಕವಾದ ಅವಳ ಜ್ಞಾಪಕವು, ಏನೇನೋ ಕಾಲ್ಪನಿಕ ಚಿಗುರುಗಳನ್ನು ಬಿಡುತ್ತ, ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತ ಬರುತ್ತಿದೆ—ನನಗೇ ಆಶ್ಚರ್ಯ!—”

ಶೀನು ಅನಂದದಿಂದ—“ಆಹಾ! ಗೋಪಾಲ! ನಿನ್ನ ಈ ಮಧುರ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ಕೇಳಿ ನನ್ನ ಸಂತೋಷವನ್ನು ಎಷ್ಟೆಂದು ಹೇಳಲಿ? ಮಿತ್ರಾ! ಇನ್ನು ನೀನು ಹೇಳಲಿಕ್ಕಿರುವುದೆಲ್ಲವೂ ನನಗೆ ತಿಳಿದುಹೋಯಿತು. ಪ್ರೇಮದ ಒರತೆಯಿಲ್ಲದ, ಒಣನೆಲದಂತೆ ತೋರುವ ನಿನ್ನ ಹೃದಯದೊಳಗೆ, ಇಂತಹ ಅಮೃತದ ಬುಗ್ಗೆ ಇರುವುದೆಂದು ನಾನು ನೆನೆಯಲೇ ಇಲ್ಲ. ಆಹಾ! ನನ್ನ ತಂಗಿ ಗೌರಿಯ ಭಾಗ್ಯಕ್ಕೆ ಎಣೆಯೇ ಇಲ್ಲ!”

“ಹಾಗೇನು! ಹಾಗಾದರೆ ಶೀನು, ನಾನೂ ಧನ್ಯನಾದೆನು. ಅದಿರಲಿ, ಗೆಳೆಯಾ! ನೀನು ತಿಳಿಯುವಂತೆ ನಾನು ಹಾಗೇನೂ ಕಠಿನ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮಾಡಿಯೇ ಇಲ್ಲ. ಅದು ಜನರೇ ತಿರುವಿಬಿಟ್ಟ ತಿರಿಕೆ. ಆದರೆ ಈಗಲೋ ನಾಳೆಯೋ ವಿವಾಹವಾಗುವಂತೆ ನಾನಿಲ್ಲ. ಇದೊಂದು ಹೋರಾಟವು ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿ ಹೋಗುವುದೋ ನೋಡಬೇಕು. ನಾನು ದೀಕ್ಷಾಬದ್ಧನಾದವನು. ಬದುಕಿದರೆ ಅಮೇಲೆ

ಮದುವೆ. ನೀನು ಧಾರೆಯೆರೆದು ಕೊಟ್ಟರೆ ಮಾತ್ರವೇ ನನ್ನ ಮದುವೆ. ಆದರೆ ಗೌರಿಗೆ ಈಗ ಇಷ್ಟವೋ ಅನಿಷ್ಟವೋ ಯಾರಿಗೆ ಗೊತ್ತು ? ಈಗ ಅವಳು ಎಲ್ಲಿದ್ದಾಳೆ ಶೀನು?”

“ಮಂಗಳೂರಿನ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುತ್ತಾಳೆ. ಈಗ ಇಂಟರಿ ನಲ್ಲಿದ್ದಾಳೆ.....”

“ಓಹೋ! ಈಗ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ರಜೆಯಲ್ಲವೇ?”

“ರಜೆಯಾದರೂ ಅವಳು ‘ಮಂಜುಳಕಲಾನಿಲಯ’ದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿ ಯಾಗಿಯೂ ಇದ್ದಾಳೆ. ನಾಟ್ಯವನ್ನೂ ಸಂಗೀತವನ್ನೂ ಕಲಿಯುತ್ತಿ ದ್ದಾಳೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಅವಳಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಅಭಿರುಚಿಯಿದೆ ಶೀನು. ನಾಟ್ಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಮೈಮಾಟ! ಆದರೆ ಗೋಪಾಲ, ನಿನಗೆ ಇದು ಕಹಿ ಎನಿಸುವುದೋ ಏನೋ! ಇನ್ನು ನಿನ್ನ ಇಷ್ಟಾನುಸಾರವಾಗಿಯೇ ಅವಳನ್ನು ಪಳಗಿಸ ಬೇಕಷ್ಟೆ? ಕೆಲವರಿಗೆ ನಾಟ್ಯವೆಂದರೆ.....”

“ಸಾಕು ಬಿಡು ಶೀನು. ಅಂಥ ಕೆಲವರಂತೆ ನಾನೆಂದು ತಿಳಿ ದಿಯಾ? ಅದೇ ನನಗೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷ. ಅವಳ ಅಭಿರುಚಿಗೆ ತಕ್ಕ ದಾರಿಯನ್ನೇ ಹಿಡಿದಿರುತ್ತಾಳೆ. ಶೀನು! ನನ್ನನ್ನು ಏನೋ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಬಿಡಬೇಡ. ನಾನು ಕಲಾವಿದನಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಕಲಾರಸಿಕನಿದ್ದೇನೆ. ಹೆಂಗುಸು ಸರಳವಾದ ನಡತೆಯಲ್ಲಿ, ನಾಟ್ಯ-ಸಂಗೀತ ಮೊದಲಾದ ಲಲಿತ ಕಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವೀಣಳಾಗಿದ್ದರೆ, ಅವಳೊಬ್ಬಳು ದೇವಿಯೇ ಆಗುತ್ತಾಳೆ. ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಂದ ಅಂತಹ ದೇವೀತ್ವವನ್ನು ಪಡೆಯುವವಳೇ ನನ್ನ ಮಡದಿಯಾಗಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕನಸು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಶೀನು! ಆಹಾ! ಆ ಕನಸು ಮೂರ್ತಿವಂತವಾಗುವ ಭರವಸೆ ಇಂದು ನನಗೆ ದೊರೆಯಿತು. ಆದರೆ ಶೀನು! ನಿನ್ನ ತಂಗಿ ‘ಮಂಜುಳಕಲಾನಿಲಯದ’ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿ ಯಾಗಿದ್ದರೆ ಸಾಲದು. ಮದರಾಸಿನಲ್ಲಿ ‘ಮಹಿಳಾಭ್ಯುದಯ ಮಂಡಲಿ’ ಎಂದು ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಕಲಾಶಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಿತು ತರ ಬೇತಾದ ಮಹಿಳೆಯರು ಪವಿತ್ರ ಕೀರ್ತಿಯಿಂದ ವಿಖ್ಯಾತರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಈಗ ಜಗದ್ವಿಖ್ಯಾತ ನರ್ತಕಿಯಾಗಿರುವ ವಿಮಲಾ ಕುಮಾರಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಕಲಿತವಳು. ಅಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ವಿಧದ ಕಲೆಗೂ ಒಳ್ಳೇ ನುರಿತ ಪ್ರವೀಣರಿಂದ

ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಗೌರಿಯನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಸೇರಿಸಿದರೆ ಸಾರ್ಥಕ ವಾದೀತು!”

ಶೀನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತ— “ಗೋಪಾಲ! ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಭಗವದ ನುಗ್ರಹವು ಬೇಕು. ದೇವರು ನಮ್ಮ ಕೋರಿಕೆಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸಲಿ. ಗೋಪಾಲ! ನಾಡದು ನೀನು ನನ್ನೊಂದಿಗೆ ಮಂಗಳೂರಿಗೆ ಬರುತ್ತಿಯಾ? ಗೌರಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಮಾತಾಡೋಣ ದೇವರ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶ್ಯಾನುಸುಂದರರು ಅವಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರಿಸಿ ಕೊಂಡು, ಮಗಳಂತೆ ಆರೈಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ!”

“ಹೌದೆ? ಹಾಗಾದರೆ ಅವಳ ಮೇಲೆ ದೇವರ ದಯವಿದೆಯೆಂದೇ ತಿಳಿ. ಅವಳಿಗೆ ಉಜ್ವಲ ಭವಿಷ್ಯವಿರುವುದೆಂದೇ ನಂಬು. ಹಾಗಾದರೆ ನಾಡದ್ದು ಮಂಗಳೂರಿಗೆ ಹೊರಡುವಿಯಾ?.....ಅದರಿ ನಾನು ನಿನ್ನ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ಬರಲಾರೆ. ಮೊದಲೇ ನಾನು ಕ್ರಾಂತಿಕಾರ. ಜೈಲಿಗೆ ಹೋಗಿಬಂದವ ನನ್ನ ಬೆನ್ನ ಹಿಂದೆ ಯಾವ ಸಿ ಐ ಡಿ. ಯೋ ಯಾವ ಪೋಲೀಸನೋ! ಮೇಲೆ ನಿಮ್ಮ ಕೋಟಿ ತೆಟ್ಟರ ಪುಕಾರು ಬೇರೆ. ಈಗ ಪೋಲೀಸರು ನನ್ನನ್ನು ಅರಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಗೊತ್ತೇ? ಅದಕ್ಕೇ ನಾನು ಮನೆಗೆ ಹೋಗದೆ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದು ಅಡಗಿದ್ದೇನೆ. ಮುಂದೆಯೂ ಎಚ್ಚರದಲ್ಲಿರ ಬೇಕಾಯಿತು. ನನಗೂ ನಾಳೆ ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸವಿದೆ. ನಿನಗೂ ಕೇಂದ್ರ ಕಾರ್ಯ ಸಂಚಾಲಕರ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಾಡದು ಸಾಯಂಕಾಲ ಐದೂವರೆ ಗಂಟೆಯ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಬಾವಟಿಗುಡ್ಡೆಯಲ್ಲಿ ನಿನ್ನನ್ನು ಸಂಧಿಸುವೆನು.....”

ಹೀಗೆ ಇವರು ಮಾತುಕತೆಯಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ರಾತ್ರಿ ಮೂರನೇ ಯಾಮವು ಕಾಲಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟಿತ್ತು. ಮಿತ್ರದ್ವಯರು ಮಾತಾಡುತ್ತಾಡುತ್ತಾ ಹಾಗೆಯೇ ನಿದ್ರೆಹೋದರು.

೧೫

ಬೆಳಗಾಯಿತು ಎಂಟು-ಎಂಟೂವರೆ ಗಂಟೆಯವರೆಗೂ ನಮ್ಮ ಮಿತ್ರರು ನಿದ್ರಿಸಿಯೇ ಇದ್ದರು. ಅನಂತರ ಶೀನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಗೋಪಾ

ಲನು ಕೊಟ್ಟ ಕೆಲವು ಕಾಗದಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಒಬ್ಬನೇ ಹೊರಟು ಮನೆಗೆ ಬಂದನು.

ಆಗ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣನಿರಲಿಲ್ಲ; ಬಂಡಶಾಲೆಗೆ ಹೊರಟು ಹೋಗಿದ್ದ. ದೊಡ್ಡಮ್ಮನೂ ಮಲ್ಲಿಕೆಯೂ ಮಾತ್ರವೇ ಇದ್ದರು. ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಎಂದೂ ಮನೆ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗದ ಶೀನು ಹಾಗೆ ಹೋದುದೂ, ಈಗ ಹೊತ್ತೇರಿ ತಡವಾಗಿ ಬಂದುದೂ, ಅವರಿಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವನ್ನೂ, ಕುತೂಹಲವನ್ನೂ ಉಂಟುಮಾಡಿತ್ತು.

ಅವನು ಬಂದು 'ಭಾರತೀ ಭಾಂಡಾರ' ದ ಕುರ್ಚಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಲೆ, ದೊಡ್ಡಮ್ಮ "ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೊದ್ದು ಶೀನೂ?" ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು.

ಹಿಂದೆಯೇ ಮಲ್ಲಿಕೆ ಬಂದು ಲೋಟಾ ಕಾಫಿಯನ್ನೂ ತಂದಿಟ್ಟಳು.

"ಒಬ್ಬರು ಸ್ನೇಹಿತರ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ ದೊಡ್ಡಮ್ಮಾ." ಎಂದು ಶೀನೂ ಉತ್ತರಕೊಟ್ಟ.

"ಅದು ಯಾವ ಸ್ನೇಹಿತರೋ ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಗಂಟು ಬಿದ್ದವರು?" ಎಂದಳು ಮಲ್ಲಿಕೆ.

"ಅವರೊಬ್ಬರು ಹೊಸಾ ಸ್ನೇಹಿತರು ಅವರ ವಿಷಯ ಅಷ್ಟೇ ಹೇಳಬಹುದಲ್ಲದೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಈಗ ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ!"— ಶೀನೂ ಎಂದನು.

"ಓಹೋ! ಭಾವ ನಿನ್ನೆ ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಡುವಾಗ ತೊಟ್ಟು ಕೊಂಡ ಅಂಗಿ ಬಟ್ಟೆಗಳೆಲ್ಲಾ ಹೋಗಿ, ಬರುವಾಗ ಹೊಸ ಖದ್ದರಿನಿಂದ ಬಂದಿದ್ದೀರಿ! ಏನೋ ಶಕ್ತಿ ಉಂಟು ನಿಮ್ಮ ಆ ಹೊಸ ಸ್ನೇಹಿತರಲ್ಲಿ!" ಮಲ್ಲಿಕೆ ನಗುತ್ತಾ ಹೇಳಿದಳು.

"ಹೌದು ಮಲ್ಲಿಕಾ, ನೀನು ಹೇಳಿದ್ದು ಸರಿ" ಎಂದು ಶೀನು ಕಾಗದಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡು ನೋಡಲಾರಂಭಿಸಿದನು.

ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಊಟಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಕೃಷ್ಣನು ಹೀಗೆಂದ:— "ಅಲ್ಲಾ! ನೀನು ಆ ಗೋಪಾಲನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಜಾಗರೂಕನಾಗಿರಬೇಕು. ಅವನು ಉಪಾಯದಿಂದ ನಮ್ಮಂಥವರನ್ನೆಲ್ಲ ತನ್ನ ದಾರಿಗೆ ಎಳೆಯುವವ. ಪುಣ್ಯಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಶೆಟ್ಟರು ನಿನ್ನ ಹೆಸರನ್ನು ಪ್ರೋಲೀಸರಿಗೆ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಈಗ

ಪೋಲೀಸರು ಗೋಪಾಲನನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವನಲ್ಲಿಯೂ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ ನಿನ್ನ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಮೇಲೆ ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಟವನು ಈವರೆಗೂ ಮನೆಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲವಂತೆ. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅವನ ತಂದೆ ತಾಯಿ ಕೂಡ ವ್ಯಸನ ಪಡುತ್ತಾರಂತೆ.”

“ಇದ್ದೀತು. ಅವನ ಕೆಲಸ ಅಂಥಾದ್ದು ಪೋಲೀಸರ ಡ್ಯೂಟಿ ಪೋಲೀಸರು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.”- ಎಂದು ಚೆಟುಕಾಗಿ ಶೀನು ಉತ್ತರಕೊಟ್ಟು.

ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಶೀನುವಿನ ಮನಃಪರಿವರ್ತನೆಯ ಮೇಲೆ ಸಂದೇಹ ಬಂತೋ ಇಲ್ಲವೋ ನಮಗರಿಯದು. ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದುದು ಏನು ಕತೆ ಎಂದೂ ಆತನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕೇಳಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ಕೇಳಬಾರದೆಂದೇ ಶೀನುವಿನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿತ್ತು. ಆದನು ಕೇಳುವುದು, ಇವನು ಉತ್ತರ ಹೇಳುವುದು, ಅವನ ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರ, ಇವನ ಸಮಾಧಾನ, ಈ ಹಾಳು ಹರಟೆಗಳಿಂದ ಸಮಯವು ಹಾಳಾಗುವುದಲ್ಲದೆ ವನಸ್ಸು ಗಲಿಬಿಲಿ ಯಾದೀತು ಪುಣ್ಯಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟನೇನೂ ಹೆದರಿ ಕೇಳದೆ ಹೋಗಿ ಬಿಟ್ಟನು.

ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಉಟವಾದೊಡನೆಯೇ ಶೀನು ಲೇಖನಿಯನ್ನೂ, ಕಾಗದವನ್ನೂ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕುರ್ಚಿಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತನು. ಉದ್ದೇಶ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೃತಿಯಲ್ಲಿಳಿಸುವ ಕೃತನಿಶ್ಚಯವು ಅವನ ಹೃದಯ ದಲ್ಲಿತ್ತು. ಅವನ ಕಾರ್ಯಗಳು ಈಗ ದ್ವಿಮುಖವಾಗಿವೆ. ಒಂದು ಭಾಷಾ ಸೇವೆ, ಇನ್ನೊಂದು ದೇಶಸೇವೆ.

ದೇಶಸೇವೆ ಎಂಬುದು ಅಖಿಲ ಭಾರತೀಯ ಸಂಬಂಧವುಳ್ಳದು. ಆ ಮಹಾ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ಇವನದೊಂದು ಕೇವಲ “ಅಳಿಲಸೇವೆ”ಯೇ ಅದೀತು ಭಾಷಾಸೇವೆ ನಿರಾತಂಕವಾಗಿ ಕಳೆ ಬೆಳೆದು ಸಾಗಬೇಕಾದರೆ, ದೇಶಸೇವೆ ಸಫಲೀಕೃತವಾಗಿ ವಿಜಯವನ್ನು ಮುಟ್ಟಬೇಕು ದೇಶಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವು ಸಿಕ್ಕದೆ ಮಾತೃಭಾಷೆಗೆ ಚೇತನವು ಬಾರದು ಪರ ಕೀಯರು ಹುಟ್ಟಿಸಿ ಹರಡಿಸಿರುವ ಭೇದಭೂತಗಳ ಬಾಧೆಯಿಂದ ದೇಶವೆಲ್ಲ ನಾನಾ ಖಂಡ ತುಂಡುಗಳಾಗಿ ಜರ್ಜರಿತವಾಗಿದೆ “ಕರ್ಣಾಟಕ ಏಕೀಕರಣ” ಅಥವಾ “ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತ ರಚನೆ” ಮೊದಲಾದ ಸಾಧು ಚಳವಳಿಗಳು ಎಚ್ಚತ್ತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದಿವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ದೇಶೀಯ ಮುಖಂಡರ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ರೂಪ ಪೋಷಣೆ ಸಿಕ್ಕಿದೆ. ಆದರೆ ಅದೆಲ್ಲ ಸಾಧ್ಯ

ವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಮೊದಲು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಲಾಭವಾಗಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಮನೆಯೊಳಗೆ ತಳವೂರಿದ ಸರಕೀಯರು ಹೊರಟು ಹೋದ ಮೇಲಲ್ಲವೇ ಉಳಿದ ರಿಪೇರಿಯ ಕೆಲಸಗಳಿಲ್ಲ?

ಅಗೋ ! ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದಾದ ಕಾಲವು ಸನ್ನಿಹಿತವಾಗುವ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಕಾಣುತ್ತಿವೆ! ಭರವಸೆ ತೋರುತ್ತದೆ ಅನಂತರ ಅಗಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಅನಂತರವೇ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಚನ ಪಾಕುವುದಕ್ಕಿಂತ, ಈಗಲೇ ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲವೆ? ಹೌದು.

ಮತ್ತೇನಿಲ್ಲ, ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದೊಂದು ಕೊರತೆಯುಂಟೆಂದು ಶೀನುವಿನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಅದೇನೆಂದರೆ ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಅಚ್ಚಾಗಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಮೇಲೆ, ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಆ ಪುಸ್ತಕಗಳ ವಿಮರ್ಶೆಗಳು ಬರಲಾರಂಭಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ವಿಮರ್ಶೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಬಗೆಯ ಭೇದಗಳು. ಒಂದರಂತೊಂದಿಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಕೆಲವು ವಿಮರ್ಶೆಗಳು ದ್ವೇಷಾಸೂಯೆಗಳ ಬಿಸಿಯಿಂದ ಕೂಡಿದಂತಹವು. ಇಂತಹ ವಿಮರ್ಶೆಗಳಿಂದ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನವಾದೀತು ? ನಿರ್ದೋಷವಾದ ಗ್ರಂಥವಾಗಿದ್ದು ಒಳ್ಳೆಯ ಸರಿಯಾದ ವಿಮರ್ಶೆಯಾಗಿದ್ದರಂತೂ ಸರಿ; ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಪಾಪ! — ಧನವ್ಯಯ ಮಾಡಿದ ಪ್ರಕಾಶಕರಿಗೂ ಗ್ರಂಥಕರ್ತರಿಗೂ ಅದು ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪಕ್ಕೆ ಕಾರಣ, ಕೊರಗಿಗೆ ಹೇತು, ಉತ್ಸಾಹಕ್ಕೆ ಕುಂದು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಅಪರಿಪಕ್ವವಾದ ಪುಸ್ತಕಗಳೇ ಪ್ರಕಟವಾದರೆ ಏನಾಶ್ಚರ್ಯ? ಇದು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ದೋಷವಲ್ಲವೆ? ಇದರ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಏನಾದರೊಂದು ಉಪಾಯ ಬೇಡವೆ?

ಒಂದು ಪುಸ್ತಕವು ಪ್ರಕಟವಾದನಂತರ, ಅದರ ದೋಷಾನ್ವೇಷಣೆಯೇ ಮುಖ್ಯವಾದ ಪರೀಕ್ಷಾ ವಿಕ್ಷಣವು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ. ಅಂತಹ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮೊದಲೇ ಅಗಬೇಕು. ಆ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಸಾದ ಗ್ರಂಥಗಳೇ ಅಚ್ಚಾಗಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಬೇಕು ಪ್ರಕಟವಾದ ಮೇಲೆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ “ಪುಸ್ತಕ ಪರಿಚಯ” ರೂಪದಲ್ಲಿ, ಎತತ್ ಗ್ರಂಥೋಕ್ತ ವಿಷಯಗಳ ಹೊಗಳಿಕೆ ಬಂದರೆ, ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ಸಾಧಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕ್ರಮವು ಪ್ರಕಾಶಕರಿಗೂ ಲೇಖಕರಿಗೂ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಕಾರಿಯಾದೀತಲ್ಲವೆ?

ಹೀಗಾಗ ಬೇಕಾದರೆ ಕನ್ನಡ ನಾಡು ಒಗ್ಗಟ್ಟಾಗಬೇಕು. ಕನ್ನಡ ಕೊಂದು ಕೇಂದ್ರ ಸ್ಥಾನ ಗೊತ್ತುಮಾಡಲ್ಪಡಬೇಕು. ಆ ಕೇಂದ್ರ ಸ್ಥಾನ ದಲ್ಲಿ “ಹಸ್ತ ಪ್ರತಿಪರಿಕ್ಷಾ ಮಂಡಲಿ”ಯೊಂದು ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಬೇಕು. ಈ ಸಂಘಕ್ಕೆ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬೇರೆಬೇರೆ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ನುರಿತವರಾದ ಸಾಹಿತಿಗಳೂ ವಿದ್ವಾಂಸರೂ, ತಂತಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಪರಿಷ್ಕಣಾಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿರಬೇಕು. ಅವರು ಪಕ್ಷಪಾತವಿಲ್ಲದ ಬೇರೆಬೇರೆ ಪಾಂಡವರಾಗಿಯೂ ಇರಬೇಕು. ಅವರಿಗೆ ಏನಾದರೂ ಪ್ರತಿಫಲವೂ ಸಿಕ್ಕುವಂತಿರಬೇಕು. ಈ ಸಂಘಕ್ಕೆ ಲೇಖಕರೆಲ್ಲರೂ ಮೆಂಬರರಾಗಿರಬೇಕು. ಲೇಖಕರು ತಮ್ಮ ಹಸ್ತ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಈ ಸಂಘಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕು. ಯೋಗ್ಯವಾದ ಹಸ್ತ ಪ್ರತಿಗಳೇ ಬರುವಂತೆ, ತಕ್ಕ ಷರತ್ತುಗಳಿರಬೇಕು. ಹಸ್ತ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ ತೆಗೆಯಲು ತಕ್ಕ ಹಲವು ಗುಮಾಸ್ತರೂ ಬೇಕಾದೀತು. ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಳವೋ ಕೂಲಿಯೋ ಬೇಕು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಆ ಸಂಘದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಪಡಿಸುವಂತಹ ಒಂದು ಪತ್ರಿಕೆಯಿರಬೇಕು. ಇನ್ನೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಎಡರು-ತೊಡರು-ತಗಾದೆಗಳಿದ್ದಾವು. ಅವುಗಳಿಗೆಲ್ಲ ತಕ್ಕ ಸಮಾಧಾನಬೇಕಲ್ಲವೆ? ಹಾಗೆ ಯೋಚನೆ ಹೇಳಲು ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ತಕ್ಕ ಮೇಧಾವಿಗಳಿಲ್ಲವೆ? ಮೊತ್ತಮೊದಲು ಬೇಕಾದುದು ಅದಕ್ಕೊಂದು ಮೂಲ ಧನ. ಕನ್ನಡಿಗರ ಸುಹೃದಯತೆಯ ಒಗ್ಗಟ್ಟು. ಈ ಕಾರ್ಯವು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದ್ದು ವಿಬುಧರ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಿದ್ದರೆ ಕನ್ನಡಿಗರೇಕೆ ಸಹಕರಿಸಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ?

ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ “ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಹಕಾರೀ ಸಭೆ” ಎಂಬ ಸ್ಥಾಪನವು, ಹಲ-ಕೆಲವು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಂದ ಬಾಳಿಬದುಕಿಕೊಂಡುಬಾಟು. ಬಳ್ಳಾರಿಯಲ್ಲಿ ಕಮಲಾಬಾಯಿಯ “ಕನ್ನಡ ಕಲಾಸಂಘ”ವೊಂದು ನೆಲೆಸಿದೆ. ಆ ಕಮಲಾಬಾಯಿ ಶೀನುವಿನ ಪರಿಚಿತಳೇ ಆದರೂ, “ಕನ್ನಡ ಕಲಾಸಂಘ” ಇತ್ತೀಚೆಗಿನ ಸ್ಥಾಪನೆ— ಹೊಸದು. ಬೆಂಗಳೂರಿನ “ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಹಕಾರೀ ಸಭೆ”ಯಾದರೋ ತುಂಬ ಹಳೆಯದು. ದೊಡ್ಡದೊಡ್ಡ ವಿದ್ವನ್ನಣಿಗಳ ಸಂಬಂಧವು ಅದಕ್ಕುಂಟು.

ಈ ವಿಷಯವನ್ನೆಲ್ಲ ವಿವರಿಸಿ ಶೀನು ಒಂದು ಕಾಗದವನ್ನು ಬರೆದನು. “ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಹಕಾರೀ ಸಭೆ”ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಪೀತಾಂಬರ

ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಿಗೆ ಬರೆದ ಕಾಗದವದು. ಈ ಯೋಚನೆ ಸಮಂಜಸವಿದ್ದರೆ, ಪ್ರಥಮ ನಿಧಿಯಾಗಿ ೨೫೦೦೦ ರೂಪಾಯಿಯನ್ನು ಒಬ್ಬರು ಮಹನೀಯರು ಕೊಡಲು ಒಪ್ಪಿದ್ದಾರೆಂತಲೂ ಆ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿದ್ದನು.

ಇದೇ ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಉಪನ್ಯಾಸವನ್ನೂ ಸಿದ್ಧ ಪಡಿಸಿಕೊಂಡು, ಮರುದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಮಂಗಳೂರಿಗೆ ಹೊರಟನು. ಮೊದಲು “ಜನವದನೀ” ಪತ್ರಿಕೆಯ ಅಫೀಸಿಗೆ ಹೋಗಿ, ಆ ಲೇಖನವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟನು. ಆ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾದ ಶ್ಯಾಮಸುಂದರರೂ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದರು. ಶೀನು ಅವರೊಡನೆ ಮಾತಾಡುತ್ತಾ ಅವರ ಮನೆಗೆ ಹೋದನು. ಅವನ ತಂಗಿ ಗೌರಿ ಅವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದಾಳಲ್ಲವೆ?

ಶೀನುವಿಗೆ ದೇರಭಕ್ತ ಗೋಪಾಲನ ಸ್ನೇಹವಾದುದನ್ನು ಕೇಳಿ ಶ್ಯಾಮಸುಂದರರು ಬಹಳ ಸಂತೋಷಪಟ್ಟರು. ರಾತ್ರಿಯ ಊಟಕ್ಕೆ ಗೋಪಾಲನನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೇ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬರಬೇಕೆಂದು ಅವರು ಶೀನುವನ್ನು ಒತ್ತಾಯಿಸಿದರು. ಶೀನುವಿಗೂ ಅದೇ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಗೋಪಾಲನಿಗಾಗಿ ರಾತ್ರಿ ವಿಶೇಷ ಪಾಯಸದಡುಗೆ ಮಾಡುವಂತೆ ಶ್ಯಾಮಸುಂದರರು ಮನೆಯೊಳಗೆ ಆಣತಿಯನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟರು.

ಶ್ಯಾಮಸುಂದರರ ಮನೆಯೆಂದರೆ ಶೀನುವಿಗೆ ಸ್ವಂತ ಮನೆಯ ಹಾಗೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರೆಲ್ಲ ಅವನ ಕುಟುಂಬದವರ ಹಾಗೆ. ಸಂಜೆಯ ವರೆಗೂ ಶ್ಯಾಮಸುಂದರರ ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಸರಸಾಟವಾಡುತ್ತ ಅವನಿಗೆ ಸಮಯ ಹೋದುದೇ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಸಂಜೆಯಾಗುತ್ತ ಬರುವಾಗ ಶೀನು ತಂಗಿ ಗೌರಿಯನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು, ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಕೊರಟನು. ಅದುದರಿಂದ ಅವನೊಂದಿಗೆ ಬೇರೆ ಯಾರೂ ಹೊರಡಲಿಲ್ಲ.

ಅಣ್ಣ ತಂಗಿಯರು ಹೊರಟರು. ಗೌರಿ ಹೆಸರಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಗೌರಾಂಗಿಯಾಗಿರುವಳೆಂದು ತಿಳಿಯಬಾರದು; ‘ಎಣ್ಣೆ ಗಪ್ಪು’ ಅನ್ನು ವರಲ್ಲ— ಅಂತಹ ಬಣ್ಣ ಅವಳದು. ವಯಸ್ಸು ಹದಿನೇಳು. ತುಂಬುಜೊವನದ ತರುಣಿ. ಹಿತ-ಮಿತವಾದ ಸಮಗಾತ್ರ. ಆಹಾ! ಅವಳ ಮೋಹಕವಾದ ಆ ನಡಿಗೆಯ ಬೆಡಗೊಂಡು ಅನ್ಯಾದೃಶವಲ್ಲವೆ? ಅವಳನ್ನು ಎಣ್ಣೆ ಗಪ್ಪಿನವ

ಕೆಂದು ಹೇಳಿದುದರಿಂದ ಸುಂದರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ಭಾವಿಸುವಿರೇನು? ಯಾವ ಸುಂದರಿಗೂ ಅವಳು ಕಡಮೆಯಲ್ಲವೆಂದು ಮುಂದೆ ಮುಂದೆ ನಿನಗೇ ಗೊತ್ತಾದೀತು. ಹೌದು. ಅವಳ ಸೌಂದರ್ಯವು ಒಮ್ಮೆಗೇ ನನಗೇ ಕಾಣುವಂತಹುದಲ್ಲ ಒಮ್ಮೆಗೇ ನೋಡಿದರೂ ಅವಳನ್ನು ಕುರೂಪಿ ಯೆಂದು ಯಾರೂ ಹೇಳಲಾರರು. ನೀಲಿಮವಾದ ವಿಶಾಲಾಯತ ನೇತ್ರ ಗಳು, ಕಾಲಗಂಟಿನ ವರೆಗೆ ಇಳಿದಿರುವ ಕಾಳಕೇಶರಾಶಿ, ಇವೆರಡೇ ಸಾಲವೇ ಚಿತ್ತಾಕರ್ಷಣೆಯ ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕೆ?

ಅವಳು ಒಳ್ಳೆಯ ವಿದ್ಯಾವತಿಯಾಗಿದ್ದರೂ, ನಾಗರಿಕ ಘೃಶನ್ನು ಗಳೊಂದೂ ಅವಳಲ್ಲಿ ತೋರುವುದಿಲ್ಲ ನಡುಬೈತಲೆಯನ್ನೇ ತೆಗೆದಿದ್ದಾಳೆ. ನೀಲೀ ರವಕೆಯನ್ನೂ ಅದಕ್ಕೊಪ್ಪುವ ಒಂದು ಸಾಧಾ ಸೀರೆಯನ್ನೂ ಉಟ್ಟಿದ್ದಾಳೆ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಜತೆ ಗಾಜಿನ ಬಳೆಗಳು. ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಂಡೋಲೆ, ಗಲ್ಲಗಳನ್ನು ಮುದ್ದಿಸುವ ಲೋಲಾಕುಗಳು, ಹೀಗೆ ಬಡ ತನದ ಮರ್ಯಾದೆಯಲ್ಲಿರುವ ನಿರಾಡಂಬರ ಸುಂದರಿಯೇ ಗೌರಿ. ಎಣ್ಣೆ ಗಪ್ಪಾದರೂ ಅವಳ ಸರ್ವಾಂಗವಲ್ಲಿಯೂ ಏನೋ ಒಂದು ನಳಿನ ಲಾವಣ್ಯದ ಲೇಪನವಿತ್ತು.

ನಡೆಯುತ್ತಾ ಶೀನು ತಂಗಿಯನ್ನು ಕುರಿತು—“ಗೌರಿ! ಈಗ ನಾವು ಒಬ್ಬರನ್ನು ಸಂಧಿಸಿ ಕರಕೊಂಡು ಬರುತ್ತೇವೆ. ಅವರು ಯಾರೆಂದು ನಿನಗೆ ಗೊತ್ತೇ?”

“ಆದೇ ಗೋಪಾಲರಾಯರು ಅಂದಿಯಲ್ಲಾ?”

“ಯಾವ ಗೋಪಾಲರಾಯರು ಗೊತ್ತಿದೆಯೇ?”

“ನನಗೇನು ಗೊತ್ತಣ್ಣ?”

“ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆ? ನೋಡಿದರೆ ಗೊತ್ತಾದೀತೋ, ನೋಡು.”

“ಅದು ಹೇಗೆ ಗೊತ್ತಾದೀತು? ನನಗೂ ಅವರಿಗೂ ಎಲ್ಲಿಯ ಪರಿಚಯ?” ಎಂದು ಗೌರಿ ಅರ್ಧ ಒಳಗೂ ಅರ್ಧ ಹೊರಗೂ ಹೇಳಿಕೊಂಡಳು.

ಮಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಎತ್ತರವಾದ ಸುಖ ಸುಂದರ ಸ್ಥಳವೆಂದರೆ ಬಾವಟಗುಡ್ಡ. ಸಂಜೆಯ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ನಗರವಾಸಿಗಳು ಏರಿ ಬಂದು, ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಸುಖವನ್ನೂ, ಸೃಷ್ಟಿ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ

ಸವಿಯುತ್ತಾರೆ. ಗುಡ್ಡದಂಚಿನಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸಿಮೆಂಟುಗಾರೆಯ ಮತ್ತು ಕಬ್ಬಿಣದ ಒರಗು ಬೆಂಚುಗಳುಂಟು ಕೆಲವು ಗೋಳೀಮರಗಳೂ ಬೆಳೆದಿವೆ ಬಂದು ಕುಳಿತವರಿಗೆ ಸೊಗಸಾದ ಗಾಳಿಯನ್ನು ಬೀಸಲು ಆ ಎಲೆದುಂಬಿದ ಮರಗಳು ಸಾಕಾಗಿವೆ ಆ ತಪ್ಪಲಲ್ಲಿ ಹಾಯಾಗಿ ಕುಳಿತು ನೋಡಿದರೆ, ಇಡೀ ಮಂಗಳೂರು ನಗರ—ನಗರಾಂತರ ಪ್ರಾಂತಗಳೆಲ್ಲಾ ಸುಂದರಾಕಾರದಿಂದ ಗೋಚರವಾಗಿ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಅಹ್ಲಾದದ ತೆರಿಗೆಗಳೆಳುತ್ತಿದ್ದುವು ಹಸುರು ಮುರಿಯುವ ತೆಂಗಿನ ಓಲೆಗಳ ಬುಡದಲ್ಲಿ ನಗರಾಂಗನೆ ಸುಭದ್ರಳಾಗಿ ತಂಗಿದ್ದಳು ಅವಳ ಸುತ್ತೂ ಬಳಸಿಕೊಂಡು ದೂರದಲ್ಲಿ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಹೊಳೆ ಹರಿವಂತೆ ಗುರುಪುರ ಹೊಳೆ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ ಅದರಾಚೆಗೆ ದಕ್ಷಿಣೋತ್ತರವಾಗಿ ಭೂಮ್ಯಾಕಾರದ ಸೀಮೆಯ ವರೆಗೆ ಮುಟ್ಟಿರುವ ವಿಶಾಲರಾಯಿಯಾದ ಸಾಗರ ಆ ಸಾಗರ ಕಾಸಾರದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಕ್ಕಿಳಿಯಲು ಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವ ಸಂಧ್ಯಾ ಸೂರ್ಯ. ಅವನ ವೃದ್ಧ ಕೆಂಪು ಶಾಂತ ಕಿರಣಗಳು ಆಕಾರದಲ್ಲಿಯೂ, ಕಡಲಲ್ಲಿಯೂ, ಸೂಳೆಯಲ್ಲಿಯೂ ತೆಂಗಿನಗರಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬಿದ್ದು ಪ್ರಕೃತಿ ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕೆ ಬಣ್ಣ ಬಳಿಯುತ್ತಿದ್ದವು ಆ ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ಜೀವಕೊಡುತ್ತ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಹಾರಾಡುತ್ತಿದ್ದವು ಹೂಮುಗಿಲುಗಳು ತೇಲಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡುತ್ತಾ ಸ್ವಿರಾಕಾರವಾಗಿ ನಿಂತಿದೆ, ಅದೋ ಅಲ್ಲಿ ಗುರುಪುರ ಹೊಳೆಯ ಬಳಸಿನಲ್ಲಿ, ಸುಲತನಾ ಬತ್ತೇರಿ! ಅದರೇಚೆಗೆ ಸಾಲಾಗಿ ದಕ್ಷಿಣದ ವರೆಗೆ ಹೊಳೆಯ ದಡದಲ್ಲಿ, ಹಂಚಿನ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳ ಹೊಗೆಸಳಗೆಗಳೂ, ಆ ಬಣ್ಣದ ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಹೊಗೆ ಬಣ್ಣವನ್ನು ಪರಂಪರೆಯಾಗಿ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಿದ್ದವು

ಶೀನು ಗೌರಿಯೊಂದಿಗೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದನು ಅತ್ತಿತ್ತ ನೋಡಿದನು. ಅಲ್ಲಿ ಸಂಧಿಸುವೆನೆಂದಿದ್ದ ಗೋಪಾಲನು ಎಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ? ಎಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಬೆಂಚಿನ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ನಿರೀಕ್ಷಿಸೋಣವೆಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿಯೇ ಗೋಳೀ ಮರದ ಬುಡದ ಬಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು, ಏನೋ ಒಂದು ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಓದುತ್ತಿದ್ದವನೊಬ್ಬನು “ಯಾರನ್ನು ಹುಡುಕುವುದು?” ಎಂದು ಶೀನುವಿನ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡಿದನು.

ಸ್ವರದ ಗುರುತು ಹಿಡಿದು ಅಚ್ಚರಿಯಿಂದ ಶೀನು ಅವನ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡಿದನು. ದೊಡ್ಡ ಮುಂಡಾಸಿನೊಳಗೆ ಅವನ ಮುಖವು ಹುದುಗಿತ್ತು. ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕನ್ನಡಕವಿಟ್ಟಿದ್ದ ಮೊರಟಾದೊಂದು ಸರಟು; ಅಂತಹುದೇ ಮೊರಟು ಸಂಚಿ. ಒಂದು ಖದ್ದರ್ ಶಾಲುನ್ನು ಕೊರಳ ಸುತ್ತಲೂ ಸುತ್ತಿಕೊಂಡಿದ್ದ. ನೋಡಿದರೆ ಬಳ್ಳಾರಿಯ ಕಡೆಯಿಂದ ಬಂದ ಹಳ್ಳಿಯ ಗೌಡನೋ ಎಂಬಂತಿದ್ದ.

“ಅರೇ ಗೋಪಾಲ ! ಗುರುತೇ ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲ !” ಎಂದು ಅವನ ಕೈಯನ್ನು ಹಿಡಿದನು ಶೀನು

ಕೂಡಲೇ ಗೋಪಾಲನು ಎದ್ದು:—“ನಡೆ ಶೀನು. ಹೋಗೋಣ. ಹೋಗುತ್ತಾ ಮಾತಾಡೋಣ.” ಎಂದೆಂದು ಮುಂದಕ್ಕೆ ನಡೆದೇ ಬಿಟ್ಟ. ಶೀನುವೂ ಗೌರಿಯೂ ಅವನೊಂದಿಗೆ ಹೊರಟರು.

೧೬

ಇಳಿಜಾರಾದ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಬಾವಟೆಗುಡ್ಡವನ್ನಿಳಿಯುವಾಗ, “ಇವಳೇ ಗೌರೀದೇವಿಯೇ ?” ಎಂದು ಗೋಪಾಲನು ಶೀನುವನ್ನು ಕೇಳುತ್ತ, ಕೊರಳು ತಿರುಗಿಸಿ ಗೌರಿಯ ಮೇಲೆ ಕಣ್ಣು ಹಾಕಿದ.

ಗೌರಿಯೂ ನೋಡಿದಳು.

“ಹೌದು ಗೋಪಾಲ ಇವಳೇ ನನ್ನ ತಂಗಿ ಗೌರಿ. ಗೌರಿ ! ಇವರೇ ದೇಶಭಕ್ತ ಗೋಪಾಲರಾಯರು. ನಿನಗೆ ಗೊತ್ತು ತಾನೆ?”

ಮೂವರೂ ಮಾತಾಡುತ್ತಾ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಗೌರಿಯಿಂದಳು:- “ನನಗೇನು ಗೊತ್ತಣ್ಣ? ಈಗ ತಾನೇ ಇವರನ್ನು ನೋಡುತ್ತೇನೆ ಅದರೆ ಇವರ ಹೆಸರನ್ನು ಕಿವಿ ತುಂಬಾ ಕೇಳಿದ್ದೇನಣ್ಣ!”

“ಅಷ್ಟೇ ಏನು? ಇವರನ್ನು ನೀನು ಮೊದಲೊಮ್ಮೆ ನೋಡಿದ್ದಿ ! ನೆನಪಿದೆಯೇ?”

“ಊಹುಂ”

“ನೋಡಿದ್ದಿ! ಮಾತಾಡಿದ್ದಿ! ಮುಟ್ಟಿದ್ದಿ!”

“ಛೀ! ಹೋಗಣ್ಣ! ಏನಾದರೂ ಹೇಳುತ್ತಿ!”

“ಅಲ್ಲವೇ ಗೋಪಾಲ?”

ಗೋಪಾಲನು ನಗುತ್ತ — “ಕೇಳು ಕೇಳು ! ಪಾಪ ಮರೆತು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾಳೆ ! ”

“ಮರೆತೇ ಬಿಟ್ಟೆಯಲ್ಲ ಗೌರಿ. ನೀನು ಹಿಂದೆ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಮೂಡುಗುಡ್ಡೆಯ ತೋಡಿ ನಿಂದ ಮೇಲೇರಲಿಕ್ಕಾಗದೆ ತತ್ತವಿಸಿದಾಗ, ಇವರು ನಿನ್ನ ಕೈ ಹಿಡಿದು ಮೇಲೆತ್ತಲಿಲ್ಲವೆ? ಮರೆತೆಯಾ ಗೌರಿ?”

ಹಳೆಯ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಸಂಗತಿಯದು. ಗೌರಿಯ ಹೃದಯದೊಳಗೆ ಆ ನೆನಪು ಹಾಗೇ ಇತ್ತು. ಕೇಳಿ ಅವಳ ಮುಖವು ನಾಚಿಕೆಯಿಂದ ಕೆಂಪಾಯಿತು. ಸ್ವಲ್ಪಹೊತ್ತು ಸುಮ್ಮನಿದ್ದಾ — “ಅದನ್ನು ನೀನೆಲ್ಲಿ ನೋಡಿದ್ದೆಯಣ್ಣು?” ಎಂದಳು.

“ನಾನು ಕವಿಯಲ್ಲವೆ ? ಊಹನೆಯಿಂದಲೇ ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟೆ. ನಿಜ ತಾನೆ?”

ಗೌರಿ ಮೆಲ್ಲನೆ “ಕವಿಯಾದರೆ ಇದೆಲ್ಲಾ ಊಹಿಸಲಾಗುತ್ತೇಯೆ ? ಅವರೇ ಹೇಳಿದ್ದು!” ಎಂದಳು.

ಆಗ ಗೋಪಾಲನು ತಿರುಗಿ ನೋಡಿ — “ಓ ! ನನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅಣ್ಣ-ತಂಗಿಯರು ಏನು ಗುಟ್ಟು ಮಾತಾಡುತ್ತೀರಿ?”

ಅದಕ್ಕೆ ಶೀನು — “ಗುಟ್ಟೇನೆಂದರೆ, ಎಲ್ಲವೂ ಮತ್ತೆ ರಟ್ಟಾಗುವಂತಾದ್ದೇ. ಪ್ರಕೃತ ಇವಳ ಅನುವಂತಿ ಹೇಗೆಂದು ಗುಟ್ಟಾಗಿ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅಷ್ಟೇ.” ಎಂದನು.

“ಛೇ! ಹೋಗಣ್ಣ. ಅಪರಿಚಿತರ ಮುಂದೆ ಏನೇನೋ ಮಾತಾಡುವುದೆ? ಇದಕ್ಕೋ ನನ್ನನ್ನು ಕರಕೊಂಡು ಬಂದದ್ದು?”

“ಯಾಕೆ ಇವರ ಈ ಗೌಡವೇಷವನ್ನು ನೋಡಿ ಮೋಸ ಹೋಗುತ್ತೀಯಾ?”

“ಸುಮ್ಮನಿರಣ್ಣ ಸದ್ಯ!”

“ಹಾಗೇ ಆಗಲಿ ಕೋಪಿಸಬೇಡಮ್ಮ. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಮಾತಾಡೋಣವಂತೆ!”

ಸ್ವಲ್ಪಹೊತ್ತಿಗೆಲ್ಲಾ ಕತ್ತಲಾಯಿತು. ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ದೀಪಗಳಿದ್ದರೂ, ಬ್ಲಾಕ್ ಔಟಿನಿಂದ ದಿಗ್ಭಂಧನ ಹೊಂದಿದ ಬೆಳಕು.

ಅಂಗಡಿಗಳೂ ಮನೆಗಳೂ ಎಲ್ಲವೂ ಅಷ್ಟೇ. ಆ ಬೆಳಕು ಕತ್ತಲೆಗಳ ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದು, ಕೊಡಿಯಾಲ ದೈಲಿನಲ್ಲಿರುವ ಶ್ಯಾಮಸುಂದರರ ಮನೆಯನ್ನು ಮುಟ್ಟುವಾಗ ರಾತ್ರಿ ಎಂಟು ಗಂಟೆಯಾಗಿತ್ತು. ಸತ್ಯವಾಗಿ ಅದ ಗಂಟೆ ಏಳು ಎಂಟೆಂದರೆ ಯುದ್ಧಕಾಲದ ಒಂದು ಗಂಟೆ ಮುಂದಾದೆಂದು ನೆನಪಿದೆಯಷ್ಟೆ?

ಶ್ಯಾಮಸುಂದರರು ಗೋಪಾಲನ ವಿಷಯವನ್ನೆಲ್ಲ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಲ್ಲವರು ಅವನು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಜೈಲಿವಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯಾದ ಮೇಲೆ, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೋ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡುತ್ತ ನಾಡೊಳೆಲ್ಲಾ ರಹಸ್ಯವಾಗಿ 'ದೇಶೀಯ ದಳ'ವೊಂದನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆಂದೂ ಅವರು ಕೇಳಿದ್ದರು ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿಯೂ ಗೋಪಾಲನಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಹೆಸರಿತ್ತು. ಅಂತಹ ಅಚ್ಚು ಸ್ವಚ್ಛ ದೇಶೀಯ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರನನ್ನು ಇಂದು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಕಂಡು, ಅವರಿಗೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ಅವನನ್ನು ರಾಜೋಪಚಾರ ದಿಂದ ಸತ್ಕರಿಸಿದರು.

ರಾತ್ರಿ ಉಟ ಉಪಚಾರಾದಿಗಳೆಲ್ಲಾ ತೀರಿದ ಮೇಲೆ, ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳ ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಎರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದರು. ಅವರ ಮಗಳು ವಸಂತಿಯೂ ನಮ್ಮ ಗೌರಿಯೂ ಒಂದೇ ಬಗೆಯ ಅಭಿರುಚಿಯುಳ್ಳ ಓರಿಗೆಯವರು. ಒಂದೇ 'ಮಂಜುಳ ಕಲಾನಿಲಯ'ದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರು.

ನಾಟ್ಯ ಸಂಗೀತಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮಗಳು ವಸಂತಿಗಿಂತಲೂ ಗೌರಿಯೇ ಮೇಲಾದವಳೆಂದು ಶ್ಯಾಮಸುಂದರರಿಗೂ ಗೊತ್ತು. ಗೌರಿಯ "ಕಾಳಿಂಗ ಮರ್ದನ"ವನ್ನು ಅವರು ತುಂಬ ಮೆಚ್ಚುತ್ತಿದ್ದರು. "ಗೌರಿ ಕಾಳಿಂಗ ಮರ್ದನವನ್ನೇ ನರ್ತಿಸಲಿ. ವಸಂತಿ ವಯಲನ್ ಹಿಮ್ಮೆಳವಾದನ ಮಾಡಲಿ." ಎಂದು ಶ್ಯಾಮಸುಂದರರು ಪ್ರೀತಿಯಾಣತಿ ಇತ್ತರು.

ಮಾಳಿಗೆಯ ವಿಶಾಲವಾದ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ, ಶೀನು, ಶ್ಯಾಮಸುಂದರರು, ಗೋಪಾಲ, ಶ್ಯಾಮಸುಂದರರ ಪತ್ನಿ, ಅವರ ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳಿಬ್ಬರು, ಇಷ್ಟು ಮಂದಿ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಾಗಿ ಕುಳಿತರು. ಸೇವಕರಿಬ್ಬರು ಬಾಗಿಲೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಇಣಕಿ ನೋಡುತ್ತ ನಿಂತರು.

ಇದಿರು ಗೋಡೆಯ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ವಸಂತಿ ಕುಳಿತು, ವಯಲನ್ ನಾಪನೆಗೆ ಆರಂಭಮಾಡಿದಳು. ಇಂಪಾದ ಕೀಂಕೃತಿಯ ದನಿಯಲೆಗಳು ಹೊರಡತೊಡಗಿದುವು * “ಪೂರ್ವ ಕಲ್ಯಾಣಿಯ” ರಾಗಾಲಾಪನೆಯಿಂದ ಆ ವಾತಾವರಣವು ಕವಿದು, ಅದರ ಬಣ್ಣವು ಬದಲಾಗಲಾರಂಭವಾಯಿತು. ಎಲ್ಲರೂ ನಿಷ್ಪಂದಭಾವದಿಂದ ಆ ರಾಗರಸದಲ್ಲಿ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ತೇಲಾಡತೊಡಗಿದರು ಮಂದಾನಿಲವು ರೊಂಯ್ಯರೊಂಯ್ಯನೆ ಸುಳಿಯ ತೊಡಗಿತು; ಪುಷ್ಪ ಸೌರಭವು ಹರಡಿಕೊಂಡು ಗಮಗಮಿಸಿತು. ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಸುಂದರ ವನಾಂತದೊಳಗೆ ಸುಖಾಸೀನರಾದಂತೆ ನಮಗೆ ತೋರತೊಡಗಿತು ಅಗೋ-ಅಲ್ಲೊಂದು ನಿರ್ಜರಿಣಿಯ ಸಳಸಳವೆಂಬ ದನಿ ಕೇಳಿಸುತ್ತಿದೆ ! ಯಾವುದೋ ಒಂದು ನಿಸರ್ಗ ಸೌಂದರ್ಯದ ನೆಲೆವೀಡಿಗೆಗೆ ಬಂದ ಮಧುರಾನುಭವ !

ಶಾಂತ-ಗಂಭೀರ ಭಾವರಸಗಳನ್ನು ಸೂಸುವ, ಸಂಧ್ಯಾವಾತಾವರಣವನ್ನು ರೂಪಿಸುವ “ಪೂರ್ವ ಕಲ್ಯಾಣಿಯ” ಷಡ್ದದಿಂದ, ಕೆಳಗಿಳಿಯುತ್ತಾ ಮೂರ್ಛನೆಗೆ ಬದಲಾಗಿ ನಿಷಾದದಿಂದ ಕೆಳಗಿಳಿಯುವ ಮೂರ್ಛನೆಯ ರಾಗವೂ, ನಿಷಾದ-ಮಧ್ಯಮಗಳ ಸ್ವರವೂ ಸೇರಿ ಉತ್ಸಾಹ ರಸಭಾವಗಳನ್ನು ಚೆಲ್ಲುತ್ತ ‘ಹಂಸಾನಂದೀ’ ರಾಗವಾಗಿ ವಯಲನ್ ವರ್ಷಣೆ ಮಾಡತೊಡಗಿದಾಗ, ಉತ್ಸಾಹಭಂಗಿಯಿಂದ ಕೊಳಲನ್ನು ಊದಿಕೊಂಡು ನಲಿಯುತ್ತ ಕೃಷ್ಣನು ಕಂಗಿವೆದನು. ಗೌರಿ ಉಟ್ಟ ಸೀರೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಕೃಷ್ಣನಂತೆ ಬಂದಿದ್ದಳು. ಈಗ ವಯಲನ್ ನಾದದೊಡನೆ ಕೊಳಲಿನ ದನಿಯೂ ಮೇಳವಿಸಿತು. ಚದರಿದ ಗೋವುಗಳನ್ನು ಕರೆಯುವಂತೆ ಕೊಳಲೂದುತ್ತಿದ್ದಾನೆ ಕೃಷ್ಣ. ಬಳಸಿ ಬಳಸಿ ನರ್ತಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ !

ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆ ರಾಗ ಧ್ವನಿ ಬದಲಾಯಿಸಿತು. ಪಾಮರ ರಂಜಕವಾದ “ಪಂತುವರಾಳ”ಗೆ ತಿರುಗಿತು ಮೃದುವಾದ ಶೃಂಗಾರ-ಕರುಣಾರಸಗಳಿಂದ ಕೃಷ್ಣನು ಅತ್ತಿತ್ತ ಅಲೆದಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ “ಎಲ್ಲಿ? ಗೋವುಗಳೆಲ್ಲಿ ?—” ಎಂದು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ನೋಡುತ್ತಿರಲು ಹಿಮ್ಮೇಳವು “ಕಾಳಿಂಗ! ಕಾಳಿಂಗ!—” ಚೀರಲಾರಂಭ ಮಾಡಿತು ಕೃಷ್ಣನಾಟ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೋಪಾವೇಶವೇರಿತು. “ಅಂಬಾ! ಅಂಬಾ!” ಎಂದು

* ಶ್ರೀ, ಕೆ. ವಾಸುದೇವ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳ “ರಾಗ ಲಕ್ಷಣಗಳು” ಎಂಬ ಲೇಖನದ ಸಹಾಯವನ್ನಿಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ.

ಗೋವುಗಳ ಕೂಗಾಟವು ಮೊಳಗಿತು. ಇಲ್ಲಿ ತಿರುಗಿದ “ಸಾರಂಗಾ” ರಾಗಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ ಕೃಷ್ಣನು ತಿರುಗಿ ತಿರುಗಿ ಕಾಳಿಂಗ ಮಡುವಿಗೆ ಧುಮುಕಿದನು ಕಲಕಿದನು ಭರತನಾಟ್ಯವು ಅಮೋಘವಾಗಿ ಕಂಗೆಸೆಯಿತು ಕೃಷ್ಣನು ಕಾಳಿಂಗನನ್ನು ಹುಡುಕಿಹಿಡಿದು ಎತ್ತಿ ಅವನ ಹೆಡೆಯ ಮೇಲೆ ಮೆಟ್ಟಿ ನಿಂತು, ರುದ್ರನೃತ್ಯವೆಸಗಿದನು. ಆಗ ಹಿಮ್ಮೇಳನದಿಂದ ಪುರಂದರದಾಸರ “ಅಡಿದನು ರಂಗ ಅದ್ಭುತದಿಂದಲಿ.....” ಎಂಬ ಕೃತಿಯು, ಕಲಸಾಟದ ಸವಿಯುಳ್ಳ “ಯಮುನಾ ಕಲ್ಯಾಣಿ”ಯಲ್ಲಿ ಹೊರಡುತ್ತಿದ್ದಿತು!

ಅನಂತರ ಮತ್ತೆ ‘ಸಂತುವರಾಳಿಯ’ ಶಾಂತಿ-ಕರುಣಾ, ಶರಣಾಗತ ಕಾಳಿಂಗನಿಗೆ ಕೃಷ್ಣನ ಅಭಯ ಅನಂತರ ಮೊದಲಿನ ಉತ್ಸಾಹದ ಓಟ. “ಪೂರ್ವ ಕಲ್ಯಾಣಿ” ರಾಗದಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣನು ಗೋವಳರೊಡನೆ ಸೇರಿ ಕೊಂಡು ನಲಿದಾಟ.

ಕೃಷ್ಣನು ನಲಿನಲಿದು ಬಂದು, ಮುಂದೆ ಮುಂದೆ ಬಂದು, ಅಣ್ಣನಿಗೂ, ಶ್ಯಾಮಸುಂದರರಿಗೂ ಮೈಬಾಗಿ ಸಿ ಮಣಿದು: ಬದಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂತಳು. ವಸಂತಿಯು ಹಿಮ್ಮೇಳವೂ ನಿಂತಿತು.

ಆಗ ತಾನೇ ಎಲ್ಲರೂ ಕನಸಿನ ಲೋಕದಿಂದ ನಿಜಲೋಕಕ್ಕೆಳೆದರು! ಏನಾಶ್ಚರ್ಯ! ಕಾಳಿಂಗನಿಲ್ಲ! ಮಡುವಿಲ್ಲ! ಗೋವುಗಳಿಲ್ಲ! ಗೋವಳರಿಲ್ಲ! ಎಲ್ಲವೂ ಇರುವಂತೆ ಗೌರೀ ವಸಂತಿಯರಿಬ್ಬರೇ, ಧ್ವನಿ ವಿಧಾನ, ರಾಗ ಭೇದ, ನಾಟ್ಯ ಕೌಶಲಗಳಿಂದ ಚಿತ್ರಿಸಿ ತೋರಿಸಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರಲ್ಲ?

ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಗೋಪಾಲನು ತೀರ ಮುಗ್ಧನಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದನು. ರಸಭಾವದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಆಳದವರೆಗೆ ಮುಳುಗಿ ಅನಂದ ಮಯನಾದನು ಅವನೇ!—” ಆಹಾ! ಹೊಸ ಲೋಕವನ್ನೇ ಸೃಷ್ಟಿಸಿಬಿಟ್ಟರು! ದ್ವಾಪಾರಯುಗದ ಕೃಷ್ಣನ ಕಾಲಕ್ಕೇ ಹೋದಂತಾಯಿತು! ಅನ್ಯಾದೃಶ! ಅನ್ಯಾದೃಶ!” ಎಂದು ಮೈಮರೆತು ಹೇಳಿದನು.

ಆ ಮೇಲೆ ಗೌರಿಯ ಹಿಮ್ಮೇಳವಾದನದಲ್ಲಿ ವಸಂತಿಯು ನಾಟ್ಯವಾಗಬೇಕೆಂದು ತೀರನೂ-ಗೋಪಾಲರು ಒತ್ತಾಯಮಾಡಿದರು. ಹಾಗೆಯೇ ಆಣತಿಹೊರಡಿಸಿದರು ಶ್ಯಾಮಸುಂದರರು

ಗೌರಿ ವಲಯನ್ ಕೈಗೊಂಡು ಕುಳಿತಳು. ನಾಟ್ಯ ವಿಷಯ 'ಮನ್ಮಥ ದಹನ'. ಗೌರಿ ವೋದಲು "ಯಮುನಾ ಕಲ್ಯಾಣಿ" ರಾಗದಿಂದ ವಸಂತ ಕಾಲವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತ, "ಪೂರ್ವಿ ಕಲ್ಯಾಣಿ" ರಾಗದಿಂದ ಅದನ್ನು ಶೋಭಾಯಮಾನವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿರಲು, ವಸಂತಿ ಮನ್ಮಥಳಾಗಿ ಭರತನಾಟ್ಯದ ಮುದ್ರೆಗಳಿಂದ ನಾಟ್ಯಭಿನಯಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದಳು. ಶಿವನೂ, ರತಿಯೂ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಮನ್ಮಥ ನಾಟ್ಯದ ಭಾವಭೇದಗಳಿಂದ ಅವರಿರುವಂತೆಯೇ ಅಭಿನಯಿಸಿ ದಹನವಾಗಿ ಬಿದ್ದಳು. ನರ್ತನವು ಜೆನ್ನಾಗಿಯೇ ಇದ್ದಿತು. ಅದರೂ ನಾಟಕೀಯದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಿತೇ ಹೊರತು, ಗೌರಿಯ ಆ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾದ ಲಾಲಿತ್ಯ-ವಿನ್ಯಾಸಗಳು ಬರಲಿಲ್ಲ. ಗೌರಿ ನಾಟ್ಯ ಮತ್ತು ಹಿಮ್ಮೇಳವಾದನ ಎರಡರಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರವೀಣೆಯೆಂದೂ, ವಸಂತಿ ವಯಲನ್ ವಾದನದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕೈತೋರಿದವಳೆಂದೂ ಅಳೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿತ್ತು.

ಅನಂತರ ಗೌರೀ-ವಸಂತಿಯರ ಸಣ್ಣ ಸಂಗೀತ ಕಛೇರಿಯೂ ಕರ್ಣಾಮೃತವಾಗಿ ನಡೆಯಿತು. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಗೌರಿಯ ಸಂಗೀತವು ಕೋಗಿಲೆಯ ಕಂಠದ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ನಾದ ಮಾಧುರ್ಯದಿಂದ ತುಂಬಿತ್ತು. ವಸಂತಿಯದು ಕೊಂಚ ಕಿವಿಯನ್ನು ಚುಚ್ಚುವಂತಹ ಕೇಚು ಧ್ವನಿ. ಗೌರಿಯ ರಾಗದಿಂದ ಹೊರಡುವಷ್ಟು ನಯಮಿದುಗಳಿರಲಿಲ್ಲ. ನಿಷ್ಪಕ್ಷ ಪಾತ ಭಾವವಿಂದ ಶ್ಯಾಮಸುಂದರರೇ ಹೇಳಿದರು,— "ಗೌರಿ ಕಲೆಗಾಗಿಯೇ ಹುಟ್ಟಿದ ಅಪೂರ್ವಳು. ಇವಳನ್ನೊಂದು ಕಲಾ ಜ್ಯೋತಿಯಾಗಿ ಬೆಳಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದರೇನೇ ಸಾರ್ಥಕ!"

ಆಗ ಗೋಪಾಲನು:--- "ಹೌದು. ಇವರಿಬ್ಬರನ್ನೂ ಮದರಾಸಿನ ಮಹಿಳಾಭ್ಯುದಯದ ಮಂಡಲಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದರೆ, ಕಲಾ ಜ್ಯೋತಿಗಳೇ ಆಗಿ ಬೆಳಗುವರು. ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಇವರನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೇ ಕಳುಹಿಸಬೇಕು." ಎಂದನು.

"ಹೌದು. ಗೋಪಾಲರಾಯರ ಮಾತು ನಿಜ. ಏನನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ನೀನು ನಿನ್ನ ತಂಗಿಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸುವಿಯಾದರೆ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ವಸಂತಿಯನ್ನೂ ಕಳುಹಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮಹಿಳಾಭ್ಯುದಯ ಮಂಡಲಿಯ ವಿಷಯ ನಾನೂ ಬಲ್ಲೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ಕಲಾ-ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ, ಕಥೆಕಳಿ,

ಮಣಿಪುರಿ, ಭರತನಾಟ್ಯ, ಮೊದಲಾದ ನಾಟ್ಯ ಬಗೆಗಳನ್ನು, ಆ ಆ ಅನು ಭವಸ್ಥ ಬೋಧಕರಿಂದ ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಬೋಧಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದಂತೆ. ಕಲೆಯನ್ನು ಬಾಳುವೆಯೊಂದಿಗೆ ಹೇಗೆ ಹೊಂದಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಲಿಸುತ್ತಾರಂತೆ. ಕಲೆ, ತನ್ನ ಹೊಲಸನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು, ಅಡ್ಡದಾರಿಗೆ ತಿರುಗದಂತೆ, ಪೂಜನೀಯವಾಗಿ ಕಳೆಗೊಂಡು ಮೆರೆಯಬೇಕಾದರೆ ಅಂತಹ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ತೇರ್ಗಡೆಹೊಂದಿದರೇನೇ ಸಾಧ್ಯ. ನೀನು ಒಪ್ಪುವುದಾದರೆ ಇವರಿಬ್ಬರನ್ನೂ ಕಳುಹಿಸೋಣ ಗೌರಿಯ ಖರ್ಚಿನ ಚಿಂತೆ ಕೂಡ ನಿನಗೆಬೇಡ ಶೀನು! ನನ್ನ ಇನ್ನೊಬ್ಬಳು ಮಗಳವಳು!” ಎಂದು ಶ್ಯಾಮಸುಂದರರು ನುಡಿದರು. ನೆನಿದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸುವ ದೃಢಸ್ವಭಾವ ಅವರದು.

ಶೀನು ಕೃತಜ್ಞತೆ ತುಂಬಿದ ಕೊರಳಿನಿಂದ— “ ತಮ್ಮ ಔದಾರ್ಯಕ್ಕೆ ನಾನು ಆ ಜನ್ಮ ಮಣಿ. ಆದರೆ ಅವಳನ್ನು ಮದರಾಸಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ಗೆಳೆಯ ಗೋಪಾಲನು ಒಪ್ಪಿದರೆ ನಾನು ಒಪ್ಪಿದಂತೆ.”

ಮದರಾಸಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕಲಿಯಬೇಕೆಂಬ ಆತುರವು ಗೌರಿ ವಸಂತಿಯರಿಗೂ ಉಕ್ಕುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಅಂತೆಯೇ ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಗೋಪಾಲನ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡಿದರು ಆಗ ಗೋಪಾಲನು ನಗುತ್ತ— “ ನಾನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಲಿಲ್ಲವೇ ಶೀನು? ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಕಳುಹಿಸಬೇಕು. ಗೌರಿ ವಸಂತಿಯರಿಬ್ಬರೂ, ರಾಣೀ ಭಾರತಮಾತೆಯ, ಅಕ್ಕಪಕ್ಕಗಳ ಎರಡು ದಿವ್ಯ ಕಲಾ ಜ್ಯೋತಿಗಳಾಗಿ ಬೆಳಗಲು ತಕ್ಕವರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನ ಸಂದೇಹ ಬೇಡ ” ಎಂದನು.

“ಹಾಗಾದರೆ ನಾನು ನಾಳೆಯೇ, ಎಲ್ಲಾ ವಿವರಗಳನ್ನೂ ತಿಳಿಸುವಂತೆ ಪತ್ರ ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ. ಹೇಗೂ ಮದರಾಸಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಭಾವ ಗಜವದನರಾಯರಿದ್ದೇ ಇದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಹುಡುಗಿಯರು ಸ್ವಂತ ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವಂತೆಯೇ ಅಲ್ಲಿರಬಹುದು ” ಎಂದರು ಶ್ಯಾಮಸುಂದರರು.

“ತಮ್ಮ ಸಹಾಯದಿಂದ ನನ್ನ ತಂಗಿಯ ಭವಿಷ್ಯವೂ ಬೆಳಗುವಂತಾಯಿತು. ನಾನು ನನ್ನ ತಂಗಿಯನ್ನು ನಿಮ್ಮ ವಶಕ್ಕೊಪ್ಪಿಸಿ, ಕೊಂಚ ಸೇವಾ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸ ಹೊರಡುವ ದೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿ

ದ್ದೇನೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪಕಾಲ ನಿಮ್ಮ ಮಗಳ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ಗೌರಿಯ ಸ್ವೇಮಲಾಭಾದಿಗಳನ್ನು ತಾವೇ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ ” ಎಂದನು ತೀನು.

“ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೇಕೆ? ಗೌರಿ ವಸಂತಿಯಂತೆಯೇ ನನ್ನ ಮಗಳು ಎಂದು ನಾನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದೆನು? ಅವಳ ಚಿಂತೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡು.” ಎಂದರು ಶ್ಯಾಮಸುಂದರರು.

“ಹಾಗೆಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತೀಯಣ್ಣ? ಒಹು ದೂರವೆ?” ಎಂದು ಗೌರಿ ಕೇಳಿದಳು.

“ದೂರವೇನಿಲ್ಲ. ಈ ಗೋಪಾಲರಾಯರ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ನಾನೂ ಕೈ ಹಾಕಿದ್ದೇನೆ ಸುಮ್ಮನಿರುವುದು ಬೇಸರವಾಗಿದೆ ಪ್ರಚಾರ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡು ಗ್ರಾಮ ಗ್ರಾಮ ತಿರುಗುವುದೇ ಕೆಲಸ. ಭಾಷಾಸೇವೆಯೊಂದಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ದೇಶಸೇವೆಯೂ ಜರುಗಲಿ ಎಂದು.”— ತೀನುವೆಂದನು

“ಸ್ತುತ್ಯವಾದ ಕೆಲಸ!” ಎಂದರು ಶಾಮಸುಂದರರು.

“ಎಲ್ಲಾ ಇವರ ಸ್ನೇಹದ ಮಹಿಮೆಯೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ” ಎಂದು ಗೌರಿ ಗೋಪಾಲನ ತೇಜಸ್ವೀ ಮುಖವನ್ನು ಓರೆ ನೋಟದಿಂದ ನೋಡಿದಳು.

ಆಗ ಹರ್ಷಿತನಾದ ಗೋಪಾಲನು— “ತೀನೂ! ನೀನೂ ಮದರಾಸಿನ ವರೆಗೆ ಹೋಗಬಹುದಲ್ಲ? ನೀನೇ ಹೋಗಿ ಇವರಿಬ್ಬರನ್ನೂ ಮಹಿಳಾ ಭೃದಯ ಮಂಡಲಿಯ ಕಲಾಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿ ಬರುವುದು ಒಳ್ಳೇದಲ್ಲವೆ? ಹೋಗುವಾಗ ಪ್ರಚಾರ ಕಾರ್ಯವನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಮಾಡುತ್ತ, ಸುತ್ತಿಕೊಂಡೇ ಹೋದರಾಯಿತು.” ಎಂದು ಇನ್ನೊಂದು ಯೋಚನೆ ಪ್ರೇರೇಪಿಸಿದನು

ಆದನ್ನು ಕೇಳಿ ಗೌರಿ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ— “ಹೌದಣ್ಣ. ನನಗೆ ಮೈಸೂರಿನ ವೃಂದಾವನ, ಹಳೇಬೀಡು, ಹಂಪೆ, ಎಲ್ಲಾ ಸುತ್ತಿ ನೋಡಬೇಕೆಂದಿದೆ. ಆ ದಾರಿಯಾಗಿ ಸುತ್ತಿಕೊಂಡೇ ಮದರಾಸಿಗೆ ಹೋದರಾಗದೆ?”

ಶ್ಯಾಮಸುಂದರರು “ಯಾಕಾಗದು? ಕೆಲವು ದಿನ ತಡವಾದೀತು. ಅದರಿಂದೇನಾಯಿತು? ಬೇಕಾದರೆ ನನ್ನ ಕಾರನ್ನೇ ಕಳುಹಿಸುತ್ತೇನೆ.”

ಹೊಸ ವಿಷಯವು ತಲೆಹಾಕಿದುದರಿಂದ, ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿಯಾದರೂ ಯಾರಿಗೂ ನಿದ್ರೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಮದರಾಸು ಪ್ರಯಾಣದ ಮಾತು ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಾ ಹೋಯಿತು. ಮದರಾಸಿನ ಮಾತು ಬರುತ್ತಲೇ ವಸಂತಿಯ ತಾಯಿಗೆ ಭಯವಾಯಿತು.” ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮದರಾಸಿಗೆ ಹೋಗಬಹುದೇ? ಅಲ್ಲಿಗೆ ಜಾಪಾನಿನವರು ಬಾಂಬು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ ಅಂತ ಹೆದರಕೆ ಉಂಟಂತೆ! ಮದರಾಸು ಬಿಟ್ಟು ಜನರೆಲ್ಲಾ ಓಡಿ ಓಡಿ ಹೋಗುತ್ತಾರಂತೆ ಇಂಥಾ ಕೆಟ್ಟ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹುಡುಗಿಯರನ್ನು ಮದರಾಸಿನಲ್ಲಿ ಬಿಡುವ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಲ್ಲ!” ಎಂದು ಅವಳು ತನ್ನ ಅಂಜಕೆಯನ್ನು ಬೈಲಿಗಿಟ್ಟಳು.

ಅದಕ್ಕೆ ಶ್ಯಾಮಸುಂದರರು ಅಲಕ್ಷ್ಯವಾಗಿ ನಗುತ್ತಾ “ಈಗ ಅಂತಹ ಭಯ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಸುಮ್ಮಸುಮ್ಮನೆ ಜನರು ಹೂಂ ಅಂದರೆ ಹುಲಿ ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಮದರಾಸಿಗಿರುವಷ್ಟೇ ಭಯ ಈ ಮಂಗಳೂರಿಗೂ ಇದೆ. ಕಡಲಬದಿಯ ಎಲ್ಲಾ ಊರುಗಳಿಗೂ ಇದೆ. ಈಗ ಮದರಾಸು ಖಾಲಿಮಾಡಿ ಜನರು ಓಡಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರಂತೆ ಯಾರು ಹೇಳಿದ್ದು? ಅದು ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಜಾಪಾನು ಯುದ್ಧವನ್ನು ತೊಡಗಿಸುತ್ತಲೇ, ಜನರೆಲ್ಲಾ ಭಯಭ್ರಾಂತರಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಬಿಟ್ಟುಗೊಟ್ಟು ಓಡಲಾರಂಭಿಸಿದ್ದು ಅಂಥ ಭಯವನ್ನು ಜನರಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿಸಿದ್ದು ಕೂಡಾ ಸರಕಾರದವರೇ. ಜನರೆಲ್ಲಾ ಓಡಲಿ ಎಂದು ಸರಕಾರವೇ ಕೂಗಿತು. ಹೀಗೆ ಸರಕಾರವೇ ಹೆದರಿ ಮುಖ್ಯ ಮುಖ್ಯವಾದ ಆಫೀಸುಗಳನ್ನು ಪೂನಾಗೀನಾ ಮೊದಲಾದ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಗೋ ಸಾಗಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದಾಗ ಜನರು ಏನೋ ಎಂತೋ ಎಂದುಕೊಂಡು ಊರೂರಿಗೆ ಓಡಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಹಾ ಹಾ ಎಂಬಷ್ಟರೊಳಗೆ ಮದ್ರಾಸು ಪೂರಾ ಹಾಳು ಸುರಿಯುವಂತೆ ಖಾಲಿಯಾಯಿತು. ಬಾಯಾರಿದರೆ ಒಂದು ಲೋಟಾ ಕಾಫಿ ತೊಟ್ಟು ಕೂಡಾ ಸಿಕ್ಕದ ಹಾಗಾಯಿತು. ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ಮಿಲಿಟರಿಮಯ! ಮತ್ತೆ ಬೇಗದಲ್ಲಿಯೇ ಸುಮ್ಮನೆ ಕೆದರಿವೆಂದು ಜನರಿಗೆಲ್ಲ ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಎಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಒಂದೇ ರೀತಿಯ ಭಯವಲ್ಲವೆ? ಈ ತತ್ವ ಬೇಗನೇ ಗೊತ್ತಾ

ಯಿತು ಜನರಿಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಮತ್ತೆ ಬಡಬಡನೆ ಮದರಾಸಿಗೆ ಹೋಗಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಮದರಾಸಿನ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಕಳೆದ ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಒಂದೂವರೆ ಮಡಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆಯಂತೆ ಈಗ ಅಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಜನ ನಮ್ಮವರೂ ಇದ್ದಾರೆ ಒಂದು ಕನ್ನಡ ಸಂಘವೂ ಅಲ್ಲಿದೆ. ಎಲ್ಲ ರಂತೆ ನಮ್ಮ ಬಾವ ಗಜವದನರಾಯರೇನೂ ಪೆದರಿ ಓಡಲಿಲ್ಲ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ ನಮ್ಮ ಮನೆಯಂತೆಯೇ ಅವರ ಮನೆ. ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು ಅವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿರಲಿಕ್ಕೂ ಅಂಜಿಕೆಯೇ?..... ” ಎಂದು ತಮ್ಮ ಪತ್ನಿಗೆ ತುಂಬಾ ಧೈರ್ಯವನ್ನೂ ಮಾಡಿದರು.

“ಎನೋ! ಈಗಿನ ಯುದ್ಧದ ರೀತಿಯೇ ವಿಚಿತ್ರ ಆಕಾಶಾಂತಿಲ್ಲ, ನಿರಂತಿಲ್ಲ, ನೆಲವಂತಿಲ್ಲ; ಎಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಒಂದೇ ದೇವರೇ ಕಾಪಾಡ ಬೇಕು ನಿಮ್ಮ ಇಷ್ಟದಂತೆ ಮಾಡಿ ” ಎಂದು ಅವಳು ಸುಮ್ಮನಾದಳು. ಶ್ಯಾಮಸುಂದರರ ಇಷ್ಟಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ಅವಳು ಹೆಚ್ಚು ಮಾತಾಡುವವಳಾಗಿರಲಿಲ್ಲವೇನೋ !

ಹೀಗೆ ಗೌರೀ ವಸಂತಿ ಮರನ್ನು ಮದರಾಸಿಗೆ “ಮಹಿಳಾಭೈದಯ ಮಂಡಲಿ”ಗೆ ಸೇರಿಸುವುದೆಂದು ನಿಶ್ಚಯವಾಯಿತು ಅಗ ರೈಲ್ವೇ ಕಂಪನಿಯನ್ನು ಮಿಲಿಟರೀ ಸರಕಾರವು ಕೈಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿತ್ತು ರೈಲಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುವುದೆಂದರೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟ. ಸದಾಸರ್ವದಾ ಮಿಲಿಟರಿಯವರ ಹೋಗು ಬರುವಿಕೆಯೇ ! “ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಬೇಡಿ. ಅತೀ ಅಗತ್ಯವಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಿ ” ಎಂಬ ಬೋರ್ಡುಗಳು ಪ್ರತಿ ಸ್ಟೇಷನ್ನಿನಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದವು. ಹಿಂದೆ “ಬನ್ನಿರಿ. ರೈಲಿನಲ್ಲಿ ಸುಖ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಿರಿ” ಎಂದು ಜನರನ್ನು ಕರೆಕರೆದು ಹೇಳಿದ ಅದೇ ರೈಲ್ವೇ ಕಂಪನಿ, ಈಗ “ ಬರಬೇಡಿರಿ ರೈಲೇರಿ ಹೋಗಬೇಡಿರಿ ” ಎಂದು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿತ್ತು! ಎಂಥ ವಿಸರೀತಕಾಲವಿದು! ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಿದರೂ ಅಬ್ಬಬ್ಬ !-- ಅದೇನು ನುಗ್ಗುನುರಿ ! ಅನುಭವಿಸಿದವರಿಗೆ ಗೊತ್ತು ಆ ನರವೇದನೆ! ಮದರಾಸಿನಂತಹಲ್ಲಿಗೆ ದೀರ್ಘ ಪ್ರಯಾಣವನ್ನು ರೈಲಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದರೆ, ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಮುಟ್ಟುವಾಗ, ಮೈಪೂರಾ ಅರ್ಧಂ ಬರ್ಧ ಬಜ್ಜಿಯೇ ಸರಿ ! ‘ರಿಸರ್ವ್’, ‘ಫಸ್ಟ್ ಕ್ಲಾಸ್’, ‘ಸೆಕೆಂಡ್ ಕ್ಲಾಸ್’, ‘ಇಂಟರ್’ ಇಲ್ಲಿಯೂ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಮಿಲಿಟರೀ ಅಧಿಕಾರಿ

ಗಳೇ ಆಕ್ರಮಿಸುವುದರಿಂದ, ಯಾರಿಗಾದರೂ ರೈಲ್ವೇ ಪ್ರಯಾಣವೆಂದರೆ ಮೈಮುಳ್ಳೇಳುವಂತಿತ್ತು.

ಇನ್ನು ಬಸ್ಸನ್ನು ನೋಡಿದರೋ—ಮತ್ತೂ ಅಥವಾ ! ಹೆಸರಿಗೆ ಒಂದೋ ಎರಡೋ ಇರುವ ಬಸ್ಸು ಸರ್ವಿಸುಗಳು, ಪೆಟ್ರೋಲಿನ ಪಸೆ ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದ ಲಿಯು ಗ್ಯಾಸಿನಿಂದ ಜಗ್ಗು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಅದಕ್ಕೂ ಎಷ್ಟು ಜನ ಕಾದಿದ್ದಾರೋ ! ಸೀಟೇ ಸಿಕ್ಕದು. ಇಂತಹ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಲ್ಲವೆ ? ಮೊದಲಿನ ಕಾಲವಾದರೆ, ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ರೈಲೇರಿ ಹಾಯಾಗಿ ಕುಳಿತು ಬಿಟ್ಟರೆ, ಮದರಾಸಿನಲ್ಲೇ ಇಳಿದರೆ ತೀರಿತು. ಆ ಸೌಕರ್ಯ ಕನಸಿನಂತಾಗಿದೆ.

ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಶ್ಯಾಮಸುಂದರರು ತಮ್ಮ ಕಾರನ್ನು ಮದರಾಸಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುವ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದರು. ಮಡಿಕೇರಿಯ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಹೋಗಿ, ಅಲ್ಲಿಂದ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಹರಿಹರಕ್ಕಾಗಿ ಸುತ್ತಿಕೊಂಡು ಹೊಸಪೇಟೆಗೆ ಹೋಗಿ ಹಂಪೆಯನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು, ಬಳ್ಳಾರಿಯ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಮದರಾಸಿಗೆ ಹೋಗುವುದೆಂದೂ, ಅನಂತರ ಆ ಕಾರನ್ನು ಮಾರಿಬಿಡಬೇಕೆಂದೂ, ಅವರ ಯೋಚನೆ. ಅವರ ಡ್ರೈವರ್ ಸದಾಶಿವನು ಅವರ ವಿಶ್ವಾಸಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರನಿದ್ದನು. ಡಿ. ಎಸ್. ಪಿ. ಮೊದಲಾದ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥರು ಶ್ಯಾಮಸುಂದರರ ಗೆಳೆಯರಾದುದರಿಂದ, ಕಾರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಲೈಸನ್ಸ್, ಪೆಟ್ರೋಲು ಕೂಪನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಅವರಿಗೇನೂ ಕಷ್ಟವಿರಲಿಲ್ಲ.

ಆದರೆ ಶೀನು ಮದರಾಸಿನವರೆಗೂ ಬಂದಾನೆಂಬ ನಂಬುಗೆ ಹೇಗೆ ? ಅವನು ಕೈಗೊಂಡ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಪೋಲೀಸರ ಖೈದಿಯಾಗುವ ಸಂಭವವೂ ಉಂಟಲ್ಲವೆ ? ಶ್ಯಾಮಸುಂದರರಿಗೆ ಪ್ರಕೃತ ಮದರಾಸಿಗೆ ಹೊರಡಲು ಸೌಕರ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲ ಭಾರವನ್ನೂ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಸಮರ್ಥನಾದ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕನಾದ ಡ್ರೈವರ್ ಸದಾಶಿವನಿದ್ದಾನೆ. ಜತೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ಯಾಮಸುಂದರರ ೧೫ ವರ್ಷದ ಹುಡುಗ ಕೇಶವನೂ ಹೋಗಿ, ಸದಾಶಿವನೊಂದಿಗೆ ವಾಪಾಸು ಬರಲಿ. ಮದರಾಸಿಗೆ ಸೇರಿದ ಮೇಲೆ ಗೌರಿ-ವಸಂತಿಯರ ಮೇಲು ವಿಚಾರಕ್ಕೆಲ್ಲ ಗಜವದನರಾಯರಿದ್ದೇ

ಇದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಶೀನು ಅವರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾನೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕಿಂತ, ಅವರ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ಶೀನು ಹೋಗುತ್ತಾನೆ ಎಂದರೇ ಸಮಂಜಸ.

೧೭

ಆ ದಿನ ಗೋಪಾಲನು ಶೀನುವಿನ ಜತೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಮಲಗಿ ಉಳಿದ ರಾತ್ರಿಯನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಕಳೆದನು. ಮರುದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಶೀನು ಎದ್ದು ಮುಖ ಮಾರ್ಜನಾದಿಗಳನ್ನು ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಗೌರಿ ಅವನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು, ತನ್ನ ಹೃದಯದೊಳಗಿದ್ದ ಒಂದು ಸಂದೇಹವನ್ನು ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡಳು. “ಅಣ್ಣ! ಮದರಾಸಿಗೆ ನಾನು ಹೋಗಿ ಕಲಿಯಬಹುದೆಂದು ಎಲ್ಲರ ಇದಿರಿನಲ್ಲಿ ಅವರೇನೋ ಒಪ್ಪಿದ್ದಾರೆ. ಉತ್ತೇಜನವನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.....”

“ಯಾರೇ ಅದು?”

“ಅವರೇ—ನಿನ್ನ ಆ ಸ್ನೇಹಿತರು.....”

“ಓಹೋ! ಗೋಪಾಲನೆ? ಈಗಲೇ ಅವನು ನಿನ್ನ ಅವರು ಅಗಿ ಬಿಟ್ಟನೇ? ಸಹಜ! ಸಹಜ! ನಿನ್ನ ಸಂದೇಹ ಗೊತ್ತಾಯಿತು ಗೌರಿ. ಅವನ ಒಪ್ಪಿಗೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಏನೂ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಮೊತ್ತಮೊದಲು ಈ ಮಾತನ್ನು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಹಾಕಿದವನೇ ಅವನು. ಆದರೂ ನಿನ್ನ ಸಂದೇಹವು ಯಥಾರ್ಥವೇ ಆಗಿದೆ. ಆದರೆ ನಿವಾರಣೆಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ನೀನೇ ಅವನೊಡನೆ ಮಾತಾಡಬೇಕು. ಆದರೆ ಗೌರಿ, ನೀನು ಈಗಲೇ ಅವನನ್ನು ‘ಅವರು’ ಎನ್ನುವುದೇಕೆ? ದೇವರು ನಡೆಸಿ ಮದುವೆಯಾಗಲಿ! ಆ ಮೇಲೆ ಹಳ್ಳಿಕಾಲದವಳ ಹಾಗೆ ಹೆಸರು ಹೇಳದೆ ಅವರು ಎನ್ನು....” ಎಂದು ಶೀನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಗೋಪಾಲನೇ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು, “ಏನು ಶೀನು? ಹಳ್ಳಿಕಾಲದ ಅವರು ಯಾರಪ್ಪಾ?” ಎಂದನು.

“ಅದು ನೀನೇ ಅವ್ವಾ,—” ಎಂದು, ಶೀನು ಓಡಿ ಹೋಗಲಿಕ್ಕಿದ್ದ ಗೌರಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ನಿಲ್ಲಿಸಿ, “ಇಕೋ, ಗೌರಿ. ನಿನ್ನ ಸಂದೇಹ

ವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಇವನೊಡನೆ ನೇರಾಗಿ ಕೇಳು, ಏನೂ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ ನಾನು ಸ್ನಾನ ತೀರಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತೇನೆ ” ಎಂದು ನುಡಿದು ಆ ಕೋಣೆಯ ಬಾಗಿಲಿಳಿದುಕೊಂಡು ಹೊರಟುಹೋದನು

ಕೋಣೆಯ ಬಾಗಿಲು ಅರೆತೆರೆದಂತಿತ್ತು. ಓಡಿ ಹೋಗಬಹುದಾದರೆ ಗೌರಿಗೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಓಡಿಹೋಗಬಹುದಿತ್ತು ಹೋಗದೆ ತಲೆತಗ್ಗಿಸಿ ನಿಂತಿದ್ದ ಗೌರಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಗೋಪಾಲನು--- “ಏನು ಗೌರಿ ? ಏನು ಸಂದೇಹ ನಿನಗೆ ? ” ಎಂದು ಕೇಳಿದನು.

ಗೌರಿಯ ತುಂಬುಗಲ್ಲಗಳಲ್ಲಿ ಲಚ್ಚಿಯ ಛಾಯೆ ಆವರಿಸಿತು ಒಮ್ಮೆ ಕೆಳಗೂ, ಮತ್ತೆ ಮೈ ಅವನ ಮೋರೆಯನ್ನೂ ನೋಡುತ್ತ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದಳು. ಪ್ರಥಮ ಸಂದರ್ಶನವಲ್ಲವೆ ? ಯಾವ ನುಡಿಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಮೊದಲು ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿರುವಳೇನೋ !

“ಸರಿ. ನಾನೇ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ನನ್ನ ನಿಶ್ಚಯವನ್ನು ! ಕೇಳು ಗೌರಿ. ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನೆ ವಿವಾಹಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಸಂಕಲ್ಪಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಈಗಲ್ಲ ಬದುಕಿದ್ದರೆ ಇನ್ನೆರಡು ವರ್ಷದ ಮೇಲೆ.....”

ತಟ್ಟನೆ ಗೌರಿ ಮುಖವೆತ್ತಿ ಕೇಳಿದಳು— “ಬದುಕಿದ್ದರೆ ಎಂದೇಕೆ ಹೇಳುತ್ತೀರಿ?”

“ಏಕೆಂದರೆ ನಾನೀಗ ತುಳಿದಿರುವ ದಾರಿ ಅಂಥಾದ್ದು, ಇನ್ನೆರಡು ವರ್ಷದೊಳಗೆ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಚಳುವಳಿಯ ಕಟ್ಟಕಡೆಯ ಸಂಗ್ರಾಮವು ನಡೆದೀತು, ನಡೆದುಲೇಬೇಕು. ಅದರಲ್ಲಿ ನಾನೂ ದೀಕ್ಷಾಬದ್ಧನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಅದರಿಂದಲೇ ಹಾಗಂದೆ. ಅದುವರೆಗೆ ಸೈಸಿಕೊಂಡಿರಲಿಕ್ಕೆ ನಿನಗಾಗದಿದ್ದರೆ ನೀನು ಬೇರೆ ತಕ್ಕ ವರನನ್ನು ವರಿಸಿಕೊಂಡು.....”

“ಛೇ! ಹಾಗನ್ನ ಬೇಡಿ. ನಾನು ದೇವರನ್ನು ಬೇಡುತ್ತಾ ಎರಡು ವರ್ಷಲ್ಲ, ಹತ್ತು ವರುಷ—ಬೇಕಾದರೆ ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ವರುಷ ಕೂಡಾ ಇರಬಲ್ಲೆ.”

“ಹೌದು ಗೌರಿ. ನಿನ್ನ ಹೃದಯವನ್ನು ನಾನೂ ಅರಿತಿದ್ದೇನೆ. ಶೀನು ನನಗೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ನಿನ್ನನ್ನು ನನಗೇ ಧಾರೆ ಎರೆದು ಕೊಡುವುದಾಗಿ ಮಾತು ಕೂಡಾ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ನಿನಗೇನೋ ಸಂದೇಹ ವೆಂದೆಯಲ್ಲಾ— ಏನದು ಗೌರಿ?”

“ಮತ್ತೇನಿಲ್ಲ ಇಂದಿನಿಂದ ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಇಷ್ಟಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ನಡೆಯಬಾರದೆಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದ್ದೇನೆ ನಾನು ಮದರಾಸಿಗೆ ಹೋಗಿ ಮಹಿಳಾಭ್ಯುದಯ ವಂಡಲಯ ಕಲಾಶಾಲೆಗೆ ಸೇರಿ ನಾಟ್ಯ ಸಂಗೀತಗಳನ್ನು ಕಲಿಯುವುದು ನಿಮಗಿಷ್ಟವೋ ಹೇಳಿ; ಮುಚ್ಚುಮರೆ ಇಲ್ಲದೆ ಹೇಳಿ.”

ಗೋಪಾಲನು ನಗುತ್ತ— “ಓಹೋ! ಈ ಸಂದೇಹವೋ! ಅಂದರೆ ನಾಟ್ಯ ಸಂಗೀತಗಳಲ್ಲಿ ಕೀರ್ತಿಶಾಲಿಗಳಾಗಿರುವ ಹೆಂಗುಸರು ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗುವರೆಂಬ ಪ್ರವಾದ ಉಂಟಲ್ಲವೆ? ಆದ್ದರಿಂದ ಕೇಳುತ್ತೀ ಅಲ್ಲವೆ? ಅಂತಹ ಪ್ರವಾದವನ್ನು ಸರಿಗೊಳಿಸ ತಕ್ಕಂತಹ ವಿಖ್ಯಾತ ಕಲಾವಿದೆಯನ್ನೇ ವರಿಸಬೇಕೆಂಬುದು ನನ್ನ ಆಶೆಯ ಕನಸು. ಅದು ನನಗೊಂದು ಹೆಮ್ಮೆ! ನೀನು ಅಂತಹಳಾಗಬೇಕು! ನಾಟ್ಯ ಸಂಗೀತಗಳನ್ನು ಸರಳ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಬಿಳಗಿಸುವಂತಹ ಅದರ್ಶ ನಾರಿಯಾಗಬೇಕು ನೀನು! ಒಂದು ವೇಳೆ ನಾನು ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಮಡಿದು ಹೋದರೂ, ನಿನ್ನ ಕಲಾ ವಿಲಾಸಗಳನ್ನು ಪರಲೋಕವಲ್ಲದ್ದೇ ನೋಡಿ ಅನಂದ ಪಡುವೆನು! ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ದಡೆದ ಪ್ರಜೆಗಳು ನಿನ್ನ ಕಲಾವಿಲಾಸ ನೋಡಿ ಅನಂದಗೊಳ್ಳುವಂತಾಗಬೇಕು ಆಗತ್ಯವಾಗಿ ಮದರಾಸಿಗೆ ಹೋಗಿ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಕಲಿ!— ಏನು ಗೌರಿ? ಈಗ ನಿನ್ನ ಸಂದೇಹವು ಹೋಯಿತೆ?”

ಮಗುಳ್ಳ ಗುತ್ತ ಗೌರಿಯೆಂದಳು:— “ಹೋಯಿತು. ನಿಮ್ಮ ಹರಕೆಯಂತೆಯೇ ನಡೆಯುವೆನು. ದೇವರು ನಿಮ್ಮ ಕೋರಿಕೆಯಂತೆಯೇ ನಡೆಸಲೆಂದು ದಿನಾ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುವೆನು ”

ಗೌರಿಯ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿ ಬಾಷ್ಪವು ತುಂಬಿತು. ಕೈಗಳು ಜೋಡಿಕೊಂಡುವು—ಆ ಭಗವಂತನ ಕಡೆಗೆ! “ಹಾಗಾದರೆ ಇನ್ನು ನೀವು ನನಗೆ ದರ್ಶನವೀಯುವುದು ಯಾವಾಗ?” ಎಂದು ಮತ್ತೆ ಕೇಳಿದಳು.

“ಹೇಗೆ ಹೇಳಲಿ? ಈಗಲೇ ನಾನು ತಲೆ ಮರಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಅಸಾಮಿ. ನಾಳೆಯೇ ಪ್ರವಾಸ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ ಬೊಂಬಾಯಿಯ ಕಡೆಗೆ. ಸಮಯಾನುಕೂಲ ಸರಿ ಬಂದಾಗ, ನೀನು ಎಲ್ಲಿದ್ದರೂ ನಾನು ಬಂದು ನಿನ್ನನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇನೆ.”

“ಆಗಾಗ ನನಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆಯುವಿರಾ?”

“ನಾನು ನಿನಗೆ ಬರೆದೇನ.; ಆದರೆ ನೀನು ನನಗೆ ಬರೆಯಲಾರಿ. ಕಾರಣ ನನಗೆ ಸರಿಯಾದ ವಿಳಾಸವೆಲ್ಲಿದೆ? ಆದರೂ ವಿಳಾಸದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಹೆಸರನ್ನು ಬರೆಯದೆ, ‘ವಾಮನ ಮರಕಾಲ, ಮೋಗೇರಕೇರಿ, ಗೋಗಟ್ಟಿ ಪೋಸ್ಟ್’ ಎಂದು ಬರೆದರೆ, ನನ್ನ ನಂಬುಗೆಯವನಾದ ವಾಮನ ಮರಕಾಲನು, ನಾನೆಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ನನಗೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾನೆ. ನಿಧಾನವಾಗಿಯಾದರೂ ನನಗೆ ಸಿಕ್ಕೀತು ”

“ಆಗಲಿ” — ಎಂದು ಗೌರಿ, ಆ ವಿಳಾಸವನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಬರೆ ದಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, “ನನಗೆ ಬರೆಯುವುದಾದರೆ, ನನ್ನನ್ನು ತಂದೆಯಂತೆ....”

“ಅದೆಲ್ಲ ಯಾಕೆ? ಮದ್ರಾಸಿನ ಮಹಿಳಾಭ್ಯುದಯ ಮಂಡಲಿಯ ಕಲಾಶಾಲೆಗೇ ಬರೆದರಾಯಿತಲ್ಲ?”

“ಸರಿ. ಹಾಗೇ ಬರೆಯಿರಿ.”

“ಆದರೆ ಅನಾವಶ್ಯಕ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರವು ನಮ್ಮೊಳಗೆ ಬೇಡ ಗೌರಿ. ”

“ಹಾಗೆಯೇ ಆಗಲಿ ನೀವಿಷ್ಟು ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟುದರಿಂದ ನನ್ನ ಹೃದಯವು ತುಂಬ ಹಗುರಾಯಿತು!”

“ನನ್ನ ದು ಕೂಡಾ!”

ಆಗ ಶೀನು ಟವೇಲಿಸಿಂದ ಮೈಯನ್ನು ಒರೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು— “ಏನು ಗೋಪಾಲ! ನನ್ನ ತಂಗಿಯ ಸಂದೇಹವನ್ನೆಲ್ಲ ಹತ್ತಿ ಯಂತೆ ಹಾರಿಸಿಬಿಟ್ಟೆಯಾ?—” ಎಂದು ಕೇಳಿದನು.

“ಓಹೋ! ಬೇಕಾದರೆ ಗೌರಿಯನ್ನೇ ಕೇಳು ” ಎಂದನು ಗೋಪಾಲ |

“ತೀರಿತೇ ಗೌರಿ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದ ಶೀನುವನ್ನು ಗೌರಿ ನಗುತ್ತ ಭಾವ ಪೂರ್ಣ ಲೋಚನದಿಂದ, ನೋಡಿದಳು.

“ಶೀನು! ಈಗೊಂದು ಕಷ್ಟ ಬಂತು ನನಗೆ—” ಎಂದು ಗೋಪಾ ಲನು ಹೇಳತೊಡಗುತ್ತಲೇ ಶೀನು ಕಣ್ಣು ರಳಿಸಿ “ಏನಪ್ಪಾ!” ಎಂದಳು. ಗೌರಿಯೂ ಬಿಚ್ಚಿನಿತಳು.

“ಮತ್ತೇನಿಲ್ಲ ಗಾಬರಿಬೇಡ ಇದು ವರೆಗೆ ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಜೀವದ ಹಂಗುದೊರೆದೇ ನಿಂತಿದ್ದೆ. ಈಗ ಹಂಗು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಇರಬೇಕು ಅನಿಸುತ್ತದೆ!” ಎಂದು ಗೌರಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಗೋಪಾಲನು ನಕ್ಕನು.

“ಅಂತಹ ಪ್ರಸಂಗವೇ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಗೋಪಾಲಾ. ಯಾಕೆಂದರೆ ನಮ್ಮದು ಅಹಿಂಸೆಯ ಹೋರಾಟವಲ್ಲವೇ? ಏನೂ ಭಯವಿಲ್ಲ.” ಎಂದನು ಶೀನು.

ಗೌರಿ “ಕಾಫಿಯನ್ನು ತರುತ್ತೇನೆ” ಎಂದಂದು ಒಳಗೆ ಹೋದಳು.

ಒಂದು ನೋಡಿದರೆ ಗೌರಿಯ ಹೃದಯವೀಗ ಭಾರವಾಗಬೇಕಿತ್ತು. ಏಕೆಂದರೆ, ನಿನ್ನೆಯವರೆಗೆ ಅವಳ ಹೃದಯದೊಳಗೆ ಯಾವ ಕಳ್ಳನೂ ಹೊಕ್ಕಿರದೆ ನೆಮ್ಮದಿಯಾಗಿತ್ತು ನಿನ್ನೆಯಿಂದ ಅವಳ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಗೋಪಾಲನು ಅಧಿಷ್ಠಾನದ ಮೇಲೆ, ಹೃದಯವು ಭಾರವಾಗಬೇಕಲ್ಲವೇ? ಆದರೆ ಆ ಹೊಸ ಭಾರವು ಭಾರವೇ ಅಲ್ಲ! ಹೊವಿನಂತೆ ಹಗುರಾದ ಅನಂದ ಭಾವವಾಗಿತ್ತು. ಅದುದರಿಂದ ಹಗುರಾಗಿತ್ತು.

ಕಾಫಿ ಕುಡಿದನಂತರ ಗೋಪಾಲನು ಶ್ಯಾಮಸುಂದರರಿಂದ ಅಪ್ಪಣೆ ಪಡೆದು ಹೊರಟನು. ಹೊರಡುವಾಗ ಗೋಪಾಲನನ್ನೂ ಸಂಗಡ ಕರೆದೊಯ್ದನು.

“ಶೀನೂ! ಅಚಲನಾಗಿರುವಿಷ್ಟೇ?”— ಹೋಗುತ್ತಾ ಗೋಪಾಲನು ಕೇಳಿದನು.

“ನನ್ನ ಮೇಲೆ ನಿನಗೇನೂ ಸಂದೇಹ ಬೇಡ ಗೋಪಾಲ.”

ಗೋಪಾಲನು ಅವನನ್ನು ಪೆಂಟ್ರೆಂಡ್ ಪೇಟೆಯಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಮಾಳಿಗೆಯ ಮನೆಗೆ ಕರೆದೊಯ್ದನು. ಮನೆಯ ಮುಂದೆ ವಿಶಾಲವಾದ ಕಂಪಾವುಂಡ್. ಗೇಟಿನಲ್ಲಿ “ಬಿ ಗಣೇಶ ಕಾಮತ್, ಬಿ ಎ. ಎಲ್. ಬಿ.” ಎಂದಿತ್ತು.

ವಕೀಲ ಗಣೇಶ ಕಾಮತ್ರು ಗೋಪಾಲನನ್ನು ಪರಮಾದರದಿಂದ ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಗೋಪಾಲನು ಅವರಿಗೆ ಚಿಟುಕಾಗಿ ಶೀನುವಿನ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಸಿ,— “ಶೀನು! ಇವರು ವಕೀಲ ಗಣೇಶ ಕಾಮತ್ರು. ಮಹಾತ್ಮರ ಅಡಿಯಮೇಲೆ ಅಡಿ ಇಡುವಂತಹ ಕಟುನಿಷ್ಠಾಂತ್ರು.

ಇವರೇ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೇಂದ್ರ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು. ಇದು ಇವರ ಮನೆ. ಇಲ್ಲಿ ಇವರ ರಹಸ್ಯ ಕಾರ್ಯಾಲಯವಿದೆ. ವಯಸ್ಸು ಲೆಕ್ಕಿಸದ ಸಹಾಯದಿಂದ, ಇವರು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೋ ನಡೆಯುವ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಕೂಡಲೇ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ! ಈಗ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗರು ದ್ವಿಮುಖವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆಯಷ್ಟೆ ? ಒಂದು ಬಹಿರಂಗ ಭಾಷಣ, ಲೇಖನ ಇತ್ಯಾದಿ ಇನ್ನೊಂದು ಉಪನೋಚನೆಗೆ ರಹಸ್ಯವಾಗಿ ತಿರುಗಾಡಿ, ಈ ಹೋರಾಟದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಪ್ರಚಾರ ಹಾಗೂ ದೇಶೀಯದಳ ವಿಸ್ತರಣೆ ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಸಕಲ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನೂ ಇವರೇ ನಿನಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ—” ಎಂದಂದು ಗಣೇಶ ಕಾಮತರನ್ನು ಕುರಿತು— “ ಅವರನ್ನು ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಹಿ ಮಾಡಿಸಿ, ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಪಟ್ಟಿ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಕಳುಹಿಸಿರಿ. ಇವರು ಮಡಿಕೇರಿ, ಮೈಸೂರು, ಹೊಸಪೇಟೆ, ಹಂಪಿ, ಬಳ್ಳಾರಿಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು, ಮದರಾಸಿನವರಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ ನಾನು ಉಡುಪಿ, ಕುಂದಾಪುರಗಳ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಬೊಂಬಾಯಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ. ಅಗೋಸ್ತ ಮೊದಲನೇ ವಾರದ ಮಹಾಸಭೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ನಾನು ಬೆಂಬಾಯಿಗೆ ಹೋಗಿ ಸೇರುತ್ತೇನೆ. ಅಷ್ಟರೊಳಗೆ ಶೀನು, ನೀನು ಮದರಾಸಿನಿಂದ ಗುಂತಕಲ್ಲು, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ, ಪೂನಾ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಹೊರಟು ಬೊಂಬಾಯಿ ಬಂದು ನನ್ನನ್ನು ಸೇರು. ಅಲ್ಲಿ ಮಹಾತ್ಮರ ಸಂದರ್ಶನವು ನಿಸ್ಸಂಗಾಧೀತು. ದೇವರು ನಡೆಸಿದರೆ ಇನ್ನು ನನ್ನ-ನಿನ್ನ ಭೇಟಿ ಬೊಂಬಾಯಿಯಲ್ಲೇ!” ಎಂದು ಮುಗಿಸಿದನು.

ಗಣೇಶ ಕಾಮತರು ಅವರಿಬ್ಬರನ್ನೂ ಒಂದು ರಹಸ್ಯವಾದ ಕೋಣೆಯೊಳಗೆ ಕರೆದೊಯ್ದರು. ಸುಮಾರು ಒಂದು ಗಂಟೆಯಮೇಲೆ ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಹೊರಗೆ ಬಂದಾಗ, ಶೀನೂ-ಗೋಪಾಲರ ಕೈಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಬ್ಯಾಗು ನೇತಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಕಾಮತರನ್ನು ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟು, ಕೊರಡುವಾಗ ಕಾಮತರೆಂದರು— “ ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಯರೆ, ನಿಮ್ಮಾಗಮನದ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ನಾನು ಮುಂದಾಗಿ ಮಡಿಕೇರಿಯ ಕಾರ್ಯಾಲಯಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲಿ ನೀವು ಎರಡು ಮೂರು ದಿನ ತಂಗಿರುವಂತೆ ನಿರ್ವಾಹಾಗಲಿ” ಎಂದರು.

“ಒಳ್ಳೆಯದು. ನಾನು ನಾಡದು ಶನಿವಾರ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಮಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಹೊರಡುವೆನು. ಹೊರಡುವ ಮುನ್ನ ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ತಮ್ಮನ್ನು ಕಾಣುವೆನು.” ಎಂದನು.

ಇಬ್ಬರೂ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟಾಗ, ಗೋಪಾಲ ಬೇರೆ ಶೀನು ಬೇರೆ ಅಗಲಿಕೊಂಡರು. ಅಗಲುವಾಗ ಆ ಗೆಳೆಯದ್ವಯರ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ನೇಹಭಾವವು ತುಂಬಿ ತುಳಿಕಿತು.

ಆ ವ.ಧ್ಯಾತ್ಮ ಶೀನು ಶ್ಯಾಮಸುಂದರರ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಊಟಮುಗಿಸಿಕೊಂಡ ಮೇಲೆ, ಗೌರಿಯನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಕಿರುಗಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಬಂದನು.

ಗೌರಿ ಮದ್ರಾಸಿಗೆ ಹೊರಡುವ ಮುನ್ನ ಕೃಷ್ಣಣ್ಣ, ದೊಡ್ಡಮ್ಮ ಮೊದಲಾದವರೊಡನೆ, ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದೇ ಬಂದಿದ್ದಳು. ಯಾರಿಗೂ ಅವಳ ಆ ಪ್ರಯಾಣವು ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲವೆಂದು ಚಿನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಿದ್ದರೂ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳದೆ ಸೋಗುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲವಷ್ಟೆ?

ತಾನು ಮದರಾಸಿಗೆ ಹೋಗುವೆನೆಂಬ ಹೆಮ್ಮೆಯ ವಿಷಯವನ್ನು ಊರಲ್ಲಿರುವ ಅವಳ ಗೆಳತಿಯರೊಡನೆ ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಹೆಚ್ಚಳಪಡುವ ಇಷ್ಟವೇ ಅವಳಿಗಿಲ್ಲ. ಈ ಸುದ್ದಿ ಊರಲ್ಲಿಲ್ಲಾ ಹರಡಿದರೆ ಎಲ್ಲರೂ ಗೇಲಿಮಾಡಿ ನಗುವರೆಂದೂ ಅವಳಿಗೆ ಗೊತ್ತು.

ಮನೆಗೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಸಮಯ ನೋಡಿ, ಶೀನು ತನ್ನ ಹಾಗೂ ಗೌರಿಯ ಪ್ರಯಾಣ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಉಪಾಯವಾಗಿ ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ತಿಳಿಯಪಡಿಸಿದನು. ಯೋಚಿಸಿದಂತೆಯೇ ಇತ್ತು ಅವನ ಉತ್ತರ. ಶೀನು ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳಿದ:— “ಕೃಷ್ಣ ! ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಬರಿದೇ ಕುಳಿತು ಕುಳಿತು ಬಹಳ ಬೇಸರ ಬಂತು. ಅದಕ್ಕೆಯೇ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡದ್ದು ಈ ಸ್ವದೇಶೀ ಪ್ರಚಾರ ಕಾರ್ಯ. ಗೌರಿಯೂ ಇನ್ನೂ ಕಲಿಯಬೇಕೆಂದು ಉತ್ಸಾಹಿಯಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಅವಳನ್ನು ಮದರಾಸಿನ, ಒಳ್ಳೆಯ ನಡತೆಯ ಕಲೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಮಹಿಳಾಭ್ಯುದಯ ಮಂಡಲಿಗೆ ಸೇರಿಸಿ ಬಂದುಬಿಡುತ್ತೇನೆ” ಅಲ್ಲಿಯೇ ನನಗೂ ಏನಾದರೂ ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ನಾನೂ ಬರಲು ತಡವಾದೀತು —” ಎಂದು ಶೀನು

ಹೇಳುವಾಗ, ಕೃಷ್ಣನು, “ಎಲ್ಲಾ ಬಲ್ಲ ನೀನೇ ಹೀಗೆಂದರೆ ನಾನೇನು ಹೇಳಲಿ ಅಣ್ಣ? ಆದರೂ ನಾನು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಈ ನಿನ್ನ ಕೆಲಸವನ್ನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ ನಾಟ್ಯ ಸಂಗೀತಗಳೆಂದರೆ ಜನರನ್ನು ಮೋಹಿಸಿ ಕೆಡಿಸಿ, ತನ್ನನ್ನು ಕೆಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂಥಾ ವಿದ್ಯೆ. ಅದೆಲ್ಲಾ ಕುಲೀನ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಹೇಳಿಸಿದ್ದೇ ಅಲ್ಲ!.....”

ಶೀನು ಕೂಡಲೇ— “ಇದು ಕೀಳುಮನಸ್ಸಿನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೃಷ್ಣ. ಸುಸಂಸ್ಕೃತರು ಹಾಗೆಲ್ಲ ಭಾವಿಸುವುದೇ ಇಲ್ಲ ನಾಟ್ಯ-ಸಂಗೀತ ಮೊದಲಾದ ದಿವ್ಯ ಕಲೆಗಳ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಬರೆದವರು ಮಹಾನ್ ಮಹಾನ್ ಮುನಿಗಳು ಆದರೆ ಕಲೆ, ದುಡ್ಡು ಮಾತ್ರವುಳ್ಳವರಾದ ಅಸಂಸ್ಕೃತರ ಕೈಗೆ ಸೇರಿ, ಕಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಸ್ಥಿಲತೆಗಳು ತುಂಬಾ ಬೆರೆತು ಪ್ರಚಾರವಾಗಿರುವುದರಿಂದಲೇ ನಿನ್ನಂಥವರ ಈ ಭಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣ. ಆದರೆ ನಿಜವಾದ ಸಾತ್ವಿಕ ಕಲಾವಿದೆಯರೂ ಕೆಲವರಿದ್ದಾರೆ. ಅಂತಹರನ್ನೆಲ್ಲ ತಯಾರಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆಯೇ ‘ಮಹಿಳಾಭ್ಯದಯ ಮಂಡಲಿ’ ಎಂದು ವಾದಿಸಿದನು.

“ಅಷ್ಟು ದೂರ ಯಾಕೆ ಹೋಗಬೇಕು? ಇಲ್ಲಿಯೇ ಕಲಿತಷ್ಟು ಸಾಲದೆ? ಸುಮ್ಮನೆ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನೆ ಹಾರಬೇಕೆಂಬ ಸಾಹಸ ಹೆಂಗುಸರಿಗೇಕೆ? ಅಲ್ಲದೆ ಮದರಾಸಿನಲ್ಲಿಗೆ ಯುದ್ಧದ ಗಲಾಟೆ, ಮಿಲಿಟರೀಮಯ ಹೆಂಗುಸರು ಸರಿಯಾಗಿ ಹೋಗಿ ಬಂದಾರೆಂಬ ನಂಬುಗೆಯೇ ಇಲ್ಲ!.....”

“ಅದೆಲ್ಲ ಸುಮ್ಮನೆ, ವಿಪರೀತ ವರ್ತಮಾನಗಳು. ಅಲ್ಲಿ ನಮ್ಮೂರಿನವರೂ ತುಂಬಾ ಮಂದಿ ಇದ್ದಾರೆ ಶ್ಯಾಮಸುಂದರರ ಮಗಳು ವಸಂತಿಯೂ ಗೌರಿಯು ಜತೆಗಿದ್ದಾಳೆ ಅವರ ಭಾವ ಗಜವದನರಾಯರಲ್ಲಿಯೇ ಇವರಿರುವ ನಿರ್ವಾಡು. ಇಷ್ಟು ಅನುಕೂಲವೂ, ಗೌರಿಗೆ ಕಲಿಯಬೇಕೆಂಬ ಒಲುಪ್ಪುಹವೂ ಇರುವಾಗ, ಇಲ್ಲ-ಸಲ್ಲದ ಭಯ ಸಂದೇಹಗಳಿಂದ ಉದಾಸೀನ ಮಾಡಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಜನೆಗೆ ಕಲ್ಲು ಹಾಕುವುದು ನ್ಯಾಯವೆ? ಮಹಿಳಾಭ್ಯದಯ ಮಂಡಲಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿದವರು, ಅಲ್ಲಿಂದ ಬರುವಾಗ ಉತ್ತಮ ಗೃಹಿಣಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಎಲ್ಲಾ ಶಿಕ್ಷಣದೊಂದಿಗೆ ಹೊರಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಅಖಿಲ ಭಾರತದಲ್ಲಿಯೇ ಮೊದಲಿಗಳೆಂದು ವಿದೇಶೀಯರಿಂದಲೂ ಹೆಸರುಗಳಿಸಿದ ಕಲಾನ್ವಿತೆಯರಾದ ಶ್ರೀಮತಿ ವಿಮಲಾ ಶ್ಯಾಮಲಾ ಮೊದಲಾದವರು ಅದರ್ಥ ಗೃಹಿಣಿಯರಾಗಿಲ್ಲವೆ? ಹಾಗೆಯೇ

ಚಿತ್ರಾ, ಶೈವಲಾ, ಕನಕಾಂಗಿ ಮೊದಲಾದ ಕಲಾವಿದೆಯರೂ ಹೇಗೆ ಕಲೆಯ ಹಿರಿಮೆಯನ್ನೂ ಗೌರವವನ್ನೂ ಸರಳ ದಾರಿಯಲ್ಲಿದ್ದು ಮೆರೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ! ನಮ್ಮ ಗೌರಿ ಅಂತಹಳಾಗುವಂತೆ ಹರಸಿ ಕಳುಹಿಸು ಕೃಷ್ಣ ! ನಿರ್ಮಲ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಒಪ್ಪಿಬಿಡು. ಅನುಮತಿ ಕೊಡು.....” ಎಂದು ಶೀನು ಬಹಳವಾಗಿ ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ, ಕೃಷ್ಣನು ನಿವೃತ್ತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಒಂದು ರೀತಿಯಾದ ಅಪ್ರಸನ್ನತೆಯಿಂದಲೇ, “ನನಗೇನಣ್ಣ? ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ನೀನಿದ್ದೀಯಲ್ಲಾ! ಇದುವರೆಗೆ ಅವಳ ವಿಷಯವೆಲ್ಲಾ ನಿನ್ನಷ್ಟದಂತೆಯೇ ನಡೆಯಿತಲ್ಲವೆ? ನಂದೇನು? ಮುಂದೆಯೂ ಹಾಗೆಯೇ ನಡೆಯಲಿ. ಒಳ್ಳೆಯದಾದರೆ ನನಗೂ ಸಂತೋಷವೆ” ಎಂದು ಜೊಗರಾಗಿಯೇ ಹೇಳಿದನು. ಆಗ ಅವನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ “ಹುಂ. ಕಡೆಗೆ ನಾನು ಯೋಚಿಸಿದಂತೆಯೇ ಆಯಿತು ಆ ಸುಂದರಿ ಮಹಿಳಾಭ್ಯುದಯ ಮಂಡಲಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದಾಳೆ. ಈ ಅಣ್ಣನೂ ಹೋಗಿ ಅವಳನ್ನೇ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ ಗೌರಿಯೂ ದೊಡ್ಡ ಸಿನಿಮಾ ರಾಣಿಯಾದಾಳು.” ಎಂದು ನೆನೆಯುತ್ತಿದ್ದನು.

ಶೀನು ಹೊರಡುವ ಸಿದ್ಧತೆಗೆ ತೊಡಗಿದನು. ಮೊದಲು ಮಡಿಕೇರಿ ಯಲ್ಲಿ ಅವನದೊಂದು ಭಾಷಣವಾಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅವನು ಮಾಡಲಿದ್ದ ಭಾಷಣ ಅದೇ ಮೊದಲು. ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಆ ಭಾಷಣವನ್ನು ಒಂದು ಲೇಖನವಾಗಿ ಬರೆದು ತಯಾರು ಮಾಡಿಕೊಂಡನು “ಅಹಿಂಸೆಯ ಹೋರಾಟದ ಮಹತ್ವ” ಎಂಬುದು ಅದರ ತಲೆಬರಹ

ನಾಳೆಯೇ ಅವನು ಮಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಹೊರಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಗೌರೀ ವಸಂತಿಯರು ಎರಡು ಮೂರು ದಿನ ತಾಳಿ, ಕಾರಿನಲ್ಲಿ ಹೊರಟು, ಮಡಿಕೇರಿಯಲ್ಲಿ ಶೀನುವನ್ನು ಕೂಡುವುದಾಗಿ ಮೊದಲೇ ನಿರ್ಣಯವಾಗಿತ್ತು. ಆ ಪ್ರಕಾರ ಶೀನು ಆ ದಿನ ಸಂಜೆಯೇ ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಟನು ಸದ್ಯಕ್ಕೆ “ಭಾರತೀ ಭಾಂಡಾರ”ದ ಮೇಲು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದನು. ಗೌರಿ ಇನ್ನೆರಡು ದಿನ ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದು ದೊಡ್ಡಮ್ಮನ ಔತಣವನ್ನು ತೀರಿಸಿಕೊಂಡು ಮಂಗಳೂರಿಗೆ ಹೊರಡುವವಳಾಗಿದ್ದಳು.

೧೮

“ದೇಶ ಭಾಷಾ ಸೇವಕ ‘ಕನ್ನಡ ಗೆಳೆಯ’ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ರಾಯರು ಮಡಿಕೇರಿಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಮೂರು ದಿನ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಭೆಯನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಜನರಿಗೆ ಅವರ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕು ” ಎಂಬ ಸೂಚನೆ ಮಡಿಕೇರಿಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸು ಕಾರ್ಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ತಲುಪಿತ್ತು. ಮಡಿಕೇರಿಯ ಶಾಲೆಯ ಮೈದಾನದಲ್ಲಿ ?—?—೪೨ ರಂದು ಮಹಾಸಭೆ ನೆರೆಯುವುದೆಂದೂ. ಶ್ರೀ. ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಯರು “ ಅಹಿಂಸೆಯ ಹೋರಾಟದ ಮಹತ್ವ ” ಎಂಬ ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ಭಾಷಣ ಮಾಡುವರೆಂದೂ ಕರಪತ್ರಗಳು ಊರೊಳಗೆಲ್ಲ ಹಂಚಲ್ಪಟ್ಟವು.

ಬೆಳಗ್ಗೆ ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಬಸ್ಸು ಹತ್ತಿದ ಶೀನು ಅಪರಾಹ್ನ ಮೂರು ಗಂಟೆಗೆ ಮಡಿಕೇರಿಯಲ್ಲಿಳಿದನು. ಆಗ ಅವನ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ‘ಸ್ವಯಂಸೇವಕ’ನು ಮಂಗಳೂರಿನಿಂದಲೇ ಹೊರಟು ಬಂದಿದ್ದನು. ಶೀನುವಿನ ಕೈಯಲ್ಲಿಯೂ ಅವನ ಕೈಯಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದೊಂದು ಬ್ಯಾಗು ಮಾತ್ರವೇ ಇದ್ದವು.

ಅಲ್ಲಿಯ ನಾಯಕರು ಬಸ್ ಸ್ಟಾಂಡಿಗೆ ಬಂದು ಶೀನುವಿಗೆ ಸ್ವಾಗತವಿತ್ತರು. ನಮಸ್ಕಾರ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಅವರಿಬ್ಬರ ಭೇಟಿಯಾಗುವಾಗ ಜನರೆಲ್ಲ ಕೌತುಕದಿಂದ ನೋಡಿದರು. ಅದುವರೆಗೆ ಶೀನುವನ್ನು ಎಲ್ಲರ ಹಾಗೆಂದೇ ತಿಳಿದವರಿಗೆ, ಆ ಊರ ಮುಖಂಡರಾದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ನಾಯಕರೇ ಇದಿರುಗೊಳ್ಳ ಬಂದುದು ನೋಡಿ, ಶೀನು ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯನಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ತೋರಿತು. ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಹಾಗೆಯೇ ಶೀನು ಗೌರವನೀಯವಾದ ಖಾದೀ ಪಂಚೆ, ಖಾದೀ ಜೆಬ್ಬ, ಖಾದೀ ಟೋಪಿಯಿಂದ ಶುಭ್ರ ತೇಜಸ್ವಿನಿಂದ ಒಪ್ಪುತ್ತಿದ್ದನು. ಆಗ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬನು, ಯಾರಿಗೋ ಹೇಳಿದ,—“ಇವರೇ ಆ ದೇಶಭಾಷಾ ಸೇವಕರು! ಕನ್ನಡ ಗೆಳೆಯರು! ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಯರು!” ಹೀಗೆ ಸುದ್ದಿ ಒಬ್ಬರಿಂದೊಬ್ಬರಿಗೆ ಹರಡಿತು.

ಮೊದಲೇ ಶೀನು “ಕನ್ನಡ ಗೆಳೆಯ”ನೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾಗಿದ್ದನು. ಅವನೇ ಈಗ ದೇಶ ಸೇವಕನಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದಾನೆ. ಅವನನ್ನು ನೋಡಬೇಕು, ಅವನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಕೇಳಬೇಕು, ಎಂದು ಜನರಿಗೆಲ್ಲ ಕುತೂಹಲ ಹುಟ್ಟುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವೇ. ಅದುದರಿಂದ ಅವನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಕೇಳಲು ವೈದಾನದಲ್ಲೆ ಸಾವಿರಾರು ಜನರು ನೆರೆದುಬಿಟ್ಟರು.

ಶೀನು ಅದುವರೆಗೆ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದವನಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ದೇಶಮಾತೆಯ ಮೇಲೆ ತುಂಬಿಬಿಟ್ಟಿರುವ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ, ತನ್ನಿಂದ ಭಾಷಣ ಮಾಡಲಾದೀತೆಂಬ ಧೈರ್ಯವೂ ಆತ್ಮ ವಿಶ್ವಾಸವೂ ಅವನಿಗಿತ್ತು. ಅದುದರಿಂದ ಅವನು ಕೊಂಚವೂ ಅಳುಕದೆ ದೃಢವಾಗಿ ನಿಂತುಬಿಟ್ಟಿದ್ದನು. ಮಹಾಜನ ಸಮುದ್ರವನ್ನು ಕಂಡು ‘ಸಭಾ ಕಂಪನದ’ ಗಾಳಿ ಕೂಡ ಅವನ ವೈಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ನಾಯಕರೊಂದಿಗೆ ಬಂದು ವೇದಿಕೆಯನ್ನೇರಿ ಕುರ್ಚಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದನು. ನಾಯಕರೇ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದರು.

ಮೊದಲು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಶೀನುವಿನ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಸಭಿಕರಿಗೆ ಮಾಡಿಸಿದರು. “.....ಇವರು ‘ಕನ್ನಡ ಗೆಳೆಯನೆಂಬ ಗುಪ್ತ ನಾಮದಿಂದ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಯಾಮಿಯಾಗಿದ್ದು, ಇದೀಗ ತಾನೇ ನಿಮ್ಮಿಗಾಗಿ ಬಯಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಭಾಷಾ ಸೇವೆಯನ್ನು ತನ್ನಂತಾನೇ ಮಾಡುತ್ತ, ಈಗ ದೇಶಮಾತೆಯ ಕೈಂಕರ್ಯವನ್ನೂ ಕೈಕೊಂಡು ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಗೆ ‘ಅಹಿಂಸೆಯ ಹೋರಾಟದ ಮಹತ್ವ’ ಎಂಬ ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅಹಿಂಸೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಎಷ್ಟಿದ್ದರೂ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದುದು ಈಗ ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ.....” ಎಂದು ಸಣ್ಣ ಪೂರ್ವಭಾಷಣ ಮಾಡಿ ವಿರಮಿಸಿದರು.

ಶೀನು ಎದ್ದನು. ಯಾರೋ ಇಬ್ಬರು ಎದ್ದು ಬಂದು, ಎರಡು ಮಂಗಳೂರ ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಮಾಲೆಗಳನ್ನು ವೇದಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ತಂದೂ, ಒಂದನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಕೊರಳಿಗೂ, ಇನ್ನೊಂದನ್ನು ಶೀನುವಿನ ಕೊರಳಿಗೂ ಹಾಕಿದರು. ಸಭೆ ಪೂರಾ ಕೈಚಪ್ಪರೆಗುಟ್ಟಿತು.

ಶೀನು ಕೈಯೆತ್ತಿ ಅವರನ್ನೆಲ್ಲ ಸಮಾಧಾನ ಪಡಿಸುತ್ತ--- “ವಂದೇ ಮಾತಂ” ಎಂದು ಗಂಭೀರ ಧ್ವನಿಯಿಂದ ಉಚ್ಚರಿಸುತ್ತ ಕೈಮುಗಿದನು. ಜನರೂ “ವಂದೇ ಮಾತರಂ” ಎಂದು ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಗೈದರು. “ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧೀಕೇ ಜೈ ! ಭಾರತಮಾತಾ ಕೇ ಜೈ ! ಕರ್ಣಾಟಕ ಮಾತಾ ಕೇ ಜೈ !” ಎಂದು ಘೋಷಿಸಿದನು ಶೀನು. ಜನ ನೆರವಿಯಿಂದ ಅದೂ ಅಲೆಯಲೆಯಾಗಿ ಮಾರ್ಪೊಳಗಿತು.

ಈ ಜಯಘೋಷಣದಿಂದ ಶೀನುವಿಗೆ ಸ್ವಾರ್ಥ ಬೆನ್ನಾಗಿ ವಿಕಸಿತ ವಾಯಿತು. ಜನರು ತನ್ನ ಮೇಲೆ ತೋರಿಸುವ ಆದರವನ್ನು ನೋಡಿ ಶೀನುವಿಗೆ ಎದೆಮುಬ್ಬಿತು ಉತ್ಸಾಹ ಕೆರಳಿತು. ಬರೆಹವನ್ನು ನೋಡ ದೆಯೇ ಮಾತಾಡಬಹುದೆನ್ನುವನು. ಅದರೂ ಅದನ್ನು ಮೇಜೆಯಮೇಲೆ ಆಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದನು.

ಆಗ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡುವಾಗ ತುಂಬಾ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅಪ್ಪಿ-ತಪ್ಪಿ ಯಾವುದೊಂದು ಹೊಂಕಾರವೆದ್ದರೂ ‘ದೇಶ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಕಾನೂನಿನ ಮೇಲೆ ಕೈದು ಮಾಡಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದನ್ನು ರಿತ್ಯೆ ಅವನು ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು.

“..... ಪ್ರಿಯ ವೀರ ಮಡಿಕೇರಿಯ ಬಂಧು ಬಾಂಧವರೆ, ಹೊಸಬರಾದ ನಿಮ್ಮನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕಾಣುವ ಭಾಗ್ಯವು ಬಂದುದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಬಹಳ ಸಂತೋಷ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದಿರುವ ವಿಷಯವು ನಿಮಗೆ ತಿಳಿದುದ ಹೊಸತೇನೂ ಅಲ್ಲ. ಅಹಿಂಸೆಯ ತತ್ವವನ್ನು ಮಹಾತ್ಮರ ಮೂಲಕವಾಗಿ ನೀವು ಎಷ್ಟೋ ಕೇಳಿದ್ದೀರಿ. ತಿಳಿದಿದ್ದೀರಿ. ಕೇಳಿದ್ದನ್ನೆ ಕೇಳಲು ಬೇರೆ ವಿಷಯದಲ್ಲಾದರೆ ನಿಮಗೆ ಬೇಸರವಾದೀತು. ಅಹಿಂಸೆಯ ವಿಷಯ ಹಾಗಲ್ಲ. ರಾಮಾಯಣ ಭಾರತಾದಿಗಳು ಯಾವಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ? ಅದರೂ ಓದಲಿಕ್ಕೆ. ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಕೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಸರ ಬರುತ್ತೀಯೆ? ಅಹಿಂಸೆಯೂ ಅದರಂತಹುದೇ ಅದ ಮಧುರ ಮರುವಾದ ವಿಷಯ.

“ಅಹಿಂಸಾ ಪರಮೋ ಧರ್ಮಃ” ಎಂದು ಪೂರ್ವಜರೇ ಎತ್ತಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದರೂ ಇದು ಅನುಷ್ಠಾನದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಗೆ ತರಲು ಸಾಧ್ಯವಾ

ಗವೆ, ಆ ವಾಕ್ಯದೊಳಗೇ ಅಡಗಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಈಗ ನಮ್ಮ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ಖಂಡಾಂತರಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಮಾರಣ ಯುದ್ಧ ವಾದರೋ, ಹಿಂದೆಂದೂ ಕೇಳಿ ಬರದಂತಹ ಕ್ರೂರ ಹಿಂಸಾಮಯವಾಗಿ ವಿಜೃಂಭಿಸುತ್ತಿದೆ. ಇಂತಹ ಹಿಂಸಾಶಕ್ತಿಯ ಪ್ರಚಂಡ ಬಲದಿರಿನಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲವೇ ಅಹಿಂಸೆಯ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಅಳೆಯಬೇಕು? ಈಗಲೇ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಪರೀಕ್ಷೆಯೋಗವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದೆ.

“ಮಹಾತ್ಮರು ಅಹಿಂಸೆಯ ಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ಈವರೆಗೂ ಅಪಜಯ ಹೊಂದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಅಚಲ ವಿಶ್ವಾಸವಿದೆ. ಅವರೊಬ್ಬರ ವಿಶ್ವಾಸವು ಮಾತ್ರವಿದ್ದರೆ ಹೇಗೆ ಸಾಕು? ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರ ವಿಶ್ವಾಸವೂ ಅವರಂತೆಯೇ ಇರಬೇಕು. ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರಿಗೆ ತೋರಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಆಗ ತಾನೇ ಅವರು ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ನಾಯಕರಾಗಿ ನಡೆಸಿ ವಿಜಯ ಮಾಲೆಯನ್ನು ಗಳಿಸಿ ಕೊಡಬಲ್ಲರು. ಮಹಾತ್ಮರ ನಾಯಕತ್ವದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಧೈರ್ಯವೂ ವೃಥತೆಯೂ ನಿಮಗಿದೆಯೇ? ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನೀವು ಇಷ್ಟು ದೃಢವಾಗಿ ಜಯಘೋಷಣವನ್ನು ಮಾಡಬಲ್ಲರಾ? ನಿಮ್ಮ ಜಯಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ದೃಢತೆಯಿದೆ, ಶಕ್ತಿಯಿದೆ, ವಿಶ್ವಾಸವಿದೆ.

ಆದರೆ ಮಹಾತ್ಮರ ಕಟ್ಟುಣತೆಯನ್ನು ಕೇಳಬೇಕಾದರೆ ಇದು ಇನ್ನೂ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಲಿಯಬೇಕು. ವೀರ ಒಂಥುಗಳೇ! “ನಿಮಗಿನ್ನೂ ಒಂದು ಸಂದೇಹವಿದ್ದಿತು; ನಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ನಡೆಯುವ ಬಾಂಬು, ಗುಂಡು, ಟ್ಯಾಂಕಿ, ಮಿಷನ್‌ಗನ್ ಮೊದಲಾದ ಕ್ರೂರ ಹಿಂಸ್ರ ಯುದ್ಧದ ವ ಧ್ಯದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಅಹಿಂಸೆ ಏನು ಮಾಡಿತು? ಎಂಬ ಸಂದೇಹವು ಯಾರಿಗೂ ಬರುವಂತಹುದೇ. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಹಿಂಸೆಯಿಲ್ಲದೆ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೂ ನಡೆಯದು. ಜೀವೋ ಜೀವಸ್ಯ ಜೀವನಂ— ಎಂಬಂತೆ ಹಿಂಸೆಯಿಲ್ಲದೆ ಯಾವ ಪ್ರಾಣಿಯೂ ಬದುಕಲಾರದು. ಆದರೆ, ತತ್ಪಕ್ಷೇನೆಂದರೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಲಿಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಹಿಂಸೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅದು ಅಹಿಂಸೆ ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ಸಾವಿರಾರು— ಲಕ್ಷೋಪಲಕ್ಷ ಜನರನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವ ನೂರಾರು ಕ್ರೂರರನ್ನು ಕೊಂದರೆ ಅದೊಂದು ಅಹಿಂಸೆಯೇ. ಆದರೂ ಈ ಬಗೆಯ ವಿಧಾನವನ್ನು ಕಟ್ಟ ಕಡೆಗೇ ಹಿಡಿಯಬೇಕು. ಚತುರೋಪಾಯಗಳಲ್ಲಿ ದಂಡೋಪಾಯವು

ಕಟ್ಟಿ ಕಡೆಗೇ ಎಂದು ಆರ್ಯರೇ ವಿಧಿಸಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಮಹಾತ್ಮರಾದರೂ ಹಾಗೆಯೇ. ಅವೇಶಗೊಂಡೇಳುತ್ತಿರುವ ನಿಮ್ಮನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಾಳಿರಿ, ತಾಳಿರಿ, ಕಾಯಿರಿ, ಕಾಯಿರಿ, ಶಾಂತರಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಬಲವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿರಿ. ಪ್ರಥಮಾವೇಶದಿಂದ ದುಡುಕಿ ವಿಜೃಂಭಿಸಿದರೆ, ಶೀಘ್ರಪತನವುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಹಿಂಸೆಯೇ ಮುಖ್ಯವಾಗಿರುವ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಶೀಘ್ರ ವಿಜಯದೊರೆತರೂ ಅದು ಚಿರವಿಜಯವಾಗದು; ಸ್ಥಿರವಿಜಯವಾಗದು. ತಾಳಿ ತಾಳಿ ಹೆಚ್ಚುಗಳೊಂಡ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ, ಅಹಿಂಸೆಯೇ ಮುಖ್ಯವಾದ ಹೋರಾಟದಿಂದ ಬಂದ ವಿಜಯವು ಸ್ನೇಹ ವಿಜಯ, ಚಿರ ವಿಜಯ; ಸ್ಥಿರ ವಿಜಯ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಅಹಿಂಸೆಯ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಸೋಲೇ ಬಂದರೂ ಅದು ಗೌರವನೀಯವಾದ, ಲೋಕವೇ ಮೆಚ್ಚುವಂತಹ, ಪ್ರತಿಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಅವಮಾನಕಾರಿಯಾದ, ಮತ್ತೂ ಮತ್ತೂ ಹೋರಾಟವು ಮುಂದುವರಿಯುವಂತೆ ವಿಶಾಲ ದಾರಿಯನ್ನು ತೋರಿಸುವ, ಸ್ಥಿರ ವಿಜಯದ ಕಡೆಗೆ ಸಾಗಿಸುವ ಸೋಲೆಂಬ ಒಂದು ಮೆಟ್ಟಿಲೆಂದೇ ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಅಹಿಂಸೆಯ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಹಿಂಸೆಯ ಯುದ್ಧಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮುಮ್ಮಡಿ ನಾಲ್ಕಡಿ ಯಾದ ಧೈರ್ಯ ಸ್ಥೈರ್ಯ ಅತ್ಮ ವಿಶ್ವಾಸಗಳು ಬೇಕು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿಲ್ಲಾ ಅದು ಹೆಚ್ಚಬೇಕೆಂದು ಮಹಾತ್ಮರು ಬಯಸುತ್ತಾರೆ. ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರ ಸತ್ಯ-ಅಹಿಂಸೆಗಳ ಸಾಧನೆಯ ಮೇಲುಪಜ್ಜೆಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ಅನುಸರಿಸುತ್ತಾ ಮೆಚ್ಚುತ್ತಾ ಬಂದ ನಾವು ಅವರ ದಾರಿಯ ಮೇಲೆ ನಂಬುಗೆಯಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬಲ್ಲೆವೆ ? ಇಲ್ಲ, ಇಲ್ಲ. ಅಂತಹ ಕಾಲವು ಹೋಯಿತು. ನಾವೆಲ್ಲಾ ದೃಢರೃದ್ಧಿಯಿಂದ ಅಚಲ ಸ್ಥೈರ್ಯದಿಂದ ಮಹಾತ್ಮರನ್ನೆ ನಂಬಿದ್ದೇವೆ. ಅನಂಬುಗೆಯನ್ನು ಅವರಿಗೆ ರುಜುಪಡಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕು ನಾವು. ಅದಕ್ಕೆ ನೀವೆಲ್ಲರೂ ಸಿದ್ಧರಾಗಿರಬೇಕು.....”

ಹೀಗೆ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಗಂಟೆಯವರೆಗೆ ಶೀನು ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದನು. ಅವನ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಶಾಂತತಾ ಮಾಧುರ್ಯವಿತ್ತು; ಶಕ್ತಿಯಿತ್ತು. ವಕ್ರೋತ್ತರಶಕ್ತಿ ತನಗುಂಟೆಂಬ ನಂಬುಗೆಯೂ ಅವನಿಗಾಯಿತು. ಜನರೂ ಸದ್ದು ಗುಲ್ಲು ಗಲಾಟೆಮಾಡದೆ ಉದಾತ್ತಭಾವದಿಂದ ಅವನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಕೇಳಿದರು.

ಭಾಷಣ ಮುಗಿಯುತ್ತಲೇ ಜನಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಆನಂದ ಪರವಶ ನಾದ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬನು “ದೇಶ ಭಾಷಾಸೇವಕ ಕನ್ನಡ ಗೆಳೆಯ - ಕೀ ಜೈ!” ಎಂದು ಕೂಗಿದನು.

ಒಡನೆಯೇ ಶೀನು--- “ಪ್ರಿಯ ಮಿತ್ರ ಮಹಾಶಯರೆ! ನನ್ನ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿನೂ ಇಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮಂತೆಯೇ ನಾನು ಒಬ್ಬ ಸೇವಕ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯ ಹೆಸರಿಗೂ, ಭಾರತಾಂಬೆಯ ಹೆಸರಿಗೂ ಜಯಜಯಕಾರ ಮಾಡಿರಿ” ಎಂದನು ಜಯಜಯಕಾರದೊಂದಿಗೆ ಸಭೆ ಚದುರಿತು.

ಶೀನು ಈಗ ಅಲ್ಲಿಯ ನಾಯಕರ ಅತಿಥಿಯಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಇದ್ದನು. ಮರುದಿನ ನಾಯಕರು ಅವನ ಜತೆಗೆ ಒಬ್ಬ ಸ್ವಯಂಸೇವಕನನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಮನೆಮನೆಗೆ ತಿರುಗಾಡಲು ಕಳುಹಿಸಿದರು. ಆ ಸ್ವಯಂಸೇವಕನಿಗೆ ಆ ಊರಲ್ಲಿ ಪರಿಚಯವಿತ್ತು. ಅವನು ಶೀನುವನ್ನು ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹರಾದವರ ಮನೆಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಕರೆದೊಯ್ದನು. ಶೀನು ಆ ಮನೆಯ ಒಡೆಯರನ್ನು ಸಂಧಿಸಿ, ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯ ಮುಂದಾಳಿನಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಬೇಗದಲ್ಲಿಯೇ ಅರಂಭಿಸಲಿರುವ ಹೋರಾಟದ ನಿಯಮಾವಳಿಯ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಅವರಿಗೆ ತೋರಿಸಿ, ಅದನ್ನು ಅರ್ಥವತ್ತಾಗಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಾಡಿ, ಸಂದೇಹವೇನೂ ಸರೂ ಎದ್ದಲ್ಲಿ ಸಮಂಜಸವಾದ ಉತ್ತರಕೊಟ್ಟು, ಅವರ ಸಹಕಾರ ಅಥವಾ ಸಹಾನುಭೂತಿಯ ಸಮ್ಮತಿಯ ಸಹಿಯನ್ನು, ಸಹಿಬಿಡುಕಿನಲ್ಲಿ ಪಡೆದುಕೊಂಡನು. ಹೀಗೆಯೇ ಎರಡು ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಆ ಊರಿನಲ್ಲಿಯೇ ತಿರುಗಾಡುತ್ತ, ಗಾಂಧೀ ತತ್ವದಲ್ಲಿ ಪಾವರರ ಮನಸ್ಸು ಜೆನ್ನಾಗಿ ನೆಡುವಂತೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದನು. ದೇವಾಲಯದ ಪಟಾಂಗಣದಲ್ಲಿಯೂ, ಶಾಲೆಯ ಕಟ್ಟೋಣದಲ್ಲಿಯೂ ಅವನ ಮತ್ತೆರಡು ಭಾಷಣಗಳು ನೆರವೇರಿದುವು. ಅವನ ಭಾಷಣಮಾಧುರ್ಯವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಕೊಂಡಾಡಲಾರಂಭ ಮಾಡಿದರು.

ಎರಡನೇ ದಿನದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಪೋಲೀಸಿನವನು ಬಂದು ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಯನಿಗೆ ಒಂದು ಪತ್ರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು. ಅದರಲ್ಲಿ ಅವನು ಪೋಲೀಸ ಸ್ಥೇಶನಿಗೆ ಬಂದು ಸರ್ಕಲ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರರೊಡನೆ ಮಾತಾಡಿ ಹೋಗಬೇಕೆಂಬ ಆಜ್ಞೆ ಲಿಖಿತವಾಗಿತ್ತು. ಶೀನು ಆ ಪೋಲೀಸನ ಜತೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದನು.

ಸರ್ಕಲ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರು ಅವನನ್ನು ಮರ್ಯಾದೆಯಿಂದಲೇ ಮಾತಾಡಿಸಿದರು.— “ನೀವು ಯಾರು ? ಯಾವ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರು ? ದೇಶೀಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಕಾನೂನು ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆಯೋ ? ” ಎಂದು ಕೇಳಿದರು.

“ಗೊತ್ತಿದೆ. ನಾನು ಗಾಂಧೀವಾದಿ. ಸ್ವಂತದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಸಾಹಿತಿ. ಸ್ವಂತ ಕಾರ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಗಾಂಧೀತತ್ವವನ್ನೂ ಪ್ರಚಾರ ಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರವಾಸ ಹೊರಟಿದ್ದೇನೆ.”

“ಇದರಿಂದ ನಿಮಗೇನು ಪ್ರಯೋಜನ ?”

“ಏನೂ ಇಲ್ಲ.”

“ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತೀರಿ?”

“ಮೈಸೂರು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಹಂಪೆಯವರೆಗೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಮದರಾಸಿಗೆ”

“ಮದರಾಸಿಗೆಕೆ?”

“ನನ್ನ ತಂಗಿ ಮತ್ತು ಇನ್ನೊಬ್ಬಳು ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರ ಮಗಳು, ಇವರನ್ನು ಮದರಾಸಿನ ಮಹಿಳಾಭ್ಯುದಯ ಮಂಡಲಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲಿಕ್ಕೆ”

“ಓಹೋ! ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳೂ ನಿಮ್ಮ ಜತೆಯಲ್ಲಿರುವರೆ ? ಅಂದ ಮೇಲೆ ನೀವು ತುಂಬಾ ಜಾಗರೂಕರಾಗಿರುವಿರಷ್ಟೆ ? ಗಾಂಧೀ ತತ್ವ ಪ್ರಚಾರವೆನ್ನುತ್ತಾ ಜನರಿಗೆ ಅವೇಶ ಬರುವಂತೆ ನೀವೇನೂ ಮಾಡಿಬಿಡ ಬೇಡಿ.”

“ಆ ಎಚ್ಚರ ನನಗಿದ್ದೇ ಇದೆ.”

“ನಿಮ್ಮ ಜತೆಯಲ್ಲಿರುವಾತನ ಹೆಸರೇನು?”

“ಯಾರವನು?”

“ಅದೇ—ಮಂಗಳೂರಿನಿಂದ ನಿಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಬಂದನಲ್ಲ?”

“ಅವನೊಬ್ಬ ಸ್ವಯಂಸೇವಕ. ಹೆಸರು ಭುಜಂಗ.”

“ಗೋಪಾಲರಾವ್ ಎಂದಲ್ಲವೇ?”

ಶೀನು ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ— “ಯಾವ ಗೋಪಾಲರಾವ್?”

“ಅವನೇ—ದೇಶಭಕ್ತ ಗೋಪಾಲರಾವ್. ಗೋಗಟ್ಟೇ ವೇಟಿಯಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಜತೆಯಲ್ಲಿದ್ದನಲ್ಲ?”

“ಓಹೋ! ಗೋಗಟ್ಟೇ ಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಆತನು ಒಂದು ಅರ್ಧ ಗಂಟೆ ನನ್ನ ಜತೆಯಲ್ಲಿದ್ದುದು ನಿಜ. ಅವನು ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತದವನೇ. ಆ ಪರಿಚಯದಿಂದ ಕೊಂಚ ಹೊತ್ತು ನಾನು ಅವನೊಡನೆ ಮಾತಾಡಿದ್ದೆ. ಅನಂತರ ಅವನನ್ನು ನಾನು ಸಂಧಿಸಲೇ ಇಲ್ಲ.”

“ಓಹೋ! ಹಾಗೇನು? ನನಗೇನು ಗೊತ್ತು? ಮಂಗಳೂರು ಸರ್ಕಲಿನಿಂದ ಹಾಗೊಂದು ಸಂಹೇಹ ವಾರ್ತೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಸರಿ. ನೀವು ಹೋಗಿ ಎಚ್ಚರದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವೆನೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಭರವಸೆಯ ದಸ್ತು ಕೊಟ್ಟು ಹೋಗಿ.”

ಶೀನು ಹಾಗೆಯೇ ಅವರು ತೋರಿಸಿದ ಕಾಗದದಲ್ಲಿ ದಸ್ತು ಹಾಕಿ ಹೊರಟುಹೋದನು.

ಅವನನ್ನು ಪೊಲೀಸರು ಕರೆದುದೂ, ಅವನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬಂದುದೂ ಕೆಲವರು ನೋಡಿ, ಹಲವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ, ಈ ಸುದ್ದಿ ಊರೆಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತಾಗಿ, ಅವನ ಮುಂದೊಂದು ಕೀರ್ತಿಯ ಬೆಳಕು ಹಿಡಿದು ತೋರಿಸಿ ದಂತಾಯಿತು.

೧೯

ಅಂದು ಸಂಜೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ಯಾಮಸುಂದರರ ಕಾರು ಮಡಿಕೇರಿಯ ಕಾರ್ಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಬಂದು ಸೇರಿತು. ಗೌರಿಯೂ ವಸಂತಿಯೂ ವಸಂತಿಯ ತಮ್ಮ ಕೇಶವನೂ, ಡ್ರೈವರ್ ಸದಾಶಿವನೂ ಇಷ್ಟು ಮಂದಿ ಬಂದಿದ್ದರು. ಮರುದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಶೀನುವೂ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿ ಎಲ್ಲರೂ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟರು.

ಒಂದು ಊರಿನಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಊರಿಗೆ ಇವನು ಮುಟ್ಟುವ ವಾರ್ತೆ ಮುಂದಾಗಿಯೇ ಆ ಊರಿಗೆ ತಿಳಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹತ್ತಿದ ಒಂದೊಂದು ಊರಿನಲ್ಲಿಯೂ, ಅರ್ಧ ದಿನ—ಒಂದು ದಿನ—ಎರಡು ದಿನಗಳನ್ನು ಆ ಆ ಊರಿನ ಸ್ವಯಂ ಸೇವಕನೊಂದಿಗೆ ಸುತ್ತಾಡಿ ಶೀನು ಆದಷ್ಟು ಸಹಿಯನ್ನು ಗಳಿಸಿಕೊಂಡನು. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಅವನ

ಭಾಷಣಗಳೂ ನಡೆಸುವು. ಆ ಆ ಉರಿನ ಕಾಂಗ್ರೆಸು ನಾಯಕರೂ ಪ್ರಜೆಗಳೂ ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಯನಿಗೆ ಅವೋಘವಾದ ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡಿದರು. ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಾರನವರೆಗೂ ತಂಗಿದ್ದನು. ಅಲ್ಲಿಯ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಸಾಹಿತಿಗಳನ್ನೂ ರಾಜಕಾರಣ ಪಟುಗಳನ್ನೂ ಪರಿಚಯಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುವ ಅನುಕೂಲಯೋಗ ಅವನಿಗೊದಗಿತು. ಅಲ್ಲಿ ಅವನು ಎರಡು ದಿನ ಸಾಹಿತ್ಯಪರನಾಗಿಯೂ ಭಾಷಣಮಾಡಿದನು. “ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಲಾಭಾನಂತರ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸ್ವರೂಪ” ಎಂಬ ವಿಷಯವನ್ನೇ ತ್ರಿಕೋಂಡು ತನ್ನ ಹೃದಯದೊಳಗಿದ್ದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿಟ್ಟನು. ಅದಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಅನೇಕ ಪಂಡಿತರಿಂದ ಸಹಕಾರ-ಸಹಾನುಭೂತಿಗಳು ದೊರೆತುವು. “ಈಗಣ ಮುಖ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯ” ಎಂಬ ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ಅವನು ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣವು ರಾಜಕೀಯವಿದ್ದು ಮಹಾತ್ಮರ ತತ್ವವನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸುವಂತಹುದಿತ್ತು.

ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಇವನೊಂದಿಗಿರುವ ಗೌರೀ ವಸಂತಿಯರು ಕಲೀಕಾಸನಗುರಿಯೇ ಹೊರಟಿರುವರೆಂದು ತಿಳಿದು, ಅವರ ಕಲಾಭಿರುಚಿಯನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ನೋಡಬೇಕೆಂದು, ಆ ನಗರದ ಪ್ರಮುಖರು ತಮ್ಮ ಉತ್ಕಟೇಚ್ಛೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು. ಶೀನು ನಿರಾಕರಿಸಲಾರದಾದ. ತಂಗಿಯನ್ನೂ ವಸಂತಿಯನ್ನೂ ಒಪ್ಪಿಸಿದ. ಅಲ್ಲಿಯ ‘ರಾಜಾ ಧೀರೇಟರಿ’ನಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಮುಖ್ಯರಾದ ಪ್ರಮುಖರಿದ್ದಿರನಲ್ಲಿ ಗೌರೀ ವಸಂತಿಯರ ನಾಟ್ಯ ಪ್ರದರ್ಶನವು ನೆರವೇರಿತು. ಅಲ್ಲಿಯ “ಭುವನೇಶ್ವರೀ ನಾಟಕ ಮಂಡಳಿ”ಯ ಆರ್ಟಿಸ್ಟಾದವರು ಸುಶ್ರವ್ಯವಾದ ಧ್ವನಿ ಭೇದಗಳಿಂದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದರು. ಅದೇ “ಕಾಳಿಂಗ ಮರ್ದನ.” ಮೊದಲು ಗೌರಿ ಕೃಷ್ಣನಾಗಿ ವಸಂತಿ ಕಾಳಿಂಗನಾಗಿ ನೃತ್ಯವೆಸಗಿದರು. ಎರಡನೆಯ ಬಾರಿ ಗೌರಿ ಕಾಳಿಂಗನಾಗಿ, ವಸಂತಿ ಕೃಷ್ಣನಾಗಿ ಕುಣಿದಾಡಿದರು. ಗೌರಿಯ ಹಾವಿನ ನೃತ್ಯವೂ, ಕೃಷ್ಣನ ನೃತ್ಯವೂ ನೋಟಕರನ್ನು ಆಶ್ಚರ್ಯಾನಂದದಲ್ಲಿ ತೇಲಾಡಿಸಿತು. ಗೌರಿಯ ಮೈಮಾಟವು ಆಗ ತಾನೇ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದು ಮುಗ್ಧಗೊಳಿಸಿತು. ಮನದಂಜಿ ಮೆಚ್ಚಿಹೋದ ಆ ಪ್ರಮುಖರು, ಒಡನೆಯೇ ಅಲ್ಲಿಯೇ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮೊಳಗೆ ವಂತಿಗೆ ಕೂಡಿಸಿ ಎರಡು ಮೆಡಲುಗಳನ್ನು ತರಿಸಿ ಗೌರಿವಸಂತಿಯರ

ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಕೊರೆಯಿಸಿ, ಅವರಿಬ್ಬರಿಗೂ ಕೊಟ್ಟು ಗೌರವಿಸಿದರು. ಶೀನು ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾದ ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತ ಬಡಿಸಿದನು.

ಆ ಪದಕಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ಮಹಾನುಭಾವರು, ತಮ್ಮ ಚಿಕ್ಕ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ, ಗೌರೀ ವಸಂತಿಯರು ನಾಟ್ಯಕಲೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿರುವ ಕೊಳೆಗಳನ್ನು ಕಳೆಯಿಸಿ, ಜಿನ್ನಾಗಿ ಬೆಳಗಿಸಬಲ್ಲ ಯೋಗ್ಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರೆಂದೂ ಇವರಿಂದ ನೃತ್ಯಕಲೆ ನವತೇಜಸ್ವಿನಿಂದ ಬೆಳಗುವಂತಾಗಲೆಂದೂ, ಗೌರೀದೇವಿ ಈ ಕಲೆಯು ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಹುಟ್ಟಿ ಬಂದ, ಮಯೂರವಾಹಿನಿಯ ಅಂಶಸಂಭೂತಳಿರುವಳೆಂದೂ, ಇವರಿಬ್ಬರಿಗೂ ಉತ್ತರೋತ್ತರ ಶ್ರೇಯೋಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಲೆಂದೂ ಹೇಳಿ ಹರಸಿ ಕಾಣಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ತಾರತಮ್ಯವಾಗದಂತೆ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಒಂದೇ ವಿಧವಾದ ಪದಕವು ದೊರೆತಿತ್ತು.

ಜನರೆಲ್ಲರೂ ಹೊರಟು ಹೋಗುವಾಗ, “ಆಹಾ! ಗೌರೀದೇವಿಯ ನಟನೆಯೇ ನಟನೆ!” ಎಂದು ಹಲವರು ಅವಳ ಹೆಸರನ್ನೇ ಶ್ಲಾಘಿಸಿ ಕೊಂಡುದನ್ನು ಕೇಳಿ, ವಸಂತಿಯು ಕೆಮ್ಮೊಗವು ಕೊಂಚ ಕಂದಾಗಿತ್ತು!

ದ್ರೌವರ್ ಸದಾಶಿವನು ಕಾರಿಗೆ ಬೇಕಾದ, ಲೈಸನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ, ಪೆಟ್ರೋಲು, ಇದ್ದಿಲಿ, ಮೊದಲಾದವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಕೊಂಡು ಸಿದ್ಧನಾದನು. ವೈಸೂರಿನಿಂದ ಹಳೇಬೀಡಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿಯ ದೇವಾಲಯಗಳ ಶಿಲ್ಪ ಕೌಶಲ್ಯಗಳನ್ನು ಕಂಡು ತಲೆದೂಗಿದರು. ವೃಂದಾವನದ ಅಂದಚಂದಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಚಿರಗಾದರು. ಅನಂತರ ಹರಿಹರ, ಹರಪನ ಹಳ್ಳಿ, ಕೊಟ್ಟೂರು ಮೊದಲಾದ ಊರುಗಳಲ್ಲಿ ತಂಗಿ ತಂಗಿ, ಶೀನು ತನ್ನ ಪ್ರಚಾರ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುತ್ತ, ಜನರ ಸಹಿಗಳನ್ನೂ ಪಡೆಯುತ್ತ, ಅವರು ಹೊಸಪೇಟೆಗೆ ಬಂದು ಮುಟ್ಟಿದಾಗ, ಮಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಹೊರಟು ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಮೇಲಾಯಿತು.

ಹೊಸಪೇಟೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಯರಿಗೆ ಅಮೋಘ ಸ್ವಾಗತವು ದೊರೆಯಿತು. ಜನರು ಅವನ ಪಳಗಿದ ಭಾಷಣವನ್ನು ಕೇಳಿ, ನವಜೀತನಿಂದ ಹುರಿದುಂಬಿ ಜಯಘೋಷಣ ಮಾಡಿದರು.

ಶೀನು ಹೊಸವೇಟೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ, ಶ್ಯಾಮಸುಂದರರ ಕಾಗದ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿತ್ತು ಅವರು ಮದರಾಸಿಗೆ ಕಾಗದ ಬರೆದುದಕ್ಕೆ, ಗಜವದನ ರಾಯರು ಎಲ್ಲಾ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡುವುದಾಗಿ ಉತ್ತರ ಬರೆ ದಿರುವರೆಂದೂ, ಗೌರಿ ವಸಂತಿಯರನ್ನು ಯಾವಾಗ ಬೇಕಾದರೂ ಆ ಮಂಡಲಿಗೆ ಸೇರಿಸಬಹುದೆಂದು ಅವರು ವಿಚಾರಿಸಿ ತಿಳಿಸಿರುವರೆಂದೂ ಮುಂತಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದರು. ಶೀನುವೂ ಶ್ಯಾಮಸುಂದರರಿಗೊಂದು ಪ್ರತ್ಯು ತ್ತರವನ್ನು ಬರೆದು ಹಾಕಿದನು. ಅನಂತರ ಅವರ ಕಾರು ಹಂಪೆಯ ದಾರಿಯನ್ನು ಹಿಡಿಯಿತು.

ಶೀನುವಿನ ಕಾರು ಹೊಸವೇಟೆಯ ರೈಲ್ವೇ ಗೇಟನ್ನು ದಾಟಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಮುಂದೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಅದರ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೇ ಇನ್ನೊಂದು ಜೀಪ್ ಕಾರು ವೇಗವಾಗಿ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಡ್ರೈವರ್ ಸದಾಶಿವನು ಆ ಜೀಪ್ ಕಾರಿಗೆ ಸೈಡುಕೊಟ್ಟನು. ಅದು ಶೀನುವಿನ ಕಾರಿನ ಹಿಂದೆಯೇ ಬರುತ್ತಿ ತ್ತಲ್ಲದೆ, ದಾಟಿ ಮುಂದೆ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. 'ಸೂಳೆಯಬಾವಿ'ಯ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಶೀನು ಕಾರನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದನು. ಸದಾಶಿವನು ಕಾರನ್ನು ನಿಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಲೇ. ಹಿಂದಿನಿಂದ ಜೀಪ್ ಕಾರೂ ನಿಂತಿತು. ಆ ಜೀಪ್ ಕಾರಿನೊ ಳಗೆ ಇಬ್ಬರೇ ಇಬ್ಬರಿದ್ದರು. ಇಬ್ಬರೂ ಖಾಕೀ ಪೋಷಾಕಿನಿಂದ ಭೂಷಿತ ರಾಗಿದ್ದರು. ಒಬ್ಬನು ಗೌರಕಾಯನಾದ ಸುಂದರ ಯುವಕ. ಇನ್ನೊ ಒಬ್ಬನು ಎಣ್ಣೆಗಪ್ಪಿನ ಬಣ್ಣದವ. ಅವನೂ ಯುವಕನೇ. ಈ ಎಣ್ಣೆ ಗಪ್ಪಿನವನೇ ಆ ಕಾರನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದನು.

ಶೀನು ಕಾರಿನಿಂದ ಇಳಿಯುವುದಕ್ಕೂ, ಆ ಗೌರಾಂಗನು ಜೀಪ್ ಕಾರಿನಿಂದಿಳಿಯುವುದಕ್ಕೂ, ಒಂದೇ ಸಮಯವಾಗಿ, ಇಬ್ಬರೂ ಪರಸ್ಪರ ನೋಡಿಕೊಂಡರು. ನೋಡುತ್ತಲೇ ಯುವಕನ ಮುಖವು ಪರಿಚಯದ ನಗುವನ್ನು ತೋರಿತು. ಶೀನುವೂ ಪ್ರತಿನಗು ತೋರಿಸುತ್ತ— "ಓಹೋ! ವರದರಾಯರು! ನಮಸ್ಕಾರ." ಎಂದು ಕೈಮುಗಿದನು.

ವರದನು ಪ್ರತಿವಂದಿಸುತ್ತ— "ಏನಯ್ಯ! ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯ ನಾಗಿ ಬಿಟ್ಟೆಯಲ್ಲ! ಏನು ನಿನ್ನ ಲೆಕ್ಕರು! ಏನು ನಿನ್ನ ವೇಷ! ದೊಡ್ಡ ಗಾಂಧೀವಾಲಾ ಆಗಿಬಿಟ್ಟೆಯಲ್ಲ! ಇದೇನು ಹಂಪಿ ಪ್ರಯಾಣವೋ?

ಇವರೆಲ್ಲ ಯಾರು ?” ಎನ್ನುತ್ತ ಕಾರನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು, ಒಳಗಿದ್ದವರನ್ನು ನೋಡಿಕೇಳಿದನು.

ಹಿಂದೆ ಶೀನು ಬಳ್ಳಾರಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ, ಮುಕುಂದರಾಯರ ಮಗ ವರದನ ಪರಿಚಯವು ಅವನಿಗಾಗಿತ್ತು. ಶೀನುವಿನ ಹೆಂಡತಿಯಾದ ಸುಂದರಿ ಈ ವರದನ ತಂಗಿ ಎಂದೂ ಅನಂತರ ಗೊತ್ತಾಗಿತ್ತು!

ತಂದೆಯ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳದೆ ಅವನು ಮದರಾಸಿನಲ್ಲಿ ಸಿನೆಮಾ ನಟನಾಗಿ ಪ್ರಖ್ಯಾತನಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಅವನೊಂದಿಗೆ ಸುಂದರಿ ಯೂ ವಿಖ್ಯಾತಳಾಗಿದ್ದಳು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುಂದರಿ ಸಿನೆಮಾ ಭೂಮಿಯಿಂದ ನಿವೃತ್ತಳಾಗಿದ್ದಷ್ಟೆ? ವರದನು ಮಾತ್ರ “ಪ್ರಕೃತಿ ಕಳೋದ್ದಾರಕ ಫಿಲಿಂ” ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದನು ಈಗ ಅವನ ಹೆಸರೂ “ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ವರದನ್” ಎಂದು ದೊಡ್ಡದಾಗಿತ್ತು.

ಈಗ ಅವನೊಂದು ಫಿಲಿಂ ನ ತದ್ರೂಪದ ಫೋಟೋ ಹಿಡಿಯಲಿಕ್ಕಾಗಿ ಹಂಪೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದ. ಅವನ ಸಾಮಾನು ಸರಂಜಾಮಗಳ ಲಾರಿ ಈ ಮೊದಲೇ ಹಂಪೆಗೆ ಹೋಗಿತ್ತು ಹೊಸಪೇಟೆಯಿಂದ ಏನೋ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕಾಗಿ, ಅವನು ಹೊಸಪೇಟೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದ. ಅಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೇವಕನಾಗಿದ್ದ ಶೀನು, ಈಗ ದೇಶಸೇವಕ ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಯನಾಗಿ ಮೆರೆಯುವುದನ್ನು ನೋಡಿದ ಅವನೊಂದಿದ್ದ ಗೌರೀ ವಸಂತಿಯರನ್ನೂ ನೋಡದಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವನ ವಿಚಾರವನ್ನು ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೇಳಿಯೂ ತಿಳಿದಿದ್ದ. ಹಾಗೆಯೇ ಅವರ ಹಿಂದೆಯೇ ಹಂಪೆಗೆ ಹೊರಟಿದ್ದ.

ಆ ಹಳೆಯ ವರದನು ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಹೀಗೆ ಮೊಳಕೆಯೊಡೆದು ಸಿಂತುದನ್ನು ನೋಡಿ ಶೀನು ಬೆರಗಾದನು. ಬೆರಗನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಇಳಿಸಿ ಕೊಂಡು, — “ನಾನೇನು ಮಹಾ ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯನಾದುದು? ಕೇವಲ ಸೇವಕನಾಗಿಯೇ ಇದ್ದೇನೆ ಆದರೆ ನೀವು ಈಗ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಭಾರೀ ದೊಡ್ಡವರಾಗಿದ್ದೀರಿ! ನೋಡಿದರೆ ನೀವೀಗ ಮದ್ರಾಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಗಟ್ಟಿ ಯಾಗಿರುವ ಹಾಗಿದೆ?” ಎಂದನು.

ವರದನೆಂದ: — “ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಮನುಷ್ಯನು ಯಾವಾಗಲೂ ಚಿಕ್ಕವನೇ. ನೀನು ಹೇಳುವಂತೆ ನಾನು ಮದ್ರಾಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಗಟ್ಟಿ

ಯಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಎಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ದಾರಿ ಇದೆಯೋ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇರಬೇಕಷ್ಟೆ? ಅದಿರಲಿ; ನೀನು ಈ ಬಗೆಯ ವೇಷ ಭಾಷಣದೊಂದಿಗೆ ಹೊರಟಿರುವುದಕ್ಕೂ, ಈ ಮಹಿಳೆಯರು ಜತೆಗಿರುವುದಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧ ಕೇಳಲೇ ಇಲ್ಲವಲ್ಲ?”

“ಇವಳು ನನ್ನ ತಂಗಿ ಗೌರಿ. ಇವಳು ಜನವದನೀ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಯುತ ಶ್ಯಾಮಸುಂದರರ ಮಗಳು ವಸಂತಿ. ಇವರನ್ನು ಮದರಾಸಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಚರಿತ್ರ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಹಂಪೆಯನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಮದರಾಸಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತೇವೆ.”

“ಹೌದು ಹೌದು. ನೋಡಬೇಕಾದ ಸ್ಥಳ. ಮದರಾಸಿನಲ್ಲಿ ಇವರನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ಬಿಡುವುದು?”

“ವಸಂತಿಯ ಮಾವ ಅಡ್ಡಕೇಟ್ ಗಜವದನರಾಯರು ಮದರಾಸಿನಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇವರಿಬ್ಬರೂ ಇರುವರು. ಮಹಿಳಾಭ್ಯುದಯ ಮಂಡಲಿಯ ಕಲಾಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಇವರು ಸೇರುವರು.”

“ಓಹೋ! ನಿನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಸುಂದರಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದಾಳೆ!”

“ಹೌದಂತೆ!”

“ಗೊತ್ತಿ ನಿನಗೆ?”

“ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಗೊತ್ತು.”

“ಅಂದರೆ ಅವಳ ವಿಷಯ ಹೆಚ್ಚು ತಿಳಿಯಲು ನಿನಗೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅವಳಿಗೆ ಮೊದಲಿನಂತಿಲ್ಲ ತಿಳಿಸು. ತುಂಬ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ; ಕಲಾಶಾಲೆಯ ಹುಡುಗಿಯರಿಗೆ ನಾಟ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಹೇಳಿ ಕೊಡುತ್ತಾಳೆ. ಉಳಿದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬರ್ಮಾ ಎವಾಕ್ಯುವೇಶನ್ನಿಗೆ ಹಣ ವಸೂಲು ಮಾಡಲು ಹೊರಡುತ್ತಾಳೆ. ಇನ್ನೂ ಎನೇನೋ ಪುಣ್ಯ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ತೊಡಗಿದ್ದಾಳೆ. ಎಲ್ಲಾ ನಿನ್ನ ಹಾಗೆಯೇ. ಈಗ ತುಂಬ ಸೇವಾತತ್ಪರಳಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾಳಯ್ಯ.”

“ಆಗಲಿ, ಒಳ್ಳೆದು ತಾನೇ!”

“ನಾನು ಅವಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಸಿನೇಮಾ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವಂತೆ ಎಷ್ಟೋ ಒತ್ತಾಯಪಡಿಸಿದೆ. ಕೇಳಲೇ ಇಲ್ಲ.”

“ಓಹೋ” ಎಂದೆಳೆದು ಶೀನು, ವಿಷಯವನ್ನು ತಿರುಗಿಸಿ—“ಗೌರಿ, ವಸಂತಿ, ಬನ್ನಿ. ಆ ಸೂಳೆಯಬಾವಿಯನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬರೋಣ” ಎಂದನು.

೨೦

ಶೀನುವಿಗೆ ವರದನ ಗುಣದ ಅನುಭವವು ಸುಮಾರಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ, ಅವನೊಡನೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಾತು ಬೆಳೆಸಲು ಇಷ್ಟವಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ಹೇಳಿ ಮದನ್ನು ಕೇಳಿ ಗೌರಿ “ಒಂದು ಬಾವಿಯಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ವಿಶೇಷವೇನಿದೆ ಅಣ್ಣಾ?” ಎನ್ನುತ್ತ ಕಾರಿನಿಂದಿಳಿದಳು. ವಸಂತಿಯೂ ಕೇಶವನೂ ಅವನ ಹಿಂದೆಯೇ ಇಳಿದರು.

“ನೋಡಬೇಕಾದ ಬಾವಿಯಿದು. ಎಷ್ಟು ಕಲಾಮಯವಾಗಿ ಕಟ್ಟಲಾಗಿದೆ ಗೊತ್ತೇ?” ಎಂದಂದು ಶೀನು ಆ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿದನು.

ಆಗ ವರದನು— “ಸರಿ, ನಾನು ಹೋಗುತ್ತೇನೆ. ನೀವು ಎರಡು ಮೂರು ದಿನ ಹಂಪೆಯಲ್ಲಿರುತ್ತೀರಷ್ಟೆ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದನು.

“ಇರುತ್ತೇನೆ” ಎಂದನು ಶೀನು.

“ನಾಳೆ ನಿನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಕೇಳಲಿಕ್ಕೆ ನಾನೂ ಬರುತ್ತೇನೆ. ನಾಳೆ ನಾವು ವಿಜಯವಿಠಲರಾಯನ ಗುಡಿಯ ರಂಗಮಂಟಪದ ಫೋಟೋಗಳನ್ನು ಫಿಲಿಂ ತೆಗೆಯುತ್ತೇವೆ ಅಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ತಂಗಿ ಗೌರೀ ದೇವಿಯ ನರ್ತನ ದೃಶ್ಯ ಒಂದು ಛಾನ್ಸ್ ಕೊಡಿಸುವಿಯಾ?” ಎಂದು ವರದನು ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯವನ್ನು ತೆಗೆದನು.

ಇವನು ಸ್ವಲ್ಪದರಲ್ಲಿ ಬಿಡುವ ಹಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಶೀನುವಿಗೆ ತೋರಿತು — “ಅಷ್ಟಮಟ್ಟಿಗೆ ಇವರಿಗೆ ಅಭ್ಯಾಸವಿಲ್ಲ ವರದರಾಯರೆ ! ಕಲಿತು ಪಳಗಲಿ; ಮುಂದೆ ನೋಡೋಣ” ಎಂದನು

“ಕಲಿತಷ್ಟೇ ಸಾಕಲ್ಲಾ ! ನಿನ್ನ ತಂಗಿ ಗೌರೀದೇವಿಯ ನಾಟ್ಯ ಕೌಶಲವನ್ನು ನಾನು ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಾಣದಿದ್ದರೂ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಮೂಲಕ ನಾನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೇಳಿದ್ದೇನಯ್ಯ” ವರದನೆಂದನು.

“ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣದಿದ್ದರೆ ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಅದೆಲ್ಲ ಈಗೇನೂ ಬೇಡ ವರದರಾಯರೆ, ಕ್ಷಮಿಸಿ ! ನಮ್ಮಷ್ಟಕ್ಕೆ ನಾವು ಹೋಗು ತ್ತೇವೆ.” ಎಂದು ಶೀನು ಬಾವಿಯ ಕಡೆಗೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕತೊಡಗಿದನು.

“ನಿಲ್ಲಪ್ಪಾ, ಅಷ್ಟು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಹೇಳಿದರೆ ಹೇಗೆ? ಕಲಾವಿದನಾದ ನೀನೇ ಕಲೆಗೆ ಪ್ರತಿಕೂಲನಾಗುವುದೇ? ಇವರನ್ನೆ ಕೇಳುವ,” ಎಂದು ವರ ದನು ಗೌರಿಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತ — “ ಏನಮ್ಮ, ಫಿಲಿಂನಲ್ಲಿ ನಟಿಸುವುದು ಕುಂದಕವೆಂದು ನೀವೂ ಭಾವಿಸುವಿರಾ ? ಎಂತೆಂತಹ.....” ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದಾಗ,

ಗೌರಿ ತಟಕ್ಕನೆ ಉತ್ತರವಿತ್ತಳು:— “ ನಮಗೆ ಅದೆಲ್ಲ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ಸ್ವಾಮಿ! ಅಣ್ಣನ ಇಷ್ಟಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ನಾವೇನೂ ಮಾಡಲಾರೆವು. ಫಿಲಿಂನಲ್ಲಿ ಸೇರುವ ಯೋಚನೆಯೇ ನಮಗಿಲ್ಲ! ಬಾರೇ ವಸಂತಿ! —” ಎಂದು ನುಡಿದು, ವಸಂತಿಯ ಕೈಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಹೆಗೆದಳು.

ಕೂಡಲೇ ವಸಂತಿ ಗೌರಿಯಿಂದ ತನ್ನ ಕೈಯನ್ನು ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡು ನಿಂತು, ವರದನನ್ನು ಮುಗುಳ್ಳ ಗುತ್ತ “ಅವರ ಮಾತು ನೀವು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಹಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ ಫಿಲಿಂನಲ್ಲಿ ನಟಿಸುವುದೆಂದರೆ ನಟನೆಗೆ ಸಾರ್ಥಕ ವೆಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ” ಎಂದಳು.

ಅವಳ ಆತುರವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದ ವರದನು ನಗುತ್ತ— “ ಭೇಷ ! ಹಾಗನ್ನಿ ! ನಾಳೆಗೆ ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಗೆಳತಿಯನ್ನೂ ಒಪ್ಪಿಸಿ ಬಿಡುವರೆಂದು ನಾನು ನಂಬಲಿ?”

ವಸಂತಿ ಗೌರಿಯನ್ನು ನೋಡಿದಳು. ಗೌರಿ ಶೀನೂವಿನ ಹಿಂದೆ, ಈ ಮಾತನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಯಮಾಡದೆಯೇ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಳು. ಸದಾಶಿವನೂ ಕೇಶವನೂ ವಸಂತಿಯ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದ್ದರು “ಸರಿ ನನ್ನಿಂದಾ ದಷ್ಟು ಹೇಳಿ ನೋಡುತ್ತೇನೆ” ಎಂದಳು ವಸಂತಿ.

“ಹೇಗಾದರೂ ಒಪ್ಪಿಸಲೇ ಬೇಕು ನೀವು. ನಾವೀಗ ಹಿಡಿಯುವ ಚಿತ್ರಕ್ಕೆ ನಾಯಕಿಯ ಪಾತ್ರವೇ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡವಳು ಸಮಯಕ್ಕೆ ನಿರಾಕರಿಸಿ ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟಳು. ಈಗ ಇಲ್ಲಿ ಹಿಡಿಯುವ ಫಿಲಿಂ ತಲ್ಲಿಯೇ ನಾಯಕಿಯೂ ಸೇರಿಬಿಟ್ಟರೆ ತುಂಬ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಇರಲಿ ನಾಳೆ ನಿಮಗೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತೇನೆ” ಎಂದಂದು ವರದನು ತನ್ನ ಜೀವನ ಕಡೆಗೆ ನಡೆದನು. ಮರುನಿಮಿಷವೇ ಆ ಕಾರು ಭಯಂಕರ ಶಬ್ದದಿಂದ, ಆ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಶಿಥಿಲ ಭೂಮಿಯನ್ನು ನಡುಗಿಸಿಕೊಂಡು, ಓಡಿ ಹೋಯಿತು. ವಸಂತಿ ಕೇಶವ ಸದಾಶಿವರು, ಶೀನೂ ಗೌರಿಯರನ್ನು ಕೂಡಿದರು.

ಆಗ ಗೌರಿ ವಸಂತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು,-- “ವಸಂತಿ, ನೀನು ಸುಮ್ಮನೆ ನಿರಬಹುದಿತ್ತು. ಬೇಕಂತಲೇ ಅವನಿಗೆ ಎಡೆಮಾಡಿ ಕೊಡಬಹುದೆ ? ನಮಗೇಕೆ ಅವನ ಫಿಲಿಂನ ಗೊಡವೆ?” ಎಂದಳು.

ಜನ್ಮತಃ ಶ್ರೀಮಂತಳಲ್ಲವೇ ವಸಂತಿ? ಅವಳಿಗೆ ಒಳೆಗೊಳಗೆ ಸಿಟ್ಟು ಉಕ್ಕಿತು. ಮೊದಲೇ ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯದಂತಹ ಅದೊಂದು ಅಸೂಯೆ ಅವಳ ಹೃದಯದೊಳಗೆ ಹುಟ್ಟಿತ್ತು. ಎಲ್ಲರೂ ಗೌರಿಗೇ ಮೊದಲನೆಯ ಸ್ಥಾನವನ್ನೂ ಅವಳಿಗೆ ಎರಡನೆಯ ಸ್ಥಾನವನ್ನೂ ಕೊಡುತ್ತಾರಲ್ಲವೆ? ಆ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ವರದನು ಕೂಡಾ ಹಾಗೆಯೇ, ಎಲ್ಲಾ ಗೌರಿಯನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸಿಯೇ ಮಾತಾಡಿದ. ವಸಂತಿಯ ಮೇಲೆ ಅವನಿಗೆ ಲಕ್ಷ್ಯವಿದ್ದಂತೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ? ಗೌರಿಯ ಕೀರ್ತಿಯೆ ? ಹೇಗಾದರೂ ಗೌರಿಗಿಂತ ತಾನು ಮೇಲೇರಿ ಬಿಡಬೇಕೆಂದು, ವಸಂತಿಯ ಹೃದಯವು ಬಯಸುತ್ತಿತ್ತು.

ವಸಂತಿ ಉಕ್ಕುತ್ತಿರುವ ಸಿಟ್ಟನ್ನು ಹತ್ತೊತ್ತಿಕೊಂಡು-- “ನಾನೇನು ಹಾಗೆಂದೆ ? ಅವರು ನಮ್ಮನ್ನು ಕುರಿತು ಹಾಗೆ ಕೇಳಿದ್ದೇ ಹೆಚ್ಚಲ್ಲವೆ ? ಅದಕ್ಕೆ ಹಾಗೆ ಒಮ್ಮೆಗೇ ನಿರಾಕರಿಸಿ ಬಿಡುವುದೆ ? ಫಿಲಿಂನಲ್ಲಿ ನಟಿಸುವುದರಿಂದ ಏನು ಕಡಮೆಯಾಗುವುದೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ನೋಡಿದರೆ ಅಂತಹ ಸುಯೋಗ ನಮಗೆ ದೊರಕುವುದೇ ಕಷ್ಟ. ದೊರಕಿದರೂ ಮೊದಲಿಗೇ ಕಥಾನಾಯಕಿಯ ಪಾತ್ರವು ಸಿಕ್ಕೇತೇನು?” ಎಂದು ಹೇಳಲಾರಂಭಿಸಿದಳು.

ಗೌರಿ-- “ಓಹೋ! ನಿನಗೆ ಸಿನಿಮಾದಲ್ಲಿ ನಟಿಸುವ ಆತುರ ತುಂಬಾ ಇರುವ ಹಾಗಿದೆಯಲ್ಲಾ! ಆದರೆ ವಸಂತಿ, ಈಗಲೇ ನಾವು ಆತುರ ಪಡಬಾರದು. ನಾವಿನ್ನೂ ಕಲಿಯುವಂಥಾದ್ದು ತುಂಬಾ ಇದೆ.”

“ಎಷ್ಟು ಕಲಿತಿದ್ದೀವೋ ಅಷ್ಟೇ ಸಾಕೆಂದು ಡೈರೆಕ್ಟರೇ ಹೇಳುವಾಗ ನಮಗೇನು?” ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು ವಸಂತಿ.

“ಹಾಗಾದರೆ ನಾಳೆ ನೀನು ನಟನವಾಡುತ್ತೀಯಾ?”

“ನೀನೂ ಸೇರಿದರೆ ಆಡೋಣವೆಂದೇ ಇದೆ --- ಏನು ಶೀನಣ್ಣಾ ? ಆಗದೆ? —” ಎಂದು ವಸಂತಿ, ಈ ಸಂಭಾಷಣೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಲೇ ಇದ್ದ ಶೀನುವನ್ನು ಕುರಿತು ಕೇಳಿದಳು.

“ಆಗವೆಂದೇ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ವಸಂತಿ ಒಂದು ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗುರಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ಹೋಗುವಾಗ, ನಡುವೆ ಚಿತ್ತಚಾಂಚಲ್ಯ ದಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಗುರಿಯ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ನಿನ್ನ ತಂದೆಯೂ ಇದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಲಾರರು ”

ಆಗ ಹುಡುಗ ಕೇಶವನು— “ಅಪ್ಪ ಖಂಡಿತ ಒಪ್ಪಿಯಾರು ಶೀನಣ್ಣಾ ! ಅಕ್ಕ ಸಿನಿಮಾದಲ್ಲಿ ಸೇರಿ ಮುಂದೆ ಬರಬೇಕೆಂದು ಅಪ್ಪ ಎರಡು ಮೂರು ಬಾರಿ ಹೇಳಿದ್ದು ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಸಿನಿಮಾದಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ್ದು ಕೇಳಿದರೆ ಅಪ್ಪನಿಗೆ ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷವಾದೀತು.” ಎಂದು ತನ್ನ ಚಪಲ ಬುದ್ಧಿಯ ತೀರ್ಮಾನ ಹೇಳಿದುದನ್ನು ಕೇಳಿ ಶೀನುವಿಗೆ ನಗು ಬಂತು.

ವಸಂತಿ ಏನೋ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು. “ಈ ವಿಷವನ್ನು ನನ್ನ ತಂದೆಗೆ ಈ ದಿನವೇ ಕಾಗದ ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ.” ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿ ಕೊಂಡಳು.

ಎಲ್ಲರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೂ ಇದೊಂದು ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ಪ್ರಶ್ನೆ ನಡುವೇ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡು, ಕುರುಕುರು ಮಾಡಲಾರಂಭಿಸಿ ಬಿಟ್ಟುದರಿಂದ, ಮನಸ್ಸು ಗೊಟ್ಟು ಅನಂದವನ್ನು ಈಂಟಿಕೊಂಡು. ಆ ಸೂಳೆಯಬಾವಿಯ ಕಲಾ ಕಾಶಲ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವರಿಂದಾಗಲಿಲ್ಲ. ಶೀನು ಆ ಬಾವಿ ಯೊಳಗಿನ ಕಲ್ಲುಗಳು, ಪಡಿಕಟ್ಟುಗಳು, ಕಮಾನುಗಳು, ಮಂಟಪ ಗೂಡು ಗಳು ಮೊದಲಾದುವನ್ನು ತೋರಿಸಿ ತೋರಿಸಿ, ಅದರ ಕಥೆಯನ್ನೂ ಹೇಳಿದನು. ಗೌರಿಯೊಬ್ಬಳೇ ಅದನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಯಗೊಟ್ಟು ಕೇಳಿರಬೇಕು.

ಅನಂತರ ಎಲ್ಲರೂ ಕಾರಿನಲ್ಲಿ ಆರೋಹಣ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟರು.

ಪುರಾತನ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ರಾಜಧಾನಿ ಹಂಪೆ. ಜರಿದುಬಿದ್ದ ಕೋಟೆಗಳ ಗೋಡೆಗಳನ್ನೂ, ಪಾಳು ಬಿದ್ದ ನಾನಾ ರಾಜಭವನಗಳನ್ನೂ ನಗರ ಕುರುಹುಗಳನ್ನೂ, ಗೂಗೆ, ಗುಬ್ಬಿಗಳ ವಾಸಸ್ಥಳವಾಗಿ, ಪೊದರುಗಳ ನಡುವೆ ಎದ್ದಿದ್ದು ನಿಂತಿರುವ ಗುಡಿ-ದೇಗುಲಗಳ ಶಿಥಿಲ ಸ್ಮರಣಗಳನ್ನೂ ನೋಡುತ್ತ, ಕಾಲದೇವನ ತಾಂಡವ ಲೀಲೆಗಾಗಿ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಪಡುತ್ತ, ಅವರು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ನಿಂತು, ಸುತ್ತಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡೇ ಹೋದರು. ಆ ಶಾಸಗ್ರಸ್ತ ನಗರವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿರಲು, ಶೀನು ಗೌರಿಯರ ಕೈದಯವು ಕುಣಾರಸದಿಂದ ತುಂಬಿತು ಕಣ್ಣೀರು ಚೆಲ್ಲಿತು. ಹೀಗೆ ಪರವಶರಾಗಿ ನೋಡುತ್ತಾ, ಸಾಯಂಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರ ಕಾರು, ಹಂಪೆಯ ವಿರೂಪಾಕ್ಷಾಲಯದ ಉದ್ದಂಡವಾದ ತೇರು ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದು ನಿಂತಿತು.

ಈ ದಿನ ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಯರು ಹಂಪೆಗೆ ಬರುವರೆಂಬ ಸುದ್ದಿ ಎರಡು ದಿನಗಳ ಕೆಳಗೇ ಹಂಪೆಯಲ್ಲಿ ಹರಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ಅವನು “ವಿದ್ಯಾ ನಗರ ಸ್ಥಾಪನೆ” ಎಂಬ ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ಭಾಷಣ ಮಾಡುವನೆಂದೂ ಪ್ರಕಟನೆ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು. ಅದುದರಿಂದ ತುಂಗಭದ್ರೆಯ ಅಚೇಚಿನ ಗ್ರಾಮದವರು, ಮರುದಿನ ಆ ಸಂಜೆ ಜರುಗುವ ಅವನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಕೇಳಬೇಕೆಂಬ ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಕಾದುಕೊಂಡಿದ್ದರು.

ಶೀನೂ ಪರಿವಾರದವರು ಆ ದಿನ ಹಂಪೆಗೌಡರ ಅತಿಥ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದು, ದೇವಾಲಯದ ಸುತ್ತಮುತ್ತಣ ವಠಾರಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಸಂದರ್ಶನ ಮಾಡಿದರು. ಶೀನು ಈ ಮೊದಲೊಮ್ಮೆ ಹಂಪೆಯನ್ನೆಲ್ಲ ಸುತ್ತಾಡಿ ನೋಡಿದವನಾದುದರಿಂದ, ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಯ ಸ್ಥಳ ಚರಿತ್ರೆಯ ವಿಶೇಷಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಮರಿಗೆ ಬಣ್ಣಿಸಿ ಬಣ್ಣಿಸಿ ಹೇಳಿದನು. ಪ್ರಾಚೀನ ಸನ್ನಿಧಿಯೆಂದು ಹೆಸರಾಂತ ಶ್ರೀ. ವಿರೂಪಾಕ್ಷದೇವರ ದರ್ಶನ ಮಾಡಿ, ತೀರ್ಥ ಪ್ರಸಾದಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿಕೊಂಡರು. ಹೀಗೆ ಆ ರಾತ್ರಿಯನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಕಳೆದು, ಮರುದಿನ ಬೆಳಗಾದ ಮೇಲೆ, ತುಂಗಭದ್ರೆಯ ತೀರದ ಪಾಳು ದೇವಾಲಯಗಳನ್ನು ನೋಡಲಿಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ಹೊರಟರು.

ತುಂಗಭದ್ರಾ ನದಿ “ಚಕ್ರತೀರ್ಥ”ವೆನಿಸುವಲ್ಲಿ ಕಾಣುವ ರುದ್ರ ಮನೋಹರ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿ ಎಲ್ಲರೂ ಬೆರಗಾದರು. ಹಾಗೆಯೇ

ಕೋದಂಡ ರಾಮನ ಗುಡಿಯನ್ನು ಬಳಸಿದರು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಗುಡ್ಡಗಳ ನಡುವಿನ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತ, ಮಧ್ಯಾಹ್ನವಾಗುವಾಗ, ಅದ್ಭುತ ರಚನೆಯಾದ ವಿಜಯ ವಿಠಲರಾಯನ ಗುಡಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದರು.

ಆ ಗುಡಿಯ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಲಾರಿಯೂ, ಒಂದು ಜೀಪ್ ಕಾರೂ ನಿಂತಿದ್ದುವು ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರದಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಯ ಕೆಲ ಜನರು ನಿಂತು ಆ ವಾಹನಗಳನ್ನು ವಿಂತದಿಟ್ಟಿಯಿಂದ ದಿಟ್ಟಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಲಾರಿಯ ಬಳಿಯಿಂದಾಗಿ ತೀನುಪೇ ಮೊದಲಾದವರು ಗುಡಿಯ ಪಟಾಂಗಣದೊಳಗೆ ಹೊಕ್ಕರು. ಅಲ್ಲಿ ರಮ್ಯವಾದ ವಸಂತ ಮಂಟಪದಿರಿನಲ್ಲಿ, ಯಂತ್ರ ಮಯ ಫಿಲಿಂ ಕ್ಯಾಮರಾ, ಸೌಂಡ್ ಬಾಕ್ಸ್ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನಿಟ್ಟು ಕೊಂಡು, ವರದನೇ ಮೊದಲಾದ ಏಳೆಂಟು ಜನರು ಏನೇನೋ ಗುರಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು.

೨೧

ತೀನುವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಲೇ ವರದನು ನಗುನಗುತ್ತ ಮುಂದೆ ಬಂದು,-- “ಹೋ! ಬಂದಿರಾ! ಬನ್ನಿ ಬನ್ನಿ! ನಿಮಗಾಗಿಯೇ ಕಾದಿ ದ್ದೇನೆ ಎಲ್ಲಾ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಒಂದೇ ಗಂಟೆಯೊಳಗೆ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಸಿ ಬಿಡಬಹುದು. ಇದೇ ಈ ಸುಂದರವಾದ ವಸಂತ ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ, ನೃತ್ಯ ದೃಶ್ಯವಾಗಲಿ. ಇವರು ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ನರ್ತಿಸಿದರಲ್ಲಾ, ಕಾಳಿಂಗ ಮರ್ದನ—ಅದನ್ನೇ ನರ್ತಿಸಲಿ. ನಮ್ಮ ಹಿಮ್ಮೇಳದ ಅರ್ಕೆಸ್ಟ್ರಾ ಸಿದ್ಧವಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಗೆ ಹೊರಗಿನವರಾರೂ ಬಾರದಂತೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಈಗ ಒಂದೇ ಗಂಟೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದರೆ ಸಾಕು; ನಾಯಕಿಯಾಗಿ ಬರುವ ವಿಷಯವನ್ನು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಮದ್ರಾಸಿನಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡೋಣ. ಈಗ ಒಂದು ಗಂಟೆಗೆ ಒಂದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ! ಹೂಂ, ಚೆಕ್ಕು ಯಾರ ಹೆಸರಿಗೆ ಬರೆಯಲಿ?—” ಎಂದು ಚಟಚಟಿಸಿ ಹೇಳುತ್ತಾ, ಜೇಬಿನಿಂದ ಚೆಕ್ಕುಬುಕ್ಕನ್ನೂ, ಬಂಗಾರದ ಕ್ಲಿಪ್ಪು ನಿಬ್ಬುಗಳ ಪೇನಾ ವನ್ನೂ ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡನು.

ಶೀನು ಒಮ್ಮೆಲೆ ಬೆಕ್ಕಸಗೊಂಡು— “ಎಲ! ನಮ್ಮ ಅನುಮತಿ ಇಲ್ಲದೆಯೇ ಬಹಳ ಮುಂದುವರಿದು ಬಿಡುತ್ತೀರಲ್ಲ ವರದರಾಯರೆ ? ಯಾರು ನಿಮ್ಮ ಫಿಲಿಂನಲ್ಲಿ ಸೇರುವೆನೆಂದದ್ದು?” ಎಂದನು.

“ವಸಂತೀದೇವಿ ನಿನ್ನ ಯೇ ಭರವಸೆ ಇತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗೌರೀದೇವಿ ಯನ್ನೂ ಒಪ್ಪಿಸುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಯಾಕೆ? ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲವೆ? ಈ ವರೆಗೆ ಒಪ್ಪದಿದ್ದರೂ ಈಗಾದರೂ ಒಪ್ಪಬಹುದಲ್ಲ?” ಎಂದು ವರದನು ವಸಂತಿಯ ಮುಖವನ್ನೂ ಗೌರಿಯ ಮುಖವನ್ನೂ ಮಾರಿಮಾರಿ ನೋಡಿದನು.

“ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ ಒಂದೂ ಇಲ್ಲದೆ ಒಮ್ಮೆಲೆ ನಟಿಸುವುದೆಂದರೆ— ಏನರ್ಥ ವರದರಾಯರೆ ! ನಮಗೆ ಈ ಯೋಚನೆಯೇ ಇಲ್ಲಯ್ಯ !” ಎಂದನು ಖಂಡಿತ ಸ್ಮರದಿಂದ ಶೀನು

“ಕೋಪಿಸಬೇಡ ಶೀನು. ನಿನಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಇವರ ಉತ್ಸಾಹಕ್ಕೆ ನೀನು ತಡೆಹಾಕಬಹುದೆ? ನಮ್ಮ ಪ್ರಕೃತಿ ಕಳೋದ್ದಾರಕ ಫಿಲಿಂ ಸಂಸ್ಥೆ ಎಂದರೆ, ಅಂತಿಂತಹ ಹಾಳುಪೋಲಿಯೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಡ. ನಿನ್ನ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಹೆಂಡತಿ ಸುಂದರಿಯಂತಹಳನ್ನೆ ವಿಖ್ಯಾತಗೊಳಿಸಿದ ಕಂಪೆನಿ ಯಲ್ಲವೆ? ನಮ್ಮ ಕಂಪೆನಿಯಲ್ಲಿ ಕಲೆಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಗೌರವವುಂಟು ಶೀನು. ನಟನಟರ ಮಾನಮರ್ಯಾದೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯ ನಿಯಮಾವಳಿಗಳುಂಟು ಇಂತಹ ಕಂಪೆನಿಯಲ್ಲಿ ನಟನೆ ಕೊಟ್ಟದಾದರೆ, ಕಲೆಯ ಮತ್ತು ಕಲಾವಿದೆಯ ಗೌರವವೂ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಸರಿ, ಗೌರೀ— ವಸಂತಿಯರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಐನೂರು ಐನೂರರ ಎರಡು ಚಿಕ್ಕು ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ

“ಬೇಡ ಬೇಡ! ನಾನಿಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ!—” ಎಂದು ಗೌರಿ ಚಿಗರಿಯಂತೆ ದೂರ ಸಿಡಿದು ಹೋದಳು

ಆ ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಮಿಂಚಿದ ಅವಳ ಅಂಗಚಲನೆಯ ಕಲಾ ವಿನ್ಯಾಸವನ್ನು ಕಣ್ಣಿಟ್ಟು ಕಂಡು ವರದನೆಂದ-- “ಗೌರೀಸೇವಿ! ಒಳ್ಳೆಯ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ನೀವು ಜಾರಬಿಡುತ್ತೀರಿ!”

“ಇಚ್ಛೆ ಇಲ್ಲದ ವಸ್ತು ಕಳೆದುಹೋದರೇನು?— ಕಾಣದೆ ಹೋದ ರೇನು?” ಎಂದೆಂದು ಗೌರಿ ಮುಖವನ್ನು ಆ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿಸಿಕೊಂಡಳು.

ಒಂದೆರಡು ಕ್ಷಣ ವರದನ ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ನಿರಾಸೆಯ ಮಂಜು ಮುಸುಕಿತು. ವಸಂತಿಯ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿ ನೋಡಿದನು.

ದೇವಾಲಯದ ದೊಡ್ಡ ಪೌಳೇಗೋಡೆಯ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಶಿಲ್ಪಕಲಾ ಮಯವಾದೊಂದು ಕಲ್ಲಕಂಬಕ್ಕೆ ವೈಯಾಸಿಸಿಕೊಂಡು ಸುಮ್ಮನೆ ಸಂತಿದ್ದಳು ವಸಂತಿ ಅವಳ ಮನಸ್ಸು ಫಿಲಿಂ ಚಕ್ರದೊಳಗೆ ತಿರುಗುತ್ತಿತ್ತು ಕುಣಿದು ಮುಂದುವರಿದು ಬಿಡಲಿಕ್ಕೆ ಅವಳ ಲಜ್ಜೆ ಅಡ್ಡವಾಗಿತ್ತು ಗೌರಿಯೂ ಶೀನವೂ ಒಪ್ಪಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದರೆ, ಈಗ ಅವಳು ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಹಾರಿದಷ್ಟು ಅನಂದ ಪಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಆದರೆ ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಒಪ್ಪುವ ಲಕ್ಷಣ ಕೊಂಚವೂ ಕಾಣದೆ ಅವಳು ತವಕಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು.

ವರದನ ಕಣ್ಣೊಟವು ಅವಳ ಕಡೆಗೆ ಹಾಯುತ್ತಲೇ ಅವಳ ಮಿಂಚಿನ ಕಣ್ಣೊಟವೂ ಅದರೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿತು. ಒಡನೆಯೇ ಅವಳ ಜಿಂದುಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಲೇಸಾದೊಂದು ಮುಗುಳ್ಳು ಗು! ಕಣ್ಣುಗಳು ಅವನತ!

ಆಗ ಶೀನು ವರದನನ್ನು ಕುರಿತು— “ವರದರಾಯರೆ, ಸುಮ್ಮನೆ ನಮ್ಮನ್ನು ತೊಂದರೆ ಪಡಿಸಬೇಡಿ. ಯಾವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಎಂತಹ ಕಥೆ ಎಂಬುದೊಂದೂ ತಿಳಿಯದೆ, ಫಿಲಿಂನಲ್ಲಿ ನಾವು ನಟಿಸಲಾರೆವು.....”

ಕೂಡಲೇ ವರದನೆಂದ— “ಅದಕ್ಕೇನೂ ಚಿಂತಿಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ಮದರಾಸಿಗೆ ಹೋಗಿ ಸೇರುತ್ತಲೇ ಕಥೆಯ ವಿವರವೆಲ್ಲ ತಿಳಿಯಪಡಿಸುವೆನು. ಆಗೊಂದು ವೇಳೆ ಈಗ ನಟಿಸಿದ್ದು ಅಯೋಗ್ಯವಾಯಿತೆಂದು ನಿಮಗೆ ತೋರಿದರೆ, ಆ ಭಾಗವನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಹಾಕೋಣ”

“ಈಗ ನಾವು ಬಂದುದರಿಂದಲ್ಲವೇ ನಿಮ್ಮ ಇಷ್ಟು ಒತ್ತಾಯ? ಬಾರದಿರುತ್ತಿದ್ದರೆ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಿರಿ?” ಎಂದು ಶೀನು ಪುನಃ ಕೇಳಿದನು.

“ಏನು ಮಾಡುವುದು? ಕೂಲಿಗೆ ಗ್ರಾಮ ನಾಟ್ಯವೇನಾದರೂ ಸೇರಿಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಕಲಾಜ್ಯೋತಿಗಳಾದ ಗೌರಿ ವಸಂತಿಯರೇ ಬಂದಿರುವಾಗ ಅದೆಲ್ಲ ಏಕೆ? ಒಂದು ವೇಳೆ ಪ್ರತಿಫಲ ಕಡಮೆಯೆಂದು ತೋರಿದರೆ ಏನಾದರೂ ಕೇಳಬಹುದು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹೊಸ ನಟನಟಿಯರಿಗೆಲ್ಲ ನೂರು ಇನ್ನೂರಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ನಾವು ಕೊಡುವುದೇ ಇಲ್ಲ.

ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಸಾಮಾನ್ಯ ನಟನಟಿಯರಿಗೆ ದಿನಗೂಲಿ ಗೊತ್ತುಮಾಡು ತ್ತೀವೆ. ಆದರೆ ನಿನ್ನ ತಂಗಿ ಗೌರಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ವಾಣೀದೇವಿಯೇ ಮೂರ್ತಿ ಮಃತಳಾದಂತಿರುವುದರಿಂದಲೇ ಎಷ್ಟು ಕೇಳಿದರೂ ಕೊಡಲು ಸಿದ್ಧ ನಿಲ್ಲದೇನೆ.”

“ಆ ವಿಚಾರವೇ ನಮಗಿಲ್ಲದಿರುವಾಗ ಈ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಮೆಯ ಮಾತೇಕೆ ? ಕ್ಷಮಿಸಿ ವರದರಾಯರೆ ಕತೆಯಾವುದು ? ಯಾವ ಉದ್ದೇಶ ?—ಎಂಬುದೊಂದೂ ತಿಳಿಯದೆ ನಟಿಸಲು ನಾನು ಬಿಡಲಾರೆ” — ಎಂದು ಶೀನು ಖಂಡಿತ ಸ್ವರದಿಂದ ಹೇಳಿದನು.

ಆಗ ವಸಂತಿ ಶೀನುವನ್ನು ನೋಡಿ — “ಇವರು ಇಷ್ಟು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿ ಕೇಳುವಾಗ ಹೀಗೆ ನಿರಾಕರಿಸುವುದೇಕಣ್ಣ ? ಒಂದು ಛಾನ್ಸ್ ಫಿಲಿಂನಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಬರುತ್ತದೋ ನೋಡಿ ಬಿಟ್ಟರಾಗದೆ?” ಎಂದು ತನ್ನ ತಾಳಲಾರದ ಅತುರವನ್ನು ಬೈಲಿಗಿಟ್ಟೇ ಬಿಟ್ಟಳು.

ಒಡನೆಯೇ ವರದನ ಲೆಕ್ಕಣಿಕೆ ಚೆಕ್ಕಿನ ಮೇಲೆ ಓಡಿತು.

ಆಗ ಶೀನು — “ನಾನೆಂದೂ ಒಪ್ಪಲಾರೆ ನಿನ್ನ ತಂದೆ ನಿನ್ನನ್ನು ನನ್ನ ಪರಾಂಬರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಅನುಜ್ಞೆ ಇಲ್ಲದೆ ನೀನು ನಟನೆಗೆ ಇಳಿಯಬಾರದು” ಎಂದನು.

“ಹಾಗಾದರೆ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ನಾನು ನಟಿಸಿದೆಯಲ್ಲ? ಅದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ತಂದೆಯ ಅನುಮತಿ ಕೇಳಿದ್ದೇವೆಯೇ?” — ವಸಂತಿ ಕೇಳಿದಳು.

“ಹಾಗಲ್ಲ ವಸಂತಿ. ಅದರ ವಾತಾವರಣ ಬೇರೆ, ಇದರ ವಾತಾವರಣ ಬೇರೆ. ಫಿಲಿಂನಲ್ಲಿ ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳಿದ್ದರೆ ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ಉಳಿಯುತ್ತವೆ. ಅದಾದರೋ ಹಾಗಲ್ಲ” — ಎಂದನು ಶೀನು.

“ವಸಂತಿ — “ಕುಂದು ಕೊರತೆಗಳಿದ್ದರೆ ಕತ್ತರಿಸಿ ತೆಗೆಯಬಹುದೆಂದು ಇವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆಲ್ಲಾ!”

“ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ನನಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೇಳಲು ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ. ನೀನು ಈಗ ಫಿಲಿಂನಲ್ಲಿ ನಟಿಸುವುದು ಸುತರಾಂ ನನಗಿಷ್ಟವಿಲ್ಲ. ಇದು ಎಂಥ ಕಠಿಣವೋ, ಕಠಿಣ ಗುರಿ ಏನೋ ಅದನ್ನೂ ವರದರಾಯರು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲವೆನ್ನುತ್ತಾರೆ.” — ಶೀನುವೆಂದನು.

ಆಗ ವರದನೆಂದ:— “ ಇದೊಂದು ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಚಿತ್ರ. ಗುರಿ ಏನೆಂದು ಹೇಳಲಿ? ಜನಮನೋರಂಜನೆಯೇ ಗುರಿ ”

ಶೀನು “ಮನೋರಂಜನೆಯೆಂಬುದು ಗುರಿಯಾಗಲಾರದು. ೨ ಗುರಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟುವ ಮಾರ್ಗವಾದೀತು” ಎಂದನು.

ವರದನು ಬೇಸರದಿಂದ— “ ಸುಮ್ಮನೆ ತರ್ಕವಿತರ್ಕದಲ್ಲಿಯೇ ಹೊತ್ತು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ವಸಂತೀದೇವಿ ! ನೀವಾದರೂ ಸಿದ್ಧರಾಗಿ ” ಎಂದು ವರದನು ೫೦೦/-ರ ಚೆಕ್ಕನ್ನು ವಸಂತಿಯ ಕಡೆಗೆ ನೀಡಿದನು.

ವಸಂತಿ ಮುಂದೆ ಬಂದು ಮುಗುಳ್ಳುಗುತ್ತ ಅದನ್ನು ಪಡೆದು ಕೊಂಡು,— “ಶೀವಣ್ಣ ! ಕೋಪಿಸಬೇಡಿರಿ. ನಾನು ನನ್ನ ತಂದೆಗೆ ಬರೆದು ಅವರ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ ” ಈಗ ಅವರ ಅನುಜ್ಞೆ ಇಲ್ಲದೆಯೇ ನಟಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬಂದುದಕ್ಕೆ ಅವರ ಕ್ಷಮೆಯನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.”

“ಇನ್ನು ನಾನೇನು ಹೇಳಲಿ? ನಿನ್ನಿಷ್ಟು ಗೌರಿ, ನಾನೂ ನಿನ್ನ ತಂದೆಗೆ ಈ ವಿವರವನ್ನೆಲ್ಲ ಬರೆಯಬೇಕಾದುದು ಕರ್ತವ್ಯವಾಯಿತು ” ಎಂದನು ಶೀನು ಬೇಸರದಿಂದ.

ವಸಂತಿ ಗೌರಿಯನ್ನು ನೋಡಿ— “ ಗೌರಿ ! ನೀನಿಲ್ಲವೇ ಹಾಗಾದರೆ ? ”

“ಇಲ್ಲಯಿಲ್ಲ! ನೀನೇ ನಟಿಸಮ್ಮ!” ಎಂದು ಗೌರಿಯಿಂದ ಚಟ್ಟನೆ ಉತ್ತರ ಹಾರಿಬಂತು.

ಶೀನು ತಿಳಿಯ ಹೇಳಿದ್ದೆಲ್ಲಾ ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಬೇಸರದಿಂದ, ಗೌರಿಯನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ದೇವಸ್ಥಾನದ ಉಳಿದ ಭಾಗಗಳನ್ನು ನೋಡಲಿಕ್ಕಾಗಿ ಆಚೆಗೆ ಹೋದನು.

ಡ್ರೈವರ್ ಸದಾಶಿವನೂ, ಕೇಶವನೂ, ಶೀನುವಿನ ಜತೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಹೊಸಪೇಟೆಯ ಸ್ವಯಂ ಸೇವಕನೂ, ಅಲ್ಲಿಯೇ ನೋಡುತ್ತ ನಿಂತರು.

ವರದನು ಒಂದು ಸಿಗರೇಟಿಗೆ ಅಗ್ನಿ ಸಂಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿಕೊಂಡು,— “ ಏನ್ನಿ ವಸಂತೀದೇವಿ ! ಈ ಹಂಪೆಯಂತಹ ಪ್ರಾಚೀನ ಪುಣ್ಯಸ್ಥಳದ ಸ್ವಸ್ತಿವಾಚನದಿಂದ, ಸಿನಿಮಾಕಾಶದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಕೀರ್ತಿ ಧ್ರುತವಾಗಲಾರದೆ ಬಿಳಿಗಳಿ—” ಎಂದಂದು ತನ್ನ ವರ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿ, “ಮಿಸ್ಟರ್, ರಂಗಂ !

ಕಾಲುಗಂಟಿಯೊಳಗೇ ಮೇಕ್ ಅಪ್ ಮುಗಿಯಬೇಕು!” ಎಂದು ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿ— “ವಸಂತೀದೇವಿ! ಈ ವಸಂತ ಮಂಟಪಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪತಕ್ಕ ರಾಧಾ ಕೃಷ್ಣ ನೃತ್ಯವನ್ನು ಕಛಿನಯಿಸೋಣ. ರಾಧಾ ನೃತ್ಯವು ಖಂಡಿತ ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದೀತು.” ಎಂದು ಕೇಳಿದನು.

ಮುಗುಳ್ಳ ಗುತ್ತಾ ವಸಂತಿಯೆಂದಳು—“ ಗೊತ್ತು. ಕೃಷ್ಣವಿರಹಿಣಿ ಯಾದ ರಾಧೆಯಾಗಿ ಭರತನಾಟ್ಯವಾಡಬಲ್ಲೆ!”

ವರದನು ಬಾಯಿತುಂಬ ಹೊಗೆಯನ್ನು ಗುಳುತ್ತ— “ಸರಿ. ನಾನು ಕೃಷ್ಣನಾಗುತ್ತೇನೆ. ನಡೆಯಿರಿ” ಎಂದಿದ್ದನು.

ವಸಂತಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಂಕೋಚದಿಂದ— “ಮೇಕಪ್ಪಿಗೆ ಹೀಗೆ ಹೀಗೆಂದು ನನಗೆ ತಿಳಿಸಿದರೆ ಸಾಕು. ನಾನೇ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸಿದ್ಧಳಾಗುತ್ತೇನೆ!”

“ಓಹೋ! ಸಂಕೋಚಪಡುತ್ತೀರಾ! ಪವಿತ್ರವಾದ ಕಲಾರಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ಮುಟ್ಟಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ದೋಷವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಹೊಸಬರಾದ ನಿಮಗೆ ಈ ಸಂಕೋಚವೂ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾದುದೇ. ಒಳ್ಳೇದು ಫೇಸ್‌ಕಟ್ ನಿಮಗೆ ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮೇಕ್‌ಅಪ್ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಸರಿ. ಹೋಗಿ ಗೋಪಿಕಾಪ್ರೀಯಂತೆ ಡ್ರೆಸ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬನ್ನಿ.” ಎಂದಂದು ವರದನು ಆ ಮಹಾದೇವಾಲಯದೊಳಗಿನ ಒಂದು ಮರೆಯಾದ ಭಾಗವನ್ನು ತೋರಿಸಿದನು. ವಸಂತಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದಳು.

ಇನ್ನೊಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ವರದನೂ ತನ್ನ ಖಾಕೀ ಡ್ರೆಸ್ ತೆಗೆದು ಹಾಕಿ ಕೃಷ್ಣವೇಷವನ್ನು ಧರಿಸಿಕೊಳ್ಳತೊಡಗಿದನು.

ವಸಂತಿ ಹೊಕ್ಕಲ್ಲಿ, ಬಗೆಬಗೆಯ ವಸ್ತ್ರಗಳು, ಪೇಸ್ಪುಗಳು, ನಿಲುವು ಗನ್ನಡಿ ಮೊದಲಾದ ವೇಷ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಇದ್ದವು. ಮೇಕ್‌ಅಪ್ ರಂಗಂ, ಅವಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಹೋಗಿ ಇಂತಿಂತಹ ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಹೀಗೆ ಹೀಗೆ ಉಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದೂ, ಅವಳ ಮುಖದಲ್ಲಿರುವ ಒಂದೆರಡು ಸಣ್ಣ ಏರು ತಗ್ಗುಗಳಿಗೆ ಇಂತಿಂತಹ ಪೇಸ್ಪುಗಳನ್ನು ಹೀಗೆ ಹೀಗೆ ಹಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದೂ ಹುಬ್ಬು-ಮುಂಗುರುಳು ಮುಂತಾದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೀಗೆ ತೀಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದೂ ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳಿ ಹೊರಗೆ ಬಂದನು. ಸುಮಾರು

ಅರ್ಧ ಗಂಟೆಯಲ್ಲಿ ವಸಂತಿ ಗೋಪಿಕಾಸ್ತ್ರೀ ರಾಧೆಯಾಗಿ, 'ಘಲ್ಲುಘಲ್ಲು'—
ನೂಪುರ ಧ್ವನಿಯೊಂದಿಗೆ ವಸಂತ ಮಂಟಪದ ನಡುವೆ ಬಂದು ನಿಂತಳು.

ಆಕೆ ಸ್ವಪ್ನದವರು ತಂತಮ್ಮ ವಾದ್ಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಅಣಿಯಾಗಿ ದನಿ
ಗಡವಲಾರಂಭಿಸಿದರು.

“ಧೀರ ಸಮೀರೆ—ಯಮುನಾ ತೀರೆ ” ಎಂಬ ಗೀತವು ವಿವಿಧ
ಧ್ವನಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳದೊಂದಿಗೆ, ಆ ವಾತಾವರಣವನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಾದಮಯವಾಗಿ
ಮಾಡುತ್ತ ಕರ್ಣಾನಂದಪ್ರಾಯವಾಗಿ ಹೊರಡತೊಡಗಿತು.

ಕೇಮರಾಮೆನ್, ಸೌಂಡ್‌ಮೆನ್‌ನರು ತಮ್ಮ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ಸರಿ
ಯಾದ ಫೋಕಸ್‌ನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಚಾಲನಾ ಮಾಡಿದರು.

ವಸಂತಿ ಮೇಳನಾದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಹದವಾದ ಪದಪತಿ
ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದಿಡತೊಡಗಿದಳು. ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಹಾಗೆ ದೇಹವು ಬಾಗಿಬಾಗಿ
ಸಾಗತೊಡಗಿತು. ಕೈಬೆರಳುಗಳು ವಿರಹ ಮುದ್ರೆಗಳಿಂದ ಮುಗುಳ,
ಅರಳಿ, ಬಳುಕಿ ತುಳುಕಿ ಎಸೆಯಲಾರಂಭಿಸಿದವು.

ಛಾಯಾಗ್ರಾಹಿ ಶಬ್ದಗ್ರಾಹಿ ಯಂತ್ರಗಳು ಗರಗರನೆ ತಿರುಗು
ತ್ತಲೇ ಇದ್ದವು.

ರಾಧೆ ಕೃಷ್ಣ ವಿರಹಿಣಿಯಾಗಿ, ಭಕ್ತಿಯಾಗಿ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಭಾವ
ಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸುತ್ತ ಲಯಬದ್ಧ ಪದವಿನ್ಯಾಸಗಳಿಂದ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು
ಕಾಣುವ ಕುತೂಹಲದಿಂದ ತುಂಬಿ, ಮೂರ್ಛಾವಸ್ಥೆಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾಗ,
ವಾತಾವರಣವು ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆ ಶಾಂತಕ್ಕಿಳಿಯಿತು. ಆ ಶಾಂತದೊಳ
ಗಿಂದ, ಉಲ್ಲಾಸದಾಯಕವಾದ ಕೃಷ್ಣನ ಕೊಳಲ ದನಿ ಕೇಳತೊಡಗಿತು!
ಕೊಳಲ ದನಿ ವಿರೇರಿ ಕೃಷ್ಣನು ಸಮೀಪಗತನಾದನು.

ರಾಧೆಯ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಅನಂದಸೇರಿತು ವಾತಾವರಣವು ಮತ್ತೆ
ಸಂಭ್ರಮಾನಂದ ನಾದಮಯವಾಯಿತು. ರಾಧಾಕೃಷ್ಣರು ಶೃಂಗಾರ
ನರ್ತನವನ್ನೆಸಗಿದರು. ಅನಂದಾತಿಶಯದಿಂದ ರಾಧೆ ಮತ್ತೆ ಮೂರ್ಛಾ
ವಸ್ಥೆಗೆೀರುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಕೃಷ್ಣನು ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಹಿಂದೆ ಸರಿಸಿದು ಮಾಯ
ವಾಗಿ ಹೋದನು.

ನಾದಗಳಡಗದವು. ಮೇಳವಾದ್ಯಗಳು ವಿರಮಿಸಿದುವು. ಶಬ್ದ
ಗ್ರಾಹಿ ಛಾಯಾಗ್ರಾಹಿಗಳೂ ಸ್ತಬ್ಧವಾದುವು. ನರ್ತನ ಮುಗಿಯಿತು.

“ವೇರಿಗುಡಾ!” ಎಂದು ಕೃಷ್ಣ ವೇಷಧಾರಿಯಾದ ನಟನಾಪಟು ವರದನು ಕೂಗಿದನು

ವಸಂತಿ ಎದ್ದು — “ನೀವಿಷ್ಟು ಜಿನ್ನಾಗಿ ನರ್ತಿಸುತ್ತೀರೆಂದು ನಾನು ನೆನೆಯಲೇ ಇಲ್ಲ.” ಎಂದಳು.

ಇವರ ನೃತ್ಯವನ್ನು ಶೀನೂ ಗೌರಿಯರೂ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು. ವರದನ ನಾಟ್ಯಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿದ ಗೌರಿ — “ಅಣ್ಣ! ಈ ವರದ ರಾಯರು ನಾಟ್ಯಕಲಾ ಪಾರೀಣರೇ ಸರಿ! ಏನು ನೃತ್ಯ ವೈಖರಿಯಣ್ಣ!” ಎಂದಳು.

ಆಗ ಆರ್ಕೆಸ್ಟ್ರಾದವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನು ಇನ್ನೊಬ್ಬನೊಡನೆ ಮೆಲ್ಲನೆ — ಹೊಸಬಳಲ್ಲವೆ? ಸಿನಿಮಾ ರೀತಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಪಳಗಬೇಕು” ಎಂದನು. ಅದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬನು, “ಹೌದು ಮೋಹಕತೆ ಸಾಲದು. ನಮ್ಮ ವರದರಾಯರಿಗೆ ಸರಿಸಾಟಿಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಇನ್ನೂ ತುಂಬಾ ಅಭ್ಯಾಸ ಬೇಕು” ಎಂದನು. “ಹೌದು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ವರದರಾಯರು ಇಷ್ಟು ಹದವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನರ್ತಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ?” ಎಂದನು ಮೊದಲಿನವ.

ಆನಂತರ ವಸಂತಿ ಹೋಗಿ ತನ್ನ ಮೊದಲಿನ ಸೀರೆಯನ್ನು ಟ್ಟು ಕೊಂಡು, ಮುಖದ ಪೇಸ್ಟು ಮುಂತಾದುವುಗಳನ್ನು ಒರೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಳು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ವರದನೂ ತನ್ನ ವೇಷಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು, ನಿಜ ವೇಷವಿಂದ, ಸಿದ್ಧನಾಗಿ — “ತುಂಬ ಥ್ಯಾಂಕ್ಸ್ ವಸಂತೀದೇವಿ! ಮದರಾಸಿನಲ್ಲಿ ನಿಮನ್ನು ಸಂಧಿಸುತ್ತೇನೆ. ಒಂದು ಚಿತ್ರಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮ ಒಪ್ಪಂದಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ನಿಮ್ಮ ತಂದೆಗೆ ಬರೆದು ಅನುಮತಿ ತರಿಸಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವಿರಾಷ್ಟೆ?” ಎಂದನು ಮುಗುಳ್ಳಗುತ್ತ.

ವಸಂತಿಯೂ ಮುಗುಳ್ಳಗುತ್ತ — “ಅಗಲಿ. ನನಗೂ ಸಿನಿಮಾ ದಲ್ಲಿ ಅಭಿನಯಿಸಬೇಕೆಂದು —” ಎನ್ನುತ್ತಿರಲು ಅವಳ ಕಣ್ಣು ಶೀನುವಿನ ಮೇಲೆ ಬಿತ್ತು; ಅವನು ಅವಳನ್ನೆ ನೋಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿದು, ಅವಳು ತನ್ನ ಪುರವನ್ನು ತಗ್ಗಿಸಿ, — “ಆದರೆ ತಂದೆಯ ಕಾಗದ ಏನು ಬರುವುದೋ ನೋಡೋಣ. ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಮದರಾಸಿನಲ್ಲಿ ನಾನು ನಿಮ್ಮನ್ನಿ ದಿರು ನೋಡುತ್ತಿರುವೆನು.” ಎಂದಳು.

“ನಿಮ್ಮ ಅಡ್ರೆಸ್ಸು?”

ವಸಂತಿ ಮೇಲ್ದಿನಿಯಿಂದಲೇ—“ನಂಬರ್ ಎಂಟು, ನರಸಾಚಾರಿ ರೋಡ್, ಟ್ರಸ್ಟಿ ಕೇನ್,” ಎಂದಳು. ವರದನು ತನ್ನ ಬಂಗಾರದ ಕ್ಲಿಪ್ಪು ನಿಬ್ಬುಗಳ ಹೊಳೆಯುವ ‘ಪಾರ್ಕ್’ ಪೇನಾದಿಂದ ಬರೆದುಕೊಂಡು, ನಾಲ್ಕು ಹೆಜ್ಜೆ ನಡೆದು ಗೌರಿಯ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು,-- “ಗೌರೀದೇವಿ ! ಈಗಾದರೂ ನೀವು ಒಪ್ಪಿದರೆ ಇನ್ನೊಂದು ಛಾನ್ಸ್ ನಿಮಗೆ ಕಾದಿದೆ ” ಎಂದನು

“ನಿಮಗೆ ತುಂಬಾ ಥ್ಯಾಂಕ್ಸ್. ವಸಂತಿಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಡಿ” ಎಂದಳು ಗೌರಿ

ವಸಂತಿ ಕಡೆಗಣ್ಣಿಂದೊಮ್ಮೆ ವರದನನ್ನು ನೋಡಿ, ಗೌರಿಯೊಡನೆ ಬಂದು ನಿಂತಳು.

ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಶೀನು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದು ಈ ಒತ್ತಾಯದಾಟ ನೋಡಿಯೇ ನೋಡಬೇಕಾಯಿತು. ವಸಂತಿಯಂತೆ ಅವನ ತಂಗಿ ಗೌರಿ ಹಟಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅವನು ಬಲಾತ್ಕಾರದಿಂದಾದರೂ ಅವಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಆದರೆ ವಸಂತಿಯ ಮೇಲೆ ಆಷ್ಟು ಅಧಿಕಾರ ಮಾಡುವುದು ಹೇಗೆ? ಘನ ಶ್ರೀಮಂತರಾದ ಅವಳ ತಂದೆ ಶ್ಯಾಮಸುಂದರರು ಅವನಿಗೆ ಸ್ನೇಹಿತರಿದ್ದಂತೆ ಪೋಷಕರೂ ಆಶ್ರಯದಾತರೂ ಆಗಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೆ ಮಗಳು ವಸಂತಿಯ ಮೇಲೆ ತುಂಬ ಮಮತೆಯಿರುವುದೂ ಅವನಿಗೆ ಗೊತ್ತಿತ್ತು. ಸ್ತ್ರೀಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸಾಧಿಸಬೇಕೆಂಬ ಮನೋಗತಿ ಅವರದು. ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆಯೇ ವಸಂತಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ವಿಧ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟೇ ಬಳೆಸಿದ್ದರು. ಶೀನು ಸ್ತ್ರೀ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ವಿರೋಧಿಯಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ‘ಅಬಲೆಯ’ರಾದ ಹೆಂಗಸರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲವೊಂದು ನೀತಿ-ನಿಯಮಾವಳಿಗಳ ಎಲ್ಲೆ ಕಟ್ಟು ಇರಬೇಕೆಂಬುದು ಶೀನುವಿನವಾದ.

ಇಂದು ಸಂಭವಿಸಿದ ಈ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ಪ್ರಸಂಗಗಳನ್ನು ನಿವರಿಸಿ, ಶ್ಯಾಮಸುಂದರರಿಗೆ ಒಂದು ಕಾಗದ ಬರೆಯುವುದು ಉಚಿತವೆಂದೆಣಿಸಿ, ಇತ್ತ ‘ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ’ ನೃತ್ಯ ಸಾಗುತ್ತಿದ್ದಾಗಲೇ, ಅತ್ತ ಕುಳಿತು ಅವನು ಕಾಗದವನ್ನು ಬರೆದು ಮುಗಿಸಿದ್ದನು.

೨೨

ರಾಧಾ ನೃತ್ಯವನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ಬಂದಾಗ ವಸಂತಿಯ ಕಳೆಯೇ ಹೊಸದಾಗಿತ್ತು ಹೊಸದೊಂದು ವಿಜಯವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದ ಸಂತೋಷದ ಬೆಳಕು ಅವಳ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಮೂಡಿತ್ತು. ಒಂದೇ ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ೫೦೦ ರೂಪಾಯಿ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ, ಅವಳಂತೆ ಯಾರಿಗೆ ತಾನೇ ಹಾಗಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ? ಗೌರಿ ಇಲ್ಲದೆ ತಾನೊಬ್ಬಳೇ ನರ್ತಿಸಿದ್ದು ಬಸಳ ಮೇಲಾದ ವಿಜಯವಾಗಿತ್ತು ಅವಳಿಗೆ. ಅವಳ ನೃತ್ಯದ ಮೇಲೆ ಗೌರಿಯ ನೃತ್ಯವು ಸಾಗಬಿಟ್ಟರೆ ಅವಳ ಕಳೆ ಕಂದಿಯೇ ಹೋಗುವುದೆಂದು ಅವಳಿಗೇ ಗೊತ್ತಿತ್ತು. ಅವಳ ಆಸೂಯೆಯ ಹೃದಯವು ಈಗೊಂದು ಪ್ರತೀಕಾರ ಮಾಡದ ಸಂತ್ಯಸ್ತತಾ ಸುಖದಿಂದ ನೆಮ್ಮದಿಯಾದಂತಾಯಿತು. ಇಂದಿನ ಪ್ರಸಂಗವು ಅವಳ ಭವಿಷ್ಯ ಚರಿತ್ರಗೂ ಒಂದು ಪ್ರಕಾಶ ಬೀರಿತ್ತಲ್ಲವೆ ? ಇನ್ನು ಗೌರಿಯ ಜತೆ ತಪ್ಪಿ ತಾನೇ ತಾನಾಗಿ ಮೆರೆಯುವ ಯೋಗವು ಬಂದಿತ್ತಲ್ಲವೆ ?

ಆಹಾ! ಈಗ ವಸಂತಿ ಎಷ್ಟು ಮೇಲೇರಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾಳೆ! ಇವಳ ಕೈಯಲ್ಲಿರುವ ೫೦೦/-ರ ಚೆಕ್ಕು ಗೌರಿಯ ಕೈಯಲ್ಲಿದೆಯೆ ? ಅಲ್ಲದೆ ಅವಳಿಗೆ ಏನೂ ಕಡಮೆಯಾಗಬಾರದೆಂದು ಶ್ಯಾಮಸುಂದರರು ಅವಳ ಕೈಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಈಗ ಅವಳ ಕೈಯಲ್ಲಿರುವಷ್ಟು ಹಣವು ಯಾರ ಕೈಯಲ್ಲಿದೆ ? ಶೀನುವಿನ ಕೈಯಲ್ಲೇನೋ ಅವನ ಹಾಗೂ ಅವನ ತಂಗಿಯ ಖರ್ಚಿಗಾಗಿ ಒಂದಿನ್ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಇದ್ದಿತು. ಆದರೆ ಆ ಕಾರು, ಡ್ರೈವರು ಎಲ್ಲವೂ ವಸಂತಿಯ ಯಜಮಾನಿಕೆಯದಲ್ಲವೆ ?

ಇದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಯಾರು ನೋಡಿದರೂ ನೋಡಿದ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ, ಗೌರಿಗಿಂತ ವಸಂತಿಯನ್ನೇ ಸುಂದರಿಯೆಂದು ಹೇಳಿ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ತಟ್ಟನೆ ಅಳಿದು ಬಿಡುವ ಆ ಹೊರಗಣ್ಣು ತೊಗಲಿನ ಹೊರಗಿನ ಕೆಂಬಣ್ಣಕ್ಕೇ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದಲ್ಲವೆ ? ಅಂತಹ ಕೇದಿಗೆಯ ಬಣ್ಣದವಳಾಗಿದ್ದಳು ವಸಂತಿ. ದೇಹವೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಪುಷ್ಟವಾಗಿ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯ ಹೊಳಪಿನಿಂದಲೂ, ಯೌವನ ಮದಜಲದ ಲೇಪನದಿಂದಲೂ, ನಾಗರಿಕ ಫ್ಯಾಷನ್ನಿನ ಉಡುಗೆತೊಡುಗೆಗಳಿಂದಲೂ, ವಾರೆ

ಬೈತಲೆ, ಚುಕ್ಕೀ ತಿಲಕ, ಚಿಂಗಲ್ಲಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟಿಮುಟ್ಟಿ ಲಕಲಕಿಸುವ ಲೋಲಾಕುಗಳು, ಮಾದರಿಯ ತೋಳ್ ಹೊಲಿಗೆಯ ರವಕೆ, ಮೊದಲಾದುವುಗಳಿಂದ ನೋಟ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಅವಳೇ ಗೌರಿಗಿಂತ ಸ್ಫುರದ್ರೂಪಿಯಾಗಿ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದಳು. ಇಂತಹಳು ಗರ್ವದಿಂದ ಬಿಗಿದುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಏನಾಶ್ಚರ್ಯ ?

ಹೀಗೆಂದುದರಿಂದ ಗೌರಿಯನ್ನು ಕುರೂಪಿಯೆಂದು ತಿಳಿಯುವಿರೇನೊ ! ಕಪ್ಪಿನವಳು ಆದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಕುರೂಪಿಯೆಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸುವುದಾದರೆ, ಅವಳನ್ನು ನೋಡಿ ಪ್ರಯೋಜನವೇ ಇಲ್ಲ ಸರಿಯಾಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಅವಳ ರೂಪಾಲಂಕಾರಗಳನ್ನು ವಸಂತಿಗಿಂತ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ಕಾಣಬಹುದು ಬಡನಡು ಬಳಕುವ ಲತಾಂಗಿ ಗೌರಿ. ನಡೆಯುವಾಗಿನ ಅವಳ ಪಾದಗಳನ್ನು ನಾವು ನೋಡಿದ್ದೇವಷ್ಟೇ ? ದೀರ್ಘಾಯತದಳ ಕಮಲದಂತೆ, ಲಲಿತನ್ಯಾಸಗಳಿಂದೊಪ್ಪುವ ಆ ಪಾದಗಳು, ದೇಹಭಾರದ ತೂಕಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ, ಮೃದುವಾದ ತಾಳದಂತಹ ಸ್ಪರ್ಶದಿಂದ ಭೂದೇವಿಗೆ ಸುಖಪುಲಕಿತಗೊಳಿಸುವಂತಹ ನಡಿಗೆ. ಆಗ ಅವಳ ದೇಹವೇ ಒಂದು ಸಂಗೀತದಂತೆಯೂ, ಪಾದಗಳು ತಾಳದಂತೆಯೂ ಭಾಸವಾಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಅಜಂತೆಯ ಚಿತ್ರಕಲೆಯನ್ನು ನೋಡಿದವರಿಗೆ, ಆ ಚಿತ್ರಗಳಲ್ಲೊಂದು ಮೂರ್ತಿಯೇ ಜೀವವೆತ್ತು ಬಂದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅವಳ ಕಣ್ಣುಗಳು ನೀಲಾಯತವಾಗಿದ್ದವು ಅದರೊಳಗೆ ದೈವಿಕವಾದ ಶಾಂತ ಭಾವರಸಗಳು ನಡುವೆ ಚಪಲ ಭ್ರಮರದಂತಹ ಕರೀ ಪಾಪೆಗಳು ತೇಲುತ್ತಿದ್ದವು. ತಿದ್ದಿ ಬರೆದಂತಹ ಎಸಳಕ್ಕೂ; ಅವೃತ ಪಾತ್ರದ ಸುಂದರ ಮುಚ್ಚಳದಂತಹ ಬಾಯಿ; ಮುಗುಳುದುಟೆಗಳು; ದೀರ್ಘವೃತ್ತಾಕಾರವಾಗಿರುವ ಮುಖದ ಸುತ್ತಣ ಸೀಮಾರೇಖೆಗಳು ಸರಳವಾಗಿ ಸುಲಭವಾಗಿ ಚಾಚಿ ಬಂದು ಗಂಡಸ್ಥಳದ ಮುದ್ದುಮೊನೆಯಲ್ಲಿ ಸುಂದರ ರಸಸಂಯೋಗದಂತೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿದ್ದವು ಇರ್ಕೆಲಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖವನ್ನು ಮುತ್ತಿಡುವ ಮುಂಗುರುಳುಗಳುಂಟು; ಗಲ್ಲದ ರೇಖೆಗಳನ್ನು ತಡವಿ ತಡವಿ ಸರಿಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಲೋಲಾಕುಗಳುಂಟು. ಉಳಿದೆಲ್ಲಾ ವಿಧದಲ್ಲಿಯೂ ಅವಳು ಸಾದಾ ಭೂಷಣಿಯೇ. ನಾಗರಿಕತೆಯ ಧಳಕು ಪಳಕುಗಳ ಮಿರುಗಾಟವಿಲ್ಲ; ಆದರೂ ನಾಗರಿಕತೆಯ ಕಳೆಗೇನೂ ಕುಂದಿಲ್ಲ; ಸಾದಾ ಅಂಚಿನ

ಒಂದು ಬಿಳಿ ಸೀರೆ, ಬಿಳಿ ರವಕೆಗಳಿಂದ ದೇವಿಯಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದಳು. ಹಿಂದೆ ನೋಡಿದರೆ ಆ ತಲೆಗೂದಲು ಕರ್ರಗಾಗಿ ದಟ್ಟವಾಗಿ ಹೊಳಪಾಗಿ ನೆಲವನ್ನು ಸೋಂಕುವಂತಿತ್ತು. ಉದ್ದವಾದ ಈ ಜಡೆಯೊಂದೇ ಸಾಕು ಆ ಹಿಂದಿನ ಅಲಂಕಾರಕ್ಕೆ ಅವಳ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಈ ಬಗೆಯಾಗಿ ನೋಡಬೇಕಾದರೆ, ಅವಳ ತೊಗಲಿಗೆ ಅಂಟಿರುವ ಆ ಕರಿದೇಯ ಮುಸುಕನ್ನು ತೆರೆದು, ಕೊಂಚ ನಿಂತು ಒಳಗಣ್ಣು ತೆರೆದು ನೋಡಬೇಕು. ಆಗ ವಸಂತಿಗಿಂತಲೂ ಗೌರಿ ನಾಲ್ಕುಪಾಲು ಹೆಚ್ಚು ಸೌಂದರ್ಯ ಶಾಲಿಸಿ ಯೆಂದು ತೋರೀತು. 'ಫಕ್ಕನೆ ತೆರೆದ ಕಣ್ಣಿಗೆ ವಸಂತಿ ಕೆಂಪಗೆ ಹೊಳೆದು ತೋರಿದರೂ, ಅವಳ ಆ ಜಡೆ ಚೌರಿ ಜೋಡಿಸಿದ ಕೃತ್ತಿಮ ಜಡೆ. ಕಣ್ಣುಗಳು ಅಯತವಲ್ಲ— ಆಗಲ. ಅದರಲ್ಲಿ ಕುಟಲತೆಯೂ ಮೋಹ ಕತೆಯೂ ಮಿಡುಕುತ್ತಿದ್ದವು. ಅವಳ ನೋಟವು ಬೇಟೆದ ನೋವನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುವಂತಹದು. ಇನ್ನೂ ನೋಡಿರಿ! ವಸಂತಿಯ ಮೂಗಿನ ನಡು ಕೊಂಚ ತಳಸೇರಿದಂತಿಲ್ಲವೆ? ಮೂನೆ ಕೊಂಚ ಒಂದು ಬದಿಗೆ ವಾಲಿದಂತಿಲ್ಲವೆ? ಅದರೆ ಯಾವ ಬದಿಗೆ ವಾಲಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಕಷ್ಟ. ಆ ಕಡೆಯಿಂದ ನೋಡಿದರೆ ಈ ಬದಿಗೆ ವಾಲಿದಂತೆಯೂ, ಈ ಕಡೆಯಿಂದ ನೋಡಿದರೆ ಆ ಬದಿಗೆ ವಾಲಿದಂತೆಯೂ ಭ್ರಮೆ ಹುಟ್ಟಿಸುವಂತಹ ಮೂಗು. ಅವಳ ಮುಖವು ಬಟ್ಟವಾದರೂ ಗಲ್ಲಗಳ ರೇಖೆ ಕೊಂಚ ಅಯತವಾಗಿವೆ. ಬಾಯಿಗೆ ತುಸು ಸಮೀಪದಲ್ಲಿರುವ ಆ ಗಂಡಸ್ಥಳದ ಮೂನೆ ತುಸು ದೂರವಿಳಿದಿರುತ್ತಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಹಾಗೆಯೇ ಅವಳ ಕೈಕಾಲು ನಡು ಅಡಿಗಳು, “ ಪರ್ವಾಯಿಲ್ಲ ” ಎನ್ನಬಹುದು. ಅವಳ ಈ ಬಗೆಯ ಕೊರತೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಮುಚ್ಚುವಷ್ಟು ಶಕ್ತವಾಗಿತ್ತು ಆ ಹೊಳೆಯುವ ಅವಳ ಕೇದಿಗೆಯ ಮೈಬಣ್ಣ.

ಈ ಬಗೆಯ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗದಿದ್ದರೂ, ಒಳ್ಳೆಯ ನಟನಾಪಟುವೂ, ಸಿನಿಮಾ ಡೈರೆಕ್ಟರನೂ ಆದ ವರದನಿಗೆ ಹೇಗೆ ಗೊತ್ತಾಗದೆ ಹೋದೀತು? ಅವನು ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ಆ ಕಲಾಂಗಿನ ಯಾದ ಗೌರಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದರೆ ಏನೂ ಅಶ್ವರ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಶೀನೂ ಗೌರಿಯರ ಅಚಲವಾದ ಸ್ವಭಾವವು ಅವನನ್ನು

ಅಳುಕಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಅವನು ಏನೇನೋ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತ, ತನ್ನ ಸಹಹರರೊಡನೆ ಏನೋ ಪಿಸುಗುಟ್ಟಿಕೊಂಡನು.

ಅಂದು ಸಂಜೆ ಪಂಪಾಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಶೀನುವಿನ ಭಾಷಣದ ಮುನ್ನೇ ಪಾರ್ಥದ್ವಂದರಂದ, ಶೀನು ತನ್ನವರೊಂದಿಗೆ ಸೀದಾ ಹಂಪೆಗೆ ತಿರುಗಿದನು. ಆಗ ಸಂಜೆಯೂ ಆಯಿತು.

ವಿರೂಪಾಕ್ಷ ದೇವಾಲಯದ ಮುಂದಿನ ವಿಶಾಲವಾದ ನೀಳ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಮುತ್ತಣ ಗ್ರಾಮಗಳಿಂದ ಬಂದ ಹಲವಾರು ಜನರು ಬಂದು ನೆರೆದಿದ್ದರು; ನೆರೆಯುತ್ತಲೂ ಇದ್ದರು. ಹೊಸಪೇಟೆಯಿಂದ ಕೆಲವು ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಬಂದಿದ್ದರು. ಅವೆಲ್ಲ ಸಹಜವಷ್ಟೆ? ಕೊಟ್ಟೂರು ದೊಡ್ಡಣ್ಣಗೌಡರೆಂಬ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ನಾಯಕರನ್ನು ಅಂದಿನ ಮಹಾಸಭೆಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಆರಿಸಲಾಗಿತ್ತು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮಾಡಿದ ಮೊದಲ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ, ಹಂಪೆಯಂತಹ ಹಾಳು ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಸಭೆ ಕೂಡುವುದೇ ಅತ್ಯಪೂರ್ವವೆಂದೂ, ಅದನ್ನಿಂದ ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಭಾಗ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣರು, ಕನ್ನಡ ಗೆಳೆಯ ಶ್ರೀ. ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಯರೆಂದೂ, ಅವರ ಕಲ್ಪನಾ ಪ್ರತಿಭೆಗಳನ್ನು ಪುಸ್ತಕಗಳ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಓದಿ ತಿಳಿದ ನಮಗೆ, ಅವರನ್ನು ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡು, ಅವರ ಭಾಷಣಗಳನ್ನು ಕಿವಿಯಾರೆ ಕೇಳುವ ಮಹಾಭಾಗ್ಯವು ಒದಗಿತೆಂದೂ ಹೇಳಿದರು.

ಅನಂತರ ಶೀನು “ವಿದ್ಯಾನಗರ ಸ್ಥಾಪನೆ”ಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದನು.

ವಿದ್ಯಾನಗರವೆಂಬ ಈ ಮಹಾಸ್ವತಂತ್ರ ರಾಜ್ಯವು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆ, ದಾಕ್ಷಿಣಾತ್ಯವು ಪರಕೀಯರ ಒತ್ತಾಟದಿಂದ ಹೇಗೆ ತತ್ತರಗೊಂಡು ಎಚ್ಚತ್ತಿತೆಂದು ಮನಮುಟ್ಟುವಂತೆ ಹೇಳಿದನು. ಎಚ್ಚಿತ್ತ ಜನರು ಕಾಲಾನುಗುಣವಾಗಿ ಅವತರಿಸಿದ ಆಗಿನ ಮಹಾತ್ಮರಾದ ಶ್ರೀ. ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯರ ಸತತ ಬೋಧನೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ, ಜಾತಿ-ಮತ-ಭೇದಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ-ಹೊಲೆಯನೆಂಬ ತಾರತಮ್ಯಗಳನ್ನು ತೊರೆದು, ಹೇಗೆ ಮಹಾಬಲ ಸಂಪನ್ನರಾದರೆಂದು ವಿವರಿಸಿದನು ಸಾಧು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಾದ ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯರ ನಾಯಕತ್ವವನ್ನು ಆವರೆಲ್ಲ ಏಕೋಭಿಪ್ರಾಯದಿಂದ ಒಪ್ಪಿ

ಕೊಂಡುದನ್ನು ನೆನಪೂಡಿಸಿದನು. ಹಾಗೆ ಒಗ್ಗಟ್ಟಾದ ಜನಶಕ್ತಿಯಿಂದ ನಾಲ್ಕಡಿ ಬಲಶಾಲಿಯಾದ ಮಹಾ ರಾಕ್ಷಸ ಶಕ್ತಿಯೊಳಗಿನಿಂದ ದೇಶ ಮಾತೆಯನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ, ವಿದ್ಯಾನಗರವೆಂಬ ಈ ಸ್ವತಂತ್ರ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಕಟ್ಟಿದರೆಂದು ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳಿದನು.

“.....ಬಾಂಧವರೇ ! ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಮೆ ಆಕಾಲದಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೇ ಈಗಲೂ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದೆ. ಆ ಕಾಲಾನುಗುಣ ಅವತಾರಿಗಳಾದ ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯರಂತೆಯೇ, ಈ ಕಾಲಾನುಗುಣ ಅವತಾರಿಗಳು ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿ ! ಅವರ ಕೃತೋದ್ಧೃತ ಹಾಗೂ ಮುಖೋದ್ಧೀತ ಬೋಧನೆಯಿಂದ ಈಗ ದೇಶವೆಲ್ಲಾ ಎಚ್ಚೆತ್ತು ನಿಂತಿದೆ. ಈಗ ನಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತೂ ನಡೆಯುವ ಮಹಾಯುದ್ಧದಿಂದ, ನಾವು ಎಲ್ಲಾ ಚಳುವಳಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು ಬೆಪ್ಪಾಗಿ ನಿಂತು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಬೆಪ್ಪು ತಕ್ಕಡಿತನದಲ್ಲಿಯೂ, ನಾವು ನಮ್ಮೊಳಗಿದ್ದಿರುವ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನೂ ನಮ್ಮ ಗುರಿಯನ್ನೂ ಮರೆತು ಬಿಡಬಾರದು. ಯಾವಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯ ಕಟ್ಟಳೆಯಂತೆ ನಡೆಯಲು ಸಿದ್ಧರಾಗಿ ರಬೇಕು. ಇದುವರೆಗೂ ಅವರ ನಾಯಕತ್ವದಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಏನೂ ಸಂದೇಹವನ್ನು ತಾಳಿಲ್ಲ; ತಾಳಲಿಕ್ಕೂ ಇಲ್ಲ. ಅಹಿಂಸಾಯುಧವನ್ನೇ ಮುಖ್ಯವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವ ಮಹಾತ್ಮರು, ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಹೋರಾಟವೇ ನಡೆಯುವಂತೆ ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದರೂ, ಅದೆಲ್ಲಾ ಅಹಿಂಸೆಯ ಅಡಿಗಟ್ಟಿನಲ್ಲಿಯೇ ನಡೆದು ಪ್ರಪಂಚವೇ ಬೆರಗಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿತು.....”

ಶೀನುವಿನ ಭಾಷಣವು ಮುಗಿಯುವ ಘಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಆಗ ಎಲ್ಲೆಂದಲೋ ಏಳೆಂಟು ಕಲ್ಲುಗಳು ಹಾರಿಬಂದು ಆ ಜನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದುವು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಹಾಕಾರವೆದ್ದಿತು. ಶೀನುವೇ ಮೊದಲಾದ ಮುಖಂಡರು “ಶಾಂತಿ! ಶಾಂತಿ! ಏನೂ ಇಲ್ಲ! ಗಲಾಟೆ ಮಾಡಬೇಡಿ!” ಎಂದು ಕೂಗಿ ಕೂಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಹೊಸಪೇಟೆಯಿಂದ ಬಂದಿದ್ದ ನಾಲ್ವಾರು ಮಂದಿ ಪೊಲೀಸರೂ ಅತ್ತಿತ್ತ ಓಡಾಡಿದರು.

ಆಗ ಮುಚ್ಚಂಜೆ ಕಳೆದಿತ್ತು. ಕತ್ತಲೆ ತಲೆದೂರಿ ದೂರಿ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಎರಡು ಗ್ಯಾಸ್ ಲೈಟುಗಳು ಉರಿಯತೊಡಗಿದ್ದವು.

ಮತ್ತೂ ಎರಡು ಮೂರು ಕಲ್ಲುಗಳು ಬೀಳಲಾರಂಭಿಸಿದುವು!

ಯಾರೋ ಒಬ್ಬನು ಅತ್ತ ಓಡುವವನನ್ನು ನೋಡಿ, “ ಅವನೇ ಕಲ್ಲು ಬಿಸುಟ!” ಎಂದು ಕೂಗಿದ. ಅವನು ಏಕೆ ಓಡಿದನೋ, ಅವನು ಯಾರನ್ನು ತೋರಿಸಿದನೋ ! ಪೋಲೀಸನೊಬ್ಬನು ಓಡಿಕೋಗಿ ಅವನನ್ನು ಓಡಿಯಲೆತ್ತಿ ಸಿದನು ಆಗೊಬ್ಬನು ಆ ಪೋಲೀಸನಿಗಿರಾಗಿ “ಅವನೇನು ಮಾಡಿದನು? ಅವನನ್ನೇಕೆ ಹಿಡಿಯುತ್ತಿ?” ಎಂದು ಜಬರಿಸಿದನು ಪೋಲೀಸನು ರೇಗಿ ಆ ಜಬರಿಸಿದವನಿಗೆ ಲಾಠಿಯಿಂದ ಒಂದೇಟು ಬಿಗಿದನು “ಹೋ!” ಎಂದು ಕೂಗಾಡಿ ಎಂಟು ಹತ್ತು ಮಂದಿ ಆ ಪೋಲೀಸನನ್ನು ಮುತ್ತಿದರು.

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬೇರೆ ನಾಲ್ವರು ಮಂದಿ ಪೋಲೀಸರೂ, ಇನ್ನೆಷ್ಟರೂ ಧಾವಿಸಿ ಬಂದು ‘ಲಾಠಿ ಚಾರ್ಜ್’ ಜ್ಯಾರಿಗೆ ತಂದರು

ಕೂಡಲೇ ನೆರೆದ ಜನರೆಲ್ಲಾ ಗಾಬರಿಯಾಗಿ, ಅತ್ತಿತ್ತ ಗುಡ್ಡದಾರಿಯಲ್ಲಿ ನೆಗೆದು ಎತ್ತೆತ್ತೋ ಓಡಿಕೋದರು. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನಮೇಲೆ ಗಲಭೆಯಲ್ಲಾ ಶಾಂತವಾಯಿತು.

೨೩

ಶೀನುವಿನ ಭಾಷಣದಿಂದ ಈವರೆಗೂ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಹಾಗಾಗಿರಲಿಲ್ಲ ಇಲ್ಲಿ ಹೀಗಾಗುವಕ್ಕೆ ಅವನು ತುಂಬಾ ಮರುಗಿದನು. ಈ ಗಲಾಟೆ ಅಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಪೋಲೀಸರ ಅಹಂಕೃತಿಯೇ ಕಾರಣವೆಂದು ಅವನು ಊಹಿಸಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಹೇಳುವುದು ಹೇಗೆ? ಹೇಳಿ ಪ್ರಯೋಜನವಾದರೂ ಏನು? ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ನಾಲ್ಕು ಮಂದಿ ಕೂಡಿದಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸರ ಕಾವಲು ಬೇಕೇ ಬೇಕಲ್ಲವೆ ?

ಆದರೆ ಮೊತ್ತಮೊದಲು ಕಲ್ಲು ಬಿಸುಡಿದ ಆ ಪುಂಡಸಾರು ? ಮತ್ತಾರೂ ಅಲ್ಲ; ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ವರದನ ದುರ್ಬೋಧನೆಯಿಂದ ಅವನ ಕೂಡಾಳುಗಳು ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸವದು !

ಅಗೋ—ಅಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸು ಇನ್ನೆಷ್ಟರೊಡನೆ, ರೀವಿಯಿಂದ ನಿಂತು ಮಾತಾಡುವವನು ವರದನ ಸಂಗಡಿಸೊಬ್ಬನಲ್ಲವೆ ? ಹೌದು.

ಅವನು ಇನ್ನಪೆಕ್ಕರೊಡನೆ— “ಮತ್ತೆ ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಜನರಿಗೆ ಅವೇರ ಬಹು ವಂತೆ ಮಾಡಿದರೆ ಗಲಾಟೆಯಾಗದೆ ಇದ್ದೀತೆ ? ಇದು ಹಾಳು ಹಂಪೆ ಗ್ರಾಮವಾದುದರಿಂದ ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ಹೋಯಿತು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಏನಾಗುತ್ತಿತ್ತೋ!” ‘ವಿದ್ಯಾನಗರ ಸ್ಥಾಪನೆ’ ಎಂಬ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡುವೆನೆಂದು ಪ್ರಚಾರಪಡಿಸಿ, ಗಾಂಧಿಯ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಂಡು, ಜನರೊಳಗೆ ಕ್ರಾಂತಿ ಎಬ್ಬಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದಾನೆ ಸಾರ್.....” ಎಂದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮುಗಿಚೆಕ್ಕೊಟ್ಟನು.

ಆ ಪೋಲೀಸ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರರು ಪಾರ್ಟ್ ಹ್ಯಾಂಡ್ ರೈಟರನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು, ಭಾಷಣವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಕೇಳಿನೋಡಿದರು. ಅದರಲ್ಲಿ ಅವರ ಅರ್ಥಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿವೆಯೋ, ಅಥವಾ ಸಮಾಜವಂತಕ ವಿಷಯಗಳೇನೋ ಇದ್ದವು ಇದನ್ನು ನೋಡುವಾಗ ಶೀನುವಿಗೆ ಸಂದೇಹವಾಯಿತು. ತಾನೊಬ್ಬನೇ ಅಗುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅವನೇನೂ ಭಯಪಡುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಅದರ ತಂಗಿಯನ್ನೂ ವಸಂತಿಯನ್ನೂ ಮದರಾಸಿನವರಿಗೆ ಕರೆದೊಯ್ಯಬೇಕಲ್ಲವೆ? ಈ ಭಾರಿಯೋಚನೆಯಿಂದ ಮೊದಲು ಅವನಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಚಂಚಲವೆನಿಸಿದರೂ, ಡ್ರೈವರ್ ಸದಾಶಿವನ ಮೇಲೆ ಅರ್ಥ ಭಾರ ಬಿಟ್ಟೇ ಅವನು ಹೊರಟಿದ್ದನಷ್ಟೆ? ಹಾಗೇನಾದರೂ ಅದರ ಸದಾಶಿವನೇ ಅವರನ್ನು ಮದರಾಸಿನವರಿಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ದು ಬಿಡಬೇಕೆಂದೂ ಶ್ಯಾಮಸುಂದರರ ಆಜ್ಞೆಯಾಗಿತ್ತಲ್ಲವೆ? ಅದರೂ ಇಷ್ಟು ದೂರದವರಿಗೆ ತಾನಿದ್ದು, ಇನ್ನೆಲ್ಲಿ ಅಗಲಬೇಕಾದೀತೋ ಎಂದು ಅವನು ಕೊಂಚ ಅಳುಕಿಕೊಂಡನು. ಅದರ ಅವನ ದೃಢಸಂಕಲ್ಪದಿಂದಾಗಿ ಆ ಅಳುಕು ಬಹು ಹೊತ್ತು ನಿಲ್ಲಲಿಲ್ಲ.

ಮರುದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಶೀನು ಗೌರಿ ವಸಂತಿಯರನ್ನು ಹಂಪೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಬಿಟ್ಟು, ಸುಸ್ತುಮುತ್ತುಣ ಗ್ರಾಮಗಳ ಕಡೆಗೆ ಹೊರಟನು. ಆ ಪ್ರಾಂತವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬಲ್ಲ ಒಬ್ಬರು ಗೌಡರೂ ಒಬ್ಬ ಸ್ವಯಂಸೇವಕನೂ ಅವನೊಂದಿಗೆ ಹೊರಟಿದ್ದರು.

ಗೌರಿ-ವಸಂತಿ, ಕೇಶವ-ಸದಾಶಿವಾದಿಗಳು ಹಂಪೆಯ ಉಳಿದ ಶಿಥಿಲಭಾಗಗಳನ್ನು ನೋಡಲಿಕ್ಕಾಗಿ ಹೊರಟಿದ್ದರು. ಅವರು ಪಂಪಾ ಸರೋವರ, ಕಬ್ಬಿ ಗುಹೆ, ವೃಂದಾವನ ಮೊದಲಾದ ನೋಡತಕ್ಕ ಸ್ಥಳ

ಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು, ಸಾಯಂಕಾಲ ವಿರೂಪಾಕ್ಷಾಲಯಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿರುಗುವವರಾಗಿದ್ದರು ಶೀನುವೂ ಆಗ ಹಿಂದಿರುಗುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದ.

ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕ ಗೌಡರು, ಶೀನುವನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಆ ಪ್ರಾಂತದ ಗ್ರಾಮಗಳ ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹರಾದ ಕೆಲವು ಶ್ರೀಮಂತ ಒಕ್ಕಲಿಗರ ಮನೆಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಕರೆದೊಯ್ದರು. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗದಂತಹ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಆ ಮನೆಯವರಿಗೆಲ್ಲಾ ವಿವರಿಸಿ ಹೇಳಿ ಕೊನೆಯ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಅವರ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾದ ಸಹಾನುಭೂತಿಯ ಸಹಿಯನ್ನು ಪಡೆದನು. ಆ ಸಹಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ಒಕ್ಕಲಿಗರು ಆ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯುಳ್ಳ ಶ್ರೀಮಂತರಾಗಿದ್ದರು. ಆ ಗ್ರಾಮವಾಸಿಗಳನ್ನು ಒಗ್ಗೂಡಿಸುವಷ್ಟು ಸಮರ್ಥರೂ ಆಗಿದ್ದರು.

ಮಧ್ಯಾಹ್ನದಲ್ಲಿ ಶೀನುವಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಹೆಗ್ಗಾಡರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಸತ್ಕಾರಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಆತಿಥ್ಯವು ನಡೆಯಿತು. ಹೀಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಚಾರವನ್ನು ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ಶೀನು ಹಂಪಿಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಿದನು. ಓಣಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಗುಡ್ಡಗಳ ನಡುವಣ ಬಳಸಾದ ದಾರಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಕಬ್ಬಿನ ಗದ್ದೆಗಳ ನಡುವಿನ ಹುಣಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನಡೆಯುತ್ತಾ ತಳವಾರ ಘಾಟಿನಲ್ಲಿ ತುಂಗಭದ್ರೆಯನ್ನು ದಾಟಿದ ಮೇಲೆ, ಶೀನು ತನ್ನ ಬ್ಯಾಗನ್ನು ಸ್ವಯಂ ಸೇವಕನ ಕೈಗೆ ಕೊಟ್ಟು, ಅದರಲ್ಲಿರುವ ಕಾಗದಪತ್ರ ಹಣ ಮೊದಲಾದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಹೊಸಪೇಟೆಯ ಕೇಂದ್ರ ಕಛೇರಿಗೆ ತಲಿಪಿಸುವಂತೆ ಹೇಳಿ ಮುಂದಾಗಿ ಕಳುಹಿಸಿಬಿಟ್ಟನು.

ಅವನು ಹೊರಟು ಹೋದಮೇಲೆ ಶೀನು ಹಿಂದಿನಿಂದ ಗೌಡರೊಡನೆ ಮಾತಾಡುತ್ತಾ ನಿಧಾನವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದನು. ಹೀಗೆ ಅವರು ಸ್ವಲ್ಪ ಮುಂದೆ ಹೋಗುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ, ಇಬ್ಬರು ಪೊಲೀಸರೂ, ಒಬ್ಬರು ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರೂ ಸ್ವಾಕಲ್ಪಿನಲ್ಲಿ ರೊಂಬೆಯನೇ ಅವರದಿರಿಗೆ ಬಂದು, ಅವರನ್ನು ಅಡ್ಡಗಟ್ಟಿ ಇಳಿದರು.

ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರು ಶೀನುವಿಗೆ ಒಂದು 'ವಾರಂಟ್'ನ್ನು ತೋರಿಸಿ—
“ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕೈದು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ” ಎಂದರು.

ಶೀನು ಬೆರಗುಪಟ್ಟನು.

‘ದೇಶೀಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಕಾನೂನಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ಅವನನ್ನು ಅರೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತೆಂದು, ಆ ವಾರಂಟಿನಿಂದ ಅವನಿಗೆ ತಿಳಿದು ಬಂತು.

ಒಡನೆಯೇ ಶೀನು ಸಾವರಿಸಿಕೊಂಡು. ಮುಗುಳ್ಳ ಗುತ್ತ--“ಬಹಳ ಸಂತೋಷ. ನಿಮಗೆ ಸುಸ್ವಾಗತ ! ವಂದೇ ಮಾತರಂ ! ” ಎಂದು ಕೈಗಳನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಚಾಚಿದನು.

ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರು— “ನೀವು ತೊಂದರೆ ಮಾಡದಿರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಬಹಳ ಸಂತೋಷ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಬೇಡೀ ಬಂಧನ ಮಾಡಬೇಕಿತ್ತು ” ಎಂದು ಮುಗುಳ್ಳ ಕೈರು.

ಎಲ್ಲಿ ತನ್ನ ನ್ನು ಅರೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಬಿಡುವರೋ ಎಂದು ಗಾಬರಿಯಾಗಿದ್ದ ಗೌಡರನ್ನು ನೋಡಿ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರು, ಅವರ ಹೆಸರು ಮನೆ ಊರು ಕೇರಿ ಮುಂತಾದುವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕೇಳಿ ಬರೆದುಕೊಂಡು— “ ಸದ್ಯ ನೀವು ನಿಮ್ಮ ದಾರೀ ಹಿಡಿದು ಹೋಗಿ ಸಮ್ಮನ್ ಬಂದಮೇಲೆ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಬರುವಿರಂತೆ ” ಎಂದು ನುಡಿದು ಶೀನುವನ್ನು ಸಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಹೊರಟರು.

ವಿಜಯ ವಿಠಲರಾಯನ ಗುಡಿಯ ಬದಿಯಿಂದಾಗಿ ಹೋಗುವಾಗ, ಅಲ್ಲಿ ಅದೇ ಫಿಲಿಂ ಕಂಪನಿಯವರ ಲಾರಿಯೂ ಜೀಸ್ ಕಾರೂ ನಿಂತಿತ್ತು. ಅವುಗಳ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ವರದನು ತನ್ನ ಕೂಡಾಳುಗಳೊಂದಿಗೆ ನಿಂತಿದ್ದನು. ಶೀನುವನ್ನು ಪೋಲೀಸರು ಅರೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದನ್ನು ನೋಡಿ, ಅವನು ತನ್ನ ಪಕ್ಷಕಾರರನ್ನು ಮಿಟುಕುಗಣ್ಣಿನಿಂದ ನೋಡಿ ತುಟಿಕಿಸಿದು, ಮೆಲ್ಲನೆ—“ನನ್ನ ತಂತ್ರ ಎಷ್ಟು ಬೇಗ ಫಲಿಸಿತು!” ಎಂದನು.

ಸವಿೂಪಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಲೇ ವರದನು ನಾಲ್ಕು ಹೆಜ್ಜೆ ಮುಂದೆ ಬಂದು— “ಗುಡ್ಡೀವ್ವಿಂಗ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ ಸಾರ್!” ಎಂದು ಕೈಯೆತ್ತಿದನು.

“ಗುಡ್ಡೀವ್ವಿಂಗ್!” ಎಂದು ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರರೂ ಪಡೆಗೊಟ್ಟರು.

“ಕರ್ತವ್ಯ ಕರ್ಮವೆಂಬುದು ಬಹಳ ಕಠಿನವಲ್ಲವೇ ?—” ಎಂದನು ವರದ.

“ಹೌದು. ಅದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪುಲಿಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆಯೇ ? ”— ಎಂದರು ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರು.

ಮತ್ತೆ ವರದನೆಂದ:— “ಈ ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಯರು ನನಗೆ ತುಂಬಾ ಪರಿಚಿತರು. ಇವರನ್ನು ಜಾವೋನಿನಲ್ಲಿ ಬಿಡುವ ಏರ್ಪಾಡಿದ್ದರೆ ನಾನು ನಿಲ್ಲುತ್ತೇನೆ. ಹೇಗೆ? ಅದೀತೆ?”

“ಇದು ಜಾವೋನಿನಲ್ಲಿ ಬಿಡುವಂತಹ ಕೇಸಲ್ಲ ಮಿಸ್ಟರ್. ಸುಮ್ಮನೆ ನೀವೇಕೆ ತೊಂದರೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ?” ಎಂದು ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರಂದರು.

ವರದನು ಶೀನುವನ್ನು ನೋಡಿ— “ಅಯ್ಯೋಯಾಂ ಸಾರೀ ! ಮಿಸ್ಟರ್ ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾವ್ ! ದೇಶಸೇವೆಯ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ದೇಶಮಾತೆ ಕೊಡುವ ಬಹುಮಾನವೆಂದು ನೀವು ಇದನ್ನು ತಿಳಿಯುತ್ತೀರಲ್ಲವೆ?”

ಶೀನು ಒಂದು ಮುಗುಳ್ಳು ಗುನನ್ನು ತೋರಿ, — “ಇರಲಿ, ವರದ ರಾಯರೆ, ತಾವು ನನಗಾಗಿ ಏನೂ ಶ್ರಮವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಾರದೆಂದು ಕೇಳಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.”

“ನೀವು ನನ್ನ ಮಿತ್ರರೆಂದು ತಿಳಿದೇ ಹಾಗೆಂದೆ ನಿಮ್ಮ ದಾರ್ಢ್ಯ ಕ್ಷಾಮಿ ಬಹಳ ಸಂತೋಷ. ಜೈ ಭಾರತಮಾತಾ ಕೀ—” ಎಂದು ಘೋಷಿಸಿದನು ವರದ.

ವರದನ ಕೂಡಾಳುಗಳು “ಜೈ!” ಎಂದು ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಗೈದರು.

ಪೊಲೀಸರು ಶೀನುವನ್ನು ಸಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಮುಂದೆ ನಡೆದರು.

ಪಂಪಾಸತಿಯ ಬೀದಿಯನ್ನು ನೇರಿದಮೇಲೆ, ಹೊಸವೇಟೆಯ ಬೀದಿಯನ್ನು ಹಿಡಿಯುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಶೀನು, ಪೊಲೀಸ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರನ್ನು ಕುರಿತು, — “ಸಾರ್, ಕೊಂಚ ಅ ಛತ್ರದ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗೋಣ. ಅಲ್ಲಿ ನನ್ನ ತಂಗಿ ಮೊಡಲಾದವರಿದ್ದಾರೆ. ದಯಮಾಡಿ ಅವರೊಡನೆ ಒಂದೆರಡು ಮಾತಾಡಲು ಕೊಂಚ ಬಿಡುವು ಕೊಡಿ.” ಎಂದು ಕೇಳಿ ಕೊಂಡನು.

“ಅಯ್ಯೋಯಾಂ ಸಾರೀ. ಅಗುವುದಿಲ್ಲ ಮಿಸ್ಟರ್ ! ರೂಲ್ಸ್ ಬಹಳ ಕಠಿಣವಿದೆ ! ಹಾಗೇನಾದರೂ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದಿದ್ದರೆ ಸತ್ರ ಬರೆಯುವಿರಂತೆ.” ಎಂದರು ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರು.

“ಹಾಗಲ್ಲ; ನನ್ನ ತಂಗಿಯೊಡನೆ ಮಾತ್ರ ಎರಡೇ ಎರಡು ಮಾತು.....”

“ಆಗುವುದಿಲ್ಲವಯ್ಯಾ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ನೀವು ಅಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡುವುದು, ಅವರು ಆಳುವುದು, ನಾಲ್ಕಾರು ಮಂದಿ ಸೇರುವುದು, ಗಲಾಟೆ! ಅದಕ್ಕೇ ರೂಲ್ಸ್ ಖಂಡಿತವಾಗಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಸುಮ್ಮನೆ ನಡೆಯಿರಿ ನೋಡುವಾ. ಇಂತಹ ಕೆಲಸಕ್ಕೆಲ್ಲ ಇಳಿದ ಮೇಲೆ, ತಾಯಿ, ತಂಗಿ. ಅಣ್ಣ, ತಮ್ಮ ಅಂತ ಮೋಹ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ಆಗುತ್ತೇ ಸ್ವಾಮಿ! ನಿಮ್ಮ ಗಾಂಧಿ, ವಾಠಾಂಟು ಬಂತೆಂತರೆ, ತಿರುಗಿ ಕೂಡ ನೋಡದೆ, ಚಟ್ಟನೆ ಎದ್ದು ಹೊರಡುತ್ತಾರಲ್ಲ?” ಎಂದರು ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರು

ನಿಜ! ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದು ಪೂರಾ ನಿಜ ತಾನೇಕೆ ಹಾಗೆ ಕೇಳಿ ಹೆಡ್ ನಾಡೆನೋ ಎನಿಸಿತು ಶೀನುವಿಗೆ

“ಸರಿ. ಮೋಹವಿದ್ದರೂ ನಿಮ್ಮ ರೂಲ್ಸ್‌ಗಳು ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ತಡೆಯುತ್ತದ್ದಲ್ಲ! ಒಂದು ತುಂಡು ಕಾಗದವನ್ನಾದರೂ ಕೊಡಿರಿ!” ಎಂದನು ಶೀನು

ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರು ಒಂದು ಕಾಗದವನ್ನೂ ಪೆನ್ಸಿಲನ್ನೂ ಅವನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರು ಶೀನು ಅದರಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಬರೆದನು:—

“ತಂಗಿ ಗೌರಿ ವಸಂತಿಯರೆ! ಕೇರವ-ಸದಾಶಿವರೆ! ನಾನು ಏನಾಗಿರುವೆನೆಂಬುದನ್ನು ನೀವು ಈಗಾಗಲೇ ತಿಳಿದಿರಬಹುದು ಇದು ನಾವೆಲ್ಲಾ ಇದಿರು ನೋಡಿದ ಸಂಗತಿಯೇ ಅದುದರಿಂದ, ನೀವೇನೂ ಚಿಂತಿಸುವ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ನೀವು ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ನಾಳೆ ಮದರಾಸಿಗೆ ಹೊರಡಿರಿ ಹೆಚ್ಚು ಬರೆಯಲು ನನಗೆ ಆನುಕೂಲವಿಲ್ಲ. ತಂಗಿ ಗೌರಿ! ನಿನಗೊಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ ಮಾತು:— ನೀನು ಸೇರುವ ಮಹಿಳಾಭ್ಯುದಯ ಮಂಡಲಿಯಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಅತ್ತಿಗೆಯಾದ ಸೌ. ಸುಂದರಿ ಇದ್ದಾಳೆ. ಅವಳನ್ನು ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ನೋಡು ಅವಳಿಂದ ನಿಮಗೆ ತುಂಬಾ ಉಪಕಾರವಾದೀತು. ಮುಂಡೆ ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ, ನಾನು ಶ್ರೀ ಗಜವದನರಾಯರ ವಿಳಾಸಕ್ಕೆ ನಿನಗೆ ದತ್ತ ಬರೆದೇನು. ವಸಂತಿ! ಗೌರಿಯನ್ನು ನಿನ್ನ ಸ್ವಾಧೀನಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ನಿನ್ನ ಒಡಹುಟ್ಟಿದವಳಂತೆಯೇ ಅವಳನ್ನೂ

ನೋಡುವಿಯೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ನಿಮಗೆ ದೇವರು ಕಲ್ಯಾಣಮಾಡಲಿ.—

ಶೀನು.”

ಈ ಪತ್ರವನ್ನು ಒಬ್ಬ ಪೋಲೀಸನು ವಿರೂಪಾಕ್ಷ ದೇವಾಲಯದ ಬಳಿಯ ಭತ್ತದ ಕಡೆಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ದನು. ಪೋಲೀಸ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರು, ಶೀನುವನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಕಮಲಾಪುರದ ಬೀದಿಗೆ ಹತ್ತಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ಕಾದು ನಿಂತಿದ್ದ ಒಂದು ಪೋಲೀಸ್ ವ್ಯಾನಿನಲ್ಲಿ ಶೀನುವನ್ನು ಏರಿಸಲಾಯಿತು. ಅವರೊಳಗೆ ಅವನ ಜತೆಗಾರನಾಗಿದ್ದ ಆ ಸ್ವಯಂಸೇವಕನೂ ಸಿಕ್ಕಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದನು. ಅವನು ಕಳುಹಿಸಿದ ಆ ಬ್ಯಾಗು ಪೋಲೀಸರ ವಶವಾಗಿತ್ತು !

ಅದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಲೇ ಶೀನುವಿನ ಎದೆ ಧಗ್ಗಿಂದಿತು. ಅದರೊಳಗಿರುವ ಕಾಗದಗಳೆಲ್ಲಾ ರಾಜದ್ರೋಹದ ಕುರುಹುಗಳು!” ಎಲ್ಲಿಯೋ ನಡೆಯುವ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ನಾವೇಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು ? ” “ ಆರೆ ತೋರಿಸಿ ಮೋಸಮಾಡುವ ಬ್ರಿಟಿಷರು!” “ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಚಕ್ರಾಧಿಪತ್ಯವು ತೊಲಗಲಿ—ತೊಲಗಿಸೋಣ!” “ ಶತ್ರು ನಾಲ್ಕು ಪಕ್ಕಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿ ಹಣ್ಣಾಗುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ, ನಾವೂ ಅವರನ್ನು ಜಜ್ಜಿ ಹಾಕಿಬಿಡಬೇಕು!” “ಈ ಕಾಲವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡರೆ ಇಂತಹ ಬಂಗಾರದಂತಹ ಕಾಲವು ಇನ್ನೆಂದೂ ಬಾರದು! ಆದ್ದರಿಂದ ಎಲ್ಲರೂ ಸಿದ್ಧರಾಗಿರಿ! ಮಹಾತ್ಮರ ಆಜ್ಞೆ ಎಂದು ಹೊರಡುವುದೋ ಆ ಕೂಡಲೇ ಎಲ್ಲರೂ ಹೋರಾಟದ ರಂಗಕ್ಕಿಳಿಯಬೇಕು! ಸರಕಾರೀ ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥರೆಲ್ಲರೂ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟು ಬಿಡಬೇಕು. ಯಾರೂ ತೀರ್ಪೆಯನ್ನು ಕೊಡಬಾರದು ಪೋಲೀಸರೆಲ್ಲ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕೆಲಸವನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು. ಪೋಲೀಸ್ ಸ್ಥಳವನ್ನುಗಳನ್ನು ಕೈವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಕೆಲವು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಬೇಕು. ಮಿಲಿಟರೀ ಮಂದಿಗಳು ಓಡೋಡಿ ಬರದಂತೆ ತೈಲು ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಎಚ್ಚಿಸಿ ಹಾಕಬೇಕು.....” ಹೀಗೆ ಹಲವು ತರದ ಕ್ರಾಂತಿಬೋಧನೆಗಳೆಲ್ಲ ಆ ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳಲ್ಲಿದ್ದವು.

ಹೀಗಿರಲು ಶೀನುವಿನ ಮೇಲೆ ಕಠಿನ ಕಾಯಿದೆಯ ಬಂಧನವು ಬಿದ್ದುದರಲ್ಲಿ ಏನಾಶ್ಚರ್ಯ? ಒಂದೆರಡು ದಿನ ಅದನ್ನು ಹೊಸಪೇಟೆ

ಯಲ್ಲಿಯೇ 'ರಿಮಾಂಡಿ'ನಲ್ಲಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅವನನ್ನು ನೋಡಲು ಯಾರಿಗೂ ಅನುಮತಿಯಿರಲಿಲ್ಲ.

ಮರುದಿನ ಗೌರಿ ಮೊದಲಾದವರು ಅವನನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದರು ಅವರಿಗೂ ಅವನ ದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಅನುಮತಿ ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲ. "ಆ ಹೆಸರಿನ ಪೈದಿ ಇಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ"ವೆಂದೇ ಪೊಲೀಸರು ಸಾಧಿಸಿ ಬಿಟ್ಟರು.

೨೪

ಗೌರಿಗೆ ಅಪಾರ ದುಃಖವಾಯಿತು ಆದರೆ ಮಾಡುವುದೇನು ? ಶೀನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ;— ತಾನು ಮದರಾಸಿನವರೆಗೆ ಬಂದೇ ನೆಂಬ ನಂಬುಗೆಯಿಲ್ಲ, ಹಾಗೇನಾದರೂ ಆದರೆ ಹೀಗೆ ಹೀಗೆ ನಡೆಯ ಬೇಕು, ಎಂದು ಅವನು ಗೌರಿಗೆ ಒತ್ತೊತ್ತಿ ಹೇಳಿದ್ದನು. ವಸಂತಿ ಮೊದಲಾದವರಿಗೂ ಹೇಳಿದ್ದನು ಸದಾಶಿವನಿಗೂ ಇವರನ್ನು ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ಮದರಾಸಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿಸುವ ಭಾರವು ನಿನ್ನದೇ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದನು. ಹೀಗೆ ಇದಿರು ನೋಡಿ ಕಾದಿದ್ದ ಸಂಭವಿಸಿದುದರಿಂದ, ಸುಮ್ಮನೆ ವ್ಯಸನಪಟ್ಟು ಪ್ರಯೋಜನವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಆ ಸಂಭವವು ಹೊಸಪೇಟೆ, ಮೈಸೂರು, ಮಡಿಕೇರಿ ಮೊದಲಾದ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವ ಸಣ್ಣ ದೊಡ್ಡ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯದೆ, ಹಂಪೆಯಂತಹ ಹಾಳೂರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದುದೊಂದು ಆಶ್ಚರ್ಯವೇ ಆಗಿತ್ತು ! ಯಾರಿಗೂ ಅದರ ಮರ್ನುವು ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಸ್ವಾಭಾವಿಕವೆಂದೇ ತಿಳಿದಿದ್ದರು.

ಚಿಂತಾಕ್ರಾಂತಳಾದ ಗೌರಿಗೆ ವಸಂತಿ ತುಂಬಾ ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳಿದಳು. ಆದರೆ ಗೌರಿ ತನ್ನನ್ನು ತಾನೇ ಸಮಾಧಾನ ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟು ಬುದ್ಧಿವಂತಳೇ ಆಗಿದ್ದಳು. ಶೀನು ಪೊಲೀಸನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಬರೆದು ಕಳುಹಿಸಿದ ಆ ಪತ್ರವೇ ಅವಳ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಅದಷ್ಟು ತಣಿಸಿತ್ತು. ಹೊಸ ಪೇಟೆಗೆ ಹೋಗಿ ಅಣ್ಣನನ್ನು ನೋಡಬಹುದೆಂಬ ಆಶೆಯೂ ನಿರಾಶೆಯೂ ಮೇಲೆ— "ಆಯಿತು! ಅಣ್ಣನಿಗೆ ಶ್ರೇಯಸ್ಸಾಗಲಿ! ಎಷ್ಟೋ ದೇಶಸೇವ

ಕರು ಜೈಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಹೋಗಿ ಮರಳಲಿಲ್ಲವೆ? ಇಮ್ಮಡಿ ತೇಜಸ್ವರಾಗಿ ಬೆಳಗಲಿಲ್ಲವೆ? ಹಾಗೆಯೇ ಅಣ್ಣನೂ ಬೆಳಗಿ ಬರಲಿ!” ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ಕೊಂಡಳು.

ನಂತರ ಅವರ ಮೋಟಾರು ಕಾರು ಮದರಾಸಿಗೆ ಹೋಗುವ ಹೆಬ್ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಉರುಳಿಕೊಂಡು ಹೋಗತೊಡಗಿತು. ಮುಂದಿನ ಸಿಟಿನಲ್ಲಿ ಡ್ರೈವರ್ ಸದಾಶಿವನೂ, ಹುಡುಗ ಕೇಶವನೂ ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ಹಿಂದಿನ ಸಿಟಿನಲ್ಲಿ ಗೌರಿ ವಸಂತಿಯರಿದ್ದರು. ಇವರಿಬ್ಬರ ಮನಸ್ಸು ಯೋಚನಾಮಗ್ನವಾಗಿತ್ತು. ಇಬ್ಬರ ಯೋಚನೆಯೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಿಧವಾದುವು. ವಸಂತಿಯ ಯೋಚನೆ ಸಿನಿಮಾಕಾಶದ ಕಡೆಗೇ ಎಕ್ಸಿ ಎಕ್ಸಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಅಲ್ಲಿ ತಾನೊಳ್ಳುಳು ಉಜ್ವಲ ತಾರೆಗಳಾಗುವ ಕನಸ್ಸನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಳು. ಡ್ರೈವರ್ ವರದನೇ ಚಂದ್ರನಾಗಿರುವಂತೆ ನೆನೆಯುತ್ತಿದ್ದಳು. ಆಹಾ! ಎಷ್ಟು ಜಿನ್ನಾಗಿದ್ದಾನೆ ಆ ವರದ! ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಾಗುವ ಮನ್ಮಥಾಕಾರನಂತಿದ್ದನಲ್ಲವೆ? ವಸಂತಿಯಂತೆಯೇ ಅವನೂ ಕೆಂಪಾಗಿದ್ದಾನೆ! ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಾಗಿದ್ದೀತು! ಕುಬೇರಯುವಕ! ಪರಂತು ಅವನಿಗೆ ಮದುವೆಯಾಗಿದ್ದೀತೆ? ಇದ್ದರೂ ಇದ್ದೀತು! ಅವನ ಮಡದಿ—ಅವಳೆಂತಹ ಉಜ್ವಲರಮಣಿಯೋ! ಏನೋ ಯಾರಿಗೆ ಗೊತ್ತು!.....ವರದನ ಯೋಚನೆ ಏನೋ—ಏಕೋ ವಸಂತಿಗೊಂದು ವಿಧವಾದ ಪೇದನೆಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅವಳಿಗೆ ಸಿನಿಮಾಕಾಶದಲ್ಲಿ ಸುಂದರ ಧ್ರುವತಾರೆಯಾಗಿ ಮೆರೆಯಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅವಳ ಮನೋಹರವಾದ ಭಾವಚಿತ್ರವು ದೇಶವಿದೇಶಗಳ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ, ನಯವಾದ ಅರ್ಟ್ ಪೇಪರಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಿಂಟಾಗಿ, ಜನರೆಲ್ಲ ಕುತೂಹಲದಿಂದ ನೋಡುವಂತೆ ಪ್ರಕಟವಾಗಬೇಕಿತ್ತು!.....ಆದರೆ ಸಿನಿಮಾರಂಗದಲ್ಲಿರುವವರೆಲ್ಲ ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗುವರೆಂಬ ಅಪಖ್ಯಾತಿಯೊಂದುಂಟಲ್ಲವೆ? ಅದನ್ನು ಸುಳ್ಳು ಮಾಡುವಷ್ಟು ಸಮರ್ಥಳು ತಾನಿರುವೆನೆಂಬ ನಂಬುಗೆ ಅವಳಿಗೆ. ಹಲವರು ಕೆಟ್ಟರೂ, ಕೆಲವರು ಒಳ್ಳೆಯವರಲ್ಲವೆ? ಇದೆಲ್ಲಾ ವರದನು ಕೊಟ್ಟ ಭರವಸೆಯಿಂದ ಅವಳು ಕಟ್ಟುತ್ತಿರುವ ಆಕಾಶ ಗೋಪುರ. ತಂದೆ ಶ್ಯಾಮಸುಂದರರಿಗೂ, ಅವಳು ಕಾಗದ ಬರೆ

ದಿದ್ದಾಳೆ. ಅವಳು ಬರೆದ ರೀತಿಗೆ ಅವರು ಒಪ್ಪಲೇಬೇಕು. ಒಪ್ಪುವರು. ಅವರ ಉತ್ತರವು ಮದ್ರಾಸಿನ ಮಾವನ ಮನೆಗೆ ಬಂದಿತ್ತು. ಆದರೆ ...

ವರದನ್ ಈ ಕಪ್ಪು ಹೆಣ್ಣು ಗೌರಿಯನ್ನೇ ಅಷ್ಟು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿದನಲ್ಲ! ಅದೇಕೆ? ಇವಳ ನಾಟ್ಯ ಗೀತಗಳನ್ನು ನೋಡದೆಯೇ ಅವನಷ್ಟು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿರುವಾಗ, ನೋಡಿದ ಮೇಲೆ ಬಿಟ್ಟಾನೆ? ಹೌದು! ವರದನೇನು? ಎಲ್ಲರೂ ಈ ಗೌರಿಯ ಅಂಗಭಂಗಿಗಳಿಗೆ ಮನಮೆಚ್ಚುವರೇ! ಪುಣ್ಯಕ್ಕೆ ಇವಳು ಒಪ್ಪದೇ ಇದ್ದುದು ಒಳ್ಳೆಯದೇ ಆಯಿತು ಮದರಾಸಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಲೇ ಇವಳನ್ನು ಬೇಗನೇ ಮಹಿಳಾಭ್ಯುದಯ ಮಂಡಲಿಗೆ ಜಾರಿಸಿದರೆ ತೀರಿತು. ಇವಳು ಕಲಿತು ಉದ್ಧಾರವಾಗಿ ಬರುವುದರೊಳಗೆ ವಸಂತಿಯ ಕೀರ್ತಿ ಹರಡಿಸಿ ಬಿಡಬಹುದು.....

ಗೌರಿಯ ಯೋಚನೆಯೋ—ಅವಳ ಅಣ್ಣ ಶೀನುವನ್ನು ನೆನೆದು ಕೊಂಡೇ ಸಾಗಿತ್ತು. ದೇಶಸೇವಕನಾದುದರಿಂದಲೇ ಶೀನಣ್ಣನಿಗೆ ಆ ಗತಿ ಬಂತಲ್ಲವೆ? ಅಣ್ಣನ ಆ ಸೇವಾಕಾರ್ಯವನ್ನೇ ಗೌರಿಯೂ ಏಕೆ ಕೈಕೊಂಡು ಮುಂದುವರಿಸಬಾರದು? ಈ ನಾಟ್ಯ-ಸಂಗೀತಗಳೆಲ್ಲಾ ಯಾರಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿದೆ? ಅವಳ ಭಾವೀ ಪತಿ!.....ಅವನೂ ಇದೇ ದೇಶ ಸೇವೆಯ ಕೈಂಕರ್ಯದಿಂದ ಎಲ್ಲಿ ಸೆರೆಮನೆಗೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದಾನೋ ಏನೋ ! ಸೆರೆಮನೆಗೆ ಸೇರಿದರೇನಾಯಿತು ? ಎಂದಾದರೂ ಬಿಡುಗಡೆಯುಂಟೇ ಉಂಟಲ್ಲವೆ? ಹೇಗಿದ್ದರೂ ಇನ್ನೊಂದು ವರ್ಷದೊಳಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೋದಯವು ಖಂಡಿತವೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು ಬಲವಾಗಿ ಊರೆಲ್ಲ ಹರಡಿದೆ. ಮಹಾತ್ಮರು ತಾಳ್ಮೆಗಡುವ ಲಕ್ಷಣ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ ಮಹಾತ್ಮರೇ ತಾಳ್ಮೆಗೆಟ್ಟರೆ ಏನಾದರೊಂದು ಆಗಿಯೇ ತೀರಬೇಡವೆ? ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಗೌರಿಯೂ ದೇಶಸೇವೆಯ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಧುಮುಕಿಬಿಡಬಾರದು? ಹೆಂಗು ಸಾದರೇನು? ಹೆಂಗುಸರಿಂದಲೇ ಮಹತ್ಕಾರ್ಯಗಳು ಸುಲಭವಾಗಿ ಸಾಧಿಸುವುದೆಂದು ಮಹಾತ್ಮರೇ ಹೇಳಿರುವರಲ್ಲವೆ? ಎಷ್ಟು ಮಂದಿ ಮಹಿಳಾ ಮಣಿಯರು ದೇಶಸೇವೆಯಿಂದ ಸೆರೆಮನೆಗೆ ಹೋಗಿಲ್ಲ? ಗೌರಿ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ— “ಅಹಾ! ನನಗೂ ಶಕ್ತಿಯಿದೆ! ನಾನೂ ಭಾಷಣ ಮಾಡಬಲ್ಲೆ! ಸಭೆ ಸೇರಿಸಬಲ್ಲೆ ! ಕಾಯಿದೆ ಭಂಗಿಸಬಲ್ಲೆ ! ಇಳಿದು ಬಿಡಲಿ ? ಈಗಲೇ ಹಾರ ಬಿಡಲಿ?.....”

ಕಾರು ಭರದಿಂದ ಧೂಳೆಬ್ಬಿಸಿಕೊಂಡು ಧಾವಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಹಾರಿ ಬಿಡುವುದೆಲ್ಲಿಗೆ? ಅವಳ ಯೋಚನೆ ಮತ್ತೆ ಇನ್ನೊಂದು ಮಗುಚು ಹಾಕಿತು..... ಆದರೆ ಅಣ್ಣನ ಆಜ್ಞೆ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಭಾವೀ ಪತಿಯ ಕೋರಿಕೆಯೂ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ನಾನು ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿ—ನೃತ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಉತ್ತೀರ್ಣಳಾಗಬೇಕೆಂದೇ ಅವರ ಪ್ರಬಲೇಚ್ಛೆ. ಅವರ ಆಜ್ಞೆಯಂತೆ ನಡೆಯುವುದೇ ಲೇಸು. ಒಂದು ಗುರಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ಹೊರಟೆ ಮೇಲೆ, ಆ ಗುರಿಯನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಲೇ ಬಾರದು. ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಅಣ್ಣನೂ—ಗೋಪಾಲರಾಯರೂ ಎಲ್ಲಿದ್ದಾರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವರು ನಂಬಿರುವಂತೆ ನಾನು ಮಹಿಳಾಭ್ಯುದಯ ಮಂಡಲಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದರೆ ಅವರ ಕಾಗದವಾದರೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದೀತು. ದೇವರ ದಯೆಯಿಂದ ಅಣ್ಣನಿಗೆ ಜೀಗನೇ ಬಿಡುಗಡೆಯಾದರೆ, ನನ್ನನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿಗೇ ಬಂದಾರು.....”

ಕಾರು ಬಳ್ಳಾರಿಯನ್ನು ತಲುಪಿತು. ಕಂಪೋಸ್ಟೆಂಟನ್ನು ದಾಟಿ, ಕಾಲು ಬಜಾರನ್ನು ಕಳೆದು, ಬ್ರಾಸ್ ಪೇಟೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಗಾಂಧೀ ನಗರದಲ್ಲಿ ಸಾಗಿತು. ಹಿಂದೆ ಗೌರಿಯ ಅಣ್ಣ ತೀನು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಅಡಗಿದ್ದನು. ಗಾಂಧೀನಗರದ ವಕೀಲ ವೆಂಕೋಬರಾಯರ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಅಡುಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಅವನ ಪುಸ್ತಕದ ಸರ್ವನಾಮವನ್ನೇ ಅಪಹರಿಸಲಿತ್ತೆಂದ ಪಿ. ಎಂ. ಮಂಗಲಕರರು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ ಪೇಟೆಯಲ್ಲಿದ್ದರು. ಈಗ ಅವರು ತೀರಿ ಹೋಗಿದ್ದರು. ಅವರ ಹೆಂಡತಿ ಕಮಲಾಬಾಯಿ ಈಗ ಅಲ್ಲಿ ಸಂನ್ಯಾಸಿನಿಯಂತೆ ಇದ್ದಾಳಂತೆ. ಮಂಗಲಕರರು ಅಥವಾ ಮುಕುಂದರಾಯರು ಅವಳಿಗೆ ಹೇರಳವಾದ ಧನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಅವಳು ಅಲ್ಲೊಂದು “ಕಲಾಸಂಘ”ವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಅದರ ಅಧ್ಯಕ್ಷಿಣಿಯಾಗಿಯೂ ಇದ್ದಾಳಂತೆ. ಆಹಾ! ಶೀನಣ್ಣ ಮೊತ್ತ ಮೊದಲು ಆ ಕಮಲೆಯನ್ನೇ ಕಾದಲಿಸಿದ್ದನು. ಕಡೆಗೆ ಅವಳ ಗತಿ ಹೀಗಾಯಿತು. ಶೀನಣ್ಣನ ಹೆಂಡತಿಯಾಗಿ ಬಂದ ಆ ಸುಂದರಿ, ಇದೇ ಕಮಲೆಯ ಪತಿ, ಮುಕುಂದರಾಯರ, ಮೊದಲನೇ ಕುರೂಪಿ ಹೆಂಡತಿಯ ಮಗಳು! ಆ ಸುಂದರಿ ಫಿಲಿಂನಲ್ಲಿ ಎಕಟಿ ನಟಿಯಾಗಿ ವಿಖ್ಯಾತಳಾಗಿ ಈಗ, ಅದೆಲ್ಲ ಬಿಟ್ಟು ಮಹಿಳಾಭ್ಯುದಯ ಮಂಡಲಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾಳೇಕೆ?

ಶೀನಣ್ಣನಿಗೆ ಅದು ಮೊದಲೇ ಹೇಗೆ ಗೊತ್ತಾಯಿತು ? ಅವಳು ಶೀನಣ್ಣನಿಗೆ ಕಾಗದಗೀಗದ ಬರೆಯುತ್ತಿರುವಳೋ ಏನೋ !” ಸುಂದರಿಯನ್ನು ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ನೋಡಿ ಮಾತಾಡು” ಎಂದು ಶೀನಣ್ಣನು ಗೌರಿಗೆ ಒತ್ತಿ ಬರೆದಿರುವದನ್ನು ಮನದಂದರೆ, ಅವನಿಗೆ ಅವಳ ಮೇಲೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿರುವ ಹಾಗಿದೆ ! ಇದ್ದೀತು ಪಾಪ ! ಅವಳೇನು ಅಂತಹ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ್ದಾಳೆ ! ಅವಳ ಕುರೂಪಕ್ಕೆ ಅವಳು ಹೊಣೆಯೇ ? ಫಿಲಿಂ ಮಂಡಲಿಯಲ್ಲಿ ಅವಳೇನೋ ಕೆಡುಕಾಗಿರಬೇಕು ಆ ಡೈರಕ್ಟರ್ ವರದನಾ ! ಅಬ್ಬಾ ! ಅವನೆಂತಹ ಅಧಿಕಪ್ರಸಂಗ ! ಶೀನು ಹಂಪೆಯಲ್ಲೆಯೇ ಗೌರಿಗೆ ಅವನನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳಿದ್ದು ;— “ ಈ ವರದನು ಸುಂದರಿಯ ಅಣ್ಣ ! ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ” ಎಂದು ಒಳ್ಳೇ ತಾಕುರೀಕಿನವ ಆ ವರದ ! ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೃತ್ಯವೆಸಗುತ್ತಾನೆ ! ಅವನ ಅಧಿಕಪ್ರಸಂಗತನದ ನಡತೆಯನ್ನು ಮೆಚ್ಚಲಾಗದಿದ್ದರೂ, ಅವನ ನೃತ್ಯ ಕೌಶಲವನ್ನು ಮೆಚ್ಚಲೇಬೇಕು ! ಗೌರಿ ನರ್ತನಕ್ಕಿಳಿಯಲೇಬೇಕೆಂದು ಅವನದೆಷ್ಟು ಒತ್ತಾಯ ! ಛೇ ! ಛೇ ! ಈ ವಸಂತಿ ಎಂಥವಳು ! ಇವಳಂತಹಳೆಂದು ಗೌರಿಗೆ ಗೊತ್ತೇ ಇರಲಿಲ್ಲ ! ಬಹಳ ಆತುರದವಳು ! ಕಲಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ತುಂಬಾ ಇರುವಾಗ, ಅಷ್ಟರೊಳಗೆ ಫಿಲಿಂನೊಳಗೆ ಕಾಲು ಹಾಕುವುದೇ ? ಅಬ್ಬಸ್ತಲ್ಪ ಕಲಿತವರನ್ನು ಫಿಲಿಂ ಚಕ್ರವು ತನ್ನಿಷ್ಟದಂತೆ ಬಾಗಿಸಿ ಬಿಟ್ಟೀತು ! ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಲಿತು ಪಳಗಿದನಂತರ ಒಂದು ವೇಳೆ ಸಿನಿಮಾರಂಗಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ, ಆಗ ಸಿನಿಮಾ ರಂಗವನ್ನು ನಮ್ಮಿಷ್ಟಾನುಸಾರವಾಗಿ ಬಾಗಿಸಲಾದೀತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಯೋಗ್ಯ ಕಲಾಸಂಸ್ಕಾರವನ್ನು ಸಾಧಿಸಲಾದೀತು.....

ಯೋಚನೆಗೆ ಅಂತ್ಯವಿಲ್ಲ ನಿರ್ದೈಯಲ್ಲಿಯೂ. ಆರನಿರ್ದೈಯಲ್ಲಿಯೂ, ಎಚ್ಚರದಲ್ಲಿಯೂ ಅದು ನಡೆಯುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಕಾರೂ ಸಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಬಳ್ಳಾರೀಪ್ರಾಂತದ ಸಮತಟ್ಟಾದ ಕರಿಮಣ್ಣಿನ ನೆಲದ ನಡುವೆ ಬೇದಿಯಲ್ಲಿ ಹಗರಿಯ ಕಡೆಗೆ ಸಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಕಾರು. ಸುತ್ತಲೂ ಬಹುದೂರದ ವರೆಗೆ ಹತ್ತಿಯ ಹೊಲಗಳು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದುವು.

ಹಗರಿಯನ್ನು ದಾಟಿ ಮುಂದೆ ಹೋಯಿತು. ದೊಡ್ಡ ಸಂಧಿಸ್ಥಾನವಾದ ಗುಂತಕಲ್ಲನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದಾಗ ಹೊತ್ತು ಕಂತಿತು. ಆ ರಾತ್ರಿ

ಯನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಕಳೆದು ಮತ್ತೆ ಮರುದಿನ ಬೆಳಗಾಗುತ್ತಲೇ ಪ್ರಯಾಣ ಹೊರಟರು. ಮಧ್ಯಾಹ್ನವಾಗುವಾಗ ಒಂದು ಗ್ರಾಮವನ್ನು ಸೇರಿದರು. ಅಲ್ಲೊಂದು ಹೋಟಲಿನ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಸದಾಶಿವನು ಕಾರನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದನು. ಹೋಟಲಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ತೀನಿ-ಪಾನಗಳನ್ನು ತಿರಿಸಿಕೊಂಡರು. ಸದಾಶಿವನು ಕಾರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಸೀರು ಕರಿ ಬಿಂಕಿಗಳನ್ನು ತುಂಬಿಸಿಕೊಂಡು, ಟಯರುಗಳೆಲ್ಲಾ ಸರಿಯಾಗಿವೆಯೇ ಎಂದು ನೋಡಿಕೊಂಡನು. ಮತ್ತೆ ಎಲ್ಲರೂ ಕಾರನ್ನು ಆರೋಹಿಸಿಕೊಂಡರು. ಹೊರಟಿತು ಕಾರು.

೨೦

ಆ ಬೀದಿ, ಪೂನಾ, ಬೊಂಬಾಯಿ - ವಿದ್ಯಾಸುಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟುತ್ತಿರುವ ದೊಡ್ಡ 'ಹೈರೋಡು' ನಮ್ಮ ಪ್ರಯಾಣಿಕರು ಮದರಾಸಿನ ಭಮುವಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರ ಸಾಗುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ, ಹಿಂದಿನಿಂದ ಭಯಂಕರ ಭೂತಶಬ್ದವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ, ಬೃಹದಾಕಾರದ ಮಿಲಿಟರೀ ಲಾರಿಯೊಂದು ಓಡಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದಿತು. ತಿರುಗಿ ನೋಡಿದ ವಸಂತಿ— “ಸದಾಶಿವಾ! ಜಾಗ್ರತೆ! ಮಿಲಿಟ್ರೀ ವ್ಯಾನು ಬರುತ್ತೆ!” ಎಂದಳು.

ಸದಾಶಿವನು ಬದಿಗೆ ಸರಿದು ನಿಧಾನ ಗತಿಯಿಂದ ಕಾರನ್ನು ಬಿಡುತ್ತ, ಆ ಮಿಲಿಟ್ರೀ ಭೂತಕ್ಕೆ ನೈಡುಗೊಟ್ಟನು. ಅದು ಕಿವಿ ಕಿವುಡಾಗುವಂತೆ ಪ್ರಳಯ ಗರ್ಜನೆ ಮಾಡುತ್ತ, ಕವರ ಬದಿಯಿಂದಲೇ ನುಗ್ಗಿ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಓಡಿ ಹೋಯಿತು. ಅದು ಎಚ್ಚರಿಸಿ ಹಾಕಿದ ಕೆಂದೂಳಿಯಿಂದ ಆಕಾಶವೆಲ್ಲಾ ಮುಚ್ಚಿಹೋಯಿತು! ಆಬ್ಬಾ! ಅದರೊಳಗಿದ್ದವರು ಎಷ್ಟು ಭಯಂಕರ ವೇಷಿಗಳು! ‘ಮಾರಿಹೋಯಿತೆ’ಂದು ನೋಡಿದರೆ, ಹಿಂದಿನಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಅದರಂತಹುದೇ ಬರುತ್ತಿತ್ತು!

ಯುದ್ಧಕಾಲವಲ್ಲವೆ? ಆಗ ಈ ಬಗೆಯ ಮಿಲಿಟ್ರೀ ವ್ಯಾನುಗಳು, ಯಾವಾಗ ಯಾವ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ಎಲ್ಲಿದೆಲ್ಲೆಗೋ ಭೂತಗಳ ಹಾಗೆ ಓಡಾಡಿಕೊಂಡೇ ಇದ್ದವು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಭಯಂಕರಾಕಾರಗಳಾದ, ಉಕ್ಕಿನ ಟೋಪಿ, ಮೊಗವಾಡ, ಬಂದೂಕು, ಮೊವಲಾದವುಗಳಿಂದ

ತುಂಬಿದ ಸೇನಾಜನರೂ, ಯುದ್ಧೋಪಯೋಗಿಯಾದ ಏನೇನೋ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದಂತಹ ಲೋಹ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳೂ ಹೇರಿಕೊಂಡು, ರಭಸವಾಗಿ ಕಡುಸದ್ದಿನಿಂದ ಧಡಧಡಿಸಿಕೊಂಡು ಓಡಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಕೆಲವು ಬಾರಿ ದಿಕ್ಕನ್ನೆ ಬಗೆದುಕೊಂಡು ಬರುವ ಯಾವುವೋ ನೂತನ ವಿಲಕ್ಷಣ ಮೃಗಗಳ ಸಾಲಿನಂತೆ, ಸಮಾನಾಂತರದಲ್ಲಿ ಸಮಾನವಾದ ವೇಗದಿಂದ ಒಂದರಹಿಂದೊಂದಾಗಿ ಸಾಲುಸಾಲಾಗಿ ಓಡಿಬರುತ್ತಿದ್ದವು. ಈಗಾದರೂ ಅಂತಹ ಒಂದು ಸಾಲೇ ಹೊರಟಿತ್ತೇನೋ !

ಆಗೋ ಮತ್ತೊಂದು ! ಅದು ಮೊದಲಿನದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹಿರಿದು ! ಶಬ್ದವೂ ಹಿರಿದು ! ಅದರಲ್ಲಿದ್ದ ಮನುಷ್ಯರೆಲ್ಲ ಸೊಪ್ಪುಸದೆಯ ಕೊಂಬೆ ರೆಂಬೆಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡ ಹಾಗಿದೆ ! ಅಥವಾ ಅದರ ಮೇಲುಭಾಗವನ್ನೆಲ್ಲಾ, ಸೊಪ್ಪುತುಂಬಿದ ಮರದಗಿಲ್ಲುರೆಂಬೆಗಳಿಂದ ಮುಚ್ಚಿದ್ದ ರೇನೋ ! ಆಗಸದೊಳಗಿಂದ ವಿಮಾನದಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ, ಇವೆಲ್ಲಾ ಮರಗಳ ಹಾಗೆಯೇ ಕಾಣಿಸಲಿಕ್ಕಾಗಿರಬೇಕು !

ಸದಾಶಿವನು ಮತ್ತೆ ದಾರಿ ಬಿಟ್ಟು ಬದಿಯಲ್ಲೇ ಕಾರನ್ನು ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಮೇಲೆ ಸೊಪ್ಪುಸದೆಗಳನ್ನು ಹೇರಿಕೊಂಡು, ಹಿಂದಿನಿಂದೊಂದು ಕಬ್ಬಿಣ ಸಮಾನಗಳ ಬಂಡಿಯನ್ನೆ ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಧಡಧಡಾಯಿಸಿಕೊಂಡು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಓಡಿತು ಮತ್ತೊಂದು ಲಾರಿ ! ಅದರ ಕರ್ಕಶ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮವರೆಲ್ಲಾ ಕಿವಿಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡರು.

ಮತ್ತೆ ಹಿಂದೆ ನೋಡಿದರೆ ಇನ್ನೊಂದು ಬರುತ್ತಿದೆ ! ಆ ಬೀದಿಯ ಸುತ್ತಮುತ್ತಣ ಆಕಾಶವೆಲ್ಲಾ ಕೆಂಪೂಳುಮಯ ! ಸದಾಶಿವನಿಗೆ ಕಣ್ಣೇ ಕಾಣಿಸದೆ, ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಕಾರನ್ನು ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದನು.

ಆಗ ಗೌರಿ, — “ಓಹೋ ! ಸಾಲುಸಾಲಾಗಿ ತುಂಬಾ ಬರುವ ಹಾಗಿವೆ ಸದಾಶಿವಾ ! ನಾವು ಇಂದು ಪ್ರಯಾಣವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಬಿಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು” ಎಂದಳು.

ಆದರೆ ನೆನದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂತು ಬಿಡುವಂತಿಲ್ಲ ! ಅದು ಸುತ್ತಮುತ್ತೂ ಕಣ್ಣೆಟಕಿದಷ್ಟು ದೂರದ ವರೆಗೂ, ಒಂದು ಹೊಲವೋ ಒಂದು ಮನೆಯೋ ಒಂದು ಜನವೋ ಇಲ್ಲದ ಖಾಲಿಯಾದ ಸಮತಟ್ಟಾದ ಕುರುಚಲು ಪ್ರೌದರುಗಳು ಬೆಳೆದು ತುಂಬಿರುವ ಹಳುವು ನೆಲವಾಗಿತ್ತು.

ದೂರದೂರದಲ್ಲಿ ಗುಂಡುಗುಂಡಾದ ಕಲ್ಲುಗಳಿಂದ ತುಂಬಿದ, ಗಂಡ ಶೈಲಗಳು ನಿಂತುಕೊಂಡಿದ್ದವು. ಅದುವರಿಂದ ಸದಾಶಿವನು— “ಇಲ್ಲಿಯೇ ನಿಲ್ಲಲು ಸರಿಯಾದ ಸ್ಥಳವಲ್ಲವು. ಏನೂ ಹೆದರಿಕೆಯಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆಯೇ ಬದಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಹೋಗಿ ಮುಂದಿನ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ತಂಗುವ” ಎಂದನು.

ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಮಿಲಿಟ್ರೀ ಲಾರಿ ಸಿಡಿಲಿನಂತಹ ಶಬ್ದಮಾಡುತ್ತ ಅವರನ್ನು ಹಿಂದಿಟ್ಟು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಓಡಿಹೋಯಿತು !

“ಅಬ್ಬ!” ಎಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಮತ್ತೆ ಕಿವಿ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡರು.

ಹುಡುಗ ಕೇಳುವನು— “ ಸದಾಶಿವಾ ! ಆ ಮಿಲಿಟ್ರೀ ಲಾರಿಯ ಹಿಂದೆಯೇ, ಅದೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಅದೇ ವೇಗದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕಾರನ್ನೂ ಬಿಡಲಿಕ್ಕಾಗದೆ?” ಎಂದು ತನ್ನ ಹುಡುಗ ಬುದ್ಧಿಯಂತೆಯೇ ಕೇಳಿದನು.

ಸದಾಶಿವನು ನಕ್ಕು, — “ಜಿಂದಾದೀತು ! ಅವು ಬಿರುಗಾಳಿಯ ಓಟದಲ್ಲಿ ಓಡುವಾಗ ನಮ್ಮ ಕಾರು ನಜ್ಜಾಗಿ ಹೋದೀತು ಗೊತ್ತೇ ? ಮಿಲಿಟ್ರೀಯೊಂದಿಗೆ ಪಂಥ ಕಟ್ಟುವುದು. ಬಾಳೇಹಣ್ಣು ತಿಂದ ಹಾಗಲ್ಲ!” ಎಂದನು.

ಮತ್ತೂ ಒಂದು ಮಿಲಿಟ್ರೀ ಲಾರಿ ಅವರನ್ನು ಹಿಂದೆಸೆದು ಮುಂದೋಡಿತು !

ಅದರ ಹಿಂದೆಯೇ ಒಂದು ವೋಟಾರು ಬೈಕ್ಸ್ ಬಕಬಕಿಸಿಕೊಂಡು ಧಾವಿಸಿಹೋಯಿತು ! ಅದರ ಮೇಲೆ ಒಬ್ಬ ಕಬ್ಬಿಣದ ಟೋಪ್ಪಿಗೆಯ ನೊಗವಾಡದ ಮನುಷ್ಯನು ಮಿಂಚಿದ !

ಆ ವೋಟಾರು ಬೈಕ್ಸಿನ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೇ ಒಂದು ಜೀಪ್ ಕಾರು ಪ್ರಚಂಡ ವೇಗದಿಂದ ಬಂದು ದಾಟಿ ಮುಂದೆ ಹೋಯಿತು. ಹೀಗೆಯೇ ಒಂದರಹಿಂದೊಂದಾಗಿ ಮಿಲಿಟರೀ ಲಾರಿಗಳೂ ನಮ್ಮ ಕಾರಿನ ಸಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಭ್ರಷ್ಟಭ್ರಷ್ಟನೆ ಹಾದುಹಾದುಕೊಂಡು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಓಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಇದಿರಿಸಿಂದ ಕಾರೋ ಗಾಡಿಯೋ ಬಂದುದಾದರೆ ಜರುಗಿ ಹೋಗಲು ಆ ಬೀದಿಯ ಅಗಲವೇ ಸಾಲದು. ಬೀದಿಯ ಇರ್ಕೆಲಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮುಳ್ಳುಕಳ್ಳಿಗಳೂ ಗಿಡಗಳೂ, ಕಣಿಗಳೂ ತೋಡುಗಳೂ ಇದ್ದವು. ಈ ಹಾಳು ಹಳುವಿನ ಬೀದಿ ಇನ್ನೆಷ್ಟು ನೀಳವಿದೆಯೋ,

ಮುಂದಿನ ಗ್ರಾಮವು ಯಾವಾಗ ಬಂದಿತೋ ಎಂದು ಗೌರಿ ವಸಂತಿ ಯರು ಜೀವವನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಅಯ್ಯೋ ! ಇದಿರಿನಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿರುವುದೇನು ?.....
ಮಿಲಿಟ್ರೀ ಲಾರಿ! ಅದು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ಸದಾಶಿವನು ಸ್ಫುಳಬಿಟ್ಟು ಕೊಡಬೇಕಲ್ಲವೆ? ಸದಾಶಿವನು ಹಿಂದೆಯೂ ಮುಂದೆಯೂ ನೋಡುತ್ತ ಕಟ್ಟಿಚ್ಚರದಿಂದ ಸಾಗುತ್ತಿದ್ದನು “ ಸದಾಶಿವ ! ಮುಂದಿನಿಂದೊಂದು ಬರುತ್ತಿದೆ ! ಜಾಗ್ರತೆ ! ಜಾಗ್ರತೆ ! ” ಎಂದು ಹೆದರುತ್ತಾ ಹೇಳಿದಳು, ವಸಂತಿ.

ಮುಂದಿನ ಲಾರಿ ಘನವೇಗದಿಂದ ತೀರ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬಂದು ಬಿಟ್ಟಿತು. ಹಿಂದಿನಿಂದ ಬರುವಂತಹುದು, ಕೊಂಚ ದೂರದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಹಿಂದಿನದು ಸಮೀಪಿಸುವುದರೊಳಗೆ, ಮುಂದಿನದನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ಬಿಡಬಹುದೆಂದುಕೊಂಡು ಸದಾಶಿವನು ರಸ್ತೆಯ ಎಡಗಡೆಗೆ ತಿರುಗಿ, ಮುಂದಿನದಕ್ಕೆ ದಾರಿ ಬಿಟ್ಟನು.

ಇದಿರಿನಿಂದ ಬಂದ ಆ ಮಿಲಿಟ್ರೀ ಲಾರಿ, ನಮ್ಮ ಕಾರನ ಮಡ್ ಗಾಡನ್ನು ಆರ್ಚಿಕೊಂಡು ಹೋಯಿತು. ಆಗ ಸಿಡಿಲಿನಂತಹದೊಂದು ಶಬ್ದ, ಈ ಕಾರಿನೊಳಗಿದ್ದವರೂ ಲಾರಿಯೊಳಗಿದ್ದವರೂ “ ಹೋ ! ” ಎಂದು ಏಕಕಾಲಕ್ಕೆ ಕೂಗಿಕೊಂಡ ಧ್ವನಿ! ಸದಾಶಿವನು ಸಡರ್ನ್ ಬ್ರೇಕ್ ಹಾಕಿ ಕಾರು ನಿಲ್ಲಿಸಿದನು. ಮಿಲಿಟ್ರೀ ಲಾರಿಯೂ ನಿಂತಿತು. ಹಿಂದಿನಿಂದ ಬಂದ ಮಿಲಿಟರೀ ವ್ಯಾನು, ಸದಾಶಿವನ ಕಾರನ್ನು ಥೀಕೊಟ್ಟು ಹಾರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲದೆಯೇ ಏನೋ ನಿಂತಿತು. ಹಾಗೆಯೇ ಅದರ ಹಿಂದಿನಿಂದ ಬರುವವುಗಳೂ ನಿಂತುವು.

ಅಷ್ಟರೊಳಗೆ ಪೆದರಿ ಕಂಗಾಲಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದ ವಸಂತಿ, ಗಡಿಬಡಿಯಿಂದ ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದು ಗೌರಿಯನ್ನೆಳೆದುಕೊಂಡು ಕೆಳಕ್ಕೆ ಹಾರಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಳು. ಅವಳ ಅಷ್ಟು ಭಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ, ಹಿಂದಿನಿಂದ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಆ ಲಾರಿಯನ್ನೂ ಅದು ಬರುವ ರಭಸವನ್ನೂ ಕಂಡು ಎಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕಾರಿಗೆ ಥೀಕೊಟ್ಟು ನಮ್ಮನ್ನು ನಜ್ವುಗುಜ್ವುಮಾಡುವುದೋ ಎಂದಂಜಿ, ಅವಳು “ ಕೇಶವಾ! ಸದಾಶಿವಾ ! ” ಎಂದು ಕೂಗುತ್ತ, ಗೌರಿಯನ್ನೆಳೆದು

ಕೊಂಡು ಕೆಳಗೆ ಹಾರಿ ಬೀದಿಯ ಅಂಚಿಗೆ ಹೋಗಿ ನಿಂತುಬಿಟ್ಟಳು. ಗೌರಿಯೂ ವೈತಳಿಯದೆ ಅವಳನ್ನ ನುಸರಿಸಿದ್ದಳು.

ಒಂದರಹಿಂದೊಂದಾಗಿ ಅನೇಕ ಲಾರಿಗಳು ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದ್ದುವು.

ಮುಂದಿನಿಂದ ಬಂದು ನಮ್ಮ ಕಾರನ್ನು ಅರ್ಚಿಕೊಂಡು ದಾಟಿ ನಿಂತಿದ್ದ ಲಾರಿಯೊಳಗಿನಿಂದ, ನಾಲ್ಕು ಮಂದಿ ಭೂತಾಕಾರದ ಸೇನೆಯಾಳುಗಳು ಬಂದೂಕುಗಳನ್ನೆತ್ತಿಕೊಂಡೇ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಹಾರಿ ಈ ಕಾರನ್ನು ಮುತ್ತಿಕೊಂಡರು.

ಕಾರನ್ನಿಳಿದ ಗೌರೀ ವಸಂತಿಯರಿಗೆ ಮತ್ತೆ ಬಂದು ಕಾರನ್ನೇರಲಾಗದಂತಾಯಿತು.

ಹಿಂದಿನ ಲಾರಿಗಳಿಂದಲೂ ಪಟಲಾಮಿನಾಳುಗಳು ಸಾಯುಧಸಾಣೆಗಳಾಗಿ ಇಳಿದು— “ಕ್ಯಾ ಭೈ! ಕ್ಯಾ ಭೈ! ಕ್ಯಾ ?” ಎನ್ನುತ್ತ ಇಲ್ಲಿಗೇ ಬರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ, ಗೌರಿಯೂ, ವಸಂತಿಯೂ ಹೆದರಿ ಬೀದಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅತ್ತ ಹಳುವಿಗೆ ಸೇರಿದರು. ಆಗ ಗೌರಿ,— “ವಸಂತೀ! ಹೀಗೆ ನಾವು ದೂರ ಓಡುವುದು ತಪ್ಪು ಧೈರ್ಯವಾಗಿರೋಣ! ನಮ್ಮ ಕಾರಿನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿಯೇ ನಾವಿರಬೇಕಲ್ಲದೆ, ದೂರ ಓಡಬಾರದು ” ಎಂದು ಚಡಪಡಿಸಿದಳು.

ಆದರೆ ಬಲು ಭೀತೆಯಾದ ವಸಂತಿ,— “ಅಯ್ಯೋ! ಅಯ್ಯೋ! ಬಾರೇ! ಬಾರೇ! ಈ ದೆವ್ವಗಳು ಹೆಂಗುಸರನ್ನು ಕಂಡರೆ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ ತಲ್ಲೇ! ನಾವಿವರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳಬಾರದು ಬಾರೆ.” ಎಂದು ಎಳೆಯುತ್ತಾ ಹೋದಳು.

ಛೀ ಕೊಟ್ಟು ಲಾರಿಯ ಡ್ರೈವರನು ಸದಾಶಿವನನ್ನು “ ಡ್ಯಾಂ ! ಡೀಂ! ಫೂಲ್!—” ಎಂದು ಕಂಡಾಬಟ್ಟೆ ಬಯ್ಯಲಾರಂಭಿಸಿದ್ದನು.

“ಏಯ್! ನಿನಗೆ ಕಣ್ಣೆಲ್ಲ! ಹೀಗೋ ಡ್ರೈವಿಂಗ್ ಮಾಡೋದು? ರೋಡು ಪೂರಾ ನಿನಗೇ ಸ್ವಂತವೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದೀಯಾ? ಇದು ಮಿಲಿಟ್ರೀ ರೋಡು! ಎಲ್ಲಿಗೋ ನೀನು ಹೋಗೋದು? ಜತೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಂಗುಸರೇಕೊ? ಯಾವ ರೂಟಿನವನೋ ನೀನು ? ಎಲ್ಲಿಯೋ ನಿನ್ನ ಲೈಸೆನ್ಸ್?—” ಏನೇನೋ ಕೇಳಿದನು ಒಬ್ಬ. ಇನ್ನೊಬ್ಬನು—ಏಯ್! ನಿನ್ನ ಜತೇಲಿ

ಹೆಂಗುಸರಿದ್ದಾರಲ್ಲಾಂತ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ— ಇಗೋ— ಈ ಬಂದೂಕಿನಿಂದ ನಿನ್ನ ಬೂದಿ ಹಾರಿಸಿ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದೆವು!” ಎಂದು ಬಂದೂಕಿನಿಂದ ಅಭಿನಯಿಸಿಯೇ ತೋರಿಸಿದನು.

ಅಷ್ಟರೊಳಗೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬನು, — “ಏಯ್ ! ಏನೋ ಮಿಕೆಮಿಕೆ ನೋಡೋದು? ಹೋಗೋ ನಿನ್ನ ದಾರಿ ಹಿಡಿದು ! ನಡೂ ರೋಡಿನಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದ್ದಾನೆ! — ಆವೋ ಭ್ರಾ!” ಎಂದು ಜಬರಿಸಿದನು.

ಅವನ ಅಧಿಕಾರವಾಣಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ, ಎಲ್ಲ ಪಟಲಾಮಿನವರೂ ಅವರ ಲಾರಿ—ಕಾರುಗಳಲ್ಲಿ ಬಡಬಡನೆ ಏರಿಕೊಂಡರು ಸದಾಶಿವನನ್ನು ಕುರಿತು “ಚಲೋ ಜಾವ್!” ಎಂದು ಮತ್ತೂ ಮತ್ತೂ ಅವಸರಪಡಿಸಿದರು.

ಸದಾಶಿವನು ಅತ್ತಿತ್ತ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಕೇಶವನು ಅಳಲಿಕ್ಕೇ ಸುರುಮಾಡಿದನು! ಹೆಂಗುಸರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲಿಗೆ ‘ಜಾವ್?’ ಪಾಪ ! ಸದಾಶಿವನು ಅತ್ತಿತ್ತ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದನು!

ಲಾರಿಯವರು ಅವಸರ ಪಡಿಸಿ ಬೈಯುತ್ತಲೇ ಇದ್ದರು.

ಹಿಂದಿನ ಲಾರಿಗಳಿಗೆ ದಾರಿ ಕೊಡಬೇಕಲ್ಲವೆ?

ಇವನ ಕಾರಿಗೆ ಥೀ ಕೊಟ್ಟು ಆ ಲಾರಿಯೊಳಗಿಂದೊಬ್ಬನು—“ಏ! ಬೇಗನೆ ಹೋಗಪ್ಪಾ!” ಎಂದು ಗರ್ಜಿಸಿ, ತನ್ನ ಗಾಡಿಯನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟನು.

ಕೂಡಲೇ ಸದಾಶಿವನು ಕಾರನ್ನು ಬದಿಗೆ ತಂದು ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಕಾರಿನಿಂದಿಳಿದು, ವಸಂತಿ ಗೌರಿಯರೆಲ್ಲಿಯೆಂದು ಕತ್ತು ತಿರುಗಿಸಿ ನೋಡಲಾರಂಭಿಸಿದನು.

ಕೇಶವನು “ವಸಂತಕ್ಕಾ! ವಸಂತಕ್ಕಾ!—” ಎಂದು ಅಳುತ್ತಿದ್ದನು.

ಗೌರಿ ವಸಂತಿಯರನ್ನು ಕಾಣದೆ ಸದಾಶಿವನಿಗೆ ತುಂಬ ಭಯವಾಯಿತು. ಅವನೇನೂ ಅಂಜಿಕೆಯ ಪುಡಿಯಾಳಲ್ಲ ಒಳ್ಳೇ ಧೈರ್ಯ ಶಾಲಿಯಾದ ಕಾಟ್ಮಾಳೇ. ಆದರೂ ಜೀವದ ಹೆಂಗುದೊರೆದು ಕಾದಲಿಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿರುವ ಮಿಲಿಟರಿಯವರೆಂದರೆ ಯಾರಿಗೆ ತಾನೇ ಭಯವಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ? ಹೆಂಗುಸರ ವಿಷಯವಾಗಿ ಮಿಲಿಟ್ರಿಯವರ ಕ್ರೂರ ವರ್ತನೆಯ

ಹೃದ್ರಾವಕವಾದ ಅನೇಕ ಸಮಾಚಾರಗಳನ್ನು ಅವನು ಕೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಆ ಮಿಲಿಟ್ರೀ ಲಾರಿ ತನ್ನ ಕಾರಿಗೆ ಧೀ ಕೊಟ್ಟು, ಏನೂ ಜೀವಾಪಾಯ ತಾರದೆ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಉಳಿಸಿದ್ದು ಪುಣ್ಯವೆಂದು ತೋರಿದರೆ, ಈಗ ಅದಕ್ಕೆಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಂಡಾಂತರ ಬಂದಿತೆ? ಗೌರೀ—ವಸಂತಿಯರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ವಸಂತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅವನ ಒಡೆಯರಾದ ಶ್ಯಾಮಸುಂವರರಿಗೆ ಅವನು ಹೇಗೆ ಮುಖವನ್ನು ತೋರಿಸುವುದು? ಹೀಗಾಗುವುದರ ಬದಲಾಗಿ, ಅದು ಡ್ಯಾಶ್‌ಕೊಟ್ಟು, ತನ್ನನ್ನು ಒಮ್ಮೆಗೇ ಕೊಂದು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದಿತ್ತಲ್ಲ—ಎಂದು ತೋರಿತು ಅವನಿಗೆ

ಕಣ್ಣೀಟಪೋಡಿಸುತ್ತಾ ಅವನು ಬೀದಿಯ ಈಚೆಯ ಬದಿಗೆ ಬಂದು ನಿಂತಾಗ ಅಗೋ---! ಹಳುವಿನಲ್ಲಿ ಗೌರೀ ವಸಂತಿಯರು ಅವನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದರು! ಒಮ್ಮೆಲೇ ಅವನ ಭಯವು ಹತ್ತಿಯಂತೆ ಹಾರಿತು! ಹಾಳು ಹೆದರಿಕೆಯ ಮನಸ್ಸು, ಸಣ್ಣದೊಂದು ಸಂಶಯವನ್ನು ಗುಡ್ಡದಷ್ಟು ಭಯಂಕರವಾಗಿ ಕಲ್ಪಿಸಿ ಬಿಡುತ್ತದೆ!

ಗೌರೀ ವಸಂತಿಯರು ಕೈಕೈ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು, ಎಂಟು ಗೇಣಿನ ಮೈಯನ್ನು ನಾಲ್ಕು ಗೇಣಾಗಿ ಸಿಕ್ಕೊಂಡು ನಿಂತಿದ್ದರು. ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂತಿರುವ ಲಾರಿಗಳು ಇನ್ನೂ ಹಾಗೆಯೇ ನಿಂತಿದ್ದವು ಹಲವು ಪಟಲಾಮಿಗಳು ಇನ್ನೂ ಆ ಲಾರಿಯ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಅತ್ತಿತ್ತ ಅಡ್ಡಾಡುತ್ತಿದ್ದರು ಇದನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ಆ ರಮಣಿಯರು ಹೆದರಿಕೊಂಡು ನಿಂತಿದ್ದರು.

“ಗೌರಮ್ಮ! ವಸಂತಮ್ಮ!” ಎಂದು ಕೂಗಿದನು ಸದಾಶಿವ

ವಸಂತಿ ಕೊರಳು ಹೊರಳಿಸಿ ನೋಡಿದಳು

“ಬನ್ನಿ ಬನ್ನಿ! ಹೋಗುವ!” ಎಂದು ಕೈಸನ್ನೆ ಮಾಡುತ್ತ ಕೂಗಿ ಕರೆದನು ಸದಾಶಿವ.

ಆಗೊಬ್ಬ ಮಿಲಿಟ್ರೀಯವನು ಸದಾಶಿವನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು---
“ಯಾಕೊ ಅರಚುತ್ತಿ ಕತ್ತೀ ಹಾಗೆ! ಹೋಗೋ ನಿನ್ನ ಕಾರು ತಕ್ಕೊಂಡು ಬೇಗ!” ಎಂದು ಒದರಿದನು,

ಸದಾಶಿವನಿಗೆ ಸಿಟ್ಟು ಬಂದರೂ ಅದು ಸಮಯವಲ್ಲವೆಂದು, ನುಂಗಿ ಕೊಂಡು— “ಹೋಗುತ್ತೇನಯ್ಯಾ! ಆ ಹೆಂಗುಸರು ಬರಲಿ” ಎಂದನು.

ಸದಾಶಿವನ ಕರೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ವಸಂತಿ ಓಡೋಡಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದಳು. ಗೌರಿಯೂ ಅವಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಇದ್ದಳು. “ಬೇಗ ಬನ್ನಿ ಅಮ್ಮಗಳಿರಾ ! ನಾಪೇನೂ ನಿಮ್ಮನ್ನು ತಿನ್ನುವದಿಲ್ಲ!” ಎಂದನು ಆ ಮಿಲಿಟರಿಯಾಳು.

ಆವರಿಬ್ಬರೂ ಸಮೀಪ ಬರುತ್ತಿರುವಾಗ, ಆ ಮಿಲಿಟ್ರೇಗಾರನು— “ಹುಂ, ಬಂದರು! — ಜಲ್ಲೀ ಕಾರೇರಿ ಸ್ವಾರ್ಟ್ ಮಾಡು!” ಎನ್ನುತ್ತಾ ಸದಾಶಿವನನ್ನು ಕಾರಿನ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿಸಿ ತಳ್ಳಿದನು.

ಸಿಟ್ಟು ಉಕ್ಕಿತು ಸದಾಶಿವನಿಗೆ! — “ಅರೆ ! ತಳ್ಳುವುದೇಕಯ್ಯಾ ನನ್ನ ! ನಿನ್ನ ದಾರಿಹಿಡಿದು ನೀನು ಹೋಗುವುದು ಬಿಟ್ಟು ನಮ್ಮ ಗೊಡವೆ ನಿನಗೇಕೆ?” ಎಂದು ಸಿಡಿ ನುಡಿಯುತ್ತಾ ಕಾರಿನೊಳಗೇರಿಕೊಂಡನು.

ಆ ಮಿಲಿಟ್ರೇಯವನಿಗೂ ಕಣ್ಣು ಕೆಂಪಾಯಿತು! “ಶಟ್ ಆಫ್! ನಮ್ಮ ಮೇಲೆಯೇ ನಿನ್ನ ಕೋಪ? ಧ್ಯಾಂ! —” ಎಂದನು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ವಸಂತಿ ಓಡಿಬಂದು ಕಾರಿನೊಳಗೇರಿಕೊಂಡಳು. ಕೇಶವನು ಕಾರಿನಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದನಷ್ಟೆ?

ಮಿಲಿಟ್ರೇಯವನು ಧಪ್ಪನೆ ಆ ಕಾರಿನ ಬಾಗಿಲನ್ನು ಹಾಕಿ— “ನಡೆಯೋ ನಿನ್ನ ದಾರಿ ಹಿಡಿದು ಬೇಕೂಫ್!” ಎಂದು ಗರ್ಜಿಸಿದನು.

ಅದನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಯವಾಡದೆ ಸದಾಶಿವನು “ಗೌರಮ್ಮನೆಲ್ಲಿ ? ಗೌರಮ್ಮ! —” ಎಂದು ಅತ್ತಿತ್ತ ನೋಡಿದನು.

“ನನ್ನೊಂದಿಗೇ ಇದ್ದಳಲ್ಲ! ಎಲ್ಲಿ ಹೋದಳು? — ಎ ಗೌರಿ!” ಎಂದು ವಸಂತಿ ಕೂಗಿದಳು.

ವಸಂತಿಯ ಹಿಂದೆಯೇ ಆ ಕಾರಿನ ಸಮೀಪದ ವರೆಗೂ ಬಂದಿದ್ದ ಗೌರಿ ಫಕ್ಕನೆ ಎಲ್ಲಿ ಮಾಯವಾದಳು?

“ಜಲ್ಲೀ ಛಲೋ ಜಾವ್!” ಎಂದು ಆ ಪಟ್ಟಾಮಿನನನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಗರ್ಜಿಸಿದನು.

ವಸಂತಿ ಹೆದರಿ “ಬಿಡೋ ಸದಾಶಿವಾ ! ಅವಳೆಲ್ಲಿ ಸತ್ತಳೋ ! ಬಿಡು! ಬಿಡು!” ಎಂದು ಚೀರಿದಳು.

ನಿರುಪಾಯನಾಗಿ ಸದಾಶಿವನು ಕಾರನ್ನು ಸ್ವಾರ್ಟ್ ಮಾಡಿದನು. ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಕಾರು ಮುಂದೆ ಹೊರಟಿತು. ಗೌರಿ ಗೌರಿ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳುವ

ಕೇನೋ ಎಂದು ಸದಾಶಿವನು ಅತ್ತಿತ್ತ ತರುತಿರುಗಿ ನೋಡುತ್ತಾ, ಮೆಲ್ಲನೆ ಕಾರನ್ನೋಡಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ವಸಂತಿಯೂ ಕೇಶವನೂ ಗೌರಿ ಕಾಣಿಸುವ ಕೇನೋ ಎಂದು ಎರಡು ಪಕ್ಕಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಹೀಗೆ ಈ ಕಾರು ಹೊರಡುತ್ತಲೇ, ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದ್ದ ಮಿಲಿಟ್ರೀ ಲಾರಿ ಮೊದಲಾದುವುಗಳೂ ಧಡಧಡನೆ ಸ್ವಾರ್ಥಾಗಿ, ಹೊರಡಲಾರಂಭಿಸಿದುವು ಒಂದರಮೇಲೊಂದಾಗಿ, ಸದಾಶಿವನ ಕಾರಿನ ಪಕ್ಕದಿಂದಲೇ ಮುಂದೋಟಿಪೋಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಲಾರಂಭಿಸಿದುವು.

ಇನ್ನು ಗೌರಿಯನ್ನು ಹುಡುಕುವುದು ವ್ಯರ್ಥವೆಂದು ಸದಾಶಿವನು ಸುಮ್ಮನೆ ಮುಂದೆ ಸಾಗಿಸಿದನು. ಸುಮಾರು ಮೂರು ಮೈಲು ಮುಂದೆ ಹೋದ ವೇಲೆ, ಒಂದು ಗ್ರಾಮವು ಹತ್ತಿತು. ಅಲ್ಲಿ ಕಾರನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ನಿಧಾನವಾಗಿ ಉಸಿರುಬಿಡಲಾರಂಭಿಸಿದನು ಸದಾಶಿವ. ಗೌರಿಯನ್ನು ಕಳೆಗೊಟ್ಟುಬಿಟ್ಟು ಅವನು ತುಂಬಾ ಮರುಗಿದನು. ವಸಂತಿಯೂ ಮರುಗುತ್ತ— “ಎನು ಮಾಡುವುದು ! ನನ್ನೊಟ್ಟಿಗೆ ಓಡಿಬಂದರೆ ತಾನೇ! ನೋಡು! ನನ್ನ ಕಾಲಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಮುಳ್ಳು ಕಂಠಿತ ! ಲಕ್ಷ್ಯವೇ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ನಾನು ! ಪಾಪ ! ಮಿಲಿಟ್ರೀ ರಾಕ್ಷಸರು ಎಳೆದುಕೊಂಡೇ ಹೋಗಿರಬೇಕು ! ಅವಳ ಗತಿ ಅಷ್ಟೇ ! ಪಾಪ !” ಎಂದು ತುಂಬ ದುಃಖೋದ್ಗರಗರೆದಳು.

ಸದಾಶಿವನು ಕಾರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಅಪಾಯವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಆಗ ತಾನೇ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿದನು. ಮಡ್ಕಾರ್ಡಿನ ಬದಿ ಕೊಂಚ ಜಜ್ಜಿ ಹೋಗಿತ್ತಷ್ಟೆ. “ಅಬ್ಬ ! ಒಳ್ಳೇ ಸ್ಟ್ರೋಂಗಾದ ‘ಫೋರ್ಡ್’ ಕಾರಾದುದರಿಂದಲೇ ಉಳಿಯಿತು. ಬೇರೆಯಾಗಿದ್ದರೆ, ಆ ಪ್ರಚಂಡ ಲಾರಿ ಕೊಟ್ಟ ಧ್ಯಾಶಿಗೆ ಇಂಜಿನ್ ಪುಡಿಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು!” ಎಂದುಕೊಂಡನು. ಅಲ್ಲಿ ಸವೆದು ಹೋಗಿದ್ದ ಒಂದು ಹೊಸ ಟ್ಯಾಂಕನ್ನು ತೆಗೆದು, ಸ್ವಾಕಿದ್ದ ಹೊಸ ಟ್ಯಾಂಕನ್ನು ಜೋಡಿಸಿದ್ದೂ ಆಯಿತು. ನೀರು, ಗ್ಯಾಸು, ಕರಿ ಮೊದಲಾದುವುಗಳನ್ನೂ ನೋಡಿಕೊಂಡು, ಅಲ್ಲಿಯ ಹೋಟಲಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಹಸಿವೆಯನ್ನು ನೀಗಿಸಿಕೊಂಡು, ಆ ರಾತ್ರಿಯನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದು ಕಳೆದರು.

ಮರುದಿನ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಮತ್ತೆ ಅವರು ಕಾರೇರಿಕೊಂಡು, ಮದ್ರಾಸಿಗಭಿ ಮುಖವಾಗಿ ಹೊರಟರು. ಆಗ ಮಿಲಿಟರೀ ವಾಹನಗಳು, ಆಗೊಂದು ಈಗೊಂದರಂತೆ ಓಡಾಡುತ್ತಲೇ ಇದ್ದುವಾದರೂ, ಸಾಲುಗಟ್ಟಿ ಓಡಾಡುತ್ತಿರುವ ತಂಟೆ ಬರಲಿಲ್ಲ.

೨೬

ಗೌರಿ ಪಾಪ, ವಸಂತಿಯು ಹಿಂದಿನಿಂದಲೇ ಓಡಿಬರುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನಾವೂ ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಸದಾಶಿವನೂ ನೋಡಿದ್ದ. ಆದರೆ ಆಗಲೇ ಅವನು ಆ ಹಾಳು ಮಿಲಿಟರೀಯವನ ಒತ್ತಾಟದಿಂದ ಕಾರಿನೊಳಗೆ ಏರಿ ಕೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟು, ಗೌರಿ ಏನಾದಳೆಂದು ಅವನಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗದಂತಾಯಿತು. ವಸಂತಿಯನ್ನು ನುಸುಳಗೊಟ್ಟು, ಅವಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಇದ್ದ ಗೌರಿಯನ್ನು ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಮಿಲಿಟರೀಯವನು ಅಡ್ಡಗಟ್ಟಿ ನಿಂತ! ಮುಂದೆ ಬಂದು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದ ವಸಂತಿಗೆ ತನ್ನ ಚಿಂತೆಯೇ ಜೊಡ್ಡದಾಗಿ, ಕತ್ತು ತಿರುಗಿಸದೆಯೇ ಕಾರಿನೊಳಗೆ ಏರಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಳು. ಗೌರಿ “ಹಾ!” ಎಂದು ಚೀರಿದ ದನಿಯೊಂದು ಅವಳ ಕಿವಿಗೆ ಬಿದ್ದು, ಅವಳನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಭಯಪಡಿಸಿ ಬಿಟ್ಟಿತ್ತು!

ಗೌರಿ ‘ಹಾ!’ ಎಂದು ಕಿರುಚುತ್ತಲೇ, ಆ ಮಿಲಿಟರೀಯವನು, ಅವಳನ್ನು ಇಕ್ಕೈಗಳಿಂದಲೂ ಬಾಚಿ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು, ಎತ್ತ ಹೊತ್ತೊಯ್ದು ಒಂದು ಲಾರಿಯೊಳಗೆ ಹಾಕಿಯೂ ಬಿಟ್ಟನು! ಅನಂತರ ಮುಂದಿನ ಲಾರಿಯು ಹಿಂದಿನಿಂದ ಆ ಲಾರಿಯೂ ಹೊರಟಿತು!

ಗೌರಿ ಲಾರಿಯೊಳಗೆ ಬಾಡಿದೊಂದು ಬಳ್ಳಿಯಂತೆ ಬಿದ್ದುಬಿಟ್ಟಿದ್ದಳು. ತನ್ನನ್ನೊಂದು ಹುಲಿ ಹಿಡಿದಂತೆಯೇ ಅವಳ ಬೋಧೆಯಾಗಿತ್ತು! ಆ ಹುಲಿಯ ಗಂಟಲಿನೊಳಗೆ ಅವಳು ತುಂಡುತುಂಡಾಗಿ ಇಳಿದು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಳು! ತಾನು ತುಂಡುತುಂಡಾಗುತ್ತಿದ್ದರೂ ಜೀವವಿರುವುದೆಂದೂ, ತನಗೇಕೆ ನೋವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದೂ ಅವಳು ಆಶ್ಚರ್ಯಪಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಹುಲಿಯ ಗಂಟಲಿನ ಗರ್ಜನೆಯಂತೆ ಆ ಲಾರಿಯ ಘನಗರ್ಜನೆ ಅವಳಿಗೆ ಕೇಳಿಸುತ್ತಿತ್ತು.

ಪ್ರಾಣವು ಹೋದಂತೆಯೂ, ಅದು ಶೂನ್ಯಾಕಾಶದಲ್ಲಿ ತೇಲುತ್ತಾ, ಕೆಳಗಿರುವ ತನ್ನ ಒಡಲನ್ನು ಮಿಲಿಟ್ರೀ ಹುಲಿಗಳು ಹರಿಹರಿದು ತಿನ್ನುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಅವಳೇ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಳು ! ಮೈಜಾಮುಗುಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದಿತು !

ನಿಜವಾಗಿ ಅವಳು ಅಜೇತನಳಾಗಿ ಬಿದ್ದುಕೊಂಡಿದ್ದಳು. ಅದು ಮೂರ್ಛೆಯೋ ಪೂರ್ಣ ಮೂರ್ಛೆಯೋ ಹೇಳುವುದು ಕಷ್ಟ.

ಇದಿರಿನಿಂದ ಒಂದು ಜೇಪ್ ಕಾರು ಓಡೋಡಿ ಬಂದು, ಗೌರಿಯನ್ನು ಸಾಗಿಸುವ ಲಾರಿಯ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಸನ್ನೆದೋರಿ ನಿಂತಿತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರೇ ಇದ್ದರು.

ಅದರ ಬದಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಗೌರಿಯ ಲಾರಿಯೂ ನಿಂತುಬಿಟ್ಟಿತು.

ಆಗ ಸದಾಶಿವನ ಕಾರನ್ನು ದಾಟಿ ಮುಂದುವರಿದು ಹೋದ ಜೇಪ್ ಕಾರೇ ಅದಾಗಿತ್ತು !

ಮಿಲಿಟ್ರೀಯವನೊಬ್ಬನು ಲಾರಿಯಿಂದ ಗೌರಿಯನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು, ಈ ಜೇಪ್ ಕಾರಿನೊಳಗೆ ಸೇರಿಸಿದನು ಜೇಪಿನೊಳಗೆ ಹಿಂದಿನ ಸೀಟಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತವನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಗೌರಿಯನ್ನು ಒರಗಿಸಿಡಲಾಯಿತು. ಅವಳು ಹೊರಳಿಕೊಳ್ಳದಂತೆ ಆಧಾರವಾಗಿಯೇ, ಅತನು ಕುಳಿತನು.

ಲಾರಿಗಳ ಹಿಂದೆ ಮೋಟಾರು ಬೈಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಕಮಾಂಡರನು, ಈ ಜೇಪ್‌ಕಾರಿನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು, ಹಿಂದಿನ ಸೀಟಿನವನನ್ನು ಕುರಿತು— “ನಿಮ್ಮ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಯಿತಷ್ಟೆ? ಛೇ! ಎಂಥವರಯ್ಯ ನೀವು? ಆ ಕೆಂಪು ಸೊಗಸಿನ ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಈ ಕಪ್ಪು ಹುಡುಗಿ ನಿಮಗೇಕಯ್ಯ! ಒಳ್ಳೆ ವಿಚಿತ್ರ ಇದ್ದೀರಿ ಬಿಡಿ. ಹುಂ. ಇನ್ನು ನಮ್ಮನ್ನು ಬೇಗನೇ ಕಳಿಸಿರಿ” ಎಂದು ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ನುಡಿದು ಕೈ ಮುಂದೆ ಚಾಚಿದನು.

“ಓಯಸ್! ಮೆನಿಮೆನೀ ಥ್ಯಾಂಕ್ಸ್!—” ಎಂದು ಮುಗುಳ್ಳುಗುತ್ತ, ಆ ಹಿಂದಿನ ಸೀಟಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ ವರದನು, ತನ್ನ ಮನಿಫಸ್ಟಿನೊಳಗೆ ನಿಂದ ೧೦ ರೂಪಾಯಿಯ ೧೦ ನೋಟುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಆ ಕಮಾಂಡರನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟನು. ಮೇಲೆ ಇನ್ನಷ್ಟು “ಥ್ಯಾಂಕ್ಸ್”ಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು.

ಆಗ ಸದಾಶಿವನ ಕಾರಿಗೆ ಥಿಕ್ಕೇ ಹೊಡೆದು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ ಲಾರಿಯೂ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬಂದಿತು ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದ ಕಮಾಂಡರನು ಆ ಲಾರಿಯು ಡ್ರೈವರನಿಗೂ, ಗೌರಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತವನಿಗೂ, ಮತ್ತು ಈ ತಂತ್ರಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಕರಾದ ಕೆಲವರಿಗೂ, ಏನೋ ಕೆಲವು ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಟ್ಟನು.

ಬಳಿಕ ಲಾರಿಗಳೂ ವ್ಯಾನಗಳೂ ಮೋಟಾರು ಬೈಕ್ಕೂ, ತಮ್ಮ ಪಾಡಿಗೆ ಹೊರಟು ಹೋದುವು. ಗೌರಿಯನ್ನು ಹೇರಿಕೊಂಡ ಈ ಜೀಪ್ ಕಾರೂ, ತಿರುಗಿ ಅವುಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಹೊರಟಿತು.

ಎಲ್ಲವೂ ಮದರಾಸಿಗಭಿಮುಖವಾಗಿಯೇ ಓಡಿದುವು.

೨೭

ಗೌರಿ ಮೂರ್ಛೆ ತಿಳಿದೆಚ್ಚಿತ್ತಾಗ ಏನೋ ಹೆದರಿ “ಹಾ!” ಎಂದು ಕೂಗಿಕೊಂಡಳು.

ವರದನು ಅವಳ ತಲೆಯನ್ನು ತಡವುತ್ತ— “ಹೆದರಿಕೆಯೇನೂ ಇಲ್ಲ. ನೀನೀಗ ನಿರ್ಭಯವಾದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲೇ ಇರುತ್ತೀ” ಎಂದು ಅಭಯಪ್ರದವಾಗಿ ಮಧುರ ಸ್ವರದಿಂದ ಹೇಳಿದನು.

ಸ್ವಲ್ಪಹೊತ್ತು ಗೌರಿ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದಳು. ಜೀಪ್ ಓಡುತ್ತಲೇ ಇತ್ತು. ಮಿಲ್ಟ್ರೀ ಲಾರಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಎತ್ತೋ ಮುಂದೋಡಿ ಕಣ್ಮರೆಯಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದುವು ಸುತ್ತುಮುತ್ತೂ ಕತ್ತಲೆ ಕವಿದಿತ್ತು. ಆಗ ತಾನೇ ರಾತ್ರಿ ತಲೆ ಹಾಕಿತ್ತು. ಅದುದರಿಂದ ತಾನು ಯಾರ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗದೆ ಗೌರಿ ಗಲಿಬಿಲಿಯಲ್ಲಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು. “ವಸಂತೀ!” ಎಂದು ಒಮ್ಮೆ ಕರೆದು ನೋಡಿದಳು. ವರದನು ಮೌನವಾಗಿದ್ದನು. ಸ್ವಲ್ಪಹೊತ್ತು ಕಳೆದನೇಲೆ ವರದನು,— “ಏನಮ್ಮ, ನಿನಗೇನಾದರೂ ದಾಹವಾಗುತ್ತದೆಯೇ?” ಎಂದು ಮೃದುಮಧುರವಾಗಿ ಕೇಳಿದನು. •

“ಇಲ್ಲ” — ಎಂದು ಗೌರಿಯ ಬಾಯಿಯಿಂದ ಉತ್ತರವು ಜಾರಿತು. ಈಗ ಅವಳು ವೈಯನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಂಡು, ವರದನನ್ನು ಮುಟ್ಟದೆ ಒಂದು ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದಳು.

“ನೀವು ಯಾರೋ ಹೊಸಬರಾಗಿದ್ದೀರಿ? ನಾನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಹೇಗೆ ಬಂದೆ?” ಎಂದು ಗೌರಿ ಮೆಲ್ಲನೆ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದಳು.

“ಅದನ್ನು ನಿಧಾನವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದರೆ ಆಗದೆ?” ಎಂದು ವರದನು ಮರಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದನು.

“ಈಗಲೇ ಹೇಳಿದರೆ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸಮಾಧಾನವಾದೀತು.” ಎಂದಳು ಗೌರಿ.

“ಹಾಗಾದರೆ ಕೇಳು, ಏನೂ ಕದರಬೇಡವೆಂದೂ, ನೀನು ಸುರಕ್ಷಿತವಾದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಯೇ ಇರುತ್ತೀಯೆಂದೂ ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ನಿನಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಕೆಲವು ಮಿಲಿಟರೀ ಜನರು ಆಕ್ರಮಿಸಿ ಹಿಡಿದು, ಅವರ ಲಾರಿಯೊಳಗೆ ಹಾಕುವುದನ್ನು, ನಾನು ಈ ಜೀಪ್ ಕಾರಿನಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಾ ನೋಡಿದೆ ಪಾಪ, ನೀನು ತುಳ್ಯಾಡುತ್ತಿದ್ದಿ ಕೂಡಲೇ ನಾನು ಆ ಮಿಲಿಟ್ರೀ ಲಾರಿಯನ್ನು ಆಡ್ಡಗಟ್ಟಿ ನನ್ನ ಕಾರನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಅವರ ಅದೃಷ್ಟ ವರ್ತನೆಯನ್ನು ಖಂಡಿಸಿದೆ. ನಿನ್ನನ್ನು ನನ್ನ ವರಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟು ಬಿಡುವಂತೆ ಹೇಳಿದೆ. ಅವರು ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮೊಳಗೆ ತುಂಬ ತಕರಾರಾಯಿತು. ನಾನು ಮತ್ತು ಡ್ರೈವ್ ಮಾಡುತ್ತಾರಲ್ಲ, ನನ್ನ ಈ ಮಿತ್ರರು, ಹೀಗೆ ನಾವಿಬ್ಬರೇ ಅವರು ಹತ್ತಿಂಟು ಮಂದಿಗಳು. ಮಿಲಿಟರಿಯವರ ವಿಷಯ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆ? ನಮ್ಮನ್ನು ಕೊಂದು ಹಾಕಲಿಕ್ಕೂ ಅವರೇನೂ ಹಿಂಜರಿಯುವವರಲ್ಲ. ಕಡೆಯ ಉಪಾಯ ಮಾಡಿ ನೋಡೋಣವೆಂದು ನಾನು ಮೆಲ್ಲನೆ ಅವರಿಗೆ ರೂಪಾಯಿಯ ಆಸೆ ತೋರಿಸಿದೆ ಏನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಇವಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟೇವು — ಎಂದು ಕಮಾಂಡರನು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಹೇಳಿದ. ನನ್ನೊಡನೆ ಮುನ್ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಮಾತ್ರವೇ ಇತ್ತು. ಅಷ್ಟನ್ನೇ ಕೊಟ್ಟು ಉಳಿದುದನ್ನು ಮದರಾಸಿನಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟು, ಹೇಗಾದರೂ ಒಡಂಬಡಿಸಿ ನಿನ್ನನ್ನು ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದೆ. ನೀನು ಯಾರಮ್ಮ? ನಿನ್ನ ಹೆಸರೇನು? ನೀನು

ಹೇಗೆ ಆ ಘಾತುಕರ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದಿ?” ಎಂದು ವರದನು ಪುನಃ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದನು.

“ನನ್ನ ಗ್ರಹಚಾರ!—” ಎಂದು ಗೌರಿ ವಂಚನೆಯನ್ನು ತಿಳಿಯದೆ ಸರಳವಾಗಿ ಮಾತಾಡತೊಡಗಿದಳು.

“ನಾನು ನನ್ನ ಗೆಳತಿ, ಅವಳ ತಮ್ಮ, ದ್ರೌಪದರು ಇಷ್ಟು ಜನ ಕಾರಿನಲ್ಲಿ ಪಯಣ ಮಾಡುವಾಗ, ಇದಿರಿನಿಂದೊಂದು ಮಿಲಿಟ್ರೀ ಲಾರಿ ಬಂದು, ನಮ್ಮ ಕಾರಿಗೆ ಡ್ರಾಫ್ಟ್ ಕೊಟ್ಟಿತು ಪುಣ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳಗಿನ ಜನರ ಗೇನೂ ಅಪಾಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಕೂಡಲೇ ಮಿಲಿಟ್ರೀ ಸಿಪಾಯಿಗಳು ನಮ್ಮ ಕಾರಿಗೆ ಮುತ್ತಿಗೆ ಹಾಕಿದ್ದು ನೋಡಿ, ನಾನೂ ನನ್ನ ಗೆಳತಿಯೂ ಹೆದರಿ. ಕಾರಿನಿಂದ ಕೆಳಗಿಳಿದೋಡಿದೆವು. ಸ್ವಲ್ಪಹೊತ್ತಿನ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ದ್ರೌಪದರನು, ಏನೂ ಭಯವಿಲ್ಲ, ಬನ್ನಿ ಬನ್ನಿ—ಎಂದು ನಮ್ಮನ್ನು ಕರೆದನು. ನನ್ನ ಗೆಳತಿ ಮುಂದಾಗಿ ಓಡಿಹೋಗಿ ಕಾರಿನೊಳಗೆ ಏರಿದಳು. ನನ್ನನ್ನು ಒಬ್ಬ ಮಿಲಿಟರೀ ಸಿಪಾಯಿ ತಡೆದು ಹಿಡಿದು ಎತ್ತಿ ಲಾರಿಯೊಳಗೆ ಹಾಕಿ ಬಿಟ್ಟ. ಮತ್ತೇನಾಯಿತೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ಈಗ ನಿಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಇದ್ದೇನೆ. ದೇವರು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಒಳ್ಳೆಯರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲಿ. ನನ್ನನ್ನು ಆ ರಾಕ್ಷಸರ ಕೈಯಿಂದ ಪಾರು ಮಾಡಿದ ಉಪಕಾರವನ್ನು ನಾನೆಂದಿಗೂ ಮರೆಯಲಾರೆ. ನನ್ನ ಗೆಳತಿ ಮೊದಲಾದವರೆಲ್ಲ ಎಲ್ಲಿ ಹೋದರೋ ಏನೋ!”

“ಏನೋ! ಎಲ್ಲಿ ಹೋದಾರು? ಸುಖವಾಗಿ ಅವರ ಪಾಡಿಗೆ ಅವರು ಹೋಗಿದ್ದಾರು. ಅವರು ನಿನಗೇನಾದರೂ ಆಗಬೇಕೆ?”

“ಅದೇನೂ ಇಲ್ಲ. ನಾನು ಅವರ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದವಳು. ನೀವು ನನ್ನನ್ನು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತೀರಿ?”

“ಮದರಾಸಿಗೆ”

“ಓ! ಹಾಗಾದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದೇ ಆಯಿತು ಅಲ್ಲಿ ತಿರುವಲ್ಲಿ ಕೇಣಿ ಎಂಬಲ್ಲಿ ಗಜವದನರಾಯರೆಂಬ ವಕೀಲರು ಇದ್ದಾರೆ. ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತೋ?”

“ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವಲ್ಲಾ!”

“ಅವರ ಮನೆಗೇ ನಾವೆಲ್ಲಾ ಹೊರಟಿದ್ದೆವು. ನನ್ನನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೇ ಕರೆದೊಯ್ದು ಜಿಟ್ಟುಬಿಡಿದಿ. ನಾನು ನಿಮಗೆ ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಮಣೆ.”

“ಅವರು ಅಲ್ಲಿ ಯಾವ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ ? ಮನೆಯ ನಂಬ ರೇನು ? ”

“ಅದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವಲ್ಲಾ !”

“ಹಾಗಾದರೆ ಕಷ್ಟವಿದೆ. ಮದರಾಸಿನಂತಹ ಮಹಾನಗರದಲ್ಲಿ ಮನೆ ನಂಬರು ತಿಳಿಯದೆ ಯಾರನ್ನೂ ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.”

“ಹಾಗಿದ್ದರೆ.....ತಾಂಬರಂ ಎಂಬಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾಭ್ಯುದಯ ಮಂಡಲಿ ಎಂಬೊಂದು ಸಂಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ನನ್ನನ್ನು ಕರೆದೊಯ್ದು ಬಿಡಿರಿ.”

“ನೋಡೋಣ”

“ಯಾಕೆ ಸಂದೇಹವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿರಲ್ಲಾ ?”

“ಅನಸರಪಡುವುದೇಕೆ? ಮೊದಲು ನನ್ನ ಮನೆಗೇ ಹೋಗುವ. ನೀನು ಸ್ವಲ್ಪ ಸುಧಾರಿಸಿಕೊಂಡ ಮೇಲೆ, ಎಲ್ಲಾ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಮಾತಾಡುವ”

ಓಡುತ್ತಿದ್ದ ಜೀಪ್ ಕಾರು ನಿಂತಿತು. ಆಗ ರಾತ್ರಿ ಒಂಭತ್ತು ಗಂಟೆಯಾಗಿತ್ತು. ಅವರು ಒಂದು ನಿಂತ ಆ ಊರು ರೇಣಿಗುಂಟಾ. ಅಲ್ಲಿಯೇ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ತಂಗುವುದಾಗಿ ತೀರ್ಮಾನಿಸಿ, ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಹೋಟೆಲಿನ ಮುಂದೆ ಆ ಕಾರು ನಿಂತಿತ್ತು.

ಇಬ್ಬರೂ ಮರ್ಯಾದೆಯಾಗಿ ಗೌರಿಯನ್ನಿಳಿಸಿಕೊಂಡು ಆ ಹೋಟೆಲಿನೊಳಗೆ ಕರೆದೊಯ್ದರು ಅಲ್ಲಿಂದೂ ‘ಫ್ರೆವೆಟು ರೂಂ’ ನೊಳಗೆ ಮೂವರು ಹೊಕ್ಕರು. ಅಲ್ಲಿ ಉಜ್ವಲವಾದ ದೀಪವು ಬೆಳಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ, ಜೀಪ್ ಕಾರಿನೊಳಗೆ ತನ್ನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದಾತನ ಮುಖವನ್ನು ಆಗ ತಾನೇ ಸರಿಯಾಗಿ ನೋಡಿದ ಗೌರಿ— “ಹಾ! ಡೈರೆಕ್ಟರ್‌ವರದನ್!” ಎಂದು ಗಾಬರಿಯ ಉದ್ಗಾರವನ್ನೆತ್ತಿದಳು.

ವರದನು ಮುಗುಳುನಗುತ್ತ— “ಗಾಬರಿ ಏಕೆ ಗೌರಿ! ಕೂಡಾ! ನಾನೇನೂ ಪರಕೀಯನಲ್ಲ ನಿನಗೆ” ಎಂದನು

ಮುಳ್ಳಿನ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಗೌರಿ ಮೆಲ್ಲನೆ, ಅಲ್ಲಿ ದೊಂದು ಕುರ್ಚಿಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಳು.

ವರದನು ಈ ತಂತ್ರವನ್ನು ಹೊಸಪೇಟೆಯಲ್ಲಿರುವಾಗಲೇ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದ. ಶೀನು ಪ್ರೈದಾಗುವಂತೆ, ಆ ಗಲಾಟೆ ಎಬ್ಬಿಸಿದವನೂ

ಅವನೇ. ಅನಂತರ ಗೌರಿಯೇ ಮೊದಲಾದವರು ಮದರಾಸಿನ ಕಡೆಗೆ ಪ್ರಯಾಣ ಹೊರಟಾಗ, ವರದನೂ ಕೆಲವು ಮೈಲು ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೊರಟಿದ್ದ. ಗುಂತಕಲ್ಲು ದಾಟಿದ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ಮದರಾಸಿಗೆ ಹೋಗುವ ೧೨ ಮಿಲಿಟರಿ ಲಾರಿಗಳು ಅವನನ್ನು ಸಂಭಿಸಿದುವು. ಅವೆಲ್ಲವೂ ಒಬ್ಬ ಕಮಾಂಡರನ ಮೇಲು ನೋಟದಲ್ಲಿ ಹೊರಟಿದ್ದವು. ಆ ಕಮಾಂಡರನೊಬ್ಬ ಯುರೋಪೀಣ ಸಾರ್ಜೆಂಟ್. ವರದನು ಅವನನ್ನು ಮಧುರವಾಗಿ ಮಾತಾಡಿಸಿ ಒಳ್ಳೆಯದು ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಮೊದಲ ತುತ್ತಿಗೆ ಹತ್ತು ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಿ, ಅವನಿಗೆ ಒಳ್ಳೊಳ್ಳೆಯ ತೀನಿಪಾನ ಧೂಮಾದಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಿಸಿ ವೆಚ್ಚಿಸಿ ಬಿಟ್ಟನು. ಅನಂತರ ಗೌರಿ ವಸಂತಿಯರು ಹೋದ ಕಾರಿನ ಗುರುತು ನಂಬರನ್ನು ತಿಳಿಸಿ, ಆ ಕಾರನ್ನು ನಡೆದಾರಿಯಲ್ಲಿ ತಡೆದು, ಅದರೊಳಗಿದ್ದ ಇಬ್ಬರು ತರುಣಿಯರಲ್ಲಿ, ಕಪ್ಪಾಗಿರುವವಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಎಳೆದುಕೊಂಡು, ಅವರ ಲಾರಿಯೊಳಗೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು, ತನಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಬೇಕು--ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡು, ಅದಕ್ಕೆ ಅವನನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿದನು. ಕೆಲಸವಾಗುತ್ತಲೇ ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಭಕ್ಷಿಸು ಕೊಡುವೆನೆಂದೂ ಹೇಳಿದ್ದನು.

ಗೌರಿ ವಸಂತಿಯರ ಕಾರು ಮುಂದೆ ಹೊರಟ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ, ಆ ಮಿಲಿಟ್ರಿ ಲಾರಿಗಳೂ ಹೊರಟಿದ್ದವು. ಜೀಪ್ ಕಾರಿನಲ್ಲಿ ವರದನೂ ಹೊರಟಿದ್ದನು.

ಮುಂದೆ ನಿರ್ಜನ ಸ್ಥಾನವಾದ ಹಳುವಿನ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಲಾರಿಗಳೆಲ್ಲ ವೇಗವಾಗಿ, ಗೌರಿ ವಸಂತಿಯರ ಕಾರನ್ನು ದಾಟಿದುವು ಹಾಗೆ ದಾಟಿದ ಒಂದು ಲಾರಿ ತಿರುಗಿ ಬಂದು, ಸದಾಶಿವನ ಕಾರಿಗೆ ಧ್ಯಾಶ್ ಕೊಟ್ಟಿತ್ತು. ಮಂದಿನ ವಿಷಯ ನಾವೆಲ್ಲ ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡುದೇ.

೨೮

ವರದನು ಅಷ್ಟು ಒಳ್ಳೆಯವನಲ್ಲವೆಂದು ಹಂಪೆಯಲ್ಲಿ ಅವನ ವರ್ತನೆಯಿಂದಲೇ ಗೌರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿತ್ತು. ತೀನಣ್ಣನೂ ಕೊಂಚ ಹೇಳಿದ್ದ.

ಈಗ ತಾನು ಅವನ ಕೈಗೇ ಸಿಕ್ಕಿ ಬಿದ್ದುದು ನೋಡಿದರೆ, ಇದೆಲ್ಲಾ ಇವನ ತಂತ್ರವೋ ಏನೋ ಎಂದು ಸಂದೇಹವೂ ಎದ್ದಿತವಳಿಗೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಹೊಸ ಭೀತಿಗೆ ಬಿದ್ದಳವಳು.

ಹೋಟಲ್ಲಿನ 'ಸರ್ವರು' ಹುಡುಗನು ಬಂದು ಬಾಗಿಲಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನಾ ಕೃತಿಯಾಗಿ ನಿಂತನು.

ಅವನನ್ನು ನೋಡಿ ವರದನು ಗೌರಿಯನ್ನು ಕುರಿತು, "ಗೌರೀ ದೇವಿ! ಮೊದಲು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಫಿ ಕುಡಿದು, ಆ ಮೇಲೆ ಊಟ ಮಾಡೋಣವೇ?" ಎಂದು ಕೇಳಿದನು.

"ನನಗೇನೂ ಬೇಡ. ಹಸಿವೆಯೇ ಇಲ್ಲ" ಎಂದಳು ಗೌರಿ ಶುಷ್ಕ ಸ್ವರದಿಂದ.

"ಹಸಿವೆಯಿಲ್ಲದೇನು? ಹಾಗಾದರೆ ಕಾಫಿ ಬೇಡ. ಈಗಿನ ರೇಶನ್ ಅಳತೆಯ ಊಟವೇ ಒಂದು ಲೈಟ್ವಾದ ಅಲ್ಪಾಹಾರವಿದ್ದಂತಲ್ಲವೇ? ಸರ್ವರ್, ನಾವು ಮೂರು ಮಂದಿಗೆ ಇಲ್ಲಿಗೇ ತಂದು ಬಡಿಸಿಬಿಡು."— ಎಂದು ಅಜ್ಞಾಪಿಸಿದನು ವರದ.

ಗೌರಿ ಮೌನವಾಗಿಯೇ ಇದ್ದಳು. ಈಗ ಹೆಚ್ಚು ಮಾತಾಡಿಸುವುದು ಉಚಿತವಲ್ಲವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ವರದನೂ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದನು. ಮೌನವು ಗಂಭೀರ ಭಾವಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿತು. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಧೈರ್ಯವು ಮೆಲ್ಲ ಮೆಲ್ಲನೆ ಗೌರಿಯನ್ನಾಕ್ರಮಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಮತಿವಂತೆಯಲ್ಲವೇ? ಆಪತ್ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಧೈರ್ಯವನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಒಂದೂ ಸಾಗದು, ಎಂದು ಅವಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೇ? ಧೈರ್ಯವಲಂಬನದಿಂದ ಅವಳ ಮುಖದಲ್ಲೊಂದು ಪ್ರಕಾಶವು ಹರಡಿತು.

ಸರ್ವರನು ಎಲೆ ಹಾಕಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಗೌರಿ ಅವನನ್ನು ನೋಡಿ— "ಅಪ್ಪಾ! ಬಚ್ಚಲು ಮನೆ ಎಲ್ಲಿ?" ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾ ಎದ್ದಳು.

"ಬನ್ನಿ ಆಮ್ಮ" ಎಂದು ಸರ್ವರು ಅವಳನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದನು.

ಸ್ವಲ್ಪಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಗೌರಿ ಕೈಕಾಲು ತೊಳೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಳು. ಅನಂತರ ವರದನೂ ಅವನ ಸಂಗಡಿನೂ ಹೋಗಿ ಬಂದರು. ಮೂವರೂ

ಊಟಕ್ಕೆ ಕುಳಿತರು. ವರದನು ಸರಿಯಾಗಿ ಉಣ್ಣುವಂತೆ ಗೌರಿಗೆ ಮಧುರ ನುಡಿಯಿಂದ ಒತ್ತಾಯಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಅವಳು, ರೇಶನ್ ಲೆಕ್ಕದಂತೆ ಅಳೆದು ಹಾಕಿದ ಒಂದು ಡಬರಾ ಅನ್ನದಲ್ಲಿ ಅರ್ಧ ಭಾಗ ಮಾತ್ರವೇ ಉಂಡಿದ್ದಳು.

ಎಲ್ಲಾ ಮುಗಿದು ಮಲಗುವ ವೇಳೆ ಬಂತು. ಆ ಕೋಣೆಯೊಳಗೆ ಒಂದೇ ಒಂದು ಮಂಚವೂ ಎರಡು ಬೆಂಚುಗಳೂ ಇದ್ದವು. ಈ ರಾತ್ರಿ ಹೇಗೆ ಬೆಳಗಾಗುವುದೋ ಎಂದು ಗೌರಿ ಚಡಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ವರದನು “ಗೌರೀದೇವಿ! ನೀನು ಈ ಜಮಖಾನೆಯನ್ನು ಹಾಸಿಕೊಂಡು ಮಂಚದಲ್ಲಿ ಮಲಗು ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಈ ಬೆಂಚಿಗಳನ್ನು ಮೊರಗೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು, ನಿನಗೆ ಕಾವಲಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಮಲಗುತ್ತೇವೆ. ಏನೂ ಅಂಜಬೇಡ ಬಾಗಿಲು ತಾಳ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಸುಖವಾಗಿ ನಿದ್ರೆ ಮಾಡವು.” ಎಂದು ಕೇಳಿ, ಅವಳ ಮನಸ್ಸು ಹಗುರಾಯಿತು. ವರದನ ಮೇಲಿದ್ದ ದಷ್ಟ ಕಲ್ಪನೆಗಳು ದೂರದೂರ ಹಾರಿಹೋದುವು.

ಹಾಗೆಯೇ ಆ ರಾತ್ರಿ ಕಳೆಯಿತು. ಗೌರಿ ಮಲಗಿ ನಿದ್ರಿಸಿದಳೋ ಇಲ್ಲವೋ ಅವಳಿಗೇ ಗೊತ್ತು. ಪರಂತು, ನೇರಳೆ ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿದ ಅವಳ ಬಾಡಿದ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಸರಿಯಾದ ಸಿದ್ಧಿ ಬಂದಿರಲಿಕ್ಕೆಲ್ಲ ಮನಸ್ಸು ಸಾಧಕಬಾಧಕವಾದ ಯೋಚನೆಗಳಲ್ಲಿ ತೊಳಲಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಸುಖ ನಿದ್ರೆ ಹೇಗೆ ಬಂದಿತ್ತು ?

ಬೆಳಗಾಗುವಾಗ, ಅವಳು ಧೈರ್ಯವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಬಿಡದೆ ಹಾಗೆಯೇ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಳು. ವರದನು ಸಿಸಿಮಾ ಉದ್ಯೋಗಿ ಸಿಸಿಮಾ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿರುವರೆಲ್ಲ, ಕಿಲ್ಲಾಡಿ-ಕುಡಿಗಾರ-ಪೋಕರಿಗಳೇ, ಎಂಬ ದುಷ್ಟವಾದವನ್ನು ಅವಳು ತುಂಬಾ ಕೇಳಿದ್ದಳು. ಇಂತಹನ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಬಿದ್ದ ತಾನು ಸಮಯೋಚಿತ ಉಪಾಯದಿಂದಲೇ ಪಾರಾಗಬೇಕೆಂದು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿಯೇ ಇದ್ದಳು.

ಪ್ರಾತಃಕೃತ್ಯಗಳೆಲ್ಲಾ ತೀರಿ, ಅಲ್ಪಾಕಾರದ ಸೇವನೆಯಾದ ವೇಲೆ ಆ ಮೂವರೂ ಆ ಹೋಟೆಲಿನಿಂದ ಹೊರಟರು. ಜೀಪ್ ಕಾರು ಅವರನ್ನು ಸಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಮದರಾಸಿನ ದಾರಿ ಹಿಡಿಯಿತು.

ಅಗ ಗೌರಿ ವರದನನ್ನು ಕುರಿತು,— “ನಾವು ವ.ದರಾಸಿಗೆ ಯಾವಾಗ ಮುಟ್ಟುಯೇವು?” ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು.

“ಸಂಜೆಯಾದೀತು.” ಎಂದನು ವರದ.

“ನನ್ನನ್ನು ಮಹಿಳಾಭ್ಯುದಯ ಮಂಡಲಿಗೆ ಯಾವಾಗ ಕರೆದೊ ಯ್ಯತ್ತೀರಿ?”

“ನಾಳೆ ಸಮಯಮಾಡಿ ಹೋದರಾಯಿತು.”

“ನಾಳೆಯೇ ಸಮಯಮಾಡಿ ಕರೆದೊಯ್ದು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಿ!”

“ನೋಡೋಣ.”

“ನೋಡೋಣ—ಎಂದು ಸಂದೇಹವಾಗಿ ಹೇಳುವಿರೇಕೆ?”

“ನನ್ನ ಮೇಲೆ ನಿನಗಿರುವ ಸಂದೇಹವನ್ನು ಹೇಗೆ ನಿವಾರಿಸುವುದೆಂದು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನೀನು ಇನ್ನೂ ನನ್ನನ್ನು ಪರಕೀಯನೆಂದು ತಿಳಿದಿರುವಿ! ನನ್ನ ಅಣ್ಣ ಶೀನು ನನ್ನ ತಂಗಿ ಸುಂದರಿಯ ಗಂಡನಲ್ಲವೆ? ನಿನಗದು ಗೊತ್ತಿದ್ದೂ ನನ್ನನ್ನು ಪರಕೀಯನಂತೆ ಭಾವಿಸುವಿ ಯಲ್ಲಾ! ನನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನೀನು ಕೆಲವು ದಿನ ಇದ್ದರೇನಾದೀತು?” ಎಂದು ವರದನು ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಒಡೆದು ಹೇಳಿದನು.

“ಸುಂದರಿ ಅತ್ತಿಗೆ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿಗೆ ಬರುತ್ತಾಳೆಯೇ?” ಎಂದು ಗೌರಿ ಕೇಳಿದಳು.

“ಬರುತ್ತಾಳೆ. ನೀನು ಸೇರಬೇಕೆಂದಿರುವ ಮಹಿಳಾಭ್ಯುದಯ ಮಂಡಲಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಅವಳೂ ಇದ್ದಾಳೆ. ಅವಳ ಜತೆಯಲ್ಲಿಯೇ ನಿನ್ನನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದರಾಯಿತೋ ಇಲ್ಲವೋ?”

ಈ ಮಾತು ಗೌರಿಗೆ ತುಂಬ ಸಮಾಧಾನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿತು ಮತ್ತು ಅವಳು ಹೆಚ್ಚು ಮಾತಾಡಲಿಲ್ಲ.

ಸಾಯಂಕಾಲ ಆರು ಗಂಟೆಯ ಸುಮಾರಿಗೆ ಜೀವ್ ಕಾರು ಮದ್ರಾಸುನಗರವನ್ನು ಹೊಕ್ಕಿತು.

ಗೌರಿ ಇದುವರೆಗೂ ಮದರಾಸನ್ನು ನೋಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಕಾರು ಮದರಾಸಿನೊಳಗೆ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಅವಳಿಗೆ ಕುತೂಹಲವೂ ಭಯವೂ ಆಶ್ಚರ್ಯವೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಎದ್ದುಕೊಂಡವು. ಅಪಾಯವೇನೂ ಉಂಟಾಗದೆ, ಯೋಚಿಸಿದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಅವಳು ಮದರಾಸಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದರೆ,

ಪಟ್ಟಣದ ವೈಭವವನ್ನು ಕಂಡು ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತಿದ್ದಳಲ್ಲವೆ ? ಈಗ ಆ ಮದರಾಸು, ಸುತ್ತಮುತ್ತೂ, ಮೇಲು ಕೆಳಗೂ, ಇಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ವಯರುಗಳು ಹರಡಿಕೊಂಡಿರುವ ಆ ಮದರಾಸು, ಪಾಪದ ಮಂದಿಗೆ ಬೋಪಿ ಹಾಕುವ ಒಂದು ಬೇಟೆಯ ಬಲಿಯಂತೆ ಒಮ್ಮೆ ಅವಳನ್ನು ಭಯಪಡಿಸಿತು. ಕ್ಷಣೇಕ್ಷಣೇ ಗಂಡಾಂತರಗಳೆಂದೊಪ್ಪುವ ಬೀದಿಗಳು; ಗಂಡಾಂತರಗಳನ್ನು ಕೂದಲೆಳೆಯಷ್ಟು ಅಂತರದಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಓಡಾಡುತ್ತಿರುವ ಕಾರುಗಳು, ಬಸ್ಸುಗಳು, ಮಿಲಿಟ್ರೀ ಲಾರಿಗಳು, ಟ್ರಕ್ಕುಗಳು ! ಇವೆಲ್ಲವುಗಳ ನಟ್ಟನಡುವಿನಲ್ಲಿ. ಬೇತಾಳನಂತೆ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯವಾಗಿ ಮಂದಗತಿಯಿಂದ ಸಾಗುತ್ತಿರುವ ಟ್ರಾಮುಗಳು ! ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಸಿಡಿಲೇಳುವಂತೆ ಸಾಗುತ್ತಿರುವ ವೋಟಾರು ಬೈಕ್ಕುಗಳು ! ಅಲ್ಲದೆ ಸೈಕಲ್ಲುಗಳೆಷ್ಟು ! ಜಡ್ಡುಗಳೆಷ್ಟು ! ರೊಟ್ಟೀ ಬಿಸ್ಕೀಟ್ ಬಂಡಿಗಳೆಷ್ಟು !

ಬೀದಿಯ ಇರ್ಕೆಲಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಯಂತ್ರಶಾಲೆಗಳೆಷ್ಟು ! ಅಂಗಡಿಗಳೆಷ್ಟು ! ಕಂಪನಿಗಳೆಷ್ಟು ! ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವಾದ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳೆಷ್ಟು ! ವ್ಯಾಪಾರವೆಷ್ಟು ! ಸಂಘಗಳೆಷ್ಟು ! ಸಂಸ್ಥೆಗಳೆಷ್ಟು ! ಸಿನಿಮಾ ಮಂದಿರಗಳೆಷ್ಟು ! ಫಿಲಂ ಸ್ಟೂಡಿಯೋಗಳೆಷ್ಟು ! ದಶದಿಶೆಗಳೂ ಶಬ್ದಮಯ.

ಇವೆಲ್ಲ ಶಬ್ದಗಳಿಗೊಂದು ಇಂಪುಗೊಡುವ ಅಕಾಶವಾಣಿ ರೇಡಿಯೋ ಸಂಗೀತ ! ಗಗನಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ಅಡಿಗಡಿಗೆ ಕರ್ಕಶ ಶಬ್ದದಿಂದ ತಿರುಗುತ್ತಾ, ಎಲ್ಲೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತಾ ಲಾಗ ಹಾಕುತ್ತಾ ಹಾರುತ್ತಿರುವ ವಿಮಾನಗಳೆಷ್ಟು ! ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ಭಯಂಕರವಾದ 'ಬಾಂಬರು'ಗಳೆಷ್ಟು !

ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಬೀದಿಯ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಫಲಾಂಗಿಗೊಂದರಂತಿರುವ ಎ. ಆರ್. ಪಿ ಶೆಲ್ವರು ಗೂಡುಗಳೆಷ್ಟು !

“ಕೂಂಂಂ.....” ಎಂಬೊಂದು ಪಾತಾಳಸ್ವರದಂತೆ ಅಪಸ್ವರದಿಂದ ಹೊರಟು, ಇಡೀ ಮದರಾಸುನಗರ ಪಾತಾಂಗಣವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒಂದೇ ನಾದದೊಳಗೆ ತೇಲಿಸುತ್ತಿರುವಂತೆ, ನೀಳವಾದೊಂದೂಳ ಶಬ್ದವನ್ನು ಕೇಳಿ ಗೌರಿ ಬೆಚ್ಚಿಬಿದ್ದಳು. “ಅದು ಎ ಆರ್. ಪಿ. ಯವರ ಪರೀಕ್ಷಾರ್ಥ ಪ್ರಯೋಗವಾದ ಬಿಗಿಲು” ಎಂದು ವರದನು ಗೌರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದನು.

ಮದರಾಸಿನಲ್ಲಿ ಎ. ಆರ್. ಸಿ. ಯವರೂ ಮಿಲಿಟ್ರಿಯವರೂ, ಪೊಲೀಸರೂ ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದರು. ಯಾವ್ಯಾವ ಉರುಗಳಿಂದಲೋ ಬಂದು ಸೇರಿರುವ ಚಿತ್ರವಿಚಿತ್ರವಾದ ಜನರು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದರು. ಕೆಲವು ವಿಕಾರರೂಪಿಗಳಾದ ನೀಗ್ರೋ ಸಿಪಾಯಿಗಳ ಕರಗೂ ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟೂ ಆದ ಮೈಕಟ್ಟನ್ನು ನೋಡಿ ಗೌರಿ ಅಶ್ವರ್ಯಪಟ್ಟಳು. ಯುರೋಪೀಯರು ! ಬರ್ಮೀಯರು ! ಜೈನೀಯರು ! ಚೂರುಕಾಗಿ ಉನ್ನತಗಾತ್ರರಾಗಿರುವ ಅಮೇರಿಕನ್ ಎರ್ ಪೈಲೆಟ್‌ಗಳು !.....

ಆಹಾ ! ಎಂಥ ಮದರಾಸಿದ ! ಇಂಥ ಜಟಿಲನಗರದಲ್ಲಿ ಏಕಾಂಗಿ ಯಾದ ಪ್ರಿಯೊಬ್ಬಳು ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡರೆ ಅವಳ ಗತಿಯೇನು ! ಗೌರಿ ಏಕಾಂಗಿನಿಯಾಗಿ ಅಪರಿಚಿತರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದಾಳಲ್ಲವೆ !— ಈ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಗೌರಿಯ ಮೈನಡ ಗಿತು ! ಕೆಳಗೆ ಬೀಳುತ್ತಿರುವ ಧೈರ್ಯದೇವತೆಯನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಳು.

ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿಲ್ಲಾ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ದೀಪಗಳು ಮಿಣಕಿದುವು ! ‘ಬ್ಲಾಕ್ ಔಟಿ’ನಿಂದ ಆ ದೀಪಗಳು ಕಪ್ಪು ಕಪ್ಪಾಗಿ, ನಗರದ ಸರ್ವಾಂಗದಲ್ಲಿಯೂ, ನೆರಳು ಭೂತಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ನಿಂತಿದ್ದುವು !

ಜೀಪ್ ಕಾರು ಸಾಗಿತು. ತ್ಯಾಗರಾಯನಗರವನ್ನು ಹೊಕ್ಕಿತು. ಬಳಿಕ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಕಂಪೌಂಡ್ ಗೇಟಿನೊಳಗೆ ಹೊಕ್ಕಿತು. ಆ ಮುಖದ್ವಾರದಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಘೂರ್ಕಾ ಸಿಪಾಯಿಗಳು ನಿಂತಿದ್ದರು. ವರದನ ಜೀಪ್ ಕಾರಿಗೆ ಅವರು ‘ಸೆಲ್ಯೂಟ್’ ಮಾಡಿ ದಾರಿಬಿಟ್ಟರು. ಮುಖದ್ವಾರದ ಕಮಾನಿನಲ್ಲಿ “ಪ್ರಕೃತಿ ಕಳೋದ್ಧಾರಕ ಫಿಲಿಂ ಕಂಪನಿ” ಎಂಬ ಹೆಸರು, ಬ್ಲಾಕ್ ಔಟಿ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿತ್ತು.

ಅದರೊಳಗೆ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾದೊಂದು ಸುಂದರವಾದ ಕಾಂಕ್ರೀಟು ಬಂಗಲೆಯ ಮುಂದೆ ಜೀಪ್ ಕಾರು ನಿಂತಿತು. ಮನೆಯೊಳಗಿದ್ದ ಸೇವಕನು ಓಡಿಯೋಡಿ ಕಾರಿನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದನು.

ವರದನು ಕೆಳಗಿಳಿದು ಗೌರಿಯನ್ನು ಇಳಿಯುವಂತೆ ಹೇಳಿದನು.

ಗೌರಿ ಸಾಶಂಕದಿಂದ— “ಇಲ್ಲೇಕೆ ಇಳಿಯಬೇಕು ?”

“ನನ್ನ ದೇ ಮನೆಯಿದು.”

“ಇಲ್ಲಿ ಹೆಂಗುಸರಾರೂ ಇಲ್ಲವೇ?”

“ಇದ್ದಾರೆ.” ಎಂದು ವರದನು ಆ ಸೇವಕನ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿ—
“ಲೋ! ವೆಂಕೂ! ಈ ಅವ್ಯಾನವರನ್ನು ಮಾಳಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಕರೆದು
ಕೊಂಡುಹೋಗು. ಶೆಲ್ಲಂಗಳನ್ನು ಇವರ ಜತೆಗೆ ಕೊಡು.” ಎಂದನು.

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ “ಹಲೋ ಮಿಸ್ಟರ್ ವರದನ್!—” ಎಂದು ಅವನನ್ನು
ಮಾತಾಡಿಸುತ್ತ, ಅತ್ತ ಕಡೆಯಿಂದ ಯಾರೋ ಕೆಲವರು ಬರುತ್ತಿದ್ದರು.
ಅವರೆಲ್ಲರೂ, ಹ್ಯಾಟು ಬೂಟು ಕೋಟು ಶೂಟುಧಾರಿಗಳಾದ ‘ಜಂಟಲ್
ಮ್ಯಾನು’ಗಳೇ ಆಗಿದ್ದರು. ವರದನು ತಟ್ಟನೆ ಅವರ ಕಡೆಗೆ ಹೊರಟನು.
ಅವರಿಗೆ ‘ಶೇಕ್ ಹ್ಯಾಂಡು’ ಕೊಡುತ್ತ ನಗುನಗುತ್ತ ಏನೇನೋ ಮಾತಾಡ
ಲಾರಂಭಿಸಿದನು.

ಗೌರಿ ಕಾರಿಳಿದು ಸಾಲಂಕದಿಂದ ಆ ಸೇವಕ ವೆಂಕೂನ ಹಿಂದೆಯೇ
ಹೋದಳು. ಮಾಳಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಜಗಜ್ಜ ಗಾಯಮಾನವಾಗಿ ಬೆಳಗುವ,
ನಾಗರಿಕ ಅಲಂಕಾರಗಳಿಂದೊಪ್ಪುವ ಕೊಟಡಿಯೊಳಗೆ ಅವಳ ಪ್ರವೇಶ
ವಾಯಿತು.

ವೆಂಕು ತಮಿಳು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ— “ಇಲ್ಲಿ ಕೂತುಕೊಳ್ಳಿರಮ್ಮ.
ಶೆಲ್ಲಂಮನನ್ನು ಕಳುಹಿಸುತ್ತೇನೆ.” ಎಂದೆಂದು ಕೆಳಗೆ ಹೋದನು.

ಗೌರಿಗೆ ತಮಿಳು ಬಾರದು. ಅವನು ಹೇಳಿದ್ದು ಅವಳಿಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟ
ವಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಕೆಳಗಿನ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ, ವರದನೂ ಅವನ ನಾಲಾರು ಮಂದಿ
ಮಿತ್ರರೂ ಬಂದು ಸೇರಿ, ಅಟ್ಟಹಾಸದಿಂದ ಮಾತಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಕೇಳ
ಲಾರಂಭಿಸಿತು.

ಗೌರಿ ಒಮ್ಮೆ ಈ ಕೊಟಡಿಯನ್ನು ಪೂರಾ ನೋಡಿದಳು. ಸುಂದ
ರಾಕಾರದ ಕೊಟಡಿ ಗೋಡೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸಿನಿಮಾ ತಾರೆಗಳ ಭಾವ-
ಭಂಗಗಳ ಭಾವಚಿತ್ರಗಳು ಅಲಂಕರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದವು. ನಾಲ್ಕು ಮೂಲೆ
ಗಳಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಸ್ಥೂಲಗಳ ಮೇಲೆ ನಿಲ್ಲಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಂಗಿ
ಗಳ ಲೋಹದ ನಾಲ್ಕು ನಿರ್ವಾಣ ಸ್ತ್ರೀ ಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಗೌರಿ
ತುಂಬಾ ಅಸಂಹಿಸಿಕೊಂಡಳು. ಮೇಲೆ ಫ್ಯಾನು ಗಿರಗಿರನೆ ಸುತ್ತುತ್ತಿತ್ತು.

ವಿದ್ಯುದ್ದೀಪವು ಉಜ್ವಲ ಪ್ರಕಾಶದಿಂದ ಬೆಳಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಕಿಟಕಿ ಯಿಂದ ಆ ಬೆಳಕು ಹೊರಗೆ ಹಾಯದಂತೆ, ಕರೀ ಪರವೆಗಳನ್ನು ಇಳಿಬಿಡ ಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದವು.

ಶೆಲ್ಲಂ ಬಂದಳು. ಅವಳು ೨೫ ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿನ ಯುವತಿ ವೀಳ್ಯದ ತುಂಬುಲದಿಂದ ಅವಳ ಬಾಯಿ ಕೆಂಪು ಕೆಂಪಾಗಿತ್ತು. ಬಾಯಿ ತುಂಬಾ ಮಾತಾಡುವವಳೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ತಮಿಳು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಗೌರಿಯೊಡನೆ ಏನೇನೋ ವಳವಳನೆ ಮಾತಾಡಿದಳು. ಅದೇನೂ ಗೌರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗದಿದ್ದರೂ ಒಂದು ಹೆಂಗುಸಿನ ಜತೆ ಸಿಕ್ಕಿದುದಕ್ಕಾಗಿ ಅವಳ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಹಗುರೆನಿಸಿತು. ಶೆಲ್ಲಂ ಗೌರಿಗೆ ಹೊಸ ಶೀರೆ-ರವಕೆ ಗಳನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟಳು. ಸಕ್ಕದ ಕೋಣೆಗೆ ಕರೆದೊಯ್ದು ಮುಖ ಮಾರ್ಜನ ಮಾಡಿಸಿದಳು. ಬಿಸಿನೀರಿನಲ್ಲಿ ಗೌರಿಗೆ ಸ್ನಾನವೂ ಜರುಗಿತು.

ಗೌರಿಗೆ ಅವಳು ಉಟ್ಟ ಬಟ್ಟೆಗಳಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಬಟ್ಟೆಗಳಿಲ್ಲವೇ ? ಎಲ್ಲವೂ ವಸಂತಿಯ ಜತೆಯಲ್ಲಿ, ಆ ಕಾರಿನಲ್ಲಿಯೇ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದವು. ಅದುದರಿಂದ ಶೆಲ್ಲಂ ಕೊಟ್ಟ ಬಟ್ಟೆಬರೆಗಳನ್ನು ಉಡದಿದ್ದರೆ ಬೇರೆ ನಿರ್ವಾಹವಿಲ್ಲ.

ಅಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಅಯ್ಯರ್ ಅಡುಗೆಯವನೂ ಇದ್ದನು. ಅವನ ಬಡ ಸುವಿಕೆಯಿಂದ ಅವಳ ಊಟವೂ ಆಯಿತು.

ಅದೇ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಮಂಚ-ಹಾಸಿಗೆ ಮೊಪಲಾದವುಗಳನ್ನೂ ಶೆಲ್ಲಂ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದಳು. ಆ ರಾತ್ರಿ ಗೌರಿಯ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ಶೆಲ್ಲಂಳೂ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಮಲಗಿದಳು.

ಶೆಲ್ಲಂ ಅಡಿದ ಮಾತಿನಿಂದ ಗೌರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಅರ್ಥವಾದ ಸಾರಾಂಶವಿಷ್ಟೆ. ಅದೊಂದು ಸಿನಿಮಾ ಮಂಡಲಿ ಅದು ವರದನ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಮನೆ. ಆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ವರದನೊಬ್ಬನೇ ಇದ್ದಾನೆ. ಶೆಲ್ಲಂ ಒಬ್ಬಳು ದಿಕ್ಕುಗೆಟ್ಟು ಹೆಂಗುಸು. ಅಲ್ಲಿ ಕಸಗುಡಿಸುವುದು, ಪಾತ್ರೆ ಬೆಳಗುವುದು, ಬಟ್ಟೆ ಒಗೆಯುವುದು ಮೊದಲಾದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕೆಲಸ ವನ್ನು ಮಾಡುವವಳು. ಫಿಲಿಂನಲ್ಲಿ ಕೂಡಾ ಅವಳು ದಾಸಿಯ ಪಾರ್ತಿಹಾಕುತ್ತಾಳೆಂತೆ. ಡ್ಯಾನ್ಸ್ ಕೂಡಾ ಅವಳು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕಲಿತಿದ್ದಾಳೆಂತೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೇಳುತ್ತಾ ಶೆಲ್ಲಂ ಒಂದಿಷ್ಟು ಡ್ಯಾನ್ಸ್ ಮಾಡಿಯೂ

ತೋರಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಳು. “ಕಷ್ಟಕಂ” ಎಂಬ ಸಿನಿಮಾ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಮೊಸರಿ ನವಳಾಗಿ ಕುಣಿಯುತ್ತಾ ಬಂದವಳು ಅವಳೇ ಅಂತೆ !

“ನಿಮಗೆ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲವೆ?” “ವರದರಾಯರು ನಿಮಗೇನಾದರೂ ಆಗಬೇಕೆ?” ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿಯೂ ವಿಚಾರಿಸಿದಳು ಶೆಲ್ಲಂ ಗೌರಿ “ಹುಂ” “ಹಂ” “ಹೌದು” “ಅಲ್ಲ” ಎಂದಷ್ಟೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಳು.

ಈ ಹರಕು ಬರಕು ಸಂಭಾಷಣೆಯಿಂದ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲವೆಂದು ಗೌರಿ ಅವಳೊಡನೆ ವಿಶೇಷ ಮಾತಾಡುವ ಗೊಡವೆಗೆ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ.

ಆ ರಾತ್ರಿ ಬೆಳಗಾಗುವವರೆಗೂ ವರದನು ಅವಳ ಬಳಿಗೆ ಬರಲೇ ಇಲ್ಲ. ಇದು ಅವಳಿಗೆ ಬಹಳ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗಿತ್ತು.

೨೯

ಬೆಳಗಾದ ಮೇಲೆ ನೋಡಿದಾಗ, ಸುತ್ತಮುತ್ತಣ ದೃಶ್ಯವು ಬಲು ರಮಣೀಯವಾಗಿ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ಸಣ್ಣ ಬಂಗಲೆಯು ಸುತ್ತೂ, ಬಣ್ಣಬಣ್ಣದ ಹೂಯೆಲೆ ಚಿಗುರುಗಳ ಕ್ರೋಟನ್ ಗಿಡಗಳದ್ದವು ಅಲಂಕಾರವಾಗಿ ಬೆಳೆಸಿರುವ ಗಿಡ ಬಳ್ಳಿ ಮರಗಳಿಂದ ತುಂಬಿರುವ ತೋಟವು ತಂಪಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ತೋಟದ ನಡುನಡುವೆ ಸುಂದರವಾದ ಮಂದಿರಗಳು ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಆ ಕಾಂಪೌಂಡಿನ ಸುತ್ತಳತೆ ಬಹಳ ವಿಶಾಲವಾಗಿತ್ತು. ಅದರ ಸುತ್ತೆಲ್ಲೆಗಳು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ನಡೂಗಡೆಯಲ್ಲಿ ಆಕಾಶಕ್ಕೆ ತಲೆಚಾಚಿ ನಿಂತಿರುವ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಸುಚಿತ್ರ ಕಟ್ಟಡವು ಕಣ್ಣನ್ನು ಸೆಳೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಅದರಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಹೊಂಬಣ್ಣದ ಚಿತ್ರಾಕ್ಷರಗಳಿಂದ “ಪ್ರಕೃತಿ ಕಳೋದ್ಧಾರಕ ಸ್ವಾಡಿಯೊ” ಎಂಬ ಹೆಸರು ಸೂರ್ಯ ಕಿರಣಗಳಿಂದ ಥಳಥಳಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಅದೊಂದು ದೊಡ್ಡ ರಾಜಭವನೋದ್ಯಾನದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಪಟ್ಟಣದ ಕರ್ಕಶವಾದ ಗಲಭೆಗಳೊಂದೂ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲ. ಶಾಂತತೆಯೇ ಸಾಂದ್ರವಾಗಿ ಪಸರಿಸಿರುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು.

ಆಗಾಗ್ಗೆ ಆ ಮಹಾವಿವರಣೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರೀತ್ಯವಾದ ಹೊಳೆಯುವ ಕಾರುಗಳು ಬರುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತಾ ಇದ್ದವು. ಆ ಕಾರುಗಳೊಳಗೆ ನಾಗಂಕನಾಜೂಕುಗಳಿಂದೊಪ್ಪುವ ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದರು.

ಮುಖದ್ವಾರದಲ್ಲಿ ಘೋಷಾ ಸಿಸಾಯಿಗಳಿದ್ದೇ ಇದ್ದರು.

ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡುತ್ತಾ ಕಡೆಗೆ ಗೌರಿಯನ್ನು ಅವರಿಸಿದ್ದು ಭಯವೇ! “ಅಯ್ಯೋ! ನಾನೆಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಬಿಟ್ಟೆ! ಇಂತಹ ಸ್ಥಳದಿಂದ ನಾನೆಂತು ಪಾರಾದೇನು? ನನ್ನನ್ನು ಬಲವಂತದಿಂದ ಸಿನಿಮಾದಲ್ಲಿ ತಳ್ಳುವ ಪ್ರಯತ್ನವೇ ಸರಿ! ನೀಸಂಶಯ!” ಎಂದು ಮರುಗಿಕೊಂಡಳು.

ಆಗ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ವರದನು, ಆ ಕೋಣೆಯೊಳಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ, ನಗುತ್ತಾ— “ಏನು. ಗೌರಿದೇವಿ! ರಾತ್ರಿ ನೆಮ್ಮದಿಯಾಗಿ ನಿದ್ರೆ ಬಂತೆ?” ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತ ಅಲ್ಲಿದ್ದೊಂದು ಕುರ್ಚಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು— “ಬಂದಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ; ನನಗೆ ಗೊತ್ತು! ಪೂಜ ಸ್ಥಳವಲ್ಲವೇ? ನೀನೇ ನಿನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ನೆಮ್ಮದಿಯಾಗಿರಬೇಕೆಂದೇ, ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಮಾತಾಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ಆ ತೆಲ್ಲಂಗಳಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದೆ. ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಅವಳಿಗೆ ಬಾರದಿದ್ದರೂ, ನಮ್ಮ ಭಾವ ಸನ್ನೆಗಳನ್ನರಿತು, ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಅವಳು ಗಟ್ಟಿಗಿತ್ತಿ. ನಿನಗೆ ಬೇಕಾದ್ದೆಲ್ಲಾ ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟೆಲ್ಲವಷ್ಟೆ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದನು.

ಗೌರಿ ಹೇಳಿದಳು: “ನಿಮ್ಮ ದಯದಿಂದ ಅದಕ್ಕೇನೂ ತೊಂದರೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಟೈರುವ ಈ ಸೀರೆ ರವಕೆಗಳೆಲ್ಲಾ ನಿಮ್ಮದೇ. ಆದರೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ನಿಮ್ಮ ಋಣಭಾರವನ್ನು ನಾನು ಸಹಿಸಲಾರೆ. ಇಂದೇ ನನ್ನನ್ನು ಮಹಿಳಾಭ್ಯುದಯ ಮಂಡಲಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಬಿಡಿ.”

“ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಕಳುಹಿಸುತ್ತೇನೆ. ಏನೂ ಸಂಶಯಬೇಡ. ಆದರೆ ನೀನು ಋಣಭಾರ, ಋಣಭಾರ ಎನ್ನುತ್ತೀಯಲ್ಲಾ! ಆ ಋಣಭಾರ ನಿವಾರಣೆಯಾಗದೆಯೇ ಹೋಗಿ ಬಿಡುವೆಯೇನು?” ಎಂದು ವರದನು ತುಟಿಯ ಕೊನೆಗಳಲ್ಲಿ ಮುಗುಳುನಗೆಯನ್ನು ಮೂಡಿಸಿಕೊಂಡೇ ಕೇಳಿದನು.

“ಅಂದರೆ.....ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು ನನಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಹೊಳೆಯಲಿಲ್ಲ. ನೀವು ನನಗೆ ಮಾಡಿದ ಉಪಕಾರವು ಅಮೂಲ್ಯವಾ

ದುಡು ಬೇಕಾದರೆ, ಮೇಲಿನಿಂದ ಕೇವಲ ಮೂಲ್ಯವಾಗಿ ಕಾಣಿಸುವ, ನೀವು ನನ್ನನ್ನು ಕಾಪಾಡಲು ಕೊಟ್ಟು ೫೦೦ ರೂಪಾಯಿಯನ್ನು ನಾನು ಎಂದಾದರೂ ನಿಮಗೆ ಕೊಟ್ಟು ತೀರಿಸುವೆನು ಇನ್ನು ನನ್ನ ಶೀರೆ ರವಕೆಗಳು ಒಣಗುತ್ತಲೇ, ನಿಮ್ಮ ಈ ಶೀರೆ ರವಕೆಗಳನ್ನು ನಿಮಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಬಿಡುವೆನು.....”

ವರದನು ನಗುತ್ತ — “ಇಷ್ಟೇನೆ? ಅಯಿತೆ?”

“ಇನ್ನೇನು ಹೇಳಲಿ? ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಉಂಡದ್ದಕ್ಕೂ ನನ್ನ ಲೆಕ್ಕದ ದುಡ್ಡು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ ಬೇಕಾದರೆ!”

“ಅಯ್ಯೋ! ಕುಚ್ಚು ಕುಡುಗಿ! ಹೀಗೆಲ್ಲ ದುಡ್ಡು ಲೆಕ್ಕಾಚಾರದ ಬುಣಲಾಭಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಕಾಪಾಡಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದದ್ದೇ ಅಲ್ಲ! ನೀನೆ ಹೇಳಿದೆಯಲ್ಲ, ನನ್ನ ಉಪಕಾರವು ಅಮೂಲ್ಯವಾದುದೆಂದು!”

“ಹೌದು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ?”

“ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಿನ್ನಿಂದಲೂ ನನಗೆ ಅಮೂಲ್ಯವಾದೊಂದು ಲಾಭವೇ ಆಗಬೇಕು!”

“ಅಂತಹ ಲಾಭವು ನಿಮಗೆ ಖಂಡಿತ ಆಗಿದೆ! ನೀವು ಮಾಡಿದ ಉಪಕಾರದೊಂದಿಗೇ ಆದಾಗಿದೆ!”

“ಆದಾವುದೋ? — ” ವರದನು ಏನೆಂದು ತಿಳಿಯದೆ ಪಿಳಪಿಳ ನೋಡಿದನು.

“ಸೋದರೀ ಲಾಭ! ಅಣ್ಣ! ಸೋದರೀ ಭಾವದಿಂದಲ್ಲವೇ ನೀವು ನನ್ನನ್ನು ಆ ಮಿಲಿಟರೀ ರಾಕ್ಟಸರ ಕೈಯಿಂದ ಪಾರು ಮಾಡಿದಿರಿ?”

“ಓಹೋ! ಹಾಗೆ ಹೇಳುವಿಯಾ? ಒಹಳ ಜಾಣೆಯೇ ಸರಿ ನೀನು! ವೆ ಚೈದೆ! ಮೆಚೈದೆ! ಆದರೆ..... ಗೌರಿ! ಸೋದರೀ ಲಾಭವೆಂಬುದು ಭಾವನಾಪರವಾದುದು. ನನಗೆ ಕೃತಿಮೂಲಕವಾಗಿ ನಿನ್ನಿಂದೊಂದು ಉಪಕಾರವಾಗಲೇಬೇಕು”

“ನನ್ನಿಂದೇನು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ ಅಣ್ಣ?”

“ಕಲಾಕೃತಿ ನಿನ್ನಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ ಗೌರಿ. ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ಹಂಪೆಯಲ್ಲಿಯೇ ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ತುಂಬಾ ಒತ್ತಾಯಪಡಿಸಿದೆ ಸಾಧ್ಯ

ವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹಟಮಾಡಿದಿ. ಅದೇ ನನ್ನ ಮೊದಲನೆಯ ಕೋರಿಕೆ
.....”

“ಮೊದಲನೆಯದಾದರೆ ಎರಡನೆಯದೂ ಬೇರಿದೆಯೇ?”

“ಅದು ಮೊದಲನೆಯದರ ಹಿಂದೆ ತಾನಾಗಿಯೇ ಬರುವಂಥಾದ್ದು!
ಅಷ್ಟೇನೂ ಮುಖ್ಯವಲ್ಲ!”

“ಅದೇನೋ.....” ಗೌರಿಯ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ನಾನಾ ಯೋಚನೆ
ಗಳು ಸುಳಿದಾಡಿದುವು.

“ಅದನ್ನು ಈಗಲೇ ತಿಳಿಯುವ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ ಗೌರಿ. ಮೊದಲು
ನೀನು, ಒಂದು ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಕಲಾ ಪ್ರದರ್ಶನವನ್ನು ಕೊಡಲೇ
ಬೇಕು.”

“ಒತ್ತಾಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನನ್ನಿಂದ ನಟನೆ ಮಾಡಿಸುವಿರಾ?”

“ನಿನ್ನನ್ನು ಬಲವಂತಪಡಿಸಿ ಮಾಡಗೊಳಿಸುವ ಇಚ್ಛೆ ನನಗಿಲ್ಲ
ಗೌರಿ. ಸಾವಕಾಶವಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದರಲ್ಲಿಯೇ
ನೀನು ಒಪ್ಪುವಿಯೆಂದು ನಾನು ನಂಬುತ್ತೇನೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ.....”

“ಯಾಕೆಂದರೆ ನಾನು ಅನಾರ್ಥಕವಾಗಿ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನನ್ನು
ಯಾರೂ ಕೇಳುವವರಿಲ್ಲ ಎಂದೋ?”

“ನಿನ್ನನ್ನು ಕೇಳುವವರು ಯಾಕಿಲ್ಲ? ಎಷ್ಟೋ ಮಂದಿ ಇದ್ದಾರೆ !
ನಿನ್ನ ಇಬ್ಬರು ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಅಣ್ಣಂದಿರಿದ್ದಾರೆ. ಪೋಷಕರಾದ ಶ್ಯಾಮ
ಸುಂದರರಿದ್ದಾರೆ ಮದರಾಸಿನಲ್ಲಿಯೂ ಗಜವದನರಾಯರು, ನಿನ್ನ
ಅತ್ತಿಗೆ ಸುಂದರಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ನಿನ್ನ ಕಲಾಶೀಲೆಯನ್ನು ಕಂಡು
ಮೆಚ್ಚಿದ ಅನೇಕ ಮಹನೀಯರೂ ಇದ್ದಾರೆ ಕಡೆಗೆ ನೀನು ಅನಾರ್ಥಕ
ಅದರೆ, ಪೋಲೀಸರಿದ್ದಾರೆ ! ಈಗ ನೀನು ಹಾ ಎಂದೊಂದು ಆರ್ತನಾದ
ಮಾಡಿದಿಯಾದರೆ, ಪೋಲೀಸರು ಬಂದು ನಿನ್ನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುತ್ತಾರೆ ಅದರೆ
ಗೌರಿದೇವಿ ! ನೀನು ಹಾಗೆಲ್ಲಾ ಒರಟು ಚೇಷ್ಟೆ ಮಾಡಲಾರಿ ! ಹಾಗೆ
ಮಾಡಿ ನೀನು ಇಲ್ಲಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಎಲ್ಲಿಗಾದರೂ ಹೋದೇನೆಂದು
ಹೋದರೆ, ಈ ಮದರಾಸಿನಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯವರೆಷ್ಟೋ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಇಮ್ಮಡಿ
ಯಾಗಿ ಕಾಡಿಗಳೂ ಇದ್ದಾರೆ.....”

“ಹೀಗೆ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಹೇಳುತ್ತಾ ಹೋಗುವಿರಲ್ಲ ! ಯಾಕೆ ಅದೆಲ್ಲ ? ನನ್ನ ಉದ್ದೇಶವೇ ಬೇರೆ. ಅದನ್ನು ನಿಮಗೆ ಹಂಪೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ”

“ಹಾಳು ಹಂಪೆಯ ಮಾತು ಹಾಳಾಯಿತು. ಫಿಲಿಂನಲ್ಲಿ ನಟಿಸಲಾರೆನೆಂದು ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮಾಡಿರುವಿಯಾ?”

“ಫಿಲಿಂ ನ ಯೋಜನೆಯೇ ಇಲ್ಲೆಂದೆನಲ್ಲ! ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಎಲ್ಲಿ ಬಂತು? ಬೇಕಾದರೆ ಈಗಲೇ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮಾಡಿಬಿಡುತ್ತೇನೆ. ಕೇಳಿ ನಾನು.....”

ವರದನು ಅತುರದಿಂದಿದ್ದು ಅವಳನ್ನು ತಡೆಯುತ್ತ “ಹಾ ! ಬಿಡಬೇಡ! ತಡೆ ಫಿಲಿಂನಲ್ಲಿ ನಟಿಸಲೇ ಕೂಡದೆಂದು ಇಷ್ಟು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಹೇಳುವಿಯೇಕೆ? ಅದನ್ನು ಕೇಳಬೇಕು ನನಗೆ.”

“ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನನಗೆ ಅಷ್ಟು ಶಿಕ್ಷಣವಿಲ್ಲ.....”

“ನಿನಗಿರುವ ಶಿಕ್ಷಣವೇ ಈಗ ಸಾಕು ಕೇಳು ಗೌರಿ ! ನಿನ್ನನ್ನು ನಾನು ಹಂಪೆಯಲ್ಲಿಯೇ ತಿಳಿದುಕೊಂಡೆನೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಡ. ನಿನ್ನ ವಿಷಯ ಒಂದು ವರ್ಷದ ಕೆಳಗೇ ನಾನು ಅರಿತಿದ್ದೆ. ಮಂಗಳೂರಿನ ಮಂಜುಳಕಳಾನಿಲಯದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರ ನಾಟ್ಯ ಪ್ರದರ್ಶನವೊಂದು ಜರುಗಿತಷ್ಟೆ? ಅಗಲೇ ಅಪೂರ್ವವಾಗಿ ನರ್ತಿಸಿದ ನಿನ್ನ ನಾಟ್ಯ ಭಂಗಿಯ ಫೋಟೋ ‘ಜನವದನೀ’ ಎಂಬ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿತ್ತಲ್ಲವೆ ? ಇಕೋ ನೋಡು, ಅದನ್ನು ನಾನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.....” ಎಂದೆಂದು ವರದನು, ಅಲ್ಲಿಯೇ ಗೋಡೆಯಲ್ಲಿದ್ದೊಂದು ಪುಸ್ತಕ ಶೆಲ್ಫಿನಿಂದ ಒಂದು ‘ಅಲ್ಬಂ’ ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡು, ಅದರೊಳಗೆ ಅಂಟಿಸಿದ್ದ ಎರಡು ಫೋಟೋಗಳನ್ನು ಅವಳಿಗೆ ತೋರಿಸುತ್ತ, “ಇಕೋ ! ಇದು ನಿನ್ನದು. ಇನ್ನೊಂದು ವಸಂತಿಯದು. ನಿನಗೂ ವಸಂತಿಗೂ ಇರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ನಾನು ಅಗಲೇ ಕಂಡು ಹಿಡಿದಿದ್ದೇನೆ ಗೌರೀದೇವಿ ! ನಿನ್ನ ಈ ನರ್ತನನ್ಯಾಸವೂ ಅದಕ್ಕೊಪ್ಪುವ ಪ್ರಕೃತಿದತ್ತವಾದ ಮೈಮಾಟಗಳೂ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಮಿರುಗಿಡುವ ನಿನ್ನ ಈ ಸಮಂಜಸವಾದ ಫೇಸ್ ಕಟ್ಟೂ, ನಾನು ಎಲ್ಲಿಯೂ ನೋಡಿಲ್ಲ ! ಜಗತ್ಪ್ರಖ್ಯಾತಳಾದ ನೃತ್ಯರಾಣಿ ಶೈವಲಾ ದೇವಿಗೆ ಕೂಡ ಈ ಬಗೆಯ ಫೇಸ್ ಕಟ್ಟೂ, ಮೈಮಾಟವೂ ಇಲ್ಲ! ಗೌರಿ

ಕಲೆಯ ಸೂಕ್ಷ್ಮಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ನಾನು ಸ್ವಲ್ಪ ನೃತ್ಯಕಲೆಯನ್ನು ಕಲಿತಿದ್ದೇನೆ. ಅಂತೆಯೇ ನಿನ್ನ ಮಹತ್ವಗಳನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡೆ ಮಂಗಳೂರಿಗೇ ಬಂದು ನಿನ್ನನ್ನು ನೋಡಬೇಕೆಂಬ ಅತುರವೇ ನನಗಿತ್ತು. ಮತ್ತೆ ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆ ನೀನು ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ನಟನವಾಡಿದೆಯಷ್ಟೆ? ಆಗ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಮೂಲವಾಗಿ ಆ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ನಾನು ತಿಳಿದೆ ನೀನೂ, ಶೇನುವೂ ಪಯಣ ಕೂರ ಟಿರುವುದೂ, ಹೊಸವೇಟೆ ಹಂಪೆಗಳಿಗೆ ಸುತ್ತಿಕೊಂಡು ಮದರಾಸಿಗೆ ಬರುವುದೂ, ಎಲ್ಲವೂ ಆ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಮೂಲಕ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ದೈವ ಯೋಗದಿಂದ ಇದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನನಗೂ ಹಂಪೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಫಿಲಿಂ ಚಿತ್ರ ಹಿಡಿಯುವ ಕೆಲಸವಿತ್ತು ನನ್ನ ಪುಣ್ಯದಿಂದ ನಿನ್ನ ದರ್ಶನವು ನನಗಾಯಿತು ಆಗ ನೀನು ಒಪ್ಪದಿದ್ದರೂ, ಸಿನೆಮಾದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಕಲಾ ಲೀಲೆ ಪ್ರಕಟವಾಗಬೇಕೆಂದು ದೇವರ ವನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದುದರಿಂದಲೇ, ಪುನಃ ನೀನು ನನ್ನ ಕೈಗೇ ಸಿಕ್ಕಿರುವಿ ದೇವರ ಕಟಾಕ್ಷದಿಂದ ನಾನು ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರದಿದ್ದರೆ, ನಿನ್ನ ಗತಿ ಏನಾಗುತ್ತಿತ್ತೋ! ಇದಕ್ಕಾದರೂ ನೀನು ಕೃತಜ್ಞಳಾಗಿರಬೇಕಲ್ಲವೇ? ಆ ಕಮಾಂಡರನು ಇಂದು ಬೆಳಗ್ಗೆಯೇ ನನಗೆ ಭೇಟಿಯಾಗಿ, ಬಾಕಿ ಇನ್ನೂರು ರೂಪಾಯಿಯನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಂಡೂ ಹೋದನು. ರೂಪಾಯಿಯ ಲಕ್ಷ್ಯವಿಲ್ಲ ನನಗೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ನೋಡು ಗೌರಿ ನಿನ್ನನ್ನು ನಂಬಿಕೊಂಡಲ್ಲವೇ ನಾನು ಇಷ್ಟು ದೂರ ನಿನ್ನನ್ನು ಕರಕೊಂಡು ಬಂದೆ? ಬರೀ ನಿನ್ನ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕ ಕೃತಜ್ಞತೆಯಾಗಲೀ ಮುಂದೆಂದೋ ಕೊಡುವೆನೆಂಬ ಹಣವಾಗಲೀ ನನಗೇಕೆ?”

ಗೌರಿ ಏನೂ ಹೇಳದೆ ಮೌನವಾಗಿದ್ದಳು ಸ್ವಲ್ಪ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ವರದನೆಂದ:— “ಗೌರಿ! ಅರ್ಥವಾಯಿತೇ ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದು?..... ಒಂದು ವೇಳೆ ಸಿನಿಮಾದಲ್ಲಿ ನಟಿಸುವುದರಿಂದ ಕೆಟ್ಟ ಹೆಸರು ಬರುತ್ತದೆಂಬ ಅಳುಕೆ?”

ಗೌರಿ ಈಗ ಬಾಯಿಬಿಟ್ಟಳು:— “ಹೌದು. ಸಿನಿಮಾದಲ್ಲಿ ನಟಿಸುವವರೆಲ್ಲ ಕೆಟ್ಟ ಹೆಸರಿಗೆ ಆಳಾದವರೇ! ಅವರು ಸಿನಿಮಾ ನಟನೆಯಲ್ಲಿ

ಎಷ್ಟು ವಿಖ್ಯಾತರಾಗಿದರೂ, ಸರ್ವಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಜನರಿಗೆಲ್ಲಾ ಅವರ ಮೇಲೊಂದು ಕೀಳುಭಾವನೆ ಇದ್ದೇ ಇದೆ ”

“ಅದೇನೋ ಮುಕ್ಕಾಲು ಭಾಗ ನಿಜವೆನ್ನ ಬಹುದು. ಹಾಗೆಂದು ಅಂಜಿ ಕುಳಿತರೆ ಅದೀತೆ? ಫಿಲಿಂ ಎಂಬುದು ಎಲ್ಲಾ ಕಲೆಗಳಿಗೂ ಬೊಕ್ಕಸ ವಿದ್ವಂತೆ. ನಿನ್ನಂತಹ ಉತ್ತಮ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸೇರುವುದರಿಂದಲೇ ಆ ಬೊಕ್ಕಸಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿಕೊಂಡ ಕಳಂಕವು ನಿಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ನಿನ್ನ ಗೆಳತಿ ವಸಂತಿ ತಾನಾಗಿಯೇ ಮುಂದಡಿಯಿಡುವ ಮನೋಭಾವವುಳ್ಳವಳಾಗಿರುವುದು ಬಹಳ ಸಂತೋಷ. ಆದರೆ ಗೌರಿ ! ಕಲೆಗೇ ಮೊಸಲಾಗಿರುವ ನಿನ್ನಂತಹಳು ಬಂದರಲ್ಲವೇ ಸಾರ್ಥಕ?”

“ವಸಂತಿಯನ್ನು ಕೂಡಾ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಿರಾ?”

“ಕೊಂಡರೂ ಕೊಂಡೇನು, ಬಿಟ್ಟರೂ ಬಿಟ್ಟೇನು. ಅವಳಂತಹರು ನೂರಾರು ಮಂದಿ ಇದ್ದಾರೆ ಈಗ ನಿನ್ನ ವಿಷಯವೇ ಮುಖ್ಯ.”

“ಅಣ್ಣಾ ! ನೀವು ಏನೇನೋ ಹೇಳಿ ನನ್ನನ್ನು ಬಿಗಿಯಲಿತ್ತಿ ಸುತ್ತೀರಿ. ಏನಾದರೂ ನನಗೆ ಸಿನಿಮಾದಲ್ಲಿ ಮರೆಯುವ ಇಚ್ಛೆಯಿಲ್ಲವೊದಲು ನನ್ನನ್ನು ಮಹಿಳಾಭ್ಯುದಯ ಮಂಡಲಿಗೆ ಸೇರಿಸಿ ಬಿಡಿ. ನಿಮ್ಮ ಸಿನಿಮಾದಲ್ಲಿ ನಟಿಸುವ ವಿಚಾರ ಅಲ್ಲೇ ಯೋಚಿಸುತ್ತೇನೆ ”

“ಅದು ಮತ್ತೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುವ ಅವಧಿ ಮುಗಿಯುವವರೆಗೂ ಸಿನಿಮಾದಲ್ಲಿ ನಟಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಕೂಡ ದೆಂಬ ನಿಯಮವೇ ಇದೆ ಅಲ್ಲಿ.”

“ಸರಿ. ಆ ಮೇಲೆಯೇ ನಟಿಸಿದರಾಯಿತಲ್ಲ?”

“ಮತ್ತೆ ನಿನ್ನ ಮೊದಲಿನ ಪಲ್ಲವಿಯೇ ? ಆ ಮೇಲಿನ ನಟನೆಗೆ ಮೊದಲೊಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಚನವಾಗಿ ಬಿಡಲಿ. ಅನಂತರ ಮಹಿಳಾಭ್ಯುದಯ ಮಂಡಲಿಯಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಇಷ್ಟ ಪೂರ್ತಿಯಾಗುವವರೆಗೂ ಕಲಿ. ಮುಂದಿನ ನಿನ್ನ ಕೀರ್ತಿಯ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ಇದೊಂದು ಮುಂಬೆಳಕಾಗುವುದು. ಅಲ್ಲದೆ ಮಹಿಳಾಭ್ಯುದಯ ಮಂಡಲಿಯಲ್ಲಿ ಕಲಿತು ಮುಗಿಸಬೇಕಾದರೆ ಒಂದೆರಡು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಉಂಟು.....”

“ಆ ಖರ್ಚಿನ ವಿಷಯವೆಲ್ಲ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡೇ ನಾವು ಹೊರಟಿದ್ದೇವೆ ಅಣ್ಣಾ !”

‘ಆದರೆ ಬಹುಶಃ ನಿನ್ನ ಪೋಷಕರಾದ ಆ ಶ್ಯಾಮಸುಂದರರೇ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ! ಗೌರಿ! ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಕೈಯೊಡ್ಡಿ ಕಲಿಯುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ, ಸ್ವಂತ ಸಂಪಾದನೆಯ ಬಲದಿಂದ ಕಲಿಯುವುದು ಇನ್ನೂ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ?”

“ಇದ್ದೀತು. ಆದರೂ ನಾನು ಅಸ್ತುತಂತ್ರಳು! ಅವರನ್ನು ಕೇಳಿದೆ.....”

“ಯಾರನ್ನು ಶ್ಯಾಮಸುಂದರರನ್ನೆ?”

“ಹೌದು ಮತ್ತು ನನ್ನಣ್ಣ.....”

“ನಿನ್ನಣ್ಣ! ಪಾಪ! ಅವನು ಎಲ್ಲಿದ್ದಾನೋ ಏನೋ! ದೇಶಸೇವೆಗೆ ಇಳಿದವರನ್ನೆಲ್ಲ ನಂಬಿ ಒಂದು ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಗೌರಿ? ನೀನು ನಿನ್ನ ಸ್ವಂತ ಸಂಪಾದನೆಯಿಂದ ಕಲಿಯುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಶ್ಯಾಮಸುಂದರರು ತುಂಬ ಸಂತೋಷ ಪಟ್ಟರು. ಶ್ಯಾಮಸುಂದರರೇನು? — ಯಾರೂ ಸಂತೋಷ ಪಟ್ಟಾರು ಆದರೆ ಅವರಿಗೆಲ್ಲ ತಿಳಿಸುವ ಅಗತ್ಯವೇನಿದೆ? ನಿನ್ನನ್ನು ಯಾರೋ ಮಿಲಿಟರಿಯವರು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಹೋದರೆಂದು ತಿಳಿದು ಅವರು ಸುಮ್ಮನಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ನಾನೀಗ ಹೇಳುವಂತೆ ನೀನು ಪ್ರಸಿದ್ಧಳಾಗಿ ಕಲಾಜ್ಯೋತಿಯಾಗಿ ಪ್ರಕಾಶಮಾನಳಾದ ನಿನ್ನನ್ನು ಕಂಡು ನಿನ್ನವರೆಲ್ಲ ಎಷ್ಟು ಆಶ್ಚರ್ಯಪಟ್ಟಾರು? ಎಷ್ಟು ಅನಂದಪಟ್ಟಾರು!”

ಗೌರಿ ಮತ್ತೆ ಮೌನ ತಾಳಿದಳು.

ವರದನು ಎದ್ದು, ಯಾವುದೋ ಇನ್ನೊಂದು ಕೋಣೆಗೆ ಹೋಗಿ, ಕೆಂಬಣ್ಣದ್ದೊಂದು ಕಾಗದದೊಂದಿಗೆ ಅವಳ ಬಳಿಗೆ ಬಂದನು. ಆ ಕಾಗದದಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಅಕ್ಷರಗಳು ಪ್ರಿಂಟಾಗಿದ್ದವು. ವರದನು ‘ಪಾರ್ಕರ್’ ಪೇನಾದಿಂದ ಅದನ್ನು ‘ಪಿಲ್‌ಅಪ್’ ಮಾಡಿ, ಆ ಕಾಗದವನ್ನು ಗೌರಿಯ ಕೈಗೆತ್ತು — “ಇದನ್ನು ಓದಿ ನೋಡಿ ನಿನ್ನ ದಕ್ಕತ್ತು ಹಾಕಿಕೊಡು” ಎಂದು, ಆ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಪೇನಾವನ್ನು ಅವಳ ಕಡೆಗೆ ನೀಡಿದನು.

ಗೌರಿ ಅದನ್ನು ಓದಿ ನೋಡಿದಳು. ಅದು ಫಿಲಿಂನಲ್ಲಿ ನಿಯಮಿತವಾದೊಂದು ಚಿತ್ರ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ನಟಿಸಲಿಕ್ಕಿರುವ ಒಪ್ಪಂದ ಪತ್ರ ಚಿತ್ರದ

ಹೆಸರು — “ಮಾನವತಿ”. ಗೌರಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸುವ ವಿಭಾಗವು ನಾಟ್ಯಭಾಗ; ಅದಕ್ಕೆ ಅವಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕುವ ಪ್ರತಿಫಲ ೫೦೦೦; ೫೦೦ ರೂ. ಆಡ್ವಾನ್ಸು. ಗೌರಿ, ೫ ಕೆಂಪು ಕಾಗದವನ್ನು ವರದನ ಕೈಗೆ ಕೊಡುತ್ತ — “ಬೇಡ ಅಣ್ಣಾ! ಅವಸರಪಡಿಸಿ ನನ್ನನ್ನು ಒತ್ತಾಯಿಸಬೇಡಿ. ಪುನರಾಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ ಈ ‘ಮಾನವತಿ’ ಮುಗಿಯಲು ಎಷ್ಟು ಸಮಯ ಬೇಕಾದೀತು? ಅಷ್ಟರ ವರೆಗೂ ನಾನು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇರಬೇಕೆ? ಆ ಚಿತ್ರವು ಯುದ್ಧಸಹಾಯಕವಾದುದೆ? ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವಂತಹ ಚಿತ್ರ ಕಥೆಯಾಗಿದ್ದರೆ, ನಾನು ನನ್ನ ಪ್ರಾಣ ಹೋದರೂ ನಟಿಸಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಇದು ನನ್ನ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ! ಮೊದಲು ‘ಮಾನವತಿ’ ಸ್ಕ್ರಿಪ್ಟನ್ನು ನನಗೆ ಕೊಡಿರಿ. ಆ ವೇಲೆ ನೋಡುವ ”

ಅವಳು ಹೀಗೆಂದುದನ್ನು ಕೇಳಿ ವರದನಿಗೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. “ನೀನು ಒಳ್ಳೇ ಜಾಣೆಯಾಗಿರುವಿ ಗೌರಿ ಮಾನವತಿ ಎಂಬುದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಿತ್ರ. ಯುದ್ಧಕ್ಕೂ ಅದಕ್ಕೂ ಯಾವ ಸಂಬಂಧವೂ ಇಲ್ಲ ನಿನಗೆ ಸ್ಕ್ರಿಪ್ಟನ್ನು ಕೊಡುವೆನು. ಓದಿ ನೋಡಿದರೆ ನಿನಗೇ ತಿಳಿದೀತು ಉತ್ತಮ ಕಲಾಪ್ರದರ್ಶನವೇ ಚಿತ್ರದ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ. ಸರಿ. ಮತ್ತೇನೂ ಅಭ್ಯಂತರವಿಲ್ಲವಷ್ಟೆ?” ಎನ್ನುತ್ತಾ ಅವಳ ಕೈಯಿಂದ ಆ ಕಾಗದವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡನು.

“ಚಿತ್ರ ಮುಗಿಯುವವರೆಗೂ ನಾನಿಲ್ಲಿಯೇ ಇರಲಾರೆ. ಗಜವದನ ರಾಯರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ವಸಂತಿಯೊಂದಿಗೆ ಇರುತ್ತೇನೆ.....”

“ಏಕೆ? ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದರೇನು? ಅಲ್ಲಿದ್ದರೆ ನೀನು ಸಿನಿಮಾದಲ್ಲಿ ನಟಿಸಲಿಕ್ಕೆ ತೊಡಗಿರುವ ಸುದ್ದಿ, ನಿನ್ನ ಊರಿನವರಿಗೂ ಡಾಣಾ ಡಂಗುರವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನೋವಾಗುವ ಸಮಾಚಾರಗಳು ನಿನಗೆ ಕೇಳಿಸೀತು! ಹಾಗಾಗುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದೇ? ನಿನ್ನ ನಟನವು ಜನ ವೆಚ್ಚಿಗೆಗೆ ಗುರಿಯಾದಮೇಲೆ, ನೀನು ಬಹಿರಂಗವಾದರೆ, ಅದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲವೆ? ಇಲ್ಲಿ ನೀನು ಯಾವ ತೊಂದರೆಯೂ ಇಲ್ಲದೆ, ನೆಮ್ಮದಿಯಾಗಿ ಇರಬಹುದು ಗೌರಿ.”

ಪುನಃ ಗೌರಿಗೆ ಏನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ತೋರಲಿಲ್ಲ. ವರದನ ಮಾತೇನೋ ಸಮಂಜಸವೇ ಆಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅವಳು ಸಿನಿಮಾದಲ್ಲಿ

ನಟಿಸಲು ಇನ್ನೂ ಒಪ್ಪಿಲ್ಲವಷ್ಟೆ? ಗೌರಿ ತುಸು ತಡೆದು— “ನೀವು ಹೇಳುವುದು ನೋಡಿದರೆ, ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಕೋರಿಕೆಗೆ ಒಪ್ಪಿಯೇ ಬಿಟ್ಟೆನೆಂದು ನೀವು ನಂಬಿರುವ ಹಾಗಿದೆಯಲ್ಲ!” ಎಂದಳು.

“ನಂಬಿಯೇ ಇದ್ದೇನೆ! ಹಾಗೇನಾದರೂ ನೀನು ನನ್ನ ನಂಬುಗೆಗೆ ಇಂಬೇ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ. ನಾನು ನಿನ್ನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಕಠಿನನಾಗಲೂ ಬೇಕಾದೀತು!”

“ಹಾ! ಅಷ್ಟರವರೆಗೂ ಇದ್ದೀರಾ?”

“ಹಂಪೆಯಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ನಡೆದ ನನ್ನ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಯೋಚಿಸಿ ನೋಡು. ಆಗ ನನ್ನ ನಂಬುಗೆ ಎಷ್ಟರವರೆಗಿದೆಯೆಂದು ನಿನಗೆ ತಿಳಿದೀತು! ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿಯೇ ಹೇಳು ಗೌರಿ. ಇಂದು ಸಂಜೆಗೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಸ್ವಾಡಿಯೇ ಕಂಪೌಂಡಿನೊಳಗೆಲ್ಲ ಸುತ್ತಾಡಿ ಸಲು ಕರೆದೊಯ್ಯುತ್ತೇನೆ. ನಿನ್ನಂತಹ ಕಲಾವಿದೆಗೆ ಉಲ್ಲಾಸದಾಯಕವಾದ ಸ್ಥಳವಾಗಿದೆ ಇದು!” ಎಂದಂದು ವರದನು ಎದ್ದು ಮಾಳಿಗೆಯಿಂದಿಳಿದು ಹೋದನು.

ಗೌರಿಯು ಮುಖವು ಮೌನದಿಂದ ಬಾಡಿ ನೋಗ್ಗೆಯಾಗಿತ್ತು.

೩೦

ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು ಗೌರಿ ವರದನು ಇದ್ದುದಿದ್ದ ಹಾಗೆಯೇ ಹಸಿಹಸಿಯಾಗಿ ಕೇಗೆ ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟ! ಹಂಪೆಯಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ನಡೆದ ಅವನ ಸಾಧನೆಯಂತೆ! ಅಬ್ಬಾ! ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅವನು ಬಿಡಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಲಿಕ್ಕೂ, ಉಪಾಯವಿಲ್ಲದ ಸ್ಥಳವದು. ಮುಖದ್ವಾರದಲ್ಲಿ ನಿಂತಿರುವ ಆ ಫಾರ್ಕಾ ಸಿಪಾಯಿಗಳನ್ನು ನೆನೆದರೆ ಭಯವಾಗುತ್ತಿತ್ತು ವರದನು ಕೇಳುವಂತೆ ಒಮ್ಮೆ ಸಿನೆಮಾದಲ್ಲಿ ನಟಿಸಿದರೆ ಏನು ಕೆಟ್ಟು ಹೋದೀತು? ಇದನ್ನು ಅವಳೊಬ್ಬಳೇ ಹೇಗೆ ತೀರ್ಮಾನಿಸಿಯಾಳು? ಅವಳ ಭಾವೀ ಪತಿ ಗೋಪಾಲನು ಬೇಸರಿಸಲಾರನೆ? ಗೋಪಾಲನೊಬ್ಬ “ನೀನು ನಟಿಸು” ಎಂದರೆ ಅವಳು ನಟಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಗೋಪಾಲನ ಉತ್ತರವನ್ನು ತರಿಸಿ

ಕೊಳ್ಳುವುದು ಹೇಗೆ? ಗೋಪಾಲನಿಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆಯಬಹುದು ಅವನು ಹೇಳಿದ ಅದೊಂದು ವಿಳಾಸವು ಅವಳಿಗೆ ನೆನಪಿದೆ. ಅವನಿಗೆ ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆಯುವುದು ಹೇಗೆ? ಒಂದು ತುಂಟು ಕಾಗದ ಪೆನ್ನಿಲು ಬೇಕಾದರೂ ವರದನನ್ನೇ ಕೇಳಬೇಕು. ಅಥವಾ ಶೆಲ್ಲಂ—ಯಾರಾದರೂ ಸಹಕರಿಸಿದರೆ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಕಾಗದ ಬರೆದರೂ ಟಿಪ್ಪಣಿಗೆ ಹಾಕುವುದು ಹೇಗೆ? ಶೆಲ್ಲಂ—ವೆಂಕೂ ಮುಂತಾದ ಆಳುಗಳ ಮೇಲೆ ಅವಳಿಗೆ ನಂಬುಗೆಯಿರಲಿಲ್ಲ.

ಶೀನಣ್ಣನು ಎಲ್ಲಿದ್ದಾನೋ! ಅವನ ವಿಳಾಸವೂ ಅವಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಕೃಷ್ಣ ಕೃಷ್ಣನಿಗೂ ಅವಳು ತನ್ನ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಪತ್ರ ಬರೆಯಬಹುದು. ಅವನ ಮಾತು ಏನು ಬಂದ ಗೌರಿಯ ಮೇಲೆ ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ತುಂಬ ಸಿಟ್ಟು ಬಂದಿತ್ತು. ಆ ಸಿಟ್ಟು ಸಾಧು ಶೀನಣ್ಣನ ಮೇಲೆ ತಿರುಗಿತ್ತು. ಅದುವರಿಂದ ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆಯಲೇ ಬಾರದು. ಆದರೆ ಇದೆಲ್ಲಾ ಬರೀ ಯೋಚನೆಯೇ! ಅನ್ಯರ ವರ್ತರದೊಳಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಬಿದ್ದ ದನವು ಅಲ್ಲಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ದಾರಿ ಕಾಣದೆ ಆ ನರ್ತಾರದ ಅವರಣದ ಸುತ್ತೂ ಅಲೆದಾಡುತ್ತಿರುವಂತೆ, ಅವಳ ಮನಸ್ಸು ಅಲೆದಾಡುತ್ತಿತ್ತು.

ಸ್ವಲ್ಪಹೊತ್ತಿನ ಮೇಲೆ ವರದನು ಫಿಲಿಂ ಕಛೆಯ 'ಸ್ಕ್ರಿಪ್ಸ್'ನ್ನು ತಂದು ಅವಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು— “ಇಗೋ ಕಛೆಯ ಸ್ಕ್ರಿಪ್ಸ್ ಓದಿ ನೋಡು. ಇಂದು ಸಂಜೆಗೆ ನಿನಗೆ ಸ್ಟೂಡಿಯೋ ಸಂದರ್ಶನ ಮಾಡಿಸುವೆನು. ಸಿದ್ಧಳಾಗಿರುವಿರಾಷ್ಟಿ?” ಎಂದನು.

“ಬೇಡ. ನನಗೇನೂ ನೋಡುವ ಕುತೂಹಲವಿಲ್ಲ.”

“ಇಲ್ಲವೆಂದರೆ ಹೇಗೆ? ಫಿಲಿಂನಲ್ಲಿ ನಟಿಸಲು ಉತ್ಸಾಹವು ಬರಬೇಕಾದರೆ ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ನೋಡಬೇಕು.”

“ಅದಿರಲಿ ನಾನೆರಡು ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಬರೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಟಿಪ್ಪಣಿಗೆ ಸೇರಿಸುವಿರಾ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು.

“ಪತ್ರಗಳೇ ಯಾರಿಗೆ?”

“ಉರಲ್ಲಿ ನನಗೊಬ್ಬ ಅಣ್ಣನಿದ್ದಾನೆ. ಅವನಿಗೆ”— ಗೌರಿ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಿದಳು.

“ನಾನು ಮೊದಲು ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಹೇಳಿದ್ದೂ, “ಫೋರ್ಕಲ್ಲ ಮೇಲೆ ಮಳೆಗರೆದರಾಕಲ್ಲು—” ಎಂಬ ಹಾಗಾಯಿತಲ್ಲ! ಕೂಡದು, ಗೌರಿ! ಯಾರಿಗೂ ಸತ್ತ ಬರೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಕೂಡದು!” ಎಂದೆಂದು ವರದನು ಕೊರಟುಹೋದನು.

ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಊಟವು ಬಂದಿತು ಅಡುಗೆಗೆ ಅಯ್ಯರು ಸಕ್ಕದ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಊಟದ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಇಟ್ಟು ಹೊರಟುಹೋದನು. ಗೌರಿ ತಾನೇ ಬಡಿಸಿಕೊಂಡು ಉಣ್ಣುವೆನೆಂದುದರಿಂದ, ಈ ವರ್ಷಾಡಾ ಗಿತ್ತು. ಅವಳ ಊಟ ಮುಗಿದು, ಸ್ವಲ್ಪಹೊತ್ತಿನಮೇಲೆ ಪುನಃ ವರದನು, ಆ ಕೆಂಪು ಕಾಗದದೊಂದಿಗೆ ಅವಳ ಕೋಣೆಗೆ ಬಂದು,— “ಸ್ಕ್ರಿಪ್ಪ ಓದಿ ನೋಡಿದಿಯಷ್ಟೆ? ಇನ್ನು ಈ ಕಾಗದಕ್ಕೆ ನಿನ್ನ ರುಜು ಮಾಡಲು ಅಭ್ಯಂತರವಿಲ್ಲವಷ್ಟೆ? ಇದನ್ನು ಇಂದೇ ನಾನು ಪ್ರೌಢಪ್ರಾಟರ ಕಡೆಗೆ ಕಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ ನೀನು ಇಂದೇ ಸಹಿ ಹಾಕಿ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಟ್ಟುಬಿಟ್ಟರೆ ಇನ್ನೊಂದು ವಾರದೊಳಗೆ ಷೂಟಿಂಗು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಸುಮಾರು ಮೂರು ತಿಂಗಳೊಳಗೆ ಫಿಲಿಂ ಮುಗಿದು, ನಿನಗೆ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಬೇಕಾದರೂ ಹೋಗಬಹುದು.”

“ನಾನು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದು ನಟಿಸಲಾರೆ. ನನ್ನನ್ನು ಗಜವದನ ರಾಯರಲ್ಲಿರುವ ವಸಂತಿಯ ಜತೆಗೆ ಬಿಡಿರಿ ಅಂದರೆ ನಾನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ನಟನೆಕೊಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತೇನೆ.”

“ನಿನ್ನನ್ನು ಹೊರಗೆ ಬಿಟ್ಟರೆ, ನೀನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡರೆ ನಾನೇನು ಮಾಡಲಿ?”

“ನಿಮ್ಮ ಒಪ್ಪಂದ ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದಕ್ಕುತ್ತ ಹಾಕಿಯೇ ನಾನು ಹೋಗುತ್ತೇನೆ. ಆಗ ನಾನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತೆಯೇ?”

ವರದನು ಒಂದು ನಿಮಿಷ ಯೋಚಿಸಿ,— “ಹಾಗಾದರೆ ಆಗ ಬಹುದು. ಸರಿ ದಕ್ಕುತ್ತ ಹಾಕಿ ಬಿಡು. ಇಂದು ಸಂಜೆಗೇ ನಿನ್ನನ್ನು ಗಜವದನರಾಯರಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟುಬರುವೆನು.”

“ಒಳ್ಳೇದಣ್ಣ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದಮೇಲೆ ಇದರಲ್ಲಿ ದಕ್ಕುತ್ತ ಹಾಕಿದರೆ ಸಾಲದೆ?”

“ನನ್ನ ಮೇಲೆ ನಂಬುಗೆಯೇ ಇಲ್ಲವೆ? ಇದನ್ನು ಈಗಲೇ ಕಳು ಹಿಸಬೇಕೆಂದನಲ್ಲಾ!”

“ಕೋಪಿಸಬೇಡಿ ಅಣ್ಣಾ ! ಹಾಕುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಭಯಶೀಲಿ ಯಾದ ಅಬಲೆ! ಇದೆಲ್ಲಾ ನನಗೆ ತೀರ ಹೊಸತು ಅಣ್ಣಾ ! ಫಿಲಿಂ ಸ್ಟುಡಿಯೋದಲ್ಲಿ ಹೆಂಗುಸರಿಗೆ ಮೇಕಪ್ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಗಂಡುಸರೇ ಇರುವರೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಹಾಗೆ ನನ್ನಿಂದ ಮೇಕಪ್ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳ ಲಿಕ್ಕೆ ಆಗದು.”

“ಅದನ್ನು ನಾನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವೆನು. ನಮ್ಮ ಕಂಪೆನಿಯಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ತರಬೇತಾದ ಹೆಂಗುಸರೇ ಇದ್ದಾರೆ ಎನ್ನೂ ಚಿಂತೆಬೇಡ —”

ವರದನು ನೀಡಿದ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಗೌರಿ ದಸ್ತತ್ತನ್ನು ಹಾಕಿದಳು. ವರದನು ಮುಗುಳು ನಗುತ್ತ ಆ ಪತ್ರವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು, — “ತುಂಬಾ ಥ್ಯಾಂಕ್ಸ್ ಗೌರಿ!” ಎಂದನು.

“ಇಂದು ಸಂಜೆಗೆ ನನ್ನನ್ನು ಕರೆದೊಯ್ಯುವಿರಷ್ಟೆ?”

“ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಗಜವದನರಾಯರ ಮನೆ ತಿರುವಲ್ಲಿಕ್ಕೇಣಿಯಲ್ಲಿಬೆ ಯೆಂದೆಯಲ್ಲವೆ? ಇಂದು ನಾನು ಹೋಗಿ ಅವರ ಮನೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿದು ಬರುತ್ತೇನೆ.” ಎಂದನು

ಇದು ಗೌರಿಗೆ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಸಮಾಧಾನಕಾರಿಯಾಯಿತು. ಆದರೆ ಸಂಜೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಅವಳ ಬಳಿಗೆ ಬಂದ ವರದನು — “ತಿರುವಲ್ಲಿಕ್ಕೇಣಿ ಯಲ್ಲಿಲ್ಲಾ ಸುತ್ತಾಡಿದೆ ಅವರ ಮನೆಯೇ ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲ.” ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದು ಕೇಳಿ, ಗೌರಿ ಮತ್ತೆ ವ್ಯಸನಕ್ಕೇ ಹೊರಳಿದಳು

ತಟ್ಟನೆ ಅವಳಿಗೊಂದು ಯೋಚನೆ ಹೊಳೆಯಿತು

“ಅವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಟೆಲಿಫೋನ್ ಇದ್ದೀತು. ಟೆಲಿಫೋನ್ ಡೈರೆಕ್ಟರಿ ಯಲ್ಲಿ ಅವರ ವಿಳಾಸವಿದ್ದೀತು. ಈ ಕಂಪೆನಿಯಲ್ಲಿ ಟೆಲಿಫೋನ್ ಇಲ್ಲವೆ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು.

“ಇದೆ. ಅದನ್ನೂ ನೋಡಿದೆನು. ಅವರ ಹೆಸರೇ ಟೆಲಿಫೋನ್ ಡೈರೆಕ್ಟರಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲ!”

“ಎಲ್ಲಿ? ಆ ಡೈರೆಕ್ಟರಿಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ತನ್ನಿರಿ. ನಾನೇ ಹುಡುಕಿ ನೋಡುತ್ತೇನೆ.”

“ಎಕೆ? ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿದ್ದರೂ ನಿನಗೆ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಎಳ್ಳಷ್ಟು ನಂಬುಗೆ ಯಿಲ್ಲವೆ? ನಾನೇನು ಕಳ್ಳನೆ? ಸುಳ್ಳನೆ? ಹಾಗಾದರೆ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ನಿನಗೆ ನಂಬುಗೆಯಿರುವುದೆಂಬ ಖಾಚಿತ್ಯವು ನನಗಾಗುವವರೆಗೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಎಲ್ಲಗೂ ಹೋಗಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ ನೀನೇನು ಮಾಡುವಿಯೋ ಮಾಡು!”—ವರದನ ಸ್ವರವು ಏರೇರಿಕೊಂಡು ಬರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಗೌರಿ ಹೆದರಿದಳು.

ಕೂಡಲೇ ವರದನು ಸೌಮ್ಯವಾಗಿ - “ಹೆದರಬೇಡ ಗೌರಿ ನಾನು ಹೇಳಿದಂತೆ ಕೇಳು ನಿನಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದೇ ಆಗುತ್ತದೆ ಇಲ್ಲಿ ಗಂಡುಸರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರುವೆನೆಂದು ಅಳುಕಬೇಡ ಇಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹೆಂಗುಸರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ನೀನು ಬೇಕಾದ ಹಾಗೆ ಮಾತಾಡಬಹುದು. ಈ ಕಂಪೌಂಡಿನೊಳಗೆ ಬೇಕಾದ ಹಾಗೆ ತಿರುಗಾಡಬಹುದು ನೀನು ಮದರಾಸಿನ ‘ಬೀಚ್’ ನೋಡಿರುವಿಯಾ? ಇಂದು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗೋಣ ಅದರೆ, ಗೌರಿ! ನೀನು ಜನರಿಗೆಲ್ಲ ಕೆಟ್ಟ ಸಂದೇಹ ಬರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ನಿನ್ನನ್ನು ಮಿಲಿಟ್ರೇಟುವರ ಕೈಯಿಂದ ನಾನು ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದುದು. ಇಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ನಿನಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ನೃತ್ಯ, ಸಂಗೀತಗಳು ಬರುತ್ತವೆಂದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನೀನು ನಿನ್ನನ್ನು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿಕೊಂಡಿರುವೆನೆಂದು ಎಲ್ಲರೂ ತಿಳಿದಿದ್ದಾರೆ ನಾನೂ ಒಳ್ಳೆಯ ನಾಟ್ಯಗಾರನೆಂದು ಹೆಸರು ಪಡೆದಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ನಾಟ್ಯವಾಡಲು ತಕ್ಕ ಜತೆಗಾತಿ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ! ಈ ಕೊಠಿತಿ ನಿನ್ನಿಂದ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವಂತಾಯಿತು!”

ಗೌರಿ ಬೆಜ್ಜರಾದದ್ದು— “ಅಯ್ಯೋ! ನಾನೊಲ್ಲಿ! ನಿಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ನಾನು ಆಡಲಾರೆ!”

ವರದನು ನಗುತ್ತ— “ಆದರೆ ತಪ್ಪೇನಮ್ಮ? ಪರಪುರುಷನೊಡನೆ ನಾಟ್ಯವಾಡಿದರೆ ಕಳಂಕವು ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳುವುದೆಂದು ಗೊಡ್ಡ ವಾದ ಮಾಡುವಿಯಾ? ನೀನಂತೂ ನನ್ನನ್ನು ಅಣ್ಣನೆಂದು ಭಾವಿಸುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ. ಮತ್ತೇನಂಜಿಕೆ? ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕಳಂಕವಿರದಿದ್ದರಾಯಿತು.”

ಗೌರಿ ಸ್ವಲ್ಪ ತಡೆದು— ‘ಆದರೂ ನೋಡಿದವರೆಲ್ಲ ಏನೆಂದಾರು? ನಾನೋ ಕನ್ಯೆ. ನಿಮ್ಮೊಡನೆ ನಾನು ನಾಟ್ಯವಾಡಿದರೆ ಜನರು ಏನೇನೋ ಕತೆ ಕಟ್ಟಿ ಅಡಿಕೊಂಡಾರು ! ”

“ಅಂದರೆ ಯಾರೂ ನಿನ್ನನ್ನು ವರಿಸಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೆಂದು ಅಂಜಿಕೆಯೇ ? ಅಂತಹ ಕಲ್ಪಿತ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೂಢಾತ್ಮನನ್ನು ನೀನು ವರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಬೇಡ!” ಗೌರಿಯ ವೈ ಜುಮುಗುಟ್ಟಿತು ! ಅವಳ ಭಾವೀ ಪತಿಯಾದ ಗೋಪಾಲನನ್ನೆ ವರದನು ಮೂಢಮಾಡಿದ ಹಾಗಾಗಿತ್ತು !

ವರದನು ಮತ್ತೂ ಹೇಳಿದ — “ಗೌರಿ! ಮುಂದೆ ನಿನ್ನ ಪತಿಯಾಗಿ ಬರುವವನು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಅಷ್ಟು ಕೀಳು ವ.ನಸ್ಸಿನವನಾಗಿರಲಾರ. ನಿನ್ನ ಕಲಾವೈಭವಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾದವನೇ ನಿನ್ನ ಪತಿಯಾಗುವನೆಂದು ನಂಬು!”

ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ಗೌರಿಗೆ ಅನಂದವೂ ತುಂಬಿ ಬಂತು. ವರದ ನೆಂದುದು ಎಷ್ಟು ನಿಜ ! ಅವಳನ್ನೀಗ ಫಿಲಿಂ ಚಕ್ರವು ತನ್ನೊಂದಿಗೆ ಎಳೆದುಕೊಂಡೇ ಹೋಗಲಾರಂಭಿಸಿತ್ತು. ಅವಳ ಸ್ವಂತ ಇಚ್ಛೆಯಿಂದಲ್ಲ ಈ ತನ್ನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಆ ಗೋಪಾಲನಿಗೆ ಹೇಳಿದರೆ ಅವನಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಲಾರದೆ? ಗೊತ್ತಾಗದಿದ್ದರೆ ಅವನು ಮೂಢನಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೇನು ? ದೇವರು ಬಿಟ್ಟು ಗತಿಯಾಗುವುದು.

ವರದನು ತುಸು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಮತ್ತೂ ಹೇಳಿದ— “ಅದೇನು ಗೌರಿ ! ಮದುವೆಗೆ ಬಹಳ ಆತುರಳಾಗಿರುವಿಯೇನು? ವರನೇನಾದರೂ ನಿಶ್ಚಯ ನಾಗಿದ್ದಾನೆಯೇ? ಅಥವಾ ಯಾರನ್ನಾದರೂ ಲವ್ ಮಾಡಿದ್ದೀಯಾ?”

ಗೌರಿಯ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ ಸಹಜವಾದ ನಾಚುಗೆಯೊಂದು ಪಸರಿಸಿತು !

“ಸರಿ ಸರಿ! ಅದು ಹೇಗೂ ಇರಲಿಗ. ಶೆಲ್ಲಂಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸುತ್ತೇನೆ ಚಿಂದಾಗಿ ಡ್ರೆಸ್ ಮಾಡಿಕೊ ಈ ಸ್ನೂಡಿಯೊಳವನ್ನೆಲ್ಲ ತಿರುಗಾಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಹೆಂಗುಸರ ಪರಿಚಯವನ್ನೂ ನಿನಗೆ ಮಾಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಿನಗೆ ಒಪ್ಪಿತಳಾಗಿರುವ ಕುಲೀನ ಕನ್ನಡ ನಟಿಯೊಬ್ಬಳೂ ಇಲ್ಲಿದ್ದಾಳೆ. ಸುಕುಮಾರಿ ಸುಧಾ—ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೀಯಾ ? ಸಿನೆಮಾದಲ್ಲಿ ನೋಡಿದ್ದೀಯಾ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದನು ವರದ.

ಪ್ರಸಿದ್ಧ ನಟೇಮಣಿಯಾದ ಸುಕುಮಾರಿ ಸುಧಾನನ್ನು ಸಿನಿಮಾ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಗೌರಿ ನೋಡಿದ್ದಳು. ಕೇಳಿಯೂ ಇದ್ದಳು. ಉಜ್ವಲ ತಾರೆ ಯಾದ ಅವಳ ಪರಿಚಯವು ತನಗಾಗುವುದೆಂದು ತಿಳಿದು ಅವಳ ಹೃದ

ಯವು ಹರ್ಷದಿಂದ ಅರಳಿತು. ಅವಳು ತಲೆಯಾಡಿಸುತ್ತಾ ಎದ್ದಳು. ವರದನೂ ಎದ್ದನು. ಆಗ ಗೌರಿ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ:— “ಅಣ್ಣ! ನಾನು ನಿಶ್ಚಯ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟೆ! ಮೂರು ತಿಂಗಳು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಅಜ್ಞಾತವಾಸ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ನೀವು ಹೇಳುವ ಹಾಗೆ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಒಡಹುಟ್ಟಿದ ತಂಗಿಯಂತೆ ಕಾಪಾಡುವ ಭಾರ ನಿಮ್ಮದು!” ಎಂದು ವರದನ ಕಾಲಿಗೆ ಬಿದ್ದಳು.

ವರದನು ನಗುತ್ತ— “ಅರೆ! ಇದೇನು? ಫಕ್ಕನೆ ಭಾವಾವೇಷ ಬಂದ ಹಾಗಿದೆ! ಹಾಗೆಯೇ ಆಗಲಿವ್ವು. ಸಿದ್ಧಳಾಗುವಿಷ್ಟೆ?” ಎಂದು ವರದನು “ಶೆಲ್ಲಂ! ಶೆಲ್ಲಂ” ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತ, ಮಾಳಿಗೆಯಿಂದಿಳಿದನು.

೩೧

ಶೆಲ್ಲಂ ಬಂದಳು. ಗೌರಿಗೆ ತಲೆ ಬಾಚಿ ಹೂ ಮುಡಿಸಿ ಸಿಂಗಾರ ಮಾಡಿದಳು. ರೋಜಾ ಹೂ ಗಳಿಂದ ರಂಜಿಸುವ ವಾಯಿಲ್ ಸೀರೆಯನ್ನು ಉಡಲಿತ್ತಳು; ಜಲೋದಾದೊಂದು ಜಾಕೇಟನ್ನು ತೊಡಲಿತ್ತಳು. ಗೌರಿ ಈಗ ಚಲಿಸುವೊಂದು ಕಲಾಕೃತಿಯ ಶಿಲಾಮೂರ್ತಿಯಂತೆ ಕಾಣಿಸಿದಳು.

ವರದನೂ ಸಿಲ್ಕುಜಿಬ್ಬಾ, ಮಲ್ಲು ಬಟ್ಟೆಗಳಿಂದ, ಸೆಂಟು ಪೊನ್ಯಾಡುಗಳ ವಾಸನೆಯೊಂದಿಗೆ ಅವಳಿಗಿಂತಲೂ ನೋಟಕೊಟ್ಟನು.

ಗೌರಿ ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಅವನೊಂದಿಗೆ ಹೊರಟಳು. ವರದನು ಅವಳನ್ನು ಆ ಸ್ನೂಡಿಯೋ ಮಂದಿರಗಳೊಳಗೂ, ತೋಟಗಳೊಳಗೂ, ತಿರುಗಾಡಿಸುತ್ತ, ಅದು ಅಂತಹುದು, ಇದು ಇಂತಹುದು, ಎಂದು, ನಾಗರಿಕ ಇಂಗ್ಲೀಷು ಕನ್ನಡವೆಂಬ ಬೆರಕೆ ಮಾತಿನಿಂದ ವಿವರಿಸುತ್ತ ತೋರಿಸಿದನು. ಗೌರಿಯೂ ಅದೇ ಬೆರಕೆ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಮಾತಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು.

ಆ ಮಹಾ ಕಂಪೌಂಡಿನಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಬಿಡದಿ ಗಳಿದ್ದುವು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಫಿಲಿಂ ಉದ್ಯೋಗಿಗಳೂ, ನಟ-ನಟಿ ಯರೂ ತಂಗಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಒಂದು ಕಡೆ ಬೇರೆ ಫಿಲಿಂ ಕಂಪೆನಿಯವರು, ಈ ಅದ್ಭುತವಾದ ಸ್ಟೂಡಿಯೋದಲ್ಲಿ 'ಶೂಟಿಂಗ್' ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆ ಫ್ಲೋರೋಗ್ರಾಫೀ ಬೃಹತ್ ಮಿಶ್ರಣಗಳು, ಗುಂಡುಗುಂಡಾಗಿ ನಿಂತಿರುವ ಸೌಂಡ್‌ಬಾಕ್ಸ್‌ಗಳು, ದೊಡ್ಡ ಕಲಾವಿದರು ಬರೆದಿಟ್ಟ, ಅದ್ಭುತ ತದ್ರೂಪ ಚಿತ್ರಗಳು, ಕೃತ್ರಿಮವಾವ ಗುಡ್ಡಗಳು, ಬೆಟ್ಟಗಳು, ನದಿಗಳು, ಕೊಳಗಳು, ಭೂತಗನ್ನಡಿಗಳು, ಮುಂತಾದ ವಿಶೇಷ ದೃಶ್ಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡಿ ಗೌರಿ ಬೆರಗಾದಳು.

ಅಲ್ಲಿರುವ ಸಂಗೀತ ಸಾಧನದ ಮೇಳವಾದ್ಯಗಳಾದರೂ ಅದೆಷ್ಟು ವಿಧ ! ನೋಡಿದರೇ ಭಯವಾಗುವಂತಹ ಅದ್ಭುತಾಕೃತಿಯ ವಾದ್ಯಗಳು ಅಲ್ಲಿದ್ದುವು ವರದನು ಅವುಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ಅವಳನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಬೆರಗುಮಡೆಸಿದನು.

ಅಲ್ಲಿರುವ ಸಣ್ಣಸಣ್ಣ ಉಪನನಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ರಾಣಿಯಾಗಿರುವಂತೆ, ದೊಡ್ಡದೊಂದು ಸುಂದರೋಪಸುಂದರವಾದ ಉದ್ಯಾನವು ಕಂಗೊಳಿಸು ತ್ತಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿರುವ ನಾನಾ ಜಾತಿಯ ಸುಂದರ ಗಿಡ ಮರ ಬಳ್ಳಿಗಳು ಸುಚಿತ್ರಾಕಾರವಾಗಿ ಕಣ್ಣಿಗೆಸೆಯುತ್ತಿದ್ದುವು ಅದರ ಹಿಂದೆ ಹಿಮಮುಸು ಕಿದ ಪರ್ವತ ಸಾಲಿನಂತೆ ಗೋಚರಿಸುವುದು ಕೃತಕವೆಂದು ವರದನಂದ ! ಏನಾಶ್ಚರ್ಯ ! ತದ್ರೂಪ ಪರ್ವತವೇ !

ಆ ಉದ್ಯಾನದ ನಟ್ಟನಡುವಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ರಂಗಸ್ಥಳದಂತಹ ಬಯಲೂ ಇತ್ತು. ವರದನು ಆ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಗೌರಿಗೆ ತೋರಿಸುತ್ತ— “ನೋಡಿದಿಯಾ ! ಈ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಯೇ ನಮ್ಮ ನಟನಾಭಿನಯಗಳಾಗಿ ಬೇಕು.” ಎಂದನು.

ಸಿನಿಮಾಭೃದಲ್ಲಿ ಶುಕ್ರತಾರೆಯಾಗಿ ಬೆಳಗುತ್ತಿರುವ ಸುಕುಮಾರಿ ಸುಧಾ ಕನ್ನಡದವಳು. ಅವಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿ—ನೋಡಿ ಗೌರಿಗೆ ತುಂಬಾ ಕೌತುಕವಾಯಿತು. ವರದನು ಗೌರಿಗೂ ಅವಳಿಗೂ ಪರಸ್ಪರ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಸಿಟ್ಟನು ಕೊಂಚ ಮಾತ್ರ ಮಾತಿನಿಂದಲೇ ಸುಕುಮಾರಿ ಸುಧಾ ತುಂಬ ಒಳ್ಳೆಯವಳೆಂದು ಗೌರಿಗೆ ತೋರಿದಳು.

ಸುಧಾ ಕುಲೀನ ಪ್ರೀತಿ. ಅವಳ ಪತಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ವಕೀಲರಾಗಿದ್ದರು. ಆದರೂ ಸುಧಾ ಕಲಾರಾಧನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ! ಅದಕ್ಕೆ ಅವಳ ಪತಿಯ ಬೆಂಬಲವೂ ಇದೆ.

ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ಸುಧಾ ಹೇಳಿದ ಮಾತುಗಳು ಗೌರಿಗೆ ತುಂಬ ಪಘ್ಯಕರವಾದುವು: “ಕಲಾರಾಧನೆ ಎಂಬುದೊಂದು ಪುನೀತವಾದ ಸೇವೆ. ಆಗ ಪರಪುರುಷರೊಡನೆ ನಟಿಸಿದರೂ, ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಎನ್ನೂ ಕಳಂಕವಿಲ್ಲ. ಸಣ್ಣ ಮಕ್ಕಳು ಗಂಡಕೆಂಡಿರಾಟವಾಡುವಂತೆ, ಹೃದಯ ಪರಿಶುದ್ಧತೆಯಿಂದ ನಟಿಸಬೇಕು. ಕೆಡುವುದೂ, ಕೆಡದಿರುವುದೂ ಅವರವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ; ಕಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲ; ಕಲಾರಾಧನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಅಲ್ಲ.”

ಮುಂದೆ ಒಂದೆರಡು ದಿನದೊಳಗೆ ಗೌರಿಗೂ ಸುಧಾಳಿಗೂ ಗಾಢ ಮೈತ್ರಿಯೇ ಬೆಳೆಯಿತು. “ಮಾನವತೆ”ಯಲ್ಲಿ ಸುಕುಮಾರಿ ಸುಧಾಳೇ ಕಥಾನಾಯಕಿ ವರದನೇ ನಾಯಕ. ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಜಮೀನು ದಾರನ ಟೀ ಪಾರ್ಟಿ ಜರುಗುತ್ತದೆ. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ನೃತ್ಯ. ಆ ನೃತ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಥಾನಾಯಕನೂ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಾನೆ. ತಂಗಿ ರಾಧೆಯಾಗಿಯೂ, ಅಣ್ಣನು ಕೃಷ್ಣನಾಗಿಯೂ ನೃತ್ಯವಾಡುತ್ತಾರೆ. ಕೃಷ್ಣರೂಪದ ನಾಯಕನನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಕಂಡು, ಜಮೀನುದಾರನ ಮಗಳು, ಕಥಾನಾಯಕಿ ಅವನನ್ನು ಪ್ರೇಮಿಸಲಾರಂಭಿಸುತ್ತಾಳೆ” ಹೀಗೆಲ್ಲ ಆ ಚಿತ್ರಕಥೆ ಮುಂದೆ ಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು. ಗೌರಿಯದು ‘ಅಮೂಲ್ಯ ನರ್ತನ’ ವಾದುದರಿಂದ, ಎಂಡೇ ಎರಡು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವೇ, ಅವಳ ಪ್ರವೇಶವಿತ್ತು.

ಬರಲಿ! “ಮಾನವತೆ” ನಿರ್ವಿಘ್ನವಾಗಿ ಸಿದ್ಧವಾಗಿ ಬರಲಿ! ಬಿಳಿದೆರೆಯ ಮೇಲೆ ಬಂದಾಗ ನಾವು ಕುತೂಹಲದಿಂದ ನೋಡಬಹುದು!

ಸುಧಾಳೊಡನೆ ಸ್ನೇಹವಾದುದರಿಂದ ಗೌರಿಗೆ ಕಿಂಚಿತ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವೂ ಸಿಕ್ಕಿದಂತಾಗಿತ್ತು. ಒಂದು ದಿನ ಸುಧಾಳೊಡನೆ ಉಪಾಯವಾಗಿ ಕೇಳಿ, ಒಂದು ಕಾಗದವನ್ನೂ ಪೆನ್ಸಿಲನ್ನೂ ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಂಡಳು. ಅದನ್ನು ಅಡಗಿಸಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಳೇ, ಮಾಳಿಗೆಯ ಕೋಣೆಯೊಳಗೆ ಮಲಗುವ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಗೋಪಾಲನಿಗೊಂದು ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆದಳು. ಹಾಗೆಯೇ ಸುಧಾಳನ್ನು ಬೇಡಿ ಒಂದು ಪ್ರೇಮಕವನವನ್ನೂ

ಪಡೆದುಕೊಂಡು, ವಿಳಾಸ ಬರೆದು ಸುಧಾಳ ಅಳಿನ ಕೈಯಲ್ಲಿಯೇ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಕಳುಹಿಸಿಬಿಟ್ಟಳು.

ಇದು ವರದನಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗದಂತೆಯೇ ನಡೆದು ಹೋಯಿತು.

ಆ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸಿ ಬರೆದಿದ್ದಳು. ಮಿಲಿಟರಿಯವರ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಬಿದ್ದ ತನ್ನನ್ನು ೫೦೦ ರೂಪಾಯಿ ತೆತ್ತು ಮೊಂಟಿಸಿ ಕಾಪಾಡಿದ, ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ವರದನ ಗುಣವಿಮೋಚನೆಗಾಗಿ, ಅವನ ಕೋರಿಕೆಯಂತೆ. ಒಂದು ಫಿಲಿಂನಲ್ಲಿ ನಟಿಸಲು ಒಪ್ಪಬೇಕಾಯಿತೆಂದು ಅವನ ಹೃದಯಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟಿ ಅರ್ಥವಾಗುವಂತೆ ಬರೆದಿದ್ದಳು. ಅದರಲ್ಲಿ ವರದನ್ ತನ್ನನ್ನು ಒಡಹುಟ್ಟಿದ ತಂಗಿಯಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿರುವನೆಂದೂ, ಈಗ ತಯಾರಾಗುವ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಭಾಗವು ಮುಗಿದ ಕೂಡಲೇ, ತನ್ನನ್ನು “ಮ.ಹಿಳಾಭ್ಯುದಯ ಮಂಡಲಿ”ಗೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾನೆಂತಲೂ, ಹೀಗೆ ಅವನನ್ನು ‘ಅಪವ್ಯಾಂಧವ’ನೆಂದು ಹೊಗಳಿ ಗೋಪಾಲನ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಪರಿಣಾಮವಾಗುವಂತೆಯೇ ಬರೆದಿದ್ದಳು.

ಅದು ಯಾವಾಗ ಗೋಪಾಲನಿಗೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೋ, ಗೋಪಾಲನು ಎಲ್ಲಿದ್ದಾನೋ, ಅದೆಲ್ಲಾ ದೇವರ ಮೇಲೆ ಬಿಟ್ಟ ಭಾರವಾಗಿತ್ತು. ಅವಳು ಅಷ್ಟೆಲ್ಲ ಬರೆದರೂ ತನ್ನ ವಿಳಾಸವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಬರೆಯದೆ ಮರೆಸಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಳು. ಗೋಪಾಲನ ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರಕ್ಕಾಗಿ ಅವಳಿಗೆ ತುಂಬಾ ಹಾರೈಕೆ ಇದ್ದರೂ, ಅವನಿಂದೇನಾದರೂ ಕಾಗದವು ಬಂದರೆ, ಗೌರಿ ವರದನ ಕೋಪಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಬೇಕಾದೀತು. ಈ ಸ್ಥಳದಿಂದ ಪಾರಾದ ಮೇಲೆ ಬರೆಯುವ ಕಾಗದದಲ್ಲಿ, ಮೊದಲಿನ ಕಾಗದದಲ್ಲಿ ವಿಳಾಸ ಬರೆಯಲು ಮರೆತುಹೋಯಿತೆಂದು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡರಾಯಿತು.

ವರದನು ಗೌರಿಯನ್ನು ಬಹಳ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದಲೇ ಕಾಪಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಅವಳ ಮನೋಲ್ಲಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಆಗಾಗ ಕನ್ನಡ—ಇಂಗ್ಲಿಷು ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ತಂದು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಗೌರಿ ಹುಡುಕುವುದು ಶೀನಣ್ಣ-ಗೋಪಾಲರ ಸುದ್ದಿಗಿದ್ದಿ ಅದರಲ್ಲಿದ್ದೀತೇ ಎಂದು, ನೋಡಿ ನಿರಾಶಳಾಗುತ್ತಿದ್ದಳು. “ದೇಶ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಕಾನೂನು

ಗನುಸಾರವಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಕೈದು ಮಾಡಿದರು, ಇವರನ್ನು ಕೈದು ಮಾಡಿದರು," ಎಂದು ಪತ್ರಿಕೆಯ ತುಂಬ ಸುದ್ದಿ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಉಳಿದುವೆಲ್ಲಾ ಜಾಪಾನ್ ಜರ್ಮನ್ ಯುದ್ಧದ ಸುದ್ದಿಗಳು. ಮಿತ್ರ ಪಕ್ಷದವರ 'ಗೆಲುವಿನ ಹಿಂದೋಟ'ದ ಸಮಾಚಾರಗಳು!.....

ಶೀನಣ್ಣನು ಸಂದರ್ಭ ಬಂದರೆ ಪತ್ರ ಬರೆಯುತ್ತೇನೆಂದಿದ್ದಾನಲ್ಲವೆ? ಪರಂತು ಬರೆದಿದ್ದರೆ ಗಜವದನರಾಯರಲ್ಲಿಗೆ ಬರೆದಿದ್ದಾನು. ಬರೆದಿದ್ದರೆ ಗೌರಿಯ ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರವನ್ನು ಕಾಣದೆ ಅವನಿಷ್ಟು ಕೊರಗುವನೋ ಎನ್ನೋ!

ಅತ್ತಿಗೆ ಸುಂದರಿ ವರದನಿಗೆ ಸ್ವಂತ ತಂಗಿಯಲ್ಲವೆ? ಅದರೂ ಅವಳು ವರದನೊಡನೆ ಮಾತಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಕೂಡ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಬಂದಿದ್ದರೂ ವರದನ ಇಚ್ಛೆ ಇಲ್ಲದೆ ಗೌರಿಗೆ ಏನು ತಾನೇ ಗೊತ್ತಾದೀತು ?

ಎಲ್ಲಿಗಾದರೂ ಟೆಲಿಫೋನ್ ಮಾಡೋಣವೆಂದರೆ, ಆ ಸ್ವಾಡಿಯೋ ವತಾರದೊಳಗಿರುವ ಟೆಲಿಫೋನ್ ಕಟ್ಟಿಯೊಳಗೆ ಹೋಗಲು ವರದನ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯ ಚೀಟಿ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು.

ಆದುದರಿಂದ ಎಲ್ಲ ಚಿಂತೆಯನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು, ಅಲ್ಲಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗುವ ಅವಧಿಯವರೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಷ್ಟ ಕೊಂಡಿರುವುದೆಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಳು ಗೌರಿ.

ಸ್ವಾಡಿಯೋದಲ್ಲ ಗೌರಿದೇವಿಯ ರಹಸ್ಯಲ್ಪಗಳು ನಡೆದುವು. 'ಷೂಟಿಂಗು' ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಗೌರಿ ಸ್ವಾಡಿಯೋದ ನರ್ತನೋದ್ಯಾನದಲ್ಲಿ, ಛಾಯಾಗ್ರಾಹಿ ಶಬ್ದಗ್ರಾಹಿ ಯಂತ್ರಗಳ ಇದಿರಿನಲ್ಲಿ, ಇಂಪಾದ ವಿವಿಧನಾದಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯ ಮೇಲೆ ತಾಳಗಳ ಮುಂದೆ ನರ್ತನ ಮಾಡಿದಳು.

ವರದನು ಕೃಷ್ಣನಾಗಿ ಅವಳ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ನಾಟ್ಯಾಭಿನಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದನು. ಆ ಇಬ್ಬರ ಅಭಿನಯ ಪಾಣಿಗಳೂ ಸಂಜೋಡಿಯಾಗಿ ಮೇಳವಿಸಿಕೊಂಡುವು. ಆ ಸ್ವಾಡಿಯೋದ ಸಂಜೋಡಿಯೊಳಿಗಲು "ಅಹಾ! ಸರಿಯಾದ ಜತೆ! ಅದ್ಭುತ ನಾಟ್ಯ!" ಎಂದು ಉದ್ಗಾರಗರೆಯುವಂತೆ ಅವರ ನಾಟ್ಯಾಭಿನಯಗಳು ಫಿಲಿಂನಲ್ಲಿ ಸೇರಿದುವು

“ಮಾನವತೆ” ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಅವಳ ಭಾಗದ ಷೂಟಿಂಗು ಮುಗಿಯಿತು. ಇನ್ನೂ ಹಲವು ಭಾಗಗಳು ಷೂಟಿಂಗು ಆಗಲಿಕ್ಕಿವೆ. ಇನ್ನು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಗೌರಿಗೆ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳನ್ನು ನೋಡಬೇಕೆಂಬ ಕುತೂಹಲವೂ ಅವಳಿಲ್ಲ. ಅವಳು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಮೂರು ತಿಂಗಳು ಹತ್ತಿರ ಹತ್ತಿರ ವಾಗುತ್ತಿದ್ದಿತು. ವರದನೆಗೆ ಅವಳ ಋಣವಿಮೋಚನೆಯಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿತು. ಇನ್ನು ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಡಬಹುದಲ್ಲವೆ ?

ಮೇಲೆ ಎರಡು ಮೂರು ದಿನಗಳಾದರೂ ವರದನು ಅವಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಡುವ ಪ್ರಸ್ತಾವವನ್ನೇ ಎತ್ತದಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಅವಳಿಗೆ ಸಂದೇಹವುಂಟಾಯಿತು. ಮಾಳಿಗೆ ಏರಿ ವರದನು ಅವಳ ಬಳಿಗೆ ಮಾತಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವುದೂ ಕಡಮೆಯಾಯಿತು. ಒಮ್ಮೆ ಬಂದಲ್ಲಿ ಗೌರಿಯೇ ಇನ್ನು ತಾನು ಹೊರಡುವ ಪ್ರಸ್ತಾವವನ್ನು ಮಾಡಿದಳು. “ತಡಿ ಹೋಗುವಿಂತೆ” ಎಂದು ಹಾರಿಸಿ ಹೋಗಲಾರಂಭಿಸಿದ್ದನು ವರದ.

ಗೌರಿಗೆ ಮತ್ತಷ್ಟು ಸಂದೇಹವಾಯಿತು. ಹಿಂದೊಮ್ಮೆ ಅವನು ತನ್ನದು ಇನ್ನೊಂದು ಕೋರಿಕೆಯಿದೆ ಎಂದಿದ್ದ ನಲ್ಲವೆ? ಏನಾಗಿರಬಹುದು ಅದು ?

ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ, ಒಮ್ಮೆ ಸಂಜೆಯ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಸುಕುಮಾರ ಸುಧಾ, ಒಂದು ಪತ್ರಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ಗೌರಿಯ ಕೋಣೆಯೊಳಗೆ ಬಂದಳು. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುಧಾ ಆಗಾಗ ಗೌರಿಯ ಕೋಣೆಗೆ ಬಂದು ಮಾತಾಡಿ ಹೋಗಲು ವರದನ ಅನುಮತಿಯಾಗಿತ್ತು.

ಬರುತ್ತಲೇ ಸುಧಾ ಹೇಳಿದಳು:— “ಗೌರಿ! ನಿನ್ನ ಭರತನಾಟ್ಯವು ಅನೋಘವಾಯಿತು! ವರದನ ರಿಗಲ್ಲಿ ನಿನಗೂ ಸರಿಯಾದ ಜತೆಯಮ್ಮ! ಯಾವಾಗ ನಿಮ್ಮ ಮದುವೆ ? ನಾನು ನನ್ನ ಭಾಗದ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಸಿ ಹೋಗುವುದರೊಳಗೆ, ನಿಮ್ಮ ಮದುವೆಯ ಟೀ ಪಾರ್ಟಿ ನಮಗೆ ಸಿಕ್ಕೇ ತಲ್ಲವೆ?.....”

ಗೌರಿಯ ಮುಖವು ವಿಕಾರ ಭಾಯೆಯಿಂದಾ ವೃತವಾದುದನ್ನು ಕಂಡು ಸುಧಾ ಆ ಮಾತಿನ ಸರಣಿಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ “ಏನು ಏನು ಗೌರಿ ? ಏನಾಯಿತು?”

ಗೌರಿಯ ತಲೆ ಗಿರ್ರನೆ ತಿರುಗುತ್ತಿತ್ತು ಮೆಲ್ಲನೆ ಸಾಂಬಾಳಿಸಿ ಕೊಂಡು— “ಯಾರ ಮದುವೆ ಸುಧಾ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು.

“ನಿನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆ?”

“ಇಲ್ಲವಲ್ಲಾ!”

“ನಿನ್ನ ಹಾಗು ವರದರಾಯರ ಮದುವೆ!”

“ಯಾರು ಹೇಳಿದ್ದು ನಿನಗೆ?”

“ಇಲ್ಲಿರುವ ಕೆಲವರು ಮಾತಾಡುತ್ತಿದ್ದರು!”

“ಸುಳ್ಳು! ಸುಧಾ! ಇದು ಯಾರೋ ಪೋಲೀ ಜನರ ಸುಳ್ಳಿನ ತಿರಿಕೆ!”

“ಸುಳ್ಳೆ! ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಾ ಈ ಸುದ್ದಿ ಬಂದಿದೆ!”

“ಅಯ್ಯೋ!—”

ಸುಧಾ ತನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿರುವ “ಸಿನಿಮಾ ವೃತ್ತ” ಎಂಬ ಆ ವಾರದ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಗೌರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಳು. ಕೊಟ್ಟು ತಾನೇ ಬಿಡಿಸಿ ತೋರಿಸಿ ಲಾರಂಭಿಸಿದಳು.

ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದೆಡೆ ಗೌರಿ—ವರದರ “ರ-ಧಾಕೃಷ್ಣ” ನೃತ್ಯದ ಒಂದು ಭಾವ ಮುದ್ರಾಭಂಗಿಯ ಭಾವಚಿತ್ರವು, ಸುಂದರವಾಗಿ ಮುದ್ರಿತವಾಗಿತ್ತು. ಅದರ ಬುಡದಲ್ಲಿ “ಮಾನವತಿ” ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ನೃತ್ಯ ತಾರೆ ಗೌರಿ; ನೃತ್ಯಪಟು ಜೈರೆಕ್ಟರ್ ವರದನ್.” ಎಂದು ಬರೆದಿತ್ತು. ಅದರ ಅಕ್ಕ-ಪಕ್ಕಗಳಲ್ಲಿ ಕಥಾನಾಯಕಿಯಾಗಿ ಅಭಿನಯಿಸಿದ ಸುಧಾಳ ಭಾವಚಿತ್ರವೂ, ಅವಳ ಗೆಳತಿಯಾಗಿ ನಟಿಸಿದ ಇನ್ನೊಬ್ಬಳು ಹೊಸ ತಾರೆಯ ಚಿತ್ರವೂ ಇದ್ದವು. ಆ ಹೊಸ ತಾರೆಯ ಮುಖವು ಗೌರಿಗೆ ಪರಿಚಿತವಾದುದಾಗಿರುವಂತೆ ತೋರಿತು. ಅದರ ಬುಡದಲ್ಲಿರುವ ಹೆಸರು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದದ್ದೇ ತಡ! ಗೌರಿ ಅಚ್ಚರಿಯಿಂದ ಮೆಟ್ಟಿಬಿದ್ದಳು.

“ಹೊಸ ತಾರೆ—ವಸಂತಿ”

“ವಸಂತಿ!” ಎಂದು ಬಾಯ್ತೆರೆದೇ ಹೇಳಿಕೊಂಡಳು ಗೌರಿ! ಹೌದು! ಶ್ಯಾಮಸುಂದರರ ಮಗಳು ವಸಂತಿಯೇ! ತನಗೆ ಗೊತ್ತೇ ಇಲ್ಲದೆ ವಸಂತಿಯೂ ಈ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ನಟಿಸಿದ್ದಾಳೆ!

ಮತ್ತೂ ಸುಧಾ ಇನ್ನೊಂದು ಪುಟವನ್ನು ತಿರುಗಿಸಿ ತೋರಿಸಿದಳು. ಅಲ್ಲಿ ಹೀಗಿತ್ತು:

“ ‘ಮಾನವತೆ’— ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಿತ್ರದ ಪೂಟಿಂಗು ಸರಭಸವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಪ್ರಖ್ಯಾತ ನಾಟ್ಯಪಟುಗಳೂ, ವಿಖ್ಯಾತ ಡೈರೆಕ್ಟರೂ ಆದ ವರದನ್ ಅವರೇ ಇದರ ಡೈರೆಕ್ಟರ್. ಮತ್ತು ಪ್ರಧಾನ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಅವರೇ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಚಿತ್ರಪಟವು ಅಮೋಘವಾಗಿ ಹೊರಗೆ ಬರುಬಹುದೆಂದು ನಂಬಲಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಮುಖ್ಯ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವೇನೆಂದರೆ, ಪ್ರಧಾನ ನಾಯಕಿ ಸುಕುಮಾರಿ ಸುಧಾ ಮತ್ತು ನೃತ್ಯಕಲಾಜ್ಯೋತಿ ಕುಮಾರಿ ಗೌರೀದೇವಿಯ ನಾಟ್ಯವೈಭವದಿಂದ ಕಳೆಯೇರಿದೆ.....”

ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ ಚುಟುಕದಲ್ಲಿ— “ ನೃತ್ಯಕಲಾಜ್ಯೋತಿ ಕುಮಾರಿ ಗೌರೀದೇವಿಯನ್ನು, ನೃತ್ಯಕಲಾಪಟು ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ವರದನ್ ರು ವಿವಾಹ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವರಾಗಿ ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿದೆಯಂತೆ. ಹೀಗಾದರೆ ಸಿನಿಮಾ ಲೋಕಕ್ಕೊಂದು ನೂತನ ಕಲ್ಯಾಣ ಯೋಗವೇ ಪ್ರಾಪ್ತವಾದಂತಾ ದೀತು ! ”

ಗೌರಿ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಧೊಪ್ಪನೆ ಕೆಳಕ್ಕೆಸೆದು ‘ ಸುಳ್ಳು ! ಸುಳ್ಳು ! ’

೩೨

“ ಸುಳ್ಳು ! ಮೋಸ ! ತುಂಟ ವಂಚಕರ ಆಟ !— ” ಚೀರುತ್ತಾ ನಡುಗುತ್ತಾ ಎದ್ದಳು— ಗೌರಿ.

ಸುಧಾ ಅವಳನ್ನು ಸೋಫಾದ ಮೇಲೆ ಹಿಡಿದು ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ,— “ ಹಾಗೇನಾಯಿತು ಗೌರಿ ! ಈ ವಿವಾಹ ನಿನಗಿಷ್ಟವಿಲ್ಲವೆ ? ಯಾಕೆ ? ಏನು ಕೆಡುಕು ? ನಿನಗೆ ಒಂದೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದಲ್ಲಾ ? ”

“ ಕನಸಿನಲ್ಲಿಯೂ ನೆನೆಯದ ವಿಚಾರವಿದು ! ವರದರಾಯರನ್ನು ನಾನು ಅಣ್ಣನೆಂದೇ ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ಅವರು ಅದಕ್ಕೆ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತವಾಗಿ ನನ್ನ ಮುಂದೆ ನಡೆದಿಲ್ಲ. ಇದೆಲ್ಲ ಎಂತಹ ಸುಳ್ಳು ವಾರ್ತೆ ! ”

ಸ್ವಲ್ಪಕೊತ್ತು ಅವಳನ್ನೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ಸುಧಾ, ಒಮ್ಮೆಲೆ ನಗುತ್ತ -- “ಅಹ! ನನ್ನೊಡನೆ ಬರುಡೆ ಬಿಡುತ್ತಿಯಾ ಗೌರಿ? ವರದನ್ ಎಂಥವನೆಂದು ನನಗೆ ಜಿನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಈ ಸ್ವಾಡಿಯೊಡಲಿರುವ ಕೊಂಚ ಲಕ್ಷಣವುಳ್ಳ ಹೆಂಗುಸರಿಗೆಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತಿದೆ ನನ್ನ ಮುಂದೆಯೂ ಅವನ ಬೇಳೆಬೇಯಿಸಬೇಕೆಂದು ನೋಡಿದ; ನಾಥ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ ಆದರೆ ನನಗೆಗೂ ವರದನ್ ಮೇಲೆ ಸಿಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಈ ಸ್ವಾಡಿಯೊ ಗಾಳಿಯೇ ಅಂಥಾದ್ದು. ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವ ನಟನಟಿಯರೂ ಅಂತರೇ. ಈಗ ವಸಂತಿ ಎಂಬ ಹೊಸ ಜಿಂಕೆಯೊಂದನ್ನು ಕೈಯೊಳಗೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ.....”

“ಎನೇನು? ವಸಂತಿಯನ್ನೆ?”

“ಹೌದಮ್ಮಾ ನಿನಗೆ ಗೊತ್ತೇ ಆ ವಸಂತಿ?”

ಗೌರಿ ಏನೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ

“ಬಹಳ ಒಯ್ಯಾರ! ಯಾವಾಗಲೂ ವರದನೊಂದಿಗೆ ತಿರುಗಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾಳೆ! ಕುಲುಕಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾಳೆ. ಹೆಸರಿಗೆ ನಾವು ನಟಿಸಿದ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ಅವಳಿಗೂ ಒಂದು ಆಕೃತಿ. ನಿನ್ನೆ ತಾನೇ ನಾನು ಅವಳೊಡನೆ ಕೊಂಚ ಮಾತಾಡಿದೆ ಒಳ್ಳೆ ಕುಲೀನ ಹುಡುಗಿಯಂತೆ ಅವಳು! ಇಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತಾಳಲ್ಲಾ ಅಂತ ನಾನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಅವಳಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಬುದ್ಧಿ ಮಾತು ಹೇಳಿ ಕಳುಹಿದ್ದೇನೆ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಅವಳಿಗೆ ಕೋಪ ಬಂದ ಹಾಗಿತ್ತು. ಇದೆಲ್ಲಾ ಯಾಕೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆಂಬರೆ, ಗೌರಿ! ನೀನು ಹೇಗೂ ಯಾರೂ ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲದವಳಾಗಿರುವಿ ಅನಾಥಳಾಗಿರುವಿ. ವರದನ್ ನಿನ್ನನ್ನು ಕಾಪಾಡಿ ಕರಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾನೆ. ಅವನು ಎಷ್ಟೇ ಸ್ತ್ರೀಲೋಲನಾದರೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಕಲಾವಿದ. ನಾಟ್ಯಪಟು. ಅವನಿಗೆ ತಕ್ಕ ಜತೆಯಾಗುವಂತೆ ನೀನೂ ಕಲಾವಿದೆಯಾಗಿರುತ್ತೀ. ಅವನು ಇದನ್ನು ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡೇ ಈ ಮದುವೆ ಪ್ರಸ್ತಾವ ಹುಟ್ಟಿಸಿರಬೇಕು ನೀನು ಅವನಿಗೆ ಒಪ್ಪಿತದವಳಾದುದರಿಂದ, ಅವನನ್ನು ನೀನು ಹೇಳಿದಂತೆ ಕೇಳಿಸಬಹುದು ನೀನು ಅವನ ಸ್ತ್ರೀಲೋಲನಪ್ರತಿಯನ್ನೂ ಕಡಮೆ ಮಾಡಿಸಿ, ತಕ್ಕ ಹದಿನಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಅವನ ಮೇಲೆ ಅಷ್ಟು ಶಕ್ತಿಯ ಪ್ರಯೋಗಮಾಡಲು ನಿನ್ನಿಂದ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ ಗೌರಿ. ನಿನ್ನ ಮುಂದೆ ಅವನು ಏನೂ

ವೈರಿತನವಾಗಿ ನಡೆದಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ಕೇಳಿ ನನಗೆ ತುಂಬಾ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇದ್ದೀತು! ಅವನಿಗೆ ನಿನ್ನ ಮೇಲೆ ಸತ್ತ್ವಿಯ ಮೇಲಿರುವಂತಹ ಅಭಿಮಾನವೂ, ಪ್ರೇಮವೂ ಮೂಡಿರುವುದರಿಂದಲೇ, ಅವನು ನಿನ್ನ ಮುಂದೆ ವೈರಿತನವಾಗಿ ನಡೆದಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಬೇಗನೇ ನಿಮ್ಮ ವಿವಾಹವಾಗಿ ಕಲೆಗೆ ಕಲ್ಯಾಣವಾಗಲಿ”

ಸುಧಾಳ ಈ ದೀರ್ಘ ಭಾಷಣವನ್ನು ಬಿಸ್ಪಾಗಿ ಬೆರಗಾಗಿ ಗೌರಿ ಕೇಳಿದಳು. ಸುಧಾಳಿಗಿಂತ ಒಂದು ಪಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸತ್ಯಾಂಶವೇ ಅವಳಿಗೆ ತಿಳಿದಂತಾಯಿತು. ವರದನು ಮಹಾವಂಚಕನೆಂದು ಸುಧಾಳಿಗಿಂತ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಗೌರಿಗೇ ತಿಳಿಯಿತು. ಆಹಾ! ಅವನು ಅವಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಿದ್ದ? ಎಷ್ಟು ಮೋಸ! ಎಷ್ಟು ಮರೆ! ವಸಂತಿಯನ್ನು ಅವಳಿಗೆ ತಿಳಿಯದಂತೆಯೇ, ಅವಳು ನಟನೆ ಕೊಟ್ಟ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿಯೇ, ಪ್ರವೇಶ ಗೊಳಿಸಿದ್ದಾನೆ! ಗೋಮುಖವ್ಯಾಘ್ರ ವರದ!

“ಸರಿ. ಇನ್ನು ವರದನು ನನ್ನನ್ನು ಇಲ್ಲಿಂದ ಹೋಗಗೊಡುವನೆ? ಅವನ ಇನ್ನೊಂದು ಕೋರಿಕೆ ಇದೇ ಏನು?..... ಅಯ್ಯೋ! ಇನ್ನು ಏನಾದರೂ ಯುಕ್ತಿಯಿಂದಲೇ ಪಾಂಚಜೇಯವಾಗಿದೆ.” ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿ ಕೊಂಡು ಗೌರಿ— “ಸುಧಾ! ಹೊಸ ಹೊಸ ಸಮಾಚಾರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ತುಂಬಾ ಧ್ಯಾಂಕ್ಸ್! ಆದರೆ ನನ್ನನ್ನು ವರದರಾಯರು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂಬ ಮಾತು ಮಾತ್ರ ಸುಳ್ಳು!” ಎಂದಳು.

ಆಗ ಎಲ್ಲಿಗೋ ಹೋಗಿದ್ದ ವರದನು ಮನೆಗೆ ಬಂದು, ಕೆಳಗೆ ವೆಂಕೂನೊಡನೆ ಮಾತಾಡುತ್ತಿರುವ ತಬ್ಬವು ಕೇಳಿಸಿತು. ಕೂಡಲೇ ಸುಧಾ— “ನಾನು ಬರುತ್ತೇನೆ ಗೌರಿ ನೀನು ಹಾಗೆಲ್ಲ ಹೇಳಬೇಡ ವರದರಾಯರನ್ನು ನೀನು ವಿವಾಹಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಒತ್ತಾಯವಿದೆ” ಎಂದೆಂದು ಹೊರಟು, ಮಾಳಿಗೆಯಿಂದ ಕೆಳಗಿಳಿದಳು.

ಕೆಳಗೆ ಸುಧಾ ವರದರು ಏನೋ ಮಾತಾಡಿಕೊಂಡರು. ಅನಂತರ ವರದನು ಮೇಲೇರಿ ಬಂದು, ಗೌರಿಯ ಇದಿರು ಸೋಫಾದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತನು. ಅವನ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಮುಗುಳುನಗೆ ಲಾಘವಾಡುತ್ತಿದ್ದಿತು.

ಗೌರಿಯ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಯೋಚನೆಯ ಭಾರವು ತುಂಬಿತ್ತು.

“ಏನು ಗೌರಿ ! ಏನೋ ಗಾಢಾಲೋಚನೆ ಮಾಡುವಂತಿದೆ ? ಸುಧಾ ಏನಾದರೂ ಕಹಿಯಾಗಿ ಮಾತಾಡಿದಳೆ?” ವರದನು ಕೇಳಿದ.

‘ಹೌದು. ನೀವೇ ಹಾಗೆ ಹೇಳುವಂತೆ ಪ್ರೇರೇಪಿಸಿ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೀರಿ; ಅಲ್ಲವೆ?”

“ಹೌದು. ಸುಳ್ಳೇಕೆ ? ಸಿನಿಮಾ ವೃತ್ತಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ನೋಡಿದಿರೆಯಷ್ಟೆ? ಎಲ್ಲರೂ ಹಾಗೆಂದೇ ಉಹ ಕಟ್ಟಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗಾಗುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದೂ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ”

“ಹೇಗಾಗುವುದು?”

“ನಿನ್ನೊಡನೆ ನನ್ನ ವಿವಾಹ?”

“ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ! ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ!”

“ನನಗೂ ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ—ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈಗ ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ವಿವಾಹಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದೂ, ನನಗೂ ನಿನಗೂ ಸರಿಮೇಳವಿದೆಯೆಂದೂ ಎಲ್ಲರೂ ಒತ್ತಾಯಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ—ನಿನ್ನ ವಿವಾಹ ನಿಶ್ಚಯವೂ ಆಯಿತೆಂದು ಜನಜನಿತವಾಗಿ ಹೋಗಿದೆ ! ಇನ್ನೂ ನಿನ್ನ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಸುಧಾಳೊಡನೆ ಹೇಳಿದೆ. ಈ ವಿಷಯ ತಾನೇ ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸಿ ನೋಡುತ್ತೇನೆಂದಳು. ಎಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತಾಯಿತಷ್ಟೆ?”

“ಎಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತಾಯಿತು ! ಹೆಚ್ಚೇ ಗೊತ್ತಾಯಿತು ! ನಾನು ಮೊದಲೇ ನಿಮಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಅಣ್ಣನಂತೆ ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಎಂದೆಂದೂ ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅಣ್ಣಾ ! ಇನ್ನು ನನ್ನನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ಬಿಡಿ!”

“ಎಲ್ಲಿಗೆ?”

“ಎಲ್ಲಿಗೂ ಬೇಡ! ಈ ಕಂಪೌಂಡಿನ ಹೊರಗೆ ಬಿಟ್ಟರೆ ಸಾಕು ”

“ಹೌದು. ಕೋಳಿಮರಿಯನ್ನು ಹದ್ದು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವಂತೆ, ಮಿಲಿಟ್ರೇಯವರು ನಿನ್ನನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ!”

“ಹಾಗಾದರೆ ನೀವು ನನ್ನನ್ನು ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೀರಿ?”

“ನನ್ನ ದಿನ್ನೆಂದು ಕೋರಿಕೆಯುಂಟೆಂದು ನಾನು ಮೊದಲೇ ಸೂಚಿಸಿದ್ದೇನಲ್ಲವೆ ? ಅದೇನೆಂದು ನಾನು ಈ ವರೆಗೂ ನಿನಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ

ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಸ್ವಲ್ಪ ಪಳಗಿದನಂತರ ಹೇಳೋಣವೆಂದೇ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ನೀನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಎರಡು ಮೂರು ತಿಂಗಳಾಯಿತು. ಗೌರಿ! ಸುತ್ತಿ ಬಳಸಿ ಹೇಳಲೇಕೆ? ನನಗೆ ತಕ್ಕ ಮಡದಿಯಾಗತಕ್ಕವಳು ನೀನೇ ಒಪ್ಪಿರುವೆನೆಂದು ಬಾಯಿತೆರೆದು ಹೇಳಬಿಡು. ಮದುವೆಯಾದ ಕೂಡಲೇ ನೀನು ಹೀಗೆ ನಿರ್ಬಂಧದಲ್ಲಿರಲಾರಿ ನಿನ್ನ ಇಚ್ಛಾನುಸಾರವಾಗಿ ಹೋಗಿ ಗೊಡುವೆನು ”

“ಎನಿದು? ಸಣ್ಣ ಮಗುವನ್ನು ಮಂಗಾಡಿಸುವಂತೆ?”

“ಅಂದರೆ ನಿನಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಕೊಡುವೆನೆಂದು ಅರ್ಥ ! ”

ಇಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಇವನೊಡನೆ ಮಾತಾಡಿ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ವರದನು ನಯವಾಗಿ ತುಂಬಾ ಉಪದೇಶ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ ಅವಳು ಬಾಯಿಮುಚ್ಚಿ ಗಂಭೀರಳಾಗಿ ಕುಳಿತಿದ್ದಾಳೆ ಕಡೆಗೆ ವರದನು ಕೋಪ ದಿಂದ— “ಇಷ್ಟು ನಯವಾಗಿ ನಾನು ಹೇಳಿದರೂ ನೀನು ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ ಅಲ್ಲವೆ? ಹುಚ್ಚೀ! ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಗಂಡ-ಹೆಂಡಿರಾಗಿರುವೆವೆಂದು ಊರು ಪೂರಾ ಗೊತ್ತಾಗಿಹೋಗಿದೆ ಸರಿ ಕಡೆಯ ಔಷಧವನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿ ಸಿದ ಮೇಲೆಯೇ ನೀನು ದಾರಿಗೆ ಬರುವಂತಿದೆ!— ಏ ತೆಲ್ಲಂ!” ಎಂದು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕರೆದನು.

ತೆಲ್ಲಂ ಓಡಿ ಬರುತ್ತಲೇ ಅವಳನ್ನು ಕುರಿತು,— “ಈ ದಿನ ನನ್ನ ಹಾಸಿಗೆಯನ್ನು ಈ ಕೋಣೆಯೊಳಗೇ ಹಾಕು ! ” ಎಂದು ಭಯಂಕರ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿ, ವರದನು ಎದ್ದು ಕೆಳಗಿಳಿದು ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟನು.

ಆ ಆಜ್ಞೆ ಗೌರಿಯ ತಲೆಗೆ ಸಿಡಿಲು ಬಡೆದಂತಾಯಿತು !

ಓಡಿಹೋಗೋಣವೆಂದರೆ ಆ ಮಾಳಿಗೆಯ ಮೆಟ್ಟಿಲಿನ ಬಾಗಿಲು, ಯಾವಾಗಲೂ ಹೊರಗಿನಿಂದ ಚಿಲುಕ ಹಾಕಿರುತ್ತಿತ್ತು! ಏನೇ ಆಗಲಿ. ಇಂದು ರಾತ್ರಿ ಆ ಧೂರ್ತನು ಒಳಗೆ ಬರದಂತೆ ಬಾಗಿಲು ತಾಳ ಹಾಕಿ ಭದ್ರವಾಗಿರುವುದೆಂದು ನಿಶ್ಚಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡಳು.

ಅವಳ ದುಃಖವನ್ನು ಅವಳು ಯಾರೊಡನೆ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದು ? ಸೇವಕರಾದ ತೆಲ್ಲಂ-ವೆಂಕರು ಅವಳ ಮೇಲೆ ಸಹಾನುಕಾಪಿಗಳಲ್ಲ ! ಗೌರಿ

ಆ ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಡಬೇಕಾದರೆ ಶೆಲ್ಲಂ-ವೆಂಕರೇ ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದು ಕೊಡಬೇಕು. ಎಲ್ಲಿ ತಿರುಗಾಡಿದರೂ ವೆಂಕೂ ಅವಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಇರುವನು. ಅವಳ ವಿಶ್ವಾಸಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರಳಾಗಿ ಅಲ್ಲಿದ್ದವಳು ಒಬ್ಬಳೇ ಒಬ್ಬಳು— ಸುಧಾ. ಈಗ ಅವಳು ಕೂಡಾ ವರದನನ್ನೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಒತ್ತಾಯಸುತ್ತಾಳಲ್ಲ !

ಏನು ಮಾಡುವುದೆಂದು ಚಿಂತಿಸುತ್ತಾ ಕುಳಿತಿದ್ದಾಗ, ಆ ಮನೆಯ ಹುಂದೊಂದು ಕಾರು ಬಂದು ನಿಂತ ಸದ್ದಾಯಿತು. ಯಾರದೋ ಏನೋ ಎಷ್ಟೋ ಕಾರು ಬರುತ್ತೆ ಹೋಗುತ್ತೆ ಎಂದುಕೊಂಡು ಅವಳು ಅಲಕ್ಷ್ಯವಾಗಿದ್ದಾಗ, — “ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ವರದನ್ ಇಲ್ಲವೆ?” ಎಂದು ಪರಿಚಿತ ಸ್ತ್ರೀಕಂಠವು ಅವಳ ಲಕ್ಷ್ಯವನ್ನೆಳೆಯಿತು.

ಗೌರಿ ಚಟ್ಟನೆದ್ದು ಮಾಳಿಗೆ ಮೆಟ್ಟಿಲಿನ ಬಳಿಗೆ ಓಡಿಬಂದು ನಿಂತಳು. ಮೆಟ್ಟಿಲಿಳಿದರೆ ಕೆಳಗೊಂದು ಬಾಗಿಲು. ಆ ಬಾಗಿಲು ಯಾವಾಗಲೂ ಹೊರಗಿನಿಂದ ಚಲಕ ಹಾಕಿರುತ್ತಿತ್ತು.

ಆ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ವೆಂಕೂನ ಉತ್ತರ ಕೇಳಿಸಿತು— “ಅವರಿಲ್ಲ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ.”

“ಯಾವಾಗ ಬಂದಾರು?”— ಅದೇ ಸ್ತ್ರೀಕಂಠ

ಗೌರಿ ಕೌತುಕಾನಂದದಿಂದ ಮೆಟ್ಟಿಲಿಳಿದು, ಬಾಗಿಲ ಬದಿಯಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂತಳು.

ವೆಂಕೂನ ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರ: — “ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನಿಮಗೆ ಅವರನ್ನು ನೋಡಬೇಕಾದರೆ ನಾಳೆ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ನೋಡಿ. ಇದು ಅವರ ಪ್ರೈವೇಟು ಬಂಗಲೆ.”

“ಪ್ರೈವೇಟು ಬಂಗಲೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಅವರನ್ನು ಕಾಣಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹೇಗೂ ಒಂಭತ್ತು ಗಂಟೆಯೊಳಗೆ ಬಂದಾರಲ್ಲವೆ? ನಾನು ಕಾದಿರುತ್ತೇನೆ.”

“ಅವರು ಬರುವಾಗ ಹತ್ತಾದರೂ ಅದೀತು, ಹನ್ನೆರಡಾದರೂ ಅದೀತು. ನೀವು ನಾಳೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಬಂದು ನೋಡುವುದೊಳ್ಳಿದಮ್ಮ.”

ಇನ್ನು ತಾಳಲಾರದೆ ಗೌರಿ, ಬಾಗಿಲ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೇ ಕೂಗಿದಳು !
“ವಸಂತೀ! ವಸಂತೀ!.....”

ಇಲ್ಲಿ

“ ಗೌರಿ ! ಗೌರಿ ! ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದಿಯಾ ನೀನು ? ” ವಸಂತಿ ಹೊರಗಿನಿಂದಲೇ ಕೂಗಿದಳು

“ ಹೌದು ವಸಂತಿ ! ಸ್ವಲ್ಪ ನನ್ನೊಡನೆ ಮಾತಾಡಿ ಹೋಗೇ ! ಅಮ್ಮಾ ! ಶೆಲ್ಲಂ ! ನನ್ನ ಗೆಳತಿ ಅವಳು ಅವಳನ್ನು ಕೊಂಚ ಒಳಗೆ ಬಿಡು. ಬಾಗಿಲು ತೆಗೆ ! ”

ಶೆಲ್ಲಂ ಹೊರಗಿನಿಂದ - “ ಅಯ್ಯೋ ! ಅದೆಲ್ಲ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲಮ್ಮಾ ! ಯಜಮಾನರ ಅಪ್ಪಣೆಯಿಲ್ಲದೆ ನಿಮ್ಮೊಡನೆ ಮಾತಾಡಲು ಯಾರನ್ನೂ ಬಿಡುವಹಾಗಿಲ್ಲಮ್ಮ ! ” ಎಂದಳು.

ಕೂಡಲೇ ವಸಂತಿ ಶೆಲ್ಲಂಳನ್ನೂ ಕುರಿತು ಅರೆಮರೆಯಾದ ತಮಿಳು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ - “ ಅದೇಕೆ ? ಏನಾದರೂ ಮೋಸವಿದೆಯೆ ? ”

“ ಅದೊಂದೂ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ” - ಎಂದು ವೆಂಕುಚಿನ ದನಿ ಕೇಳಿಸಿತು

ವಸಂತಿಯೆಂದಳು : - “ ಎಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತಾಯಿತು ನನಗೆ. ನಾನೇನೂ ನಿಮ್ಮ ಗೌರೀದೇವಿಯನ್ನು ತಿಂದುಬಿಡುವದಿಲ್ಲ. ವರದನ್ ಬರುವದ ರೊಳಗೆ ನಾನು ಅವಳೊಡನೆ ನಾಲ್ಕು ಮಾತಾಡಿ ಬಂದುಬಿಡುತ್ತೇನೆ. ”

“ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವಮ್ಮಾ ! ” ವೆಂಕು ನಿರ್ಧಾರದಿಂದ ಹೇಳಿದ.

“ ವಸಂತಿ ! ನಾನಿಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಬಿದ್ದೇನೆ. ಹೇಗಾದರೂ ನನ್ನನ್ನೇ ಬಂಧನದಿಂದ ಪಾರುಮಾಡು ! ” ಎಂದಳು. ಸುಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಕನ್ನಡ ದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವ ಮಾತು, ಆ ಶೆಲ್ಲಂ ವೆಂಕುಳಿಗೆ ಅರ್ಥವೇ ಆಗುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ.

ಆಗ ವಸಂತಿ - “ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೆ ? ಒಳ್ಳೆಯದರಲ್ಲಿ ನೀವು ಬಹ ದಿದ್ದರೆ ನಾನೀಗಲೇ ಪೋಲೀಸರನ್ನು ಕರೆಯುತ್ತೇನೆ. ಒಬ್ಬಳು ಹೆಂಗು- ಸನ್ನು ಮಾಳಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿ ಬಾಗಿಲು ಭದ್ರ ಪಡಿಸುವುದೆಂದರೆ ಏನರ್ಥ ? ”

ವೆಂಕು ಕೂಡಲೆ ಹೆದರಿದಂತೆ ತೋರಿತು.

ಶೆಲ್ಲಂ ಅಂದಳು : - “ ಬೇಗನೇ ಮಾತಾಡಿ ಹೋಗುತ್ತೀರಾ ? ”

“ ಆಗತ್ಯವಾಗಿ ಬೇಗನೇ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ. ”

ವರದರಾಯರು ಬರುವುದರೊಳಗೆ, ನೀವು ಕೆಳಗೆ ಬಂದುಬಿಡಿ ” ಎನ್ನುತ್ತಾ ವೆಂಕು, ಮಾಳಿಗೆಯ ಮೆಟ್ಟಿಲ ಬಾಗಿಲಚಿಲಕ ತೆಗೆದನು.

ಆ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿಯೇ ಗೌರಿ ವಸಂತಿಯರು ಪರಸ್ಪರ ಗಾಢಾಲಿಂಗನ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು.

“ ಆಗ ಹೆದರಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಶಿಲ್ಪಂ, ವೆಂಕುನ ಕುರಿತು — “ ವೆಂಕಾ ! ನೀನು ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ ಗೇಟಿನ ಬಳಿ ನೋಡುತ್ತಾ ನಿಲ್ಲು ರಾಯರ ಕಾರು ದೂರದಲ್ಲಿ ಬರುವಾಗಲೇ ಓಡಿಬಂದು ನನಗೆ ತಿಳಿಸು ನಾವು ಅಪ್ಪಣೆಗೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ನಡೆದದ್ದು ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾದರೆ, ನಮ್ಮ ತಲೆ ತೆಗೆದುಬಿಟ್ಟಾರು ! ” ಎಂದಳು.

“ ಅದೇ ಸರಿ ” ಎಂದು ವೆಂಕು ಗೇಟಿನ ಕಡೆಗೆ ಓಡಿದ

ಗೌರಿ ವಸಂತಿಯು ಕೈಯನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಮಾಳಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಅವಳದಿಸುವ ಆ ಕೋಣೆಗೆ ಕರೆದೊಯ್ದಳು — “ ವಸಂತೀ ! ನಾನಿಲ್ಲಿ ನರಕಯಾತನೆಯಲ್ಲಿದ್ದೇನೆ. ಈ ವರದನ್, ನನ್ನನ್ನಿಲ್ಲಿ ಸೆರೆಹಾಕಿ, ಅವನನ್ನು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ನಿರ್ಬಂಧಿಸುತ್ತಾನೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಾತಾಡಲೂ ಈಗ ಸಮಯವಿಲ್ಲವಲ್ಲ ! ನಾನಿಲ್ಲಿಂದ ಹೇಗೆ ಪಾರಾಗಲಿ ಹೇಳು ವಸಂತೀ ! ”

“ ನಾನಿದ್ದೇನೆ. ನೀನೇನೂ ಹೆದರಬೇಡ ಗೌರಿ ! — ” ಎಂದು ವಸಂತಿಯಿಂದ ಧೈರ್ಯವಾದವನ್ನು ಕೇಳಿ ಗೌರಿಗೆ ಬಹಳ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು

ಹಿಂದೆ ಮಿಲಿಟರಿಯವರು ಆಕ್ರಮಿಸಿಕೊಂಡಾಗ ಭಯದಿಂದ ತರಗಿಲೆಯಂತೆ ನಡುಗಿದ್ದ ವಸಂತಿ, ಎಷ್ಟು ಧೈರ್ಯಶಾಲಿನಿಯಾಗಿದ್ದಾಳೆ !

“ — ಅದಿರಲಿ ಗೌರಿ, ಅಂದು ನಿನ್ನನ್ನೂ ಮಿಲಿಟ್ರಿಯವರು ಎಳೆದೊಯ್ದರಲ್ಲ ! ಇವನ ಕೈಗೆ ಕೇಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಬಿದ್ದಿ ? ” ಎಂದು ವಸಂತಿ ಕೇಳಿದಳು.

“ ಅವರ ಕೈಯಿಂದ ಈ ವರದನು ಅವರು ಕೇಳಿದಷ್ಟು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟು, ಅಂದೇ ನನ್ನನ್ನು ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡನಂತೆ. ಆಗ ನನಗೆ ಬೋಧ ಎರಲಿಲ್ಲ. ಕರಕೊಂಡು ಬಂದು ಇಲ್ಲಿ ಸೆರೆಹಾಕಿ, ಸಿನಿಮಾದಲ್ಲಿ ನಟಿಸು

ವಂತೆ ಮಾಡಿದ. ಈಗ ತನ್ನನ್ನು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ ! ”

“ ಓಹೋ ! ನೀನು ನಟಿಸಿದ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ನಾನೂ ನಟಿಸಿದ್ದೇನೆ ನೀನು ಇಲ್ಲಿರುವುದೊಂದೂ ನನಗೆ ಗೊತ್ತೇ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಈ ದಿನ ಸಿನಿಮಾ ವೃತ್ತವೆಂಬ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ನೋಡಿಯೇ ನನಗೆಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಗೌರಿ ! ಆ ವರದನು ನನಗೂ ದೊಡ್ಡ ಮೋಸ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಎಲ್ಲ ವನ್ನೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಯಬೇಕಂತಲೇ ನಾನೀಗ ಬಂದದ್ದು. ಓಹೋ ! ಓಗೋ ಸಂಗತಿ ? ಗೌರಿ ! ನೀನು ಅವನನ್ನು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ ನಾನೆ ? ಒಪ್ಪಿದ್ದರೆ ಹೇಳು ನನ್ನ ಮುಂದೆ ! ”

“ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ ! ದೇವರ ಸಾಕ್ಷಿ ! ನನ್ನ ವಿಷಯ ನೀನಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆ ? ವರದನನ್ನು ನನ್ನ ಆಪದ್ಯಾಂಧವನಾದ ಅಣ್ಣನೆಂದೇ ತಿಳಿದಿದ್ದೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೇ ಅವನ ಈ ಹೃದ್ಯ ತವು ಬಯಲಾಯಿತು ! ”

ಆಗ ಶಿಲ್ಪಂ ಉಪ್ಪರಿಗೆಯ ಮೆಟ್ಟಿಲಮೇಲೆ ಬಂದು, “ ಓ ಅಮ್ಮ ! ಬೇಗನೇ ಬಂದು ಬಿಡಿ ! ಅವರು ಬಂದುಗಿಂದಾರು ! ” ಎಂದು ಅವಸರ ಪಡಿಸಿದಳು

ಗೌರಿಯೆಂದಳು:--“ ನೋಡಿದಿಯಾ ? ಹೆಚ್ಚು ಮಾತಿಗೂ ಈ ಮಾರಿಗಳ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ ವಸಂತಿ ! ನನ್ನನ್ನು ಇಲ್ಲಿಂದ ಪಾರು ಮಾಡುವ ಭಾರ ನಿನ್ನದು. ಫಿಲಿಂನಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಭಾಗದ ನಟನೆಯೂ ಮುಗಿಯಿತು. ನೀನು ಹೋಗಿ ಗಜವದನರಾಯರನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು, ನನ್ನನ್ನು ಕರೆದೊಯ್ಯಿಸು. ” ಎಂದಳು

“ ಅಮ್ಮ ತಡವೇಕೆ ಗೌರಿ ? ಈಗಲೇ ನೀನು ಇಲ್ಲಿಂದ ಹೋಗುವಿಯಾ ಹೇಳು ? ”

ಗೌರಿ ಅಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ ಕಣ್ಣು ರಳಿಸಿ--“ ಹೇಗೆ ? ”

ವಸಂತಿಗೆ ಮಿಂಚಿನಂತೆ ಏನೋ ಒಂದು ಯುಕ್ತಿ ಹೊಳೆದಿತ್ತು. ಒಮ್ಮೆ ಕತ್ತು ತಿರುಗಿಸಿ ಹಿಂದೆ ನೋಡಿದಳು. ಶಿಲ್ಪಂ ಮೆಟ್ಟಿಲಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಅವರನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಳು “ಇದೋ ಬಂದೆ ! ಏನೂ ಹೆದರಬೇಡ” ಎಂದು ಶಿಲ್ಪಂಳಿಗೆ ಧೈರ್ಯ ಹೇಳಿದಳು ವಸಂತಿ.

ಭಯ ಶೀಲೆಯಾದ ಶಿಲ್ಪಂ ಪುನಃ ಕೆಳಗೆ ಹೋದಳು.

ಕೂಡಲೆ ವಸಂತಿ, ಗುಸುಗುಸನೆ ಗೌರಿಗೆ ಏನೇನೋ ಹೇಳಿದಳು.

“ ಅಯ್ಯೋ ! ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ನೀನು ಆ ದುರುಳನ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಬೀಳುವಿಯಲ್ಲಾ ! ” ಎಂದಳು ಗೌರಿ

ವಸಂತಿ ಒಮ್ಮೆಲೆ ದುಃಖ ಸದ್ಗದಿತೆಯಾಗಿ, — “ ಅಯ್ಯೋ ! ಅದೇನು ಕೇಳುತ್ತಿ ? ಇನ್ನು ನಾನು ಸಿಕ್ಕಿಬೀಳುವುದೇನಿದೆ ಮಣ್ಣು ? ಮೊತ್ತ ಮೊದಲು ನಾನು ಫಿಲಿಂನಲ್ಲಿ ನಟಿಸಬೇಕೆಂಬ ಆತುರಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದೆ. ಹಂಪೆ ಯಲ್ಲಿಯೇ ಅವನಿಗೆ ನಾನು ವಿಳಾಸ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆ. ನಾನು ಮದರಾಸಿಗೆ ಬಂದ ಮರುದಿನವೇ ಅವನು ನಮ್ಮಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು, ನನ್ನನ್ನು “ ಮಾನವತಿ ” ಯಲ್ಲಿ ನಟಿಸಲು ಒಪ್ಪಂದ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡುಬಿಟ್ಟ. ನನ್ನ ತಂದೆಯಿಂದ ಅನುಜ್ಞೆಯ ಕಾಗದವೂ ನನಗೆ ಬಂದಿತ್ತು ನನ್ನ ಮಾವನೂ ಸಂತೋಷ ದಿಂದ ಅನುಮತಿಯಿತ್ತರು ನಾನು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಪೂಟಿಂಗಿಗೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತಾ ಇದ್ದರೂ, ನೀನು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತೇ ಆಗಿಲ್ಲ. ಏನು ಗೌರಿ ? ವರದನು ನನ್ನನ್ನು ತನ್ನ ಮೋಹದ ಒಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಿಕ್ಕಿಸಿ ಹಾಕಿದ. ನನ್ನ ನ್ನೇ ವಿವಾಹ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವೆನೆಂದು ಮಾತು ಕೊಟ್ಟ. ನಂಬಿದೆ ನಾನು ಈಗ ಇಗೋ ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದ ವಿಪರೀತ ವಾರ್ತೆ ನೋಡಿದೆಯಾ ? ಇದರ ಸತ್ಯಾಸತ್ಯತೆಯನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಕೇಳಿ ನೋಡಬೇಕೆಂತಲೇ ನಾನಿಂದು ಬಂದೆ ಯಾವಾಗಲೂ ನನಗೆ ವರದನ ಭೆಟ್ಟಿ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ಅವನಿರಲಿಲ್ಲ ಸುಧಾನೊಡನೆ ವಿಚಾರಿಸಲಾಗಿ ಅವನ ಪ್ರೈವೇಟು ಬಂಗಲೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾನು ಎಂದಳು ಆಗ ತಾನೇ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಇಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೊಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಮನೆಯು ಉಂಟೆಂದು. ನಿನ್ನ ವಿಷಯ ಕೂಡಾ ನಾನು ಸುಧಾ ನೊಡನೆ ಕೇಳಿದೆ. ಅದು ಯಾವಗೌರಿಯೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದಳು ಆಹಾ ! ಎಲ್ಲರೂ ವರದನ ಕೈಯಾಳುಗಳೇ ! ನನಗೆ ಈಗಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಇಂದು ಎರಡರಲ್ಲೊಂದು ಇತ್ಯರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡೇ ನಾನು ಬರುವೆನು. ಬಾ ಹೋಗೋಣ. ನನ್ನ ಮಾವ ಗಜವದನರಾಯರಲ್ಲಿಗೇ ಸದ್ಯ ಹೋಗಿರು ಅವರು ತುಂಬಾ ಒಳ್ಳೆಯವರು. ನಿನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕಾರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರುವಂತೆ ನಾನು ಡ್ರೈವರಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸರಿ ಇಲ್ಲಿ ನಿನ್ನದೇನೂ ಸಾಮಾನ್ಯವಲ್ಲವಷ್ಟೆ ? ”

“ ಅದೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಪುಣ್ಯಕ್ಕೆ ನಾನೀಗ ಉಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವುದು ನನ್ನ ದೇ ಅಗಿದೆ....ಅದರೆ.....”

“ ಬಾ. ಬಾ.— ತಡಮಾಡಬೇಡ ನಿನ್ನ ಬಟ್ಟೆ ಬರೆಗಳ ಟ್ರಂಕು ಮಾವನಲ್ಲಿದೆ ” ಎನ್ನುತ್ತಾ ವಸಂತಿ ಗೌರಿಯ ಕೈ ಹಿಡಿದು ಹೊರಟಳು. ಇಬ್ಬರೂ ಮೆಟ್ಟಿಲಿಳಿಯಲಾರಂಭಿಸಿದರು.

ಅಗ ಗೌರಿ- “ ವಸಂತಿ ! ಗೇಟಿನಲ್ಲಿರುವ ಫೋರ್ಕರು ಬಿಡುವರೆ ? ”

“ ಬಿಡುವರು. ನಾನು ಆಗಾಗ ಈ ಸ್ಟೂಡಿಯೋಗೆ ಬರುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತಾ ಇರುವುದರಿಂದ ನನ್ನ ಕಾರಿಗೆ ಅನುಮಿತಿಯಿದೆ ” ಇಬ್ಬರೂ ಕೆಳಗಿಳಿದು, ಕಾರಿನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದರು.

ಒಳಗೆ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ದೀಪವು ಉರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಶೆಲ್ಲಂ ಜಗುಲಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂತು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಒಳಗಿನ ಬೆಳಕು ಬ್ಲಾಕ್ ಡ್ರೆಸ್ ಸೂತ್ರದಂತೆ, ಒಳಗೇ ಅಡಗಿ ಕೊಂಡಿದ್ದುದರಿಂದ, ಕಾರಿನ ಮೇಲೂ ಅದರ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂತವರ ಮೇಲೂ ಕತ್ತಲೆ ಕವಿದಿತ್ತು.

ವಸಂತಿ ಆ ಕಾರಿನಲ್ಲಿ ಆರೋಹಿಸುವವಳಂತೆಯೂ ಗೌರಿ ಅವಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಡುವವಳಂತೆಯೂ ಶೆಲ್ಲಂಳಿಗೆ ತೋರುವಂತೆ ಅವರ ನಟನೆಯಿತ್ತು.

ಕಾರಿನೊಳಗೆ ಅರ್ಧ ಎರಡ ವಸಂತಿ ಡ್ರೈವರನ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ—
“ ಇಕೋ- ಈ ನನ್ನ ಗೆಳತಿ ಕಾರಲ್ಲಿ ಕೂಡುತ್ತಾಳೆ. ಇವಳನ್ನು ಮನೆಯಲ್ಲಿಳಿಸಿ ಪುನಃ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಾ ಅವಳು ಎರಡ ಕೂಡಲೇ ಹೊರಡು. ಏನೂ ಕೇಳಬೇಡ ” ಎಂದಂದು ಕಾರಿನಲ್ಲಿ ಬರುವವಳಂತೆ ನಟಿಸಿ, ಫಕ್ಕ್ ನೆ ಹೊರಗೆಬಂದು—“ ಗೌರಿ ! ನನ್ನ ಪುಸ್ತಕ ಉಪ್ಪರಿಗೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಮರೆತು ಹೋಯಿತು. ! ” ಎಂದಳು.

ಕೂಡಲೇ ಗೌರಿ ಶೆಲ್ಲಂಳನ್ನು ನೋಡಿ,—“ ಇವಳ ಕೈಯಲ್ಲಿಂದು ಪುಸ್ತಕವಿತ್ತಲ್ಲಾ ಅದು ಮಾಳಿಗೆಯ ಮೇಲಿದೆ ಕೊಂಚತಾರೇ.” ಎಂದು ತಮಿಳಿನಿಂದಲೇ ಹೇಳಿದಳು.

“ ತೆರೆಯುಂ, ತೆರೆಯುಂ ! ಇದೋ ಕೊಂಡುವರೇಂ ” ಎನ್ನುತ್ತ ಶೆಲ್ಲಂ ಮಾಳಿಗೆಯ ಮೇಲೇರಿದಳು.

ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ವಸಂತಿಗೆ ಬದಲು ಗೌರಿ ಕಾರಿನೋಳಗೇರಿ ಕುಳಿತು ಬಿಟ್ಟಳು. ಕಾರೂ ಕೂಡಲೇ 'ಸ್ವಾರ್ಟ್'ಗಿ ಸರ್ರನೆ ಹೊರಟು ಹೋಯಿತು.

ವಸಂತಿ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಮಾಳಿಗಿಯ ಮೆಟ್ಟಲನ್ನು ಏರಲಾರಂಭಿಸಿದಳು. ಏರುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಶೆಲ್ಲಂ ಪುಸ್ತಕದೊಂದಿಗೆ ಇಳಿದುಬರುತ್ತ—
“ ಪೋಯ್ ವಿಟ್ಟಾಂಗಲೇ ! ” ಎಂದಳು.

ಏರಿಬರುತ್ತಿರುವುದು ಗೌರಿ ಎಂದೇ ಅವಳ ಭಾವನೆ ವಸಂತಿ ಸಣ್ಣದನಿಯಲ್ಲಿ— “ ಹುಂ. ಪೋಯ್ ವಿಟ್ಟಾಂಗ ವರದನ್ ವರ್ರಾಸಲೇ ಇರುಂದದು ” ಎನ್ನುತ್ತಾ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಅವಳ ಕೈಯಿಂದ ಕಿತ್ತುಕೊಂಡು ಮೇಲೆ ಹೋದಳು. ಕತ್ತಲೇಕವಿದಿರುವ ಆ ಮೆಟ್ಟಲಿನ ಭಾಗದಲ್ಲಿ. ಏನೂ ಸಂಶಯಬಾರದೆ ಶೆಲ್ಲಂ ಅವಳ ಪಾಡಿಗೆ ಮೆಟ್ಟಿಳಿದು, ಅವಳರ ವಸರವಾಗಿ ಬಾಗಿಲು ಚಿಲಕ ಶಾಕಿಕೊಂಡಳು.

“ ವರದನ್ ಬರುವಂತಿದೆ ” ಎಂದು ವಸಂತಿ ಅವಳನ್ನು ಹೆದರಿಸಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಳು ಎಲ್ಲಿ ಬಂದನೋ ಎಂದು ಶೆಲ್ಲಂ ಜಗಲಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಹೊರಗೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಆಗ ಗೇಟಿನಲ್ಲಿ ನೋಡುತ್ತಾನೆಂದಿದ್ದ ವೆಂಕೂ, ವಸಂತಿಯ ಕಾರು ಹೊರಟು ಹೋದುದನ್ನು ನೋಡಿ, ಭಯವುನೀಗಿ ಮನೆಗೆ ಹೊರಟುಬಂದನು. ಬಂದವನು ಶೆಲ್ಲಂಳನ್ನು ಕುರಿತು,—
“ ಶೆಲ್ಲಂ ! ಈಗ ಬಂದಳಲ್ಲಾ ವಸಂತೀ ಅಂತ ಇವಳು ಈ ಮನೆಗೆ ಎಲ್ಲಿ ಯಾದರೂ ಬಂದರೆ, ಗೌರಮ್ಮನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳಿಸದಂತೆ ಜಾಗ್ರತೆಯಿಂದಿರಬೇಕು ಎಂದು ರಾಯರು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿಯೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ನನಗೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಏನೋ ಗುಟ್ಟಿದ್ದೀತು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವಳು ಬರುತ್ತಲೇ ಇವಳು ಆಷ್ಟು ಆತುರ ಪಡುತ್ತಿದ್ದಳೆ ? ಏನೇನು ಮಾತಾಡಿಕೊಂಡಿರೋ ಎನ್ನು ಕರ್ನವೋ ! ಅವರ ಭಾಷೆ ಒಂದು ಗೊತ್ತಾಗೋದಿಲ್ಲ ನನಗೆ ! ಪುಣ್ಯ ಕಾಲ ! ರಾಯರಿಲ್ಲದ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಬಂದಳಲ್ಲ ! —ಬಂದು ನೋಡಿ ಡರೆ ರಾಯರಿರುವ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಹೀಗಾಗಿದ್ದರೆ ಅವರ ಪಾಡು ! ಏನೂ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರ ! ದೇವರೆ ! ಇಂದಿನ ಈ ಸಂಗತಿ ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗದ ಹಾಗಿರಲಿ ! ” ಎಂದು ಹಳಹಳಿಸಿ ಕೊಂಡನು.

ಶೆಲ್ಲಂ ಹೇಳಿದಳು—“ಎನು ಕರ್ಮವೋ ! ಈ ರಾಯರು ಬೇಡದ ಕಿತಾಪತಿಯನ್ನೆಲ್ಲ ಹಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ! ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲದವಳನ್ನು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೋ ಅಂತ ಯಾಕೆ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಬೇಕು ? ಪಾಪ ! ಒಳ್ಳೆಯ ವಳಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಾಳೆ ಗೌರವ್ವ ! ಇವತ್ತು ರಾತ್ರಿ ರಾಯರು ಗೌರವ್ವನ ಕೋಣೆಯೊಳಗೇ ಮಲಗುತ್ತಾರೆ ! ದೇವರೆಗತಿ ”

ವೆಂಕೂ ನಗುತ್ತ “ಸರಿ ! ಅಷ್ಟಾದ ಮೇಲೆ ಇವರನ್ನೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕು ಮತ್ತೆ ! ಭಲೆ ! ಒಳ್ಳೆಯ ಉಪಾಯವಿದು ! ಭಲೇ ಮದ್ಯಾ ! ”

“ಅವರು ಬರುವುದರೊಳಗೆ ಗೌರವ್ವನ ಊಟವಾಗಿ ಹೋಗಲಿ ! ” ಎಂದು ಶೆಲ್ಲಂ ಅಡುಗೆ ಮನೆಯ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗಿ, ಮಾಳಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಗೌರವ್ವನಿಗೆ ಊಟ ಒಯ್ಯಿಡುವಂತೆ ಅಯ್ಯರಿಗೆ ಹೇಳಿದಳು.

ಅಡುಗೆಗೆ ಅಯ್ಯರು ಊಟದ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಮಾಳಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಹೋಗಿ, ವಾಡಿಕೆಯ ಕೋಣೆಯೊಳಗೆ, ವಾಡಿಕೆಯು ತೆ ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟ ಕೆಳಗೆ ನಡೆದನು. ಹೀಗೆ ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟಿದ್ದನ್ನು ಗೌರಿಯೇ ಬಡಿಸಿಕೊಂಡು ಉಂಡು ಕೈತೊಳೆದ ಮೇಲೆ, ಶೆಲ್ಲಂ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಶುದ್ಧಿಮಾಡುವುದು ಕ್ರಮ ಸುಮಾರು ಅರ್ಧ ಗಂಟೆ ತಾಳಿ ಶೆಲ್ಲಂ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದಾಗ ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟ ಭೋಜನವು ಹಾಗೆಯೇ ಇತ್ತು. ಗೌರಿ ಉಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಮಂಚದ ಮೇಲೆ ಮುಸುಕು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಮಲಗಿದ್ದವಳನ್ನು ಶೆಲ್ಲಂ ಎಷ್ಟೋ ಕರೆದು ನೋಡಿದಳು. ವಸಂತಿ ಮಾತೇಳಡಲಿಲ್ಲ.

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಜೀವ್ ಕಾರು ಅ ಮನೆಯ ಮುಂದೆ ಬಂದು ನಿಂತಸದ್ದಾಯಿತು

ಇಳಿ

ಕಾರಿನಿಂದಿಳಿದ ವರದನು ಸೀದಾ ಮಾಳಿಗೆಯನ್ನೇರಿದನು ಅಗೆ ಶೆಲ್ಲಂ ಅವನಿಗಿರಾಗಿ—“ಗೌರವ್ವನಿಗೆ ಸೌಖ್ಯವಿಲ್ಲವೋ ಏನೋ. ಮುಸುಕು ಹಾಕಿ ಗಮ್ಮಂತ ಮಲಗಿದ್ದಾರೆ. ಊಟಕೊಡ ಮಾಡಿಲ್ಲ” ಎಂದಳು.

ಆ ರೋಗದ ಕಾರಣವು ವರದನಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿ—“ಓಹೋ ! ನಾನು ವಿಚಾರಿಸುತ್ತೇನೆ. ನೀನು ಹೋಗು ” ಎಂದು ಶೆಲ್ಲಂಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ಬಿಟ್ಟನು.

“ ಏನು ಗೌರೀದೇವಿ ! ನಾನಿಂದೂ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಮಲಗುವೆನೆಂದು ಹೇಳಿದಕ್ಕೆ ಈ ವೇಷವೆ ! ” ಎನ್ನುತ್ತ ವರದನು ಮಂಚದ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು, ಮಲಗಿದ್ದವಳ ಕೂದೆಯುರುವೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿಹಾಕಿ “ಹಾ ! ” ಎಂದು ಪೆಟ್ಟಿಬಿದ್ದನು ! ಅವಾಕ್ಕಾದನು !

ವಸಂತಿ ಅವನನ್ನು ಕಣ್ಣಾಕುತ್ತಿ ನೋಡುತ್ತಾ ಎದ್ದು ಕುಳಿತಳು.

“ವಸಂತಿ ! ನೀನಿಲ್ಲಿ ಕೇಗೆ ಬಂದಿ ? ಗೌರಿ ಎಲ್ಲಿ ? ” ವರದನು ಕಟ್ಟಿಚ್ಚರವಿಟ್ಟು ಕೇಳಿದನು.

“ಗೌರಿ - ಗೌರಿಯೇಕೆ ? ಇನ್ನು ಗೌರಿಗೂ ನಿಮಗೂ ಏನೂ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ. ನೀವು ನನಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಮಾತೇನು ? ಈಗ ಇಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಕೆಲಸವೇನು ? ” ವಸಂತಿ ಬಿಸಿ ಬಿಸಿಯಾಗಿ ಕೇಳಿದಳು.

“ಏನು ! ” ಎಂದೆಂದು ವರದನು ಕರ್ಕಶಸ್ವರದಿಂದ “ಶೆಲ್ಲಂ ! ಶೆಲ್ಲಂ ! ಏ ವೆಂಕೂ !—” ಎಂದು ಕೂಗಿದನು. ಶೆಲ್ಲಂ, ವೆಂಕೂ, ಅಡುಗೆ ಅಯ್ಯರು ಎಲ್ಲರೂ ಧಡಧಡನೆ ಮಾಳಿಗೆಯ ಮೇಲೇರಿ ಬಂದರು. ಬಂದು ಸ್ತಬ್ಧರಾಗಿ ನಿಂತರು.

ಶೆಲ್ಲಂ ವೆಂಕೂಗಳಿಗೆ ಫಕ್ಕನೆ ಉತ್ತರಿಸಲು ನಾಲಗೆಯೇ ಏಳದೆ ಹೋಯಿತು.

“ ಗೌರಿ ಎಲ್ಲಿ ? ” ವರದನು ಕೂಗಿ ಕೇಳಿದನು.

ಹೆದರುತ್ತ ಹೆದರುತ್ತ ವೆಂಕೂ ನಡೆದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಎಳೆದೇಳೆದು ಹೇಳಿ ಮುಗಿಸಿದನು.

ವರದನು ವಸಂತಿಯ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿದನು. ಆಗ ವಸಂತಿ,—
“ಸುಮ್ಮನೆ ಕೆಲಸದಾಳುಗಳನ್ನು ಬಯ್ದು ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಗೌರಿ ನನ್ನ ಗೆಳತಿ. ಅವಳ ಇಚ್ಛೆಗೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ನೀವು ಅವಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸೆರೆಹಾಕಿದ್ದೀರಿ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಮಯ ನೋಡಿ ನನ್ನ ಮಾವನ ಕಾರಿ ನಲ್ಲಿಯೇ ಅವಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಅವಳಿಗೂ ನಿಮಗೂ

ವಿವಾಹ ವಾಗುವುದೆಂದು ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದ ಸಮಾಚಾರವು ನಿಜವೆ ? ” ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು.

“ಹೌದು. ಅದರಿದೇನಾಯಿತು ? ”

“ಎನಾಯಿತೆಂದು ನಾನೇ ಹೇಳಬೇಕೆ ? ”

“ಹೌದು ನಿನ್ನನ್ನೂ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ ! ಅವಳನ್ನೂ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ ” ಎಂದೆಂದು ವರದನು, ಅಳುಗಳ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿ, “ನಡೆಯಿರಿಲ್ಲೆಂದ ! ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗದ ಕತ್ತಿಗಳು ! ” ಎಂದು ಒದರಿದನು

ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಬಾಗಿಬಾಗಿ ಕುಗ್ಗಿಕೊಂಡು ಕೆಳಕ್ಕೆ ಹೋದರು. ವಸಂತಿ—ವರದರಿಬ್ಬರೇ ಉಳಿದರು.

ವಸಂತಿ ವರದನ ಮುಖವನ್ನೇ ಕೂರಿಟ್ಟು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ವರದನೂ ಹುಬ್ಬು ಗಂಟಕ್ಕಿಕೊಂಡು ಅವಳನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತ ಕುರ್ಚಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತನು

ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ವಸಂತಿಯ ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ನೀರು ತುಂಬಿ, ಮುತ್ತುಮುತ್ತಾಗಿ ಕೆಳಗುರುಳತೊಡಗಿತು. ಅವಳು ಗದ್ಗದ ಸ್ವರದಿಂದ “ನೀವು—ನೀವು ನನಗೆ ಹೀಗೂ ಮೋಸ ಮಾಡಬಹುದೆ ? ನನ್ನನ್ನು ನಂಬಿಸಿ—ಅಯ್ಯೋ ! ಇನ್ನು ನನ್ನ ಗತಿ ಏನು ? ” ಎಂದು ಅಳಲಾರಂಭಿಸಿದಳು.

ಅವಳು ಅಳುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ವರದನ ಮನಸ್ಸು ಕರಗಿತು. ನಿಧಾನ ದನಿಯಿಂದ—“ಅಳುವುದೇಕೆ ವಸಂತಿ ? ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಕೇಳದೆ, ನನ್ನ ಮನೆಯೊಳಗೆ ಹೊಕ್ಕು, ಹೀಗೆ ಕಪಟಾಧಿಕಾರವನ್ನು ಚಲಾಯಿಸಿ, ಗೌರಿಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದು ಸರಿಯೆ ? ನಾನೇನೂ ಅವಳನ್ನು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ ಬಿಡು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದದ್ದು ಪೋಲಿಸುದ್ದಿ, ಅವಳನ್ನು ಫಿಲಿಂನಲ್ಲಿ ನರ್ತಿಸಲಿಕ್ಕಾಗಿಯೇ ನಾನು ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡದ್ದು. ಅವಳು ಒಪ್ಪದೆ ಓಡಿಹೋಗುವ ಹವಣಿಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದದರಿಂದ ಲೇ, ಹೀಗೆ ರಹಸ್ಯವಾಗಿ ಬಂಧನದಲ್ಲಟ್ಟಿದ್ದೆ. ಸರಿ. ಹಕ್ಕಿ ಹಾರಿ ಹೋಯಿತು ಇನ್ನು ನಿನ್ನನ್ನು ಜಜ್ಜಿ ಏನು ಫಲ ? ಹೋದವಳು ಇನ್ನು ಸಿಕ್ಕುವಳೆ ? ”

“ಸಿಕ್ಕದಿದ್ದರೆ ಬೇಡ. ಒಪ್ಪಿಗೆ ಇಲ್ಲದವಳನ್ನು ಬಲವಂತ ಮಾಡುವುದೆ ಕೆ ! ”

“ಅವಳ ನರ್ತನ ಅಷ್ಟು ಅಪೂರ್ವವಾಗಿವೆ ವಸಂತಿ ! ”

“ಸ್ವಲ್ಪ ಅಭ್ಯಾಸವಾದರೆ ನಾನೂ ಹಾಗೆಯೇ ನರ್ತಿಸಿಯೇನು ! ”

“ಸರಿ. ಇನ್ನೇಕೆ ಅವಳ ಮಾತು ? ”

“ಸರಿ. ನನಗೇನು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ ? ”

“ನಿನಗೆ ಹೊಸತಾಗಿ ಏನೂ ಹೇಳಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವಲ್ಲ ? ”

“ಹಾಗಾದರೆ, ನಿಮ್ಮ ಮಾತಿನ ಮೇಲೆ ನನಗೆ ನಂಬುಗೆಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಇನ್ನು ನಾವು ತಡಮಾಡಬಾರದು ತಂದೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರಲು ಮಾವನಿಗೆ ಹೇಳಿ ಕಾಗದ ಹಾಕಿಸುತ್ತೇನೆ. ಬೇಗದಲ್ಲಿಯೇ ನಮ್ಮ ಮದುವೆಯಾಗಿ ಹೋಗಬೇಕು ”

“ಆಗಲಿ ಆದರೆ ಈಗಲೇ ನೀನು ನಮ್ಮೊಳಗಿನ ಭರವಸೆಗಳನ್ನು ಬಯಲುಪಡಿಸಬೇಡ ಏಕೆಂದರೆ ನನಗೇಗ ತುಂಬಾ ಕೆಲಸವಿದೆ. ಈ ಮಾನವತಿ ಚಿತ್ರ ಪೂರಾ ಮುಗಿಯಲಿ ಆ ಮೇಲೆ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ”

“ಹಾಗಾದರೆ, ಈ ಸಿನಿಮಾವೃತ್ತ ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಒಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಬರೆದು ಕಳುಹಿಸಬೇಕು ಮದುವೆಯ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ ಗೌರಿ ಎಂದಿದ್ದುದು ತಪ್ಪೆಂದೂ, ‘ವಸಂತಿ’ಯೊಂದಿಗೆ ವರದರಾಯರ ವಿವಾಹವೆಂದೂ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಬರೆದು ಕಳುಹಿಸುವಿರಾ ? ಅಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಾನೇ ಕಳುಹಿಸಲಿ ? ”

“ನಾನೇ ಕಳುಹಿಸುತ್ತೇನೆ ನಾಳೆಯೇ ಕಳುಹಿಸುತ್ತೇನೆ ”

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ವಸಂತಿಯನ್ನು ಕರೆದೊಯ್ಯಲು ಅವಳ ಮಾವನ ಕಾರು ಪುನಃ ಬಂದಿತು. ವರದನು ಬೇಗನೇ ಅವಳನ್ನು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಏರ್ಪಾಡಿಗೆ ಬರುವನೆಂದು ಭರವಸೆಕೊಟ್ಟು, ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡಿ ಮೆಲ್ಲನೆ ಕಳುಹಿಸಿಬಿಟ್ಟನು. ಮೋಹಮುಗ್ಧ ವಸಂತಿ ನಂಬಿಯೇ ನಂಬಿದಳು.

ಆದರೆ ವರದನಿಗೆ ಅವಳನ್ನು ವಿವಾಹ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಯೋಚನೆ ಎಲ್ಲಿಯದು? ವಿವಾಹದ ಗೊಡವೆಯೇ ಇಲ್ಲದೆ, ಬಹಳ ಸ್ತ್ರೀಲೋಲನಾದ

ಅವನಿಗೆ, ಗೌರಿಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ವಿವಾಹಮಾಡಿಕೊಂಡು, ನಾಟ್ಯಕಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಜ್ಯೋತಿಯನ್ನು ಬೆಳಗಿಸಿಕೊಂಡು, ದೇಶವಿದೇಶಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ವಿಜಯಯಾತ್ರೆ ಹೊರಟು, ಧನವನ್ನೂ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನೂ ಗಳಿಸಿಕೊಂಡು ಮರೆಯಬೇಕೆಂಬ ಅನಿವಾರ್ಯವಾದೊಂದು ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆ ಮೂಡಿ ಬಿಟ್ಟಿತ್ತು. ಆ ಹೆಬ್ಬಯಕೆಯ ಗಿಡ ಕುಡಿದೊಳಕೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಕಮರ ಹೋಗುವಂತಾಯಿತೀಗ ಆಯ್ಯೋ! ಅವನ ಮನಸ್ಸಿನೊಳಗಿನ ವ್ಯಥೆಯನ್ನು ಏನೆಂದು ಹೇಳೋಣ !

ಇನ್ನು ಆ ಗೌರಿಯನ್ನು ಹಿಡಿಯಲಿಕ್ಕಾದೀತೆ ? ಗೌರಿ ಆಗಲೇ ಗಜದವನರಾಯರ ಮನೆಯನ್ನು ಸೇರಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಳು, ಆಗ ರಾತ್ರಿ ಎಂಟು ಗಂಟೆಯಾಗಿತ್ತಷ್ಟೆ. ರಾಯರು ಇನ್ನೂ ಕ್ಲಬ್ಬಿನಿಂದ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಆ ಮನೆಯೂ, ಮನೆಯ ಜನರೂ ಗೌರಿಗೆ ತೀರ ಅಪರಿಚಿತರು

ಕಾರಿನ ಧ್ವನಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ ರಾಯರ ಪತ್ನಿ ಹೊರಗೆ ಬಂದರು. ದ್ರೈವರು ವೊದಲು ಕಾರಿನಿಂದಿಳಿದು, ಅವರನ್ನು ಕುರಿತು—“ವಸಂತಮ್ಮನಿಗೆ ಸ್ವೂಡಿಯೊಡಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೆಲಸವುಂಟಂತೆ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಅವರ ಗೆಳತಿ ಒಬ್ಬರನ್ನು ಕಾರಿನಲ್ಲಿ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪುನಃ ಕಾರು ತಾ ಅಂದಿದ್ದಾರೆ.” ಎಂದು ಕಾರಿನ ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದನು.

“ಗೆಳತಿಯನ್ನು ಮುಂದಾಗಿ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೇಕೆ ? ಸ್ವಲ್ಪಹೊತ್ತಿದ್ದು ಒಟ್ಟಿಗೇ ಬರಬಹುದಿತ್ತಲ್ಲ?” ಎಂದು ಆ ಅಮ್ಮನವರು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದರು.

“ಎನೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲಮ್ಮ” ಎಂದನು ದ್ರೈವರು

ಗೌರಿ ಕಾರಿನಿಂದಿಳಿದು, ಆ ಅಮ್ಮನವರಿಗೆ ಕೈಮುಗಿದು ತಲೆವಾಗಿ—“ನೀವು ಹೇಳುದು ನಿಜವೇ ವಸಂತಿ ತಡವಾಗಿ ಬರುವ ವಿಷಯ ತಿಳಿಯದೆ ನೀವು ಆತಂಕಪಡಬಾರದೆಂದು, ನಮ್ಮನ್ನು ಮುಂದಾಗಿ ಕಳಿಸಿದರು

“ಒಳ್ಳೇದಾಯಿತು. ಬಾ ಅಮ್ಮ. ನಿನ್ನ ಹೆಸರೇನು?”

“ಗೌರಿ.”

ಅಮ್ಮನವರು ಅಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ— “ಗೌರಿಯೆ ! ವಸಂತಿಯೊಂದಿಗೆ ಮಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಹೊರಟ ಗೌರಿಯೇ ನೀನು?”

“ಹೌದಮ್ಮ ಆ ನಿರ್ಭಾಗ್ಯಿಯೇ ನಾನು!”

“ಬಾ! ಬಾ! ಬಾ! ಕುತುಕೋಮ್ಮ!” ಎಂದು ಅಮ್ಮನವರು ಅತುರಾದರಗಳಿಂದ ಅವಳ ಕೈಹಿಡಿದು ಕೋಣೆಯೊಳಗೆ ಕರೆದೊಯ್ಯುತ್ತ — “ಹೌದು, ನೀನು ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಮಿಲಿಟರಿಯವರ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಬಿದ್ದಿ ಯಂತಲ್ಲ..... ?”

ಗೌರಿ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿ ತನ್ನ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ಹೇಳಿದಳು. ಮಿಲಿಟರಿಯವರ ಕೈಯಿಂದ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ವರದನು ಅವಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಿದನೆಂದೂ, ಅವನ ಕೋರಿಕೆಯಂತೆ ಫಿಲಿಂ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ತಾನು ನಟಿಸಬೇಕಾಯಿತೆಂದೂ, ಸಿನಿಮಾದಲ್ಲಿ ನಟಿಸುವುದರಿಂದ ಹೆಸರು ಕೆಡುವುದೆಂಬ ಭೀತಿಯಿಂದ ತಾನು ಅಲ್ಲಿ ರಹಸ್ಯವಾಗಿದ್ದೆನೆಂದೂ, ಇಂದು ವಸಂತಿ ತನ್ನನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿದು, ಇಲ್ಲಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದಳೆಂದೂ, ಜಿಂದಾಗಿ ಹೇಳಿ ಮಗಿಸಿದಳು. ವರದನಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಗೌರವ ಕೊಟ್ಟು, ಒಳ್ಳೆಯವನಾಗಿ ಕಾಣುವಂತೆಯೇ ಹೇಳಿದಳು.

ಆ ಮನೆಯವರೆಲ್ಲರೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಸಿನಿಮಾ ರಸಿಕರಾಗಿದ್ದರು. ಅಧುನಿಕ ರೀತಿ-ನೀತಿಗಳಿಗೆ ಜಿನ್ನಾಗಿ ಮೈ ಬಾಗಿಹೊಂಡವರಾಗಿದ್ದರು. ಕುಲೀನ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸಿನಿಮಾದಲ್ಲಿ ನಟಿಸುವುದರಿಂದ ಹೆಸರು ಕೆಡುವುದಿಲ್ಲವೆನ್ನುತ್ತ, ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವೀಯುವ ಹೊಯ್ಸಲೆಯೇ ಅಮ್ಮನವರು ಉತ್ತರಕೊಟ್ಟರು. ಅದೊಂದು ರೀತಿಯಾಗಿ ಗೌರಿಗೆ ಪಥ್ಯವಾಯಿತು.

ಹೀಗೆ ಮಾತು, ಮಾತುಗಳೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಅದರೋಪಚಾರಗಳು, ನಡೆಯುತ್ತಿರಲಿ, ಅಮ್ಮನವರ ವರ್ಷದ ಮಗಳು ಲೀಲಾ ಗೌರಿಯೊಡನೆ ಗಿಳಿಯಂತೆ ಮಾತಾಡಲಾರಂಭಿಸಿದಳು. ಲೀಲಾಗೆ ಕೂಡ, ಸಿನಿಮಾ ನೋಡುವ ಮತ್ತು ಅದರಲ್ಲಿ ನಟಿಸುವ ಕುತೂಹಲ ತುಂಬಾ ಇರುವಂತೆ ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಆ ಮನೆಯವರು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಿನಿಮಾ ಚಿತ್ರಕ್ಕೂ ತಪ್ಪದೆ ಹೋಗಿಬರುತ್ತಿರುವ ಮಹಾರಸಿಕರೆಂದೂ ತಿಳಿದು ಬಂತು. ಲೀಲಾಗೆ ಸಿನಿಮಾ ನಟನಟಿಯರ ಹೆಸರುಗಳೆಲ್ಲ ಬಾಯಿಪಾಠ. ಎಷ್ಟೋ ಸಿನಿಮಾ ಸಂಗೀತಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಕಿಚುಗೊರಳಿನಿಂದ ಹಾಡಿ ತೋರಿಸಿಯೂ ಬಿಟ್ಟಳು ಲೀಲಾ!

ಗೌರಿ ಕಡತಂದ ಉಲ್ಲಾಸದಿಂದ ಅವಳೊಡನೆ ಸಂಗವಾಗಿ ಮಾತಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಒಳಗೊಳಗೆ ವಸಂತಿಯ ಗತಿ ಏನಾಗುವುದೋ ಎಂದು ತಳವುಳಿಸಿಕೊಂಡೇ ಇದ್ದಳು. ಆಗಾಗ ಅವಳ ಕಣ್ಣೊಟವು ಬೀದಿಯ ಕಡೆಗೆ ಓಡಿಓಡಿ ಹಿಂದಿರುಗುತ್ತಿದ್ದಿತು.

೨೪

ರಾತ್ರಿ ಸುಮಾರು ೯|| ಗಂಟೆಯ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಕಾರು ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬಂತು. ಕಾರಿನಿಂದ ವಸಂತಿ ಮನೆಯೊಳಗೆ ಬಂದಳು. ಅವಳ ಮೋಟೆಯಲ್ಲಿ ವಿಸರೀತ ಕಳೆಯೇನೂ ಇಲ್ಲದ್ದು ನೋಡಿ ಗೌರಿ ಸಮಾಧಾನ ಸೂಚಕವಾದೊಂದು ದೀರ್ಘಶ್ವಾಸವನ್ನು ಬಿಟ್ಟಳು.

ಗೌರಿ ವಸಂತಿಯನ್ನು ಅರ್ಧ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನೋಡಿದಳು. ವಸಂತಿಯೂ ಅರ್ಧವತ್ಸಟಾಪ್ತದಿಂದ ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರವಿತ್ತಳು. ಅನಂತರ ಮೆಲ್ಲನಿಯಿಂದ ಗೌರಿ— “ವರದನು ನಿನಗೇನೂ ಕಡುಕು ಮಾಡಲಿಲ್ಲವೆ?” ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿಯೇ ಕೇಳಿದಳು.

“ಇಲ್ಲ ನಾನೆಲ್ಲಾ ಅವನಿಗೆ ತಕ್ಕ ಹಾಗೆಯೇ ಮಾತಾಡಿ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಅದಿರವಿ ನೀನು ಮಹಿಳಾಭ್ಯುದಯ ಮಂಡಲಿಗೆ ಸೇರಿ ಕಲಿಯುತ್ತಿಯಾ? ಅಲ್ಲಿ ಫಿಲಿಂನಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಇನ್ನೂ ನಟಿಸುವ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ಇಳಿ ಮುಕ್ತಿಯಾ?” ಎಂದು ವಸಂತಿ ಕೇಳಿದಳು.

“ಫಿಲಿಂಗೂ ನನಗೂ ಬಹು ದೂರವಿದೆ ವಸಂತಿ ಈಗ ನಾನು ಒಂದು ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ನಟಿಸಿದ್ದು ಕೂಡ ಒಂದು ಒತ್ತಾಯದಿಂದ. ಮುಣಿ ವಿಮುಕ್ತಿಗಾಗಿ. ನಾನು ಯಾವ ಧೈಯವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಉರಿನಿಂದ ಹೊರಟಿರುವೆನೋ, ಅದೇ ನಿಶ್ಚಯದಲ್ಲಿರುವೆನು. ಮಹಿಳಾಭ್ಯುದಯ ಮಂಡಲಿಗೆ ಸೇರುವೆನು ಅಲ್ಲಿ ಹೆಂಗಸರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಎಲ್ಲಾ ಬಂದೋ ಬಸ್ತುಗಳೂ ಇವೆ ನಿನ್ನ ಉದ್ದೇಶವೇನು ವಸಂತಿ?”

“ನನ್ನ ಉದ್ದೇಶವೇ!.....” ಎಂದು ವಸಂತಿ ಕೊಂಚ ಎಳೆದು— “ಹಂಪೆಯಲ್ಲಿಯೇ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಚಂಚಲವಾಗಿ

ಹೋಯಿತು. ನಾನು ನನ್ನ ತಂದೆಗೂ ಆ ವಿಷಯವಾಗಿ ಕಾಗದ ಬರೆದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ, 'ಅಪ್ಪಾ, ಫಿಲಿಂನಲ್ಲಿ ನಟಿಸುವ ಸಂದರ್ಭವು ನನಗೆ ಬಂದಿದೆ. ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳಿದೆಯೇ ಹಂಪೆಯಲ್ಲಿ ನಟಿಸಿಯೂ ಬಿಟ್ಟು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಡೈರೆಕ್ಟರಾದ ವರದರಾಸುರು ನನ್ನನ್ನು ಸಿನಿಮಾ ತಾರೆ‌ಯಾಗಿ ಮಾಡುವೆನೆಂದು ಹೇಳಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವಿತ್ತಿದ್ದಾರೆ ನಿಮ್ಮ ಅನುಜ್ಞೆಯಾದರೆ ಸಿನಿಮಾದಲ್ಲಿ ನಟಿಸಲು ಸೇರಿಬಿಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ ಕೈತುಂಬಾ ಪ್ರತಿಫಲವೂ ಉಂಟು ಈಗಿನ ಅವಸರ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳಿದೆಯೇ ನಟಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬಂದುದಕ್ಕೆ ಕ್ಷಮಿಸಿರಿ,' ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ಹಂಪೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಬರೆದಿದ್ದೆ. ಅವರ ಉತ್ತರ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿತ್ತು. ಅದರಲ್ಲಿ—ನೀನು ದೊಡ್ಡವಳಾಗಿದ್ದೀ ಒಳ್ಳೆಯದು ಕೆಟ್ಟದನ್ನು ವಿಮರ್ಶಿಸಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ತಕ್ಕಷ್ಟು ವಿದ್ಯಾವತಿಯಾಗಿದ್ದೀ. ಮೇಲೆ ಹಿರಿಯರಾದ ನಿನ್ನ ಮಾವನೂ ಅಲ್ಲದ್ದಾರೆ. ಅವರೊಡನೆ ಆಲೋಚನೆಮಾಡಿ ಅವರು ಹೇಳುವಂತೆ ನಡೆದುಕೋ. ಅವರೊಡನೆ ಕೇಳದೆ ಏನೂ ಮಾಡಬೇಡ, ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ಬರೆದಿದ್ದರು ಅನಂತರ ವರದರಾಸುರು ನನ್ನನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿಕೊಂಡು ಇಲ್ಲಿಗೇ ಬಂದುಬಿಟ್ಟರು ನಮಾವವರೆ ಮುದ್ದು ಅವರೊಡನೆ ಮಾತಾಡಿದರು. ಸಿನಿಮಾ ನಟನೆಗೆ ಕುಲೀನ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸೇರವುದರಿಂದ, ಕೆಡ.ಕಿವೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬ ವಿಷಯವಾಗಿ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಸಿಕೊಂಡರು ವರದರಾಸುರು ಎಷ್ಟೋ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸಿನಿಮಾ ನಟಿಯರ ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಟ್ಟು, ಸರಳವಾಗಿ ಮಾತಾಡಿ ಮಾವನನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿಬಿಟ್ಟರು. ಮಾನವತಿ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ನಟಿಸಲು ನನ್ನ ಒಪ್ಪಂದವಾಯಿತು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನನಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ ರೂಪಾಯಿ ಒಂದು ಸಾವಿರ. ಅದನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ನನ್ನ ತಂದೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಅಷ್ಟು ಸಿಕ್ಕಿದ್ದು ನೋಡಿ, ನಾನೊಬ್ಬಳು ಪ್ರಧಾನ ತಾರೆ‌ಯೆಂದೇ ಎಲ್ಲರೂ ತಿಳಿಯುವಂತಾಯಿತು. ನನ್ನ ತಂದೆ ಕೂಡಾ ಹಾಗೆಯೇ ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡು, ಬಹಳ ಸಂತೋಷಪಟ್ಟು ಕಾಗದ ಬರೆದರು ನಿನ್ನನ್ನು ಮಿಲಿಟರಿಯವರು ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರೆಂದು ಕೇಳಿ, ನನ್ನ ತಂದೆ ತುಂಬಾ ವ್ಯಸನಪಟ್ಟು ಬರೆದಿದ್ದರು. ಡ್ರೈವರ್ ಸದಾಶಿವನೂ, ತಮ್ಮ ಕೇಶವನೂ ನನ್ನನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಮಂಗಳೂರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಆ ಸಮಾ

ಚಾರವನ್ನು ತಂದೆಗೆ ಮೊದಲೇ ತಿಳಿಸಿದ್ದರು. ನನ್ನ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ನೀನೂ ಸಿನಿಮಾ ತಾರೆಯಾಗಿ ಮೆರೆಯಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ತಂದೆಯು ಇಷ್ಟ. ಮೊದಲು ಬರೆದ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಹಾಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದರು ನಿನ್ನ ಅಣ್ಣನಿಗೆ, ಪಾಪ, ಇದೊಂದೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ! ಜೈಲಿನೋಳಗಿದ್ದಾರೆ !.....”

ಗೌರಿ ಅತುರದಿಂದ ಕೇಳಿದಳು:— “ಶೀನಣ್ಣನ ಕಾಗದ ಇಲ್ಲಿಗೇ ನಾದರೂ ಬಂದಿದೆಯೇ ವಸಂತಿ?”

“ಬಂದಿದೆ ಗೌರಿ. ಸುಮಾರು ಬಂದೂವರೆ ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆ ಶೀನಣ್ಣನ ಕಾಗದವು ನಿನ್ನ ಹೆಸರಿಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಆ ಕವರನ್ನು ನಾನು ಒಡದೇ ಇಲ್ಲ ಹಾಗೆಯೇ ಇಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ ನಿನ್ನ ಕಾಗದ ನಾನೇಕೆ ಒಡೆದು ಓದಲಿ?”

“ಓದಬಹುದಿತ್ತಲ್ಲ ಗೌರಿ ? ಅದರಿಂದೇನೂ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ!”

“ಅದರೂ ನಾನು ಓದಿಲ್ಲ. ಕವರಿನ ಮೇಲೆ ಶೀನಣ್ಣನ ಜೈಲಿನ ವಿಳಾಸವಿದ್ದುದರಿಂದ, ಅವರಿಗೆ ನಾನೇ ಒಂದು ಕಾಗದ ಬರೆದೆ. ಅವರು ನಮ್ಮನ್ನು ಅಗಲಿದ ಮೇಲೆ ನಡೆದ ಸಂಭವಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಬರೆದಿದ್ದೆ.”

“ಅಣ್ಣನಿಂದ ವತ್ತೆ ನಿನಗೆ ಉತ್ತರ ಬಂತೆ?”

“ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಶೀನಣ್ಣ ನಿನ್ನ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕಾಣದೆಯೋ ಎಕೋ, ಮಹಿಳಾಭ್ಯದಯಿ ವಂಡಲಿಯಲ್ಲಿರುವ ಸುಂದರೀಬಾಯಿ ಎಂಬ ವಳಿಗೂ ಒಂದು ಕಾಗದ ಬರೆದಿದ್ದನಂತೆ; ಆ ಸುಂದರೀಬಾಯಿ ಕೂಡಾ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ನಿನ್ನ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ಕೇಳಿ ಬಹಳ ವ್ಯಸನಪಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಹೋದಳು. ಆ ಸುಂದರೀಬಾಯಿಯೇ ನಿನ್ನ ಅತ್ತಿಗೆ ಗೌರಿ!”

“ಹೌದು ಹೌದು ! ಅವಳೂ ಬಂದಿದ್ದಳೆ ? ಆಹಾ ! ನಾನು ಈಗಲೇ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಲಿಕ್ಕಾದೀತೆ?”

“ಈಗಲೇ ಏನು ಅವಸರ! ರಾತ್ರಿ ಗಂಟೆ ಹತ್ತಾಯಿತಲ್ಲ!”

“ಸರಿ; ನನ್ನ ಅಣ್ಣನ ಪತ್ರವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೀಯಾ?”

ವಸಂತಿ ಬೀರುವಿನಿಂದ ಒಂದು ಕವರನ್ನು ಹುಡುಕಿ ತೆಗೆದು ಗೌರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಳು. ಅಗ ಕ್ಲಬ್ಬಿನಿಂದ ಶ್ರೀ. ಗಜವದನರಾಯರು ಆಗಮಿಸಿದರು. ವಸಂತಿ ಗೌರಿಯ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ,

ಗೌರಿ ಅಣ್ಣನ ಆ ಹಳೆಯ ಪತ್ರವನ್ನು ಓದುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅದರಲ್ಲಿ ಹೀಗಿತ್ತು —

ಸೈಲಲ್ ಜೇಲು
ವಾರ್ಡ್ ನಂಬರ್ - ೮
ಬಳ್ಳಾರಿ.

“ಪ್ರಿಯ ತಂಗಿ ಗೌರಿಗೆ ಅಶೀರ್ವಾದ

ನಾನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಒಂದು ತಿಂಗಳಾದರೂ ಕಾಗದ ಬರೆಯಲು ಈಗ ತಾನೇ ಅನುಮತಿ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಮೊತ್ತವೊದಲು ನಿನಗೇ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ದೈವಾನುಗ್ರಹದಿಂದ ನಾನು ಕ್ಷೇಮ ನೀನು ಈಗ ಶ್ರೀ. ಗಜವದನರಾಯರಲ್ಲಿರ. ವಿ ಎಂಬ ನಂಬುಗೆಯಿಂದಿದ್ದೇನೆ ನೀನೂ ಸೌ. ವಸಂತಿ ಮುಂತಾದವರೂ ಕ್ಷೇಮವೆ? ಶ್ರೀ ಗಜವದನರಾಯರನ್ನು ನಿನ್ನ ತಂದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡು ಅವರಿಗೆ ವಿಧೇಯಳಾಗಿ ನಡೆಯುವಿಯಷ್ಟೆ? ನೀನೂ—ವಸಂತಿಯೂ ಮಹಿಳಾಭೈದಯ ಮಂಡಲಿಯ ಸಂಗೀತ ನೃತ್ಯ ಶಾಲೆಗೆ ಸೇರಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಿರಲ್ಲವೆ? ಅಲ್ಲಿ ಸೌ. ಸುಂದರಿ ನಿನಗೆ ಸಿಕ್ಕಿರುತ್ತಾಳೆಯೆ? ನಿನ್ನನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಅವಳಿಗೂ ಒಂದು ಕಾಗದ ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ. ಗೌರಿ! ಸುಂದರಿಯನ್ನು ಈ ವರೆಗೆ ನಾವೆಲ್ಲಾ ಏನೋ ತಿಳಿದಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಅವಳ ಸೌಜನ್ಯತೆಗಳು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ತಾನೇ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಲಾರಂಭಿಸಿವೆ. ಅದುದರಿಂದ ನೀನು ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಅವಳನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ವಿವರಗಳಿಗೂ ನನಗೆ ಕಾಗದವನ್ನು ಬರಿ — ಇತಿ ಅಶೀರ್ವಾದ --

“ ಶೀನು ”

ಪತ್ರವನ್ನು ಓದಿ ಮುಗಿಸಿದಾಗ, ಅಣ್ಣನಿಗೆ ತನ್ನ ಮೇಲಿರುವ ಪ್ರೀತಿಯ ನೆನಪು ಬಂದು ಅವಳಿಗೆ ಕಂಬನಿದುಂಬಿತು. ಕಂಬನಿಯನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಂಡು ಅವಳು ಮುಖವನ್ನು ಈಚೆಗೆ ತಿರುಗಿಸುತ್ತಲೇ, ಗಜವದನರಾಯರು ಅವಳನ್ನು ಕಂಡು, ಆದರಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನಗುತ್ತ “ಓಹೋ ! ಮಿಸ್ ಗೌರಿದೇವಿಗೆ ಸುಸ್ವಾಗತ ! ನಿನ್ನಂತಹ ಸ್ತ್ರೀ ರತ್ನವು ಮಿಲ್ಟ್ರೀ ರಾಕ್ಷಸರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಪುಡಿಯಾಗದೆ, ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ವರದರಾಯರಂತಹ,

ವಿಖ್ಯಾತ ಕಲಾಭಿಜ್ಞರ ಕೈಗೆ ಸೇರಿದ್ದು ದೊಡ್ಡ ದೇವರ ದಯೆ! ಯಾವಾಗ ನಿನ್ನ ಹಾಗೂ ವರದರಾಯರ ಮದುವೆ?.....”

ಕೂಡಲೇ ವಸಂತಿ ಹುಬ್ಬು ಸುರುಗಿಸಿಕೊಂಡು, — “ ಛೇ ಛೇ ! ಸುಮ್ಮನಿರಿ ಮಾವಾ! ಅದೆಲ್ಲಾ ಸುಳ್ಳು ವಾರ್ತೆ!”

“ ಏನು — ಸುಳ್ಳೆ ? ಸಿನಿಮಾವೃತ್ತ ಎಂಬ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದ ದಲ್ಲಾ!” ಎಂದು ರಾಯರು ಹುಬ್ಬೆತ್ತಿ ಕೇಳಿದರು.

“ಅದು ಯಾರೋ ಹುಟ್ಟಿಸಿದ ಸುಳ್ಳು ವಾರ್ತೆಯಂತೆ ! ವರದ ರಾಯರೇ ಅಂದರು ಆ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೂಡಾ, ಇಂತಹ ಸುಳ್ಳು ವಾರ್ತೆ ತಮ್ಮ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದುದಕ್ಕೆ ತುಂಬಾ ವ್ಯಸನ ಪಡುತ್ತೇವೆಂದು ಕಾಗದ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ ಪಾಪ ! ಈ ವಿಷಯ ಗೌರಿಗೆ ಒಂದೂ ತಿಳಿಯದು ವರದರಾಯರನ್ನು ಅಣ್ಣನಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ ! ಇವಳನ್ನು ಇವಳ ಪಾಡಿಗೆ ಮಹಿಳಾಭ್ಯುದಯ ಮಂಡಲಿಗೆ ಸೇರಿ ಕಲಿಯಲಿಕ್ಕೇ ಬಂದಿದ್ದಾಳೆ ಮಾವಾ!” ಎಂದಳು

ಗೌರಿಯ ಮುಖದಲ್ಲಿದ್ದ ಅಸಮಾಧಾನದ ಲಹರಿಗಳು, ವಸಂತಿಯ ಮಾತಿನಿಂದ ಅಡಗಿಯೂ ಹೋದವು ಹೀಗೆ ತನ್ನ ಮರ್ಯಾದೆಯುಳಿಸಿದ ವಸಂತಿಗೆ ಮನಸಾರೆ ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನೊಪ್ಪಿಸಿದಳು

ರಾಯರು ಗೌರಿಯನ್ನು ಕಂಡು — “ ಆಯ್ ಆಂ ಸಾರೀ ! ಗೌರೀದೇವೀ!” ಎಂದರು.

ಕೂಡಲೇ ಗೌರಿ-- “ ನೆವರ್ ಮೈಂಡ್ ಮಾಮಾ!”

ರಾಯರು ಒಂದು ಸಿಗರೇಟಿಗೆ ಬೆಂಕಿ ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡು, ವಿಷಯವನ್ನು ಬದಲಿಸಲಿಕ್ಕಾಗಿ — “ಹಾಗಾದರೆ ಗೌರಿ ! ನೀನಿನ್ನು ಮಹಿಳಾಭ್ಯುದಯ ಮಂಡಲಿಗೆ ಸೇರುತ್ತೀಯಾ?”

“ಹೌದು ಮಾವಾ” — ಗೌರಿಯೆಂದಳು.

“ಯಾಕೆ? ನಮ್ಮ ವಸಂತಿಯೊಂದಿಗೆ ನೀನೂ ಸಿನಿಮಾದಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಬಾರದೆ?” — ಎಂದು ರಾಯರು ಕೇಳಿದರು.

ಗೌರಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವ ಕಷ್ಟವೇ ಇಲ್ಲದೆ ವಸಂತಿಯೇ ಹೇಳಿದಳು: — “ ಏನೋ ಅವರವರ ಇಷ್ಟ ಮಾವ ಇವಳ ಅಣ್ಣನೂ

ಇವಳೂ ಒಂದೇ ಕಿಡಿದ ಹಟ ಬಿಡದವರು. ಇವರ ಧೈರ್ಯಗಳಿಗೂ ನಮ್ಮ ಧೈರ್ಯಗಳಿಗೂ ತುಂಬಾ ವ್ಯತ್ಯಾಸ! ಹೀಗೆ ಇಷ್ಟು ವಿಲ್ಲದವರನ್ನು ಒತ್ತಾಯಪಡಿಸುವುದು ಸರಿಯೇ ಮಾವಾ?”

“ಹೌದು ನೀನನ್ನುವುದು ನಿಜವೇ” ಎಂದು ರಾಯರು, ಗೌರಿಯೊಡನೆ ವಿನೋದವಾಗಿ ಮತ್ತೆ ನೇನೋ ಮಾತಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ವಸಂತಿಯ ನುಡಿನಡೆಗಳು ಈಗ ಗೌರಿಗೆ ಉಪಕಾರವೇನೋ ಆಗಿದ್ದವು. ಆದರೆ ಗೌರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಬೇಕೆಂಬ ಪರಾರ್ಥ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ವಸಂತಿ ಹಾಗೇನೂ ಮಾಡಿಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಗೌರಿಯ ಮೇಲೆ ವಸಂತಿಗೆ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಅಸೂಯೆ ಇದ್ದೇ ಇದ್ದುದನ್ನು ನಾವು ಒಲ್ಲವು. ಗೌರಿ ಫಿಲಿಂಗ್ ಸೇರಿದರೆ ವಸಂತಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹೆಸರು ಗೌರಿಗೇ ಸರಿಯೆಂದು ವಸಂತಿಗೆ ಗೊತ್ತು. ಗೌರಿಯ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಬೆಳಕು ಮಂಗುವುದೆಂದು ಅವಳು ಬಲ್ಲಳು. ಗೌರಿ ಮಿಲಿಟರಿಯವರ ಕೈಸೇರಿ, ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಗಿರುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅವಳು ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಗೌರಿಯನ್ನೇ ನೆನೆದು ದುಃಖಿಸುವವಳಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಗೌರಿ ಕೆಟ್ಟು ಮಣ್ಣುಗೂಡಿ ಹೋದಳೆಂದೇ ಅವಳು ನಂಬಿದ್ದಳು. ವರದನೂ ಗೌರಿಯ ಗಂಧನನ್ನು ಕೂಡ ವಸಂತಿಗೆ ತಿಳಿಸದೆ, ತನ್ನ “ಮಾನವತಿ” ಚಿತ್ರಕ್ಕೆ ವಸಂತಿಯನ್ನು ಕಥಾನಾಯಕಿಯ ಗೆಳತಿಯಾಗಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದನು. ಸಿನೆಮಾ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಹೊಸ ನಕ್ಷತ್ರಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವುದೆಂದರೆ ವರದನಿಗೊಂದು ಉತ್ಸಾಹ. ವಸಂತಿ ಯಾದರೋ, ಒಮ್ಮೆಗೇ ಉಜ್ವಲ ತಾರೆಗಳಾಗಬೇಕೆಂಬ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯುಳ್ಳವಳು. ತನಗೆ ಕಥಾನಾಯಕಿಯ ಪಾತ್ರ ಕೊಡಬಾರದೆ?— ಎಂದು ವರದನನ್ನು ತುಂಬಾ ಕೇಳಿ ನೋಡಿದಳು. ಸುಧಾಳಿಗೆ ನಾಯಕಿಯ ಪಾತ್ರವು ಮೊಸಲಾಗಿರುವುದೆಂದು ಮೂರು ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಒಪ್ಪಂದವಾಯಿತೆಂದೂ, ಇನ್ನೊಂದು ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಹಾಗೆಯೇ ಮಾಡೋಣವೆಂದೂ ವರದನು ಅವಳಿಗೆ ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳಿ ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದನು. ವರದನ ಮಾತುಗಳ ಮಾಧುರ್ಯಕ್ಕೆ, ಅವಳ ಮಾವನೇ ಮೆಚ್ಚಿ ಹೋಗಿದ್ದರು; ಇನ್ನು ಚಪಲಶೀಲ ವಸಂತಿಯನ್ನು ಕೇಳಬೇಕೆ?— ಅವಳು ಸೋತೇ ಮಾರು ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಳು. ಆಹಾ! ವರದನ ಮಾತುಗಳು

ಅದೆಷ್ಟು ನಯ ! ಅದೆಷ್ಟು ಮಧುರ ! ನೋಟಕ್ಕೂ ಸುಲಕ್ಷಣಯುಕ್ತ
ಯುವಾಸ್ಪರದ್ರೂಪಿ ವರದ ! ಹೌದು ! ಅದರೆ ಅವನ ಅಂತರ್ಯವೋ !

ಅದು ತೀರಾ ಅಶುದ್ಧವಾಗಿತ್ತು. ಅವನು ಅವಿವಾಹಿತನಾದ
ಅಸಾಧ್ಯ ಸ್ತ್ರೀಲೋಲ. ಹೊಸ ಹೊಸ ತಾರೆಯರನ್ನು ಹುಡುಕಿ ತೊಡುಕು
ವುದರಲ್ಲಿ ಅವನು ಪ್ರವೀಣ ಒಳ್ಳೆಯ ಡೈರೆಕ್ಟರ್, ಉತ್ತಮ ನಟ;
ಚಲೋ ನಾಟ್ಯಗಾರ ಅದರೇನು? ಅವನ ಅಂತರ್ಯವು ಗೊತ್ತಿದ್ದವರಿಗೆ
ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತು ಯಾವ ಯಾವ ಮಹಿಳೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಹೇಗೆ ಮಾತಾ
ಡಿಸಿ ಮೈಮರೆಸಬೇಕೆಂಬ ಕಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಳಗಿದವನು ಇದರ
ಮೇಲೆ ಅವನು ಕುಡಿಗಾರನೂ ಹೌದು. ಅವನು ಕುಡಿಗಾರನೆಂಬುದು
ಅವನ ತೋಳತೆಕ್ಕೆಗೆ ಬಿದ್ದ ಎಲ್ಲ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.
ಗೊತ್ತಾದರೂ ಬಾಧಕವಿಲ್ಲದ ವೈಭವ್ಯರಂತಹರಿಗೆ ಮಾತ್ರವೇ ಗೊತ್ತಿ
ದ್ದೀತು ನಮ್ಮ ವಸಂತಿಗೂ ಅದೂ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಅವಳೊಡನೆ
ಅವನು ಬಹಳ ನ್ಯಾಯ ನೀತಿ ತೀಲನಾಗಿರುವಂತೆ ನಟಿಸುತ್ತಿದ್ದನು.

ಸ್ವಾಡಿಯೋ ಕಟ್ಟಡಗಳಲ್ಲಿ ವರದನಿಗೊಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ
ಅಫೀಸುಂಟು. ಅದರ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ “ ನೊ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ” ಎಂಬ ಹಲ
ಗೆಯೂ ಉಂಟು. ಅವನ ಸ್ತ್ರೀವ್ಯಾಪೋಹ ಲಹರಿಗಳೆಲ್ಲ ಅಲ್ಲಿಯೇ ನಡೆ
ಯುತ್ತಿದ್ದವು ವಸಂತಿಗೂ ಆ ಸ್ಥಳವು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪರಿಚಿತವಾಗಿತ್ತು.
ಪಾಪ, ವರದನ ಮರುಳು ಮಾಡುವ ಸಾಂಗತ್ಯಕ್ಕೆ ಮನಸೋತ ವಸಂತಿ,
“ ನೀವು ಇನ್ನೂ ವಿವಾಹ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲವೇಕೆ ? ” ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು.
“ ನಿನ್ನಂತಹ ವಧೂಮಣಿ ಸಿಕ್ಕದ್ದರಿಂದ ” ಎಂದನು ವರದ. ಹೀಗೆ
ಮೊದಲಾದ ಸಂಭಾಷಣೆಯಿಂದ ಕೆಲದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಪರಸ್ಪರ
ವಾಗ್ದತ್ತ ವಧೂವರರಾಗಿ ಹೋದರು. ವರದನು ಖಂಡಿತ ಭರವಸೆ
ಕೊಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟದರ ನಂಬುಗೆಯಿಂದ, ಚಪಲೆ ವಸಂತಿಯು ತಾಳ್ಮೆಯ
ಎಲೆಗಟ್ಟೂ ಕಡಿದುಹೋಗಿತ್ತು. ಎಲ್ಲವೂ ರಹಸ್ಯದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಈ
ವಿಚಾರವನ್ನು ಬಹಿರಂಗ ಪಡಿಸಕೂಡದೆಂದೂ ವರದನು ಕಟ್ಟುಪಾಡಿ
ಹಾಕಿದ್ದನು. “ ಮಾನವತೆ ” ಚಿತ್ರ ಮುಗಿದ ಕೂಡಲೇ ವಸಂತಿಯು
ಹಿರಿಯರಿಗೆ ಅವನೇ ತಿಳಿಸುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿ ಅವಳ ಬಾಯಿ ಬಿಗಿದಿದ್ದನು.

ಹೀಗಿರುವಾಗ “ಸಿನಿಮಾ ವೃತ್ತ” ಹಾಗೆ ಪ್ರಕಟವಾದರೆ ವಸಂತಿ ವಸಂತಿ ಗಾಬರಿಯಾಗದಿದ್ದಾಳೆ?

ಕಡೆಗೆ ಆ ಗಾಬರಿಯನ್ನು ಕೂಡಾ ಜಾಣ ವರದನು ನಿವಾರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಇನ್ನೇನು? ನಿಜವಾಗಿಯೂ ವರದನು ಅವಳನ್ನು ವಿವಾಹ ಮಾಡಾನೆ? ವಸಂತಿ ಇನ್ನೂ ನಂಬಿದ್ದಾಳೆ. ನಮಗೇನೋ ನಂಬುಗೆ ಯಿಲ್ಲ.

ಆದರೆ ವರದನು ಗೌರಿಯನ್ನು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಭಗೀರಥ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟದೇನೋ ವಾಸ್ತವ. ವಿವಾಹದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಸಂತಿಗೆ ಗೊತ್ತಾದರೆ ಆಗಲಿ, ಏನು ತಾನೇ ಮಾಡಿಯಾಳು ?

ಕಡೆಗೆ ಅದುದೇನು? ವಸಂತಿಗೆ ಗೊತ್ತಾದುದೂ, ಗೌರಿ ಪಂಜರ ದಿಂದ ಪಾರಾದುದೂ ಒಂದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಡೆದುಹೋಯಿತು ! ಕೈಕೈ ಹಿಡುಕಿಕೊಂಡನು ವರದ! ಸಮಯ ಸುಧಾರಣೆಗಾಗಿ ವಸಂತಿಗೆ ಆಶೆಯ ಕುಡಿ ಉಳಿಯುವಂತೆ ಮಾತಾಡಿ ಕಳಹಿಸಿದ್ದನು. ಹೌದು! ಹೊಸ ತರುಣಿಯಲ್ಲವೇ ವಸಂತಿ ! ಅವಳನ್ನು ಒಮ್ಮೆಲೇ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡದೆ, ಹೋದಷ್ಟು ದಿನ ಅವನ ಚಾಪಲ್ಯಕ್ಕೆ ಎರೆವಸ್ತುವಾಗಿರಬೇಡವೆ? ಬಿಟ್ಟಾನೇ ವರದ! ನೀಚ! ಅಂತರ್ಘಾತಕ!

ಪಾಪ! ವಸಂತಿ ತಾನು ದೊಡ್ಡ ಸಿನಿಮಾ ಡೈರೆಕ್ಟರನ ಅರ್ಥಾಂಗಿ ಯಾದ ಸಿನಿಮಾತಾರಿಯಾಗುವೆನೆಂದು ನಂಬಿದ್ದಾಳೆ !

೩೬

ಅಂದು ರಾತ್ರಿ ಉತ್ತರಾಪಚಾರಗಳೆಲ್ಲಾ ಮುಗಿದುವು ಗಜವದನ ರಾಯರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಟೆಲಿಫೋನ್ ಇರುವುದನ್ನು ಗೌರಿ ಕಂಡಳು. ಅದರ ಬದಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಟೆಲಿಫೋನ್ ಡೈರೆಕ್ಟರಿಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಬಿಡಿಸಿ ನೋಡಿದಳು. “ ಮಹಿಳಾಭ್ಯದಯ ಮಂಡಲಿ”ಯ ಟೆಲಿಫೋನಿನ ನಂಬರು ಸಿಕ್ಕಿತು. ಒಡನೆಯೇ ಗೌರಿ ರಾಯರ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಪಡೆದು,

ರಿಸೀವರನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಮಹಿಳಾಭೈದಯ ಮಂಡಲಿಯ ನಂಬರು ಗಳನ್ನು 'ರಿಂಗ್' ಮಾಡಿದಳು.

“.....ಹಲೋ!—” ನಯಮಧುರವಾದ ದನಿಯಿಂದ ಗೌರಿ ಫೋನಿನಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡುತ್ತಾಳೆ: “.....ಅದು ಮಹಿಳಾಭೈದಯ ಮಂಡಲಿಯಾಫೀಸೋ?”

“ಹೌದು ”—ಎಂದು ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬಂತು.

ಗೌರಿಯ ೧ ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿಯೇ ಕೇಳಿದಳು: “ಅಲ್ಲಿ ಕೆ. ಸುಂದರೀ ಬಾಯಿ ಇದ್ದಾರೆಯೇ?”

“ಇದ್ದಾರೆ ”

“ದಯಮಾಡಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಕರೆಯುವಿರಾ?”

“ಕರೆಯುವೆನು. ಕೊಂಚ ಕಾದಿರಿ. ಅವರು ಅನಾಥ ಚಿಕಿತ್ಸಾಲಯದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ ”

ಗೌರಿ ರಿಸೀವರನ್ನು ಕಿವಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕಾಗಿದ್ದಳು. ಸುಮಾರು ೨೦ ನಿಮಿಷದ ನಂತರ— “ಹಲೋ!—ಯಾರು?” ಎಂಬ ಕ್ರೀಕಂಠವೊಂದು ತಮಿಳಿನಲ್ಲಿ ಕೇಳಿತು.

“ಯಾರು ಸುಂದರೀಬಾಯಿಯೋ?”— ಗೌರಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದಳು.

“ಹೌದು. ನೀವು?”

“ನಾನು ಗೌರಿ, ಅತ್ತಿಗೆ! ನಾನು ಗೌರಿ!”

“ ಗೌರಿ! ಗೌರಿ! ಎಲ್ಲಿದ್ದಿ ಗೌರಿ? ಎಲ್ಲಿಂದ ಮಾತಾಡುತ್ತಿದ್ದಿ ? ” ಸುಂದರಿ ಆತುರದಿಂದ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಳು.

“ಗಜವದನರಾಯರಲ್ಲಿಂದ. ಈಗ ತಾನೇ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದೆ,”

“ಅಹಾ! ಕ್ಷೇಮವಾಗಿದ್ದೀಯಾ ಗೌರಿ?”

“ಇದ್ದೇನೆ ಅತ್ತಿಗೆ! ನೀವು ಕ್ಷೇಮ ತಾನೆ?”

“ನನ್ನ ಕ್ಷೇಮಕ್ಕೇನು ಬಿಡು. ನಿನ್ನ ವಿಷಯವಾಗಿ ಭಯಂಕರವಾದ ಸಮಾಚಾರ ಕೇಳಿದೆನಲ್ಲಾ?”

“ಹೌದು. ದೇವರ ದಯದಿಂದ ಅಪತ್ತಿನಿಂದ ಪಾರಾದೆ. ಅದೆಲ್ಲಾ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಹೇಳುವಾ. ನಾನು ಮಹಿಳಾಭೈದಯ ಮಂಡ

ಲಿಯ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿ ನೃತ್ಯವನ್ನೂ ಸಂಗೀತವನ್ನೂ ಕಲಿಯಬೇಕೆಂದಿ
ದ್ದೇನೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಿಗೂ ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ಕಾಗದ ಬರೆ
ಯಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ನನ್ನ ಣ್ಣ ನೀವು ಅಲ್ಲಿರುವ ವಿಷಯವನ್ನೂ ನನಗೆ
ಹೇಳಿ, ನಿಮ್ಮನ್ನು ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ನೋಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದಾನೆ.....”

“ಹೌದು ಗೌರಿ. ಅವರು ನನಗೂ ಕಾಗದ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.
“ಅವರಿಗ ಬಳಾರಿಯ ಜೈಲಿನಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ನಿನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆಯೇ?”

“ಈಗ ತಾನೇ ಗೊತ್ತಾಯಿತು.”

“ಒಳ್ಳೇದು. ಎಷ್ಟೋ ಮಾತಾಡಬೇಕು ನಿನಗಿದ್ದು. ನೀನು
ಸುಖವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಕೇಳಿ ನನಗೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ನಾನು
ನಾಳೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರುತ್ತೇನೆ. ಕೂಡಲೇ ನನ್ನೊಂದಿಗೆ ಹೊರಡುತ್ತೀ
ಯಷ್ಟೆ?”

“ಹೌದು. ಅತ್ತಿಗೆ! ಅಷ್ಟು ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿ. ನಾನೀಗ
ಅನಾಥಳಂತಿದ್ದೇನೆ.”

“ಅಯ್ಯೋ! ಉಪಕಾರವೇನು ಬಂತಮ್ಮ! ನಾಳೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಖಂಡಿತ
ಬರುತ್ತೇನೆ.”

ಮರುದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ, ಬಿಳಿ ಖಾದೀ ಸೀರೆಯನ್ನುಟ್ಟು, ಬಿಳಿ ಸಾದಾ
ಖಾದೀ ರವಳೆಯನ್ನು ತೊಟ್ಟು, ಸುಮಾರು ೨೫ ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿನ
ಹೊಂಗ ಸೊಬ್ಬಳು, ಗಜವದನರಾಯರ ಮನೆಗೆ ಬಂದಳು. ಗೌರಿ
ವಸಂತಿಯರು ಜಗುಲಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಅವಳನ್ನು ಕಂಡರು. ವಸಂತಿ ಮುಂದೆ
ಹೋಗಿ, — “ಬನ್ನಿ ಸುಂದರೀಬಾಯಿ!” ಎಂದು ಅವಳನ್ನು ಬರವೇರಿಸಿ
ಕೊಂಡಳು. ಸಂದೇಹದಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ಗೌರಿ, ನಿಶ್ಚಂದೇಹಳಾಗಿ
ಅಚ್ಚರಿಪಟ್ಟು— “ಅಹ! ನೀವೇ ನನ್ನ ಅತ್ತಿಗೆ ಸುಂದರಿಯೆ! ಎಷ್ಟು
ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗಿದ್ದೀರಿ? ಗುರುತೇ ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲ!” ಎನ್ನುತ್ತ ಅವಳ ಕೈಹಿಡಿ
ದಳು.

ಸುಂದರಿ ನಗುತ್ತ— “ಗುರುತು ಸಿಕ್ಕಲಿಕ್ಕೆ ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿದ
ನೆನಪಿದೆಯೇ ನಿನಗೆ? ನಾನು ನಿಮ್ಮನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬಿಟ್ಟು ಅಗಲುವಾಗ, ನೀನು
ಎಂಟೊಂಭತ್ತು ವರ್ಷದ ಹುಡುಗಿ! ನೀನು ಕೂಡಾ ಈಗ ಎಷ್ಟು ವ್ಯತ್ಯಾಸ
ವಾಗಿದ್ದೀ” ಎನ್ನುತ್ತಾ ಅವಳೊಂದಿಗೆ ಕೋಣೆಯೊಳಗೆ ನಡೆದಳು.

ಅಲ್ಲಿ ಗಜವದನರಾಯರು ಆಗ ತಾನೇ ಬಂದ “ಹಿಂದೂ” ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಹಿಡುತ್ತ್ತು ಈಸೀ ಚೇಯ.ರಿನಲ್ಲಿ ಒರಗಿದ್ದರು.

ಸುಂದರಿ ತನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದೊಂದು ಸಣ್ಣ ಬ್ಯಾಗನ್ನು ಬೆಂಚಿಯ ಮೇಲಿಟ್ಟು, — “ನಮಸ್ತೇ ಸ್ವಾಮಿ” ಎಂದು ರಾಯರಿಗೆ ಕೈಮುಗಿದಳು.

ರಾಯರು ಪ್ರತಿವಂದನೆ ಗೈದು ಅವಳನ್ನು ಕೂಡುವಂತೆ ಹೇಳಿ, ಕ್ಷೇಮಲಾಭ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಿದರು.

ಪ್ರಸ್ತಾಪದ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಗೌರಿಯನ್ನು ಮಹಿಳಾಭ್ಯುದಯ ಮಂಡಲಿಗೆ ಕರೆದೊಯ್ಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ ತಾನು ಬಂದಿರುವೆನೆಂದು ಸುಂದರಿ ಹೇಳಿದಳು.

ರಾಯರು ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತ — “ನಾಟ್ಯ-ಸಂಗೀತ ಮುಂತಾದ ಕಲೆಗಳು ಸಿನಿಮಾ ಚಿತ್ರಪ್ರದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಸಾರ್ಥಕ ಹೊಂದುವಂತಹವುಗಳು. ಧನವೂ ಯಶವೂ ಒಟ್ಟಿಗೇ ಬರುವುದು ಇಲ್ಲಿಯೇ. ಸಿಕ್ಕಿದ ಸುಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು, ವೃಥಾವಾಗಿ ಕಲಾಶಾಲೆಗೆ ಸೇರಿ ಕಾಲವನ್ನು ವ್ರಯಪಡಿಸುವುದೇಕೆ? ಫಿಲಿಂನಲ್ಲಿಯಾದರೆ ಕಲಿಯುವಿಕೆಯೂ, ಅದರ ಫಲವೂ ಒಟ್ಟಿಗೇ ಸಿಕ್ಕುವುದಲ್ಲವೇ? ಸುಂದರೀಬಾಯಿ! ನೀವು ಕೂಡಾ ಫಿಲಿಂನಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ವಿಖ್ಯಾತರಾಗಿದ್ದಾ, ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ವ್ಯಸನ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ವ್ಯಂಗ್ಯ ನಾಟ್ಯಕಲೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ನಿಮ್ಮಿಂದ ದೊಡ್ಡ ನಷ್ಟವಾಯಿತೆನ್ನಬೇಕು. ಈಗ ನಿಮ್ಮಂತಹ ವ್ಯಂಗ್ಯ ಕಲಾಭಿನಯಶಾಲಿಗಳು ಯಾರಾದರೂ ಇದ್ದಾರೆಯೇ? ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ!” ಎಂದರು.

ಸುಂದರಿ ಹಿರಿಯರಾದ ಆ ರಾಯರೊಡನೆ ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಲು ಇಷ್ಟವಿರಲಿಲ್ಲ. “ಎನೋ ನನಗೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಬೇಸರ ಬಂದು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟಿ ನನ್ನ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ನಾನು ನನ್ನಂತೆಯೇ ಕುರೂಪಿಗಳಾದ ಹುಡುಗಿಯರಿಗೆ ಹೇಳಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇನಲ್ಲವೆ? ಈ ಬಗೆಯ ಸೇವಾ ಕಾರ್ಯಗಳೇ ನನಗೆ ಸಾಕು” ಎನ್ನುತ್ತಾ ಸುಂದರಿ, ತನ್ನ ‘ಹೇಂಡ್ ಬ್ಯಾಗ’ನ್ನು ತೆರೆದು, ಒಂದು ಪುಸ್ತಕವನ್ನೇ ತಿ ಬಿಡಿಸುತ್ತ — “ತಮ್ಮ ಪಠಾ ಯಕ ದಾನವನ್ನು ನಾನೀಗ ಜ್ಞಾಪಕಪಡಿಸಬಹುದೇ?” ಎಂದು ಜ್ಞಾಪಕ ಪಡಿಸಿದಳು ಹಾಗೂ ಆ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಗಜವದನರಾಯರ ಹೆಸರನ್ನು ತೋರಿಸಿದಳು.

ರಾಯರು— “ಓಹೋ ! ಬರ್ಮಾ ಎವಾಕ್ಯುವೇಶನ್ನಿಗೆ ನಾನು ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ರೂಪಾಯಿ ಬರೆದಿದ್ದೆನಲ್ಲವೆ ? ಈಗಲೇ ಕೊಟ್ಟು ಬಿಡುತ್ತೇನೆ ” ಎಂದು ಎದ್ದು ಒಳಗೆ ಹೋಗಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ತಂದು ಎಣಿಸಿ ಕೊಟ್ಟು ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ “ಪೇಡ್” ಎಂದು ಬರೆದು ಕೊಟ್ಟರು.

“ತುಂಬಾ ಉಪಕಾರ” ಎಂದಳು ಸುಂದರಿ

ಅನಂತರ ಸುಂದರಿ, ಗೌರಿಯನ್ನು ತನ್ನೊಂದಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು, ಹೊರಡಲನುವಾದಳು. ವಸಂತಿ, ರಾಯರು, ಮೊದಲಾದ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಬೀಳ್ಕೊಂಡಳು ಬಳಿಕ ಇಬ್ಬರೂ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟರು. ಆಗ ಗೌರಿ ತನ್ನ ಬಟ್ಟೆಬರೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಸೂಟ್ಟುಕೇಸಿನಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಸಿಕೊಂಡು, ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದಿದ್ದಳು. ಹೆಚ್ಚು ಭಾರವಿಲ್ಲದೆ ಹಗುರಾಗಿತ್ತು ಆ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ.

ಶೀನಣ್ಣನ ಹೆಂಡತಿ, ತನ್ನ ಅತ್ತಿಗೆ ಸುಂದರಿಯನ್ನು ಕೌತುಕದಿಂದ ನೋಡುತ್ತಾ, ಅವಳ ಈಗಿನ ವೃತ್ತಿವೇಷಗಳನ್ನೂ, ಹಿಂದಿನ ಕತೆಯನ್ನೂ, ಸಿನಿಮಾಲೋಕದಲ್ಲಿ ಮೆರೆದ ಅವಳ ಮಧ್ಯಕಾಲದ ವೈಭವವನ್ನೂ ನೆನೆದು ಆಶ್ಚರ್ಯಪಡುತ್ತಾ ಅವಳೊಂದಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಳು ಗೌರಿ.

ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಅಜ್ಜಿಯ ಸರಾಂಬರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಹುಡುಗಿ ಸುಂದರಿ. ಬಹಳ ಕುರೂಪಿ, ವಿಕಲಾಂಪಿ ದೊಡ್ಡ ಶ್ರೀಮಂತರೂ, ಸರಕಾರೀ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಆದ ಮುಕುಂದರಾಯರೇ ಅವಳ ಜನ್ಮದಾತರೆಂದರೆಯಾಗಲಿ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ? ಮುಕುಂದರಾಯರ ಮೊದಲನೆಯ ಹೆಂಡತಿ ಕುರೂಪಿ, ಅವಳ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಸುಂದರಿ ಇನ್ನಷ್ಟು ಕುರೂಪಿ.

ಅದೇ ಅವಳ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ, ಸುಂದರಿಯ ಅಣ್ಣ ವರದನು ಬಳ್ಳೇ ಸುರೂಪಿಯಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಇದೂ ಒಂದು ಆಶ್ಚರ್ಯವೇ !

ಎರಡನೆಯ ಬಾರಿ ಕುರೂಪಿ ಮಗಳು ಹುಟ್ಟುತ್ತಲೇ—ಮೊದಲೇ ಬೇಡಾದ ಹೆಂಡತಿ— ಮುಕುಂದರಾಯರು, ಹೆಂಡತಿಯನ್ನೂ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟರು ಆದುದಾದರಿಂದ ಸುಂದರಿ ತಂದೆ ಯಾರೊಂದು ತಿಳಿಯದೆ, ತಾಯಿಯೂ ಬೇಗನೇ ತೀರಿಹೋದ ಮೇಲೆ, ಅಜ್ಜಿಯ ಆರೈಕೆ

ಯಲ್ಲಿಯೇ ಬೆಳೆದಳು ಮುಕುಂದರಾಯರು ದೂರ ಅಡಗಿದ್ದೇ ಉಪಾಯವಾಗಿ ಮಗಳ ಮದುವೆಗೂ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದರು. ತಂತ್ರಶಾಲಿಗಳಾದ ನಮ್ಮ ರಾಮಾ ಜೋಯಿಸರು, ಯುಕ್ತಿಯಿಂದ ಈ ಸುಂದರಿಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಶೀನಣ್ಣನ ಕೊರಳಿಗೆ ಕಟ್ಟಿಬಿಟ್ಟರು ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಮನವೊಡೆದ ಶೀನು, ಊರು ಬಿಟ್ಟು ಫರಾರಿಯಾದ. ಕೃಷ್ಣ ಸುಂದರಿಯನ್ನು ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹೊರಡಿಸಿ ಬಿಟ್ಟು ರಾಮಾ ಜೋಯಿಸರು ಅವಳನ್ನು ಮದರಾಸಿನ “ಪ್ರಕೃತಿ ಕಳೋದ್ಧಾರಕ” ಫಿಲಿಂ ಕಂಪೆನಿಗೆ ಸೇರಿಸಿ ಬಿಟ್ಟರು. ಹಳೆಯ ಬಡ್ಡು ಸುಂದರಿ ಫಿಲಿಂ ಕಂಪೆನಿಯನ್ನು ಸೇರಿ, ಅವಳ ವಿಕೃತ ರೂಪಾಕಾರಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ, ವ್ಯಂಗ್ಯ ಸಂಗೀತ, ವ್ಯಂಗ್ಯ ನಾಟ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧಳಾಗಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಅವಳ ಹೆಸರು ಜನಜನಿತವಾಗಿ ಹೋಯಿತು ! ಅವಳು ನಟಿಸಿದ ಸಿನೆಮಾವನ್ನು ನೋಡಲು ಜನರಿಗೆ ಅದೆಷ್ಟು ಕುತೂಹಲ !

ಹಾಗಿದ್ದೂ ಅವಳಿಗೆ ಸಿನಿಮಾ ವಾತಾವರಣದಿಂದ ದೂರವಾಗಿದ್ದಾಳೆ ! ತನ್ನ ಕಲೆಯನ್ನು ತನ್ನಂತಿರುವ ಹುಡುಗಿಯರಿಗೆ ಕಲಿಸುವ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಹುಡುಗಿಯರೂ ಸುಂದರಿಯರಾಗಿ ಹುಟ್ಟುತ್ತಾರೆಯೇ ? ಸುಂದರಿಯರಿಗೂ, ಸುಲಕ್ಷಣ ಯುಕ್ತರಾಗಿರುವವರಿಗೂ, ಲಲಿತಕಲೆಗಳು ಒಪ್ಪುತ್ತವಾದರೆ, ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಕುಂದು ಕೊರತೆಗಳುಳ್ಳ ಸರ್ವಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆಲ್ಲಾ ವ್ಯಂಗ್ಯಕಲೆಗಳು ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ನವರಸಗಳ ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರಿದ ಹಾಸ್ಯ, ಬೀಭತ್ಸ ರಸಗಳು ವ್ಯಂಗ್ಯ-ವಿಕೃತಕಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿವೆ. ಇದನ್ನು ಮೆಚ್ಚುವವರೆಲ್ಲ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನತೆಯೇ ಅದರೂ, ಸುಸಂಸ್ಕೃತರು ಕೂಡಾ ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಮೆಚ್ಚಿ ರಸಿಸಿ ಆನಂದದಲ್ಲಿ ಲೋಲಾಡಬಹುದೆಂದು, ಸುಂದರಿಯಿಂದ ಶಿಕ್ಷಣಹೊಂದಿದ ಹುಡುಗಿಯರು ತೋರಿಸಿಕೊಡುತ್ತಾರೆ. “ಬರ್ಮಾ ಎವಾಕ್ಯುವೇಶನ್ನು”ನ ನಿಧಿಯ ಸಂಗ್ರಹಕ್ಕಾಗಿ ಅವಳು, ತನ್ನಿಂದ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದ ಬಡ ಹುಡುಗಿಯರ ಗೋಷ್ಠಿಯೊಂದಿಗೆ ಊರು ಪರವೂರುಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಹೋಗಿ, ವ್ಯಂಗ್ಯ ಸಂಗೀತ, ವ್ಯಂಗ್ಯ ನಟನೆಗಳ ಪ್ರದರ್ಶನದಿಂದ ಹೇರಳ ಧನಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾಳೆ ಮನೆಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಚಂದಾ ಮೂಲಕ ವಸೂಲು ಬೇರೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಬರ್ಮಾ

ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಅರೆಪ್ರಾಣ ಮುಕ್ಕಾಲು ಪ್ರಾಣದಿಂದ ಬಂದವರೂ, ಹವೆಕೆಟ್ಟು, ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಅನ್ನಾಹಾರವಿಲ್ಲದೆ, ಕಂಡದ್ದುಂಡು ಗೋಗ್ರಸ್ತರಾದವರೂ, ಯಾರೂ ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲದ ಅನಾಥರೂ, ಮದರಾಸಿಗೆ ಬಂದು ಬಂದು ತುಂಬುತ್ತಲೇ ಇದ್ದರು. ರೋಗಿಗಳನ್ನು ಇಡಲಿಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳವಿಲ್ಲದೆ ಸರಕಾರದವರು ಪೇಚಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ, “ಮಹಿಳಾಭ್ಯುದಯ ಮಂಡಲಿ” ತನ್ನ ತೆಕ್ಕೆಯೊಳಗೂ ಒಂದು ಶಾಖೆಯನ್ನು ತೆರೆದುಕೊಟ್ಟಿತು. ಕಲಾಸಂಬಂಧ, ಕೃಷಿಸಂಬಂಧ, ಗೃಹಕೃತ್ಯಸಂಬಂಧ, ವಿಜ್ಞಾನಸಂಬಂಧ ಮೊದಲಾದ ಅನೇಕ ಶಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ‘ಅನಾಥ ಚಿಕಿತ್ಸಾಲಯ’ ಎಂಬ ಶಾಖೆ ಅಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಿತ್ತು. ಸುಂದರಿ ಅಲ್ಲಿಯೂ ತನ್ನ ಸೇವಾಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಹಳ್ಳಿಯ ಅಸಂಸ್ಕೃತ ಹುಡುಗಿಯಾದ ಸುಂದರಿ, ಪಟ್ಟಣ ಸೇರಿ ಎಷ್ಟು ಸುಸಂಸ್ಕೃತಳಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದಾಳೆ ! ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಭಾವದಲ್ಲಿ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಆಕಾರದಲ್ಲಿ, ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲದರಲ್ಲಿಯೂ ಪಲ್ಲಟಿಸಿ ಹೋಗಿದ್ದಾಳೆ !

ಕಪ್ಪಿನವಳು, ದಪ್ಪದವಳು, ದೊಡ್ಡ ಮುಖ, ಸಣ್ಣ ಕಣ್ಣು ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ವಿಕಲಾಂಗಿಯಾಗಿದ್ದ ಸುಂದರಿಯೇ ಇವಳು ? ಈಗ ಇವಳು ಅಷ್ಟು ಕಷ್ಟ ಇಲ್ಲ, ದಪ್ಪವೂ ಇಲ್ಲ ! ವಿಕಲಾಂಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಲಾಲಿತ್ಯವು ಹರಡಿಕೊಂಡಿದೆ ನಾಟ್ಯವಾಡಿಯಾಡಿ ವ್ಯಾಯಾಮಗೊಂಡು ಹಾಗಾಗಿರಬೇಕು. ಸಿನೆಮಾದಲ್ಲಿ ವಿಖ್ಯಾತಳಾದಂತೆ, ಒಂದಿಗೇ ಧನಾಗಮನವೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಯಿತಲ್ಲವೆ ? ಐಕ್ಯರ್ಪಣೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀಯ ಒಲೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಸೊಂಪೂ ತಂಪೂ ಉಂಟಾಗಿ, ದೇಹವೂ ಕಳೆಗೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ; ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಹಾಗೆ ಕಳೆಗೊಂಡು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ ಈಗ ಈ ಸುಂದರಿ. ಸತ್ಸೇವಾನಿರತಳಾಗಿರುವುದರಿಂದ. ಆ ಕಳೆಯೊಂದಿಗೆ ಒಂದು ಸಾತ್ವಿಕ ಶಾಂತ ಕಾಂತಿಯೂ ಸೇರಿ, ಈಗ ಅವಳೊಬ್ಬಳು ದೇವಿಯಂತೆಯೇ ಒವ್ವುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ !

೩೭

ತಿರುವಲ್ಲಿಕೇಣಿಯಿಂದ ಗೌರಿಯನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೊರಟ ಸುಂದರಿ, ಸಿಟೀಬಸ್ಸು ಹತ್ತಿ ಸೆಂಟ್ರಲ್ಲಿನ ಹತ್ತಿರ ಇಳಿದು ಅಲ್ಲಿಂದ ಪಾರ್ಕ್ ಸ್ಟೇಶನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ರೈಲನ್ನು ಏರಿದಳು. ಗೌರಿ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ರೈಲಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಅದೇ ಮೊದಲು. “ಜಿಗುಜಿಗು—ಜಿಗುಜಿಗು—” ಎಂದು ವೇಗವಾಗಿ ಓಡುವ ಆ ರೈಲು ಅರ್ಧ ಗಂಟೆಯೊಳಗೆ ಅನೇಕ ಸ್ಟೇಶನ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ನಿಂತು ನಿಂತು ದಾಟಿ, ‘ತಾಂಬರಂ’ ತಲಪಿತು ಕೂಡಲೇ ಗೌರಿ, ಸುಂದರಿಯರು ಇಳಿದರು.

ಅಲ್ಲಿಂದ ಪುಲ್ಪದೂರ ಕಾಲುವಡಿಯಿಂದ ಹೋಗುತ್ತಲೇ, ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಎತ್ತರವಾದ ಪೌಳೀ ಗೋಡೆಯ ಕಂಪೌಂಡು ಕಾಣಿಸಿತು. ಅದರೊಳಗೆ ತೋಟಗಳೂ ಮನೆಗಳೂ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಅಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಣದ ಜನಜಂಗುಳಿಯು, ನೂರಾರು ವಾಹನಗಳ ‘ಕಲಕಲ ಗಡಗಡಾ’ಟಗಳು ಕೊಂಚವೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಹೊರಗೆ, ತಾವರೆಯೆಲೆಯ ಮೇಲಣ ನೀರಿನಂತೆ, ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಅಂಟದೆ ಶಾಂತತೆಯನ್ನು ಸೆರೆಹಿಡಿದಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು ಆ ಕಂಪೌಂಡು.

ಕಂಪೌಂಡಿನ ವಿಶಾಲ ಮನೋಜ್ಞವಾದ ಗೇಟಿನ ಕಮಾನಿನಲ್ಲಿ “ಮಹಿಳಾಭ್ಯುದಯ ಮಂಡಲಿ” ಎಂಬ ದೊಡ್ಡ ದಪ್ಪ ಗುಂಡು ಲೋಹದ ಅಕ್ಷರಗಳು ಉಜ್ವಲಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಅಲ್ಲಿಯೂ ಮುಖದ್ವಾರದಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಫಾರ್ಕಾ ಸಿಪಾಯಿಗಳಿದ್ದಾರೆ ! “ಪ್ರಕೃತಿ ಕಳೋದ್ಧಾರಕ” ಕಂಪೆನಿಯ ಫಾರ್ಕಾ ಸಿಪಾಯಿಗಳು, ಅಲ್ಲಿಯ ಸ್ಥಳಗುಣ ವಿಶೇಷದಿಂದಾಗಿ ಗೌರಿಗೆ ಭಯಂಕರರಾಗಿ ತೋರಿದಂತೆ ಇಲ್ಲಿಯವರು ತೋರಲಿಲ್ಲ. ಇವರು ಈ ಸ್ಥಳಗುಣಾನುಸಾರವಾಗಿ ಆಭಯಪ್ರದ ವೀರರಾಗಿ ತೋರಿದರು. ಮದ್ರಾಸಿನ ಮಾಯಾಜಾಲದ ನರಕಲೋಕದಿಂದ, ತಾನೊಂದು ಸ್ವರ್ಗಲೋಕಕ್ಕೆ ಬಂದಂತೆ ಅವಳಿಗೆ ತೋರಿತು ಇಂತಹ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ತಂದು ಬಿಟ್ಟು ಆ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಟ್ರೈನು ಚಿರಂಜೀವಿಯಾಗಿರಲೆಂದು ಅವಳು ಹರಸಿದಳು.

ಮುಖದ್ವಾರದಿಂದ ಒಳಗಡೆಗೆ ಹೋದಂತೆ ಈ ಮೊದಲು ಅವಳು ಪಟ್ಟ ಕಷ್ಟಗಳೆಲ್ಲ ಒಂದು ಕನಸಿನಂತೆ ಭಾಸವಾಗತೊಡಗಿತು. ಅಲ್ಲಿಯ

ದೃಶ್ಯವು ಅಂತಹುದು. ಆ ಉದ್ಯಾನಗ ಸೊಂಪೇನು ! ಅಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು ಹರಡಿರುವ ಹೂಬಳ್ಳಿಗಳ ಒಯ್ಯಾರವೇನು ! ಅರಳಿ ನರುಗಂಪಿಡುಗಿಸುವ ನಾನಾ ಜಾತಿಯ ಸುಂದರ ಕುಸುಮಗಳ ಸೊಗಸೇನು ! ಒಂದು ಕಡೆ ಅಂದವಾದ ತರಕಾರಿ ತೋಟಗಳು. ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ತಾವರೆಗಳರಳಿ ಎೊನೋಟವೊಳಗೊಂಡ ನೀರು ತುಂಬಿದ ಚಂದವಾದ ಕೊಳ. ಆಹಾ ! ಅಡ್ಡಾದಿಡ್ಡಿಯಾಗಿ ಬೀದಿಬೀದಿಗಳಿಂದ ಬಲೆಯಂತೆ ಹೊಲಿಯಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಮದರಾಸಿನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ, ಇಂತಹುದೊಂದು ಸ್ವರ್ಗತುಲ್ಯ ಸ್ಥಳವಿದ್ದೀತೆಂದು ಗೌರಿ ಊಹಿಸಿಯೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆ ಮಂಡಲಿಯ ಸ್ಥಳವೆಂದರೆ ಸ.ಮಾರು ಹತ್ತು ಹನ್ನೆರಡು ಎಕರೇ, ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಸುತ್ತಳತೆಯ ವಠಾರವಾಗಿತ್ತು.

ನಡುಗಡೆ ಸುಂದರವೂ ಭವ್ಯವೂ ಆದ ಆಫೀಸು ಕಟ್ಟಡವಿದೆ. ಅದರ ಆಚೀಚೆ ಬದಿಗಳಲ್ಲಿ, ಹೂನೋಟಗಳ ನಡುನಡುವೆ, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮಂದಿರಗಳೂ, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಶಾಲೆಗಳೂ ರಂಜಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಹಿಂದೆ ಆಟದ ಮೈದಾನವಿತ್ತು. ಅದರಾಚೆಗೆ ಅನಾಥ ಚಿಕಿತ್ಸಾಲಯದ ಉದ್ದವಾದ ಕಟ್ಟೋಣ ಒಂದು ಪಾರ್ಶ್ವವಾಗಿ ಬಾವಿ-ಬಚ್ಚಲು ಕಟ್ಟಡದ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಅಡುಗೆಯ ಶಾಲೆಯಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ವಿಶಾಲವಾದ ಭೋಜನ ಶಾಲೆ. ಅದರಾಚೆಗೆ ಕಾಣುವುದು ಗೋಶಾಲೆ.

ತರಕಾರಿ ತೋಟಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಹೂಗಳ ಉದ್ಯಾನದಲ್ಲಿಯೂ ಕೆಲವರು ಹೆಂಗುಸರೂ ಹುಡುಗಿಯರೂ, ಗಿಡಗಳಿಗೆ ನೀರು ಹಾಕುತ್ತ, ಉಲ್ಲಾಸವಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಸುಂದರಿ ಗೌರಿಗೆ ಅಲ್ಲಿಯ ದೃಶ್ಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ತೋರಿಸುತ್ತ ಆಫೀಸು ಕಟ್ಟಡದಲ್ಲಿರುವ ಅಲ್ಲಿಯ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳ ಕೋಣೆಗೆ ಕರೆದೊಯ್ದಳು.

ಪ್ರಥಮ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿನಿಯೂ, ಶಿರೋಧಿಕಾರಿಣಿಯೂ ಆಗಿರುವವಳೊಬ್ಬಳು ಶ್ರೀಮಂತ ಮಹಿಳೆ ಕಸ್ತೂರಿಬ್ಬಾ, ಎಂ ಎ ಎಂಬುದು. ಅವಳ ವಿಖ್ಯಾತ ನಾನು. ಅವಳ ಪತಿ ದೊಡ್ಡ ಜಹಗೀರುದಾರರಿದ್ದರು ಅವರು ಹೆಂಡತಿಯ ಹೆಸರಿಗೆ ಅನೇಕ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಕೊಟ್ಟು, ಸ್ವರ್ಗಸ್ಥರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೆ ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲ. ಅವಳು ಉದಾರ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ತನ್ನ ಹೆಸರಿನ ಯಾವತ್ತು ಸೊತ್ತನ್ನೂ ಮೂಲ ನಿಧಿಯಾಗಿ

ಸಮರ್ಪಿಸಿ, ತನ್ನ ಧೈಯಕ್ಕೊಪ್ಪುವ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಈ ಸಂಘವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದಳು. ಅದು ಬೇಗಬೇಗನೇ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನೆತ್ತಿದಿ. ಅನೇಕ ಶಾಖೆಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಹಳ ಪ್ರಖ್ಯಾತವಾಯಿತು. ಅಲ್ಲಿಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಖಾತೆಗಳು ಮದರಾಸು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಿಂದ ಅಂಗೀಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದವು.

ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳೊಡನೆ ಮಾತಾಡಿ, ಗೌರಿಯ ಹೆಸರನ್ನು ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿಸಿದ ಮೇಲೆ, ಶಿರೋಧಿಕಾರಿಣಿ ಕಸ್ತೂರಿಬಾಯಿಯ ಸನ್ನಿಧಿಗೆ ಸುಂದರಿ ಗೌರಿಯನ್ನು ಕರೆದು ತಂದಳು.

ಸರಳಶುಭ್ರ ಉಡುಗೆಗಳಿಂದ ಕರ್ಮಯೋಗಿನಿಯಂತೆ ಕಾಣುವ, ನಿರಾಡಂಬರೆಯಾಗಿ, ವಿದ್ಯಾಪೂರ್ಣ ತೇಜಸ್ವಿನಿದೊಪ್ಪುವ ಕಸ್ತೂರಿಬಾಯಿ, ಗೌರಿಯನ್ನು ಅಕ್ಕರೆಯಿಂದ ಆದರಿಸಿದಳು. ಸ್ವಲ್ಪ ಮಾತ್ರ ಗೌರಿಯೊಡನೆ ಮಾತಾಡುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ, ಕಸ್ತೂರಿಬಾಯಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾದೊಂದು ತೃಪ್ತಿಯೂ ಸಂತೋಷವೂ ಆದಂತೆ ತೋರಿತು. ಕಸ್ತೂರಿಬಾಯಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಕಲಾಭಿಜ್ಞೆಯೂ ಆಗಿದ್ದಳು. ಅಲ್ಲಿ ನಾಟ್ಯ ಕಲಿಯಲು ಬಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರಲ್ಲಿ ಗೌರಿಸುಂತಹ ಮೈನಯವುಳ್ಳವರು. ಯಾರೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಗೌರಿಯನ್ನು ತುಂಬಾ ವೆಚ್ಚ ಕೊಂಡಳು. ಅವಳು ಮಾತಿನಲ್ಲಿ, ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ, ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿದ ಪ್ರೇಮಾದರಗಳನ್ನು ನೋಡಿ, ಮಾತೃಸ್ನೇಹವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಗೌರಿಗೆ, ಅದು ಪುನಃ ನೂತನ ಸುಖಾವೃತ್ತರೂಪಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದಂತೆ ಸಂತೋಷವಾತು.

ಗೌರಿಗೆ ಸಂಗೀತ-ನಾಟ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿಯೇ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣವಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ, ಅದನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆಮಾಡಿ, ಅನಂತರ ಅವಳನ್ನು ಯಾವ ಶಾಲೆಯ ಯಾವ ತರಗತಿಗೆ ಸೇರಿಸುವುದೆಂದು ನಿರ್ಣಯವಾಗಬೇಕಿತ್ತು. ಗೌರಿ ಬರಿಯ ಸಂಗೀತ-ನಾಟ್ಯ ಮಾತ್ರ ವಲದೆ, ಉಳಿದ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಗೋಸೇವೆ, ತೋಟದ ಕೆಲಸ, ಮೊದಲಾದ ನಿತ್ಯೋಪಯೋಗಿ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಯಾಗುವೆನೆಂದೂ, ಸುಂದರಿಯ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ಅನಾಥ ಚಿಕಿತ್ಸಾಲಯದಲ್ಲಿ ಚಿಕಿತ್ಸಾಕ್ರಮವನ್ನೂ ಕಲಿಯುವೆನೆಂದೂ, ಹೇಳಿದಳು. ಅವಳ ಉತ್ಸಾಹವನ್ನು ನೋಡಿ ಕಸ್ತೂರಿಬಾಯಿಗೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ವೆಚ್ಚಿಗೆಯಾಯಿತು. ಹಾಗೆ ಕೆಲವು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿ

ಕೊಂಡುದಾದರೆ, ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಕೆಲಸದ ಪರಿಣತಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ, ನಿಯಮಿತ ವಿದ್ಯಾರ್ಜನೆಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ನಿಯಮಿತ ವೇತನದಲ್ಲಿಯೂ ಕಡಮೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಸುಂದರಿಯ ಕೊಟಡಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಗೌರಿಯೂ ಇರುವುದಾಗಿ ಏರ್ಪಾಡಾಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನೀ ಭವನದಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಸೌಕರ್ಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ನಾಲ್ಕೈದು ಹುಡುಗಿಯರು ವಾಸವಾಗಿದ್ದರೂ, ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವ ಶಿಕ್ಷಕಿಯರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕೋಣೆಗಳು ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದವು. ಸುಂದರಿಯ ಕೋಣೆ ಚಿಕ್ಕದೂ ಚೊಕ್ಕದೂ ಆಗಿತ್ತು. ತುಂಬ ಸುಲಭವಾದ ಸಾಮಾನುಗಳಷ್ಟೇ ಶುಭ್ರವಾಗಿ ಓರಣಿಸಿಡಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದವು. ಒಂದು ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಚರಕವು ಒಪ್ಪುತ್ತಿತ್ತು. ಗೋಡೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯ ಭಾವಚಿತ್ರವೂ, ಅದರ ಕೆಳಗೆ ತಿರುಪತಿ ದೇವರ ಚಿತ್ರವೂ, ದೇವಸಾನ್ನಿಧ್ಯವಾಗಿ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಮಲಗಲು ಮಂಚವಾಗಲೀ ಹಾಸಿಗೆಯಾಗಲೀ ಅಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಸುಂದರಿ ನೆಲದಲ್ಲಿಯೇ ಚಾಪೆ ಹಾಸಿಕೊಂಡು ಮಲಗುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ಕಾಣುವಾಗ ಗೌರಿಗೆ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿತವಾದ ಋಷ್ಯಾಶ್ರಮದ ನೆನಪು ಬರುತ್ತಿತ್ತು.

ಎಂದು ಸುಂದರಿ-ಗೌರಿಗೆ ಮನಬಿಚ್ಚಿ ಬಾಯಿ ತುಂಬ ಮಾತಾಡುವುದೇ ಕೆಲಸವಾಯಿತು. ಗೌರಿ ಮೂರು ತಿಂಗಳು ಸಿನಿಮಾ ಸ್ಟೂಡಿಯೋ ನೊಳಗೆ ಅಡಗಿದ್ದುದನ್ನು ಹೇಳುವಾಗ, ಅಪದ್ಭಾಂಧವನಾದ ವರದನ ಋಣವಿಮೋಚನೆಗಾಗಿ, ಅವನ ಕೋರಿಕೆಯಂತೆ ಸಿನಿಮಾ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ನಟಿಸಬೇಕಾಯಿತೆಂದು ಹೇಳಿದಳೇ ಹೊರತು, ವರದನ ಮೋಸತನಗಳನ್ನೊಂದೂ ಬಯಲು ಪಡಿಸಲಿಲ್ಲ.

“ಅತ್ತಿಗೆ! ನಿಮ್ಮ ಅಣ್ಣ ಆ ವರದರಾಯರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುತ್ತಾರೋ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು. “ಇಲ್ಲ. ನನ್ನ ಅಣ್ಣನಿಗೂ ನನಗೂ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ. ಮೊದಲು ನಾನೂ ಅದೇ ಸಿನಿಮಾ ಕಂಪೆನಿಯಲ್ಲಿದ್ದೆನಷ್ಟೆ? ಆಗ ನಾವಿಬ್ಬರೂ ತುಂಬಾ ಅನ್ಯೋನ್ಯರಾಗಿದ್ದೆವು. ಅನಂತರ ನನಗೆ ಸಿನಿಮಾ ನಟನೆ ಬೇಡವಾಗಿ ತೋರಿ ಹೊರಟು ಬರುವಾಗ, ಅವನು ನನ್ನನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವಂತೆ ತುಂಬಾ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿದ. ನಿರಾಕರಿಸಿ

ಬಂದು ಬಿಟ್ಟು. ಅಂದಿನಿಂದ ನಾನೂ ಅವನನ್ನು ನೋಡಲು ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ಅವನೂ ನನ್ನನ್ನು ಮಾತಾಡಿಸಲು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟೇ ಹೊರತು ಅವನಿಗೂ ನನಗೂ ಸಿಟ್ಟುಗಿಟ್ಟು ಅಂತ ಹಾಗೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಾನು ನನ್ನ ಪತಿಗೆ ಬೇಡಾಗಿರುವವಳು; ಇನ್ನು ಅಣ್ಣನಿಗೆ ನಾನೇಕೆ ? ನನಗೆ ಅಣ್ಣನೇಕೆ ?” ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಸುಂದರಿಯ ಸ್ವರವು ತುಸು ಕಂಪಿಸಿತು.

ಗೌರಿಯೂ ತುಂಬಾ ಸಂಕಟಪಡುತ್ತ— “ಹಾಗಿಲ್ಲ ಅತ್ತಿಗೆ ! ಈಗ ನನ್ನ ಅಣ್ಣನಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ವೇಲೆ ತುಂಬಾ ಪ್ರೀತಿಯಿರುವ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅವನಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ಸಂಗತಿಯೆಲ್ಲ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಿದೆ. ನನಗೆ ಮೊದಲು ಅವನೇನೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ಖೈದಿಯಾಗಿ ಹೋಗುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ನೀವಿರುವ ಸಂಗತಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ನಾನು ನೋಡಬೇಕೆಂದೂ ಹೇಳಿದ್ದ ಅತ್ತಿಗೆ ! ನೀವು ಅವನಿಗೆ ಏನಾದರೂ ಪತ್ರ—ಗಿತ್ರ ಬರೆದಿದ್ದೀರಾ?”

“ಹಾಗೇನೂ ಇಲ್ಲ ಹೇಗೋ ಅವರು ತಿಳಿದಿರಬೇಕು” .

“ಅತ್ತಿಗೆ ! ಈಗ ನಮ್ಮನ್ನು ಅಣ್ಣನು ನೋಡಿದರೆ ಎಂದೂ ಬಿಡಲಾರ. ನಾನು—”

ಸುಂದರಿಗೆ ಫಕ್ಕನೆ ನಗು ಬಂದು ಬಿಟ್ಟಿತು. “ಅದೇನೆ? ನಾನೀಗ ಆಷ್ಟು ಸುಂದರಿಯಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತೇನೆಯೇ?”

“ಕಾಣುತ್ತೀರಿ ಅತ್ತಿಗೆ. ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತೀರಿ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಮನುಷ್ಯರಿಗೆಲ್ಲಾ ಎರಡು ಕಣ್ಣುಗಳುಂಟು; ಒಂದು ಹೊರಗಣ್ಣು, ಇನ್ನೊಂದು ಒಳಗಣ್ಣು. ವಿವಾಹವಾದ ಮೊದಮೊದಲಲ್ಲಿ ಹೊರಗಣ್ಣಿಗೂ, ಹೊರಗಣ್ಣಿನ ವಿಷಯವಾದ ಬಾಹ್ಯ ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕೂ ಮುಖ್ಯತ್ವವಿರುತ್ತದೆ. ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವುದು ಒಳಗಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣುವ ಗುಣ ಸೌಂದರ್ಯ. ಅಣ್ಣನೀಗ ನಿಮ್ಮ ಗುಣ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ತನ್ನ ಒಳಗಣ್ಣಿನಿಂದ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಅವನು ಜೈಲಿನಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗಿ ಬರಲಿ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ನಿಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಬಾಳುವೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ನಾನು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿಸುತ್ತೇನೆ ಅತ್ತಿಗೆ !”

ಸುಂದರಿ ಎಳೆನಗೆಯನ್ನು ನಗುತ್ತ— “ನಿನಗೆ ಹುಚ್ಚು ಗೌರಿ. ತನಗೆ ಇನ್ನೆಲ್ಲಿಯ ಬಾಳುವೆ? ಇನ್ನೆಲ್ಲಿಯ ಪತಿಸಾಂಗತ್ಯ?.....”

“ಹಾಗೆ ನಿರಾಶರಾಗಬೇಡಿ. ನಾನು ಈಗಲೇ ಅಣ್ಣನಿಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ಗತಿ ಏನಾಗಿದೆಯೋ ಎಂಬ ಚಿಂತೆಯಲ್ಲಿರುವ ಅಣ್ಣನಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಪತ್ರ ಬರೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ.”

ಗೌರಿ ಸುಂದರಿಯ. ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಒಂದು ಹತ್ರವನ್ನು ಬರೆದಳು. ಅದರಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ವಿವರವಾಗಿ ಬರೆದಳು. ತನ್ನನ್ನು ಕಾಪಾಡಿದ ವರದನ ಋಣವಿಮೋಚನೆಗಾಗಿ ಸಿನೆಮಾದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ನಟಿಸಬೇಕಾಯಿತು. -ಕ್ಷಮಿಸು, ಎಂದು ಮನಗರಗು ವಂತೆ ಕೇಳಿಕೊಂಡಳು.

ಅನಂತರ ಸುಂದರಿಯ ಸುಗುಣಾತಿಶಯಗಳನ್ನೂ ತುಂಬಾ ಬಣ್ಣಿಸಿ ಬರೆದಳು. “ಈಗ ಅತ್ತಿಗೆ ಮೊದಲು ನಾವೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿದ ಸುಂದರಿಯತ್ತಿಗೆಯೇ ಅಲ್ಲ; ಯೋಗಿನಿಯಂತಿದ್ದಾಳೆ! ತಪಸ್ವಿನಿಯಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಇಂತಹವನ್ನು ಪತ್ನಿಯಾಗಿ ಪಡೆದ ನೀನು ಧನ್ಯನು ಅಣ್ಣಾ!” ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ಬರೆದು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಳು.

ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆದು ಮುಗಿಸುವಾಗ ರಾತ್ರಿಯಾದುದರಿಂದ ಅಂದು ಟಿಪ್ಪಾಲಿಗೆ ಸೇರಿಸಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಮರುದಿನ ಬೆಳಗ್ಗೆಯೇ ಟಿಪ್ಪಾಲಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದಳು.

— — —

೩೪

ಅನಂತರ ಅದೇ ದಿನ ಹತ್ತು ಗಂಟೆಗೆ ಬಂದ ಟಿಪ್ಪಾಲಿನಲ್ಲಿ ಸುಂದರಿಯ ಹೆಸರಿಗೆ ಒಂದು ಪತ್ರವು ಬಂದಿತ್ತು. ಆ ಕವರಿನ ಮೇಲೆ ಜೈಲಿನ ಮುದ್ರೆಯಿತ್ತು. ಸುಂದರಿ ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಆ ಪತ್ರವನ್ನೊಡೆದು ಓದು ಪಾಕ, ಗೌರಿಯೂ ಕಣ್ಣೋಟದಿಂದ ಓದುತ್ತಿದ್ದಳು.

ಬಳ್ಳಾರಿ ಜೈಲು
ವಾ ನಂ. ೧೮

“ಪ್ರಿಯ ಸೌ. ಸುಂದರಿ,

ಬಹುಶಃ ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ನನ್ನಿಂದ ನಿನಗೆ ಕಾಗದ ಬರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ನನ್ನನ್ನು ಬೇಗದಲ್ಲೆಯೇ ಇಲ್ಲಿಂದ ಎಲ್ಲಿಗೋ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುವ ಹಾಗಿದೆ. ನನ್ನ ಕ್ಷೇಮ ಸಮಾಚಾರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕೆನ್ನುವವರಲ್ಲಿ ಈಗ ಇರು ವವಳು ನೀನೊಬ್ಬಳೇ. ಅಂತೆಯೇ ನಿನಗಷ್ಟೇ ಈ ಸುದ್ದಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಘೋರವಾಗಿ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಕೊರೆಯುವ ದುಃಖವನ್ನು ಆತ್ಮೀಯರೊಡನೆ ಹೇಳಿಕೊಂಡರೆ ಕೊಂಚ ಶಮನವುಂಟಾಗುವುದಲ್ಲವೆ ? ಅಂತಹ ಆತ್ಮೀಯ ಳೇಗ ನನ್ನ ಹೊರತು ಬೇರೆ ಯಾರೂ ನನಗಿಲ್ಲದಂತಾಗಿದೆ. ಅಯ್ಯೋ ! ನನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯ ಸರ್ವಸ್ವಕ್ಕೂ ಪಾತ್ರಳಾದ ನನ್ನ ಏಕಮಾತ್ರ ತಂಗಿ ಗೌರಿ, ಬದುಕಿದ್ದಾಳೋ ಇಲ್ಲವೋ ಒಂದೂ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ತಮ್ಮ ಕೃಷ್ಣನೂ ಜೈಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾನಂತೆ. ಅವನ ಹೆಂಡತಿ ಮಲ್ಲಿಕಾ ತುಂಬಾ ದುಃಖದಿಂದ ಕಾಗದ ಬರೆದಿದ್ದಾಳೆ ಇದಿಲ್ಲದಕ್ಕೂ ಮೂಲಕಾರಣ ನಾನೇ ಆಗಿದ್ದೇನೆ. ಆದಿಲ್ಲಾ ಹೇಳಿ ನಿನ್ನನ್ನೇಕೆ ಸಂಕಟಪಡಿಸಬೇಕು ? ನಿನ್ನನ್ನು ತ್ಯಾಜ್ಯಮಾಡಿ, ನಿನಗೆ ಅಸಹನೀಯವಾದ ಮನೋವೇದನೆಯು ನಿನ್ನ ಮಹಾಪಾಪಿ ನಾನು ! ಅದರ ಫಲವನ್ನೇ ಈಗ ದೇವನು ಕೊಡು ತ್ತಿದ್ದಾನೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ ! ನನ್ನ ತಂಗಿಯ ಗತಿಯನ್ನೂ ನನ್ನ ತಮ್ಮನ ಗತಿಯನ್ನೂ, ಮಲ್ಲಿಕೆಯ ವ್ಯಸನವನ್ನೂ ಯೋಚಿಸುವಾಗ ನನ್ನ ಹೃದಯವೇ ಒಡೆಯುತ್ತಿದೆ ! ಇದರ ಮುಂದೆ ಈ ಜೈಲು ವಾಸವು ಯಾವ ಲೆಕ್ಕ ? ಸುಂದರಿ ! ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಕ್ಷಮೆಯನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೂ ಯೋಗ್ಯತೆ ಯಿಲ್ಲದಷ್ಟು ಮುಂದುವರಿದು ಹೋದವನು ನಾನು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಿನ್ನನ್ನು ತ್ಯಾಜ್ಯಮಾಡಿದ ಘೋರ ಕೃತ್ಯಕ್ಕೆ ದೇವರು ತಕ್ಕ ದಂಡನೆ ಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಇದನ್ನು ನಿನಗೆ ತಿಳಿಸಲಿಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಈ ಕಾಗದ ಬರೆದೆ. ನನ್ನ ಚಿಂತೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ನೀನು ದುಃಖಿಸುವಿಯೆಂದು ನಾನು ಬಲ್ಲೆ. ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಕುರಿತು ಚಿಂತಿಸಬೇಡ ದುಃಖಿಸಬೇಡ. ನನಗೆ ಪತ್ರವನ್ನೂ ಬರೆಯಬೇಡ. ನನ್ನ ವಿಳಾಸವೂ ನಿತ್ಯ ಗಿನ್ನು ಸಿಕ್ಕದು.

ಇತಿ ನಿನ್ನ — ಶೀನು

ಓದಿ ಮುಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಸುಂದರಿಯ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಧಾರಾಕಾರವಾಗಿ ನೀರಿಳಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಗೌರಿಯ ಕಣ್ಣುಗಳೂ ಒದ್ದೆಯಾಗಿದ್ದುವು. “ಅಯ್ಯೋ! ಅಣ್ಣಾ! ನಾನಿಲ್ಲಿ ಸುಖವಾಗಿದ್ದೇನೆಂದು ನಿನಗೆ ಬೇಗನೇ ತಿಳಿಸುವುದು ಹೇಗೆ? ಇಂದು ಹಾಕಿದ ಕಾಗದ ನಾಳೆ ತಾನೇ ಅವನಿಗೆ ಸಿಕ್ಕೇತು! ಅಷ್ಟರೊಳಗೆ ಅವನನ್ನು ಅಲ್ಲಿಂದ ಕೊಂಡೊಯ್ದಾರಿ?.....” ಎಂದು ಹಲುಬಿಕೊಂಡಳು.

ಇನ್ನೊಂದು ಹೊಸ ವಿಷಯವೂ ಈ ಕಾಗದದಿಂದ ಗೊತ್ತಾಗಿತ್ತು. ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಜೈಲುವಾಸವೇಕಾಯಿತು? ಅವನು ಪಾಪ, ದೇಶಸೇವೆ ಜನ ಸೇವೆ ಎಂಬ ಯಾವ ತಂಟೆಗೂ ಹೋಗುವವನಲ್ಲವಲ್ಲಾ !

ಸುಂದರಿ ಅಳುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಗೌರಿಯಿಂದಳು:— “ಅತ್ತಿಗೆ ! ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದು ಸುಳ್ಳೆ? ಅಣ್ಣನ ಮನಸ್ಸು ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಹೇಗೆ ಕರಗಿ ಕೊಂಡಿದೆ ನೋಡಿದಿರಾ ?”

ಸುಂದರಿ ಗದ್ಗದಿಸುವ ಕಂಠದಿಂದ— “ಅದು ಹೇಗೇ ಇರಲಿ. ಈಗ ಅವರು ತುಂಬಾ ಉದ್ವಿಗ್ನರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಕಾಗದ ನಾಳೆ ಅವರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕುವವರೆಗೆ ಅವರು ಅಲ್ಲೇ ಇದ್ದರಂತೂ ಒಳ್ಳೇದಾಯಿತು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವರ ಈ ದುಃಖವು ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವ ಬಗೆ ಹೇಗೆ? ನಾಳೆ ಅವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಕಾಗದ ಸಿಕ್ಕೇತು ಇಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಕೂಡ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುವ ಮಾರ್ಗವಿಲ್ಲವಲ್ಲ?”

“ಹೌದು. ಇದೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಸಂಕಟವಾಯಿತೇಗ.”

ಗೌರಿ-ಸುಂದರಿಯರ ಮನಸ್ಸು ಯೋಚನೆಯಿಂದ ಭಾರವಾಯಿತು. ಸುಂದರಿಯು ಪ್ರೇರೇಪಣೆಯಿಂದ, ಊರಿನ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿಯಲು, ಗೌರಿ ಮಲ್ಲಿಕೆಗೆ ಒಂದು ಕಾಗದವನ್ನು ಬರೆದಳು. ಅದರಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಮತ್ತು ಶೀನಣ್ಣನ ವೃತ್ತಾಂತಗಳನ್ನು ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿ, ಕೃಷ್ಣಣ್ಣನು ಜೈಲಿಗೆ ಹೋಗುವಂತೆ ಏನಾಯಿತೋ, ಅದನ್ನು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ತನಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯಮಾಡಿ ಬರೆದಿದ್ದಳು.

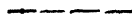
ಕೃಷ್ಣನ ಜೈಲುವಾಸಕ್ಕೆ ತಾನೇ ಕಾರಣನೆಂದು ಶೀನಣ್ಣ ಬರೆದಿದ್ದಾ ಸಲ್ಲವೆ? ಅದರ ಕತೆ ಹೀಗಿತ್ತು.

ಹಂಪೆಯಲ್ಲಿ ಶೀನುವನ್ನು ಕೈದುಮಾಡಿಕೊಂಡೊಯ್ದಾಗ, ಅವನ ಜತೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಸ್ವಯಂಸೇವಕನೂ ಕೈದಾಗಿದ್ದನಲ್ಲವೆ? ಆ ಸ್ವಯಂಸೇವಕನ ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದ ಬ್ಯಾಗಿನಲ್ಲಿ, ರಾಜದ್ರೋಹಕವೂ, ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನು ದಂಗೆಯೇಳಿಸುವಂತಹುದೂ ಎಂದು ತಿಳಿಯಲ್ಪಡುವ, ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಪಟ್ಟಿಗಳೂ, ತುಂಡುಪತ್ರಗಳೂ, ಹಲವು ಮಂದಿಯ ಒಪ್ಪಿಗೆಯ ಸಹಿಬುಕ್ಕುಗಳೂ ಇದ್ದುವಷ್ಟೆ? ಅದೆಲ್ಲಾ ಪೋಲೀಸರ ವಶವಾಗಿ, ಶೀನುವನ್ನು ಒಬ್ಬ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರನನ್ನಾಗಿಸಿ ಬಿಟ್ಟುವು. ಇವನ ಈ ಅಪರಾಧಕ್ಕೆ ಪೋಷಕ ವಸ್ತುಗಳು, ಇನ್ನೂ ಏನಾದರೂ ಇವನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಬಹುದೆಂದು ಕೊಂಡು, ಬಳ್ಳಾರಿಯ ಪೋಲೀಸು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮಂಗಳೂರ ಸರ್ಕಲ್ ಪೋಲೀಸಿಗೆ ಶೀನುವಿನ ಮನೆಯನ್ನು ಜಡತೀ ಮಾಡುವಂತೆ ತಂತಿ ಕೊಟ್ಟರು.

ರಿಮಾಂಡಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಶೀನುವಿಗೆ ಮೊದಮೊದಲು ಪತ್ರ ಬರೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಕೂಡ ಅನುಮತಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಕಡೆಗೆ ಅವನು ತುಂಬಾ ಕೇಳಿಕೊಂಡ ಮೇರೆಗೆ, ಪೋಲೀಸು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಓದಿ ನೋಡಬಹುದಾದರೆ ಪತ್ರ ಬರೆಯಬಹುದೆಂಬ ಅನುಮತಿ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಆ ಪ್ರಕಾರ ಶೀನು ಊರಿನಲ್ಲಿರುವ ಕೃಷ್ಣನಿಗೂ, ಮಂಗಳೂರಿನ ಶ್ಯಾಮಸುಂದರರಿಗೂ, ಗಜವದನ ರಾಯರಲ್ಲಿ ಗೌರಿ ಇರುವಳೆಂದು ನಂಬಿಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿಗೂ, ಸುಂದರಿಗೂ ತನ್ನ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಪತ್ರ ಬರೆದನು. ಗೌರಿಗೆ ಬರೆದ ಕಾಗದವನ್ನು ವಸಂತಿ ನೋಡಿ, ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಗೌರಿಗೆ ಒದಗಿದ ಭಯಂಕರ ವಿಪತ್ತನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ತುಂಬಾ ವ್ಯಸನದಿಂದ ವಸಂತಿ ಬರೆದ ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರವು ಅವನಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿತು. ತುಂಬಾ ದುಃಖಕ್ಕೆ ಗುರಿಮಾಡಿತು. ಸುಂದರಿ ಬರೆದ ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರವೂ ಹಾಗೆಯೇ ಇತ್ತು. ಇದರಿಂದ ಎದೆಯೊಡೆದು ಶೀನು ದುಃಖಾಕ್ರಾಂತನಾಗಿರುವಾಗ, ಊರಿನಿಂದ ಮಲ್ಲಿಕಾ ಬರೆದ ಪತ್ರವೂ ಅವನಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಅವಳ ಪತಿ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಪೋಲೀಸರು ಆರೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋದರೆಂದೂ, ಕಾರಣ ಈ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸುವಂತಹದಲ್ಲವೆಂದೂ, ಶೀನುವಿನ ಸಂಬಂಧವಾಗಿಯೇ ಪೋಲೀಸರು ಬಂದುದೊಂದು ತುಂಬಾ ಮರುಗಿಕೊಂಡು ಬರೆದಿದ್ದಳು.

ಆ ಮೇಲೆ ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆ ತಾನೇ ಮಲ್ಲಿಕೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ತತ್ರವು ಬಂದಿತ್ತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣನ ವಿಚಾರಣೆ ಮುಗಿದು, ೨೦೦೦ ರೂಪಾಯಿ ದಂಡ, ಇಲ್ಲವೆ ೩ ವರ್ಷ ಕಠಿಣ ಶಿಕ್ಷೆ ಎಂದು ಅವನಿಗೆ ದಂಡನೆಯಾಗಿದೆಯೆಂದು ತಿಳಿಸಿ— “ಬಾವಾ! ೨೦೦೦ ಎಲ್ಲಿದೆ? ನಿಮ್ಮ ಗತಿ ಹಾಗಾಯಿತು; ಗೌರಿಯ ಗತಿ ಏನೋ ಆಯಿತು ನನ್ನ ಪತಿ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಜೈಲಿಗೆ ಸೇರಿದರು. ಮನೆಗೆ ದಿಕ್ಕು ಯಾರು? ಅಪ್ಪ ಕೂಡಾ ತುಂಬಾ ವಿಚಾರವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅಪ್ಪನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಿದ್ದರೆ ದಂಡವನ್ನು ತೆತ್ತು ಪತಿಯನ್ನು ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದರು ನನ್ನ ನಗಗಳನ್ನು ಮಾರಿಯಾದರೂ ಕೊಡುತ್ತೇನೆಂದರೆ, ನನ್ನ ಪತಿ ಒಪ್ಪದೆ, ಜೈಲೇ ಅನುಭವಿಸಿ ಬರುತ್ತೇನೆಂದು ಹಟಹಿಡಿದಿದ್ದಾರಂತೆ. ನಿಮಗೆ ಕೂಡ ಈ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿಸಬಾರದೆಂದೇ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದರಂತೆ. ಆದುದರಿಂದ, ಬಾವಾ! ನಿಮ್ಮಿಂದ ಸಹಾಯ ಪಡೆಯಲಿಕ್ಕೂ ನನ್ನ ವರಿಗೆ ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲ. ಹೀಗೇಗೆ ಅವರ ಮನಸ್ಸು ಹಾಳಾಯಿತೋ ದೇವರಿಗೇ ಗೊತ್ತು! ನಾನು ತುಂಬಾ ವ್ಯಸನದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದ್ದೇನೆ. ನೀವು ಗೌರವದ ಜೈಲುವಾಸದಲ್ಲಿದ್ದೀರಿ; ನನ್ನ ಪತಿ ಅಗೌರವದ ಬಂದೀಖಾನೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಿಜವಾಗಿ ನನ್ನ ಪತಿಗಾದ ಶಿಕ್ಷೆ ಅಸಂಬಂಧ-ಮೋಸ-ಅನ್ಯಾಯ” ಎಂದು ತುಂಬಾ ಅತ್ತುಕೊಂಡು ಬರೆದಿದ್ದಳು.

ಕೃಷ್ಣನ ಆ ಆವಸ್ಥೆಯ ಕಾರಣವನ್ನು ಮಲ್ಲಿಕಾ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಬರೆಯದಿದ್ದರೂ ಶೀನುವಿನ ಊಹನೆಗೆ ಗೊತ್ತೇ ಇದ್ದಿತು.

೩೯

ಬಳ್ಳಾರಿಯ ಪೊಲೀಸು ಅಧಿಕಾರಿಯಿಂದ ಬಂದ ತಂತಿಯ ಮೇರೆಗೆ ಕಿರುಗಟ್ಟಿ ಶೀನುವಿನ ಮನೆಯನ್ನು ಶೋಧಿಸಲು, ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಜನ ಪೊಲೀಸರೂ, ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರೂ, ಬೆಳ್ಳಂ ಬೆಳ್ಳಗಿನ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಧಿಡುಂಧಿಗ್ಗನೆ ಬಂದು ಬಿಟ್ಟುದನ್ನು ನೋಡಿ ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಭಯವಾಯಿತು.

ಕೆಂಪು ಬೋಪಿಗಳನ್ನೂ, ಬೂಟ್ಟುಕಾಲಿನ ದಡಬಡ ಸಪ್ತಳವನ್ನೂ ಕೇಳಿ, ಧೈರ್ಯಶಾಲಿಯಾದ ಆ ಬೊಳ್ಳನಿಗೂ ಭಯವಾಯಿತು ಅವನು ಮುಂದೆ ಬರಲಂಜಿ, ದೂರ ದೂರ ನಿಂತು, ಏನೋ ಮನೆಗೆ ಅಪಾಯ ಬಂತೆಂಬಂತೆ, ಒಂದೇ ಸವನೆ ಬೊಗಳುತ್ತಿದ್ದನು.

ಇದಿರೇ ನೋಡದ ಸಂಭವವಾದುದರಿಂದ ಕೃಷ್ಣನು ಅಶ್ವರ್ಯ ದಿಂದ,-- “ಯಾಕೆ? ಏನು ಬಂದಿರಲಿಗಿ?” ಎಂದು ಇನ್ನಸ್ಪೆಕ್ಟರನ್ನು ಕೇಳಿದನು

“ಕೆ. ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಯರ ಮನೆ ಇದು ತಾನೇ?”

“ಹೌದು. ಅವನು ನನ್ನ ಅಣ್ಣ. ಈಗ ಊರಲ್ಲಿಲ್ಲ.”

“ನೀವೆಲ್ಲಾ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೀಗೆ ನಿಲ್ಲಿರಿ. ಒಳಗೆ ಹೆಂಗುಸರಿದ್ದರೆ ಹೊರಗೆ ಬಂದು ನಿಲ್ಲುವಂತೆ ಹೇಳಿರಿ. ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯೊಳಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಪಂಶೋಧನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಗೋ ಡಿ. ಎಸ್. ಪಿ. ಯವರ ಆಜ್ಞೆ.” ಎಂದು ಇನ್ನಸ್ಪೆಕ್ಟರು, ಒಂದು ಕಾಗದವನ್ನು ತೋರಿಸಿದರು.

ಎಕೋ ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಎದೆ ಬಡೆದುಕೊಳ್ಳತೊಡಗಿತ್ತು. “ಇಲ್ಲಿ ಏನೂ ಅಂತಹ--” ಎಂದು ಅವನು ಏನೋ ಹೇಳಲಿಕ್ಕಿರಲು, ಇನ್ನಸ್ಪೆಕ್ಟರು,-- “ಅದೆಲ್ಲಾ ಮಾತಾಡಬೇಡಿ. ಹೇಳಿದ್ದು ಕೇಳಿ ಹೋಗಿ ಲಿಕ್ಕೆ ಬಂದವರು ನಾವಲ್ಲ.”

ದೊಡ್ಡಮ್ಮನೂ ಮಲ್ಲಿಕೆಯೂ ಏನಪ್ಪಾ ಎಂದುಕೊಂಡು ಭಯ ದಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬಂದರು ಪೊಲೀಸರು ಒಳಗೆ ಹೊಕ್ಕರು.

“ಅಯ್ಯೋ! ದೇವರೇ! ಇದೇನು ಅನ್ಯಾಯ! ಏನೂ ಮಾಡದ ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಪೊಲೀಸರ ಲೂಟಿ? ಕೇವಲವರಿಲ್ಲವೆ? ಏನೋ ಇದು ಕೃಷ್ಣಾ!—” ಎಂದು ದೊಡ್ಡಮ್ಮ ಬಾಯಿತೆರೆದು ಕೂಗಿದಾಗ, ಇನ್ನಸ್ಪೆಕ್ಟರು ಎರಡು ಗದರಿಕೆ ಹಾಕಿ ಅವಳ ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚಿಸಿದರು.

ಪೊಲೀಸರು ಮನೆಯೊಳಗೆ ನಿರ್ಭಯರಾಗಿ, ನಿಶಂಕರಾಗಿ ಹೊಕ್ಕರು ಕೃಷ್ಣನೂ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಹೊಕ್ಕನು. ಕೃಷ್ಣನ ಕೈಯಿಂ ದಲೇ ಅಲಮಾರಿಗಳ ಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆಗೆಸಿದರು. ಒಳಗಿದ್ದ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ನಗಗಟ್ಟುಗಳನ್ನೂ, ಚಿಲ್ಲರೆ ಮಡ್ಡುಗಳನ್ನೂ ಕೆಳಗೆ ಚೆಲ್ಲಿದರು; ದೇವರ

ಮಂದಾಸನವನ್ನು ಎಳೆದು, ಮೂರ್ತಿ ಸಂಪುಷ್ಪಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಎತ್ತಿ ಎತ್ತಿ, ಮೂಲೆ ಮುಡುಕು, ಎಡೆ ಸಂದುಕಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ತಡವಿ ತಡವಿ, ಕತ್ತಲೆಗೆ ಟಾರ್ಚ್ ಲೈಟ್ ಹೊಡೆದು ಹುಡುಕಿದರು. ಮೂರು ಸಾಲ್ಕು ಕೊಟಡಿ ಗಳೊಳಗೆಲ್ಲಾ ಸುತ್ತಾಡಿ, ಹಾಸುಗೆ, ದುಪ್ಪಟ, ಅರುವೆ ಅಂಚಡಿಗಳ ನ್ನೆಲ್ಲಾ ಚೆಲ್ಲಾಪಿಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದರು. ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿ ನೋಡಿ ಕೆಳಗೆ ಹಾಕಿದರು. ಅಡುಗೆ ಮನೆಗೂ ಹೊಕ್ಕು ನೀರಿನ ಪಾತ್ರೆಯೊಳಗೂ ಕೈಹಾಕಿ ಕಲಕಿದರು. ಒಲೆದಂಡೆಯಲ್ಲಿ ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟಿದ್ದ ಕೃಷ್ಣನ ಕಾಫಿ ಲೋಟಿಯೊಳಗೆ ಅವರ ಬೆತ್ತದ ತುದಿಯನ್ನು ಹಾಕಿ ತಿರುಗಿಸಿ ನೋಡಿದರು ಹೊಗೆ ಹಲಗೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಹಪ್ಪಳ ಸಂಡಿಗಳ ಡಬ್ಬಿಗಳನ್ನು ಕೆದಕಿ ಹುಡುಕಿದರು. ಉಪ್ಪಿನಕಾಯಿಯ ಜಾಡಿಯೊಳಗೆ ತಮ್ಮ ಕೋಲನ್ನು ಹಾಕಿ ಕುತ್ತಿ ಕುತ್ತಿ ನೋಡಿದರು. ಕಂಬಗಳನ್ನೂ ಗೋಡೆಗಳನ್ನೂ ತಟ್ಟಿ, ಬಿಟ್ಟಿ-ಬಡೆದು-ಹೊಡೆದು ನೋಡಿದರು. ಮೋರೆಯೊಳಗೆ ಕಣ್ಣುಹಾಯ್ತು, ಲೈಟಿಸೆದು ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದರು. ಆ ಮೇಲೆ ಅವರು ಅಟ್ಟಕ್ಕೇರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಕೃಷ್ಣನು— “ಅಲ್ಲೇನಿಲ್ಲ ಸಾರ್! ಅಲ್ಲೇನಿಲ್ಲ!” ಎಂದು ಚೀರಿದನು.

ಪೋಲೀಸರಿಗೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ಸಂದೇಹವಾಗಿ ಅವನನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಮೀವೇ ಮಾಡದೆ, ಅಟ್ಟದೊಳಗೆಲ್ಲಾ ಟಾರ್ಚ್ ದೀಪವನ್ನು ಹಾಕಿ ಹುಡುಕುತ್ತ, ಕುತ್ತಟ್ಟನ್ನು ನುಗ್ಗಿದರು. ಆಗ ಕೃಷ್ಣನ ಮುಖವು ಕಪ್ಪಿಟ್ಟು ಹೋಯಿತು. ಎದೆ ಜೋರಾಗಿ ಹೊಡೆದುಕೊಂಡಿತು. ತೊಡೆಗಳು ನಡುಗಿದುವು. ಹಾಗೇನಿತ್ತು ಕುತ್ತಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ?

ಅಗೋ! ಆ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಟ್ಟಯಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಅಕ್ಕಿಯ ಮುಡಿಗಳು ಕುಳಿತಿವೆ. ಈ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ನಾಲಕ್ಕಾರು ಚಿವಣಿಯಣ್ಣಿ ಡಬ್ಬಿಗಳು ಹೊಳೆಯುತ್ತಿವೆ ! ಅವುಗಳ ಹಿಂದಿರುವುದೇನದು ? ಎರಡು ಗೋಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಕ್ಕರೆ ! ಪೋಲೀಸರು ಅಕ್ಕಿ ಮುಡಿಗಳನ್ನು ಎಣಿಸಿದರು. ಸರೀ ೨೫ ಮುಡಿಗಳು ! ಕಂಟ್ರೋಲ್-ರೇಶನ್ನುಗಳು ಅಮಲಿನಲ್ಲಿರುವಾಗ, ೩-೪ ಜನರಿರುವ ಒಂದು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಸಂಗ್ರಹಹೆಂದರೆ!.....

“ಓಹೋ !——” ಎಂದು ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರು ಗೆಲುವಿನ ಉದ್ಗಾರ ಗರೆದರು.

ಕೃಷ್ಣನು ನಾಲಗೆ ಒಣಗಿಕೊಂಡು ಓದೆ ಮುಂದೆ ಎಳೆಯುತ್ತಿರಲು, ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರಿಗೆ ಕೈಮುಗಿದು— “ ಇದೆಲ್ಲಾ ನನ್ನ ಸ್ವಂತದ್ದಲ್ಲ ಸಾರ್. ನಾನು ಕೆಲಸಮಾಡುವ ಬಂಡಸಾಲೆಯ ಯಜಮಾನರಾದ ಕೋಟಿ ತೆಟ್ಟರದು. ಅವರ ಒತ್ತಾಯದಿಂದ ನಾನು ಇವುಗಳನ್ನು ನನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಯಿತು..... ” ಎನ್ನ ಲಾರಂಭಿಸಿದಾಗ

ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರು— “ ಎಲ! ಇದೆಲ್ಲಾ ಈಗ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಯಾರಯ್ಯ ಕೇಳಿದ್ದು? ಯಾರು ಎಲ್ಲಿ ಕೇಳುವರೋ ಅಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ. ಇಷ್ಟೇನೋ. ಅಲ್ಲ ಇನ್ನೂ ಏನಾದರೂ ಸಾಮಾನು ಗುಟ್ಟಾಗಿವೆಯೋ? ”

“ ಇನ್ನೇನಿದೆ? ಇಷ್ಟೆ. ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಆ ಕೋಟಿತೆಟ್ಟರೇ ಜವಾಬ್ದಾರರು ಸಾರ್! ” ಕೃಷ್ಣನೆಂದನು

“ ಅದನ್ನು ನಿಶ್ಚಯ ಮಾಡಲು ನೀವಾರು? ನಾನಾರು? ಇರಲಿ. ಅಂತೂ ನಮ್ಮ ಹುಡುಕಾಟ ವಿಫಲವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಓಹೋ! ಹಟ್ಟಿ—ಹಟ್ಟಿಯ ಅಟ್ಟಿ ಬಾಕಿ ಇದೆಯಲ್ಲ? ” ಎಂದು ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರು ಅತ್ತ ನೋಡಿ-- “ ಅದೇನು ಹುಲ್ಲು ಛಾವಣಿ ಕಟ್ಟಿಡ? ”

“ ಅದು ಶೀನಣ್ಣನ ಖಾಸಗೀ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ”

“ ಹೊ ! ಅದೇ ಬಹುಮುಖ್ಯ! — ”

ಪೊಲೀಸರು ಆ ಗ್ರಂಥಭಂಡಾರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಅಲುಮಾರಿ ಮೇಜಿಯ ಅರೆ-- ಮೊದಲಾದುವನ್ನು ಹುಡುಕಾಡಿದರು. ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳನ್ನೂ ಬಿಡಿಸಿ ಬಿಡಿಸಿ ನೋಡಿದರು ಎರಡು ಮೂರು ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು, ಕೈವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡರು ಮತ್ತೇನೂ ಅವರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲ. ಆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ ಮುಖವು ಅರೆಸವೈಯಾದರೂ, ಹಟ್ಟಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಮತ್ತೆ ಅವರ ಮುಖವು ಅರಳಿತು.

ಹಟ್ಟಿಯೊಳಗೂ ಹೊಕ್ಕರು ಪೊಲೀಸರು. ಅಲ್ಲಿದ್ದೆರಡು ದನಗಳೂ, ಒಂದು ಎಮ್ಮೆಯೂ, ಕರುಗಳೂ ಹೆದರಿ ಚಡಪಡಿಸಿ ಕೂಗಿದುವು.

ಬೊಳ್ಳುನಾಯಿ ಬೊಗಳ ಬೊಗಳ ಹೈರಾಣಾದರೂ, ಉಸಿರು ನಿಂತು ಹೋಗುವವರೆಗೂ ಬೆಗಳಿಯೇನೆಂದು ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯೇ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟಂತೆ ಬೊಗಳುತ್ತಿತ್ತು. ಅದರ ಬೊಗಳು:ವಿಕೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ

ಸಾಯಿಗಳೂ, ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ಓಡಿಬರುತ್ತ ಇತರ ಸಾಯಿಗಳೂ, ಹೀಗೆ ಊರ ಸಾಯಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಬೊಗಳಲಾರಂಭಿಸಿದ್ದವು. ಜನರೂ ವಿಶೇಷವ ಲೋಕನಕ್ಕಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಸೇರುತ್ತಿದ್ದರು ವಿಶೇಷವೇ ಇತ್ತು.

ಹಟ್ಟಿಯ ಅಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಒಣಕುಲ್ಲ ಬಿಗಿಯಾದ ರಾಶಿಯನ್ನೆಲ್ಲ ಕೆದಕು ಡಾಗ, ಅಲ್ಲಿಯೂ ೧೨ ಅಕ್ಕಿ ಮುಡಿಗಳು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿದ್ದವು !

ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ದವರೆಗೂ ಹೀಗೆ ಪ್ರೋಲೀಸು ದಾಳ ನಡೆಯಿತು. ಇನ್ನಿ ಪೆಕ್ಕರು ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಕ.ರಿತು- “ ಎನಯ್ಯ ಇದು ? ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಕಾನೂನು ಗೊತ್ತಿರೆಯಷ್ಟೆ ? ನಿಮ್ಮನ್ನು ನಾವೀಗ ಕೈದು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ” ಎಂದು ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಕೈದುಮಾಡಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟರು.

“ಹು” ಎಂದರೆ “ಹುಲಿ-” ಎನ್ನುವ ಹಳ್ಳಿ ! ಎಲ್ಲಾ ಜನರೂ ಬಂದು ಅಲ್ಲಿ ಗುಂಪುಗೂಡಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು ಪಟೇಲರು, ಶ್ಯಾನುಭಾಗರು ಕೂಡಾ ಬಂದಿದ್ದರು ಅಕ್ಕಿ ಮುಡಿಗಳು, ಚಿಮ್ಮಣಿಯೆಣ್ಣೆ ಡಬ್ಬಗಳು, ಸಕ್ಕರೆ ಮೂಟೆಗಳು, ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಕಾನೂನಿಗೆ ವಿರೋಧ ವಾದ ಸಾಮಾನುಗಳು, ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ರಾಶಿ ಹಾಕಿ, ಸರಕಾರೀ ಸ್ಟೋರಿಗೆ ಸಾಗಿಸಲಾಯಿತು.

ನೋಡಿದವರೆಲ್ಲರೂ ಅವಂಪರ ಸ್ವಭಾವಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ನಾನಾವಿಧ ವಾಗಿ ಮಾತಾಡುತ್ತಾ ಹೋದರು.

ದೊಡ್ಡಮ್ಮನೂ ಮಲ್ಲಿಕೆಯೂ ಪಾಪ, ಏನು ತಾನೇ ಮಾಡುವರು ? ಬೃಂದಿಗೊಬ್ಬರು ಏನೇನೋ ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಅತ್ತರು. ನೆರೆಹೊರೆಯವರು ಪಾಡಿಕೆಯಂತೆ ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳಲು ಇದ್ದಾರಲ್ಲವೆ ?

ಕೃಷ್ಣನ ಈ ‘ಕೇಸ’ನ್ನು ಪ್ರೋಲೀಸರು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ, ವಿಚಾರಣೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ, ಕಡೆಯ ತೀರ್ಪು ಹೊರಡುವಾಗ ಎರಡು ಮೂರು ತಿಂಗಳು ಕ್ರಮಿಸಿ ಹೋದುವು ಕೃಷ್ಣನ ವಾಙ್ಮೂಲವು- “ಆ ಸಾಮಾನು ಗಳೆಲ್ಲಾ ನನ್ನದಲ್ಲ ಕೋಟಿಶೆಟ್ಟರು ಒತ್ತಾಯಮಾಡಿ ಅವುಗಳನ್ನು ನನ್ನ ಮನೆಯೊಗಡಿಸಿದ್ದು ಅವುಗಳ ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಮೀಷನ್ ಕೊಡುವುದಾಗಿಯೂ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ತನ್ನನ್ನು ಮನ್ನಿಸಬೇಕು.” ಎಂಬ ರೀತಿಯಲ್ಲಿತ್ತು.

ಇದು ನಿಜವೂ ಹೌದು. ಕೋಟಿಶೆಟ್ಟಿರ ಮಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನಿಡುವುದು ಅವಾಯಕಾರಿಯಾದುದರಿಂದ, ಅವರು ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕವಿಷ್ಣುನಿನ ಆಶೆ ಹಚ್ಚಿ ಈ ಒಳಗಿಲಸ ಮಾಡಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ದುಡ್ಡಿನ ಆಶೆಗೆ ಅವನೂ ಒಪ್ಪಿದ್ದನು. ಊರೊಳಗೆ ಯಾರಾದರೂ ಹಗೆಯವರಿದ್ದರೆ ಕೃಷ್ಣನು ಭಯಪಡುತ್ತಿದ್ದ. ಅಂತಹರಾರೂ ಅವನಿಗಿಲ್ಲದುದರಿಂದ, ತನ್ನ ಬಡಮನೆಗೆ ಯಾರೂ ಶೋಧಕ್ಕೆ ಬಲಾರರೆಂಬ ನಂಬಗೆಯಿಂದ ಹಾಗೆ ಇಂಬುಗೊಟ್ಟಿದ್ದನು.

ಆದರೆ ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಶೆಟ್ಟಿರು ಅವನಿಗೆ ಕೊಂಚವೂ ಕೈಕೊಡದೆ ಹೋದರು. “ಕೃಷ್ಣನು ನಮ್ಮ ಮಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಗುಮಾಸ್ತನಾಗಿದ್ದ. ಲೆಕ್ಕ ಪತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮೋಸವಾಡಿ ಆ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನೂ ಕದ್ದೊಯ್ದಿದ್ದಾನೆ” ಎಂದು ಶೆಟ್ಟಿರು ಹೆಚ್ಚುಕಡಮೆಯಾದೊಂದು ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ಹಿಟ್ಟಿಸಿ, ಇಬ್ಬರು ಮೂವರು ಸಾಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿ, ಹಾಗೆಂದೇ ಸಾಧಿಸಿಬಿಟ್ಟರು. ದುಡ್ಡಿನ ಬಲವು ನ್ಯಾಯವನ್ನು ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಸಾಧಿಸಿಬಿಟ್ಟಿತು.

ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ “೨೦೦೦ ಅಪರಾಧ, ಇಲ್ಲವೇ ೩ ವರ್ಷ ಕಡಂಕಾವಲು” ಎಂದು ತೀರ್ಪಾಯಿತು.

ಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ಹಣವೆಂದಿದೆ ? ಅವನ ಮಾವ ರಾಮಾ ಜೋಯಿಸರು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ೨೦೦೦ ಕಟ್ಟಿ ಅಳಿಯನನ್ನು ಬಿಡಿಸಬಹುದಿತ್ತು. ದುಡ್ಡೆಂದರೆ ಬೇವ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದ ರಾಮಾ ಜೋಯಿಸರು, ಅಷ್ಟು ತನ್ನಲ್ಲಿಲ್ಲವಲ್ಲಾ ಎಂದು ಮುಖಬಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಮಲ್ಲಿಕೆಗೆ ಒಣಸಮಾಧಾನವಷ್ಟೇ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ತನ್ನ ಈ ಸಮಾಚಾರವೊಂದನ್ನೂ ತೀನಣ್ಣನಿಗೆ ತಿಳಿಸಲೇಕೂಡದೆಂದು ಕೃಷ್ಣನು ರಾಮಾ ಜೋಯಿಸರೊಡನೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಹೇಳಿಕಳುಹಿಸಿದ್ದನು.

ಆದರೆ ಮಲ್ಲಿಕೆಗೆ ಭಾವನಮೇಲೆ ತುಂಬಾ ವಿಶ್ವಾಸವೇನಿ ? ಜೈಲಿನಲ್ಲಿರುವ ತೀನೂ ಭಾವನಿಂದ ಏನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಗೊತ್ತಿದ್ದರೂ, ಅವನಿಗೆ ಈ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿಸದಿರಲು ಅವಳಿಂದಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಈ ಸಮಾಚಾರಗಳೆಲ್ಲಾ ಊರಿನವರ ನಾಲಗೆಗೆ ಒಳ್ಳೇ ಸವಿಯಾದ ಹೊಸ ಹೊಸ ಮಿಠಾಯಿಯಾಗಿ ಹೊರಳತೊಡಗಿದ್ದುವು, ಮೊತ್ತವೊದಲು

“ಶೀನುವನ್ನು ಹಂಪೆಯಲ್ಲಿ ಸೆರೆಹಿಡಿದರಂತೆ” ಎಂದು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ವಾರ್ತೆ ! ಅನಂತರ ‘ಗೌರಿಯನ್ನು ಯಾರೋ ಮಿಲಿಟರಿಯವರು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಹೋದರಂತೆ!’ ಎಂಬ ಸುದ್ದಿ ಮಂಗಳೂರ ಶ್ಯಾಮಸುಂದರರ ಕಡೆಯಿಂದ ಬಂತು ! ಅನಂತರ ಕೃಷ್ಣನ ಪೈದು ! ಅವನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹೊರಬಿದ್ದ ‘ಬ್ಲಾಕ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್!’”

ಶೀನುವಿನ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಶೋಧಿಸಬಂದ ಪೊಲೀಸರು. ಕಾಳ ಸಂತೆಯನ್ನು ಹೊರಗೆ ಹಾಕಿ, ಯಾವುದೋ ಎರಡು ಮೂರು ವಿಪ್ಲವಕಾರಕ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಬಳಸಿ ಕಳುಹಿಸಿ, “ಇನ್ನೇನೂ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ” ಎಂದು ತಿಳಿಸಿಬಿಟ್ಟರು.

ಅಲ್ಲಿ ಶೀನುವಿನ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಯಿತು. ಶೀನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಹೇಳಿಕೆಯೇನೂ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. “ಜನರನ್ನು ದಂಗೆ ಎಬ್ಬಿಸಿ ದೇಶಕ್ಕೆ ಹಾನಿತರಬೇಕೆಂದು ನಾನೇನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲವೆಂದು ನಂಬುತ್ತೇನೆ” ಎಂದಷ್ಟೇ ಹೇಳಿದ್ದನು. ಇವನು ಹೊಸದಾಗಿ ದೇಶಸೇವೆಗೆ ಸೇರಿದವನೆಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದುದರಿಂದಲೂ, ಇವನಿಗೆ ಗೋಪಾಲರಾಯನೆಂಬ ಪ್ರಚಂಡ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರನೇ ಪ್ರೇರೇಪಕನೆಂದು ಗೊತ್ತಾದುದರಿಂದಲೂ, ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರು ಶೀನುವನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡೋಣವೆಂದುಕೊಂಡು ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಹೀಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ, ಯಾವ ಸಭೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಭಾಷಣ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಪ್ರಮಾಣಮಾಡಿದರೆ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುವುದಾಗಿಯೂ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಒಂದು ಸರ್ಜ ಕಾವಲಿನಲ್ಲಿರಬೇಕೆಂದೂ ತೀರ್ಪಿತ್ತರು. ಶೀನು ಆ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಿ ಬಂದಿಖಾನೆಯನ್ನೇ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡನು.

೪೦

ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಹಿಂದೂ ದೇಶದೊಳಗೆಲ್ಲಾ ಏನೋ ಒಂದು ಗುಸು ಗುಸಾಟವು ನಡೆಯಲಾರಂಭಿಸಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಜನರು ಗುಂಪುಗುಂಪಾಗಿ ಸೇರುತ್ತ, ಏನೇನೋ ಸನ್ನೆ ಸೈಗೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮರೆಮರೆಯಾಗಿ ಅಡಗು

ತ್ತಿದ್ದರು ಪೋಲೀಸರೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಬಹಳ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಕರ್ಣಿಗಳಾಗಿ ಅನ್ವೇಷಣಮಾಡಲಾರಂಭಿಸಿದ್ದರು ಜನರೆಲ್ಲಾ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಸಾಹಸಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಾಗುವಂತಿತ್ತು ಮಹಾ ಚಂಡಾವಾತವು ಹುಟ್ಟುವ ಮೊದಲು, ಒಂದು ಭಯಂಕರ ಮೌನ ಶಾಂತತೆ ಸಸರಿಸುವಂತೆ ಇಡೀ ಹಿಂದೂದೇಶವೇ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಸ್ತಬ್ಧ ನಿರೀಕ್ಷಿತವಾಗಿತ್ತು.

ಏಕೆ? ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿ ಜೇಳಿಟ್ಟ ಗಡುಸಿನವು ಸವಿಸಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಅವರ ಅಭಿಲಾಷೆ ಏನೆಂಬುದು ಊರಿಗೆಲ್ಲಾ-ದೇಶಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತಾಗಿತ್ತು. ಅದು ಹಾಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಲು ಬರಿಯ ನಮ್ಮ ಒಬ್ಬ ಶೀನು ಒಬ್ಬ ಗೋಪಾಲರು ಮಾತ್ರವೇ ಕಾರಣರಲ್ಲ ಶೀನೂ-ಗೋಪಾಲರಂತಹ ಸಾವಿರಾರು ಮಂದಿ ತ್ಯಾಗಿಗಳ ಪ್ರಸಾರದಿಂದ ಅಖಿಲ ಹಿಂದೂದೇಶವೇ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಪಾಲಿಸಲು ಸಿದ್ಧವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿತ್ತು “ಹಾ ! ಕೊನೆಯಾಜ್ಞೆಯಾಗಲಿ!” ಎಂದು ಎದೆಯುಬ್ಬಿಸಿ ನಿಂತಿತ್ತು !

ಸಿ. ಎ. ಡಿ. ಗಳು ಚುರುಕಾಗಿ ಹೊಂಚುಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರು. ಶೀನು ವನ್ನು ಬಳ್ಳಾರಿಯ ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ, ಕೊರಗಿನ ವಾತಾವರಣಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಾಗುವಂತೆ ಇರಿಸಿದ್ದು, ಜೈಲು ಕಟ್ಟಡಕ್ಕೇ ಅಪಾಯವೆಂದು, ಪೋಲೀಸು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಕೆಲವು ಸಂಶಯ ಸೂಚನೆಗಳು ತೋರಿದುವು. ಯಾವುದೋ ಒಂದು ವ್ಯಕ್ತಿ ಬಳ್ಳಾರಿಯ ಜೈಲುಖಾನೆಗಳನ್ನೆ ದ್ವಂಸ ಮಾಡಿ, ಶೀನುವನ್ನು ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಲಿರುವಂತೆ ಅನುಮಾನ ಕೋರಿತು. ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ತುಂಬಾ ಜನಬಲವಿರುವಂತೆಯೂ, ಅವನ ಹೆಸರು ಗೋಪಾಲರಾಯನೆಂದೇ ಇದ್ದೀತೆಂತಲೂ ಪೋಲೀಸರು ಅನುಮಾನಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೂಡಲೇ ಶೀನುವನ್ನು ಬಳ್ಳಾರಿಯಿಂದ ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಒಯ್ಯುವ ಏರ್ಪಡಾಯಿತು. ಶೀನು ಎಲ್ಲಿಗೂ ಪತ್ರಬರೆಯ ಕೂಡದೆಂದು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಯಿತು. ಆದರೆ ಶೀನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳೊಡನೆ ಮನಗರಗುವಂತೆ ಬೇಡಿಕೊಂಡಮೇಲೆ, ಒಂದೇ ಒಂದು ಪತ್ರವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಬರೆಯಬಹುದೆಂದು, ಅನುಮತಿ ಸಿಕ್ಕಿದುದು ಅವನ ಪುಣ್ಯವಾಯಿತು. ಆ ಪ್ರಕಾರ ಅವನು ಸುಂದರಿಗೆ ಕಡೆಯ ಪತ್ರವೆಂದೂ ಒಂದು ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆದು ಹಾಕಿದನು.

ನಾಳೆ ಬೊಂಬಾಯಿಯ ಮಹಾಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಾತ್ಮಾಗಾಂಧಿಯ ಭಾಷಣವಿದೆ ಈ ಬಗ್ಗೆಯ ಅವರ ಭಾಷಣವು ಶಾಂತಿಪಲ್ಲವಿಯಿಂದ ಕೂಡಿಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೆಂದು ಉಪ ಕಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಜನರು. ಅವರ ಶಾಂತಿ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಕೇಳಿ ಕೇಳಿ ಜನರಿಗೆ ಸಾಕಾಗಿ ಹೋಗಿತ್ತೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತಿತ್ತು ಒಂದು ಕಡೆ ಯುದ್ಧದಿಂದ ಜರ್ಜರಿತವಾಗುತ್ತಿರುವ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ, ನಾಳೆ ಮಹಾತ್ಮರ ಭಾಷಣದಿಂದಾಗಿ, ಬೇಶದೊಳಗೆಲ್ಲ ಏನು ಪರಿಣಾಮವಾದೀತೋ ಎಂದು ಈಗಲೇ ಕರುಳು ನಡುಗೆಲಾರಂಭವಾಗಿತ್ತು ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅನೇಕ ಕಡೆಯ ಅನೇಕ ಖೈದಿಗಳ ನ್ನೇಲಲ್ಲ, ಗುಪ್ತವಾಗಿ ಒಂದಾನೊಂದು ಗುಪ್ತ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಒಯ್ದು ಬಿಡಬೇಕೆಂದು ಅಪ್ಪಣೆ ಹೊರಟಿತ್ತು ಆ ಪ್ರಕಾರ ಶೀನವನ್ನು ಕೂಡಾ ಮುನ್ನಾದಿನವೇ ಹೊರಡಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದರು ಆಗಲೇ ಅವನ ಪುಣ್ಯವಶಾತ್ ಸುಂದರಿಯ ಆಸೆಯಲ್ಲಿರುವ ಗೌರಿ ಬರೆದ ಪತ್ರವು ಅವನ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿತು ಅದರಿಂದ ಅವನ ಬೆಟ್ಟದಂತಹ ವ್ಯಸನವು ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಅಡಗಿಹೋಗಿ, ಸಂತೋಷದಿಂದ ಹಗಲಾದನು.

ಬಳ್ಳಾರಿ—ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಲೈಸೆನಲ್ಲಿ, ಶೀನವನ್ನು ಸಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ರೈಲುಗಾಡಿ ಓಡುತ್ತಿತ್ತು. ಹೊಸಪೇಟೆ ಸ್ಟೇಷನ್ನ ದಾಟಿ. ತುಂಗಭದ್ರೆಯ ಸೇತುವೆಯನ್ನು ಕಳೆದು ಅಡವೀದಾರಿಯಲ್ಲಿ, ರೈಲುಗಾಡಿ ಧಕ್ಕಧಕ್ಕನೆ ಶಿಲೆಗೊಡುತ್ತ ಒಂದೇ ಸವನೆ ಓಡುತ್ತಿತ್ತು.

ಕತ್ತಲೆಯ ರಾತ್ರಿಯ ಹೊತ್ತು ಮುಂದೆ ಬಾವಾಗಿ ಒಳಸಿಕೊಂಡು ಹೋದ ಕಂಬೀದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ತಿರುಗಿದ ಆ ರೈಲು ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ವೇಗವನ್ನು ಕಡಮೆಮಾಡಿಕೊಂಡಿತು. ಮುಂದೆ ದೂರದಲ್ಲಿ ರೈಲುವೇ ಲೈಸೆನವೇಲಿ ಜಗಜಗಿಸುತ್ತಿತ್ತೊಂದು ಕೆಂಪು ದೀಪ ಸುತ್ತೂ ಕವಿದಿರುವ ಕತ್ತಲೆಯ ಅಪಾಯದ ಕಣ್ಣಿನಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು ಅದು! ಅದು ರೈಲುವೇ ಇಲಾಖೆಯ ಕಂಬದ ಕೆಂಪುದೀಪವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ; ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ತೀವ್ರ—ತೀಕ್ಷ್ಣ ಪ್ರಕಾಶಕಾರಿಯಾಗಿತ್ತು. ಕೆಂಪುದೀಪ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದರೆ, ಎಂತಹ ಪ್ರಚಂಡ ಶಕ್ತಿಯ ರೈಲುಗಾಡಿಮಾದರೂ ಮುಂದೆ ಹೋಗಲು ಧೈರ್ಯ ಮಾಡೀತೆ? ಅದೂ ನೂರಾರು ಜನರ ಜೀವಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯ ರೈಲು? ರೈಲು ಆ ಬಾವು ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ

ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ನಿಧಾನವಾಗಿ ನಿಂತುಬಿಟ್ಟಿತು. ಪ್ರಯಾಣಿಕರು ಕತ್ತಲೆ
ಯಲ್ಲೆ ಬಗ್ಗಿ ಬಗ್ಗಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ನುಗ್ಗು ನುರಿಯಾಗುವಂತೆ ಜನರು ತುಂಬಿದ್ದರು ಆ ರೈಲಿನೊಳಗೆ.
ಅವರಲ್ಲಿ ಮುಕ್ಕಾಲು ಭಾಗವೆಲ್ಲಾ ಮಿಲಿಟರೀ ಸಿಪಾಯಿಗಳು !

ಏನು— ಏಕೆ ಎಂದು ನೋಡಿ ತಿಳಿಯಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲಾ ವ್ಯವಧಾನವಾಗಲಿಲ್ಲ.
ರೈಲು ನಿಧಾನಿಸಿಕೊಂಡು ನಿಲ್ಲುನಿಲ್ಲುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ ಯಾರಾರೋ ಹಲ
ವಾರು ತುಂಬರು ರೈಲ ಜತೆಯಲ್ಲೇ ಓಡಿಕೊಂಡು ಹಾರಿಹಿಡಿದು ನೇತಾಡಿ
ಕೊಂಡೇ ಎರತೊಡಗಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು ರೈಲು ಪೂರಾ ನಿಂತಾಗ ನೂರಾರು
ಮಂದಿಗಳು ರೈಲನ್ನು ಮುತ್ತಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು ಯಾರವರು? ಆ ಗುಡ್ಡಗಾಡು
ಪ್ರದೇಶದ ಕತ್ತಲೆಯೊಳಗಿನಿಂದ ಬಗಿದುಕೊಂಡೆದ್ದು ಬಂದವರೋ ?

ಇದಿರು ನೋಡದಂತೆಯೇ ಶೀನು ಇರುವ ಕಂಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟು,
ಇರುವೆಗಳ ಹಾಗೆ ಏರಿದ ತುಂಬರ ತಂಡದಿಂದ ತುಂಬಿಸೋಯಿತು.
“ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧೀ ಕೀ ಜೈ!” ಎಂಬ ಘೋಷಣವು ಆ ಕಂಪಾರ್ಟ್
ಮೆಂಟಿನಿಂದೆದ್ದಿತು ಅಲ್ಲ ಎಂಟು ಮಂದಿ ಪ್ರೋಲೀಸರ ನಡುವೆ ಶೀನು
ಕುಳಿತಿದ್ದನು. ಏರಿದ ತುಂಬರು ಆ ಪ್ರೋಲೀಸರಿಗಿಂತ ಮುಮ್ಮಡಿ
ಮಿಗಿಲಾಗಿದ್ದರು ಒಮ್ಮೆಲೆ ಎಲ್ಲರೂ ಪ್ರೋಲೀಸರ ಮೈಮೇಲೆಯೇ ಎರಿ
ಬಿಟ್ಟದರಿಂದ, ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ನುಗ್ಗಾಟ ಪಳಸಾಟವಾದರೂ ಪ್ರೋಲೀಸರು
ಕುಸಿದುಹೋದರು ಇದಿರು ನೋಡದ ಸಂಭವದಿಂದ ಒಮ್ಮೆಲೆ
ಬೆರಗೇರಿ ಹೋಗಿತ್ತು ಆ ಪ್ರೋಲೀಸರಿಗೆ ! ಆ ಬೆರಗಿಳಿದು ನೋಡುವುದ
ರೊಳಗಾಗಿ, ಒಬ್ಬ ಶೀನು ಆ ರೈಲಿನಲ್ಲರಲ್ಲಿ ಅವನನ್ನು ಎಳೆದು
ಕೊಂಡು ರೈಲಿನಿಂದಿಳಿಸಿ, ಹೊತ್ತುಕೊಂಡೇ ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು ಆ
ತುಂಬರು !

“ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧೀ ಕೀ ಜೈ! ಭಾರತಮಾತಾ ಕೀ ಜೈ” ಎಂಬ
ಘೋಷಣವು ಕತ್ತಲೆಯೊಳಗಿನಿಂದ ಎರಡು ಮೂರು ಬಾರಿ ಮೊಳಗಿತು.
ಆ ಮೇಲೆ ಸದ್ದಿಲ್ಲ ಆ ನಿಶ್ಚಿತಿಯನ್ನು ಸೀಳಿಕೊಂಡು ಪ್ರೋಲೀಸರು ಆ
ಕಡೆಗೆ ಹಾರಿಸಿದ ಎರಡುಮೂರು ಗುಂಡುಗಳು ‘ಥ.ಮಿ.ಲ್’ ‘ಥ.ಮಿ.ಲ್’
ಎಂದು ಸಿಡಿದು ಸಪ್ಪಳಿಸಿದವು. ಅನೇಕ ಮಿಲಿಟರಿಯವರೂ ರೈಲ್ವೇ
ಪ್ರೋಲೀಸರು, ಕೆಳಗೆ ಜಿಗಿದು ಜಿಗಿದು, ಮೇಲೂ ಕೆಲವು ಗುಂಡುಗಳನ್ನು

ಹಾರಿಸಿ, ಗುಂಡೆಸೆದ ಕಡೆಗೆ, ತೀವ್ರ ಪ್ರಕಾಶದ ಟಾರ್ಚ್ ಲೈಟನ್ನೂ ಹಾರಿಸಿ, ಹುಡುಕಿ ನೋಡಿದರು. ಗುಂಡುತಾಗಿಬಿದ್ದ ಒಂದು ನರ ಹುಳವೂ ಅವರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳಲಿಲ್ಲ !

ಎಲ್ಲರೂ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಮತ್ತೆ ರೈಲನ್ನೇರಿದರು. ಅಪಾಯ ಸೂಚಕ ವಾದ ಆ ರಕ್ತದೀಪವೂ ಈಗ ಮೌನವಾಗಿತ್ತು. ರೈಲು ಹೆದರುತ್ತ ಹೆದರುತ್ತ ಧಕ್ಕಧಕ್ಕನೆ ಮುಂದಡಿಯಿಟ್ಟಿತು.

ಶೀನುವನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಹೋದವರು ಹಾಗೆಯೇ ಒಂದು ಒಂದೂವರೆ ಗಂಟೆಯವರೆಗೂ ಮೌನವಾಗಿ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡೇ ನಡೆದೋಡಿದರು. ತುಂಗಭದ್ರೆಯ ಮಾರ್ನೋಳಗೂ ಶೀನುವಿನ ಕಿವಿಗೆ ಬೀಳತೊಡಗಿತು. ಮತ್ತೆ ಮಾರ್ನೋಳಗೂ ಹೋಗಿ ಒಂದೇ ಭೋಮೋಳಗಾಗಿ ಕೇಳಿಸಿತು. ಅಲ್ಲೊಂದೆಡೆ ಶೀನುವನ್ನು ಳಿಸಿದರು.

ಸುತ್ತಲೂ ಗಂಡಶಿಲಾಶೈಲಗಳು; ಒಂದು ಬದಿಯಲ್ಲಿ ತುಂಗಭದ್ರೆ; ಮೇಲೆ ತಾರಾಮಯನಾದಾಕಾಶ ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಕಣ್ಣಿಟ್ಟು ನೋಡಿದಾಗ, ಅದೊಂದು ಪುರಾತನ ಕಾಲದ ಶಿಥಿಲ ಪ್ರದೇಶದಂತೆ ತೋರುತ್ತಿತ್ತು. ಶಿಥಿಲವಾದ ಕೋಟೆ-ಅರಮನೆಗಳ ಕುರುಹುಗಳು ಅಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದವು ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರುವ ಗುಡ್ಡದ ಮೇಲೆಯೂ ಹಾಳು ಕೋಟಿಯೊಂದು ನಿಂತಿತ್ತು.

ಶೀನು ಸುತ್ತೂ ನಿಂತಿರುವ ಜನರನ್ನು ನೋಡಿ ಏನೋ ಕೇಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದಾಗ, ಅವನೊಂದಿಗೇ ನಡೆದು ಬಂದಿದ್ದ ಮುಂಡಾಸಿನ ಹುನುಪನೊಬ್ಬನು— “ಏನಪ್ಪ ಶೀನೂ! ಸೌಖ್ಯವೇ?” ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತ ಅವನ ಭಜದ ಮೇಲೆ ಕೈ ಹಾಕಿದನು. ಸ್ವರದ ಗುರುತು ಹಿಡಿದ ಶೀನು ಉಲ್ಲಾಸಗೊಂಡು— “ಹಾ! ಗೆಳೆಯ ಗೋಪಾಲಾ!” ಎಂದು ಅವನನ್ನು ಅಲಿಂಗಿಸಿದನು.

ಕೋಟಿಯ ಬದಿಯ ಶಿಥಿಲವಾದ ಕಲ್ಲರ ಮನೆಯ ಜರಿದ ಜಗುಲಿಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಆ ಗೆಳೆತುರು ಆ ರಾತ್ರಿಯನ್ನು ಕಳೆದರು. ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳೆಲ್ಲಾ—ಸಮೀಪದಲ್ಲಿರುವ ಹಳ್ಳಿಯ ಕಡೆಯಿಂದ ಬಂದುವು. ರಾತ್ರಿ ಬೆಳಗಾಗುವ ವರೆಗೂ ಶೀನೂ ಗೋಪಾಲರು

ಮಾತಾಡಿಕೊಂಡೇ ಇದ್ದರು ಬೆಳಗಾದರೂ ಅವರ ಎಷ್ಟೋ ನೆನವರಿ
ಕೆಯ ಮಾತುಕತೆಗಳು ಮುಗಿದಿಲ್ಲ.

ಗೋಪಾಲನು ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಶೀನ ವನ್ನು ಅಗಲಿದಮೇಲೆ,
ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಹೊರಟು, ಕೆಲವೆಡೆ ನಡೆದೂ, ಕೆಲವೆಡೆ
ಬಸ್ಸೇರಿಯೂ, ಕೆಲವೆಡೆ ಗಾಡಿಯಲ್ಲಿಯೂ, ಕೆಲವೆಡೆ ಸೈಲಿನಲ್ಲಿಯೂ,
ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಿದ ಕಷ್ಟವನ್ನೂ, ಧರಿಸಿದ ಬಗೆಬಗೆಯ ವೇಷಗಳನ್ನೂ
ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣದ ಸಾರಗಳನ್ನೂ ಶೀನುವಿಗೆ ಹೇಳಿದನು ಊರ
ಜನರು ಅವನಿಗೆ ತೋರಿದ ಸಹಕಾರಾದರಗಳನ್ನು ಬಾಯಿಮುಖ ಬಣ್ಣಿಸಿ
ದನು ಹಾಗೆ ಅವನು ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರಮಾಡುತ್ತ
ತಿರುಗಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಶೀನು ಹಂಪಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರೈದಿಯಾದವರ್ತೆ ಪತ್ರಿಕೆಯ
ಮುಖಾಂತರವಾಗಿ ಅವನಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಯಿತು ಅವೇ ಲೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಉಪ
ಕೇಂದ್ರಗಳ ಗುಪ್ತವಾರ್ತೆಯಿಂದ ಶೀನು ಬಳ್ಳಾರಿಯ ಜೈಲಿನಲ್ಲಿರುವ
ಸಂಗತಿಯೂ ಅವನಿಗೆ ತಿಳಿಯಿತು ಅವಂತರ ಶೀನುವನ್ನು ಹೇಗಾದರೂ
ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿ ಅವನೊಂದಿಗೇ ಬೊಂಬಾಯಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು
ಗೋಪಾಲನಿಗೆ ತೋರಿತು ಆಗ ಗೋಪಾಲನು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ, ಧಾರವಾಡ
ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಸುತ್ತುತ್ತಿದ್ದನು ಅಲ್ಲಿಂದ ಬಳ್ಳಾರಿಗೆ ತಿರು
ಗಿದನು. ಬಳ್ಳಾರಿಯ ಜೈಲು ವರಾರದ ಸುತ್ತಲೂ ಗೋಪಾಲನ
ಕೈಯಾಳುಗಳು ತಿರುಗಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಶೀನುವನ್ನು ರಾತ್ರಿಯ ರೈಲಿ
ನಿಂದ ಎಲ್ಲಿಗೋ ಕರೆದೊಯ್ಯುವರೆಂಬ ಸುಳಿವೂ ಗೋಪಾಲನಿಗೆ ಗೊತ್ತಾ
ಯಿತು. ಮುಂಚಿನ ದಿನವೇ ಶೀನುವನ್ನು ಸ್ಥಳ ಪಲ್ಲಟಮಾಡಿ ಬಳ್ಳಾರಿಯ
ಕೋಟೆಯೊಳಗೆ ಇಟ್ಟುದನ್ನು ಅವನು ನೋಡಿದ್ದನು “ ಈ ಪ್ರೈದಿ
ಯನ್ನು ಇಂದು ರಾತ್ರಿಯ ರೈಲಿನಲ್ಲಿ ಪೂನಾಕ್ಕೆ ಒಯ್ಯಬೇಕಂತೆ ನಾನು
ಅವನೊಂದಿಗೇ ಹೋಗಬೇಕು ” ಎಂದು ಒಬ್ಬ ಪೊಲೀಸನು ಇನ್ನೊಬ್ಬ
ಪೊಲೀಸನೊಂದಿಗೆ ತಮಾಷೆಯಾಗಿ ಮಾತಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಗೋಪಾಲನು
ಕೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದನು. ಕೂಡಲೇ ಗೋಪಾಲನು ಚತುರನಾದ ತನ್ನ ಸಹ
ಚರನೊಬ್ಬನನ್ನು ಬಳ್ಳಾರಿಯಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು, “ ಇವರಿಗೆ ಸಂದೇಹಬಾರದಂತೆ
ಇವರನ್ನೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದು, ಇವರು ರಾತ್ರಿಯ ರೈಲಿನಲ್ಲಿ ಯಾವ
ಕಂಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರೈದಿಯನ್ನು ಸಾಗಿಸುವರೋ ಅದರ ಸಕ್ಕದ

ಕಂಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ನೀನು ಏರಿಕೊ. ತುಂಗಭದ್ರೆಯ ಆಜೆಯ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ರೈಲನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಲು ನಾನು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿಡುವೆನು ” ಎಂದು ಹೇಳಿಟ್ಟು, ಗೋಪಾಲನು ಬಸ್ತೇರಿ ಹೊಸಪೇಟೆಗೆ ಬಂದನು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಕಾಲ್ನುಡೆಗೆಯಿಂದಲೇ ಹೋಗಿ, 'ದೇಶೀಯ ಸೇನೆ'ಗೆ ಸೇರಿ ಸಿದ್ಧರಾಗುವ, ಹಳ್ಳಿಯ ವೀರಯುವಕ ಪಡೆಯೊಂದಿಗೆ, ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಆ ಅಡವೀದಾರಿಯಲ್ಲಿ ರೈಲನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಶೀನುವನ್ನು ಪಾರುಮಾಡಿಸಿದನು. ಗೋಪಾಲನ ಜನರನ್ನೂ ಅವರ ಕಾರ್ಯಕುಶಲತೆಯನ್ನೂ ಕಂಡು ಕೇಳಿ ಶೀನು ಬೆರಗಾದನು ಅವನ ಹೃದಯವು ಮೆಚ್ಚುಗೆಯಿಂದ ತುಂಬಿತು.

ಗೌರಿಯ ಮೊದಲಿನ ಸಮಾಚಾರಗಳೆಲ್ಲಾ ಗೌರಿಯೇ ಅವನಿಗೆ ಬರೆದಿದ್ದೊಂದು ಪತ್ರದಿಂದ ಗೊತ್ತೇ ಇದ್ದಿತು. ಆ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಗೌರಿ ವರದನನ್ನು 'ಆಪವ್ತಂಧ್ರ'ವಿನಂತೆ ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದರೂ, ಅವಳ ಹೃದಯದೊಳಗೆ ಅಡಗಿದ್ದ ನೋವು ಆ ಪತ್ರದ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಒಡಮೂಡಿಕೊಂಡು ಗೋಪಾಲನ ಹೃದಯಕ್ಕೂ ತಟ್ಟಿತ್ತು. ಅವಳು ಸಹಿಸಲಾರದ ಒಂದು ಸಂಕಟವನ್ನು ಸಹಿಸಿಕೊಂಡಿರುವಂತೆ ಅವನಿಗೆ ಭಾಸವಾಗಿತ್ತು. ಸಿನಿಮಾ ಸ್ಟೂಡಿಯೋಗಳೆಲ್ಲಾ ಬಹಳವಾಗಿ. ವಿಟೇ-ವಿಟೆ-ಕುಡಿಗಾರರ ವಿಲಾಸ ಮಂದಿರದಂತಹವುಗಳೆಂದು ಅವನು ಕೇಳಿದ್ದನು. ಅಂತಹ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಬಿದ್ದ ಗೌರಿ ವ್ಯಸನವಿಲ್ಲದೆ ಹೇಗಿದ್ದಾಳು ? ಏನೋ ಮಾತು ಕೊಟ್ಟು ಸಿಕ್ಕಿಬಿದ್ದಂತೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದಾಳಲ್ಲವೆ ? ಇದನ್ನು ನೆನೆಯುವಾಗ, ಮದರಾಸಿಗೆ ಹೋಗಿ ಗೌರಿ ಇರುವ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಹುಡುಕಿ ಹಿಡಿದು ಅವಳಿಗೆ ತಕ್ಕ ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಗೋಪಾಲನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತೋರುತ್ತಿತ್ತು. ಸ್ಟೂಡಿಯೋದಲ್ಲಿ ಕುಲೀನ ಪ್ರೀಯರಿಗೆ ಸ್ವತಃ ಗೌರವ ಮರ್ಯಾದೆಗಳು ಗೌರಿಗೂ ಸಲ್ಲುವದಾದರೆ ಅವಳು ಸಿನಿಮಾದಲ್ಲಿ ನಟಿಸುವುದರಿಂದ ತಪ್ಪೇನಿಲ್ಲವೆಂದೂ ಅವನು ಭಾವಿಸಿದ್ದನು. ಸಿನಿಮಾದಲ್ಲಿ ನಟಿಸಬೇಕೆಂಬ ನಿರ್ಬಂಧವೇನೋ ಅವಳಿಗೆ ಬಂದಿರಬೇಕು ಎಲ್ಲಿ ಗೋಪಾಲನಿಗೆ ಸಿಟ್ಟಾಗುವುದೋ ಎಂಬ ಅಂಜಿಕೆಯಿಂದಲೇ ಅವಳು ಅವನಲ್ಲಿ ಕ್ಷಮಾ ಯಾಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾಳೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಅವಳಿಗೆ ಪತ್ರಬರೆಯಲು, ಅವಳು ವಿಳಾಸವನ್ನು ಕೂಡ ತಿಳಿಸಿಲ್ಲ. ಅದರ ರಹಸ್ಯವೇನಿರಬಹುದು ? ಮದರಾಸಿಗೆ ಹೋಗಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ವಿಚಾರಿಸಿ ಅವಳ ಅಂಜಿಕೆಯನ್ನು ಹೋಗ

ಲಾಡಿಸಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಗೌರಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಗೋಪಾಲನ ಯೋಚನೆ ಹರಿದಿತ್ತು.

ಬಳ್ಳಾರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಶೀನುವನ್ನು ಹೇಗಾದರೂ ಸೆರೆಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿ, ಅವನೊಂದಿಗೆ ಮದರಾಸಿಗೆ ಹೋಗಿ ಗೌರಿಯನ್ನು ಕಾಣುವುದೆಂದು, ಅವನು ಇತ್ತ ತಿರುಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದನು.

ಗೆಳೆಯರಿಬ್ಬರೂ ಹೀಗೆ ಪರಸ್ಪರ ಬಿಚ್ಚು ಮನದಿಂದ ಮಾತಾಡಿಕೊಂಡರು. ಈಗೇನೂ ಅವಸರವಾಗಿ ಮದರಾಸಿಗೆ ಹೋಗಿ ಗೌರಿಯನ್ನು ಹುಡುಕಬೇಕಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವಳು ಸೇರಬೇಕಾದಲ್ಲಿ ಸೇರಿ ಸುಖವಾಗಿರುವಳೆಂಬ ವಾರ್ತೆ, ಅವಳೇ ಬರೆದ ಕಾಗದದಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಯಿತಷ್ಟೇ? ಅದುದರಿಂದ ಕೈಗೊಂಡ ದೇಶಸೇವೆಯ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಪಾಲಿಸುತ್ತ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಹೋದರೆ ಸಾಕಾಗಿತ್ತು.

ಈ ಸಮಾಚಾರಗಳನ್ನು ಪತ್ರಮೂಲಕವಾಗಿ ಗೌರಿ ಸುಂದರಿಯರಿಗೆ ತಿಳಿಸುವುದು ಉಚಿತವಲ್ಲವೆಂದು ಅವರಿಗೆ ತೋರಿತು. ಗೋಪಾಲನು ವಾರಂಟಿಗೆ ಸಿಕ್ಕದೆ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ತಿರುಗುತ್ತಿರುವ ವಿಪ್ಲವಕಾರ. ಶೀನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡ ಖೈದಿ. ಯುದ್ಧಕಾಲವಾದುದರಿಂದ ಪತ್ರಗಳೆಲ್ಲಾ 'ಸೆನ್ಸಾರ್' ಆಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಆಗ ಏನಾದರೂ ಅಪಾಯವಾದರೂ ಅದೀತಲ್ಲವೆ ?

ಇಬ್ಬರೂ ಪ್ರೋಲೀಸರಿಗೆ ಗುರುತು ಹತ್ತದಂತೆ ಮಾರು ವೇಷದಿಂದಲೇ ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಗೋಪಾಲನು ಈ ಮೊದಲೇ ಹಳ್ಳಿಯ ಗೌಡನಂತೆ ವೇಷ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದನು. ಶೀನು ನುಣ್ಣಿಗೆ ತಲೆಬೋಳಿಸಿಕೊಂಡು, ಮೀಸಿಗೀಸಿಕೊಂಡು, ಕಾವೀಶಾಟಿಯನ್ನು ಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಹಣೆ ತುಂಬ ವಿಭೂತಿ ಬಡೆದುಕೊಂಡು, ಕೈಯಲ್ಲಿ ದಂಡಕಮಂಡಲಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು, ಗೋಪಾಲನೊಂದಿಗೆ ಹೊರಟನು.

ಇವರಿಬ್ಬರೂ 'ಗುಪ್ತ ದೇಶೀಯ ಸೇನೆಯ' ನಾಯಕರೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ, ಇವರು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದರೂ, ಇವರಿಗೆ ಜನರ ಗುಪ್ತಸಹಕಾರವಿದ್ದೇ ಇತ್ತು. ಈ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ದೇಶದೊಳಗೆಲ್ಲಾ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಚಾರವು ಮೊದಲೇ ನಡೆದಿತ್ತು; ನಡೆಯುತ್ತಲೂ ಇತ್ತು. ಇವರಂತಹ ಗುಪ್ತಪ್ರಚಾರಕರು ದೇಶದ ತುಂಬಾ ಹಬ್ಬುಹರಿದಿದ್ದರು.

ಸರಕಾರವು ಆಗಾಗ ಅವರನ್ನು ಹಿಡಿಹಿಡಿದು ಹಾಕುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಿತು. ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಅವರು ಹುಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಲೇ ಇದ್ದರು.

೪೧

ಹೊಸವೇಟೆಯ ಹೊರಗೆ ಒಂದು ಭತ್ತದಲ್ಲಿ ಸನ್ಯಾಸಿ ಶೀನು ಇಳಿದು ಕೊಂಡನು ಗೊಡಗೋಪಾಲನು ಉರೋಳಗೆ ಹೋದನು ಹೋದ ವನು ಮರಳಿ ಭತ್ತಕ್ಕೆ ಬರುವಾಗ ಅವನ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ನಾಲಕ್ಕಾರು ಮಂದಿ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರಿದ್ದರು ಗೋಪಾಲನ ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ “ಯಾರೋ ತುಂಟರು ಓಡುವ ರೈಲನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಒಬ್ಬ ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯನ್ನು ಹಾರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದರು” ಎಂಬ ವಾರ್ತೆ ಪ್ರಕಟವಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತೇನೂ ವಿಶೇಷ ಸತ್ಯವಾರ್ತೆ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ.

ಮರುದಿನ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ವಿಶೇಷ ವಾರ್ತೆ ಬಂದಿತೆಂದು ಶೀನು-ಗೋಪಾಲರು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದರು ಬರಲಿಲ್ಲ. ಅದು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲ ಬರಲಾದೆಂಬ ಅರಿವೂ ಅವನಿಗಿತ್ತು.

ಮತ್ತೇನೂ ಅಲ್ಲ; ಬೊಂಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ೧೯೪೨ ಆಗೋಸ್ಟ್ ೭-೮ ತಾರೀಖುಗಳಲ್ಲಿ ‘ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್’ ಕಮಿಟಿ ಕೂಡಿ, ಎಪ್ರಿಲ್ ನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಠರಾವನ್ನು ಉರ್ಜಿತಗೊಳಿಸಿತ್ತು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಚಕ್ರಾಧಿಪತ್ಯವು ಭಾರತವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು ಹೋಗಲೇಬೇಕೆಂದು ಕೋರಿತ್ತು. ಭರವಸೆಗಳೂ ವಾಗ್ದಾತೃಗಳೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲವೆಂದು ಸಂದೇಹಕ್ಕೆಡೆಯಿಲ್ಲದಂತೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿ ಬಿಟ್ಟಿತ್ತು. ನಡೆಯಲಿರುವ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಪಾಸಾದ ತೀರ್ಮಾನದ ವಾಚಕದ ಸಾರವು ಹೀಗಿತ್ತು-

“ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಲಾಭಕ್ಕಾಗಿ ಅಖಿಲ ಭಾರತಕ್ಕಿರುವ ಸ್ಥಿರವಾದ ಹಕ್ಕನ್ನು ಸಾಧಿಸಲಿಕ್ಕಾಗಿ, ಅಹಿಂಸೆಯ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಗಾಂಧೀಜಿಯ ನಾಯಕತ್ವದಲ್ಲಿ ಮಹಾಜನ ಚಳುವಳಿ ಅರಂಭಿಸಲಾಗುತ್ತೆ. ಇದ

ರಿಂದುಂಟಾಗುವ ಕಷ್ಟನಷ್ಟಗಳನ್ನು ಪ್ರಜೆಗಳು ಮನಸ್ಥೈರ್ಯದಿಂದಲೂ ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದಲೂ ಸಮಾಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ”

ಈ ತೀರ್ಮಾನವು ಸರ್ವಾನುಮತದಿಂದ ನೆರವೇರಿತ್ತು. ಅನಂತರ ಮಾಡಿದ ಮಹಾತ್ಮರ ಅಮೂಲ್ಯ ಭಾಷಣವು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಕೇಳಿಬಂತು. ಮೊದಲು ವಯಂ'ಲೆಸ್ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಮುಖ್ಯಮುಖ್ಯ ನಗರಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಕೇಳಿಸಿತು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಉರಿದೂರಿಗೆ ಹರಡಿತು. ಅವರ ವಾಕ್ಯಗಳು ಕಾಗದ—ಕರಪತ್ರಗಳಿ, ಎಲ್ಲಾ ಧಾಷೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ರಾತಾರಾತ್ರಿಯೇ ಪ್ರಿಂಟಾಗಿ ಉರೂರು ದೇಶದೇಶವೆಲ್ಲಾ ಚಿದರಿತು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಾರದಿದ್ದರೇನು ? ಮಹಾತ್ಮರು ಬೊಂಬಾಯಿಯ ಮಹಾಜನ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಅದ್ಭುತ ಭಾಷಣವು ಮಹಾಶಕ್ತಿಯಾಗಿ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿದ್ದ ತುಘಾನಿನಂತೆ ವಾಯುವೇಗದಿಂದ ಹಿಂದೂದೇಶವೆಲ್ಲಾ ಹರಡಿತು. ಹಳ್ಳೀಮೂಲೆಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವರ ಕಿವಿಗಳಿಗೂ ಕೇಳಿಸಿತು. ಕಿವುಡರಿಗೂ ಕೇಳಿಸುವಷ್ಟು ಪ್ರಬಲ ಸಿಂಹ ಗರ್ಜನೆಯಾಗಿ ಕೇಳಿಸಿತು. ವೃದ್ಧ ಗಾಂಧೀಯು ಧೀರವಾಣಿಯ ಸಾರಾಂಶವಿದು:—

.....ನಾನೊಬ್ಬ ಶಿರೋನಾಯಕನೆಂಬ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂತಿರುವದಲ್ಲ; ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಉಳಿದವನೆಂಬ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈಗ ನಡೆಯಲಿರುವ ಚಳುವಳಿಗೆ ನಾಯಕನೆಂಬ ಹೊಣೆಯ ಭಾರವನ್ನು ಹೊರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ದೇಶದ ಮೊದಲನೆಯ ಸೇವಕನು ನಾನಾಗಿದ್ದೇನೆ ನೀವೆಲ್ಲಾ ಅನುಭವಿಸಲಿರುವ ಕಷ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ನಾನೂ ಸಮಭಾಗಿಯಾಗಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ

‘ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ನಂಬುಗೆಯಿಟ್ಟು ಅಂಜದೆ ಮುಂದುವರಿ’ ಎಂದು ನನ್ನ ಅಂತರಾತ್ಮವು ಹೇಳುತ್ತದೆ ನಾನು ನೂರು ವರ್ಷ ಬದುಕಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ ಆದರೆ ಅದುವರೆಗೆ ಜೀವದೊಂದಿದ್ದೇನೆಂದು ನನಗೆ ತೋರುವುದಿಲ್ಲ.

ಪ್ರಪಂಚದ ದೇಶಗಳೆಲ್ಲಾ ನನ್ನನ್ನಿ ದಿರಿಸಿ ನಿಂತರೂ, ನಾನು ಹೇಳುವುದು ದಪ್ಪೆಂದು ಭಾರತದೇಶವೆಲ್ಲಾ ನಯವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದರೂ, ನಾನು ಯೋಚನೆಮಾಡಿ ಮುಂದಿಟ್ಟ ಈ ಅಡಿಯನ್ನು ಹಿಂದಿಡುವುದಿಲ್ಲ ಭಾರತ

ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಇಡೀ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಮುಂದುವರಿಯುವೆನು.....

ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಈಗ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿಳಿಯಬೇಕು; ಇಲ್ಲವೇ ಸತ್ತು ನಾಶವಾಗಿ ಹೋಗಬೇಕು!.... ..”

ಆಹಾ! ಎಂತಹ ವೀರ ಭಾಷಣವಿದು ! ಭೀಷ್ಮ ಪಿತಾಮಹನೇ ಗಾಂಧಿಯ ವೈಮನಗಳನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿಕೊಂಡನೇನೋ ! ಶಾಂತಿ ಮಂತ್ರೋಪದೇಶಕರಾದ ಮಹಾತ್ಮರ ಮುಖದಿಂದ ಎಂತಹ ವೀರಾವೇಶದ ಮಾತುಗಳು ಹೊರಟುವು ! ಇಂತಹ ಆಣತಿಯನ್ನೇ ದೇಶವು ಇದಿರು ನೋಡಿಕೊಂಡಿತ್ತು

ದೇಶವೆಲ್ಲಾ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ತುಂಬಿ ತುಳುಕಿತು. “ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧೀ ಕೀ ಜೈ ! ” ಎಂದು ಗ್ರಾಮ-ಗ್ರಾಮ, ನಗರ-ನಗರ, ದೇಶ-ದೇಶ ಹೆಲ್ಲಾ ಮಾರ್ಪಾಟಾಗಿತ್ತು.

ಮಹಾತ್ಮರ ಮುನಿಸೆಂದರೆ ಯಾರಿಗೆ ಭಯವಾಗದು ? ತಾಳ್ಮೆಗೂ ಒಂದು ಎಲ್ಲಿಯುಂಟು. ತಾಳ್ಮೆಯ ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಬಂದ ಸಾಧು, ಮತ್ತೆ ತಾಳ್ಮೆಗೆಟ್ಟು ಎಲ್ಲಿ ಎಂದನಂದರೆ ಏನಾದೀತೋ ಏನಾಗದೋ ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯವೆ? ಅಂತೆಯೇ ಮಹಾತ್ಮರ ಆ ವೀರವಾಣಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಅಧಿಕಾರವು ಗದಗದಿಸಿತು !

ಮತ್ತೆ ಒಂದೇ ಒಂದು ದಿನ ಕೂಡ ಕಳುವದೇ ರಾತ್ರಾರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಮಹಾತ್ಮರನ್ನೂ ದೇಶದೇಶದೊಳಗಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಸ್ವದೇಶೀ ನಾಯಕರನ್ನೂ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರಕಾರವು ದಸ್ತಗಿರಿ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟಿತು ! ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಅತಿಗುಪ್ತವಾಗಿ ಎಲ್ಲೆಗೋ ಸಾಗಿಸಿಯೂ ಬಿಟ್ಟಿತು !

ಅಯ್ಯೋ ! ಏನು ಆಕ್ರಮ ! ಮಹಾತ್ಮರ ನಾಯಕತ್ವವನ್ನು ಕಂಡೂ ಕಾಣದೆ ಹೋದ, ಒಸೇತು ಹಿಮಾಚಲಪರ್ಯಂತ ಅಖಿಲ ಭಾರತದ ಸಕಲ ಪ್ರಜೆಗಳೂ ತುಡಿತುಡಿಸಿದರು. ಅದುವರೆಗೆ ಅಡಗಿ ನಿಗನಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ದಾವಾಗ್ನಿಯ ಕಣಗಳು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಭಗ್ಗು ಭಗ್ಗನೆ ಸ್ಫೋಟವಾಗಿ ಹೊತ್ತ ತೊಡಗಿದವು. “ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿಳಿಸಿ. ಇಲ್ಲವೇ ಸತ್ತು ಸ್ವರ್ಗ ಪಡೆಯಿರಿ..... ” ಎಂಬರ್ಥದ ಮಹಾತ್ಮರ ಅಮರ

ಗೀತಾ ವಾಕ್ಯವು ಮಹಾಜನತೆಗೆ ಮಹಾಬಲವನ್ನೂ ಡಿತು. ಹೆದರಿ ನಡುಗಿದ ಸರಕಾರವು ಮುಖ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಹಾನಾಯಕರನ್ನು ಕೂಡ ಕೂಡಲೇ ಹಿಡಿದು ಸೆರೆಗೂಡಿಸಿದರೂ ಹೊರಗಿದ್ದ ನಾಯಕೋಪ ನಾಯಕರು ಹೋರಾಟದ ಸೂತ್ರವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡು, ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರಾಗಿ ಇಬ್ಬರಿಗೆ ನಾಲ್ಕರಾಗಿ ಜನತೆಯನ್ನು ಹುರಿದುಂಬಿಸಿದರು.

ಇದರ ಮೇಲೆ ಗಾಂಧೀ, ನೆಹರೂ ಮುಂತಾದ ದೇಶದ ಇೇವಾಳದ ಮುಖಂಡರ ಜೈಮ ಸಮಾಚಾರವೇ ತಿಳಿಯದೇ ಹೋದ ಸಂತಾಪವು, ಉರಿಯುವ ಬೆಂಕಿಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಸುರಿದಂತೆ ಸೇರಿತು. ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಸೈರಿಸಿಕೊಂಡ ರೋಷ-ದ್ವೇಷಗಳೆಲ್ಲಾ ಒಮ್ಮೆಗೇ ಕಬ್ಬೊಡೆದು ಉಕ್ಕು ತೊಡಗಿತ್ತು.

ಆ ಪ್ರಾರಂಭದ ಮಹಾಭರದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಪೋಲೀಸು ಸೈಕನ್ನು ಗಳು ಕೈಹಿಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟವು. ಸರವೇಶದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಕವಾಗಿರುವ ರೈಲ್ವೆ ಲೈನುಗಳು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕಿತ್ತುಹಾಕಲ್ಪಟ್ಟವು. ಯುದ್ಧ ಸಪ್ಲಾಯಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ತಡೆದು ಹಿಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟವು. ಅನ್ಯರಾಳಿಕೆಯ ಕೇಂದ್ರ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲೊಂದಾದ ಅನೇಕ ಕೋರ್ಟು ಕಛೇರಿ ಆಫೀಸುಗಳನ್ನು ದೇಶಿಯ ನಾಯಕರು ಕೈವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡರು; ಅಥವಾ ದಹನ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟರು. ಪೋಲೀಸರಿಂದಲೂ, ಪ್ರತ್ಯಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಸೈನಿಕರಿಂದಲೂ, ಅಪರಿಮಿತವಾದ ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಅಪಹರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು. ಕೆಲವು ಕಡೆ ರೈಲ್ವೆ ಸ್ಟೇಶನ್ನುಗಳೂ, ಪೋಸ್ಟಾಫೀಸುಗಳೂ ಅಗ್ನಿ ಭಗವಾನನಿಗೆ ಅಹುತಿಯಾದವು.

ಮೊದಲಿನಿಂದಲೇ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿಟ್ಟ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಂತೆಯೇ ಬಹುವಟ್ಟಿಗೆ ಹೋರಾಟವು ನಡೆದಿತ್ತು. ಆ ಬಗೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಸೂತ್ರಬಂಧವಿಲ್ಲದೇ ಹೋಗಿದ್ದರೆ, ಸಂತಾಪಾತಿಶಯದಿಂದ ಹುಚ್ಚೆದ್ದು ಹೋಗಿದ್ದ ಪ್ರಜೆಗಳು, ಇದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾದ ನಿಪರೀತ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಮಾಡಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಆದರೆ ಇಷ್ಟರಿಂದಲೇ ಬಹಳ ವರ್ಷದಿಂದ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬೇರುಬಿಟ್ಟು ನೆಲೆನಿಂತ, ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಮಹಾವೃಕ್ಷದ ತಾಯಿಬೇರೇ ಕದಲಿ ಹೋಯಿತು. ಅಡ್ಡಗಲ್ಲು ಕದಲಿ ಜರಿದು ಬೀಳಲಾರಂಭಿಸಿದ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ನಿಲ್ಲಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದ್ದರು. ಸರಕಾರವು

ತಮ್ಮಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ವಿರುದ್ಧ ಪ್ರಚಾರವನ್ನು ನಡೆಸಿದರು. ಈ ಹೋರಾಟಗಾರರಿಗೆಲ್ಲ “ ಗೂಂಡಾಗಳು ” “ ಗೂಂಡರ ಪುಂಡಾಟ ” ಎಂದು ಹೆಸರು ಕೊಟ್ಟು ಪಾಮರ ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನು ಭ್ರಮೆ ಪಡಿಸಿದರು. “ ಈ ಗೂಂಡಾಗಳು ನೆರೆಯಲ್ಲಿರುವ ಕಟುಶತ್ರುಗಳಾದ ಜಾಪಾನಿಗರ ಕೈಯಾಳುಗಳು; ಅಲ್ಲಿಯ ಗೂಢಚಾರ ಸಂಬಂಧಿತರು. ಆ ಶತ್ರುಗಳ ತಂತ್ರದಿಂದಲೇ ಇಂಡಿಯಾದಲ್ಲಿ ಈ ಬಗೆಯ ಗೂಂಡಾಗಳು ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರನ್ನು ಹಿಡಿದು ಹಿಡಿದು ಹಾಕಲು ಜನರು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಯಾರೂ ಅವರ ಬೋಧನೆಗೆ ಕಿವಿಗೊಡಬೇಡಿರಿ. ಕಂಡಲ್ಲಿ ಹಿಡಿಯಿರಿ ! ಪೋಲೀಸಿಗೆ ಸಹಾಯಮಾಡಿರಿ... .. ” ಎಂದು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೆಯೂ ಪ್ರಚಾರಿಸಲಾಯಿತು. ನಗರ ಬೀದಿಗಳ ಗೋಡೆಗಳಲ್ಲಿ, ದಿನ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ, ರೈಲ್ವೇ ಸ್ಟೇಶನ್‌ಗಳಲ್ಲಿ, ಪೋಸ್ಟಾಫೀಸುಗಳಲ್ಲಿ “ ಫೈಟ್ ಗೂಂಡಾಳು! — ” ಎಂಬ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯ ಜಾಹೀರ ನೋಟೀಸುಗಳು ಕಾಣ ತೊಡಗಿದುವು.

ಎಷ್ಟೋ ಮಂದಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದರು; ಹಿಡಿಯುತ್ತಲೇ ಇದ್ದರು. ರೈಲುರಸ್ತೆಗಳೆಲ್ಲಾ ಅಲ್ಲಿಗೆ ತುಂಡುತುಂಡಾಗಿ ಹೋದುದರಿಂದ, ತಂತಿ, ಟಪ್ಪಾಲು, ಪ್ರಯಾಣ, ಮೊದಲಾದವುಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಅಡಚಣೆಯಾಯಿತು. ಈ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದ ಸೈರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಮಹಾತ್ಮರೇ ಉಪದೇಶಿಸಿದ್ದರಿಂದ, ಯಾರೂ ಆ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಲಕ್ಷ್ಯಮಾಡಲಿಲ್ಲ.

ಈ ವಿಪ್ಲವದ ಉತ್ಸಾಹದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಶೀನೂ ಗೋಪಾಲರು, ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ಭಾಗವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದರೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುವಷ್ಟೆ? ಇಬ್ಬರೂ ಗ್ರಾಮದಿಂದ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸಾಗುತ್ತ ಮಹಾತ್ಮರ ಬೋಧನೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಘನಿಸಿದ್ದರು. ಸಾವಿರಾರು ಕರಪತ್ರಗಳನ್ನೊಯ್ದು, ಹೋದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಚೆಲ್ಲಾಡಿದರು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ “ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯ ಆಜ್ಞೆ ! ಇದೇ ಕೊನೆಯ ಹೋರಾಟ ! ವಿಜಯವೋ — ವೀರ ಸ್ವರ್ಗವೋ ! ಕಡಿಯಿರಿ ತಂತಿ ಕಂಬಗಳನ್ನು ! ಕೀಳರಿ ರೈಲ್ವೇ ಲೈನುಗಳನ್ನು ! ಖಜಾನೆಯನ್ನು ಹಿಡಿಯಿರಿ ! ಯುದ್ಧ ಸಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ತಡೆಯಿರಿ ! ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಕೈವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಿರಿ ! ನಮಗೆ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆಳಿಕೆ ಸಾಕು ! ಬೇಡ ! ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಅಧಿಪತ್ಯವು ಭಾರತವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ತೊಲಗಲಿ !

ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧೀ ಕೇ ಜೈ! ಭಾರತಮಾತಾ ಕೇ ಜೈ! ” ಎಂದೀರೀತಿ ಯಾಗಿ ದೇಶೀಯ ಭಾವಗಳಲ್ಲಿ ನೆನಪಿನಿಂದಾಗಿ ಅಚ್ಚಾಗಿರುವ ಅವು ಗಳು ಉರೂರಲಿಲ್ಲಾ ಹಾರಾಡಿ ಉರಿಯುವ ಬೆಂಕಿಗೆ ಸಮಿಧೆಗಳಾದುವು.

ಈ ಉರಿಗೆ ಗಾಳಿ ಹಾಕುತ್ತಾ ಶೀನೂ-ಗೋಪಾಲರು ಮದರಾಸಿನ ಕಡೆಗೆ ನಡೆದಿದ್ದರು. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಒಟ್ಟೊಟ್ಟಾಗಿ ನಡೆದರು. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಬೇರೆಬೇರಾಗಿ ನಡೆದು ಸಂಕೀತ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾದರು. ಅವರು ಹೋದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಹುರುಳುಗೊಂಡ ತರುಣರು ಅವರ ಸುತ್ತೂ ಕೂಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿಯ ನಾಯಕರೂ ಇವರೂ ಒಂದಾಗಿ ಜನರನ್ನು ಹುರಿದುಂಬಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಪೋಲೀಸರು ಇವರನ್ನು ಅಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವುದರೊಳಗೆ, ಇವರು ಇನ್ನೊಂದೂರಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿ, ಅಲ್ಲಿ ಉರಿ ಎಬ್ಬಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಈ ಉತ್ಸಾಹಭರದಲ್ಲಿ ಶೀನುವಿಗೂ ಗೋಪಾಲನಿಗೂ ತುಂಬಾ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿತ್ತು. ಗೋಪಾಲನು ತೀವ್ರವಾದಿ ಇದಿರಿಸಿದವರನ್ನು ಕೊಂದೇ ಜಿಲ್ಲಬಹುದೆಂಬಷ್ಟು ಭೀಮಗುಣದವನು. ಶೀನುವಾದರೋ ಶಾಂತಿಪ್ರಿಯ. ಮಹಾತ್ಮರು ಹೇಳಿದ್ದೇನು? ಈಗ ನಡೆಯುವುದೇನು? ಅವರು ಅಹಿಂಸೆಯ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿಯೇ ಹೋರಾಟವು ನಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಮುನ್ನುಗ್ಗಬೇಕು; ಇದಿರಿಸಿದವರನ್ನು ಕೊಲ್ಲಬಾರದು. ತಾನು ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಬಾರದು ಸಾಯುವುದಾದರೂ ಶಾಂತಧೈರ್ಯವನ್ನು ಬಿಡಬಾರದು ಪ್ರತಿಘ್ನಂದಿಗಳು ಸೆರೆಹಿಡಿದರೆ, ಸೆರೆಯಾಳಾಗಬೇಕು, ಇಡೀ ದೇಶದ ಮೂವತ್ತೈದು ಕೋಟಿ ಪ್ರಜೆಗಳೂ ಸೆರೆಯಾಳುಗಳಾಗಿ ಬಿಡಬೇಕು ಯಾರೂ ಯಾವ ಕೆಲಸ ಬೆಳೆ ಸುಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಬಾರದು. ಇದೇ ಮಹಾತ್ಮರ ಬೋಧನೆಯ ತತ್ವವಿರಬೇಕಲ್ಲವೆ?

ಗೋಪಾಲನು ಆ ತತ್ವಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವೇ ಆಗಿದ್ದನು. ಅನೇಕವಾಗಿ ಎಲ್ಲರೂ ಹಾಗೆಯೇ. ಮಹಾತ್ಮರ ವಾಣಿಯನ್ನು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಗುಣಾನುಸಾರವಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವವರೇ! ಶೀನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವ ಅಹಿಂಸೆಗೆ ಗೋಪಾಲನು, ಹೀಗೆ ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದನು. “ನೀನು ಹೇಳುವ ರೀತಿಯಾದ ಅಹಿಂಸೆಯಿಂದ, ಹಿಂಸಾಪ್ರಿಯ ಶತ್ರುವಿನ ಕೈಯಿಂದ ಕ್ಷರಾ ಜ್ಯವು ಸಿಕ್ಕಲಿಕ್ಕೇ ಇಲ್ಲ. ಇದು ಹಿಂದಿನಂತೆ ಶಾಂತ ಚಳುವಳಿ ಹೂಡಿ

ಸೆರೆಮನೆ ಹೊಕ್ಕು ಸುಮ್ಮನಿರುವ ಕಾಲವಲ್ಲ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಹಾತ್ಮರು ಅರಿತುಕೊಂಡೇ ಈ ಬಗೆಯಾಗಿ ಅಪ್ಪಣೆಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಏನೂ ಕಂಗೆಡ ಬೇಡ ಶೀನೂ ! ”

ಅವನು ಹೀಗನ್ನುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಆ ಪ್ರಚಂಡ ವಿಪ್ಲವವು ಶೀನುವಿಗೆ ಅಸಮಾಧಾನಕಾರಿಯಾಗಿಯೇ ಇತ್ತು. ಹೇಗಾದರೂ ಶತ್ರುವು ಬೇಗನೇ ಹಣ್ಣಿ ಗಾದರೂ ಬಂದು, ಈ ಅಲ್ಲೋಲ ಕಲ್ಲೋಲವು ನಿಲ್ಲಲೆಂದು ಅವನು ದೇವರನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಾ ನಡೆವಿದ್ದನು. ಈ ಚಂಡವಾರತಡೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಅದು ದೂಡಿದ ಕಡೆಗೇ ಅವನು ನಡೆಯಬೇಕಾಯಿತಲ್ಲದೆ, ಅವನ ಸಮಾಧಾನ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಯಾರು ತಾನೇ ಕೇಳಿಯಾರು ?

ಮಹಾತ್ಮರೇ ಉದಿಬಿಟ್ಟ ಗಾಳಿಯಿದು; ಅದು ಮರಳಿ ಹಿಂದೆ ಹೋಗಲು ಮಹಾತ್ಮರ ವಾಣಿಯೇ ಕೇಳಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಕಡೆಗೆ ಉದ್ದಿಗ್ನ ರಾದ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಅವರ ಕ್ಷೇಮವಾರ್ತೆಯನ್ನಾದರೂ ಕೇಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು “ನಮ್ಮ ಗಾಂಧಿ ಎಲ್ಲಿ?” “ನೆಹರೂ ಎಲ್ಲಿ?” “ಅವರನ್ನೇನು ಮಾಡಿದಿರಿ?” ಎಂದು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಗರ್ಜನೆಗಳೇಳುತ್ತಿದ್ದವು.

ಇನ್ನೂ ಮಹಾತ್ಮರನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟರೆ ಕಾರ್ಯವು ಕೆಡುವುದೆಂದು ಕೆಲನೇ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಮುತ್ಸದ್ಧಿಗಳಿಗೆ ತೋರಿತು ! “ ಇದೋ ! ಮಹಾತ್ಮರೇ ಮೊದಲಾದ ನಿಮ್ಮ ಮುಖಂಡರೆಲ್ಲಾ ಕ್ಷೇಮವಾಗಿದ್ದಾರೆ.” ಎಂಬ ಸುವಾರ್ತೆಯನ್ನು ಉರೂರಿಗೆಲ್ಲಾ ಹರಡಿತು. ಸರಕಾರವು ಮಹಾತ್ಮರ ಕಾಲಿಗೆಬಿದ್ದು ಬೇಡಿಕೊಂಡಿತೋ ಏನೋ! ಮಹಾತ್ಮರ ವಾಣಿಯೇ ಜನರ ಕಿವಿಗೆ ಕೇಳಿಸಿತು.

“ಪ್ರಿಯ ಬಾಂಧವರೆ! ಇನ್ನು ಸಾಕು ಮಾಡಿರಿ! ನಿಮ್ಮ ಉತ್ಸಾಹ ದಿಂದ ಹಿಂಸಾಪೀಡನೆಗಳು ಹೆಚ್ಚುವುದನ್ನು ನನ್ನಿಂದ ನೋಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸಹಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಇದು ನನ್ನ ವ್ರತವಲ್ಲ. ಇಷ್ಟೇ ಸಾಕು. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಶತ್ರುವನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ, ನಿರಂತರ ಶತ್ರುವಾಗಿಯೇ ಉಳಿಯಬಿಡುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ, ಸ್ವಲ್ಪ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಮೈತ್ರಿ ಯನ್ನೇ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲೆತ್ತಿ ಸುವುದು ಮೇಲಾದ ವಿಜಯವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸದ್ಯ ಶಾಂತರಾಗಿರಿ ! ”

ಮಹಾತ್ಮರ ಈ ಶಾಂತವಾಣಿ ಉರು ಪೂರಾ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿತವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಹೋರಾಟವು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಲಾರಂಭವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಮುಖಂಡೋಪ ಮುಖಂಡರು ಮಹಾತ್ಮರ ಅಜ್ಞೆಗೆ ತಲೆವಾಗಿ, ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನು ಶಾಂತಗೊಳಿಸಲಾರಂಭ ಮಾಡಿದರು.

ಆದರೂ ಒಮ್ಮೆಗೇ ಪೂರಾ ನಿಂತುಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣಸಣ್ಣ ರಗಳೆಗಳು ಏಳುತ್ತಲೇ ಇದ್ದವು. ಸರಕಾರದವರು “ಗೂಂಡಾ” ಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಿ ಹುಡುಕಿ ಹಿಡಿದು ಹಿಡಿದು ಹಾಕುತ್ತಲೇ ಇದ್ದರು.

೪೨

ಮಹಾತ್ಮರ ಶಾಂತವಾಣಿ ಹೊರಟಾಗ ಶೀನೂ ಗೋಪಾಲರು ಅನಂತಪುರದಲ್ಲಿದ್ದರು. ಮಹಾತ್ಮರ ಅಜ್ಞೆಯಾಗುತ್ತಲೇ ಗೋಪಾಲನೂ ಶಾಂತನಾದನು. ಇನ್ನು ಸೀದಾ ಮದರಾಸಿಗೆ ಹೋಗಿ ಗೌರಿ-ಸುಂದರಿಯರನ್ನು ಕಂಡು, ಮುಂದಿನ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸೋಣವೆಂದು, ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಯೋಚಿಸಿಕೊಂಡರು.

ಶೀನೂ ಗೋಪಾಲರು ದೇಶೀಯ ದಳಪತಿಗಳೆಂದು ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತಲೇ, ಅನಂತಪುರದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ನಾಯಕರು, ಅವರನ್ನು ತುಂಬಾ ಗೌರವಾದರಗಳಿಂದ ಸ್ವಾಗತಿಸಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿಯ ನಾಯಕರ ಸಹಾಯವಿಲ್ಲದಿರುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಗೋಪಾಲನು ಬದುಕುವುದೇ ಕಷ್ಟವಾಗಿತ್ತು.

ವಿಪ್ಲವಕಾರರು ಅಲ್ಲಿಯ ಪೋಲೀಸು ಸ್ಪೇಶನ್ನು ಅಶ್ರಮಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಗೋಪಾಲನೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸಿದ್ದನು. ಅಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸರಗೂ ದೇಶೀಯ ವೀರರಿಗೂ ಕೈಕೈಕಲಿತಿತ್ತು. ಪೋಲೀಸರು ಒಮ್ಮೆಗೇ ಗುಂಡು ಹಾರಿಸಲಾರಂಭಿಸಿಬಿಟ್ಟರು. ಒಂದು ಗುಂಡು ಗೋಪಾಲನ ತೋಳಿನೆಡೆಯಲ್ಲಿ ತೂರಿತ್ತು. ಅದರ ವೇದನೆಯೊಂದಿಗೇ ಆತನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದನು. ನಾಯಕರು ಅವನನ್ನು ತಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ

ಅಡಗಿಸಿಟ್ಟು, ರಹಸ್ಯವಾಗಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡಿಸಿ ಗುಣಪಡಿಸಿದ್ದರು. ಎಂಟು ದಿನ ಆತನು ಅವರ ಮನೆಯೊಳಗೇ ವಲಗಿದ್ದನು.

ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಆ ಮನೆಯೊಳಗೆ ಒಬ್ಬ “ಗೂಂಡಾ” ಇರುವುದಾಗಿ, ಒಬ್ಬ ಸಿ ಐ ಡಿ ಗೆ ಸಂದೇಹವಾಗಿತ್ತು. ಹೊರಗೆ ಬೀದಿಯ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಮರದ ಬುಡದಲ್ಲಿ ತಂಗಿರುವ ಆ ಸಂನ್ಯಾಸಿಗೂ, ಇದಿರಿನ ಮನೆಯೊಳಗೆ ಅಡಗಿರುವ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ವ್ಯಕ್ತಿಗೂ ಸಂಬಂಧವಿರುವುದಾಗಿ ಆ ಸಿ ಐ ಡಿ ಗೆ ಭಾಸವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಆ ಮನೆಯ ಯಜಮಾನನನ್ನೂ, ಶೀನೂ ಸಂನ್ಯಾಸಿಯನ್ನೂ ಮಾತಾಡಿಸಿ ನೋಡಿದಾಗ, ಅವನಿಗೇನೂ ಗುಟ್ಟು ಹೊರಡಲಿಲ್ಲ ಆದರೂ ಸಂದೇಹವು ನಿವಾರಣೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಶೀನುವಿನ ಕಾಲಿನಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಗಾಯಗಳಿದ್ದವು ಅವು ಲಾರೀ ಎಟೆನ ಗಾಯಗಳಂತಿದ್ದವು. ಹಿಂದಿನ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಶೀನೂ-ಗೋಪಾಲರು ಜನರನ್ನು ಸೇರಿಸಿ, ತಂತೀ ಕಂಬಗಳನ್ನು ಕೀಳಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಅಕಸ್ಮಾತ್ ಪೊಲೀಸ್ ವ್ಯಾನುಗಳು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು, ಪೊಲೀಸರು ಲಾರೀ ಚಾರ್ಜ್ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಆಗ ಶೀನು ಹತ್ತು ಸಮಸ್ತರೊಂದಿಗೆ ತಾನೂ ಒಬ್ಬನಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದನೇ ಹೊರತು. ಸಂನ್ಯಾಸಿ ವೇಷದಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ ಲಾರಿಯ ಎಟೆರಡು ಅವನ ಕಾಲಿಗೂ ಬಿದ್ದವು ಅಲ್ಲಿಂದ ಗೋಪಾಲನೂ ಅವನೂ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡರು; ಶೀನು ಮತ್ತೆ ಸಂನ್ಯಾಸಿ ವೇಷ ಹಾಕಿಕೊಂಡನು. ಹೀಗೆ ಅವರು ಅನಂತಪುರಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದರು.

ಅನಂತಪುರದಲ್ಲಿ ಆ ಸಿ. ಐ. ಡಿ ಯಿಂದ ಅವರಿಗೇನೂ ಕೆಡುಕಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇಬ್ಬರೂ ಅಲ್ಲಿಂದ ಬಸ್ಸು ಹತ್ತಿ ತಿರುಪತಿಗೆ ಹೊರಟರು ಆಗ ಶೀನು ಸನ್ಯಾಸಿಯಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ತಲೆಗೊಂದು ಮುಂಡಾಸು; ಮೈಗೊಂದು ಜಿಬ್ಬಾ, ಕಚ್ಚಿಕಾಕಿ ಉಟ್ಟು ಒಂದು ವೊರಟು ಪಂಚೆ, ಹೀಗಿತ್ತು ಅವನ ವೇಷ

ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅವರ ಜತೆಯಲ್ಲಿದ್ದವರೊಂದಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಸಿ ಐ ಡಿ ಯೂ ಇದ್ದ. ಅವನು ಈ ಮೊದಲು ಸಂನ್ಯಾಸಿ ಶೀನುವನ್ನು ಮಾತಾಡಿಸಿದವನಾಗಿರಲಿಲ್ಲ; ಆದರೆ ಅವನಿಂದಲೇ ಪ್ರೇರಿತನಾದ ಇನ್ನೊಬ್ಬನು. ಅವನು ಹಳ್ಳಿಯ ಕುರುಬನ ಹಾಗೆ ವೇಷಹಾಕಿಕೊಂಡು ಶೀನೂ ಗೋಪಾಲರ

ಪಕ್ಕವಲ್ಲ ಕುಳಿತಿದ್ದ. ಅವನೂ ತಿರುಪತಿಗೆ ಹೋಗುವನಂತೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ಒಂದೂ ಪರಿಚಯವಿಲ್ಲವಂತೆ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿದ್ದವರೆಲ್ಲ ಅವನಿಗೆ ಗೇಲಿಮಾಡಲಾರಂಭಿಸಿದ್ದರು. ಶೀನೂವನ್ನೂ ಅವನು ಬಡ್ಡುಭಾಷೆಯಿಂದ ಅವನು ಮಾತಾಡಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದನು ಶೀನು ತಿರುಪತಿಗೆ ಹೋಗುವುದನ್ನು ತಿಳಿದು, “ಶ್ವಾಮಿ! ನನಗೂ ನಿಮ್ಮ ಪುಣ್ಯದಿಂದ ದೇವರ ಧರುಷಣ ಮಾಡಿಸಿಬಿಡಿ! ನನ್ನೊಡನೆ ಚಿಕ್ಕಾಸು ಕೂಡಾ ಇಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಜತೆಲೇ ಬರ್ತೇನೆ. ನಂಗೆಲ್ಲಾ ತೋರಿಸಿಬುಡಿ” ಎಂದನು. ಮತ್ತೂ ಆ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿರುವ ಬೇರೆಯವರಿಗೂ ಕೈಮುಗಿದು— “ಶಾಮಿ! ನನ್ನೊಡನೆ ಹಿಂದೆ ಬರಲಿಕ್ಕೂ ದುಡ್ಡಿಲ್ಲ ಏನಾರೂ ಸಾಯಮಾಡಿ” ಎಂದು ಕೈಬೇಡಿದನು ಒಬ್ಬಿಬ್ಬರು ಎರಡಾಣೆ ನಾಲ್ಕಾಣೆಗಳನ್ನು ಅವನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಹಳ್ಳಿಯ ಗೌಡನಂತೆ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಗೋಪಾಲನು ಅವನಿಗೆ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ಧರ್ಮಮಾಡಿಬಿಟ್ಟನು. ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಶೀನೂ ಗೋಪಾಲರು ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದವರಂತೆಯೇ ನಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರು.

ತಿರುಪತಿಯ ಮಹಾಭಕ್ತರ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ಲಿ, ಅಲ್ಲಿ ತಂಗುವವರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಬರೆದುಕೊಳ್ಳುವ ವಾಡಿಕೆಯಂಟು. ಗೋಪಾಲನೇನೋ ಮಾರುಹೆಸರನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದನು. ಆದರೆ ಶೀನು ದೇವರ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಸುಳ್ಳು ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳುವುದು ನ್ಯಾಯವಲ್ಲವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ತನ್ನ ಸತ್ಯವಾದ ಹೆಸರನ್ನೇ “ಶೀನು” ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟ ಮಾರ್ಪಡಿಸಿ ಹೇಳಿದ್ದ. ಆಗ ಆ ಸಿ ಐ ಡಿ ಹಳ್ಳಿಯ ಕುರುಬನಂತೆ ಶೀನುವಿನ ಬಳಿಯಲ್ಲೇ ಇದ್ದನು. ಅವನ ನೋಟುಬುಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ, ಬಳ್ಳಾರಿ ಜೈಲಿನಿಂದ ರೈಲಿನಲ್ಲಿ ಸಾಗಿಸುವಾಗ, ರೈಲು ನಿಲ್ಲಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಪಾರಾಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ರಾಜಕೀಯ ಖೈದಿಯ ಹೆಸರು ಕೆ. ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾವ್ ಎಂದು ಅದರಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಿತ್ತು. ಆತನನ್ನು ಹಾಗೆ ಪಾರಾಗಿಸಿದವರು “ಗೂಂಡಾ”ಗಳೆಂದೂ, ಅದುವರಿಂದ ಆ ಖೈದಿಯೂ ಒಬ್ಬ “ಗೂಂಡಾ”ನೇ ಸರಿಯೆಂದೂ, ಅನಂತರ ನಡೆದ ಸಂಭವಗಳಿಂದ ತೀರ್ಮಾನಿಸಲಾಗಿತ್ತು.

ಅನಂತರ ಆ ಸಿ ಐ ಡಿ. ಯಾರೋ ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಸ್ನೇಹಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುವವನಂತೆ ಶೀನೂ—ಗೋಪಾಲರನ್ನಗಲಿ, ತಂತೀ ಆಫೀಸಿಗೆ ಹೋದನು. ಶೀನೂ—ಗೋಪಾಲರು ತಿರುಪತಿ ಬಿಟ್ಟವೇರಿ, ದೇವರ

ದಿವ್ಯ ದರ್ಶನವಾಡಿಕೊಂಡು, ಹಿಂದಿರುಗುವಾಗಲೂ, ಎರಡು ಮೂರು ಬಾರಿ ಆ ಕುರುಬನು ಅವರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದನು.

ಬೆಟ್ಟದಿಂದ ಹಿಂದಿರುಗುವಾಗ, ದೇವರದರ್ಶನದ ಹರಕೆಯ ವಾಡಿಕೆಯಂತೆ ಗೋಪಾಲನೂ ತಲೆಬೋಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದನು. ದಿವ್ಯ-ದರ್ಶನದಿಂದ ಮನೋನೈರ್ಮಲ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಅವರಿಬ್ಬರೂ, ತಿರುಪತಿಯಿಂದ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಮದರಾಸಿಗೆ ಹೊರಟರು. ಇವರು ಹೀಗೆ ಮದರಾಸಿಗೆ ಹೊರಟುದನ್ನು ನೋಡಿದ ಆ ಸಿ. ಐ. ಡಿ ಮತ್ತೆ ತಂತೀ ಆಫೀಸಿಗೆ ಹೋಗಿ ಮದರಾಸಿಗೂ ಏನೋ ತಂತಿಕೊಟ್ಟು ಇಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟನು !

ಮದರಾಸಿನ 'ಮಿಂಟ್' ಬಸ್ ಸ್ಟಾಂಡಿನಲ್ಲಿ ತಿರುಪತಿಯ ಬಸ್ಸು ಬಂದು ನಿಂತಾಗ ಸಾಯಂಕಾಲವಾಗಿ ಹೋಗಿತ್ತು. ವಿದ್ಯದ್ವೀಪಗಳಿಂದ ಜಗಜ್ಜುಗಾಯಮಾನವಾಗಿ ಬೆಳಗಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಮದರಾಸು ನಗರವು 'ಬ್ಲ್ಯಾಕ್‌ಔಟ್'ನಿಂದಾಗಿ ಕತ್ತಲೆ ಬೆಳಕುಗಳ ವರೆಯಲ್ಲಿ ಮಸಕಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಶೀನೂ ಗೋಪಾಲರು ಎರಿಬಂದ ಬಸ್ಸಿನಿಂದ ಸುಮಾರು ಇಪ್ಪತ್ತುಮಂದಿ ಫ್ಯಾಸೆಂಜರರು ಕೆಳಗಿಳಿದರು.

ಕೂಡಲೇ ಒಬ್ಬರು ಪ್ರೋಲೀಸ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರರೂ, ನಾಲ್ವರು ಪ್ರೋಲೀಸರೂ ಮುಂದೆ ಬಂದು ಆ ಬಸ್ಸಿನಿಂದಿಳಿದವರು ಮುಂದೆ ಕೋಗದಂತೆ ತಡೆದರು.

೪೩

ಪ್ರೋಲೀಸ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರು— “ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಳಿದವರೆಲ್ಲ ಹಾಗೆ ನಿಲ್ಲಿ!” ಎಂದು ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದರು. ಇದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಂದು ಅಕಸ್ಮಾತ್ ಭಯಸಂಚಾರವಾದಂತಾಯಿತು ಎಲ್ಲರೂ ತಟಸ್ಥರಾಗಿ ನಿಂತರು.

“ಯಾಕೆ ? ಯಾಕೆ ? ” ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೆಲವರ ಬಾಯಿಯಿಂದ ಹೊರಟವು. “ಯಾಕೆ?” ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಗೋಪಾಲನ ಬಾಯಿಯಿಂದ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೊರಟಿತು.

ತಟ್ಟನೆ ಪೋಲೀಸರ ಉತ್ತರವೇನೂ ಬಾರದಿರಲು, ಗೋಪಾಲನು ವಿಮರ್ಶಿಸಿದ ದನಿಯಲ್ಲಿ— “ಯಾಕಯ್ಯಾ ನಿಲ್ಲಿಸುವಿರಿ ನಮ್ಮನ್ನು ? ಈ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನಷ್ಟಗುಜ್ಜಾಗಿ ಬಂದ ಶ್ರಮದಿಂದ ನಾವೆಲ್ಲಾ ಕಷ್ಟಬಟ್ಟರು ವಾಗ, ಸುಮ್ಮನೇ ನಿಲ್ಲಬೇಕೆಂದರೆ ನಾವೇನೂ ಮಿಶ್ರವೇನಾಸರೆ ? ” ಎಂದನು ಅಚ್ಚ ತಮಿಳು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ !

“ಅಲ್ಲವೆ ? ಅಲ್ಲವೆ ? ” ಎಂದು ಹಲವರ ಸ್ವರವು ಅವನ ಸವಾ ಲನ್ನು ಪೋಷಣೆ ಮಾಡಿದುವು.

“ಯಾರಯ್ಯ, ಅದು ಅಧಿಕಪ್ರಸಂಗಿ?”— ಇನ್ನವೆಷ್ಟರು ಗೋಪಾ ಲನ ಮುಖಕ್ಕೆ ಟಾರ್ಚ್ ದೀಪವನ್ನು ಹಾಕಿದರು.

ಅಗ ಶೀನು ಶಾಂತ ಸ್ವರದಿಂದ— “ಇನ್ನವೆಷ್ಟರ ಸಾಹೇಬರೆ ! ಸ್ವಲ್ಪ ಶಾಂತರಾಗಿ ನಮ್ಮನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ ಕಾರಣವನ್ನು ಬೇಗನೇ ತಿಳಿ ಸಿರಿ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಅಪರಾಧಿಗಳಿರುವರೆ ? ”

“ಬೇಗನೇ ತಿಳಿಸಬೇಕೆ ನಿನಗೆ ? ನೀನಾರ್ಯಯ ಅಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯ ? ”— ಎಂದು ನುಡಿದು ಇನ್ನವೆಷ್ಟರು ಶೀನುವಿನ ಮುಖಕ್ಕೂ ಟಾರ್ಚ್ ಹೊಡೆದು,— “ ಎಲ್ಲಿ ಕಳಚಯ್ಯ ನಿನ್ನ ತಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಮುಂಡಾಸು ! ”

ಹಾಗೆಯೇ ಇನ್ನವೆಷ್ಟರು ಎಲ್ಲರಮೇಲೆಯೂ ಟಾರ್ಚ್ ಹೊಡೆದು, ಅರೇಳು ಮಂದಿಯ ಮುಂಡಾಸುಗಳನ್ನು ನೋಡಿ,— “ಹುಂ, ಮುಂಡಾಸಿನವರೆಲ್ಲ ಮುಂಡಾಸು ತೆಗೆಯಿರಿ ! ” ಎಂದು ಅಜ್ಞಾಧೀರಣೆ ಯಲ್ಲಿ ಗುಡುಗಿದರು

ಮುಂಡಾಸಿನವನೇ ಅದ ಗೋಪಾಲನು— “ ಎಲೆಲ ! ಹೆಸರೇ ನೆಂದರೆ ಮುಂಡಾಸು ಮೂವತ್ತುಮೊಳ ಅಂದ ಹಾಗೆ, ಕಾರಣ ಕೇಳಿದರೆ ಮುಂಡಾಸು ತೆಗೆಯಬೇಕೆ ? ನೀವೇನು ದೇವರೇ ನಾವು ಮುಂಡಾಸು ಕಳಚಿ ನಿಲ್ಲಲಿಕ್ಕೆ ? ” ಎಂದನು.

ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸ್ವಾಭಿಮಾನವನ್ನು ಮುಗುಚಿಕೊಟ್ಟ ಹಾಗಾಯಿತು ಅವನ ಮಾತು. ಪೋಲೀಸಾಜ್ಞೆಯಾಗುತ್ತಲೇ ಮುಂಡಾಸು ಬಿಚ್ಚಲು ಸಿದ್ಧರಾದ ಕೆಲವರು, ಗೋಪಾಲನ ಮಾತು ಕೇಳಿ ನಾಚಿ ಹಾಗೆಯೇ

ನಿಂತುಬಿಟ್ಟರು. ಗೋಪಾಲನು ಜನರನ್ನು ನೋಡಿ— “ನೋಡಿದಿರಾ ಗೆಳೆಯರೇ! ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಹೀಗೆ ಅಪಮಾನಮಾಡಬೇಕೇ ನಮ್ಮನ್ನು? ನಮ್ಮ ಹಾಗೆಯೇ ಈ ಪೋಲೀಸರೂ ಮನಃಷ್ಯರಲ್ಲವೆ? ಇದು ತಿರುಫತಿಯಿಂದ ಬರುವ ಬಸ್ಸು; ದೇವರ ಹರಕೆಯಿಂದ ಮುಂಡನ ಮಾಡಿದ ತಲೆಯವರಬಹುದು ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಗೇಲಿಗೀಡುಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಕುತೂಹಲವೇನೋ ಈ ಪೋಲೀಸರಿಗೆ!”

“ಏಯ್! ಗೌಡಾ! ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚುಯ್ಯ! ನೀವೇನು ಮುಂಡಾಸು ಕಳಚುವಿರಾ, ನಾವೇ ಹಾರಿಸಬೇಕೋ?” ಎಂದು ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರು ಗರ್ಜಿಸಿದರು.

“ದೇವರ ಇದಿನಲ್ಲಿಯೇ ಮುಂಡಾಸು ತೆಗೆದೇವಲ್ಲದೆ, ನಿಮ್ಮಿದಿರಿ ನಲ್ಲಿ ತೆಗೆಯಲಾರೆವು! ನಿಮಗೂ ನಮ್ಮ ಮುಂಡಾಸಿಗೂ ಸಂಬಂಧವೇ ನಯ್ಯಾ?” ಎಂದನು ಏರ್ಪಡಿಯಲ್ಲಿ ಶೀನು.

“ಈಗ ಮುಂಡಾಸು ತೆಗೆಯುವುದು ಹೇಡಿತನ! ಯಾರೂ ತೆಗೆಯಬೇಡಿ!” ಎಂದು ಗಂಭೀರ ಧ್ವನಿಯಿಂದ ಕೂಗಿದನು ಗೋಪಾಲ.

ಅವರಿಬ್ಬರ ಧೀರವಾಣಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಪೋಲೀಸರು ಮುಂದಡಿಯಿಡಲು ಶಂಕಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಮದರಾಸು ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ವಿಪರೀತ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲವೆ? ಇಷ್ಟೊಂದು ವೇಳೆಯೊಳಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಜನರು ಗಿಜಗಿಜನೆ ಗುಂಪುಗೂಡಲಾರಂಭಿಸಿದರು.

ಇಬ್ಬರು ಪೋಲೀಸರು ಆ ಗುಂಪಿನ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿ— “ನಿಮಗೆಲ್ಲ ಇಲ್ಲಿನು ಕೆಲಸ? ನಡೆಯಿರಾಚೆ!” ಎಂದು ತಮ್ಮ ಲಾಠಿಯನ್ನೆತ್ತಿ ಹೀಗೂ ಹಾಗೂ ಬೀಸಿ ಹೇಳಿದನು.

ಚದುರುವವರನ್ನು ನೋಡಿ ಧೀರನಾದ ಗೋಪಾಲನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ— “ನೋಡಿದಿರಾ! ನೋಡಿದಿರಾ! ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬಂದಿಳಿದ ಜನರನ್ನು ವೃಥಾ ಅಡ್ಡಗಟ್ಟಿ ನಿಂತವರೂ ಪೋಲೀಸರು; ಜನರು ಗುಂಪುಗೂಡುವಂತೆ ಮಾಡುವವರೂ ಪೋಲೀಸರು; ಆ ಗುಂಪಿನ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ಲಾಠಿ ಕರಾಮತಿಯನ್ನು ತೋರಿಸುವವರೂ ಪೋಲೀಸರು!” ಎಂದು ಕೂಗಿದನು.

“ತೀರ ಅನ್ಯಾಯ ! ತೀರ ಅನ್ಯಾಯ !” ಎಂದು ಶೀನು ಕೂಗಿ ದನು

“ಎಲ್ಲಾ ರಗಳೆಯನ್ನೂ ಪೋಲೀಸರೇ ಬೇಕೆಂತ ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತಾರೆ !” ಎಂದು ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ಕೂಗಿದ.

ಕೂಡಲೇ ಪೋಲೀಸ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರು ಬದಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಪೋಲೀಸ್ ನಿಗೆ— “ಎ! ನೋಡುತ್ತೀಯೇನೋ ಗೂಗೇ ಹಾಗೆ ! ಎಲ್ಲರ ಮುಂಡಾ ಸನ್ನೂ ಹಾರಿಸು ! ತೋಳನಲ್ಲಿಯೂ, ಕಾಲಿನಲ್ಲಿಯೂ ಗಾಯಗಳಿಸುವ ಎರಡು ಬೋಳು ಮಂಡೆಗಳನ್ನು ಖೈದು ಮಾಡು !” ಎಂದು ಆಣತಿ ಯಿತ್ತರು.

“ಏನು! ಏನು! ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಅಂಗ ಝಡತಿಯೆ?” ಎಂದು ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬಂದೊಬ್ಬ ಧನಿಕ ಗೃಹಸ್ಥನು ಕೂಗಿ ಪೇಳಿದನು

ಗೋಪಾಲನು ತನ್ನಿ ದಿರು ನಿಂತ ಪೋಲೀಸನ ಎದೆ ನಡುಗುವಂತೆ ಉಚ್ಚಕಂಠದಿಂದ -- “ಅಹಾ ! ಈ ಪೋಲೀಸರ ಅನ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ಇತಿ ಮಿತಿಯೇ ಇಲ್ಲ ! ಇವರ ದುರಹಂಕಾರದಿಂದಲೇ ಈ ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದ ಗತಿ ಓಗಾಯಿತು ! ಮಹಾತ್ಮರ ಶಾಂತಿವಾಕ್ಯವನ್ನು ಜೆನ್ನಾಗಿ ಕಲಿಯ ಬೇಕಾದವರು ಈ ಪೋಲೀಸರೇ !”

ಒಡನೆಯೇ ಶೀನುವೆಂದ “ಹೌದು! ಹೌದ.! ಈ ಪೋಲೀಸರು ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಜಗಳ ಕೆದರಿ. ಜನರ ಗುಂಪುಗೂಡಿಸಿ, ಮತ್ತೆ ವೃಗಗಳನ್ನು ಓಡಿಸುವಂತೆ ಅವರನ್ನು ಓಡಿಸುತ್ತಾರೆಲ್ಲ ! ಅದಕ್ಕೆ ಇದೇ ಸಾಕ್ಷಿ ಸಾಕಲ್ಲ !”

ಪೋಲೀಸರು ಗೋಪಾಲನ ಮುಂಡಾಸಿನ ಕಡೆಗೆ ಕೈ ಚಾಚಿದರು.

“ನನ್ನ ಜೀವ ಹೋದರೂ ಮುಂಡಾಸು ತೆಗೆಯಲು ಬಿಡಲಿಕ್ಕೆಲ್ಲ!” ಎಂದೆಂದು ಗೋಪಾಲ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಹಾರಿದನು.

“ಜನರೆಲ್ಲಾ ಹೆದರಿದ ನಾಯೆಯಂತೆ ಮುಂದುಡಿಕೊಳ್ಳುವುದ ರಿಂದಲೇ ಈ ಪೋಲೀಸರು ಇಷ್ಟು ಜೋರು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ! ಏನಯ್ಯಾ ! ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಅಂಗ ಝಡತೀ ಮಾಡುವಾಗ ನೀವು ಹೇಗಯ್ಯ ಸಹಿಸುತ್ತೀರಿ?” ಎಂದು ಶೀನು ಸುತ್ತೂ ನಿಂತವರನ್ನು ಕುರಿತು ಗರ್ಜಿಸಿ ಕೇಳಿದನು.

ಮುಂಬಾಯ್ದು ರಟ್ಟಿಹಿಡಿದ ಪೋಲೀಸನನ್ನು ಗೋಪಾಲನು ಮೈಕುಲುಕಿ ತಳ್ಳುತ್ತ— “ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧೀ ಕೀ ಜೈ!” ಎರ ಭಾತ ಮಾತಾ ಕೀ ಜೈ!” ಎಂದು ಮಹಾಬಲದಾಯೀ ಗರ್ಜನೆಯನ್ನು ಗೈದನು.

ಕೂಡಲೇ ಆ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ “ಜೈ! ಜೈ!” ಎಂದ ಗರ್ಜನೆ ಮಾರ್ಪೊಳಗಿತು ಪೋಲೀಸರು ಪೆದರಿ ಬೆಪ್ಪಾದರು. ಮೇಲೆ ಮೇಲೆ ಜನರು ಗುಂಪುಗೂಡುತ್ತಲೇ ಇದ್ದರು.

ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರು— “ಇಬ್ಬರು ಇಲ್ಲೇ ನಿಂತು ಈ ಮುಂಡಾಸಿನವರನ್ನು ಕಾಯಿರಿ ಉಳಿದವರು ಗುಂಪನ್ನು ಚದುರಿಸಿರಿ” ಎಂದು ಉತ್ತರ ಮಾಡಿದರು.

“ನಾವಿಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ನಿಂತಿರಬೇಕು? ಅಯ್ಯಾ! ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬಂದ ನನ್ನ ಸಹೋದರರೆ! ನಡೆಯಿರಿ ನೋಡುವಾ ನಿಮ್ಮ ನಿಮ್ಮ ಪಾಡಿಗೆ! ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧೀ ಕೀ ಜೈ!— ಎನ್ನುತ್ತಾ ನಡೆಯಿರಿ ಮುಂದೆ! ಈ ನಾಲಕ್ಕಾರುಮಂದಿ ಪೋಲೀಸರಿಗಂಜಿ ನಿಂತಿರುವುದೇಕೆ? ನಡೆಯಿರಯ್ಯಾ!” ಎನ್ನುತ್ತಾ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾರಿದನು.

“ಹುಂ, ನಡೆಯಿರಿ ಸಹೋದರರೇ ನಡೆಯಿರಿ!” ಎನ್ನುತ್ತಾ ಶೀನುವೂ ಗೋಪಾಲನ ಹಿಂದೆಯೇ ನಡೆದನು.

ಪೋಲೀಸರನ್ನು ದೂಡಿಕೊಂಡು ಉಳಿದವರೂ ಹಾಗೆಯೇ ನುಗ್ಗಿ ನಡೆದರು.

ಪೋಲೀಸರು ಜಿಗಿಲಾದುತ್ತಾ, ಓಡಿದವರನ್ನು ಹಿಡಿಯಲೆತ್ತಿ ಸಿದರು. ಅರೆಂಟು ಮಂದಿ ಹೊಸ ಪೋಲೀಸರೂ ಓಡೋಡಿ ಬಂದು ಕೂಡಿದರು. ಕೆಲವರು ಲಾಠಿ ಪೆಟ್ಟನ್ನು ತಿಂದುಕೊಂಡೂ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡೂ ಓಡಿದರು.

‘ಬ್ಲಾಕ್‌ಬೆಟ್’ ಕತ್ತಲೆ ಬೆಳಕು ನೆರಳುಗಳ ಕಾಟದಿಂದ ಎಲ್ಲಿಯಾರಿಗೆ ಏನಾಯಿತೆಂದು ಒಂದೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. “ಬಸ್ ಸ್ಟಾಂಪಿನಲ್ಲಿ ಎನೋ ಹಾವಳಿ!” ಎಂಬ ಸುದ್ದಿ ಕಾಡಗಿಚ್ಚಿನಂತೆ ಹಬ್ಬಿ ಬಿಟ್ಟಿತ್ತು. ಜನರೆಲ್ಲ ಪೋಲೀಸರ ಮೇಲೆ ಮುಗಿಬೀಳಲಾರಂಭಿಸಿದ್ದರು.

ಹೀಗೆ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡ ಅನುಭವವು ಶೀನೂ-ಗೋಪಾಲರಿಗೇನೂ ಹೊಸದಲ್ಲ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಮಸದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ ಅವರಿಗೆ ಇಂತಹ

ಗಂಡಾಂತರಗಳೆಷ್ಟೋ ಬಂದಿದ್ದುವು. ದೈವ ಸಹಾಯದಿಂದ ಹೀಗೆಯೇ ಲೀಲಾಜಾಲವಾಗಿ ಅವುಗಳಿಂದ ಪಾರಾಗಿದ್ದರು.

ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಕೈ ಕೈ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡೇ ವೇಗವಾದ ನಡೆಯಿಂದ ಕಾಲೊಯ್ದುತ್ತು ಸಾಗಿಬಿಟ್ಟರು. ಸಂದುಗೊಂದಿಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲ ಸುತ್ತಿ ಹೋದರು. ಓಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಸಂಪೇಹವಾದೀತೆಂದುಕೊಂಡು ನಡೆಯುತ್ತಲೇ ಹೋದರು ಅವರ ಹಿಂದೆಯೇ ಪೊಲೀಸನೊಬ್ಬನು ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡೇ ಬರುತ್ತಿರುವಂತೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಮತ್ತೆ ಅದು ಬರಿಯ ಭಾಸವಾತ್ರವೆಂದೂ, ಸತ್ಯವಲ್ಲವೆಂದೂ ತೋರಿತು, ಇಬ್ಬರೂ ಒಳುಮೂರ ನಡೆದು ನಡೆದು ಒಂದು ನೋಡು ಅಂಗಡಿಯ ಮುಂದೆ ತುಸು ನಿಂತರು.

ಅಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರೂ ನಾಲ್ಕು ಬಾಳೇಪುಣ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಂಡು ಕೊಂಡು ತಿಂದರು; ಒಂದೊಂದು 'ಲೆವೆನ್ ರೈಶ್ಯನ್ಸ್' ಕಡೆಯ ದಾಹ ಶಾಂತಿಮಾಡಿಕೊಂಡರು.

ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಮದರಾಸು ಹೊಸತು. ಅದು ಯಾವ ಜೀದಿ ಯಾವ ಸ್ಥಳ ಎಂಬುದೊಂದೂ ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಯದು.

“ತಾಂಬರಂ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು; ಅದೆಲ್ಲಿವೆ? ಹೇಗೆ ಹೋಗಬೇಕು?” ಎಂದು ಶೀನು ಆ ಅಂಗಡಿಯವನೊಡನೆ ವಿಚಾರಿಸಿದನು.

ಅವನು ಹೇಳಿದಂತೆಯೇ 'ಪಾರ್ಕ್' ಸ್ಟೇಶನ್ನು ಸಮೀಪದಲ್ಲೇ ಇತ್ತು. ಇಬ್ಬರೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ 'ತಾಂಬರಂ'ಗೆ ಟಿಕೆಟ್ ಪಡೆದು ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ರೈಲಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತರು.

ಅವರ ಬೆನ್ನ ಹಿಂದೆಯೇ ಒಬ್ಬ ಪೊಲೀಸನು ಬರುತ್ತಿದ್ದುದೇನೂ ಸುಳ್ಳಲ್ಲ. ಅವರು ಯಾವ ನೋಡು ಅಂಗಡಿಯ ಮುಂದೆ ಸ್ವಲ್ಪ ನಿಂತಿದ್ದರೋ, ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಅದೇ ಅಂಗಡಿಗೆ ಆ ಪೊಲೀಸನೂ ಬಂದನು. ಅಂಗಡಿಯವನೊಡನೆ ವಿಚಾರಿಸಲಾಗಿ, ತಾಂಬರಂ ಗೆ ಹೋಗುವ ದಾರಿ ಕೇಳಿದರೆಂದು ಗೊತ್ತಾಯಿತು.

ಶೀನು ಗೋಪಾಲರು ತಾಂಬರಂ ದಲ್ಲಿ ರೈಲಿನಿಂದಿಳಿಯುವಾಗ, ಪಕ್ಕದ ಕಂಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನಿಂದ ಇಬ್ಬರು ಪೊಲೀಸರೂ ಕೆಳಗಿಳಿಯುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರು ಕೂಡಲೇ ಇಬ್ಬರೂ ಮಿಂಚಿನಂತೆ ಸ್ಟೇಶನ್ನಿನ ಹೊರಗೆ ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ನುಸುಳಿದರು.

“ಇದೇನು ಗೋಪಾಲ! ಈ ಪೋಲೀಸರು ಹೀಗೆ ನಮ್ಮ ಬೆನ್ನುಹತ್ತಿ ದರಲ್ಲ! ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಕಷ್ಟವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತೆ” — ಶೀನುವೆಂದ.

“ಜನರು ಸೇರಿದಲ್ಲದರೆ ಕಷ್ಟವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ತೀರ ಕಡಮೆ. ಮೇಲೆ ರಾತ್ರಿ!”

“ಇಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾಭೈದಯ ಮಂಡಲಿ ಎಲ್ಲಿಂದೂ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.”

ಆಗ ರಾತ್ರಿ ೧೦|| ಗಂಟೆಯಾಗಿತ್ತು. ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಜನರು ಬಲು ವಿರಳವಾಗಿ ಸುಳಿದಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದಿರು ಹಾದುಹೋಗುವ ಒಬ್ಬ ನನ್ನು ನೋಡಿ ಶೀನು— “ಇಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾಭೈದಯ ಮಂಡಲಿ ಎಲ್ಲಿ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದನು.

“ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ ಬಲಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿ ಸೀದಾ ಹೋದರೆ ಎದುರೇ ದೊಡ್ಡ ಗೇಣು ಕಾಣುತ್ತದೆ ವಾಚ್‌ಮೇನ್ ಇದ್ದಾನೆ ಅದೆ ” ಎಂದು ಉತ್ತರ ಒಂಟು.

ಅವರು ಹಾಗೆಯೇ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ ಬಲಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ಜನಸಂಚಾರವೇ ಸಿಂತು ಹೋಗಿತ್ತು. ಆ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಮುಂದೆ ಹೋಗುತ್ತಲೇ, ಹಿಂದಿನಿಂದ ಟಾರ್ಜ್ ಲೈಟಿನ ಪ್ರಕಾಶವೊಂದು ಅವರ ಮೇಲೆ ಹಾಯ್ದಿತು. ಅದರೊಂದಿಗೆ “ನಿಲ್ಲಿರಲ್ಲಿ” ಎಂಬ ಗರ್ಜನೆಯೂ ಕೇಳಬಂತು.

ಕೂಡಲೇ ಗೋಪಾಲನು ವಿದ್ಯುದ್ದೇಗದಿಂದ, ಬೀದಿಯ ಬದಿಗೆ ನೆಗಿದನು. ಬೀದಿಗಿಂತ ತಗ್ಗಾಗಿ ಕರಡುಮೊರಡಾಗಿತ್ತು ಆ ಸ್ಥಳ. ಆಗ ಅವನು ಶೀನುವನ್ನು ಕೂಡಾ ಎಳೆದುಕೊಂಡುದರಿಂದ ಶೀನು ಕಾಲು ಜಾರಿ ಬಿದ್ದು ಬಿಟ್ಟ. ಆಗ ಗೋಪಾಲನೂ ಬೀಳಲಿಕ್ಕಿದ್ದರೂ, ಲಾಘವವಿಂದ ಸಿಂತುಬಿಟ್ಟಿದ್ದ.

“ಶೀನು, ಪೆಟ್ಟಾಯಿತೆ?”

“ತಲೆಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಲ್ಲು ತಗಲಿದಂತಿದೆ ಗೋಪಾಲ! ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಅದು ಹೇಡಿತನ ಕೂಡಾ.” ಎಂದು ನೋವನ್ನು ಸೈಸಿಕೊಂಡು ಶೀನು ನುಡಿದನು.

“ಅದರೂ ಕಡೇವರೆಗೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಡವೆ? ಅಗೋ-ಸವೀಪ ದಲ್ಲಿ ಏನೋ ಒಂದು ದಿಣ್ಣೆಯಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅದರಾಚೆಗೆ ಹೋಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೂತುಕೊಳ್ಳು. ನಡೆಯಲಾರೆಯಾ ?”

“ನಡೆನಡೆ—” ಎಂದು ಶೀನು ಬೇಗಬೇಗನೇ ಮುಂದೆ ನಡೆದನು. ಹಣೆಯಿಂದ ರಕ್ತ ಸುರಿಯುತ್ತಿರಬೇಕು; ಒಂದು ಕೈಯಿಂದ ಅದನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹಿಡಿದಿದ್ದನು.

ಅಲ್ಲಿ ದಿಣ್ಣೆಯಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದದ್ದು ದಿಣ್ಣೆಯಲ್ಲ; “ಎ. ಆರ್. ಪಿ. ಶಿಲ್ಪರ್.”

ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಅದರ ಒಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ತಡವುತ್ತಾ ಅದರ ಹಿಂಬದಿಗೆ ನಡೆದರು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅದರ ಇನ್ನೊಂದು ಬದಿಗೆ ಬೀದಿಯ ಕಡೆಯಿಂದ ಟಾರ್ಜ್ ಪ್ರಕಾರವು ಬಿದ್ದಿತು. ಆ ಪೊಲೀಸರು ಖಂಡಿತ ಈ ಗೂಡಿನೊಳಗೆಲ್ಲಾ ಹುಡುಕಾಡುವರೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಇಬ್ಬರೂ ಅಲ್ಲಿಂದ ಕದಲಿ ಅತ್ತತ್ತ ನಡೆದರು.

ಅಲ್ಲೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಮರವೂ ಅದರ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಕರಾಳ ಕತ್ತಲೆಯ ರಾಶಿಯೂ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಹಿಂದಿನಿಂದ ಮತ್ತೆ ಟಾರ್ಜ್ ಪ್ರಕಾರವು ಬಿತ್ತು. ಅದರೊಂದಿಗೆ “ಡಂ—ಡಂ - ಡಂ” ಮೂರು ಗುಂಡುಗಳು ಸಿಡಿದುವು. ಗುರಿ ತಪ್ಪದೆ ಒಂದು ಶೀನುವಿನ ಕಾಲಿಗೆ ತಾಗಿತು. ಇನ್ನೆರಡು ಗೋಪಾಲನ ಒಂದೇ ಕಾಲಿಗೆ ಬಡಿದುವು.

ಗೋಪಾಲನು ನೋವಿನಿಂದ ತತ್ತರಿಸುತ್ತ “ಹಾ ! ಶೀನೂ !” ಎಂದು ಶೀನುವನ್ನು ತನ್ನೊಂದಿಗೇಡುಕೊಂಡೇ ಬಿದ್ದನು. ಗ್ರಹಚಾರ ದಿಂದ ಅವನು ಬಿದ್ದ ಸ್ಥಳವು ಕಸಗುಪ್ಪೆಗಳನ್ನು ಸುರಿಯುವ ಸ್ಥಳ ವಾಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಗಾಜಿನ ಚೂರುಗಳೂ ಕಲ್ಲುಗಳೂ ಅವನ ಮೈ-ಕೈ ಗಳಿಗೆ ಚುಚ್ಚಿದುವು. ಶೀನುವೂ ಕೈಯೂರಿ ಬಿದ್ದುದರಿಂದ ಕೈಗಳಿಗೆ ಏನೇನೋ ಕಂಠಿಕೊಂಡುವು.

ಹೀಗೆ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಯತ್ನ ಮಾಡುವುದರಿಂದಲ್ಲವೇ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಬಾಧೆ? ಶೀನೂ ಒಬ್ಬನೇ ಆಗಿರುತ್ತಿದ್ದರೆ ಹೀಗೆ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಯತ್ನ ಸುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಗೋಪಾಲನಿಂದಲೇ ಇಷ್ಟು ದೂರಕ್ಕೆ ಬಂತು.

ಛಲ

ಇಬ್ಬರು ಪೋಲೀಸರು ಕೂಡಲೇ ಅವರ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು ನಿಂತರು. ಗೋಪಾಲನು ಮೂರ್ಛಿತನೇ ಆಗಿದ್ದ. ಶೀನು ಅವನನ್ನು ಎತ್ತಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಅವನಿಗೂ ಬಹಳ ಘಾಸಿಯಾಗಿತ್ತು. ಪೋಲೀಸರು ಅವರ ಮೇಲೆ ಬೆಳಕು ಬಿಟ್ಟು— “ಈಗ ಓಡಿ ನೋಡೋಣ ಮೂರ್ಖರು ! ಪೋಲೀಸರ ಕೈಯಿಂದ ಓಡಿ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾದೀತೆಂದು ಭಾವಿಸಿದಿರಾ?” ಎಂದು ಮೂದಲಿಸಿದರು.

ಶೀನು-- “ಅದಿರಲಯ್ಯಾ. ನಿನ್ನ ಈ ಹೆಮ್ಮೆಗೂ ಮೂದಲಿಕೆಗೂ ಅಂತಾ ಮಹತ್ವವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಓಡುವುದೂ ಓಡಿಸುವುದೂ ಮನುಷ್ಯರ ಸ್ವಭಾವವೇ. ಇನ್ನೇನೂ ನಾವು ಓಡಲಾರೆವಷ್ಟೆ ? ನೋಡು ನನ್ನ ಗೆಲೆಯ. ಮೂರ್ಛಿ ಹೋಗಿದ್ದಾನೆ. ಇಲ್ಲಿ ಸವಿಸೂಪದಲ್ಲಿ ಡಾಕ್ಟರರಿದ್ದರೆ ಮೊದಲು ನಮ್ಮನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆದೊಯ್ಯುವ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಯ್ಯ.” ಎಂದನು.

ಅತ್ತ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿಯೇ ಬೃಹೋನ್ನತವಾಗಿ ಕಾಣುವ ಪೌಳೀಗೋಡೆ ಮಹಿಳಾಭೈರವಯ್ಯ ಮಂಡಲಿಯ ವಠಾರಾವರಣವಾಗಿತ್ತು. ಮುಖ ದ್ವಾರದ ಒಳಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಈ ಸಂಭವವು ನಡೆದುದರಿಂದ, ಅಲ್ಲಿದ್ದ ವಾಚ್ ಮೇನನೂ, ತೋಟಗಾರನೂ, ಸದ್ದುಕೇಳಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು — “ಯಾರು, ಏನು” ಎಂದು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು.

“ಸದ್ಯ ಇವರಬ್ಬರನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಚಿಕಿತ್ಸಾಲಯಕ್ಕೆ ಸಾಗಿಸಬೇಕು. ನಿಮ್ಮ ವೇನೇಜರರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿರಿ” ಎಂದು ಪೋಲೀಸನೊಬ್ಬನು ಅವನಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದನು.

ಕೂಡಲೇ ತೋಟಗಾರನು ಹೋಗಿ ಚಿಕಿತ್ಸಾಲಯದ ಮೇನೇಜರ ರನ್ನು ಕರೆದಕೊಂಡು ಬರುವಾಗ, ಶೀನುವೂ ವಾಚ್ ಮೇನನೂ, ಪೋಲೀಸರೂ ಸೇರಿ, ಗೋಪಾಲನನ್ನು ಆ ಕೊಠಕ್ಕು ಜಾಗೆಯಿಂದ ಎತ್ತಿ ತಂದು ಬೀದಿಯ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿಸಿದ್ದರು.

ಮಹಿಳಾಭೈರವಯ್ಯ ಮಂಡಲಿಯ ಚಿಕಿತ್ಸಾಲಯ ಮೇನೇಜರರು ಮಹಿಳೆಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಮಧ್ಯಮ ವಯಸ್ಸಿನ ಪುರುಷರು. ಅವರು

ಎರಡು ತಳ್ಳುಬಂಡಿಗಳೊಂದಿಗೇ ಈ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ನಡೆತಂದರು ಅವರನ್ನು ಕುರಿತು ಪೋಲೀಸರು— “ಇವರಿಬ್ಬರು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದ ಗೂಂಡಾ ಗಳು. ಹಾರಿಬಿದ್ದು, ಗುಂಡುತಾಗಿಯೂ ಗಾಯಗಳಾಗಿವೆ ಸದ್ಯ ನಿಮ್ಮ ಚಿಕಿತ್ಸಾಲಯದಲ್ಲಿ ಇರಿಸಬಹುದೇ?”

“ಅಗತ್ಯವಾಗಿ! ಏ, ಇವರನ್ನು ತಳ್ಳುಬಂಡಿಯಲ್ಲಿ ವೈದ್ಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಸಾಗಿಸಿರಿ ” ಎಂದು ಸೇವಕರಿಗೆ ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದರು ಮ್ಯಾನೇಜರ್.

ಗೋಪಾಲನನ್ನು ಎತ್ತಿ, ತಳ್ಳುಬಂಡಿಯಲ್ಲಿ ಒರಗಿಸಲಾಯಿತು. ಕುಂಟುತ್ತಿದ್ದ ಶೀನುವೂ ಇನ್ನೊಂದು ಬಂಡಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತ. ಹೀಗೆ ಅವರೆಲ್ಲ ಮಹಿಳಾಭೈದಯ ಮಂಡಲಿಯ ವಠಾರದೊಳಗೆ ಹೊಕ್ಕರು. ಒಬ್ಬ ಪೋಲೀಸನು ಮಾತ್ರವೇ ಅಲ್ಲಿ ಉಳಿದು, ಇನ್ನೊಬ್ಬನು ಪೋಲೀಸ್ ಸ್ಟೇಶನ್ ಕಡೆಗೆ ಹೊರಟುಹೋದನು.

ಮಹಿಳಾಭೈದಯ ಮಂಡಲಿಯ ವೈದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಅನುಭವ ವೃದ್ಧ ರಾದ ಡಾಕ್ಟರೊಬ್ಬರೂ, ಅವರಿಗೆ ಸಹಾಯಕಳಾಗಿ ಲೇಡೀ ಡಾಕ್ಟರೊಬ್ಬಳೂ ಇದ್ದರು. ಡಾಕ್ಟರು ಇವರ ಹೆಸರುದೇವಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ ಶೀನು ತನ್ನ ಹೆಸರನ್ನೂ, ಗೋಪಾಲನ ಹೆಸರನ್ನೂ ಸರಿಯಾಗಿಯೇ ಒಪ್ಪಿಸಿದ ಆಗ ಪೋಲೀಸನು ಗುರುತು ಹೇಳಿದಂತೆ “ಗೂಂಡಾ ಪ್ರೈದಿಗಳು” ಎಂದೂ ಅದರೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿಸಲಾಯಿತು

ಇಬ್ಬರನ್ನೂ ಒಂದೇ ಕೋಣೆಯೊಳಗೆ ಎರಡು ಮಂಚದಲ್ಲಿ ಮಲಗಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಲೇಡೀ ಡಾಕ್ಟರು ಶೀನುವನ್ನೂ ಪುರುಷ ಡಾಕ್ಟರು ಗೋಪಾಲನನ್ನೂ ಚಿಕಿತ್ಸಿಸತೊಡಗಿದರು.

ಡಾಕ್ಟರು ಗೋಪಾಲನಿಗೆ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಇನ್‌ಜೆಕ್ಷನ್ ಕೊಟ್ಟರು; ಗಾಯಗಳನ್ನು ತೊಳೆದರು ಕಾಲಿನಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದ ಗುಂಡುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದರು ಔಷಧಗಳನ್ನಿಟ್ಟು ಕಟ್ಟುಕಟ್ಟಿದರು.

ಆಗ ಆ ಡಾಕ್ಟರಿಗೆ ಅದೂ ಇದೂ ಕೊಡುತ್ತ ತೆಗೆಯುತ್ತ. ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವಳು ನಮ್ಮ ಗೌರಿಯೇ !

ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಬಹು ವೇಳೆಯವರೆಗೆ ಎಚ್ಚೆತ್ತಿದ್ದು, ರೋಗಿಗಳ ಆರೈಕೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಗೌರೀ ಸುಂದರಿಯರು ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಅಂತಹ ಕಠಿಣವಾದ ರೋಗಿಗಳೇನೂ ಆಗ ಇಲ್ಲದ್ದರಿಂದ, ಕೆಲಸ

ವೇನೂ ಅಷ್ಟು ಕಷ್ಟವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ ಒಬ್ಬಳು ಮಲಗಿದ್ದಾಗ ಒಬ್ಬಳು ಎಚ್ಚರಿದ್ದೇ ಕೆಲಸ ಸುಧಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆ ಡಾಕ್ಟರುಗಳಿಗೂ ಗೌರಿಯ ಉತ್ಸಾಹಪೂರಿತವಾದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಕಂಡು ತುಂಬ ಮೆಚ್ಚಾಗಿತ್ತು.

ಡಾಕ್ಟರು ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಗೋಪಾಲನ ಗುರುತು ಗೌರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಗುರುತಿನವನೋ ಅಲ್ಲವೋ ಎಂದು ಅವಳು ಲಕ್ಷ್ಯವಿಟ್ಟು ನೋಡಲೂ ಇಲ್ಲ. ಕಣ್ಣು ಮಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಬಿದ್ದಿರುವ ಗೋಪಾಲನ ದೀನಾವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಂಡು, ಅವಳಿಗೆ ಕರುಣೆಯೂ ಅನುತಾಪವೂ ಉಕ್ಕುಕ್ಕಿ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. “ ಪಾಪ ! ಯಾವ ಊರಿನವನೋ ! ಇವನ ಕುಟುಂಬದವರಿಗೆ ಈ ವಿಷಯ ಗೊತ್ತಿವೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ!—” ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ಶನ್ನೆಗಳಿಗೆ ತಾನೇ ಕರಗುತ್ತಿದ್ದಳು.

ಅಜಿಯ ಮಂಚದಲ್ಲಿ ಲೇಡೀ ಡಾಕ್ಟರರು ಸುಂದರಿಯ ಸಹಾಯದಿಂದ ಶೀನುವಿನ ಗಾಯಗಳಿಗೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಗ ಸುಂದರಿ ಫಕ್ಕನೆ ಶೀನುವಿನ ಗುರುತು ಹಿಡಿದುಬಿಟ್ಟಳು. ಅಶ್ವರ್ಯ-ಅನಂದ-ಅನುತಾಪ-ಅನುರಾಗ ಇವೆಲ್ಲಾ ಒಬ್ಬಾಗಿ ಸಮಸ್ಯೆಗೊಂಡು ಅವಳ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ತೇಲಿ ಹೊಳೆದುವು — “ ನೀವು—ನೀವು— ” ಎಂದು ಅವಳ ತುಟಿಗಳುದುರಿದು.

ಅವಳನ್ನು ನೋಡಿ ಶೀನುವಿಗೂ ಸಂಶಯವೆದ್ದಿತ್ತು. ಇವಳು ಸುಂದರಿ ಹೌದೋ ಅಲ್ಲವೋ ಎಂದು ಶಂಕಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದನು. ಈಗ ಅವಳು ಮೊದಲಿನ ಆ ಸುಂದರಿಯಂತಿದ್ದಾಳೆಯೇ? ಸೊರಗಿದ ಮೈಯಿಂದ, ಮುಖದಲ್ಲಿ ಸೌಜನ್ಯವಿಶ್ರವಾದ ಕಾಂತಿಯಿಂದ, ಉಟ್ಟಿರುವ ಸಾದಾ ಬಿಳಿ ಸೀರೆಯಿಂದ ವೀರಾಗಣಿಯಾಗಿ ಒಪ್ಪುತ್ತಿದ್ದಳು. ಇವಳು ಯಾವ ದೇವಿಯೋ— ಎಂದು ಶೀನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದನು.

ಅವಳು ತನ್ನ ಗುರುತು ಹಿಡಿದಳೆಂದು ಅವಳ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಲೇ ಅವನಿಗೆ ಸಂಶಯ ನಿರಸನವಾಯಿತು. ಸಸ್ನೇಹದ ಮುಗುಳ್ಳಗೆಯನ್ನು ಅರಳಿಸಿದನು.

ಶೀನುವಿನ ಪ್ರಥಮ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಬೇಗನೇ ಮುಗಿಯಿತು. ಲೇಡೀ ಡಾಕ್ಟರು ಸುಂದರಿಗೆ, ಅವನಿಗೆ ಏನೇನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟು ಹೊರಟುಹೋದರು.

ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಸುಂದರಿ ಏನೋ ಒಂದು ಭಕ್ತಿಭಾವದಿಂದ ತುಂಬಿದವಳಾದಳು. ದೇವರ ಪೂಜೆಗೆ ನೈವೇದ್ಯವನ್ನು ತರುವಂತೆ, ಮೊಸಂಬಿ ಹಣ್ಣಿನ ರಸವನ್ನು ಹಿಂಡಿ, ಒಂದು ಗ್ಲಾಸಿನಲ್ಲಿ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಬಂದಳು. ಶೀನುವಿನ ತಲೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿ, ಅವನನ್ನು ದಿಂಬಿಗಾಣಿಸಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ, ಅ ರಸವನ್ನು ಕುಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಳು. ಶೀನು ಕುಡಿದನು. ಆಗ ಸುಂದರಿಯ ಕಂಗೊನೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಳಪಳನೆ ಕಂಬನಿ ತುಂಬಿತ್ತು. ಅವಳು ಮುಖವನ್ನು ತಿರುಗಿಸಿಕೊಂಡು, ಸೆರಗಿನಿಂದ ಕಣ್ಣೊರೆಸಿ ಕೊಂಡಳು.

ಅವನು ಅವಳ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಪತಿ ! ಆದರೆ, ಮದುವೆಯಾಗಿ ಎಂಟೊಂ ಭತ್ತು ವರ್ಷಗಳು ಕಳೆದ ಬಳಿಕ, ಪತಿದೈವವು ಅವಳ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದು ಇದೇ ಮೊದಲು ! ಪತಿಯ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಅವಳು ಮಾಡಿದ ನಿಜವಾದ ಕೈಂಕರ್ಯವು ಇದೇ ಮೊದಲು !

ಮದುವೆಯಾದ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಅವಳನ್ನು ಕಂಡು ಶೀನು ತುಂಬಾ ಜಿಗುಪ್ಸಿತನಾಗುತ್ತಿದ್ದ; ಅವನು ಯಾವ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಅವಳಿಗೆ ಮಾಡ ಗೊಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ. ಏಕೆ ? ಸುಂದರಿ ಕುರೂಪಿ ಹುಡುಗಿ; ಹೆಂಗುಸಿನಂತಹ ಹುಡುಗಿ ಅವಳಿಗೆ ಹೇಗಾದರೊಂದು ಮದುವೆ ಮಾಡಿದರಾಯಿತೆಂದು, ಮೋಸದಿಂದ ಅವಳನ್ನು ಶೀನುವಿನ ಕೊಠಳಿಗೆ ಕಟ್ಟಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು ರಾಮಾ ಜೋಯಿಸರು. ತನಗೆ ಮದುವೆಯೇ ಆಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೆಂದು ನಿರಾಶಳಾಗಿದ್ದ ಸುಂದರಿಗೆ, ಹಾಗೊಂದು ಮದುವೆಯಾಗುತ್ತಲೇ, ತಾನೂ ಎಲ್ಲರಂತೆ ಸಂಸಾರಿಣಿಯಾಗಿರಬಹುದೆಂದು, ತನ್ನೊಳಗೆ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಆಕಾಶ ಮಂದಿರಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದ್ದಳು. ಬಹಳ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯವಳಾದ ಅವಳ ಅಜ್ಜಿ, ಗಂಡನನ್ನು ಹೇಗೆ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಎಂಬ ಪಾಠ ವನ್ನೆಲ್ಲ ಅವಳಿಗೆ ಜಿನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳಿದ್ದಳು. “ಗಂಡಸರು ಲಾವಣ್ಯದ ಕಡೆಗೇ ಹರಿಯುವ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವರು; ಆದರೆ ನಿನ್ನ ಪುಣ್ಯದಿಂದ ನಿನ್ನ ಗಂಡನಾದ ಶೀನು ಅಂತಹ ಚಂಚಲದವನಾಗಿ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ನೀನು ಥಳುಕು ಬೀಳಕಾಗಿ ಸುಳಿದಾಡಿ, ಅವನಿಗೆ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಮೋಹ ಬರುವ ಹಾಗೆ ನೀನೇ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡಬೇಕು. ನಾಮುಂದೆ ನಾಮುಂದೆ ಎನ್ನುತ್ತ ಅವನ ಬಟ್ಟೆ ಒಗೆಯುವುದೇ ಮೊದಲಾದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನೀನಾಗಿ ಕೈಚಾಚಿ

ಚಾಚಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಸಾಮಾನ್ಯ ಹೆಣ್ಣುಗಳ ಹಾಗೆ ಗಂಡನ ಮುಂದೆ ನಾಚಿ ನಾಚಿ ಮೂಲೆ ಸೇರಬೇಡ ನೀನು, ಅವನು ನಿನ್ನೊಡನೆ ಮಾತಾಡದೆ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದರೂ ನೀನೇ ಸಮಯ ನೋಡಿ ವೈಕೃತಟ್ಟು ಮಾತಾಡಿಸಬೇಕು.....” ಎಂಬಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಅವಳ ಅಜ್ಜ ಅವಳ ತಲೆ ತುಂಬ ತನ್ನ ಬೋಧನೆಯನ್ನು ತುಂಬಿಸಿದ್ದಳು. ಅಜ್ಜ ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟ ನೀತಿಪಾಠಗಳನ್ನು ಅವಳು ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟೂ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿಳಿಸಿ ನೋಡಿದ್ದಳು. ಅದರಿಂದ ಶೀನು ಇನ್ನಷ್ಟು ದೂರದೂರನಾಗುವಂತಾಯಿತು. ಅದು ಅದರಿಂದೆಂದು ಅವಳಿಗೆ ಆಗ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಶೀನು ಅವಳನ್ನು ತನ್ನ ವೈಮುಖ್ಯಲಿಕ್ಕೆ ಕೂಡಾ ಬಿಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ.

ಒಂದು ದಿನ ಅವಳು ವಿರಹತಾಪವನ್ನು ತಾಳಲಾರದೆ, ಉಪಾಯವಾಗಿ ರಾತ್ರಿ ಪತಿಯ ಕೋಣೆಯನ್ನು ಸೇರಿ, ಅವನನ್ನು ಪ್ರಸನ್ನೀಕರಿಸಲೆತ್ತಿಸಿ, ಪತಿಯನ್ನೇ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ಮಹಾನಷ್ಟಕ್ಕೀಡಾದಳು ! ಮರುದಿನ ಬೆಳಗಾಗುವಾಗ ಶೀನು ಫರಾರಿಯಾಗಿದ್ದ ಇವಳು ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲದ ಅನಾಥೆಯಾಗಿ ಸಿನಿಮಾ ರಂಗದೊಳಗೆ ಪ್ರವೇಶಮಾಡಿದಳು. ಅಜ್ಜಯ ಬೋಧನೆ ಕಾಸಿನ ಉಪಯೋಗವಿಲ್ಲದುವೆಂದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮನವರಿಕೆಯಾಯಿತು. “ಪ್ರೇಮವನ್ನು ಹಾಗೆಲ್ಲಾ ಬಾಹ್ಯಕೃತಿಗಳಿಂದ ಪಡೆಯಲಿಕ್ಕಾಗದು; ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಪತಿ ಪ್ರೇಮವೂ ತನ್ಮೂಲಕ ಪತಿ ಸೇವೆಯೂ ದೊರೆಯುವಂತಿಲ್ಲ. ದೇವರೇ ನನ್ನನ್ನು ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿಸಿದ್ದಾನೆ.” ಎಂದು ಅವಳು ದೃಢವಾಗಿ ನಂಬಿ, ಇತರ ಸತ್ಸೇವೆಗಳಿಂದ ಆ ಬಗೆಯ ಚಿಂತೆಯನ್ನೇ ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟಿದ್ದಳು.

ಆದರೂ ಅವಳ ಹೃದಯಾಂತರಾಳದಲ್ಲಿ ಪತಿ ಶೀನುವಿನ ಮೇಲೆ ಅದೊಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ರೀತಿಯ ಭಕ್ತಿ-ಗೌರವ ಭಾವಗಳು ವಜ್ರದಂತೆ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಅಡಗಿಕೊಂಡೇ ಇದ್ದವು. ಅವಳು ಶೀನುವನ್ನು ನೆನೆದುಕೊಳ್ಳದ ದಿನವೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅವಳು ಫಿಲಿಂ ಚಕ್ರದೊಳಗೆ ನಾಟ್ಯಲೀಲೆಯಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗಲೂ, ಅವಳ ಹೃದಯದೊಳಗೆ ಶೀನು ಇದ್ದೇ ಇದ್ದ ಪತಿಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಬಗೆಯಾಗಿ ಸೇವೋಪಚಾರಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಸ್ವಂತ ಕೈಯಿಂದ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಬಯಕೆ ಕೂಡಾ ಇನ್ನು ನೆರವೇರಲಾರದೆಂದುಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ತೊಡೆದು ಹಾಕಿದ್ದಳು. ಈಗ ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಆ ಬಯಕೆ

ಒಮ್ಮೆಗೇ ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಬಂದಂತಾಯಿತು. ತನ್ನ ಕೈಮುಟ್ಟಿ ಹಣ್ಣಿನ ರಸವನ್ನು ತುಂಬಿ ತಂದು ಪತಿಗೆ ಕುಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ; ಶೀನು ಪ್ರಸನ್ನತೆಯಿಂದ ಕುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಆಗ ಹಿಂದಿನ ನೆನಪೆಲ್ಲಾ ಅವಳ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮೂಡಿ, ಕಂಬನಿದುಂಬಿತು. ಅವಳ ಆ ನಿಷ್ಕಲ್ಮಷ ಭಾವವು ಕನ್ನಡಿಯಂತೆ ಶೀನುವಿನ ಕೃದಯಲ್ಲಿಯೂ ಪಡೆಮೂಡಿ, ಅವನ ಕಣ್ಣುಗಳೂ ಒದ್ದೆಯಾಗಿ ಹೊಳೆದುವು.

ಆಗ ಸುಂದರಿ ತನ್ನ ಸೆರಗಿನಿಂದ ಅವನ ಕಂಗೊನೆಗಳನ್ನು ಒರೆಸಿದಳು. ಅವನ ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ ತನ್ನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಒತ್ತಿಕೊಂಡಳು. ಶೀನು ತನ್ನ ನೆನೆಗಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಅವಳ ನೆನೆಗಣ್ಣುಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಅವಳು ಅವನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಸ್ಥೂಲನ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು, ಬೀಸಣಿಕೆಯಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಗಾಳಿ ಹಾಕುತ್ತಾ— “ಈಗ ನೋವು ಹೇಗಿದೆ? ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ಸ್ವಸ್ಥ ಮಲಗಿ” ಎಂದಳು.

ಶೀನು ಮೇಲ್ದಿನಿಯಿಂದ ಮಾತಾಡಿದ:— “ನನಗೇನೂ ಅಂತಹ ಪೆಟ್ಟಾಗಿಲ್ಲ ಸುಂದರಿ; ಅತ್ತನೋಡು, ನನ್ನ ಗೆಳೆಯ ಗೋಪಾಲನಿಗೆ ಹೇಗಿದೆಯೋ? ಅವನಿಗೆ ತುಂಬಾ ಪೆಟ್ಟಾಗಿದೆ.”

“ಅವರಿಗೂ ಗುಣವಾಗುತ್ತದೆ ಏನೂ ಚಿಂತಿಸಬೇಡಿ” ಎಂದಳು ಸುಂದರಿ.

೪೫

ಡಾಕ್ಟರು ಆಗ ತಾನೇ ಗೋಪಾಲನ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯನ್ನು ಮುಗಿಸಿದ್ದರು. ಅವನು ಕಣ್ಣು ಬಿಡಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಒಂದು ಔಷಧವನ್ನೂ, ಅನುಪಾನವನ್ನೂ ಗೌರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳಿ ಒಪ್ಪಿಸಿ ಡಾಕ್ಟರರು ಹೊರಟು ಹೋದರು. ಗೋಪಾಲನ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಕೂಡಾ ಔಷಧದ ಕಟ್ಟುಗಳಿದ್ದದರಿಂದ ಅವಳಿಗೆ ಅವನ ಗುರುತು ಸಿಕ್ಕಲೇ ಇಲ್ಲ.

“ಗೌರಿ. ಅವರಿಗೆ ಹೇಗಿದೆ ? ಕೊಂಚ ಇತ್ತ ಬರುವಿಯಾ ? ” ಎಂದು ಕರೆದಳು ಸುಂದರಿ.

ಗೌರಿ ಶೀನುವಿನ ಮಂಚದ ಬಳಿಗೆ ಬರುವಾಗ— “ ಗೌರಿ ಇವರನ್ನು ನೋಡಿ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಬಾಯಿತೆರೆದು ಏನಾದರೂ ಹೇಳಿಬಿಡಬೇಡ ಹೊರಗೆ ಪೋಲೀಸನಿದ್ದಾನೆ ! ” ಸುಂದರಿ ಎಚ್ಚರಿಸಿದ್ದು ಕೇಳಿ ಗೌರಿ ಗಾಝರ್ಯವಾಯಿತು

ಅಶ್ಚರ್ಯದೊಂದಿಗೇ ಮಂಚದಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ್ದ ಶೀನಣ್ಣನನ್ನು ನೋಡಿ— “ಹ! ಅಣ್ಣ! ಅಣ್ಣ! ” ಎಂದು ಆನಂದದಿಂದ ಮೆಲ್ಲನೆ ದೆಗೆದಳು.

ಶೀನು ಮುಗುಳ್ಳುಗುತ್ತ ಅವಳ ತಲೆಯಮೇಲೆ ಕೈಯಾಡಿಸುತ್ತ— “ತಂಗಿ! ನೀನಿಲ್ಲಿ ಕ್ಷೇಮವಾಗಿದ್ದೀ ಎಂದು ತಿಳಿದು, ಬಹಳ ಸಮಾಧಾನವಾಯಿತು ನಿನ್ನನ್ನು ನೋಡಿ ಹೋಗಲಿಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಹೀಗೆ ಬಂದದ್ದು ! ”

“ಅಯ್ಯೋ ಅಣ್ಣ! ನನ್ನ ಕಾಗದ ಸಿಕ್ಕಿತ್ತೇ ? ”

“ದೇವರ ದಯದಿಂದ ಸಿಕ್ಕಿತು ತಂಗಿ. ಗೋಪಾಲನಿಗೆ ಹೇಗಿದೆ ಯಮ್ಮ ? ಕಣ್ಣು ತೆರೆದನೇ ?

“ಎಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ?—”

“ಓಪೋ! ನಿನಗೆ ಅವನ ಗುರುತೇ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೋ ? ” ಗೌರಿ ಸ್ಫೂರ್ತಿಗೊಂಡವಳಂತೆ ಗೋಪಾಲನ ಮಂಚದಡೆಗೆ ಸಾಗಿದಳು. ಆನಂದಾನು ತಾಪಗಳಿಂದ ಅವಳ ಪೈ ಪುಲಕಿತವಾಯಿತು

ಅನಂತರ ಅವರವರೊಳಗೆ ಪರಸ್ಪರ ಮಾತುಕತೆಗಳ ವಿನಿಮಯವು. ಮೆಲ್ಲನೆ ನಡೆದುವು. ಇವರು ಸುಸಂಚಿತರಾದ ನಿಕಟ ಸಂಬಂಧಿಕರೆಂಬುದನ್ನು ಬಹಿರಂಗ ಪಡಿಸುವುದು ಸಮಯೋಚಿತವಲ್ಲವೆಂದು ಶೀನು ಮೊದಲೇ ಎಚ್ಚರಿಸಿಟ್ಟಿದ್ದ. “ ನಾವಿಬ್ಬರೂ ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರೈದಿಗಳಾದುದರಿಂದ, ಸ್ವಲ್ಪ ಗುಣವಾದೊಡನೆಯೇ ಪೋಲೀಸರ ವಶವಾಗಿ ಹೋಗಬೇಕು. ಅದುದರಿಂದ ಈಗ ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಪರಿಚಯಗಳು ಗುಪ್ತವಾಗಿಯೇ ಇರಲಿ. ನಮ್ಮೊಳಗಿನ ಸಂಬಂಧವು ಪೋಲೀಸರಿಗೆ ಕೊಂಚ ಮಾತ್ರವಾದರೂ ತಿಳಿದರೆ ನಿಮ್ಮಿಬ್ಬರನ್ನೂ ನಮ್ಮ ಬಳಿಯಿಂದ ಆಗಲಿಸಲಿಕ್ಕೂ ಸಾಕು ” ಎಂದಿದ್ದನು.

ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ಗೌರೀ ಸುಂದರಿಯರು ಚಿಂತೆಗೆ ಬಿದ್ದಾಗ, ಶೀನು ಅವರನ್ನು ಕುರಿತು, — “ ಈಗ ನಾವಿಬ್ಬರು ಮಾತ್ರವೇ ಹೀಗೆ ಖೈದಿಗಳಾದೆವೆಂದು ತಿಳಿಯುವಿರಾ ? ನಮ್ಮ ಹಾಗೆ ಸಾವಿರಾರು ಮಂದಿ ಖೈದಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ ಅವರಿಗಾಗುವಂತೆ ನಮಗೂ ಏನಾದರೊಂದು ಶಿಕ್ಷೆಯಾಗಿಯೇ ಆಗುವುದು ಆ ಮೇಲೆ ದೇವರು ನಡೆಸಿದರೆ,..... ಸುಂದರೀ ! ನೀನು ಒಪ್ಪುವಿಯಾ ? ನಾನೊಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ..... ” ಎಂದು ಸುಂದರಿಯ ಮುಖವನ್ನೇ ಶೀನು ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡಿದನು.

“ ಏನದು ಸ್ವಾಮಿ ? ”

“ ನಾನು ನಿನ್ನಿಗೆ ಮಹಾ ಅಪರಾಧವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸುವಿಯಾ ? ”

“ ಹಾಗೆನ್ನ ಬೇಡಿ. ನೀವೇನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇದೆಲ್ಲಾ ಪೂರ್ವಾರ್ಜಿತ ”

“ ಸುಂದರೀ ! ನಾನೀಗ ಇದರ ಪರಿಮಾರ್ಜನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನಿನ್ನ ಸುಗುಣ ಪರಿಮಳದ ಸುವಾಸನೆಯಿಂದಾಗಿ, ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಹೂವಿನೆಡೆಗೆ ಹೋಗುವ ಭ್ರಮರದಂತೆ ನಿನ್ನೆಡೆಗೆ ಹೋಗಲಾರಂಭವಾಗಿದೆ. ನಿನ್ನ ಯೋಚನೆ ಹೇಯಲಾರಂಭವಾಗಿದೆ. ಇದುವರೆಗೆ ಶಿಥಿಲ ಶಿಥಿಲವಾಗಿವೆ ಆ ಯೋಚನೆ, ಆ ಹಾರೈಕೆ, ಈಗ ನಿನ್ನನ್ನು ಕಂಡಮೇಲೆ ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ಕೊನೆಮುಟ್ಟಿತು. ನಿಶ್ಚಯವನ್ನೇ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ದೃಢನಿಶ್ಚಯವೆಂದೇ ತಿಳಿ ಸುಂದರೀ ! ನಾನು ಸರಕಾರೀ ಬಂಧನದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗಿ ಬಂದೆನಾದರೆ, — ಹಾಗೆ ಬರುವೆನೇಂದೇ ನನ್ನ ಅಂತರಾತ್ಮವು ಹೇಳುತ್ತದೆ — ಆಗ ಸುಂದರೀ ! — ನಿನ್ನನ್ನು ನಾನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ನಿನ್ನಂತಹ ಸುಗುಣಮಣಿ ಸ್ವೀರತ್ವವನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಲಾರದೆ, ಪರದೇಶಿಯನ್ನಾಗಿ ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟ ನಾನು ಎಂತಹ ಪಾಪಿ ! ಅದುದಾಯಿತು ! ಇನ್ನು ನಿನ್ನನ್ನು ನಾನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದಾಗಿಯೇ ತೀರ್ಮಾನಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ ಸುಂದರಿ !..... ”

ಸುಂದರಿಗೆ ರೋಮಾಂಚಿತವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅವಳ ಇಷ್ಟು ವರ್ಷದ ಅಜ್ಞಾತ ತಪಸ್ಸಿಗೆ ಅವಳ ಇಷ್ಟದೇವನೀಗ ಒಲಿದು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾನೆ.

“ನನ್ನನ್ನು ಪರದೇಶಿಯನ್ನಾಗಿ ಬಿಟ್ಟುದರಿಂದಲೇ ಈ ಪರಿವರ್ತನೆಗೆ ಕಾರಣವಾಯಿತಲ್ಲವೆ?” ಎಂದು ತನ್ನೊಳಗೇ ಅಂದುಕೊಂಡಳು.

ಈಗ ಅವಳು ಆ ದೈವದೊಲೈಯ ಹೊರಸೊಗವನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾಳೆಯೇ? ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಏನು—ಶಾಂತಿಯನ್ನು “ನು ಭವಿಸುವಷ್ಟು ಪರಿಪಕ್ವನಾಗಿದೆ ಅವಳ ಮನಸ್ಸು ಆ ಪರಿಪಕ್ವತೆ, ಆನಂದ ರಸವನ್ನು ಒರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಆ ಇಷ್ಟದೈವದ ಒಲೈಯ-ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕ ಒಲೈಯ, ಭಾಷಾಪೂರ್ಣ ನುಡಿಯೊಂದೇ ಅವಳಿಗಿಗ ಬೇಕಾದುದು ಅದು ದೊರಕಿ ಬಿಟ್ಟಿತು ಅದುದರಿಂದಲೇ ಅವಳು ಹರ್ಷಪುಲಕಿತೆಯಾದಳು.

“ಆಹಾ! ಸ್ವಾಮಿ! ನನ್ನ ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾದ ಮೆಚ್ಚುಗೆಗೆ ನಾನು ತಕ್ಕವಳಾದುದನ್ನು ನೆನೆದು, ನನಗೆ ಅಮೃತಾನ್ನ ವುಂಡಂತಾಯಿತು. ನನಗೆ ಇದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾದ ಕೋರಿಕೆಯೇನೂ ಇಲ್ಲ ಸ್ವಾಮಿ ನನ್ನನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸಿರಿ ನಾನು ನಿಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಬಾಳುವೆಗೆ ಬರಲು ಇನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಕ್ಷಮಿಸುವಿರಾ?”

ಹೀಗನ್ನು ವಳೆಂದು ತೀನು ನೆನೆಯಲೇ ಇಲ್ಲ ! ಅಚ್ಚರಿಯಿಂದ—
“ಏಕೆ? ಏಕೆ ಸುಂದರಿ? ನೀನು ಮೊತ್ತಮೊವಲು ಬರೆದ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ, ಅಂತಹ ಕೋರಿಕೆಯುಂಟೆಂಬ ದನ್ನೂ ಸೂಚಿಸಿದ್ದಿಲ್ಲವೆ?”

“ಆಗ ಹಾಗಿತ್ತು ಸ್ವಾಮಿ! ಅದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾದ ಕೋರಿಕೆಯಿತ್ತು. ಆ ಮೇಲೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದಂತೆ, ನಾನು ಆ ಬಗೆಯ ಕೋರಿಕೆಯನ್ನು ಇನ್ನೂ ಬಚ್ಚಿಟ್ಟು ಕೊಂಡಿರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನನಗೆ ತುಂಬ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪವಾಯಿತು.”

“ಏಕೆ? ಹಾಗೇನಾಯಿತು?”

“ನಾನೇ ಹೇಳಬೇಕೆ?”

“ಹೇಳು ಸುಂದರಿ?—ಕಷ್ಟವಾಗುವುದಾದರೆ ಬೇಡ.”

“ಕೇಳಿ ಸ್ವಾಮಿ! ನನಗೂ ನಿಮಗೂ ವರಸಾಮ್ಯವೆಂಬುದೇ ಇಲ್ಲ. ದೇವರು ನನ್ನನ್ನು ಆ ಬಗೆಯಾಗಿ ಕೃಷ್ಣಿಸಿದ್ದಾನೆ ಅದರಮೇಲೆ ನಾನು ಊರುಬಿಟ್ಟು, ಸಿನಿಮಾದಲ್ಲಿ ‘ವಿಚಿತ್ರ ಸಿನಿಮಾ ನಟಿ’ ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧಳಾದೆ ಹೀಗಿದ್ದು ನನ್ನನ್ನು ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ನೀವು ಸ್ವೀಕರಿಸಿಕೊಂಡಿರಾದರೆ

ನೀವು ಬಿಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಜನರಾಡಿಕೆಗೆ ತುತ್ತಾಗುವಿರಿ ಅದರಿಂದ ನಿಮ್ಮ ನೆಮ್ಮದಿಗೆ ಭಂಗ; ನನಗೂ ಪರಮ ದೇವ“

“ಸಾಕು ಸಾಕು. ಇನ್ನು ಹೇಳಬೇಡ. ಎಲ್ಲವೂ ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಇದಾವುದನ್ನೂ ನಾನು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಹಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲವೆಂದೇ ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದ್ದೇನೆ ನೀನೂ ಹಾಗೆಯೇ ಗಟ್ಟಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೇ ? ”

“ಇಲ್ಲ ಸ್ವಾಮಿ ನೀವು ಸಿಟ್ಟಾದರೂ ಚಿಂತಿಲ್ಲ ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ನಾನು ನಿಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಬಾಳುವೆ ಮಾಡಲಾರೆ ಹಸಿವಾದಾಗ ಉಣ್ಣದೆ, ಹಸಿವು ಕೆಟ್ಟವೇ ಲೆ ಉಂಡರೆ, ಆರೋಗ್ಯವು ಸಂಕಟಪಡುವ ಹಾಗೆಯೇ ಅದೀತು ಸ್ವಾಮಿ! ನಿಮ್ಮನ್ನು ನಾನು ಹೃತ್ತೂರ್ವಕವಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನಂದರೆ, ನೀವು ನಿನಗೆ ತಕ್ಕ ಕಸೈಯೊಬ್ಬಳನ್ನು ವಿವಾಹ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕು!”

ಶೀನು ನಕ್ಕು “ಅವ: ನಡೆಯುವ ಮಾತಲ್ಲ,” ಎಂಬ ಭಾವವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದನು “ಸರಿ ಈಗೇಕೆ ಈ ಮಾತ ? ನನ್ನ ಭವಿಷ್ಯವು ಸದ್ಯ ಪ್ರೋಲೀಸರ ಕೈಯಲ್ಲಿದೆ ” ಎಂದನು.

ಇವರು ಹೀಗೆ ಮಾತಾಡುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ, ಅತ್ತ ಗೋಪಾಲನಿಗೂ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಾಗಿತ್ತು. ಗೌರಿಯೂ ಅವನೂ ಏನೇನೋ ಮಾತಾಡಿಕೊಂಡು ಭಾವಪರವಶರಾಗುತ್ತಿದ್ದರು ಅದಲ್ಲ ನಾವು ಕೇಳಿ ತಿಳಿಯುವಂತಹ ವಿಶೇಷವೇನೂ ಇಲ್ಲವಷ್ಟೆ ?

ಹೊರಗೆ ಪ್ರೋಲೀಸ ಇನ್ನಿವೆಕ್ಕರೊಬ್ಬರು ಬಂದು, ಡಾಕ್ಟರರೊಡನೆಯೂ ಮೆನೇಜರೊಡನೆಯೂ ಮಾತಾಡುತ್ತಿದ್ದರು ಈ ‘ಗೊಂಡಾ’ ಖೈದಿಗಳು ಗುಣವಾಗುವವರೆಗೆ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇರಬಹುದೆಂದೂ ಅನಂತರ ಪ್ರೋಲೀಸರ ವಶಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಸಲ್ಪಡಬೇಕೆಂದೂ, ನಡೆದ ಮಾತುಕತೆಯದು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಗೋಪಾಲನಿಗೆ ಗುಣವಾಗಲು ಸುಮಾರು ಒಂದು ವಾರ ಬೇಕಾದೀತೆಂದು ಡಾಕ್ಟರು ಅಂದಾಜು ಹೇಳಿದ್ದರು

ನಾಲ್ಕೈದು ದಿನಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಗೋಪಾಲನು ನಡೆಯುವಷ್ಟು ಶಕ್ತನಾಗಿದ್ದನು. ಅದರೂ ಅದನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ಇನ್ನೂ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ದವನಾಗಿಯೇ ನಟಿಸಿಕೊಂಡು ಮಲಗಿದ್ದನು ಶೀನನೂ ಹಾಗೆಯೇ. ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಗೌರಿ ಸುಂದರಿಯ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯದಿಂದ ಹೋಗುವುದೆಲ್ಲಿಗೆ ?—

ಸೆರೆಮನೆಗೆ ತಾನೆ ? ಅಂತೆಯೇ ನಿಧಾನಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಲ್ಲಿ ಕೂಡಾ ಹೊರಗೆ ಒಬ್ಬ ಪೊಲೀಸನು ಕಾಲದೂತನಂತೆ ಸದಾ ಕಾದುಕುಳಿತಿದ್ದನು.

ಶೀನುವಿನ ಕಣ್ಣು ಸುಂದರಿನು ಸುತ್ತಲೂ ಬಟ್ಟುವಿಡುತ್ತಿತ್ತು. ಗೋಪಾಲನ ಕಣ್ಣು ಗೌರಿಯ ಸುತ್ತೂ ತಿರುಗುತ್ತಿತ್ತು. ಹಗಲಲ್ಲಿ ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಯಾವಾಗಲೂ ಅವರ ಬಳಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಸುಂದರಿಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ತುಂಬಾ ಕೆಲಸಗಳಿದ್ದವು. ಗೌರಿಗೂ ಹಾಗೆಯೇ.

ಸುಂದರಿ ಅಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ತರಗತಿಯ ಬಡಹುಡುಗಿಯರಿಗೆ ಪಾಠ್ಯತೀಕವಾದ ಸಂಗೀತ ನೃತ್ಯಗಳನ್ನು ಕಲಿಸಿಕೊಡುವ ಶಿಕ್ಷಕಿ. ಗೌರಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಮೇಲ್ವರಗತಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿ. ಅವಳು ಅಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅಚ್ಚುಮೆಚ್ಚಿನ ಗೆಳತಿಯಂತಿರುವವನ್ನು ನೋಡಿ ಶೀನೂ ಗೋಪಾಲರು ತುಂಬಾ ಅನಂದಪಟ್ಟರು.

ಗೌರಿ ಸಿನಿಮಾದಲ್ಲಿ ನಟಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬಂದ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಕೇಳಿ ಗೋಪಾಲನು -- “ ಒಳ್ಳೆಯದೇ ಆಯಿತು. ಆಗಲೇ ನೀನು ಐದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಬೆಲೆ ಬಾಳುವಷ್ಟು ಕಲಾವಿದೆಯಾಗಿರುವಿಯೆಂದಾಯಿತಲ್ಲವೆ ? ಅದೊಂದು ಪ್ರಯೋಗವಾದದ್ದು ಒಳ್ಳೆಯದೇ ಮುಂದೆ ನಿನ್ನಿಂದ ಸಿನಿಮಾರಂಗದೊಳಗಿರುವ, ಬಾಹರಿಕ-ಆಂತರಿಕ ಕಲ್ಮಷಗಳೆಲ್ಲಾ ತೊಳೆದು ಹೋಗಿ, ಆ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ರಸಕಳೆ ಪರಿಶುಭ್ರವಾಗಿ ಬೆಳಗುವಂತಾಗಲಿ ! ಅಷ್ಟೊಂದು ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಶಿಕ್ಷಣಹೊಂದಲು ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಇದೇ ತಕ್ಕ ಸ್ಥಳ ” ಎಂದು ಪ್ರಸನ್ನ ಭಾವದಿಂದ ಹೇಳಿದನು. ಕೇಳಿ ಗೌರಿಯ ಹೃದಯದ ಅದೊಂದು ಶಂಕೆ ಅರಗಿಹೋಯಿತು.

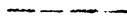
ಒಂದು ವಾರವು ಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಸುಂದರಿಗೆ ಪತಿಸೇವೆಯನ್ನು ಮನದಣಿಯೆ ಮಾಡುವ ಭಾಗ್ಯವು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಲಭಿಸಿತ್ತು. ನಾಳೆ ನಾಡದಿ ನೋಳಿಗೆ ಈ ಸೌಭಾಗ್ಯವನ್ನು ಪೊಲೀಸರು ಕಸಿದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಅನಂತರ ಅವಳಿಗೆ ಪತಿಯ ದರ್ಶನವಾದೀತೆ ?

ದರ್ಶನವಾದರೂ ಸೇವಾಸೌಭಾಗ್ಯ ಇನ್ನು ದೊರೆಯಲಾರದೆಂದು ಅವಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರಿತಿದ್ದಾಳೆ. ಆ ಸೌಭಾಗ್ಯವನ್ನು ಅವಳು ಇನ್ನೊಬ್ಬಳಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸಿದ್ಧಳಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಅದಕ್ಕೊಪ್ಪುವ ಒಂದು

ಪಾತ್ರಕ್ಕೂ ಅವಳು ಕೈ ಹಾಕಿದ್ದಾಳೆ. ಶೀನು ಒಪ್ಪದಿದ್ದರೂ ವಿಧಿಗೆ ತಲೆಮಾಗಿಯೇ ತೀರಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಯವದು ! ಅವೃಷ್ಟವು ಹೇಗಿದೆಯೋ ! ಅವಳ ಈ ತ್ಯಾಗವನ್ನು ಕರ್ಣಾಟಕಾಂಜೆಯೇ ವಿಜಯಸಿದ್ಧಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿಸಬೇಕು ಅದೇನೆಂದು ಅವಳು ಯಾರಿಗೂ ಬಾಯಿತೆರೆದು ಹೇಳಲೇ ಇಲ್ಲ. ಈಗಲೇ ಯಾರಿಗೂ ಹೇಳಬಾರದೆಂದು ನಮ್ಮ ಬಾಯಿಯನ್ನೂ ಬಿಗಿದಿದ್ದಾಳೆ ಸುಂದರಿ !

ಹಿಂದೆ ಶೀನು ಸುಂದರಿಯ ಕೋರಿಕೆಯಂತೆ “ಕಲೆಯ ಕಲ್ಯಾಣ” ಎಂಬೊಂದು ಕಾವಂಬರಿಯ ಹಸ್ತಕ್ರತಿಯನ್ನು ಸುಂದರಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅಧಿಕಾರದೊಂದಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದನಲ್ಲವೆ ? ಅದನ್ನು ಅವಳು ಅದೇ ಮಹಿಳಾಭ್ಯುದಯ ಮಂಡಲಿಯಲ್ಲಿರುವ, ತಮಿಳು—ತೆಲುಗು, ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ನುರಿತ ಅಧ್ಯಾಪಿಕೆಯರೂ, ಉತ್ತಮ ಸಾಹಿತಿಗಳೂ ಆಗಿರುವ, ಮಹಿಳಾ ಮನೆಯರಿಂದ ಆ ಎರಡು ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬರೆಯಿಸಿಟ್ಟಿದ್ದಾಳಂತೆ ಮತ್ತು ಈಗ ಹಿಂದಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಅದನ್ನು ಬರೆಯಿಸಿದ್ದಾಳಂತೆ ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಿದ ಕೂಡಲೇ ಅವುಗಳ ಮುದ್ರಣ ಕಾರ್ಯವು ಒಟ್ಟಿಗೇ ಸಾಗುವಂತೆ ಏರ್ಪಡಿಸಿಟ್ಟಿದ್ದಾಳಂತೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಅವಳ ಪತಿವರಾಯಣತೆ ನಡೆದಿರುವುದನ್ನು ಕೇಳಿ ಶೀನು:ವಿನ ಹೃದಯವು ಒಮ್ಮೆಲೆ ನೀರಿನಿಂದ ತುಂಬಿ ಬಂದುದರಲ್ಲಿ ಏನಾಶ್ಚರ್ಯ !

ಶ್ರೀಮಂತ ಸುಂದರಿಯ ಇನ್ನೊಂದು ಉದಾತ್ತ ತ್ಯಾಗವನ್ನು ಕೇಳಿ ಶೀನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಮುಗ್ಧನಾದನು. ಗೌರಿಯೇ ಅದನ್ನು ಅವನಿಗೆ ಹೇಳಿದಳು ಯಾರಿಗೂ ಹೇಳಬಾರದೆಂದು ಸುಂದರಿಯ ಒತ್ತಾಯವಿದ್ದರೂ, ಅತ್ತಿಗೆಯ ಆ ದೊಡ್ಡ ಗುಣವನ್ನು ಅಣ್ಣನಿಗೆ ಹೇಳದೆ ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳಲು ಗೌರಿಯಿಂದಾಗಲಿಲ್ಲ ಹೇಳುವಂತೆ ಮಾಡಿದುದು, ಅಂದು ಊರಿನಿಂದ ಗೌರಿಯ ಹೆಸರಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದ ಒಂದು ಪತ್ರ ಮಲ್ಲಿಕೆ ಗೌರಿಗೆ ಬರೆದ ಪತ್ರವದು. ಗೌರಿ ಓದಿನೋಡಿ, ಶೀನಣ್ಣನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಳು.

೪೬

ಆ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೀಗಿತ್ತು.

“ಪ್ರಿಯ ಗೌರಿ;

ನಮ್ಮ ದುಃಖ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಕೇಳಿ, ನೀನು ಮನಸ್ಸು ಕರಗಿ, ನನ್ನ ತಂದೆಯ ಹೆಸರಿಗೆ ಕಳಿಸಿರುವ ಸುಂದರಿಯ ಹೆಸರಿನ ೨೦೦೦ ರೂಪಾಯಿಯ ಚೆಕ್ ತಲಪಿತು. ಸೌ. ಸುಂದರಿ ಅಕ್ಕನು ಮಾಡಿದ ಇಷ್ಟ ದೊಡ್ಡ ಉಪಕಾರವೆಂದು ನಾನು ಹೇಗೆ ತಿಳಿಸುವೆನೋ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನೀನು ತಿಳಿಸಿದ ಸುಂದರಿ ಅಕ್ಕನ ಕೋರಿಕೆಯಂತೆಯೇ ಈ ಚೆಕ್‌ನ ವಿಷಯವನ್ನು ರಹಸ್ಯವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ತಂದೆಗೂ ಹೇಳಿದ್ದೆ. ನನ್ನ ತಂದೆ ತಾವೇ ಹಣಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಂತೆ, ಆ ೨೦೦೦ ವನ್ನು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿ, ನನ್ನ ಪತಿಯನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ನನ್ನ ಪತಿಗೆ ಈ ರಹಸ್ಯವು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ ಕಾರಣ, ನನ್ನ ತಂದೆಗೆ ತುಂಬಾ ಉಪಕಾರ ಹೇಳುತ್ತ, ‘ಅದಷ್ಟು ಬೇಗನೇ ನೀವು ನನಗಾಗಿ ಕೊಟ್ಟ ೨೦೦೦ ದ ಹಣವನ್ನು ಹಿಂದಿರುಗಿಸಿಕೊಟ್ಟು ತಿಳಿಸುವೆನೆ’ಂದೂ ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ನಾನು ಕೇಳಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ತಂದೆಯೂ, ಸುಮ್ಮನಿದ್ದರು. ಈಗ ನನ್ನ ಪತಿಗೆ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಸ್ವಂತ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅವರ ಮನಸ್ಸು. ಆದರೆ ಮೂಲಧನವೇನೂ ಇಲ್ಲದ್ದರಿಂದಲೂ, ನನ್ನ ತಂದೆಗೆ ೨೦೦೦ ಸಾಲ ಕೊಡಲಿಕ್ಕಿರುವುದೆಂಬ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ, ಸದ್ಯ ಕೆಲಸ ಹುಡುಕುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ.

ಇದರ ಚಿಂತೆಯ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಭಾಗವನ್ನು ಕಡಮೆ ಮಾಡ ಬೇಕಾದುದು ನನಗೆ ಕರ್ತವ್ಯವಲ್ಲವೇ? ರಹಸ್ಯವನ್ನು ಬಯಲಿಡುವುದು ಬಾರದೆಂದು ಸುಂದರಿ ಅಕ್ಕನ ಕಟ್ಟಾಜ್ಞೆಯನ್ನು ಪಾಲಿಸಲು ನನ್ನಿಂದಾಗದೆ ಹೋಯಿತು. ಎಷ್ಟು ಒಳ್ಳೆಯ ಗುಣ ಸುಂದರಿ ಅಕ್ಕನದು ! ಬಲದ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಎಡದ ಕೈಗೆ ತಿಳಿಯಬಾರದೆಂಬಂತಹ ದೊಡ್ಡ ಗಂಭೀರ ಮನಸ್ಸಿನವಳು ಅಕ್ಕ ! ಅವಳ ಈ ಒಳ್ಳೆತನವು ನನ್ನ ಪತಿಗೆ ತಿಳಿದುಬೇಡವೇ? ಅವಳನ್ನು ಮೊತ್ತಮೊದಲು ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹಾಕಿದವರು ನನ್ನ ಪತಿಯೇ ಅಲ್ಲವೇ? ಅವಳು ಎಂತಹಕೆಂದು

ಇವರಿಗೆ ಈಗಾದರೂ ತಿಳಿಯಲಿ, ಎಂ.ಕೊಂಡು ನಾನು ರಹಸ್ಯವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟೆ

ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ ಮೂಕರೇ ಆಗಿಹೋದರು. ಆ ಮೇಲೆ 'ನಿನ್ನ ತಂದೆ ಕೂಡ ಈ ಗುಟ್ಟು ಹೇಳಲೇ ಇಲ್ಲವಲ್ಲ' ಎಂದರು. 'ಹೇಳಿಕೂಡ ದೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದೆ ನೀವು ಸುಮ್ಮನೆ ಸಾಲದ ಚಿಂತೆ ಹಚ್ಚಿ ಕೊಂಡಿದ್ದೀರಲ್ಲ. ಅಂತ ಈಗ ನಾನೇ ನಿಮಗೆ ಹೇಳಿದೆ' ಎಂದೆ ನಾನು. 'ಹಾಗಾದರೆ ಈ ಹಣ ಸುಂದರಿಗಾದರೂ ವಾವಾಸು ಕೊಡಬೇಡವೆ?' ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. 'ಅದನ್ನು ವಾವಾಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾರಳಂತೆ ನನಗೇ ಬಹುಮಾನವಾಗಿ ಕೂಟ್ಟಿದ್ದಾಳೆ' ಎಂದು ಹೇಳಿ ನಾನು, ನೀನು ಈ ಮೊದಲು ಬರೆದ ಕಾಗದವನ್ನೇ ಅವರಿಗೆ ಪೋರಿಸಿದೆ

ನನ್ನ ವರ ಪೈದಯ್ಯವು ಮೆಚ್ಚುಗೆಯಿಂದ ತುಂಬಿಬಂತು ಸುಂದರಿಗೆ ನಾನು ಬಹು ದೊಡ್ಡ ದ್ರೋಹಮಾಡಿದೆ ಅಣ್ಣನಿಲ್ಲದ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಅವಳನ್ನು ವ.ನೆಯಿಂದ ಪೊರಡಿಸಿದವನೇ ನಾನು ಅಂತಹ ನನ್ನ ಅಪಕಾಂಕ್ಷವನ್ನು ಮರೆತು, ಇಂತಹ ಗುಟ್ಟಿನ ಉಪಕಾರ ಮಾಡುವೆ! ಅದೇ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಅಣ್ಣನಿಗೆ ಕೂಡಾ ಅವಳ ಮೇಲೆ ಮನಸ್ಸು ಹರಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಕಾರಣ' ಎಂದು ಉದ್ಗರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು.

'ಅವಳ ಉಪಕಾರವು ಎರಡು ಸಾವಿರವಲ್ಲ. ಬೆಲೆಯೇ ಇಲ್ಲದ್ದು.' ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅವರು ನಾನೂ ಹಾಗೆಯೇ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಗೌರಿ! ನನಗೆ 'ಪತಿಭಿಕ್ಷು'ಯನ್ನೇ ಕರುಣಿಸಿದ್ದಾಳೆ ಸುಂದರಿ. ಹೀಗೆ ನಾನು ಸತ್ಯವನ್ನು ಪತಿಯೊಡನೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿ ಬಂದುದಕ್ಕೆ ಸುಂದರಿ ಅಕ್ಕನಿಗೆ ಬೇಸರವಾಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಭಾರವು ನಿನ್ನದು.

ಶೀನೂ ಭಾವನಿಂದ ಕಾಗದಬಾರದೆ ಬಹಳ ಸಮಯವಾಯಿತು ಬಳ್ಳಾರಿಯ ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ ಸುಖವಾಗಿದ್ದಾರೆಂದು ನಂಬುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ಪತಿ ಈಗ ಅವರ ಕ್ಷೇಮ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ಕುರಿತೇ ಹಂಬಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಕುರಿತು ನಿನಗೇನಾದರೂ ಕಾಗದ ಬಂದಿದ್ದರೆ ನನಗೆ ತಿಳಿಸು. ನಾನು ಅವರನ್ನು ನೆನೆಯದ ದಿನವೇ ಇಲ್ಲ. ನೀನು ಎಷ್ಟು ವರ್ಷ ಅಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುತ್ತಿ? ಯಾವಾಗ ಊರಿಗೆ ಬರುತ್ತಿ?

ಆತ್ಮೆ ಕೂಡಾ ಕ್ಷೇಮ. ನಿನಗೆ ತುಂಬಾ ಅಶೀರ್ವಾದಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ

ಇತಿ ನಿನ್ನ ಆಕೃತಿಯ—ಮಲ್ಲಿಕಾ.

ಶೀನು ತುಂಬುಗಣ್ಣಿನಿಂದ ಸುಂದರಿಯನ್ನು ನೋಡಿ “ಅಹಾ ! ಸುಂದರಿ ! ನಿನಗೆ ತುಂಬಾ ಕೆಡಕು ಮಾಡಿದ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಇಷ್ಟೊಂದು ಆಕೃತಿಯಿಂದ ವಿಚಾರಿಸಿ, ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಗುಪ್ತ ಸಹಾಯಮಾಡಿದ ನಿನ್ನ ಋಣವನ್ನು ನಾವು ಹೇಗೆ ತೀರಿಸುವೆವೋ!” ಎಂದನು

“ನೀವು ಹಾಗೆಲ್ಲ ಹೇಳಬೇಡಿ ನನಗೆ ನಿಮ್ಮ ಹೊರತು ಬೇರೆ ಯಾರಿದ್ದಾರೆ ? ನೀವು ನನ್ನ ಪತಿ; ಇಹಪರ ಪತಿ ! ನನ್ನ ಸರ್ವಸ್ವಕ್ಕೂ ನೀವೇ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ! ಅದ್ದರಿಂದ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನೀವು ಋಣಿಗಳೆಂದು ಹೇಳಬಾರದು ” ಎಂದಳು.

ಹೀಗೆ ಒಂದು ವಾರವು ಅನಂದದಿಂದ ಕಳೆಯಿತು. ಡಾಕ್ಟರರು ಇವರನ್ನು ಸಾಗಿಸಬಹುದೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿತ್ತರು.

ಪೋಲೀಸು ವ್ಯಾನೊಂದು ಮಹಿಳಾಭೈದಯ ಮಂಡಲಿಯ ವಠಾರ ದೊಳಗೆ ಹೊಕ್ಕಿತು. ಶೀನೂ ಗೋಪಾಲರು ಪೋಲೀಸರ ವಶರಾಗಿ ವ್ಯಾನಿನೊಳಗೆ ಸೇರಿದರು ಕಟ್ಟಕಡೆಗೆ ಗೋಪಾಲನು ಗೌರಿಗೆ ತುಂಬಾ ಭರವಸೆ ಸಮಾಧಾನಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ಉತ್ಸಾಹವೊದಿಸಿದ್ದನು. ಇವರಿಬ್ಬರೂ ಅವರನ್ನ ಗಲಿದಾಗ ಗೌರಿಯ ಕಣ್ಣು ತುಂಬಿ ಕೊರಳು ಗದ್ದದಿ ಸಿತ್ತು.

ಸುಂದರಿ ಮನವಾರೆ ಶೀನೂವಿನ ಪಾದಧೂಳಿಯನ್ನು ತಲೆಗೆರಿಸಿ ಕೊಂಡಿದ್ದಳು. ಅವಳ ಕೊರಳೂ ಬಿಗಿದಿತ್ತು. ಪೋಲೀಸು ವ್ಯಾನು ಹೊರಡುವಾಗ, ಅದರೊಳಗಿನವರು ಇವರನ್ನೆ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನೋಡಿದರು. ಇವರೂ ಭಾವಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು. ವ್ಯಾನು ಕಣ್ಮರೆಯಾಗುವವರೆಗೂ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅನಂತರ ಗೌರಿ ಮೂಲೆ ಸೇರಿ ಬಿಕ್ಕಿ ಬಿಕ್ಕಿ ಅಳತೊಡಗಿಬಿಟ್ಟಳು !

“ಇನ್ನು ಅವರು ಯಾವಾಗ ಬರುವರೋ ! ಬರುವರೋ ಅಥವಾ ಬಾರದೆಯೇ ಹೋಗುವರೋ ! ಅವರ ಗತಿ ಏನಾಗುವುದೋ.....” ಎಂದುಕೊಂಡು ಗೌರಿ ತೀರ ಮುಗ್ಧಳಾಗಿ ತುಂಬಾ ಆತ್ಮಳು. ಸುಂದರಿ

ಅವಳನ್ನು ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡಿದಳು. “ಹುಚ್ಚು ಹುಡುಗಿ! ಹಾಗೇನೂ ಆಗಲಾರದೆ! ಈ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಸಮರದಲ್ಲಿ ಸೇರಿ ದಪ್ಪಗಿರಿಯಾದವರು ಇವರಿಬ್ಬರೇ ಅಲ್ಲ; ಸಾವಿರಾರು ಮಂದಿ! ಗೌರಿ! ಇಂಥ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರುವುದೂ, ಅದರಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಬೀಳುವುದೂ, ಸಾಯುವುದೂ, ಸೋಲುವುದೂ, ಜಯಿಸುವುದೂ ಎಲ್ಲವೂ ಸಾರ್ಥಕ! ಯಶಸ್ಕರ! ಅಂತ ಹರಿಗೆಲ್ಲಾ ದೇವರು ಒಳ್ಳೆಯದೇ ಮಾಡುತ್ತಾನೆಂದು ದೃಢವಾಗಿ ನಂಬೋಣ.....” ಎಂದಳು ಧೀರಳಾದ ಸುಂದರಿ.

೪೭

ಮುಂದೆ ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ಮೇಲೆ ಒಂದು ದಿನ “ಮಹಿಳಾಭ್ಯುದಯ ಮಂಡಲಿ”ಯ ಟೆಲಿಫೋನ್‌ನಲ್ಲಿ ಗೌರಿಯನ್ನು ಯಾರೋ ಕರೆಯುತ್ತಿರುವರೆಂಬ ಸುದ್ದಿ ಬಂತು. ‘ವಸಂತಿಯಲ್ಲದೆ ಮತ್ತಾರಿದ್ದಾರು?’ ಎಂದುಕೊಂಡು ಗೌರಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ, ‘ರಿಸೀವರನ್ನು’ ಕಿವಿಗಿಟ್ಟು ಕೊಂಡು, ‘ಯಾರ’ಂದು ವಿಚಾರಿಸಿದಳು.

“ಮಾತಾಡುವುದಾರು ಗೌರಿಯೆ?”

“ಹೌದು”

“ನಾನು ವಸಂತಿ.....”

“ವಸಂತಿಯೆ? ಏನಮ್ಮ ವಿಶೇಷ?”

“ವಿಶೇಷವಿದೆ. ಗೌರಿ! ನಾನು ಮಹಿಳಾಭ್ಯುದಯ ಮಂಡಲಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯಾಗಿ ಸೇರಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ನಿನ್ನ ಬುದ್ಧಿ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳದೆ, ಏನೇನೋ ಆಕಾಶಗೋಪುರ ಕಟ್ಟಲಿಕ್ಕೆ ಹೋದೆ. ಅದು ಏನೇನೋ ಆಗಿ ಬಿದ್ದು ಹೋಯಿತು. ತುಂಬಾ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪದಲ್ಲಿದ್ದೇನೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನಾನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಕ್ರಮ ನಿಯಮಗಳು ಹೇಗೆಂದು ಸ್ವಲ್ಪ ತಿಳಿಸುವಿಯಾ?”

“ಕ್ರಮ—ನಿಯಮಗಳೇನೂ ಕಷ್ಟವಿಲ್ಲ ವಸಂತಿ ಇಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ, ತೋಟಗಾರಿಕೆ, ಗೋಪಾಲನೆ, ಬಾಲಸಂಗೋಪನೆ, ಅನಾಥ ಸೇವೆ ಮೊದಲಾದ ಸೇವಾಭಾಗಗಳೂ ಉಂಟಿವೆ. ಇವರಲ್ಲಿಯೂ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಕೆಲಸಮಾಡಲು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗಿದ್ದರೆ, ಸಂಬಳ ತುಂಬಾ ಕಡಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಪಾಠದ ಜೊತ್ತಿಗೆ ಮಾತ್ರವೇ ಬಂದು, ಗೊತ್ತಾದುದಾದ ಪಾಠವನ್ನಷ್ಟೇ ಕಲಿತುಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಹಾಗಿದ್ದರೆ ತಕ್ಕ ಸಂಬಳ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಏನಿಗೂ ನಿನ್ನ ಇಷ್ಟವಂತೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಯಾವುದಕ್ಕೂ ನೀನು ನನ್ನ ಜತೆಗೆ ಸೇರಬರುವುದನ್ನು ಕೇಳಿ ನನಗೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ಈಗಲೇ ಬರುತ್ತೀಯಾ? ನಾನಿಲ್ಲಿ ಮ್ಯಾನೇಜರರೊಡನೆ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.”

“ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಈಗಲೇ ಬರುತ್ತೇನೆ. ಮಾವನೂ ಬರುತ್ತಾನೆ.”

ಗೌರಿ ರಿಸೀವರನ್ನು ಕೆಳಗಿಟ್ಟು ಹೋಗಿ ಸುಂದರಿಗೆ ಈ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದಳು. ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿನಿಯೊಡನೆ ಈ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿದರು. ಸ್ವಲ್ಪಕೊತ್ತಿನ ಮೇಲೆ ಗಜಾದನ ರಾಯರೂ ವಸಂತಿಯ ಕಾರನಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಸೇರಿದ್ದಾಯಿತು. ಗೌರಿ ಗೆಳತಿಯ ಕೈಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ಅಕ್ಕರೆಯಿಂದ ಸ್ವಾಗತಮಾಡಿದಳು.

ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿನಿ ಮೊದಲಾದ ಅಲ್ಲಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮುಂದೆ ವಸಂತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಗೌರಿ ಹೀಗೆ ಪರಿಚಯಪೊಟ್ಟಳು:— “ಇವಳು ನನ್ನ ಗೆಳತಿ. ಇವಳೂ ನಾನೂ ಒಬ್ಬಗೇ ಮಂಗಳೂರಿನ ‘ಮಂಜುಳ ಕಲಾನಿಲಯ’ದಲ್ಲಿ ಕಲಿತೆವು. ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಸೇರಬೇಕೆಂದು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಮದರಾಸಿಗೆ ಬಂದೆವು. ಆಗ ನಮ್ಮವರೇ ಅದ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ವರದರಾಯರ ಸ್ತೋತ್ರಾಪಾದಿಂದ ನಾವು ಸಿನಿಮಾದಲ್ಲಿ ನಟಿಸುವ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಬೇಕಾಯಿತು. ನನ್ನ ಕಂಪ್ರಾಕ್ಟು ಬೇಗನೇ ಮುಗಿದುದರಿಂದ ನಾನು ಕೂಡಲೇ ಒಂದು ಸೇರಿದೆ. ನನ್ನ ಗೆಳತಿಯಾದ ಈಗ ತಾನೇ ಮುಗಿದಿದೆ.....” ಇತ್ಯಾದಿ.

ಬಳಿಕ ವಸಂತಿಯನ್ನು ಪ್ರಯೋಗ ಪರೀಕ್ಷೆಮಾಡಿ ಕಲಾಶಾಲೆಗೆ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುವ ಏರ್ಪಾಡಾಯಿತು. ವಸಂತಿಗೆ ಸಂಬಳ ಕೊಟ್ಟು ಕಲಿ

ಯುವ ಶಕ್ತಿ ಇದ್ದರೂ, ಈಗ ಅವಳಲ್ಲಿ ಸೇವಾಬುದ್ಧಿ ಜಾಗೃತವಾಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿಯೇ ಗೌರಿಯೊಂದಿದ್ದು ಅವಳು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೆ ತಾನೂ ಮಾಡುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದಳು. ಇವರಿಂದ ಅವಳು ಕೊಡತಕ್ಕ ವೇಶನದಲ್ಲಿ ಅರ್ಥಭಾಗ ಕಡಮೆಯಾಗುವಂತಿತ್ತು.

ಹೇಳಿದಂತೆ ಮರುದಿನವೇ ಅವಳು ಹಾಸಿಗೆ ಪಟ್ಟಿಗೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಬಂದು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನೀ ಬಡದಿಯಲ್ಲಿ ಇಳಿಯಲ್ಪಟ್ಟಳು. ಒಂದೇ ದಿನದ ಪರಿಚಯವಿಂದ ಸುಂದರಿಯ ಮೇಲೆಯೂ ಅವಳ ವಿಶ್ವಾಸವು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿತು.

ಇಷ್ಟು ಜೀನದಲ್ಲಿ ವಸಂತಿ 'ಮಹಿಳಾಭ್ಯುದಯ ಮಂಡಲಿಗೆ' ಬರುವಂತೆ ಪ್ರೇರಣೆಯ ತೀದು ಗೌರಿಗೆ ತುಂಬಾ ಅಕ್ಕರೆಯವಾಗಿತ್ತು. ಮರದ ಸಿಗೂ ಅವಳಿಗೂ ಇರುವ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ನೆನಪಿನಲ್ಲಿ. ಅವಳ ಮುಂದೆ ಕೊಂಚ ಕೇಳಿದ್ದಳಲ್ಲವೆ? ಮತ್ತೇನಾಯಿತೋ, ಅವಳ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೋ? ಇದನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗಲೇಕೆಂದು ಗೌರಿಗೆ ಅತುಲವಿದ್ದರೂ, ಕೇಳಿದರೆ ವಸಂತಿಗೆ ಕಷ್ಟವಾದೀತೇನೋ ಎಂದುಕೊಂಡು ಗೌರಿ ಕೇಳಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ವಸಂತಿಗೆ ತನ್ನ ಹೃದಯ ತಾಪವನ್ನು ಗೌರಿಯೊಡನೆ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬಾಧಾರವಿರಲಿಲ್ಲ. ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ ವಸಂತಿ ಗೌರಿಯೊಡನೆ, ಏನೂ ಮುಚ್ಚುಮರೆಯಿಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೇಳಬಾರಂಭಿಸಿದಳು.

“ಕೆಳತಿ, ಗೌರಿ, ನಿನ್ನ ಹಾಗೂ ಶೀನಣ್ಣನ ಬುದ್ಧಿಮಾತುಗಳನ್ನು ದೂರೈಸಿ ನಾನು ಕೆಟ್ಟ ನನ್ನ ಕಂಡ ನನ್ನ ದಾರಿಯನ್ನು ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡ ಬರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಮಾವನೂ ಏನೂ ಅಭ್ಯಂತರ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಆ ವರದರಾಯನ ನ್ಯಾಯನೀತಿ ಲೇಖನವಾದ ಮಾತುಗಳು ಅಷ್ಟು ಮೋಹಕವಿದ್ದು ಸಿನಿಮಾದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ನಟಿಯಾಗಿ, ಧ್ರುವತಾರೆಯನ್ನಾಗಿಸುವೆನೆಂದು ಅವನು ಭರವಸೆ ಇತ್ತನು. ಅದನ್ನೆ ನಂಬಿ ನಾನು ಅವನ ಬಲಿಗೆ ಬಿದ್ದೆ. ಗೌರಿ! ಸತ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹಂಪಿಯಲ್ಲಿಯೇ ನಾನು ಅವನನ್ನು ಮೋಹಿಸಿದ್ದೆ. ಅದುವರೆಗೆ ಮೋಹವೆಂದರೇನೆಂದೇ ಅರಿತುದಿದ್ದ ನಾನು, ಅಂದು ಮೋಹಕರವಶಳಾಗಿ ಹೋದೆ. ಅವನ ಪ್ರೀತಿಸಿದುದು ಸಿನಿಮಾ ಸೇರಿ ಹೆಸರು—ಹಣಗಳನ್ನು ತುಂಬಾ

ವಾಗಿ ಗಳಿಸುವೆನೆಂದು, ನನ್ನ ತಂದೆ ಒಪ್ಪುವ ಹಾಗೆ ಕಾಗದ ಬರೆದೆ. 'ಮಾನವತಿ'ಯಲ್ಲಿ ನಾನೂ ಒಂದು ಪಾತ್ರವಾದುದು ನನಗೆ ತುಂಬಾ ತೃಪ್ತಿಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿತು.

ಗೌರಿ ! ಮನಸ್ಸು ತೆರೆದೇ ನಿನಗೊಡನೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ವರದನೂ ನಾನೂ ಎಷ್ಟೋ ಬಾರಿ ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ ಸಂಧಿಸಿದ್ದೆವು. 'ನೀವಿನ್ನೂ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿಲ್ಲವೇಕೆ ? ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಿದೆ. 'ನಿನ್ನಂತಹ ಕುಲೀನ ವಧು ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲ.' ಎಂದು ನುಡಿದು. ಅವನನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಲು ನನ್ನ ಸಮ್ಮತಿಯನ್ನು ಕೇಳಿದನು. ನಾನೂ ನನ್ನ ಹೃದಯವನ್ನು ತೆರೆದು ಅವನಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದೆ. ಅವನೂ ಮೆಚ್ಚಿದ. ಅವನ ಆತುರವು ನನ್ನನ್ನು ನೀತಿಯ ಎಲ್ಲೆಯಿಂದಲೂ ದಾಟಿಸಿ ಬಿಟ್ಟಿತು ! ಹೆಚ್ಚೇನು ಹೇಳಲಿ ಗೌರಿ ? ದುಡುಕಿದೆ. ಮನಸ್ಸನ್ನೂ ಮೈಯನ್ನೂ ಅವನಿಗೆ ಒಲಿ ಕೊಟ್ಟುಬಿಟ್ಟೆ. ಅವನನ್ನು ಪೂರ್ಣ ನಂಬಿದ್ದೆ. ನಾನು, ತಂದೆಗೆ ಕಾಗದ ಬರೆದು ಮಂಗಳ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮುಗಿಸಬೇಕು, ಎಂಬಷ್ಟು ಉತ್ಸಾಹ ತಾಳಿದ್ದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವನು 'ನೀನು ಬರೆಯುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ; ನಾನೇ ನಿನ್ನ ಹಿರಿಯರಿಗೆ ಬರೆದು ನಿನ್ನನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ' ಎಂದು ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ.

ಗೌರಿ ! ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿಯೇ ಅವನು ನಿನ್ನನ್ನು ಅಡಗಿಸಿಟ್ಟಿರುವ ಸಂಗತಿ ನನಗೆ ತಿಳಿದದ್ದು. ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಅಲ್ಲಿಂದ ಜಾರಿಸಿದ ಮೇಲೆ, ಅವನು ನನ್ನನ್ನು ಉಪಾಯದಿಂದ ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸಿ, ಈವರೆಗೂ ಕಾಲ ದೂಡಿಕೊಂಡು ಬಂದ. 'ಮಾನವತಿ' ಚಿತ್ರಪಟವು ಪೂರ್ಣ ತಯಾರಾದ ಮೇಲೆ 'ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳೋಣ' ಎಂದು ಅವನು ಹೇಳಿಟ್ಟು ಗಡುವೂ ದಾಟಿಹೋಯಿತು.

ಮೊನ್ನೆ ನಾನು ಅವನೊಡನೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೇ ಕೇಳಿದೆ. 'ಎಷ್ಟು ಕಾಲ ಈ ಗುಟ್ಟು ? ಇದರಿಂದ ವಿಪರೀತ ಫಲಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾದರೆ ಯಾರು ಹೊಣೆ ? ಬೇಗನೇ ನಡೆಯಬೇಕು ನಮ್ಮ ಮದುವೆ' ಎಂದು ಒತ್ತಾಯ ಪಡಿಸಿದೆ. 'ಹಾಗೇನಾಯಿತು ?' ಎಂದು ಕೇಳಿದ. 'ಆಗುವಂಥಾದ್ದೇ ಆಗಿದೆ. ಇನ್ನು ತಡಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ' ಎಂದು ನಾನು ಸುಳ್ಳೇ ಹೇಳಿದೆ.

ಅಗ ತಾನೇ ಆ ಧೂರ್ತನ ನಿಜಸ್ವರೂಪಹೊರಗಾಯಿತು. 'ನಿನ್ನನ್ನು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆನಾದರೆ ಎಂದೋ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಿದ್ದೆ. ನೀನು ಯಾವಾಗ ಗೌರಿಯನ್ನು ಜಾರಿಸಿದೆಯೋ ಅಂದೇ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಮುರಿಯಿತು. ಹೋಗು' ಎಂದು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡಿತ ಸ್ವರವಿಂದ.

ಬೆಪ್ಪು ಬೆರಗಾದೆ. 'ಏನು? ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಗೌರಿಯನ್ನು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದಿರಾ?' ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ. 'ಹೌದು' ಎಂದ. 'ಹಾಗಾದರೆ ನನಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಮಾತಿನ ಅರ್ಥವೇನು?' ಎಂದು ನಾನು ಬಿಡದೆ ಕೇಳಿದೆ. ನಿರಾಶೆಯಿಂದ ನನಗೊಂದು ಅವೇಶವೇ ಬಂದು ಬಿಟ್ಟಿತ್ತು. 'ಅರ್ಥವೇ? ನಿನ್ನನ್ನೂ ಗೌರಿಯನ್ನೂ ಇಬ್ಬರನ್ನೂ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆಂದೇ ಅದರ ಅರ್ಥ. ಮೊದಲೇ ನಿಮ್ಮೊಳಗೆ ಸವತಿಮತ್ಸರವು ಬರಬಾರದೆಂದೇ ಅವಳನ್ನು ನಿನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗದ ಹಾಗೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದೆ ನೀನು ಮತ್ಸರದಲ್ಲಿಯೂ ಬಹಳ ಕಟ್ಟು ಮತ್ಸರವುಳ್ಳವಳು. ನಿನ್ನ ಸಹವಾಸ ನನಗಿನ್ನು ಬೇಡ ಸಾರು' ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿ ಬಿಟ್ಟು ನಾ ವಾಪಿ.

ಅವನನ್ನು ಕೊಲೆ ಮಾಡಿಬಿಡಬೇಕೆಂಬಷ್ಟು ಕೋಪ ಬಂತು ನನಗೆ. ಏನು ಮಾಡಲಿ? ದುಡುಕಿ ಹೊಂಡಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದದ್ದು ನನ್ನದೇ ತಪ್ಪು. ಅವನು ಹೇಳಿದಂತೆ ನಾನು ಮತ್ಸರಗ್ರಸ್ತೆಯೂ ಹೌದು! ಏನು ಮಾಡಲಿ? ಹೆಚ್ಚು ಗಲಾಟೆ ಮಾಡಿದರೆ ನನ್ನ ಮನವಿಲ್ಲವೇ ಸೂರೆ ಹೋಗುವುದು? ಮನಸ್ಸಿನಿಂದಲೇ ಅವನನ್ನು ಶಪಿಸುತ್ತಾ ಬಂದುಬಿಟ್ಟೆ.

ಆ ಚಾಂಡಾಲ ನನ್ನನ್ನು ಅಷ್ಟರಿಂದಲೇ ಬಿಟ್ಟನೆಂದು ತಿಳಿದಿಯಾ ಗೌರಿ? ಮರುದಿನ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಸಿನಿಮಾ ಉದ್ಯೋಗಿ, — ಅವನನ್ನೂ ನಾನು ಆ ಸ್ಟೂಡಿಯೋದಲ್ಲಿ ಕಂಡಿದ್ದೆ. ವರದನ ಗೆಳೆಯನಂತಿದ್ದ, ಅವನು ನನ್ನನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದು, — 'ನನ್ನನ್ನು ವರದ ರಾಯರೇ ನಿಮ್ಮನ್ನು ತಿಳಿಸಿರುವುದನ್ನೂ ಕಳಿಸಿದ್ದಾರೆ ನೀವು ಮಾನವತೆಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾಗಿ ನಟಿಸಿರುವುದನ್ನು ನಾನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ನಾನು ತಯಾರಿಸುವ ಒಂದು ಹೊಸ ಚಿತ್ರಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ನಾಯಕಿಯಾಗಿ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಆರಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಒಪ್ಪಂದ ಮಾಡೋಣವೆ?' ಎಂದು ಸಿಹಿಯಾಗಿ ಕೇಳಿದ. ಅವನು ಬೇರೆ ಕಂಪೆನಿಯವನಂತೆ. 'ಇಲ್ಲ ಇಲ್ಲ! ಇನ್ನು

ಮೇಲೆ ನಾನು ಯಾವ ಸಿನಿಮಾದಲ್ಲಿಯೂ ನಟಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ತುಂಬ ಥ್ಯಾಂಕ್ಸ್. ಹೋಗಿಬನ್ನಿ' ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅವನನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಬಿಟ್ಟೆ.

ಕೇಳಿದಿಯಾ ಗೌರಿ ನನ್ನ ದುರಂತ ಕಥೆಯನ್ನು ? ಇದರೊಳಗೆ ಅಡಗಿರುವ ದಾರುಣರಹಸ್ಯವು ನನ್ನ - ಅವನ ಈಗ ನಿನ್ನ ಹೊರತು ಬೇರೆ ಯಾರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನಿನಗೆ ಅವನ ಮತ್ತು ನನ್ನ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕತೆಗೊತ್ತಿರುವುದರಿಂದಲೇ, ನಿನೊಡನೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮನಬಿಟ್ಟು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಹೃದಯವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಹಗರುಮಾಡಿಕೊಂಡೆ ಇಂಥಾ ನಾನು ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬನ ಮಡದಿಯಾಗಲಾರೆ ಗೌರಿ. ನಿನ್ನ ನಾನು ತಂದೆಗೂ ಕಾಗದ ಬರೆದು ಹಾಕಿದೆ. 'ಸಿನಿಮಾದಲ್ಲಿ ನಾನು ನಟಿಸಬೇಕಾದರೆ ಇನ್ನೂ ನಾನು ಕಲಿಯಬೇಕಾದುದು ತುಂಬಾ ಇದೆ ಮಾನವತಿ ಎಂಬ ಒಂದು ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಒಪ್ಪಂದದ ಭಾಗ ಮುಗಿಯಿತು ಇನ್ನು ನಾನು ಮಹಿಳಾಭ್ಯದಯ ಮಂಡಲಿಗೇ ಸೇರಿ ಕಲಿಯಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ವರದರಾಯರು ನನ್ನ ಭವಿಷ್ಯಕ್ಕೆ ತುಂಬ ಭರವಸೆಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.' ಎಂದು ಅಪಾರ್ಥಕ್ಕೆ ಎಡೆಯಾಗದಂತೆಯೇ ಬರೆದಿದ್ದೆ. ನನ್ನ ಮಾವ ನಿಗೂ ಹಾಗೆಯೇ ಹೇಳಿದೆ ಅವರೂ 'ನಿನ್ನಿಷ್ಟದಂತೆಯೇ ಮಾಡಮ್ಮ' ಎಂದು ನನ್ನನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಹೋದರಷ್ಟೆ ?

ಇನ್ನು ನಾನು ನಿರ್ಮಲ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ, ದೃಢಚಿತ್ತದಿಂದ, ಪೂಜ್ಯ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಕಲೆಯನ್ನೇ ಅರಾಧಿಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ಈ ನನ್ನ ಹಾಳು ದೇಹವು ಕಲೋಪಾಸನೆಗೇ ಮೊಸಲು ! ಹೀಗಾದರೂ ನನ್ನ ಜನ್ಮವು ಸಾರ್ಥಕವಾದೀತೇ ಗೌರಿ ?" ಎಂದು ವಸಂತಿ ತನ್ನ ಅಲ್ಪಕಾಲದ ಕತೆಯ ದೀರ್ಘ ವ್ಯಥೆಯನ್ನು ಹೇಳಿ ದೀರ್ಘ ಶ್ವಾಸವನ್ನು ಬಿಟ್ಟಳು.

ಗೌರಿ ಏನು ತಾನೇ ಹೇಳಿ ಅವಳನ್ನು ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸುವಳು ? ಅವಳ ದುರಂತ ಕಥೆಯನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾ ಹಲವು ಬಾರಿ " ಅಯ್ಯೋ ! ಪಾಪ !" ಎಂದುಕೊಂಡಳು ಬಳಿಕ ಏನೋ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ—
 " ಕಳೆದು ಹೋದುದಕ್ಕೆ ವ್ಯಸನಸಟ್ಟು ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ ವಸಂತಿ, ಇಷ್ಟೊಂದರಿಂದಲೇ ನೀನು ಬುದ್ಧಿ ಕಲಿತು, ಸರಿಯಾದ ದಾರಿಗೆ ತಿರುಗಿದಿ ಯಲ್ಲಾ ! ಅದೇ ನಿನ್ನ ಸುಕೃತ ವಿಶೇಷ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅಡ್ಡದಾರಿಗೆ ಬಿದ್ದವರು ಮತ್ತಷ್ಟು ಅಡ್ಡಾದಿಡ್ಡಾಗಿ ಭ್ರಮಿಸುವದನ್ನೇ ನಾವು ಕಾಣು

ತ್ತೇವೆ. ಅಂತಹ ಪೋಷಕದಿಂದ ನೀನು ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಸಿನೆಮಾ ಉದ್ಯೋಗಿಯ ಕೈಯೊಳಗೆ ಬೀಳದೆ ಪಾರಾದಿಯಲ್ಲಾ ! ' ಉದ್ಧರೇದಾತ್ಮನಾತ್ಮನಾಂ ' ಎಂಬ ಗೀತಾವಾಕ್ಯವನ್ನೇ ನೀನು ಪಾಲಿಸಿದಂತಾಯಿತು. ವಸಂತಿ ಈಗ ನನಗೊಂದು ಯೋಚನೆ ತೋರುತ್ತದೆ; ಹೇಳಲೆ?"

“ಹೇಳು ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳು.”

“ನನ್ನ ಅತ್ತಿಗೆ ಇದ್ದಾರಲ್ಲ; ಅವರು ವರದನಿಗೆ ಸ್ವಂತ ತಂಗಿ. ಇವರ ಮೂಲಕವಾಗಿ ವರದರಾಯನಿಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳಿಸಿದರೆ, ಅವನು ನಿನ್ನನ್ನು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಒಪ್ಪಿಯಾನು. ಅಥವಾ ಅತ್ತಿಗೆಯೇ ಅವನನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿಯಾರು

“ಬೇಡ ಗೌರಿ, ಇದನ್ನು ಅವರ ಕಿವಿಗೆ ಹಾಕುವುದು ಬೇಡ. ಆತ ಬಹಳ ಕಲಿನಾತ್ಮ ಯಾರು ಏನು ಹೇಳಿದರೂ ಕೇಳುವ ಪಾಪ-ಪುಣ್ಯ ವಿಚಾರದವನಲ್ಲ.”

“ಹಾಗೆ ನಿರಾಸೆಗಳಾಗಬೇಡ ವಸಂತಿ ವರದನೂ ಮನುಷ್ಯನು. ಎಲ್ಲಾ ವನಸ್ಪರಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೇತನವೂ-ಕೆಟ್ಟತನವೂ ಸಂಮಿಶ್ರಣವಾಗಿಯೇ ಇದೆ. ವರದನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವ ಕೆಟ್ಟತನವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ಸುಂದರಿ ಅತ್ತಿಗೆಗಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ನಂಬುತ್ತೇನೆ ಸುಂದರಿ ಅತ್ತಿಗೆ ಇಂತಹುದರಲ್ಲಲ್ಲಾ ಅನರ್ಭವಸಟ್ಟು ಮುಳುಗಿ ಎದ್ದು ಬಂದವಳು. ಇದನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಹೇಳುವುದರಿಂದ ಕೆಡುಕಂತೂ ಖಂಡಿತ ಇಲ್ಲ. ನಿನಗೆ ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚುವ ವನಸ್ಪಮಾಧಾನವಾದರೂ ಆದೀತು. ಎಷ್ಟಾದರೂ ಅವನು ಇವರ ಸ್ವಂತ ಅಣ್ಣ. ಮೊದಲು ಇಬ್ಬರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಇದ್ದು ಆಕೃಪಮಾಡಿದವರು ಒಂದು ವೇಳೆ ಅವನು ಒಪ್ಪುವೆ ಹೋದರೂ, ಅವನಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಛೇ ಗೊಡಲಿಕ್ಕಾದರೂ ಸುಂದರಿ ಅತ್ತಿಗೆ ತಕ್ಕವರು. ಆದರೆ ಒಂದು ವೇಳೆ ವರದನು ನಿನ್ನನ್ನು ವಿವಾಹಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಒಪ್ಪಿದರೆ, ನಿನ್ನಿಂದೇನೂ ಆತಂಕವಿಲ್ಲವಷ್ಟೆ?.....”

“ಆತಂಕವಿರಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಗೌರಿ! ಅವನ ಹೊರತು ಇನ್ನಾರಿಗೂ ನಾನು ಈ ಅಪವಿತ್ರ ದೇಹವನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.”

“ಹಾಗಾದರೆ ಚಿಂತಿಸಬೇಡ. ದೇವಾನುಗ್ರಹದಿಂದ ಹಾಗಾಗಲಿಂಥೇ ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ.”

ಅನಂತರ ಗೌರಿ ರಹಸ್ಯವಾಗಿ ಈ ದಾರುಣ್ಯ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಸುಂದರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದಳು. ಕೇಳಿ ಸುಂದರಿಗೆ ಬಹಳ ಪರಿಕಾಶವಾಯಿತು.

“.....ನನ್ನ ಅಣ್ಣ ಇಷ್ಟು ಕೆಟ್ಟ ಮನುಷ್ಯನಾದನೆ? ತಾನು ಮದುವೆಯೇ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹಟ ಹಿಡಿದು ಕುಳಿತದ್ದು ಇದಕ್ಕೇ ಏನು? ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಹೀಗೆ ಹಾಳುಮಾಡಬಹುದೇ? ವಸಂತಿ ಗೇನಾಗಿದೆ? ಅವನ ರೂಪಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಹಾಗೆಯೇ ಇದ್ದಾಳೆ. ನಾನು ಹೋಗಿ ಗುಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅವನೊಡನೆ ಮಾತಾಡುವೆನು. ಪೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ಈ ಮದುವೆಯಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವೆನು. ಇಷ್ಟು ಲಾವಣ್ಯವತಿಯಾದ ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ಒರೆಸಿ ಹಾಳುಮಾಡುವವರೂ ಇದ್ದಾರೆಯೇ? ಅಬ್ಬ! ಪುರುಷರು ಪುರುಷ ಹೃದಯಗಳೇ ಸರಿ!”

— — — — —

೪೮

‘ಪ್ರಕೃತಿ ಕಳೋದ್ಧಾರಕ ಕಂಪೆನಿ’ಯ ಸಿನಿಮಾಗಳಲ್ಲಿ ಕೀರ್ತಿವೆತ್ತ ಸುಂದರಿ, ಆ ಕಂಪೆನಿಯೊಳಗೆ ನಡೆಯುವ ದುರಾಚಾರಗಳನ್ನು ಸೈಸದೆ, ಅದನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ ಹೋದಮೇಲೆ ಇದೇ ಮೊದಲನೆಯ ಬಾರಿಯಾಗಿ ಪುನಃ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಳು.

ವರದನು ತಂಗಿಯನ್ನು ಪ್ರೀತ್ಯಾದರಗಳಿಂದ ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಕ್ಷೇಮಲಾಭಾದಿಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿದನು. ಅನಂತರ — “ನಿಮ್ಮ ಮಹಿಳಾಭ್ಯುದಯ ಮಂಡಲಿಯಲ್ಲಿರುವ ಗೌರಿ ಕ್ಷೇಮವಾಗಿದ್ದಾಳೆಯೇ? ಅವಳ ಕಳಾಭ್ಯಾಸವು ಜಿನ್ನಾಗಿ ಸಾಗುತ್ತದೆಯೇ? ಆಹಾಹಾ! ಗೌರಿ ಯಂತಹವನ್ನು ನಾನೆಲ್ಲಿಯೂ ನೋಡಿಲ್ಲ. ನಾಟ್ಯ-ಸಂಗೀತಗಳಿಗಾಗಿಯೇ ಹುಟ್ಟಿದ ದೇವಿಯವಳು. ಒಂದೇ ಒಂದು ಪ್ರಯೋಗದಲ್ಲಿ ಅದೆಷ್ಟು ಪ್ರಶಂಸೆ ಪಡೆದಿರುತ್ತಾಳೆ!.....” ಎಂದು ಗೌರಿಯನ್ನು ಬಾಯಿ ತುಂಬಾ ಹೊಗಳತೊಡಗಿ — “ನಾನೇ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಅವಳನ್ನು ವಿಚಾ

ರಿಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದೆ” ಎಂದು ನಿಲ್ಲಿಸಿದನು. ಅವನು ಗೌರಿಯ ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದಂತಿತ್ತು !

ಅದಕ್ಕೆ ಸುಂದರಿ ಯಥಾರ್ಥವಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ವೇಲೆ ವರದನೆಂದ:— “ಹೌದು. ಅವಳಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಕಲಿಯಬೇಕೆಂಬ ಅಸಕ್ತಿ ತುಂಬಾ ಇದೆ. ಅದಕ್ಕೇ ನಾನು ಅವಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿಂದ ಕಳುಹಿಸಿದೆ. ಮುಂದೆ ನಾಟ್ಯಕಲೆಯೂ, ಸಂಗೀತಕಲೆಯೂ ಅವಳಿಂದಲೇ ಬೆಳಗಲಿ ಕ್ಕುಂಟು ಸಿನಿಮಾವು ಅವಳಿಂದಲೇ ಹೊಸ ಬೆಳಕನ್ನು ಕಾಣಬೇಕು ಸುಂದರಿ, ಕಲಿತಾದ ಮೇಲೆ ಅವಳನ್ನು ಮತ್ತೆ ನಮ್ಮ ಕಂಪೆನಿಗೆ ಸೇರುವಂತೆ ನೀನು ಸಹಾಯಮಾಡಬೇಕು

“ಎನೋ ನೋಡುವ. ಮೂರು ವರ್ಷ ಕಲಿತು ಮುಗಿಯಲಿ....”

“ಮುಗಿಯಲಿ ನೀನು ಹೇಳಿದರೆ ಅವಳು ಬಂದಾಳು ”

“ಹೇಳುವೆನು. ಅದಕ್ಕೇನು ? ಒಳ್ಳೆಯ ಹುಡುಗಿಯವಳು. ನಿನ್ನನ್ನು ಕುರಿತು ಕೂಡಾ ಅವಳು ತುಂಬಾ ಶ್ಲಾಘನೀಯಾಡಿ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ. ನೀನು ಅವಳನ್ನು ಸ್ವಂತ ತಂಗಿಯಂತೆ ನೋಡಿದಿಯಂತೆ; ನೀನು ಅವಳನ್ನು ಮಿಲಿಟರೀ ಗಂಡಾಂತರದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿ ಉಳಿಸಿದ ಉಪಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ಅವಳು ಎಷ್ಟೋ ಕೃತಜ್ಞಳಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಆ ಕೃತಜ್ಞತೆಯಿಂದಲೇ ನಿನ್ನ ಕೋರಿಕೆಗೆ ಒಪ್ಪಿ ಒಂದು ಸಿನಿಮಾದಲ್ಲಿ ಆಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಳಂತೆ ಈ ಫಿಲಿಂ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಕೊಳೆಗಳುಂಟು; ವಿಷವುಂಟು. ಇದರಿಂದ ಕುಲಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಕೆಟ್ಟ ಹೆಸರು ಬರುತ್ತದಲ್ಲವೆ ? ಇದೇ ಅಂಜಿಕೆ ಅವಳಿಗೆ.”

ವರದನು ಗೌರಿಯ ಸುಹೃದಯತೆಗೂ, ಕ್ಷಮಾಭಾವನೆಗೂ ತುಂಬಾ ಆಶ್ಚರ್ಯಪಟ್ಟನು. ಕೆಡುಕೆಳಿಸಿದ ತನ್ನನ್ನು ಎಷ್ಟು ಒಳ್ಳೆಯವನನ್ನಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾಳೆ ! ವರದನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ನಾಚಿಕೊಂಡನು. ಹೇಳಿದ,

“ಅದನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ಅವಳಂತಹ ಕುಲಸ್ತ್ರೀಯರು ಮುಂದೆ ಬಂದರಲ್ಲವೇ ಸಾಧ್ಯ ? ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ನಾನು ಅವಳಿಗೊಂದು ಯೋಚನೆ ಹೇಳಿ ನೋಡಿದೆ; ನನ್ನ ಮುಂದೆ ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ ಅವಳು. ನೀನು ಹೇಳಿ ನೋಡಿದರೆ ಒಪ್ಪಿಯಾಳು. ಹೇಳಿ ನೋಡುವಿಯಾ ? ”

“ಎನದು ? ”

“ಮತ್ತೇನಿಲ್ಲ. ಅವಳನ್ನು ನಾನೇ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಿಡಬೇಕೆಂದು ಮನಸ್ಸು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮೆಲ್ಲನೆ ಅವಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿ ಸುವ ಭಾರವು ನಿನಗೆ ಸೇರಿದ್ದು. ಇಷ್ಟೊಂದು ಉಪಕಾರ ನೀನು ಮಾಡುವಿಯಾ ? ”

“ಓಹೋ!—” ಮುಗುಳುನಗುತ್ತ ಸುಂದರಿಯೆಂದಳು, “ಆಗುವುದಿಲ್ಲಣ್ಣ ! ”

“ಏಕೆ?”

“ಅವಳಿಗೆ ತಕ್ಕ ವರನನ್ನು ಅವಳೇ ನಿಶ್ಚಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡೇ ಇದ್ದಾಳೆ.....”

“ಹಾ!.....”

“ಅದಕ್ಕೆ ಅವಳ ಅಣ್ಣ ಮೊದಲಾದೆಲ್ಲರ ಒಪ್ಪಿಗೆಯ ಬೆಂಬಲವೂ ಅವಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದೆ. ಇನ್ನು ವಿವಾಹವಾಗುವುದೊಂದೇ ಉಳಿದಿದೆ ”

“ಅಯ್ಯಯ್ಯೋ ! ನನ್ನ ಆಶೆಯ ಗೋಪುರವೆಲ್ಲಾ ಕಳಚಿತೆ ? ಯಾವಾಗ ಇದೆಲ್ಲಾ ಆದುದು?”

“ಬಹಳಕಾಲವಾಯಿತು ನೀನು ಅವಳನ್ನು ಕಾಣುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮೊದಲು. ಅವಳ ಆ ನಿಶ್ಚಿತ ವರನು ಈಗ ಜೈಲಿನಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ ದೇಶ ಭಕ್ತ ಗೋಪಾಲನ ಹೆಸರನ್ನು ನೀನು ಕೇಳಿರಬಹುದಲ್ಲವೆ?”

“ಓ ! ಆ ಉಗ್ರವಾದಿ ಗೋಪಾಲನೆ? ಓಹೋ!”

“ಹೌದಣ್ಣ. ಜಮೀನುದಾರರ ಮಗ ಅವನು. ದೇವರ ದಯೆಯಿಂದ ಬೇಗನೇ ಅವನು ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗಿ ಬಂದಾನು. ನಂತರ ಗೌರಿಯೊಡನೆ ಅವನ ವಿವಾಹ ನಡೆಯಲಿಕ್ಕಿದೆ ”

“ಹಾಗೇನು ! ಅಯ್ಯೋ ! ಇದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಗೌರಿಯ ನಾಟ್ಯಕಲೆ ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜನವಾದಂತಾಯಿತು. ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಅವಳೇಕೆ ಕಲಿಯಬೇಕಿತ್ತು ? ”

“ಕಲೆಯನ್ನು ಕಲಿಯುವುದೇಕೆಂದರೆ ಏನರ್ಥವಣ್ಣ ? ”

“ಅವಳು ವಿವಾಹ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ, ಅದೂ ಆ ಗೋಪಾಲನಂತಹ ಮೊರಟನನ್ನು ವಿವಾಹಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ, ಮತ್ತೆ ಅವಳ ಕಲೆಗಳು ಬೆಳಗಲು ಸಾಧ್ಯವುಂಟೆ ? ”

“ಯಾಕೆಲ್ಲ? ನೀನು ಆ ಗೋಪಾಲನನ್ನು ನೋಡಿ, ಮಾತಾಡಿ ಒಲೆಯಾ ? ”

“ಇಲ್ಲ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಮುಖಾಂತರ ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ ಅಷ್ಟೇ ”

“ಹಾಗನ್ನು ಮತ್ತೆ ಆತನು ಉಚ್ಚ ದೇಶಭಕ್ತನಿರುವಂತೆಯೇ, ಒಳ್ಳೇ ಕಲಾಪ್ರಸಿದ್ಧನೂ ಇದ್ದಾನೆ ಅವನ ಹೃತ್ತೂರ್ವಕವಾದ ಒತ್ತಾಯದ ಕೋರಿಕೆಯಂತೆಯೇ, ಗೌರಿ ಕಲೆಯನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಅವಳು ಮಾನವತೆಯಲ್ಲಿ ನಟಿಸಿರುವುದನ್ನು ತಿಳಿದು ಗೋಪಾಲನು ಸಂತೋಷವೇ ಪಟ್ಟಿರುತ್ತಾನೆ.”

“ಹಾಗಾದರೆ ನನ್ನ ಕೋರಿಕೆ ವ್ಯರ್ಥ ”

“ನೀನೇ ಅವಳನ್ನು ಮದುವೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ನಿನ್ನ ಕೋರಿಕೆ ವ್ಯರ್ಥವೇ ಸರಿ. ಆದರೆ ಅವಳಿಂದ ಸಿನಿಮಾ ಕಲೆಯನ್ನು ಬೆಳಗಿಸಬಹುದೆಂಬ ನಿನ್ನ ಕೋರಿಕೆ ಮಾತ್ರ ವ್ಯರ್ಥವಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ... ..”

“ಅದು ಹೇಗೆ?”

“ಹೇಗೆಂದರೆ, ಗೌರಿ ನಿನ್ನನ್ನು ಒಡಹುಟ್ಟಿದ ಅಣ್ಣನಂತೆಯೇ ತಿಳಿಯುತ್ತಾಳೆ. ನಿನ್ನ ನಟನಾಕೌಶಲವನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ಶ್ಲಾಘಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಆದರೆ ಅಣ್ಣಾ ಸಿನಿಮಾದಲ್ಲಿ ಸೇರುವ ಕುಲಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಕೆಟ್ಟ ಹೆಸರು ಬರುವುದೆಂಬುದಕ್ಕೆ ನೀನೇ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿ ಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತೀಯಲ್ಲಾ?.....”

“ಅಂದರೆ?”

“ಅಂದರೇನು? ವಸಂತಿಯೆಂಬ ಗೌರಿಯ ಪ್ರಾಣಸ್ನೇಹಿತೆಯನ್ನು ನೀನು ಸಿನಿಮಾದಲ್ಲಿ ನಟಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚಿ, ಅವಳ ಲಾವಣ್ಯಕ್ಕೆ ಮೋಹಿಸಿದಿ!.....”

“ನಾನೇ?”

“ಹೌದು—ನೀನೇ ! ನಿನ್ನನ್ನೇ ಮದುವೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆಂದು ಅವಳಿಗೆ ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟು ನಂಬಿಸಿ, ಆ ಸಾಧು ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ಭಗ್ನ ಪಡಿಸಿದಿ.....”

“ಯಾರಂದರು?”

“ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ವಸಂತಿಯೇ! ಕಡೆಗೆ ನೀನು ಅವಳನ್ನು ಕಠಿನವಾಗಿ ನಿರಾಕರಿಸಿ ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟೆಯಂತೆ! ಪಾಪ! ಅವಳು ದುಡುಕಿ, ನಿನ್ನ ಮಾಯದ ಬಲೆಗೆ ಬಿದ್ದು ದಕ್ಕಾಗಿ ತುಂಬಾ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪದಿಂದ ಬೇಯುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ! ಹೀಗೆಯೇ ಬಿಟ್ಟರೆ ಅವಳ ಸಂತಾಪದ ಬೇಗೆಯಿಂದ ನಿನ್ನ ಜೀವನವೇ ಸುಟ್ಟುಹೋದೀತು ಅಣ್ಣಾ! ಅದರೂ ಅವಳು ನಿನ್ನ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟು ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಟ್ಟಿದ್ದಾಳೆ ಗೊತ್ತೆ?”

“ಇದೆಲ್ಲ ಅವಳೇ ನಿನ್ನ ಮುಂದೆ ಹೇಳಿದಳೆ?”

“ನನ್ನ ಮುಂದೆ ಹೇಳುವಳೆ? ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಮುಂದೆ ಹೇಳು ತಂಥಾದ್ದೇ? ಅವಳ ಆತ್ಮೀಯ ಗೆಳತಿ ಗೌರಿ, ಅವಳೇನೋ ದೊಡ್ಡ ವ್ಯಸನವನ್ನು ಹೃದಯದೊಳಗೆ ಬಚ್ಚಿಟ್ಟುಕೊಂಡಂತೆ ಕಾಣುವ ಅವಳ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡಿ, ಒತ್ತಾಯಮಾಡಿ ಕೇಳಿದಳು ಆಗ ಬಾಯಿ ಬಿಟ್ಟು ಹೇಳಿದಳು. ಗೌರಿಯೇ ನನಗೆ ಇದನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ನನ್ನನ್ನು ನಿನ್ನ ಬಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾಳೆ.”

“ಯಾಕೆ?”

“ನೀನು ನನ್ನ ಅಣ್ಣನಾದುದರಿಂದ, ಕೇಳಣ್ಣ. ನಿನಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತನ್ನ ಹೃದಯವನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಿದ ವಸಂತಿ, ನಿನ್ನ ಹೊರತು ಅನ್ಯನನ್ನು ಮದುವೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾರೆನೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ನಿನ್ನನ್ನೇ ನೆನೆಸೆನೆದ್ದು ಆಳುತ್ತ ಕೊರಗಿಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ನೀನು ಅವಳನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯ ವೇಶ್ಯೆಯಂತೆ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದೆ? ಒಳ್ಳೆಯ ಕುಲೀನ ಹುಡುಗಿ ಒಂದು ಸಾಧು ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ಆಜನ್ಮದುಃಖದಲ್ಲಿ ಬೇಯಿಸುವಂತಹ ನಿನ್ನ ಈ ದಾರುಣ್ಯಕೃತಿ ಎಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಪಾಪವೋ ಯೋಚಿಸಿ ನೋಡಣ್ಣ. ನೀನು ಸಿನಿಮಾವಲ್ಲಿ ನಟಿಸುವ ವೇಶ್ಯೆಯರೊಂದಿಗೆ ಲೋಲಾಡುತ್ತ, ಅನಿವಾಹಿತನಾಗಿ ಹೀಗೆಯೇ ಇರಬೇಕೆ? ಆ ವಸಂತಿಯನ್ನೇ ವಿವಾಹವಾಗಿ ಅವಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಬಾರದೆ? ನಿನಗೆ ಒಪ್ಪತಕ್ಕ ರೂಪವಂತೆಯಾಗಿಯೂ ಇದ್ದಾಳೆ. ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿಯೂ ನಾಟ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಅಭಿರುಚಿಯುಳ್ಳವಳು. ನೀನು ಹೇಳುತ್ತೀಯಲ್ಲ?”

ವರದನು ಏನೋ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು.

“ಅಣ್ಣಾ! ಗೌರಿ ನಿನ್ನ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ನಟಿಸಬೇಕೆಂಬ ಇಚ್ಛೆ ನಿನಗುಂಟಿ?.....”

ವರದನ ಕಣ್ಣು ಪ್ರಕಾಶವಾಯಿತು: “ಇದ್ದರೆ?”

“ಇದ್ದರೆ ನೀನು ಅವಳ ಪ್ರಾಣಕವಿಯಾದ ವಸಂತಿಯನ್ನು ವಿವಾಹ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕು ನೀನು ಒಳ್ಳೇ ನಾಟ್ಯಕುಶಲನಿದ್ದೀ, ನಾಟ್ಯ ಪ್ರದರ್ಶಕನಿದ್ದೀ! ನಿನಗೆ ಸರಿಸಮಾನವಾಗಿ ಜತೆಗೊಳ್ಳುವ ನಾಟ್ಯಗಾರಿಣಿ ಗೌರಿ ಎಂಬುದೇನೋ ನಿಜವೇ ನೀನು ಅವಳ ಜತೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕಾದರೆ, ನಿನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸೋದರೀಭಾವವು ಮೂಡಿರಬೇಕು. ಸ್ವಹಿತವು ಮಾಯವಾಗಬೇಕು. ವಸಂತಿಯನ್ನು ನೀನು ವಿವಾಹಮಾಡಿಕೊಂಡು, ನಿನ್ನ ಒಳ್ಳೆಯತನಕ್ಕೊಂದು ಸರಿಯಾದ ನಿರ್ದರ್ಶನವನ್ನು ಗೌರಿಗೆ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಆಗ ತಾನೇ ಅವಳು ನಿನ್ನ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಾರಾಧನೆಗೆ ಬಂದಾಳು. ಕಲಾರಸಿಕನಾದ ಗೋಪಾಲನೂ ಸಮ್ಮತಿಸಿಯಾನು. ಅಣ್ಣಾ! ನೀನು ಎಲ್ಲಾ ಬಲ್ಲವನು ನಾನೇನು ಹೇಳಲಿ? ಕಲಾರಂಗ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಸಹೋದರ ಭಾವದ ಶುದ್ಧವಾದ ಗಾಳಿಯೇ ಬೀಸಿಕೊಂಡಿರಬೇಕು. ಅದರಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಹಾಳು ಮನೋವಿಕಾರದ ವಿಷ ತಗಲಿತೆಂದರೆ, ಕಲೆಯ ದೈವಿಕ ಪಾವಿತ್ರತೆಗೆ ಕಳಂಕವಿಲ್ಲವೇ ಅಣ್ಣಾ ? ”

ವರದನು ಎಲ್ಲಿಯೋ ನೋಡುತ್ತ, ತಂಗಿ ಹೇಳಿದುದೆಲ್ಲಾ ಕೇಳಿದನು ಗೌರಿಯ ನಟನಾಂಗವು ಅವನ ಕಣ್ಣು ಮುಂದೆ ನರ್ತಿಸಿಕೊಂಡೇ ಇತ್ತು. ಅವಳ ನಟನೆಯ ಜೋಡಿಯನ್ನು ಬಿಡಲು ಅವನಿಗೆ ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲ ಅವಳು ಅವನನ್ನಿಗಲಿ ಜಾರಿಹೋದಂದಿನಿಂದಲೂ, ಅವನ ಮನಸ್ಸಿನ ಸ್ತಿಮಿತವೇ ಕೆಟ್ಟುಹೋಗಿತ್ತು. ಅವಳನ್ನು “ಮಹಿಳಾಭ್ಯುದಯ ಮಂಡಲಿ” ಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುವುದನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ಹೊರಗೆ ಬರುವಾಗ, ಬೇರೆಯಾರಾದರೂ ಅವಳನ್ನು ವಿವಾಹಮಾಡಿಕೊಂಡೋ, ಅಥವಾ ಸಿನೆಮಾಕ್ಕೆ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟು ಒಪ್ಪಂದಮಾಡಿಕೊಂಡೋ, ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ ಬಿಡದೆ ತನ್ನ ಪಾಲಿಗೆ ಅವಳು ದಕ್ಕಿರುವಂತೆ ಹೇಗೆ ಮಾಡುವುದೆಂದು ಅವನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡೇ ಇದ್ದನು ಅದುವರೆಗೂ. ಈಗ ಗೌರಿಯ ಭವಿಷ್ಯವು ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ರೂಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ತಿಳಿದು, ಒಮ್ಮೆಗೇ ಅವನು ನಿರಾಶನಾದನು.

ತಂತರ ಸುಂದರಿಯ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆ, ಅವನ ಹೃದಯ ತಂತಿ 'ಹಾದು ಹಾದೆ'ಂದು ವಿಡಿಯತೊಡಗಿತ್ತು. ಹಾದು. ಸೋದರೀಭಾವ ವಿದ್ದರೆ, ನಿರಂತರವೂ ಗೌರಿ ನಟೀಮಣಿಯ ಅನುಗ್ರಹವನ್ನು ಪಡೆಯ ಬಹುದು. ಸಿನಿಮಾ ಕಲೆಯನ್ನೂ ಬೆಳಗಬಹುದು. ಆದರೊಂದಿಗೆ ಅವನೂ ಜಗಪ್ರಖ್ಯಾತನಾಗಬಹುದು. ಇದೇ ಅಲ್ಲವೇ ಅವನ ಲಕ್ಷ್ಯ ? ಹಾಗಾಗಬೇಕಾದರೆ ಗೌರಿಯ ಗೆಳತಿ ವಸಂತಿಯನ್ನು ಅವನು ಮದುವೆ ಯಾಗಲೇಬೇಕು.

ಯೋಚನೆಗೆ ಅಂತ್ಯಬಂದಂತೆ ಅವನೊಂದು ಸಣ್ಣ ನೀಳುಸಿರನ್ನು ಎಳೆದು— “ಸತ್ಯವಾಗಿಯೇ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ತಂಗಿ, ನನಗೆ ವಿವಾಹಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಬಯಕೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಗೌರಿ ಅನ್ಯರ ವಶವಾಗಿ ಹೋಗ ಬಾರದೆಂದೇ ನಾನು ಅವಳನ್ನು ವಿವಾಹಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಬಯ ಸಿದ್ದು, ಈಗ ಗೌರಿಗಾಗಿ ವಸಂತಿಯನ್ನು ವಿವಾಹಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಒಪ್ಪ ಬೇಕಾಯಿತು, ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಗೌರಿ, ಅಣ್ಣನೊಡನೆ ಅಡಲು ಬರುವಂತೆ, ನನ್ನೊಂದಿಗೆ ಅಡಲು ಬರುವುದಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರೆ ಮಾತ್ರವೇ ನನಗೆ ಸಾಧ್ಯ.....”

“ಅಗಲಿಲ್ಲ. ಗೌರಿ ಬಿಡುವಾಗಿ ಒಪ್ಪುವಳು. ಅವಳ ಬಾಯಿ ಯಿಂದಲೇ ಹೇಳಿಸಿದರೆ ನಿನಗೆ ನಂಬುಗೆಯಾದೀತಷ್ಟೆ?”

“ಓ! ಹಾಗಾದರೆ ಸಂದೇಶಕ್ಕೆ ಎಡೆ ಇಲ್ಲ. ಗೌರಿಯ ಗುಣ ವನ್ನು ನಾನು ಜಿನ್ನಾಗಿ ಬಲ್ಲೆ. ಹೇಳಿದ ಮಾತಿಗೆ ತಪ್ಪುವವಳಲ್ಲ.”

ಸುಂದರಿ ಮುಗುಳ್ಳುಗುತ್ತ— “ಸರಿ. ನಿನ್ನ ಹಾಗಿದ್ದವಳಲ್ಲ ಅಂತನ್ನು. ಒಳ್ಳೇದು ನೀನು ನಾಳೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರುತ್ತೀಯಾ ? ಗೌರಿಗೂ ವಸಂತಿಗೂ ಕೇಳಿಟ್ಟಿರುತ್ತೇನೆ.”

“ಒಳ್ಳೇದು. ನಾಳೆ ಸಂಜೆಗೆ ನಾನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರುತ್ತೇನೆ.”

ಹೀಗೆ ಸುಂದರಿಯ ಪಾರೋಹಿತ್ಯವು ನಿರರ್ಥಕವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಮರು ದಿನ ಹೇಳದಂತೆಯೇ ವರದನು ಸರಳಭಾವದಿಂದಲೇ “ಮಹಿಳಾಭ್ಯುದಯ ಮಂಡಲಿ”ಗೆ ಬಂದು ಸುಂದರಿ ಪೊದಲುದವರನ್ನು ಸಂಧಿಸಿದನು. ಆ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಮಹಾನುಭಾವನನ್ನು ಗೌರಿ ಕೃತಜ್ಞತಾಭಾವದಿಂದ ಗೌರವಿಸಿ ಮಾತಾಡಿಸಿದಳು. “ನನ್ನಿಂದ ಹಿಂದೆ ನಡೆದ ಏಕಾತರ್ಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲ.

ಮರೆತುಬಿಡುತ್ತೀಯಷ್ಟೆ ತಂಗಿ?" ಎಂದು ಹೃತ್ಯರ್ವಕವಾಗಿಯೇ ವರದನು ಕೇಳಿದನು.

“ ಮರೆತು ಬಿಡುವುದೇನು ? ಎಂದೋ ಮರೆತುಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಅಣ್ಣಾ! ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ಈಗ ನೀವೇಕೆ ನೆನೆಯಬೇಕು? ಅದರೆ ನಿಜವಾಗಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮರೆತು ನಿಮ್ಮೊಡನೆ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಂಡಿರಬೇಕಾದವಳು ವಸಂತಿ ಏನೇ ವಸಂತಿ! ನಿನಗೇನೂ ಇವರ ಮೇಲೆ ಕೋಪವಿಲ್ಲವಷ್ಟೆ?”

“ದೇವರು ಏನೋ ಕೋಪಿಸಿದರೆಂದು ಭಕ್ತಿಯೂ ಕೋಪಿಸಿದರೆ ಹೇಗೆ?” ಮುಗುಳ್ಳುಗುತ್ತಾ ವಸಂತಿಯೇಂದಳು.

ವರದನು ಗೌರಿಯನ್ನು ಕೂರಿತು, — “ಅದರೆ ಗೌರಿ! ನನಗೆ ನಿನ್ನಿಂದೊಂದು ಅವ್ಯಕ್ತ ವಚನವು ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸುಂದರಿ ನಿನಗೆ ಹೇಳಿಲ್ಲವೆ ? ”

“ಹೌದು. ಹೇಳಿದ್ದಾಕೆ. ಅಣ್ಣಾ! ಸಂತೋಷವಾಗಿ ನಿಮಗೀಗ ನಾನು ಆ ಬಗೆಯ ವಚನವನ್ನು ಕೊಡಬಲ್ಲೆ. ಸಿನೆಮಾ ಎಂದರೆ ಎಲ್ಲಾ ವಿಧಕಲೆಗಳನ್ನೂ ತುಂಬಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ಒಂದು ನೆಲೆವೀಡಿದ್ದಂತೆ; ನಾನು ನನ್ನ ಕಲಾರಾಧನೆಯನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ನಡೆಸಬೇಕಾದರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಸರಿಸುಧ್ಧ ಭಾವನೆಯು ಗಾಳಿಬೀಸಿಕೊಂಡಿರಬೇಕು. ಫಿಲಿಂ ಸ್ಟೂಡಿಯೋ ಎಂದರೆ ಒಂದು ಕಲೆಯ ದೇವಾಲಯವೆಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಭಾವಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು ಹಾಗೆ ಮಾಡಲು ನೀನು ಶಕ್ತನಾಗಿರುತ್ತೀಯೆ. ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಕಲಿತು ಮುಗಿಸುವ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ, ನೀವು ನಾನು ಹೇಳುವಂತಹ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದಿರಾದರೆ, ನಾನು ಸಿಕ್ಕೆಯವಾಗಿ ನಿಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ನಟಿಸುವೆನು. ನಿಮ್ಮ ಸ್ಟೂಡಿಯೋ ಒಂದು ಅದರ್ಶ ಸ್ಟೂಡಿಯೋವಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಹಾಗಾದರೆ ಅದು ‘ ನಮ್ಮ ಸ್ಟೂಡಿಯೋ ’ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಿಯೇನು ನನ್ನ ಭಾವೀಪತಿಯು ಲಕ್ಷ್ಯವಾದರೂ ಹೀಗೆಯೇ ಇದೆ ಅಣ್ಣಾ! ಅದುದರಿಂದ ಅವರೂ ಇದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿ ನನಗೆ ಅನುಚ್ಛೇದಕೊಡುವರೆಂದು ನಾನು ಭರವಸೆ ಹೇಳಬಲ್ಲೆ. ಈಗ ನಿಮ್ಮನ್ನು ನಾನು ನಂಬುತ್ತೇನೆ. ನೀವು ನನ್ನ ಗೆಳತಿ ವಸಂತಿಯನ್ನು ವಿವಾಹಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಒಪ್ಪಿದ್ದೇ ನನ್ನ ಈ ನಂಬುಗೆಗೆ ನಿದರ್ಶಕವಾಗಿದೆ.”

ಗೌರಿಯು ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ವರದನು ತುಂಬ ಸಂತುಷ್ಟನಾದನು.

“ಹಾಗಾದರೆ ಅಣ್ಣ!--- ಶುಭವ್ಯ ಶೀಘ್ರಂ ಆನ್ನುತ್ತಾರಲ್ಲಾ, ಈ ಮದುವೆ ಬೇಗನೆ ಆಗಿ ಕೋಗಲಿ! ಮದುವೆಯಾದ ಮೇಲೂ ವಸಂತಿ ಇಲ್ಲಿ ಕಲಿಯಬಹುದು ” ಎಂದು ಸುಂದರಿ ಅವಳವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದಳು.

ವರದನು ಸಮ್ಮತಿಸಿದನು. ಸುಂದರಿಯೇ ಈ ವಿವಾಹದ ಮುಂದಾಳಿನವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡು ಬಿಟ್ಟಳು. ಅವಳು ವಸಂತಿಯ ಮಾವ ಗಜವದನರಾಯರಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಈ ವಿವಾಹದ ವಿಷಯವನ್ನು ಬಹಿರಂಗ ಪಡಿಸಿ ಕಾರ್ಯ ಹೂಡಿದಳು. ವಸಂತಿಯೇ ಮೆಚ್ಚಿ ಈಡೇರುವಂತಹ ವಿವಾಹವಾದುದರಿಂದ ಅವರೂ ಸಂತೋಷಪಟ್ಟು, ಈ ಕಾರಿತು ವಸಂತಿಯ ತಂದೆಗೆ ಕಾಗದ ಬರೆದರು. ವಸಂತಿಯೂ ತನ್ನ ಸಮ್ಮತಿಯ ಕಾಗದವನ್ನು ಅದರೊಂದಿಗಿಟ್ಟಿದ್ದಳು. ಪ್ರೇಮ ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಸಾಧಕಮನೋಭಾವವುಳ್ಳ ಶ್ಯಾಮಸುಂದರರು, ಗಜವದನರಾಯರು ವಿವರಿಸಿದ ವರಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನು ತಿಳಿದು, ಕುತೂಹಲಗೊಂಡರು. ಆನಂದಪಟ್ಟರು. ಈ ಮದುವೆ ಗಜವದನರಾಯರಲ್ಲಿಯೇ ನಡೆಯುವುದಾದುದರಿಂದ, ಶ್ಯಾಮಸುಂದರರು, ಪತ್ನೀ ಪುತ್ರ ಪರಿವಾರದೊಂದಿಗೆ ಮದರಾಸಿಗೆ ಹೊರಟು ಬಂದರು.

ಇಟ್ಟ ಮುಹೂರ್ತಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಜೈರೆಕ್ಷರ್ ವರದನನ ಮದುವೆ, ವಸಂತಿಯೊಂದಿಗೆ ಬಹು ವಿಸ್ತಂಭಣೆಯಿಂದ ನೆರವೇರಿತು. ಮದುವೆಯಲ್ಲಿ ಗೌರಿ-ಸುಂದರಿಯರು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ಭಾಗಗಳನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ಓಡಾಡಿದರು. ನಗರದ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಶ್ರೀಮಂತರಿಗೂ, ಸರಕಾರೀ ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥರಿಗೂ ಆಮಂತ್ರಣವಿತ್ತು. ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ವರ್ಧಾ-ವರರ ಫೋಟೋಗಳೊಂದಿಗೆ ಈ ವಿವಾಹ ವೃತ್ತಾಂತವು ಪ್ರಕಟವಾಯಿತು.

೪೯

ಇಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ವಿವಾಹದ ಸಂರಂಭಣೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಅಲ್ಲಿ—
ದೂರ ದಿಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ—ಕೆಂಪು ಕೋಟೆಯ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ “ಅಗೋಸ್ತು ಹೋರಾಟದ ಪ್ರೈದಿ”ಗಳ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಯಲಾರಂಭವಾಗಿತ್ತು.

ಕೆಲವೇ ದಿನ ಮಾತ್ರ ನಡೆದು ನಿಂತ ಆ ಹೋರಾಟವು “ಅಗೋಸ್ತು ಹೋರಾಟ”ವೆಂದು ಪ್ರಖ್ಯಾತವಾಗಿತ್ತು. ಅಷ್ಟೊಂದು ಚಳವಳಿಯಿಂದಲೇ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಯೂರಿದ್ದ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಚಕ್ರಾಧಿಪತ್ಯವು ನೆಲೆಸಿದಲ್ಲಿ ಶಿಥಿಲವಾಗಿತ್ತು. ಇನ್ನು ಸುಸಂವಿಧಾನವೇ ಸರಿಯೆಂದು ರಾಜಕೀಯ ಧೋರಣೆಗರು ನಂಬುವಷ್ಟು ಬಲವಾಗಿ ನಡೆದಿತ್ತು ಆ ಹೋರಾಟ. ಅದರಲ್ಲಿ ಸಾಲುಗೊಂಡು ಪ್ರೈದಿಗಳಾದವರ ವಿಚಾರಣೆ, ಇತಿಹಾಸ ಪ್ರಸಿದ್ಧವೂ, ಭಾರತದ ಕೇಂದ್ರ ಸ್ಥಾನವೂ ಆದ ದಿಲ್ಲಿ ನಗರದ ಕೆಂಪು ಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಲಾರಂಭಿಸಿತ್ತು. ಅಸಮಾನತ್ಯಾಗಿಗಳೂ, ಮಹಾಮೇಧಾವಿಗಳೂ ಆದ ನೆಹ್ರೂ..... ಮೊದಲಾದ ಮಹಾನುಭಾವರು, “ಅಗೋಸ್ತು ಹೋರಾಟ”ದ ತ್ಯಾಗಿಗಳನ್ನು ನಿರಪರಾಧಿಗಳೆಂದು ಬಿಡುಗಡೆಪಡಿಸಲು ನ್ಯಾಯಾಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ವಾದಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದರ ವಿವರಣೆಗಳು ಆಗಾಗ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದವು. ಗೌರೀ ಸುಂದರಿಯರು, ತಪ್ಪದೆ ಓದಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. “ಆ ತ್ಯಾಗಿಗಳಿಗೆ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗಲಿ” ಎಂದು ಸದಾ ದೇವರನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಆ ವರ್ಷವು ಹೊರಳಿತು ಮರುವರ್ಷವು ಬಂದಿತು. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಕೆಲವು ತಿಂಗಳುಗಳುರುಳಿದುವು ಕಟ್ಟ ಕಡೆಗೆ ‘ಕೆಂಪುಕೋಟೆಯ ತೀರ್ಪು’ ನಾಡುನಾಡುಗಳಲ್ಲಿಲ್ಲಾ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಸಿತು. ಆಹಾ! “ಅಗೋಸ್ತು ವೀರ”ರಿಗೆ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗಿತ್ತು.

ಈ ಸಂತೋಷ ವಾರ್ತೆಯನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಲೇ ಗೌರೀ ಸುಂದರಿಯರೂ ಅನಂದ ಪರವಶರಾಗಿ ಹೋದರು. ಸುಂದರಿ ಮಂಡಲಿಯ ಮಕ್ಕಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಅಪರೂಪವಾದ ಸಕ್ಕರೆಯನ್ನು ಹಂಚಿದಳು! ಹೌದು. ಆಗ ಸಕ್ಕರೆ ಅತ್ಯಂತ ಸಿಹಿ! ಅದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಸಿಕ್ಕದಿರುವ ಅಪೂರ್ವ ವಸ್ತು. ಅಂತಹ ದಿವ್ಯ ಸಕ್ಕರೆಯನ್ನು ಮಕ್ಕಳು ತಿಂದು ನಕ್ಕುನಲಿದರಾ!

ಅಂದಿನ ನೃತ್ಯ ಪಾಠದಲ್ಲಿ ಗೌರಿ ನಲಿದು ತೋರಿದ ‘ ಭರತನಾಟ್ಯವು ’
 “ಅಪೂರ್ವ! ಅದ್ಭುತ!” ಎಂದು ಅವಳ ಶಿಕ್ಷಕರು ಪೂರ್ಣೋದ್ಗಾರ ತೆಗೆಯು
 ವಷ್ಟು ಸೊಗಸಾಗಿತ್ತು !

ಮುಂದೆ ಕೆಲವು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಶೀನೂ-ಗೋಪಾಲರ ಪತ್ರವೂ ಅವರಿಗೆ
 ಸಿಕ್ಕಿ, ಇನ್ನಷ್ಟು ಸಂತೋಷವನ್ನಾಳುತ್ತಾ, “ದೇವರದಯದಿಂದ ಮುಖಂ
 ಡರ ವ-ದ ಸಾಧನೆಗೆ ವಿಜಯವಾಗಿ ನಮಗೆ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಯಿತು.
 ಹೊಂಟು ಬರುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.” ಎಂದು ಒರೆದಿದ್ದರು

ಸುಂದರಿ ಅಂದು ಮೈಲಾಪುರ, ಪಾರ್ಥಸಾರಥಿ ವೊಡಲಾದ ಮದ
 ರಾಸಿನೋಳಗಿನ ಮ್ಯಾ ಮುಖ್ಯ ದೇವಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ, ವಿಶೇಷ ಅರ್ಚನಾ
 ಭಿಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದಳು. ದೇವರ ಕರುಣಾ ಕಟಾಕ್ಷದ ಬೆಂಬಲ
 ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಆದೀತೆ?

ಶೀನು ಬಂಧವಿಯುತ್ತಿನಾಗಿ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬರುವಾಗ ಅವನಿಗೊಂದು
 ಅಪೂರ್ವವಾದ ಕಾಣಿಕೆಕಾಡಿತು! ಅವನು ಒಂದಿಷ್ಟು ದೇಶಮಾತೆಯನ್ನು
 ಕೂಡಾ ಸೇವಿಸಿದ್ದ ಕ್ಷಾಗಿಯೋ ಎಂಬಂತೆ. ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾದೇವಿ ಅವನಿ
 ಗೊಪ್ಪಿಕಳು, ಒಂದು ದಿವ್ಯಕಾಣಿಕೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಟ್ಟಿದಳು. ಕನ್ನಡ
 ಕುಮಾರಿಯೊಬ್ಬಳು ನರಮಾಲಿಕೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದು, ಅವನಿಗಾಗಿ ಕಾಡಿ
 ದ್ದಳು !

ಇದಕ್ಕೆ ಮೂಲಕಾರಣ ಕರ್ತ್ರಣಿಯಾದವಳು ನಮ್ಮ ಸುಂದರಿ!

ಹೀಗೆ ಶೀನು ದೇಶಸೇವೆಗಳಿಗಾಗಿ, ಪ್ರಚಾರ ಕಾರ್ಯವನ್ನು
 ಕೈಗೊಂಡು, ಮಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಹೊರಟ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಳ್ಳಾರಿಯ “ಕನ್ನಡ
 ಕಲಾಸಂಘ”ದಿಂದ ಹೊರಡುವ “ಹೊಸ ಒಸಗೆ” ಎಂಬೊಂದು ಪತ್ರಿಕೆ
 ಯಲ್ಲಿ ವಿಚಿತ್ರವಾದೊಂದು ಸ್ಪರ್ಧೆ ಪ್ರಕಟನೆ ಪ್ರಕಟವಾಗಿತ್ತು. ಈವರೆಗೂ
 ಎಂದೂ ಆ ಬಗೆಯ ಪ್ರಕಟನೆ ಪ್ರಕಟವಾಗಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತಿ ಶೀನು
 ವಿನ ಮನೆಯ ವಿಳಾಸಕ್ಕೂ ಆ ಸಂಚಿಕೆ ಬಂದಿತ್ತು. ಅವನ್ನು ಮೆಲ್ಲಕಾ
 ಓದಿ ನೋಡಿ, “ ಆಹಾ ! ಇದನ್ನು ಶೀನೂ ಭಾವ ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಓದಿ
 ನೋಡಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿರಿ ” ಎಂದು ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ
 ಒತ್ತಾಯಮಾಡಿದ್ದಳು. ಅದಕ್ಕೆ ಕೃಷ್ಣ:— “ ಅಣ್ಣನ ಮನಸ್ಸೇ ಈಗ
 ಬದಲಾಗಿ ಹೋಗಿದೆ. ಅವನು ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಈಗ ತಲೆಕೊಡುವ

ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲೇ ಇಲ್ಲ ಎಲ್ಲಿ ಯಾವ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಉರುಸುತ್ತುತ್ತಿದ್ದಾನೋ ಯಾರು ಕಂಡಾರು ? ” ಎಂದೆಂದು ಅಲಕ್ಷ್ಯವಾಗಿ, ಆ ಸಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಬೀರುವಿನೋಳುಗಟ್ಟಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದ.

ಆಗಿನ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಎಣಿಕೆ ನಿಜವೇ ಆಗಿತ್ತು. ಶೀಘ್ರ ಅದನ್ನು ನೋಡಿದ್ದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸು ಕೊಡುತ್ತಲೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅದುವರಿಂದ ನಾಳೆ ಕೂಡ ಆ ವಿಚಿತ್ರ ಪ್ರಕಟನೆಯನ್ನು ನೋಡಿದ್ದರೂ ತಿಳಿಸುವ ಗೊಡವೆಗೆ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈಗ ನಮಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿಯೇ ಬಂದುದರಿಂದ, ಇದೋ ಆ ಹಳೆಯ “ಹೊಸ ಒಳಗೆ”ಯ ಹಳೆಯನ್ನು ತೆರೆದ. ನಿಮ್ಮ ಮುಂದಿಡುತ್ತೇವೆ

“ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾದಂಬರಿ ಸ್ಪರ್ಧೆ”

“ಬಳ್ಳಾರಿಯ ಕನ್ನಡ ಕಲಾಸಂಘವು ಅಂಗವಾಗಿ ಈ ಸ್ಪರ್ಧೆ ಜರುಗುವುದು.

ಈ ಸ್ಪರ್ಧೆಗೆ ಕಳುಹಿಸತಕ್ಕ ಕಾದಂಬರಿ, ಸಾಮಾಜಿಕ ವಿಷಯವನ್ನೊಳಗೊಂಡ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಕನ್ನಡ ಕಾದಂಬರಿಯಾಗಿರಬೇಕು. ೨೦೦ ಪುಟಗಳಿಂದ ೪೦೦ ಪುಟಗಳವರೆಗೂ ಇರಬಹುದು. ಈ ಪ್ರಕಟನೆಗಿಂತ ಮೊದಲೇ ಬರೆದಿಟ್ಟಿದ್ದಾಗಿರಬೇಕು. ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತರು ೨೨ ವಯಸ್ಸಿನಿಂದ ೨೮ ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿನೊಳಗಿನ, ಹಿಂದೂ ಜಾತಿಯ ಕನ್ನಡಿಗ ಯುವಕರಷ್ಟೇ ಭಾಗವಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

ಇದು ವಿವಾಹ ಸ್ಪರ್ಧೆಯಾದುದರಿಂದ ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಹಕ್ಕುಳ್ಳವರಿಗಷ್ಟೇ ಮೊಸಲಾದ ಸ್ಪರ್ಧೆ.

ಈ ಸ್ಪರ್ಧೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಕಾದಂಬರಿಕಾರರೆಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸಲ್ಪಡುವವರಿಗೆ, ಬಳ್ಳಾರಿಯಲ್ಲಿ ನೃಪಯವಾದಿಗಳಾಗಿರುವ ಶ್ರೀ. ವ್ಯಾ. ವೆಂಕೋಬರಾಯರ ಮಗಳು ೨೦ ವಯಸ್ಸಿನ ‘ವೀಣಾ’ ಎಂದು ಸಂಕೇತಾಂಕಿತದಿಂದ, ಕನ್ನಡನಾಡಿಗೆ ಸುಪರಿಚಿತಳಾದ, ಚಿತ್ರಕಲಾನಿಪುಣಿ ‘ವಾಣೀಕುಮಾರಿ’ ಎಂಬ ವಧೂನುಣಿಯನ್ನು ವಿವಾಹಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲ್ಪಡುವುದು. ಇದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಗೆಯುಳ್ಳ ವರಕಲಾವಿದ ಸಾಹಿತಿಗಳಿಗೂ ಈ ಸ್ಪರ್ಧೆಗೆ ಭಾಗವಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

ಸತ್ಸೇವೆ

ಈ ಸ್ಪರ್ಧೆಯ ನಿರ್ಣಾಯಕರಾಗಿ, ಮಂಗಳೂರು ವೈಸರೂ, ಧಾರವಾಡಪ್ರಾಂತಗಳ ಮೂರು ಅನುಭವವೃದ್ಧ ಸಾಹಿತಿಗಳೂ, ಏತತ್ಪ್ರಾಂತಗಳ ಮೂವರು ಗ್ರಾಮನಿವಾಸಿಗಳಾದ ವಿದ್ಯಾಸಮಸ್ತಿತ ಮಹಿಳೆಯರೂ, ನಿಯಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಮೇರೆಗೆ, ಸಂಘದ ಅಧ್ಯಕ್ಷಿಣಿ, ಶ್ರೀ ಕಮಲಾಬಾಯಿಯವರ ತೀರ್ಪು ಕೊನೆಯದು

ಕಾದಂಬರಿಯ ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಕೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲದೂ ಗ್ರಂಥಕರ್ತರ ಹೆಸರನ್ನು ಬರೆಯಬಾರದು. ಅದನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಕಾಗದದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರತಕ್ಕದ್ದು.

ಒಪ್ಪಿತವಾದ ಕಾದಂಬರಿಯ ಪ್ರಕಟನೆಯ ಅಧಿಕಾರವು ಕಲಾ ಸಂಘಕ್ಕೆ ಸೇರಿದುದು. ಹಸ್ತಪ್ರತಿಯನ್ನು ೧೯೪೨ ಜುಲೈ ೨೦ ನೇ ತಾರೀಖಿನೊಳಗೆ ಸಂಘಕ್ಕೆ ಸೇರುವಂತೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕು

ಸೋದರಿ ಕಮಲಾಬಾಯಿ

ಕನ್ನಡ ಕಲಾಸಂಘದ ಅಧ್ಯಕ್ಷಿಣಿ

ಬಳ್ಳಾರಿ”

ಇದು ಹೊಚ್ಚ ಹೊಸ ಪ್ರಕಟನೆಯಲ್ಲವೇ? ಅಗ ಸತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ಹೊಸಹೊಸ ಸುದ್ದಿಗಳೆಂದರೆ, ಪೂರಾ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸುದ್ದಿಗಳು ಇರುಳು-ಹಗಲೆಂಬ ಭೇದವಿಲ್ಲದೆ ನಡೆಯುವ ಆ ನಿಲಕ್ಷಣ ಪ್ರಪಂಚ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ, ಯಾವಾಗ ಯಾವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಯಾವ ಸಮುದ್ರ ಪಡಿಯ ಪಟ್ಟಣವು ಭಸ್ಮವಾಗುವುದೋ, ಎಲ್ಲಿ ಬಾಂಬುಬಿದ್ದು ಸಿಡಿಯುವುದೋ ಎಂದು ಜನರು ಭೀತೀಕ್ಷಣರಾಗಿ ಗುಂಪುಗೂಡಿ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದರಲ್ಲಿಯೇ ಎಲ್ಲ ಸಾಹಿತಿಗಳ, ನಾನಾಬಗೆಯ ವೃತ್ತಿ-ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳ ಎಲ್ಲ ಜನರ ಲಕ್ಷ್ಯಗಳೂ ಏಕೀಕೃತವಾಗಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಆ ಎಲ್ಲ ಕೌತುಕ ವಾರ್ತೆಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಮೇಲಾದ ಕೌತುಕಜನ್ಯವಾಗಿತ್ತು “ಹೊಸ ಒಸಗ”ಯಲ್ಲಿ ಬಂದ ಆ ಪ್ರಕಟನೆ.

ಸುಂದರಿಯೂ ಅದನ್ನು ನೋಡಿದಳು. ತೀನುವಿನ ನೆನಪು ಅವಳ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಒತ್ತೊತ್ತಿಕೊಂಡು ಬಂದಿತು. ಅವನ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಿಲ್ಲದೆಯೇ,

ಗಟ್ಟಿ-ದಿಟ್ಟಿ ಮನಸ್ಸುಮಾಡಿ, “ಕಲೆಯ ಕಲ್ಯಾಣ” ಎಂಬ ಆ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಆ ಸ್ಪರ್ಧೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಳು.

“ಕನ್ನಡ ಕಲಾಸಂಘ” ಅಧ್ಯಕ್ಷಿಣಿ ಕಮಲಾಬಾಯಿಯಿಂದರೆ ಬೇರೆ ಯಾರೂ ಅಲ್ಲ; ಸುಂದರಿಯ ತಂದೆಯಾದ ಮುಕುಂದರಾಯರ ದ್ವಿತೀಯ ಪತ್ನಿಯೇ ಅವಳು. ಶೀನುವಿನ ಪ್ರಾರಂಭದ ಪ್ರಣಯಿನಿ ಕಮಲೆಯೇ ಅವಳು. ಮುಕುಂದರಾಯರು ಶೀನುವಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ‘ಅಕ್ಷರ ದ್ರೋಹ’ ಮಾಡಿ, ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪದಿಂದ ಸತ್ತುಹೋದ ಮೇಲೆ ಅವರ ಭಾರೀ ಐಸಿರಿಗೆಲ್ಲ ವರದನೇ ಯಜಮಾನನಾದನಷ್ಟೇ? ಪತ್ನಿ ಕಮಲೆಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಮುಕುಂದರಾಯರು ೫೦,೦೦೦ ರೂಪಾಯಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಟ್ಟಿದ್ದರು.

ವರದನು ಸಿನಿಮಾವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಮುನ್ನಡೆದು ಮದರಾಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ತಳವೂರಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದ. ಕಮಲೆ ತನ್ನ ಹಣವನ್ನೆಲ್ಲ ಕಲಾಸೇವೆಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಲಾಗಿಟ್ಟು, ಅಲ್ಲಿಯ ವಿದ್ವಾಂಸರ ಸಹಾಯದಿಂದ, “ಕನ್ನಡ ಕಲಾಸಂಘ” ವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದಳು.

ಅಲ್ಲಿ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ದೇಶಭಕ್ತರೂ, ವಕೀಲರೂ ಆದ ವೆಂಕೋಬರಾಯರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ, ನಮ್ಮ ಶೀನು ಮೊದಲು ಅಡುಗೆಯ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿದ್ದನು. ಆ ವೆಂಕೋಬರಾಯರ ಮಗಳೆ ಚಿತ್ರಕಲಾ ನಿಪುಣೆಯಾದ ವೀಣಾ. ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದ ಶೀನುವಿನ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಲಾಸಗಳನ್ನು ಕಣ್ಣಾಕಿ ಕಂಡು ಕಂಡೋ ನಿನೋ, ವೀಣಾಕುಮಾರಿಯ ಮಾನಸದಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಶ್ರೀ ಒಂದು ಮುದ್ರೆಯಂತೆ ಒತ್ತಿಹೋಗಿತ್ತು. ಅವಳು ಮುಂದೆ ಮುಂದೆ ಒಳ್ಳೆಯ ವಿದ್ಯಾವತಿಯೂ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಯೂ ಆದಂತೆ ಆ ಮುದ್ರೆ ವಿಕಸನವಾಗುತ್ತಾ ಹೋಯಿತು. ತಾನು ಮದುವೆಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಸಾಹಿತಿಯನ್ನೇ ಮದುವೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಕನಸು ಕಾಣಲಾರಂಭಿಸಿದಳು. ಆದರೆ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಅವಳ ತಂದೆ ಮೊದಲಾದ ಹಿರಿಯರ ಯೋಚನೆಯ ಮೇರೆಗೆ, ಆ ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾದಂಬರೀ ಸ್ಪರ್ಧೆಯನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಆದುದರಿಂದ ವೀಣಾಕುಮಾರಿಯೂ ಶೀನು ಸ್ವಲ್ಪವಟ್ಟಿಗೆ— ಅಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಪರಿಚಿತರೇ ಆಗಿದ್ದರು.

ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಮನದಂದು ನಮ್ಮ ಸುಂದರಿ, ಈ ಸ್ಪರ್ಧೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ವೇಳೆ ಶೀನುವಿಗೆ ವಿಜಯ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾದರೆ, ಅವನನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸುವು

ದೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಕೆಲಸವಲ್ಲವೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಮಾಡಿಕೊಂಡೇ, ಹಾಗೆ ಕುಣಿದುಬಿಟ್ಟಿದ್ದಳು.

“ಹೊಸ ಒಸಗೆ” ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕಾದಂಬರೀ ಸ್ಪರ್ಧೆಯ ತೀರ್ಪು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ದಪ್ಪ ಅಕ್ಷರಗಳಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿತವಾಗಿತ್ತು !

‘ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾದಂಬರೀ ಸ್ಪರ್ಧೆ’ಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತೀರ್ಣಗೊಂಡ ಕಾದಂಬರಿ “ಕಲೆಯ ಕಲ್ಯಾಣ”

ಕೃತಿಕರ್ತರು “ಕನ್ನಡ ಗೆಳೆಯ” (ಕೆ ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಯರು) ಇವರಿಗೆ ವಿಜೇತನಾದುದನ್ನು ಪಾಣಿಗ್ರಹಣ ಮಾಡಿಕೊಡಲು ಅನಂದದಿಂದ ನಿರ್ಧರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಚಿ೦

“ಮಹಿಳಾಭ್ಯುದಯ ಮಂಡಲಿ”ಗೂ “ಹೊಸ ಒಸಗೆ” ಪತ್ರಿಕೆ ಬರುತ್ತಿತ್ತು ಈ ಬಾರಿ ಬಂದ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ ನೋಡಿದ ಗೌರಿ, ಅತಿಶಯವಾದ ಕೌತುಕಾತ್ಮಕಾರ್ಥಾನಂದಗಳಿಂದ ಚೀರ್ಷಿಸಿದಳು.

ನಂಬುವುದೇ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಎರಡು ಮೂರು ಬಾರಿ ಅದನ್ನು ಓದಿ ನೋಡಿದಳು. ಅವಳಿಗೆ ಆ ಸಮಸ್ಯೆಯೇ ಬಗೆಹರಿಯದೆ, ಸುಂದರಿಯ ಬಳಿಗೆ ಓಡಿ, ಆ ವಿಚಿತ್ರ ತೀರ್ಪನ್ನು ತೋರಿಸಿದಳು !

ಅದನ್ನು ಓದಿ ನೋಡಿದ್ದೇ ತಡ; ಸುಂದರಿ ಉಕ್ಕಿ ಬರುವ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ತಾಳಲಾರದೆ ಬಾಯಿಮುಚ್ಚಿ ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಿ, ಗೌರಿಯನ್ನು ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಹಾಗೆಯೇ ಸ್ವಲ್ಪಹೊತ್ತು ನಿಶ್ಚಲಳಾಗಿಬಿಟ್ಟಳು.

ಭಾವಾವೇಗವು ಕಡಮೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಗೌರಿ,---“ಅತ್ತಿಗೆ! ನೋಡಿದಿರಾ? ಅಣ್ಣನು ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಸದೆ ಒಳಗಿಂದೊಳಗೇ ಎಂತಹ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ? ನಿಮಗೆ ಹೀಗೂ ದ್ರೋಹಮಾಡಬಹುದೇ ಆ ಅಣ್ಣ!....”

ಎನ್ನುವಾಗ ಸುಂದರಿ ತಟ್ಟನೆ ಅವಳ ಬಾಯಿಯನ್ನು ಬಿಗಿದು,---
“ಹಾಗೆಲ್ಲ ಹೇಳಬೇಡ ಗೌರಿ. ಇದೊಂದೂ ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಸ್ಪರ್ಧೆಗೆ

ಅವರ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದವಳು ನಾನು. ಫಲಿತಾಂಶವು ಹೊರಟ ಮೇಲೆಯೇ ಈ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ಬಯಲುಪಡಿಸೋಣವೆಂದು ನಾನೂ ಯಾರಿಗೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಅವರು ಸಿಟ್ಟಾಗುವರೋ ಏನೋ ! ಹಾಗೆ ಅವರಿಗೆ ಸಿಟ್ಟು ಬಂದರೆ ನೀನೇ ಹೇಗಾದರೂ ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡಬೇಕು ಗೌರಿ.—” ಎಂದಂದು, ಆ ವಿವರವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಗೌರಿಗೆ ವಿಶದೀಕರಿಸಿದಳು.

: ಸುಂದರಿಯ ಈ ಬಗೆಯ ತ್ಯಾಗಬುದ್ಧಿಗೆ ಏನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದೇ ಗೌರಿಗೇ ತೋರಲಿಲ್ಲ.

“ಹೊಸ ಒಸಗೆ”ಯಲ್ಲಿ ಆ ಸ್ಪರ್ಧೆಯ ವಿವರಣೆ ಹೀಗಿತ್ತು:

“.....ಒಟ್ಟು ಬಂದ ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಆರು. ವಿವಾಹ ಸ್ಪರ್ಧೆಯಾದುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಪುಸ್ತಕಗಳು ಬರುವಂತಿಲ್ಲವಷ್ಟೆ ? ಈ ಆರು ಕಾದಂಬರಿಗಳೂ ಉತ್ತಮವಾಗಿವೆ; ಪ್ರಕಟನೆಗೆ ಯೋಗ್ಯವು ಆಗಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಲಕ್ಷ್ಯದಿಂದಲೂ, ಉತ್ತಮವಾದ ಶೈಲಿಯಿಂದಲೂ ಪಂಡಿತರಿಗೂ ಪಾಮರರಿಗೂ ರಂಜಕವಾಗುವಂತೆ, ಸುಲಭವಾದ ನಿರಾಡಂಬರವಾದ ತಿಳಿಯಾದ ಭಾಷೆಯಿಂದಲೂ ಸಂಘವು ನಿಯಮಿಸಿದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪರೀಕ್ಷಕರ, ಅಡ್ಡಗೇರೆಯೊಂದಾದರೂ ಬೀಳದೆ ಪೂರ್ಣೋತ್ತೀರ್ಣವಾದ ಕೃತಿ “ಕಲೆಯ ಕಲ್ಯಾಣ.....”

ಅನಂತರ ಅದೇ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಕರ್ತನ ಸಂಕ್ಷೇಪ ಪರಿಚಯವು ಹೀಗಿತ್ತು:

“.....ಇವರು ‘ಕನ್ನಡ ಗೆಳೆಯ’ ಎಂಬ ಸಂಕೇತ ನಾಮದಿಂದ, ಅಖಿಲ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿಗೆ ಪರಿಚಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ ‘ಅವ್ಯುತ ಭೂಜ,’ ‘ತ್ಯಾಗಿ,’ ‘ವಿಧಿಯುಲಿ’ ಮುಂತಾದ ಕೃತಿಗಳಿಂದ ಈಗಾಗಲೇ ಕನ್ನಡಿಗರ ಪ್ರೀತಿಗೆ ಪಾತ್ರರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಇವರು ದೇಶಸೇವೆಗೂ ಇಳಿದು, ಅಗೋಸ್ತು ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಜೈಲಿನ ಕಾಣಿಕೆಯನ್ನೂ ಪಡೆದು, ಧನ್ಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ಕಲ್ಪನಾವಿಲಾಸಿಗಳಾದ ಇವರ ಈ ಅಪೂರ್ವ ವಿವಾಹವು ನಿರ್ವಿಘ್ನವಾಗಿ ನೆರವೇರಲೆಂದು ಹಾರೈಸುತ್ತೇನೆ

ಸುಂದರಿ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸುವಾಗ, ಶೀನುವಿನ ಊರಿನ ವಿಳಾಸವನ್ನೇ ಬರೆದು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಳು. ಸಂಘದಿಂದ ಈ ಸಂಬಂಧವಾದ ಶುಭಪತ್ರವು ಊರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿತ್ತು. ಕೃಷ್ಣನು ಅದನ್ನು ನೋಡಿ, ಸಂತೋಷವನ್ನೂ ಆಶ್ಚರ್ಯವನ್ನೂ ಒಟ್ಟಿಗೇ ಅನುಭವಿಸಿದನು. ಹಾಗೂ ಶೀನಣ್ಣನು ಊರಿನಲ್ಲಿಲ್ಲವೆಂದೂ, ಕೆಂಪುಕೋಟೆಯ ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗಿರುವನೆಂದೂ, ಬೇಗನೇ ಬರುವ ಸಂಭವವಿದೆಯೆಂದೂ ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರ ಬರೆದನು.

ಇದನ್ನು ತಿಳಿದು, ಶೀನಣ್ಣನ ಏಕಾಂಗಿತ್ವಕ್ಕಾಗಿ ತನ್ನೊಳಗೇ ನೋಯುತ್ತಿರುವ ಮುಗ್ಧ ಹುಡುಗಿ ಮಲ್ಲಿಕೆಗೆ ಅದ ಸಂತೋಷವನ್ನು ನಮ್ಮಿಂದ ವರ್ಣಿಸಲಸದಳವೆ? ಅವಳು ಕೂಡಲೇ ತನ್ನ ಆನಂದವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒಂದು ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಬರೆದು ಗೌರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದಳು. ಗೌರಿ ಪ್ರತ್ಯಾನಂದದ ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರವನ್ನು ಬರೆದಳು. ಕ್ರಮಕ್ರಮವಾಗಿ ನಾಡಿನೊಳಗೆಲ್ಲಾ ಈ ವಿಚಿತ್ರ ಸುದ್ದಿ ಹರಡಿತು. ಶೀನೂ-ಗೋಪಾಲರು ಬಿಡುಗಡೆಹೊಂದಿ 'ಥೆಲ್ಲಿ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಸ್' ನಲ್ಲಿ ಮದರಾಸಿಗೆ ಬಂದು ಸೇರಿದಾಗ ಈ ಸುದ್ದಿ ಜನಜನಿತವಾಗಿ ಹೋಗಿತ್ತು !

ಶೀನೂ-ಗೋಪಾಲರು “ಮಹಿಳಾಭೈದಯ ಮಂಡಲಿ”ಗೆ ಬಂದು ಗೌರಿ-ಸುಂದರಿಯರಿಗೆ ದರ್ಶನವಿತ್ತರು. ಅದೊಂದು ವಿಚಿತ್ರ ಕಾಣಿಕೆ ತನಗೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವುದನ್ನರಿತು ಶೀನು ಅವಾಕ್ಕಾಗಿ ಹೋದನು !

ತನ್ನನ್ನು ಕೇಳದೆ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದ ಸುಂದರಿಯಮೇಲೆ ಅವನಿಗೆ ಸಿಟ್ಟು ಬಂತು — “ ಇದೇನು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟು ಸುಂದರಿ ! ನಾನು ನಿನ್ನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಏನೋ ಯೋಚಿಸಿ ಸಿಟ್ಟು ಮೂಡಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದರೆ, ನೀನು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಪುಡಿಪುಡಿಮಾಡಿ ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲ!.....” ಎಂದನು.

“ಹ್ವಿ-ಸಿರಿ ಸ್ವಾಮಿ! ನಾನು ಮಾಡಿದ್ದು ತಪ್ಪಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ದೈವ ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ; ಸ್ಪರ್ಧೆಯ ಪರಿಣಾಮವು ಹೀಗಾಗುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ನೀವು ಅಸಮಾಧಾನಪಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದೆ, ಈ ಕಾಣಿಕೆಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲೇಬೇಕು. ನಾಡೆಲ್ಲಾ ನಿಮ್ಮ ಈ ವಿಜಯ ವಿವಾಹವನ್ನೇ ಇದಿರುನೋಡಿಕೊಂಡಿದೆ! ಎಲ್ಲಾ ತಿಳಿದವರು ನೀವು; ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ತಡೆ ನುಡಿಯುವುದು ಸಮಂಜಸವಲ್ಲ. ಸ್ವಾಮಿ,

ನಿಮಗೆ ಕಾನೂನಿನ ತಡೆಯಾಗಬಾರದೆಂದು ನಿಮ್ಮ ಮೊದಲನೇ ವಿವಾಹ ವನ್ನು ರದ್ದು ಪಡಿಸಿಕೊಂಡುದಕ್ಕೆ ಗುರುತಾಗಿ ಈ ಪತ್ರವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಿ!” ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಂಡು ಸುಂದರಿ ಒಂದು ಮುದ್ರಾಪತ್ರ ವನ್ನು ತೆಗೆದು ಶೀನುವಿನ ಪಾದದ ಬದಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟಳು.

ಶೀನ ಏನೋ ಹೇಳಲಿಕ್ಕಿರಲು, ಗೋಪಾಲನು, — “ ಇನ್ನೇನೂ ಅಮಂಗಲ ಮಾತಾಡಬೇಡಯ್ಯ ಹಾಗೆ ನಿನಗೆ ಸುಂದರಿಯೂ ಬೇಕಾಗಿ ದ್ದರೆ ಇವಳೂ ನಿನ್ನೊಂದಿಗೆ ಇರುತ್ತಾಳೆ ಏನಮ್ಮ ಸುಂದರಿಬಾಯಿ?... ”

ಸುಂದರಿ “ ಬೇಡ ಬೇಡ ! ನಾನು ಹೊರಟಿರುವ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ದೂರ ಮುಂದುವರಿದು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ ನನ್ನ ಈ ಸೇವಾಮಾರ್ಗವು ಸ್ಥಿರವಾಗಿದೆ ನಿಮ್ಮ ಈ ಗೆಳೆಯರನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸುವ ಭಾರವು ನಿಮಗೆ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ ” ಎಂದಳು.

“ಶೀನು ! ಇನ್ನು ನೀನು ಏನಾದರೂ ಕುಂಟು ಮಾತು ಅಡಿದಿ ಯೆಂದರೆ, ನಾನೂ ಸುಂದರೀಬಾಯಿಯಂತೆ, ದೇಶಮಾತೆಯೊಂದಿಗೆ ಐಕ್ಯ ನಾಗಿ ಹೋದೇನು!” ಎಂದು ಗೌರಿಯ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡಿ, ಶೀನು ವಿನ ಬೆನ್ನುನ್ನು ತಟ್ಟಿದನು.

ಶೀನುವಿಗೆ ಮಾತಿಗೇ ಮಾರ್ಗವಿಲ್ಲದಂತಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿತ್ತು.

“ಸರಿ ಕಾಣಿಕೆ ಬರುವಾಗ ಬೇಡೆನ್ನ ಬಾರಹು” ಎಂದು ಸುಪ್ರಸನ್ನ ನಾದನು.

ಇನ್ನು ನಾವು ಕೊಂಚ ಮಾತ್ರವೇ ಹೇಳಿ ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಮುಗಿ ಸುತ್ತೇವೆ ಅದನ್ನು ಉಪನೆಯೆಂದಲೇ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲ ಓದುಗರು ಬೇಕಾದರೆ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಮುಚ್ಚಬಹುದು. ಉಪನಿಗೆ ಬಂದರೂ ನಮ್ಮ ಲೇಖನಿಯೆಂದಲೇ ತಿಳಿಯಬೇಕೆಂಬ ಓದುಗರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಮುಂದಿನ ನುಡಿಗಳು.

ಮುಂದೇನು? ಮದರಾಸಿನಿಂದ ಕೃಷ್ಣನಿಗೂ, ಬಳ್ಳಾರಿಗೂ ತಂತಿ ಗಳು ಹೋದವು. ಶೀನು ಕೆಂಪುಕೋಟಿಯೊಳಗಿನಿಂದ ಆಗಮಿಸಿದ ವಾರ್ತೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ, ಬಳ್ಳಾರಿಯಿಂದ ವೆಂಕೋಬರಾಯರೇ ಸ್ವತಃ ಮದರಾಸಿಗೆ ಬಂದು, ಶೀನುವಿಗೆ ಭೇಟಿಕೊಟ್ಟರು.

ಏನು ದೈವದ ಲೀಲೆ ! ಅಂದು ಶೀನು ಅವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಅಡುಗೆ ಭಟ್ಟ ! ಇಂದು ಅವರ ಅಳಿಯನಾಗುತ್ತಾನೆ !

ಸುಂದರಿ, ಶೀನು, ಗೋಪಾಲ, ಗೌರಿ, ವಸಂತಿ, ಎಲ್ಲರೂ ವೆಂಕೋಬರಾಯರೊಂದಿಗೆ ಬಳ್ಳಾರಿಗೆ ಹೊರಟರು ವಧೂ-ವರರು ಹರಪುರ ಮುಖದರ್ಶನಮಾಡಿಕೊಂಡದ್ದಾಯಿತು. ಸಂವಾದನವೂ ನಡೆಯಿತು. ಶೀನುವಿನಂತಹ ಮಹಾ ಸಾಹಿತಿಗೇ ತನಗೆ ವರನಾಗಿ ದೊರೆತನೆಂದು, ವೀಣಾಕುಮಾರಿಯ ಮುಖವು ಹರ್ಷಪ್ರಭುಲಿತವಾಗಿತ್ತು.

ನಿರ್ವಿಘ್ನವಾಗಿ ನೆರವೇರಿತು ಶೀನೂ-ವೀಣಾಕುಮಾರಿಯರ ವಿವಾಹ ಮಹೋತ್ಸವ. ಕನ್ನಡನಾಡಿಗೆಲ್ಲಾ ಕುತೂಹಲಕಾರಿಯಾದ ವಿವಾಹವದು. ನಾಡಿಗೆ ಸುಗಚಿತರಾದ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಹಿತಿಗಳಿಗೂ ನಿಮಂತ್ರಣವಿತ್ತು ಈ ಮದುವೆಗೆ ಊರಿನಿಂದ ಕೃಷ್ಣನೂ ಮಲ್ಲಿಕೆಯೂ ದೊಡ್ಡಮ್ಮನೂ ಬಂದಿದ್ದರು

ವಿವಾಹ ಸಂರಂಭಣವೆಲ್ಲ ಮುಗಿಯುವವರೆಗೂ ಸುಂದರಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದು. ವಧೂ-ವರರನ್ನು ಮನವಾರೆ ಹರಸಿ “ಮಹಿಳಾಭ್ಯುದಯ ಮಂಡಲಿ”ಗೆ ಹೊರಟುಹೋದಳು.

ಹಲವು ವರ್ಷನೀಯರ ಪ್ರೇರೇಪಣೆಯಿಂದ ಬಳ್ಳಾರಿಯ “ಕನ್ನಡ ಕಲಾಸಂಘ”ದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿತ್ವವೂ, “ಹೊಸ ಒಸಗೆ” ಪತ್ರಿಕೆಯ ಸಂಪಾದಕತ್ವವೂ ಶೀನುವಿನ ಕಡೆಗೆ ಒಲಿದು ಬಂದವು. ಅವುಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡು, ವೆಂಕೋಬರಾಯರ ಕೇಳಿಕೆಯಂತೆ ಅವನು ಅವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ತಂಗಬೇಕಾಯಿತು.

ಸುಂದರಿಯ ೨೫೦೦ ರೂಪಾಯಿ ಮೂಲ ಧನದ ಅಡಿಗಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ “ಸಾಹಿತ್ಯ ಸುಂದರೀ ವಿಮರ್ಶಾ ಸಮಿತಿ” ಎಂಬೊಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಈಗ ಶೀನು ಕಾರ್ಯೋನ್ಮುಖನಾದನು. ಈ ಸಂಬಂಧವಾದ ತೀವ್ರ ಪ್ರಚಾರಕಾರಿಯಾದ ಲೇಖನಗಳು. “ಹೊಸ ಒಸಗೆ”ಯಲ್ಲಿ ಬರಲಾರಂಭಿಸಿದುವು. ಅಖಿಳ ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ಒಮ್ಮತದ ಸಹಕಾರದಿಂದ ಅದು ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿತ್ತು

ಈ ಮಧ್ಯೆ ರಜಾಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗೌರಿ ಗೋಪಾಲರ ವಿವಾಹವೂ ಜರುಗಿಹೋಯಿತು. ಅಗೋಸ್ತು ಹೋರಾಟದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ, ಭಾರತ

ದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಅರುಣೋದಯವಾದೊಡನೆ ಗೋಪಾಲನು ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಸಮ್ಮತಿಗೊಟ್ಟನು. ಗುರುಹಿರಿಯರ ಸಮ್ಮತಿಯಿಂದ, ಊರಿನಲ್ಲಿಯೂ ಅವನ ಮನೆಯಲ್ಲೆಯೇ ವಿವಾಹವು ವೈಭವದಿಂದ ನೆರವೇರಿತು. ವಸಂತಿಯೂ ವರದನೂ ಈ ಮದುವೆಗೆ ಆಗಮಿಸಿದ್ದರು.

ಶೀನಣ್ಣನ ಹೊಸ ಮದುವೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಗೌರಿ ಗೋಪಾಲನಿಗೆ, ಡೈರೆಕ್ಟರ ವರದನ ಪರಿಚಯವಾಡಿಸಿ, ಸ್ನೇಹಪಡಿಸಿದ್ದಳು. ಅದರಿಂದ ಗೋಪಾಲನೂ ವರದನೂ ಅನ್ಯೋನ್ಯ ಮಿತ್ರರಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದರು. ಗೌರಿಯ ಮದುವೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದ ವರದನು ಅವಳ ಆತ್ಮೀಯ ಸಹೋದರನಂತೆಯೇ ಆಗಿದ್ದನು.

ಗೌರಿಯ ನೃತ್ಯ-ಗೀತ ಕಲಾಶಿಕ್ಷಣವಧಿ ಇನ್ನೂ ಮುಗಿದಿಲ್ಲ. ಅವಳಿಗಾಗಿ ವರದನು ಸ್ವೂಷೆಯೋ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಪರಿಶುದ್ಧಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಗೌರಿ-ವರದರಿಂದ ಸಿನಿಮಾ ಪ್ರಸಂಚದಲ್ಲೊಂದು ಮಹತ್ವದ ಸುಂದರ ಕ್ರಾಂತಿಯಾಗಲಿಕ್ಕಿದೆ. ದೇಶಭಕ್ತರ ಕನಸು-ನೆನೆಸುಗಳು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಕಂಗೊಳಿಸುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಶುಭೋದಯವು ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಸಪರಿವರ್ತನೆಗೊಂಡ ವರದನು, ಸಿನಿಮಾಕಲೆ ಬೆಳಗುವ ದಿವ್ಯ ಕನಸು ನೆನೆಸುಗಳು ಕಣ್ಣಿಡಿರು ಕಂಗೊಳಿಸುವ ಯೋಗವನ್ನು ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಶೀನುವಾದರೂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಕನಸನ್ನೇ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದಾನೆ!—ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕವಿಯ ಕನಸಿನಂತಹ ಕಲಾದೇವಿಯೊಡನೆ ಅವನ ಮದುವೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವೇ ಆಗಿತ್ತು!

ವಿದ್ಯಾವಿನಯ ವಿಧೇಯತಾದಿ ಸುಗುಣಮಣಿಯೂ, ಸುಂದರಿಯೂ ಶ್ರೀಮಂತಿನಿಯೂ ಆದ ಕನ್ಯಾಮಣಿಯನ್ನು ಭಾಷಾದೇವಿ ಶೀನುವಿಗೆ ಕಾಣಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾಳೆ. ಶೀನುವಿನ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಅವನ ಸಂಗಾತಿನಿಯ ಕುಂಚವಿನ್ಯಾಸಗಳಿಂದ ತೊಳಗಲಾರಂಭವಾಗಿದೆ.

ಈ ನಲ್ಲನಸಿನ ಕಂಗೊಳಿಕೆಗೆ ಕಾರಣಕರ್ತ್ರಿಯಾದ ತ್ಯಾಗಿ ಸುಂದರಿಯನ್ನು ಕನಸು—ನೆನೆಸುಗಳೆರಡರಲ್ಲಿಯೂ ಮರೆಯಲಾರ ಶೀನು. ಅವಳು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಳಾಗಿ ವರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು; ಮತ್ತೆ ಮಾಯವಾಗಿ ಹೋದ ಕನಸಿನ ದೇವಿಯೆಂದು ಅವನು ಭಾವಿಸುತ್ತಿದ್ದನು.

“ ಕನ್ನಡ ಚೆಲ್ಲುಡಿ ಉನ್ನುತಿಗೇರಲಿ ! ”

ತ್ವರೆಮಾಡಿರಿ! ಚಂದಾದಾರರಾಗಿರಿ! ಲಾಭಪಡೆಯಿರಿ!

ಪ್ರತಿಭಾ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆ, ಧಾರವಾಡ.

ವರುಷದಲ್ಲಿ ೯ ನೂರು ಪುಟ ಸಾಹಿತ್ಯ ನಿಮ್ಮ ಮನೆ ಬಾಗಿಲಿಗೇ ಬರುವದು. ಜನೆವರಿಯಿಂದ ಜನೆವರಿ ವರೆಗೆ ಹೊರಡುವ ಎಲ್ಲ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನೂ ಚಂದಾದಾರರಿಗೆ ಕೊಡಲಾಗುವದು. ಚಂದಾ ಹಣ ಮುಂಗಡ ಪಾವತಿಯೇ ಕೊಡಬೇಕಾಗುವದು.

ಜನೆವರಿ ೧೯೫೧—೮ನೇ ವರ್ಷಾರಂಭವಾಗಿದೆ.

೮ನೇ ವರ್ಷದ ಪ್ರಕಟನೆಗಳು

೧.	ರಂಗ ವಿಲಾಸಿನಿ (ರಾಜಕೀಯ ಕಾದಂಬರಿ)	೩—೦—೦
೨.	ನಿಸರ್ಗದುಡಿಯಲ್ಲಿ (ವಿವಿಧ ಲೇಖಕರಿಂದ)	೧—೮—೦
೩.	ಚಿನ್ನದ ಪದಕ (ಸಮರದ ಕತೆಗಳು—ಜೋಶಿ)	೧—೪—೦
೪.	ಸತ್ಯೇವೆ	೩—೮—೦
೫.	ಹೆಣ್ಣಿನ ಬೆಲೆ (ಶರತ್ಚಂದ್ರ)	ಇತ್ಯಾದಿ—ಇತ್ಯಾದಿ

ಈಗಾಗಲೆ ಮೊದಲಿನ ನಾಲ್ಕು ಕಿರಣಗಳು ಪ್ರಕಟವಾಗಿವೆ.

ವಾರ್ಷಿಕ ಚಂದಾ: ಅಂಚೆವೆಚ್ಚನ್ನೇರಿ ೬ ರೂ. ಮಾತ್ರ. ೬ ರೂ. ಕಳಿಸಿ ೧೦-೧೧ ರೂ. ಪುಸ್ತಕ ಪಡೆಯುವ ಸುಸಂಧಿಯನ್ನು ಕಳೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ.

ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರು :

ಪ್ರತಿಭಾ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆ,
ಸುಭಾಸಬೀದಿ, ಧಾರವಾಡ.

*ಹಿಂದಿನ ವರುಷದ ಪ್ರಕಟನೆಗಳು ಚಂದಾ ರಿಯಾಯತಿಯಲ್ಲಿ ದೊರೆಯಲಾರವು.

